

off. n. 55.552

0007

A R T I C U L I

D I A E T A L E S

PRINCIPATUS TRANSYLVANIAE

ANNI M. DCC. XLIV.

OS MARIA THERESIA
DIVINA FAVENTE CLEMENTIA
REGINA Hungariae, Bohemiae, Dal-

matiae, Croatiae, Slavoniae, Archi-Dux Austriae,
Dux Burgundiae, Brabantiae, Mediolani, Styriae,
Carinthiae, Carnioliae, Mantuae, Parmae, & Pla-
centiae, Limburgiae, Lucemburgiac, Wirtember-
gae, Superioris & Inferioris Silesiae, Princeps Sve-
viae & *Transylvaniae*, Marchio Sacri Romani
Imperii, Burgoviae, Moraviae, Superioris & In-
ferioris, Lusatiae, Comes Habsburgi, Flandriae,
Tyrolis, Feretis, Kyburgi, Goritiae, Gradisca, Ar-

A

the-

thesiae, Namurci & Sicularum, Landgravia Alsatiae, Domina Marchiae, Slavonicae, Portus Naonis, Salinarum, & Mechliniae; Nupta Dux Lotharingiae, & Barri, Magna Dux Hetruriae.

Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Quod cum Nos pro clementissima Nostra, ac prorsus Materna erga Charum Nobis, ac haereditarium Transylvaniae Principatum, Partesque eidem incorporatas, Cura, ac Sollicitudine, Generalem Univerforum Fidelium Nostrorum Statutum, et Ordinum trium Nationum ejusden Principatus Nostrum, Partiumque eidem incorporatarum Diaetam pro Die 21. Mensis Augusti, Anni proxime praeteriti 1743. in Liberam, Regiamque memorato in Principatu nostro Civitatem Cibiniensem indixissemus, ibidemque Gubernio Nostro Regio, Universisque memoratis Statibus, et Ordinibus in simul congregatis, per Fidelem Nostrum Nobis sincere dilectum Spectabilem et Magnificum Theobaldum Sac: Rom: Imp: Comitem a Czernin, Generalem nostrum Campi Marefchalli Locumtenentem, unius Legionis Equestris, ordinis Tribunum, et substitutum Armorum nostrorum in illo Principatu nostro Praefectum, ad eandem Generalem Diaetam Deputatum a Nobis Regium Commissarium nostrum Plenipotentiarium, inter reliqua publicum ejusdem Principatus nostri, Partiumque eidem incorporatarum, statum tangentia Negotia, super nostro, Regiaeque Domus Nostrae Austriacae, in illum nostrum Transylvaniae Principatum, et Partes eidem incorporatas, haereditario Jure, ac Dominio, et secundum Sanctionis Pragmaticae, ab illo etiam Principatu nostro, Partibusque eidem incorporatis susceptae, ac stabilitae, dispositionem, Archi-Ducum Austriae utriusque

que Sexus Successione, eademque Sanctione Pragmatica et ejus virtute Nostra, tanquam Sacratissimi quondam Romanorum Imperatoris, ac Germaniae, Hispaniarum, Hungariae, et Bohemiae, Regis, CAROLI SEXTI Primogenitae Filiae, et ex se Haeredis, prout in omnibus haereditariis Regnis, et Provinciis, ita etiam saepe facto Principatu, Partibusque eidem incorporatis legitima, et immediata successione praestitoque Nobis ab ejusdem Principatus, et Partium eidem incorporatarum Statibus, et Ordinibus Fidelitatis Homagio, nec non Serenissimi Principis, Domini FRANCISCI, Ducis Lotharingiae, et Barri, Magni Ducis Hetruriae, Conjugis nostri dilectissimi, a memoratis Statibus, et Ordinibus facta ad Corregentiam invitatione, ejusdemque acceptatione, ac declaratione, hujus item Corregentiae Juramento, Jurium praeterea, Legum, et Privilegiorum toties fatis Principatus nostri, Partiumque eidem incorporatarum, tam Sacra, quam profana spectantium, Regia nostra Confirmatione, Unionisque, ac Regnicolarum eatenus Juramenti formulae ibidem declaratorum modificatione, Articulorum porro Romano-Catholicae, huicque Graeci Ritus vere Unitorum Religioni praepudiciorum abrogatione: Possessionum Collegii Societatis Jesu Claudiopolitani e numero Fiscalium Bonorum exemptione, ac denique Approbatarum Transylvaniae Constitutionum Part. 3. Tit. 12. Articuli unici dilucidatione: publicis ejusdem Principatus Nostri Transylvaniae, Partiumque eidem incorporatarum Legibus inarticulandis benigne annuissimus, et praefatum Gubernium nostrum Regium, antelatique Status, et Ordines, insertos inferius Articulos in praetactae Diaetae continuatione, in Januario Anni currentis, praedicta in Civitate Nostra Cibiniensi denuo resumta, communibus ipsorum votis, ac suffragiis prompte, parique et unanimi consensu conclusissent, eosdem Articulos, sub authenticis Praesidentis Statuum, et trium Magistrorum Protonotariorum Subscriptionibus, et Sigillis, demisse Nobis

exhibuerunt, supplicantes uno ore et corde Majestati nostrae humillime, ut illos Articulos, in publicam ac fundamentalem illius sæpessati Principatus Nostri, Partiumque eidem incorporatarum, salutem felicitatemque, ac conservationem conclusos, omniaque et singula in eis contenta, ratos, gratos, et accepta habentes, Nostrumque Regio Principalem Consensum eis præbentes, acceptare, autoritateque Nostra Regio Principali ratificare, roborare, ac pro fundamentali ejusdem Principatus, Partiumque eidem incorporatarum Lege, ipsis, universæque eorum Posteritati, benigne confirmare, et in Codicem aliarum ejusdem Principatus nostri, Partiumque eidem incorporatarum, Publicarum Legum, et Constitutionum relata, tam Nos Ipsæ observare, quam per alios quoscunque observari facere dignamur. Quorum Articulorum Tenor talis est.

A R T I C U L I

Universorum Statuum, et Ordinum Trium Nationum Principatus Transylvaniæ; Partiumque eidem incorporatarum, in Generali eorundem Dieta, pro Vigesima prima Mensis Augusti, Anni Milleſimi Septingentesimi quadragesimi tertii, in Liberam, Regiamque Civitatem Cibiniensem indicta, et celebrata, conclusi.

P R A E F A T I O.

Notum est universo Orbi Christiano, quali, qantaque Principatus hic Transylvaniæ aſcritate, motuque proprio, quam profundissima in integerrimam Augustissimæ Domus Austriacæ Clementiam, simulque Justitiam Fide ac Fiducia gloriosum, faustumque Ejusdem in se Regimen, non modo suscepit spontaneæ, sed ab isto puncto temporis ad præsens usque quam sollicitè eo vires suas intenderit, qualiter omnes Obsequii sui,

sui, suaeque fidelitatis partes, quae rectum, et sincerum suo Principi subditum decent, adimplere valeat continuo; ut tamen haec omnia ad seram Posteritatem quoque transeant; quandoquidem Regnantis Sacrae Majestatis Regiae, et Principis Nostrae Haereditariae Clementia, eam Nobis univērsis Statibus, et Ordinibus trium Nationum Principatus Transylvaniae indulgisset felicitatem, ut post devolutos in suam Majestatem Fasces et Gubernacula Regnorum Paternorum, rex Anno subsequuto 1741. nostros Deputatos in conspectum Throni sui admiserit, ab iisdem Successioni suae Majestatis Divinam benedictionem; gloriamque perpetuam, Univērsorum Statuum voto solenni apprecantibus, Instrumentum super depositione Homagii, ac Fidelitatis erga suam Majestatem authentice confectum clementer acceptaverit, Serenissimo Archi-Duci, et Regnorum Haerediti, in tesseram fidelitatis, et applausus, exile quidem ast devoto missum corde Munusculum humillime repraesentari indulserit, quin et demissas Univērsorum Statuum preces, et gravamina benignissimis manibus exceperit; Dum tandem subsequutae Generali Nostrae Dietae ad 21. Mensis Augusti, Anni praeteriti 1743. in Liberam Regiamque Civitatem Cibinium indictae, hincque nunc in continuatione existenti eam concessisset, aut reddidisset, clementissime facultatem, ut Articulos Dietales, tum ex antea actis, tum ex Resolutione sua, per Deputationem praeattactam Nobis reportata, desummendis Indultis Regiis concinnare liceret, amplectentes Nos Univērsi Status, et Ordines cum tenerrimo osculo Benignitatem hanc plane Maternam, ad Nutum suae Majestatis, tum ex Dignitate substernendorum Obiectorum, tum ex ardenti erga suam Majestatem Zelo, primum primo de et super quinque Articulis, Sacratissimam Ejus Personam, Successionemque haereditariam justam, ac legitimam: exposit Corregentiam Serenissimi Magni Ducis concernentibus, indefesso stulto laboravimus; qui quidem Articuli, iuxta subsequutam desuper benignam Resolutionem, remissi, et ab omnibus die eodem quo praesentati sunt, 15. May communi Consensu,

su, et summa alacritate acceptati sunt; Supplicamus proinde uno ore, et corde suae Majestati, ut hos eisdem Articulos gratos, ac Universis Nobis acceptissimos, et cum his alios etiam subinsertos quatuor Articulos, Jura, Leges, et Privilegia Nostra, Unionemque inter Nos, nec non Articulos Romano Catholicae Religioni praecipuos, Possessionesque Collegii Societatis IESU Claudiopolitani, ac denique Articuli Approbatarum Constitutionum, Partis. 3. Tit. 12. dilucidationem spectantes a Nobis Diutius conclusos, clementer acceptare, Regiae Auctoritate sua ratificare, roborare, in Codicem Legum nostrarum referri, atque tam Ipsa Regia Majestas observare, quam per alios quoscunque observari facere dignetur.

De suscepto a Transylvaniae Principatu Augustae Domus Austriacae Dominio, et Legum, adhaesionem ad Portam Ottomanicam statuentium, abrogatione.

ARTICVLVS I.

Osteaquam Transylvaniae Principatus, antea quidem aliquot retro seculis Sacrae Regni Hungariae Coronae Membrum, sed tunc quoque pro seorsiva, et distinctae ab eo Jurisdictionis Provincia, sub Vajvodarum Directione, et Partium Transylvanarum Titulo habitus, diversisque nonnullis suis particularibus Legibus, ac Statutis fruitus, ac gavifus, ob rerum, et temporum vicissitudines, ab eodem Regno avulsus, separatusque fuisset, propriosque ex post Principes habuisset, augefcente Portae Ottomanicae Potentia, ex illorum temporum, seque conservandi rationibus, ejusdem Portae Ottomanicae clientelam, et Protectionem suscipere, inevitabili fuit necessitate adactus, ac super ista ad Portam Ottomanicam adhaesione, praestando-

doque eidem obsequio, varias tulit Leges, et Constitutiones, quae tametsi jam antea Augustissimi Gloriosae memoriae Imperatoris LEOPOLDI, dum hicce Principatus semet sponte submisisset, abdicata ab eodem Principatu Portae Ottomanicae Protectione, et ad illam adhaesione, ejusdemque Augustissimi Imperatoris, Augustaeque ejus Domus Austriacae Imperio, Regimine, ac Dominio, per Tractatus, cum Serenissimo Duce Lotharingiae, Anno 1687. et ex post cum Comite Generale Caraffa Anno 1688. ac tandem Diplomatis Caesareo Regii, ab eodem Augustissimo Imperatore huic Principatui Anno 1691. benigne dati Acceptationem, juxta quorum tenores constat, non modo Portae Ottomanicae Adhaesioni renunciaffe, sed et liberam Electionem Principis eo extensam esse, ut simul serenissimo Regi Josepho, tunc legitimo Magni Parentis Successori, Haereditario Jure regnatura, semet dedisset sponte, ultroneè ac unanimiter susceptis, ac declaratis, tanquam cum his incompossibiles, eisque contrariae eo ipso cessaverint, cassataeque, ejuratæ, ac abolitæ sint, id quod, et jam antea non exiguis Conatibus contendimus, contrariis etiam Legalibus Articulis declarare; Quia tamen ad hoc defuit Potestas, nunc pro majori Fidelitatis nostrae contestatione, et Publico etiam Statuto ejusmodi Legum, ac Constitutionum, Altesatae Domus Austriacae Imperio, Regimini, ac Dominio praejudiciosarum fancienda abolitione, Nos Universi Principatus Transylvaniae Trium Nationum Status, et Ordines unanimi voto, et consensione, omnes illas istius Transylvaniae Principatus Leges, Constitutiones, ac Statuta nuncupanter Approbatarum Constitutionum Part. 2. Tit. 1. Art. 2. in Conditionibus Principis quondam Gabrielis Bathori Punctum 5. itidem Art. 3. inter Conditiones Gabrielis Bethlen Puncti 2. Paragraphum 1. item Punctum 7. Art. 4. inter Conditiones Catharinae Brandeburgicae Punctum 13. Art. 5. inter Conditiones Georgii I. Rákóczi

kóczi Punctum 3. item secundi hujus nominis Articuli 6. Punctum 3. Part. 2. Tit. 1. Art. 7. inter Conditiones Francisci Rákóczi Punctum 4. Compil. Constit. Partis 2. Tit. 1. Conditionum Acatii Bartsai Punctum 3. ibidem statim subnexam Juramenti Regnicolarum Formulam, nec non Art. 4. Inter Joannis Kemény Conditiones Punctum 3. in Conditionibus Michaelis Apaffi senioris Punctum 3. & 23. cum Formula Juramenti Regnicolarum ponè has Conditiones sequente; item Part, 5. Edictum 44. & 45. ac alia omnia, et singula, sive in seriem Legum hujus Principatus relata, seu aliter qualitercunque lata, et condita; Item omnes Consuetudines, et usus antea existentes, et habitos, quae adhaesionem ad Portam Ottomanicam quoquo modo faperent, vigore hujus Articuli ejuramus, abrogamus, et abolemus, et e corpore Juris Transylvanici expungimus, ac pro nullis, antiquatis, et expunctis statuimus, neque illas tanquam antea sponte sublatas sacro Diplomate confirmatas, nomine Approb. & Compil. Constit. intelligi debere declaramus.

De abrogato Principes eligendi Jure.

ARTICVLVS II.

Altesati Augustissimi quondam Imperatoris LEOPOLDI Regimine ac Dominio ab hoc Transylvaniae Principatu, ut dictum est, sponte suscepto, et per hoc Juri haereditario Augustae Domus Austriacae Cultum, ac Obsequium sempiterno transmitteremus ad Posteris monumento, publico hoc Articulo omnes priores hujus Principatus Leges, Constitutiones, et Statuta, signanter Approbatarum Constitutionum Partis 2. Tit. 1. Art. 1. cum Formula Juramenti Principis Sigismundi Rákóczi, item Tit. eodem Art. 2. pariter cum Juramento, et Conditionum ibidem Principis Gabrielis Bathori Puncto 2. et 4. nec non Art. 3. et insuper Conditionum Principis Gabrielis Beth-

Bethlen Punctum 7. item Art. 4. Conditionum Catharinæ Brandeburgicæ Punctum 1. & 2. Art. 5. Conditionum Georgii I. & II. Rákótzí, de Libera Electione Punctum 9. Art. denique 7. & ibidem inter Conditiones Francisci Rákótzí Punctum 1. Compil. item Constit. Part. 2. Tit. 1. & inter Conditiones Acatii Bartsai Art. 1. de Libera Electione, Punctum 1. & 7. & Art. 4. Conditionum Ioannis Kemény, Punctum pariter 7. & demum ibidem Conditionum Michaelis Apaffi Senioris Punctum pariter 7. ac alia omnia, & singula sive in Seriem Legum hujus Principatus relata, seu aliter, qualitercunque lata, & condita. Tractatus item Transactiones, Diplomata, aliaque Instrumenta quocunque tempore celebrata, & confecta, Liberam Principum Electionem, ejusdemque eligendi Juris reservationem, oblationem, aut Concessionem tacite, vel expresse continentia, omnesque Consuetudines, & Usus antea existentes, & habitos, quæ Liberam Principes eligendi facultatem, ac Jus concedunt, tribuunt, statuunt, & reservant, vel quocunque colore et prætextu id saperent, aut aliter qualitercunque pædeclarato Haereditario > Altedictæ Domus Austriacæ Juri, & Successioni præjudicarent, & contraria essent, tanquam publicæ Securitati exitiosa, pariter abrogamus, annullamus, et abolemus, & e Corpore Juris Transylvanici expungimus, ac pro nullis, non scriptis, nec statutis, neque tractatis, & transactis dicimus, ac declaramus.

Super Haereditario Augustinæ Domus Austriacæ, utriusque Sexus Jure, et Successione.

A R T I C V L V S III.

UT igitur semper grata intelligat Posteritas ob immortalia Augustæ Domus Austriacæ in hunc Principatum tanquam Christianitatis Antemurale, beneficia innumeris cussis, & sollicitudinibus impensa, tum vero Benignitatum

in ipso Regimine inexplicabilium magnitudo appareret, quod cœteris Coronarum Insignibus, & Ornamentis Tit. quoque Principis Transylvaniae adnumerandum, in specimen singularis, quo in hunc finitimum suum Principatum ferretur, dignata fuisset Imperatoria Majestas, Sacratissimus, & Potentissimus Dominus CAROLVS VI. Dominus, Dominus quondam Noster Clementissimus, & his innumera alia, a suis Fidelibus Subditis exigent, ut se devotos in omne ævum, & deberent, & testarentur, felicitatem suam inde auspicaturi, quantaque securitas ab inde promanaret, si Juris Haereditarii Successio in casu defectus Virilis Sexus Augustae Domus Austriacae, ad Fœminei quoque Sexus Successores juxta Primogeniturae Lineam semet extenderet, Nostro hoc ævo unanimi Statuum Voto, motuque proprio viva voce, ac uno ore in defectu Virilis Sexus altedictae Cæsareae Regiaeque Majestatis istud Hæreditarium succedendi Jus etiam in Sexum Augustae Suae Domus Austriacae Fœmineum; primo loco quidem a nunc dicta Cæsarea Regiaque Majestate CAROLO SEXTO, dein in hujus defectu ab Augustissimo quondam Imperatore Iosepho: His quoque deficientibus, e lumbis Augustissimi olim Imperatoris Leopoldi descendentes, eorumque legitimos Successores, utriusque Sexus Austriae Archi-Duces, juxta Primogeniturae ordinem, ab Altedicta Cæsarea-Regiaque Majestate CAROLO VI. in aliis quoque Regnis, & Provinciis suis Haereditariis, in, & extra Germaniam sitis, eodem Jure & Ordine indivisibiliter, & inseparabiliter invicem, & insimul, ac una cum isto Transylvaniae Principatu, Partibusque eidem reincorporatis, Hæreditarie possidendis, stabilitum universi hujus Principatus Transylvaniae, trium Nationum Status, & Ordines in Anno 1722. 30. Mensis Martii sub Generalibus Principatus hujus ad diem 19. Febr. Anni ejusdem indictis, & continuative celebratis Comitibus unanimibus, & concordibus Votis, pro se, ac

Suc-

SUCCESSORIBUS suis in perpetuum acceptassent, solennique desuper Instrumento, vim, & robur Pragmaticæ Sanctionis, Legisque perpetuæ, ac nullo unquam tempore, aut modo a quibuscunque mutabilis sortiturum, omni Contradictione, Exceptione, Dispensatione, ac Absolutione, aliisque beneficiis contrariis in perpetuum exclusis, confecto, cum subsecuta Sacratissimi Imperatoris Genitoris Suae Majestatis Regiæ Desideratissimi, de Anno 1723. die 30. Decemb. Confirmatione, ac tandem in Anno 1724. die 24. Mensis Febr. in Generalibus pariter hujus Principatus Comitibus Publicatione solenni, & acceptatione totius Principatus in Codicem Legum Nostrarum inferendo declarassent, ita nunc etiam eandem Haereditariam Augustae Domus Austriacae seu Archiducum Austriae utriusque Sexus, modo, & ordine praedecarato Successionem, Sanctionemque si per ea Pragmaticam praesenti Article pro perpetua, & invariabili Lege inferimus, stabilimus, statuimusque, & rata, grata, acceptaque in conformitate Article Regni Hungariae Anni 1723. declaramus; cujusquidem tenor, & verbalis Continentia, simul cum Confirmatione Caesareo-Regia sequitur in hunc modum.

NOS CAROLVS VI. DEI GRATIA
 ELECTVS ROMANORVM IMPERATOR
 Semper Augustus, ac Germaniae, Castellae,
 Legionis, Arragoniae, utriusque Siciliae, Hye-
 rotolimae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiæ, Croatiae,
 Navarrae, Granatae, Toleti, Valentiae, Gallitiae, Majoricarum,
 Seviliae, Sardiniae, Cordubae, Corsicae, Murciae, Gi-
 ennis, Algarbiae, Algericae, Gibraltaris, Insularum Canariae,
 necnon Indiarum, ac Insularum Terrae Firmae, Maris
 Oceani &c. REX, Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae,
 Brabantiae, Mediolani, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Lü-

cemburgi, Württembergae, superioris, & inferioris Silesiae, Athenarum, & Neopatriae, Princeps *Transylvanicae*, & Sveviae, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviae, Moraviae, superioris, & Inferioris Lusatiae, Comes Habsburgi, Flandriae, Tyrolis, Barchinonæ, Feretis, Kyburgi Goritiae, Roffilionis, & Ceritaniae, Landgravius Alfatiae, Marchio Oriftani, & Comes Gocceani, Dominus Marchiae Slavonicae, Portus Naonis, Biscajae, Molini, Salinarum, Tripolis, & Mechliniae.

Memoriae commendamus Tenore Praesentium significantes quibus expedit universis: Quod posteaquam Nos pro rebus, & negotiis Publicum chari Principatus Nostri Haereditarii Transylvaniae, Partiumque Regni aequae Nostri Hungariae eidem annexarum Statum concernentibus tractandis, Generalia pro die 19. Mensis Febr. Anni 1722. in Liberam Regiamque Civitatem Nostram Cibinium indixissemus Comitiam, ibidemque Fidele Gubernium Nostrum Regium, caeterique universi Fideles Status, & Ordines trium Nationum ejusdem Principatus Nostri, Partiumque Regni Nostri Hungariae eidem annexarum: insimul congregati ab Illustri S: R: I; Comite Damiano Hugone quondam a Virmont Consiliario Nostro Actuali Intimo, & Aulico Bellico, Peditatus Supremo Magistro, unius Legionis Nostrae Pedestris Tribuno, nec non Armorum Nostrorum in dicto Principatu, & Valachia Cis-Alutana Praefecto, hujus item Directore Supremo, & ad eadem Generalia Comitiam Deputato a Nobis Regio Commissario nostro Plenipotentiario, Fideli nostro eotum Nobis sincere dilecto, inter reliqua prosperitatem, & incrementum hujus Principatus, Partiumque eidem annexarum tangencia negotia, salutarem nostram Intentionem, & Paterni Regiminis sollicitudinem ratione Dominatus. & Successionis Haereditariae, in eodem Principatu nostro Transylvaniae, Partibusque Regni nostri

Hun-

Hungariae eidem annexis, pro casu (quem Divina Bonitas pro sua in Gentem Christianam misericordia clementer avertere dignetur) defectus Masculorum Descendentium Nostrorum, ad Foemineam quoque Nostram totiusque Domus Nostrae Austriacae Stirpem juxta Primogeniturae, in propinquiore succedente Linea ordinem a Divis Nostris Majoribus provide institutum, extendendae, & devolvendae, non absque singulari animorum suorum exultatione, & inde concepta Consolatione intellexissent; eorum praefatum Gubernium Nostrum Regium, antelatique Fideles Nostrum Status, & Ordines prompte, plane, sponte, mutuo ad invicem, & unanimi animorum Consensu, matura, & deliberata omnium, & singulorum ad id accedente voluntate, viva voce ac uno ore, simul, & per Classes singillatim, tam propriis suis, quam totius dicti Principatus, Partiumque eidem annexarum, Commembrorum, & Universae Posteritatis nominibus, in hunc qui sequitur modum semet eatenus declararunt, supplicantes apud Majestatem Nostram. super eo humilime ut videlicet hanc demissam eorundem Declarationem, seu Constitutionem ratam, gratam, & acceptam habere, benignum Nostrum Consensum desuper praebere, ac Autoritate Nostra Caesareo-Regio-Principali approbare, ratificare, roborare, & confirmare, ac in numerum aliarum Principatus hujus, Partiumque eidem annexarum, Constitutionum publicarum, tuturis semper temporibus valituram, & vim, roburque Sanctionis Pragmaticae, Legisque perpetuae nullo unquam tempore aut modo, a quibuscunque mutabilis habituram, inferi, & recenferi curare clementer dignemur. Cujus quidem Declarationis, seu Constitutionis propriis singulorum dicti Gubernii Nostrum Regii, Fideliumque Nostrorum Statuum, & Ordinum in praefatis Comitibus congregatorum manuum Subscriptionibus, usualibusque eo-

rum

rum, nec non trium inibi Nationum ordinariis Sigillis roboratae, tenor talis est.

NOS Sacratissimi, Potentissimi, & Inviſtiſſimi Principis Domini, Domini CAROLI VI. Dei Gratia Electi Romanorum Imperatoris ſemper Auguſti, ac Germaniae, Caſtellae, Legionis, Arragoniae, Utriuſque Siciliae, Hyeroſolimae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Navarræ, Granatae, Toleti, Valentiae, Galliciae, Majoricarum, Seviliae, Sardiniae, Cordubae, Corſicae, Murciae, Giennis, Algarbiae, Algecirae, Gibraltar, Inſularum Canariae, nec non Indiarum, ac Inſularum Terrae Firmae, Maris Oceani &c. Regis, Archiducis Austriae Ducis Burgundiae, Erabantiae, Mediolani, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Luxemburgi, Würtembergae, ſuperioris & inferioris Sileſiae, Athenarum, & Neopatriae; *Principis Tranſylvaniae*, & Sveviae, Marchionis Sacri Romani Imperii, Burgoviae, Moraviae, ſuperioris & inferioris Luſatiae, Comitum Habsburgi, Flandriae, Tyrolis, Barchinonae, Feretis, Kyburgi, Goritiae, Roſſionis, & Ceritaniae; Landgravii Alſatiae, Marchionis Oriſtani, & Comitum Gocceani Domini Marchiae Sclavonicae, Portus Naois, Biſcajae, Molini, Salinarum, Tripolis, & Mechliniae, Regium Tranſylvaniae Gubernium, caeterique Univerſi Fideles Status, et Ordines trium Nationum ejuſdem Principatus Tranſylvaniae, & Partium Regni Hungariae eidem annexarum, ad moderna Generalia Principatus hujus Tranſylvaniae Comitia ſolenniter congregati.

AD perpetuam Reiſ memoriam ſignificamus omnibus, quorum intereſt, aut intereſſe quoque modo poſſet. Noſtro & chariſſimae Poſteritatis Noſtrae nomine per praefentes: Quod poſteaquam intelleximus ex Illuſtriſſimo, & Excellentiſſimo Sacri Romani Imperii Comite Domino Damiano Hugone a Virmont Majeſtatis Suae Sacratiffimae

Actuali Intimo, et Aulico Bellico Consiliario, Peditatus Supremo Magistro, unius Legionis Pedestris Tribuno, nec non Armorum in hoc Majestatis Suae Principatu Hæreditario, et Valachia Cis-Alutana Praefecto, in hac item Directore Supremo, et ad moderna Generalia Comitia Deputato Suae Majestatis Caesareo-Regiae Domini, Domini Nostri Clementissimi Commissario Plenipotentiario, non sine singulari animorum exultatione, et inde concepta Consolatione, non modo in Nos, sed in seram quoque Posteritatem Nostram redundatura Sacrae Caesareae-Regiaeque Majestatis, Domini, Domini et Principis Hæreditarii Clementissimi, in omnia Regna, et Provincias suas Hæreditarias Divinitus sibi concreditas, et subjectas, eum amorem, et juxta Paternam Curam, et Sollicitudinem qua Augustorum Majorum more in praesentiarum iis praecipue malis, quae futuris aetatibus, dictis Regnis, et Provinciis suis hæreditariis, calamitates, et pericula insuperabilia accersere possent, quantum Omnipotens DEUS conatibus salutaribus, pro liberrima sua in Reges, et Regna Terræ Dispositione clementer adesse voluerit, providentius occurrendum benigne statuerit, ut Divorum Majorum suorum solidis Institutis insistendo, ea, quae de Primogenituræ ratione in vim Legis perpetuo valituræ, et Sanctionis Pragmaticæ constituere, tum vero inter alia singillatim decrevere, ut Stirpe Sua Mascula extincta, Foemineæ etiam eodem Primogenituræ ordine in Hæreditate succedant, itaque DEO benedicente fore, ut Regna, et Provinciæ, tam hodie ab Augustissima Sua Caesarea Regiaque Majestate possessæ, quam in futurum quoque opitulante DEO Ditioni Suae accessuræ, ad mutuam, et reciprocam defensionem, majoremque cum dignitate, et inde secuturo terrore Hostium, securitatem in omne aevum nexu indissolubili coalescere, et cohærere valeant, atque possint, Id quod totum uberius, et lucidius præfatus Illustrissimus, et Excellentissimus

Dominus Commissarius Regius, et Plenipotentarius Majestatis Suae Sacratissimæ, Nobis omnibus simul congregatis, aperte, et plane, vivaque, et intelligibili voce, atque argumentis prorsus convincentibus declaratum, testatumque reddidit. Sacratissimæ Cæsareæ, Regiæque Majestati Domino, Domino Nostro Clementissimo suum huncce Principatum sibi Hæreditarium, immensis laboribus, et impensis, multoque sanguine, e gravi Ottomanorum jugo plus vice simplici vindicatum singulariter Sibi esse charum, eamque et plane distinctam ejus rationem habere, ut inde cuivis sensato, et cordato perspectum, exploratumque esse possit, quantum Principatui huic Hæreditario, cum Partibus eidem annexis, tanquam antemurali furori jurati Christiani nominis hostis, præ cæteris obnoxio; sibi que suis viribus tuendo minime pari, ex hac perenni Regnorum, Provinciarumque Suae Majestatis Sacratissimæ Hæreditariarum Unione, firmatoque in utrumque Sexum Primogenituræ ordine, et Publicæ Rei ornamenti, ac securitatis, et privatis etiam Patriæ Civibus emolumentum accessurum sit, indeque nihil dubitavimus, Nos præfatum Regium Suae Majestatis sacratissimæ Domini, Domini Nostri Hæreditarii Gubernium, cæterique Universi Fideles trium Nationum Status, et Ordines ordinationem tam salutarem alacriter, et fideliter, prompte, plane ac sponte unanimibus votis acceptare, nec non ex amore, et Zelo in Sacram Suam Majestatem Dominum Dominum Nostrum Clementissimum, Benignissimum, universamque Augustæ Domus Austriacæ Posteritatem Successioni Nobis propositæ, ut videlicet in Casu (quem Divina bonitas pro sua in Gentem Christianam misericordia avertere clementer dignetur) Masculæ Stirpis Austriacæ extinctæ, Fœminea quoque eodem, quo Masculi Primogenituræ ordine, secundum Instrumenta a Sua Majestate Sacratissima et Gloriosissimis Prædecessoribus suis eatenus confecta, nobisque

hic

hic communicata, in Principatu hocce Augustae Domus Austriacæ Haereditario, Partibusque ei annexis, ejusque Haereditati, et Dominatui indubitato Jure succedant, quam humilime, et fidelissime, voluntateque gratissima subscribere, atque de et super hocce solenne, et publicum Instrumentum, tum tribus Nationalibus Sigillis, tum vero pro majori firmitate, et obsequii in hocce passu Nostri, et Principatus hujus perenni gloria, singulorum quoque in Comitibus hisce congregatorum Patriae Civium Augustissimo et Invictissimo Imperatori Regi, et Principi Nostro Domino Domino CAROLO SEXTO Domino Domino Nostro Clementissimo, Regnorumque, et Provinciarum Suearum Haereditariarum Patri providentissimo, Ejusque utriusque Sexus Haeredibus, et Posteris, veluti et Augustissimo Domino, Domino Nostro Principi, et ipsi Patriae decorum, utile, et pernecessarium in duplici authographo rite, et legitime confectum, publicisque Principatus hujus Constitutionibus articulariter insertum, alterum praedicto Illustrissimo, ac Excellentissimo Domino Commissario ad haec Comitibus Regio Plenipotentiario, in tesseram fidelitatis nostrae ea, qua par est reverentia, et obsequio exhibere; alterum vero in Archivo Principatus hujus summa cura, et custodia asservandum, vim, et robur Sanctionis Pragmaticae, Legisque perpetuae, ac nullo unquam tempore, aut modo, a quibuscunque mutabilis fortiturum deponere, omni quorumlibet contradictione, exceptione, dispensatione, et absolute, aliisque beneficiis contrariis quibuscunque perpetim exclusis, ea spe, et fiducia Vassallari, imo prope filiali freti, Suam Sacratissimam Caesareo Regiam Majestatem Dominum Dominum Nostrom Clementissimum, Benignitatem suam Austriacam, et suavissimum in subditos suos, uti hucusque cum summa animi nostri Consolatione, ac Devotione experti fu-

mus, et actu experimur Imperium ad omnes Masculos, et Fœmineos Haeredes, quam clementissime transmissurum esse, pro quo etiam atque etiam quam humilime supplicamus, ac foelix, et perenne Imperium ardentibus ad coelum votis precati, ad utriusque Sexus Augustae Domus Austriae Posteritatem permanebimus omnes pro ut nostro, et Posteritatis nostrae nomine suscribimus aeternum Fideles Subditi, et respective Servi. Datum in Civitate Saxonicali Cibiniensi die 30. Mensis Martii, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Vigesimo Secundo.

- (L.S.) **C**omes Sigismundus Kornis de Göntz - Ruzska, Sacrae Caesareae-Regiaeque Catholicae Maiestatis Status Intimus Consiliarius, Principatus Transilvaniae, & Partium Regni Hungariae eidem annexarum Gubernator Regius mp.
- (L.S.) Baro Srephanus Vefselényi de Hadad Consiliarius Transylvanicus Intimus, Tabulae Regiae Judiciae, ac Statuum Praeses, Comitatus Szolnok mediocris Supremus Comes mp.
- (L.S.) Baro Georgius Haller de Hallerstein Consiliarius Transylvanicus Intimus mp.
- (L.S.) Baro Ladislaus Kemény de Gyerö Monostor Consiliarius Transylvanicus Intimus mp.
- (L.S.) Joannes Josephus Bornemisza L. B. de Kászon Consiliarius Transylvanicus Intimus: & Sedium Siculicalium Csik, Gyergyó & Kászon Supremus Judex Regius mp. &c.
- (L.S.) Andreas Szent Kereszti Consiliarius Transylvanicus Intimus, & Magister Protonotarius mp.
- (L.S.) Michael Simon de Désfalva Consiliarius Transylvanicus Intimus mp.
- (L.S.) Andreas Teutsch Consiliarius Transylvanicus Intimus, Nationis Saxonicae Comes, & Judex Cibiniensis Regius mp.
- (L.S.) Samuel Vest Consiliarius Transylvanicus Intimus mp.
- (L.S.) Samuel Köleséri de Keres Ér Intimus Gubernialis Secretarius mp.
- (L.S.) Sigismundus Kún de Csapo Intimus Gubernialis Secretarius mp.
- (L.S.) Michael Olasz Sacrae Caesareae Regiaeque Maiestatis, ac Principatus hereditarii Transilvaniae, & Partium Regni Hungariae eidem annexarum Magister Protonotarius Catholicus mp.
- (L.S.) Gregorius Sándor Magister Protonotarius mp.
- (L.S.) Josephus S. R. I. Comes Teleki de Szék Tabulae Regiae Judiciae Transylvanicae Juratus Assessor mp.
- (L.S.) Comes Gabriel Haller de Hallerstein Tabulae Regiae Judiciae Transylvanicae Juratus Assessor mp.

- (L.S.) *Comes Franciscus Lázár, de Szárhegy Tabulæ Regiæ Judiciarie Transylvanicæ Juratus Assessor mp.*
- (L.S.) *Joannes Thorotzkai de Thorotzkó Szent György, Tabulæ Regiæ Judiciarie Transylvanicæ Juratus Assessor mp.*
- (L.S.) *Joannes Nemes de Hidvég Tabulæ Regiæ Judiciarie Transylvanicæ Juratus Assessor mp.*
- (L.S.) *Petrus Torotzkai de Torotzkó Szent György, Tabulæ Regiæ Judiciarie Transylvanicæ Juratus Assessor mp.*
- (L.S.) *Daniel Vass de Czege Tabulæ Regiæ Judiciarie Transylvanicæ Juratus Assessor mp.*
- (L.S.) *Franciscus Daniel de Vargyas Tabulæ Regiæ Judiciarie Transylvanicæ Juratus Assessor mp.*
- (L.S.) *Blasius Literati de Csik Szent Márton Causarum Fiscalium in Transylvania Director mp.*
- (L.S.) *Comes Franciscus Gyulai de Marus Némethi Sacræ Cæsareæ, Regiæque Majestatis General. V. Prefectus, & unus Regiminis Pedestris Ordinis Colonellus mp.*
- (L.S.) *Comes Georgius Bánffy de Lofontz, Supremus Comes Comitatus Dobocensis mp.*
- (L.S.) *Comes Stephanus Kornis de Göntz Ruzzka Sacræ Cæsareæ, Regiæque Catholicæ Majestatis per Principatum Transylvaniæ Supremus Commissarius Provincialis, Incliti Comitatus Albenfis Transylvaniæ Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Baro Emericus Főfika de Branitska Sacræ Cæsareæ, Regiæque Catholicæ Majestatis tenens Colonellus, & Incliti Comitatus Thordensis Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Comes David Petki de Királybalma Supremus Comes Comitatus Colostensis mp.*
- (L.S.) *Comes Martinus Jozsebus Keresztes de Várhegy Supremus Comes Comitatus de Küküllő mp,*
- (L.S.) *Comes Jozsebus Berblen de eadem Supremus Comes Comitatus Maramaros mp.*

- (L.S.) *Baro Petrus Apor de Altoria Supremus Judex Regius trium Sedium Siculicalium Sepsi, Kézdi, & Orbai, ut & Miklósvár mp.*
- (L.S.) *Simon Boér de Kövesd, Arcis, & Districtus Fagarasiensis Supremus Capitaneus mp.*
- (L.S.) *Nicolaus Torma de Csitsó Keresztúr Supremus Comes Comitatus Szólnok Interioris mp.*
- (L.S.) *Ladislau Bánffi de Losontz Comitatus Kraszneasis Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Baro Sigismundus Fósika de Branitska Comitatus Hunyadensis Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Korda de Boros Jenő Sedis Siculicalis Udvarhely Supremus Judex Regius mp.*
- (L.S.) *Nicolaus Keresztúri de Bere Keresztúr Supremus Judex Regius Sedis Siculicalis Marus mp.*
- (L.S.) *Paulus S. R. I. Comes Teleki de Szék Regalista mp.*
- (L.S.) *Alexander S. R. I. Comes Teleki de Szék Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Stephanus Gyulai de Marus Némethi Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Alexius Bethlen de eadem Regalista propter Chiragram manu aliena.*
- (L.S.) *Comes Joannes Haller de Hallerstein Regalista*
- (L.S.) *Comes Adamus Székely de Boros Jenő Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Adamus Bethlen de eadem Regalista mp.*
- (L.S.) *Baro Sigismundus Kemény de Gyerő Monostor Regalista mp.*
- (L.S.) *Baro Samuel Kemény de Gyerő Monostor Regalista mp.*
- (L.S.) *Georgius Nalárzi de eadem Regalista mp.*
- (L.S.) *Adamus Rbedei de Kis Rbède Regalista mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Thorotzkai de Thorotzkó Sz. György Regalista mp.*
- (L.S.) *Georgius Thorotzkai de Thorotzkó Sz. György Regalista mp.*

- (L.S.) *Michael Bartsai de Nagy Bartsa Regalista mp.*
- (L.S.) *Joannes Szilvási de Tsefzelitzke Regalista mp.*
- (L.S.) *Stephanus Daniel de Vargyas Regalista mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Bodoni de Vaida Sz. Iván Regalista mp.*
- (L.S.) *Joannes Matskási de Tinkova Sacrae Cæsareæ Regiæque Catholicæ Majestatis Tricesimarum Transylvanicarum Inspector, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Adamus Radák de Magyar Bénye Regalista mp.*
- (L.S.) *Joannes Bernald de Alsó - Tsernáton Regalista mp.*
- (L.S.) *Franciscus Maurer de úrmös Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus Boer de Nagy Berivoj Suae Majestatis Sacratissime Rationum Fiscalium in Transylvania Exactor, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Lazarus Apor de Al-Torja Regalista mp.*
- (L.S.) *Perrus Szeredai de S. Trinitate Regalista, et Deputatus Sedis Siculicalis Marus mp.*
- (L.S.) *Joannes Balogh de Radnóth Regalista, & Deputatus Comitatus Küküllö mp.*
- (L.S.) *Josephus Geréb de Arapataka Regalista mp.*
- (L.S.) *Michael Baranyai de Marus Jára Regalista m.*
- (L.S.) *Sigismundus Török de Pökafalva Comitatus Albensis Transylvaniæ Deputatus mp.*
- (L.S.) *Emericus Miske de Magyar Cseszve Deputatus dicti Comitatus mp.*
- (L.S.) *Joannes Simon de Désfalva Comitatus de Küküllö Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Hegyesi de Besenyö Incltyi Comitatus Thordensis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Franciscus Pápai de Alsó - Jára Incltyi Comitatus Thordensis Deputatus m.*
- (L.S.) *Stephanus Kerzeli de Farnas Incltyi Comitatus Kolosiensis Deputatus mp.*

- (L.S.) *Stephanus Frenk de Mors Inclyti Comitatus Colossensis Dep. mp*
(L.S.) *Georgius Balogh de Szászczegő, Inclyti Comitatus Dobocensis Deputatus mp.*
(L.S.) *Stephanus Lészai de Fagaras Inclyti Comitatus Dobocensis Deputatus mp.*
(L.S.) *Michael Dioszegi de Déés Inclyti Comitatus Szólnok interioris Deputatus mp.*
(L.S.) *Thomas Nemes de Mihárcfalva Inclyti Comitatus Szólnok interioris Deputatus mp.*
(L.S.) *Georgius Mara de Felső Szállás-pataka Inclyti Comitatus Hunyadiensis Deputatus mp.*
(L.S.) *Paulus Csulai de Nagy Csula Inclyti Comitatus Hunyadiensis Deputatus mp.*
(L.S.) *Adamus Pogány de Cseb Inclyti Comitatus Máramaros Deputatus propter ægritudinem manu aliena.*
(L.S.) *Michael Kengyel de Hatvan Comitatus Szólnok mediocris Deputatus mp.*
(L.S.) *Paulus Nagy de Kis Doba Inclyti Comitatus Szólnok mediocris Deputatus mp.*
(L.S.) *Georgius Gencsy de Mindszent Inclyti Comitatus Krasznen-sis Deputatus mp.*
(L.S.) *Alexander Márkó de Olasztelek Sedis Siculicalis Udvarhely Deputatus mp.*
(L.S.) *Paulus Sándor de Kénos Sedis Siculicalis Udvarhely Dep. mp.*
(L.S.) *Franciscus Darzó de S. Sz. György Sedis Siculicalis Három-Szék Deputatus mp.*
(L.S.) *Josephus Baló de Nagy Baczon Sedis Siculicalis Három-Szék Deputatus mp.*
(L.S.) *Michael Bors de Csik Sz. Király V. Judex Regius Sedis inferioris Csik & S. S. Csik Gyergyó & Kászon Dep. mp.*
(L.S.) *Stephanus Solyom de Gyergyó Ujfalu V. Judex Regius Sedis Siculicalis Gyergyó, & Deputatus mp.*

(L.S.)

- (L.S.) *Franciscus Czíkó de Csík Mind-Szent Sedis Siculicalis Csik inferioris Juratus Notarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Dosa de Makfalva Sedis Siculicalis Marus De. mp.*
- (L.S.) *Joannes Fodor de Rákos Sedis Siculicalis Aranyas Notarius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Balthásár Rákosi de eadem Sedis Siculicalis Aranyas De: mp*
- (L.S.) *Júnior Sigismundus Bánffi de Losontz Regalista mp.*
- (L.S.) *Georgius Verder Liberæ Regiæque Civitatis Cibiniensis Consul, & ejusdem Sedis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Joannes Georgius Vette Regiæ Liberæque Civitatis Cibiniensis Notarius Juratus, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Georgius Kelpius Liberæ Regiæque Civitatis Schäßburgensis Consul, & ejusdem Sedis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Veingartner ejusdem Civitatis, & Sedis Segesvár Juratus Notarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Fillstich Liberæ Regiæque Civitatis Cronensis Judex Primarius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Martinus Schneeveis Senator, & Notarius Civitatis Coronensis, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Valentinus Alstæter Liberæ Regiæque Civitatis Bistriciensis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Zeivert Liberæ Regiæque Civitatis Bistriciensis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Thomas Rekerd Liberæ Regiæque Civitatis Szász Sebes Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Roth Liberæ Regiæque Civitatis Szász Sebes Dep: mp.*
- (L.S.) *Andreas Hann Liberæ Regiæque Civitatis Mediensis Consul, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Schuller Liberæ Regiæque Civitatis Mediensis Vice Notarius, & Deputatus mp.*

(L.S.)

- (L.S.) *Michael Schwartz Furatus Civis Oppidi, et Sedis Saxonicalis Rupensis, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Martimus Meltzer Furatus Civis, ac Deputatus Sedis Saxonicalis Nagy Schink mp.*
- (L.S.) *Georgius Salmien Furatus Notarius, & Deputatus Sedis Saxonicalis Nagy Schink m.p.*
- (L.S.) *Andreas Acker Oppidi Sedisque Saxonicalis Szere dabely Regius Judex, & Deputatus propter illiteraturam manu aliena mp*
- (L.S.) *Michael Breckner Oppidi Saxonicalis Ujegyház Regius Judex, & Deputatus ejusdem Sedis mp.*
- (L.S.) *Sigisfundus Vilhelmus Kocbláts Oppidi, ac Sedis Saxonicalis Ujegyház Secretarius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Gregorius Veres Oppidi ac Sedis Saxonicalis Szászfűváros Deputatus, & ejusdem Sedis Judex mp.*
- (L.S.) *Simon Vietoris Oppidi ac Sedis Saxonicalis Szászfűváros Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Joannes Erdélyi Iaberae Regiæque Civitatis Claudiopolitanæ Supremus Judex, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Joannes Handsáros dictæ Civitatis Claudiopolitanæ Regius Judex, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Paulus Pater nominatæ Civitatis Claudiopolis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Joannes Josephus Szebeni Civitatis Carolinensis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Tokai dictæ Civitatis Carolinensis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Josephus Almási Civitatis Marus Vásárbely Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Rosnyai dictæ Civitatis Marus Vásárbely Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Andreas Bocz dictæ Civitatis Marus Vásárbely Senator, & Deputatus mp.*

- (L.S.) *Joannes Bogáthi Oppidi Privilegiati Vizakna Judex Regius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Thomas Dobolyi de Vizakna ejusdem Oppidi Senator & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Vojlai Sorbán Gábor Districtus Fogaras Juratus Assessor, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Simon Nagy Juratus Civis Oppidi Abrugbánya, & ejus Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Nalátzi de eadem Inchyti Comitatus Zarándiensis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Josepbus Szent Páli de Homoród Sz. Pál Comitatus Aradiensis Judex Nobilium, & Deputatus mp.*

U^Nde nos antenotatorum Fidelium nostrorum Gubernii nostri Regii, Statuumque, et Ordinum trium Nationum hæreditarii nostri Principatus Transylvaniae, Partiumque Regni æque nostri Hungariæ eidem annexarum demissa hacce Instantia benigne exaudita, antelatam ratione Dominatus, et Successionis Hæreditariæ in toties dicto Principatu nostro Transylvaniae, Partibusque eidem annexis in casu defectus Masculorum Descendentium nostrorum, ad Fœmineam quoque nostram, totiusque Domus nostræ Austriacæ Stirpem, et Sexum prædeclarato modo extendendæ, ac devolvendæ factam Declarationem, seu Constitutionem benigno admittentes animo, de verbo ad verbum sine diminutione, et augmento, vel variatione aliquali præsentibus Literis nostris inferi, et inscribi fecimus, eandemque ratam, gratam, et acceptam habentes, in omnibus suis Punctis, Clausulis et Articulis clementer applacitavimus, nostrum Regium Consensum benevolam pariter, et Assensum desuper præbuimus, Autoritateque nostra Cæsareo Regio Principali approbavimus ratificavimus, roboravimus, et confirmavimus, ita quidem ut Declaratio seu Constitutio ista vim, ac robur Sanctionis Pragmaticæ, Legisque perpetuæ nullo unquam tempore aut modo a quibus-

cumque mutabilis . habeat, ac fortiatur , atque in numerum aliarum Principatus hujus Partiumque eidem annexarum Constitutionum publicarum rite inferatur, et recenseatur; imo acceptamus applacdamus, approbamus ratificamus roboramus, et confirmamus; Harum nostrarum vigore, et testimonio Literarum.

Datum in Civitate nostra Archiducali Vienna die Trigesima Mens: Dec: Anno Domini Millesimo Septingentesimo Vigesimo tertio, Regnorum vero Nostrarum, Romani Decimo tertio, Hispanici Vigesimo primo, Hungarici et Bohemici pariter Decimo Tertio.

CAROLUS mp.

B: Joannes Josephus Bornemisza de Káczon.

Georgius Bálintit.

*De legitima Sacrae Regiæ Majestatis Dominae Dominae,
MARIAE THERESIAE Successione.*

ARTICULUS IV.

Quandoquidem summefato Augustissimo Imperatore, et Rege Gloriosissimo CAROLO VI. ex temporali Regimine ad sempiternam immortalis Gloriæ Coronam evocato, eo, quod nullam post se Masculam Prolem reliquisset, Serenissima, ac Potentissima Domina, Domina MARIA THERESIA nihil prius nihil antiquius duxisset, quam ex tunc a morte sui desideratissimi Genitoris, Univerfa Jura, Libertates, Privilegia, Leges, Indulta, Consuetudines, et Immunitates privatim vel in communi tangentes, inviolabiliter illabateque se conservaturam, et observaturam; ac ab aliis quibusvis, et invicem observari facturam, assecurare; Unde Benignum, et in suos Subditos suavissimum Augustæ Domus Austriacæ continuis semper temporibus experti Status in Communi, et in particulari Imperium, efari nequit, quanta alacritate, et animarum exultatione Eidem Sacrae Regiæ Majestati, tanquam Primogenitæ atefati Imperatoris Filiæ, et secundum prædeclaratam Sanctionis Pragmaticæ, etiam ab hocce Principatu, ut præmissum est, acceptatae, ac stabilitæ dispositionem, in omnibus Hæreditariis Regnis, et Provinciis ex asse Hæredi Eorumque Dominae, in omnibus iisdem Regnis, et Provinciis Hæreditariis, et isto quoque Transylvaniae Principatu, Partibusque Eidem incorporatis legitime succedenti, Eidemque debito sibi, et competente Jure eorundem Hæreditariorum suorum Regnorum, et Provinciarum, Principatusque hujus, et Partium eidem incorporatarum Dominium, ac Regimen suscipienti, Univerfi sæpediti hujus Principatus Status, et Ordines, debitum Fidelitatis Homagium juxta formam huic Articulo subnexam devote præstiterimus,

mus, quam summefatae Regiae Majestatis Haereditario Jure Successionem, pro Justa legitima, et ex prædeclarata Sanctionis Pragmaticae Dispositione eidem debita, et competente praesenti Article agnoscimus, declaramus, et articulamus.

Juramentum Regnicolarum super Depositione Homagii.

EGO N: N: Juro per DEUM vivum, verum ac aeternum, fideque mea spondeo, et promitto Serenissimae, et Potentissimae Dominæ Dominæ MARIAE THERESIAE Hungariae et Bohemiae &c. Reginae, Archi - Ducis Austriae, et Haereditariae Principi TRANSYLVANIAE &c. Dominae, Dominae et Principi meae legitimae, ac Haereditariae mihi Clementissimae, quod Suae Sacrae Regiae Majestati, Ejusque Haeredibus, et Successoribus legitimis toto vitae meae decursu, fidelis, obediens Subditus, rectus, et sincerus, Amicorum amicus, Inimicorum inimicus ero, contra Suae Majestatis, Haereditatis, et Successorum ejus Sacras Personas, Statum, Dignitatem Honorem, Ditiones nec clam, nec aperte quidquam mali machinabor, aut aliis id faciendi quocunque modo Author, Consultor, aut Adjutor ero, quin potius si alios quospiam quid simile moliri, aut aliud quidpiam in Suae Majestatis, Haereditatis, et Successorum, aut Ditionum Suarum detrimentum vergere adverterem, seu intellerem, talia vel ipse, vel per alios Suae Majestati immediate, aut mediate tempestive significabo, simulque molimina hujusmodi, et quaecunque alia damna, pro meis viribus impediam. et avertam, atque e contrario Suae Sacrae Regiae Majestatis, Haereditatis, et Successorum Commoda, et utilitatem quantum potero, promovebo, ita me DEUS adjuvet, Animaeque meae Salutem elargiatur.

De Serenissimi Ducis Lotharingæ, et Magni Ducis Hetruriae Corregentia.

ARTICVLVS V.

Altissimas, ac plane Regias Serenissimi Principis, ac Domini FRANCISCI Ducis Lotharingæ, et Barri, Magni Ducis Hetruriæ, Sacræ Regiæ Majestatis, Dominae, ac Principis nostræ Clementissimæ Conjugis Dilectissimi Virtutes, animique Dotes quovis fastigio dignas, et cum propria gravissimis a se curis, laboribus, et etiam vitæ discrimine in Gentis præsertim Hungaricæ Salutem susceptis, Sago, togaque eumulata, cum vero Avi Sui Serenissimi quondam Lotharingiæ Ducis Caroli, pluribus de Christiani nominis Hoste reportatis Trophœis, ut et Principatus hujus ex Subjectione Turcica, et per hoc ab interitu vindicatione, Salutaribus Conventionibus, et Assecurationibus de Statu Ejusdem Principatus, pro illius temporis Circumstantiarum rationibus a Divo Imperatore Leopoldo obtentis in gratam omnium nostrum memoriam transmissa merita, idque simul devoto submissoque contemplati, quod Deus Suam Regiam Serenitatem Altesatæ Regiæ Majestati Sacro Connubii Fœdere junctam, in partem Curarum, et Sollicitudinum vocaverit, eandem Regiam Serenitatem Anno proxime elapso 1742. do Die 2-dâ Octobris ad Corregimen Principatus Transylvaniae a Statibus Principatus concordibus Votis, erga Juramenti Depositionem juxta Leges, et Rationes Statui Principatus accommodandi invitatam, quia Regia Sua Serenitas oblatum acceptasse benigne Semet declarasset, Juramentum ex annuentia Regiæ Suæ Majestatis deponet secundum Formulam a Statibus submissam, Corregimen, Coadministratio porro hæc duret usque ad dies vitæ, quos longissimos DEUS impertire dignetur, et placitum Sacræ Regiæ Majestatis

statis; Quod si vero Sacram Regiam Majestatem, cui diu-
tissimam, et felicissimam ad seram Posteritatem Vitam ar-
dentissime exoptamus, Divo sic disponente Numine prae-
mori contingeret, casu in eo Sua Regia Serenitas, [usque
ad tempus minorennitatis Augustae illius prolis, quam
Successio et Haereditas Regnorum, et Provinciarum imme-
diate concernet, Principatum hunc, et Partes eidem in-
corporatas, Jure Tutorio, et Paterno nomine gubernabit, in
casu vero Defectus, quem DEUS clementer avertere di-
gnetur, Jus et immediata Successio pro iis, quibus secun-
dum Dispositionem Sanctionis Pragmaticae competet, sal-
va, et integra manebit, vi hujus demum cum Consensu,
et annuentia Sacrae Regiae Majestatis, sponte et unanimi-
ter oblatis Corregiminis Regiae Sua Serenitas Principatus
hujus Negotia, in Conformitate ejusdem Principatus Le-
gum administrabit, Suprema tamen, et praesertim Tit. 4.
et 9. Partis 1. Operis Decreti Tripartiti declarata Potes-
tas, Privilegiorum item Collatio, et alia Jura Majestatica,
velut solum Principibus Haereditariis Competentia, penes
solum Sacram Regiam Majestatem remanebunt, caeterum
Regia Sua Serenitas cunctos Status, et Ordines in suis Le-
gibus, Juribus, Prærogativis, Immunitatibus, Indultis, Con-
suetudinibus, Diplomatum, et illa subsecutis Benignis Re-
solutionibus Regiis, tam Sacra, quam profana spectanti-
bus, conservari curabit, deposito, ut praemissum est Jura-
mento, Eandem Regiam Suam Serenitatem, indulgente
Sacra Regia Majestate, Domina nostra Clementissima, pro
hujus Principatus Transylvaniae, et Partium eidem incor-
poratarum Corregente, et Coadministratore concordibus,
et unanimibus votis agnoscimus, declaramus, et venera-
mur; sperantes indubie, quod quemadmodum Transylva-
nia sub Divo Leopoldo Sponsore Suae Serenitatis Avo,
initium Suae felicitatis sumit, sic sub Benigno hoc Suae

Regiæ Serenitatis Corregimine duplici Jure Suam felicitatem metietur.

Juramenti depositi Formula.

EGO THEOBALDUS Sacri Romani Imperii Comes & CZERNIN, a Sacra Regia Majestate, qua Principe Transylvaniae, ad praesentem Inclytorum Statuum, et Ordinum Principatus Transylvaniae Diætam Deputatus Commissarius Regius, tandem a Serenissimo etiam Principe Domino FRANCISCO Duce Lotharingiae, et Barri Magno Duce Hetruriae ad praestandum coram dictis Statibus, et Ordinibus super Corregentia infra uberius declaranda Juramentum denominatus Plenipotentarius.

JURO per DEUM vivum et æternum, per ejus Sanctissimam Genitricem Virginem MARIAM, ac omnes Sanctos: Nomine, et in Persona Altesatæ Suæ Serenitatis Regiæ, quod Idem Serenissimus Magnus Dux ab universis Statibus, et Ordinibus Trium Nationum Principatus Transylvaniae, et Partium eidem reincorporatarum, ex speciali eorum erga Suam Serenitatem Regiam, velut Sacrae Regiæ Majestatis Conjugem Dilectissimum Regiamque ejus Domum devotione ad Corregimen Principatus Transylvaniae sponte invitatus, et post Benignam Regiæ Majestatis Principis Transylvaniae Hæreditariæ annuentiam, ac Consensum, eximium illud dictorum Statuum, et Ordinum Fiduciæ, et Amoris Testimonium Faventer, et Benigne suscipiens, oblatumque Corregimen, et Coadministrationem acceptans, Modum, Formam, et Conditions, Articulo præcedenti insertas, et declaratas rite, Sancte, et inviolabiliter observabit, totum Corregimen Suum juxta eas instituet, et Coadministrationem Suam iis conformabit; Ita me Deus adjuvet.

De Principatus Transylvaniæ, & Partium Regni Hungariæ, eisdem reincorporatarum Trium Nationum, Statuum & Ordinum Privilegiorum tam Sacra, quam profana spectantium Confirmatione, & Unionis Articulo Approbatarum Constitutionum Partis 3. 1. Tit. comprehensæ modificatione.

A R T I C U L U S VI.

Cum Sacra Regia Majestas vi legitimæ et immediatæ successionis, Haereditarii hujus sui Principatus Regimen suscipiens, Rescripto suo benigno die 21. Octobris Anno 1749. edito universos, et Singulos trium Nationum Status, et Ordines in nostris Juribus, Legibus, Privilegiis, Immunitatibus, et Indultis, quæ videlicet ab Avo, Patruo, et Genitore Majestatis Suae desideratissimis, seu Diplomaticæ, seu Sacrum hoc Diploma secutis benignissimis Resolutionibus, et Sanctionibus, tam circa Sacra, quam profana huic Principatui concessa, et indulta fuere benigne confirmaturam, et Clementissime conservaturam, cunctaque et singula benigne promissa effectui mancipaturam, sub Verbo Regio affidaverit, ex post ad Instantiam nostram per Deputatos nostros specialiter factam, inter reliquas benignas Resolutiones Suas sub 20. Julii, 1742. confirmare dignata fuisset, novissimeque inter Propositiones Regias indulgisset inferi dictarum Resolutionum Paragraphum isthoc tenore sequentem: Etsi Legem, quæ incipit Andreas Rex, et alia nonnulla, quæ ipso Fidelium Statuum nostrorum assensu, interea mutari contigit, postliminio resuscitandi, et denuo valida reddendi Mens Nobis non sit, in reliquo Universos, et singulos Fideles Nobis dilectos charæ Nobis Transylvaniæ trium Nationum Status, et Ordines, sine discrimine Religionum, etiam Sacræ Romano-Catholicæ Ecclesiæ Graeci Ritus vere Unitorum, cum et illi Catholici sint, reddimus hisce certos,

E

et

et securos, non secus, ac alios quosvis, cujusvis gradus, et Conditionis ejusdem Principatus incolas Univerfos, et singulos, quod eosdem in suis Juribus, Legibus, Privilegiis, Immunitatibusque, et Indultis, quae videlicet ab alte dictis Augustissimis Praedecessoribus, Avo nimirum Patruo, et Genitore nostris desideratissimis, seu Diplomaticae, seu aliis Sacrum hoc Diploma secutis benignissimis Resolutionibus, et Sanctionibus, tam circa Sacra, quam profana charae Nobis Transylvaniae concessa, et indulta tuere clementissime non modo confirmemus, verum etiam illibate simus conservatae. Nos venerabundi Maternum affectum hunc agnoscimus, grataque mente tam luculentum ejus Documentum Articulo huic inferendum existimavimus. Terminos autem Graeci Ritus Unitorum mentionato Resolutionis Regiae Paragrapho insertos ad Ecclesiasticos solum, et nobilitari praerogativa gaudentes, quorum Conditio ea est, quae reliquorum Patriae Civium, et qui eidem Nationi e tribus receptis systema hujus Principatus constituentibus, ubi per adeptionem Bonorum sedem sibi fixerint, hoc ipso absque Quartae Nationalitatis Ereptione, ac constitutione annumerati sunt, referri, non vero ad plebeos, vel filios Poparum e plebea forte assumptorum extendi posse, aut debere, ne Systema hujus Principatus evertatur, neve Plebs Valachorum, aliorumque Advenarum, numerum inter Nationes faciat, ac vel ulli trium Nationum, earumque Juribus, Privilegiis, Immunitatibus, et Praerogativis praejudicio sit, intelligimus.

Quod porro Approbatarum Constitutionum Partis, 3. Tit. I. Articulum unicum, subsequenterque super Unionis Juramenti Formulam, huicque subnexas Unionis Conditiones attinet: non est, neque fuit Consilium Statibus Articulum hunc in moderna litera relinquere, sed adhuc
sub

sub initio Diaetae Conventum jam super eo fuerat, ut in parte juri Majestatis derogante inter præmissos de Majestaticis Articulos abrogarentur, quos nunc etiam in tantum hisce pro sublatis declaramus.

¶ IN quantum vero Religioni Romano-Catholicae præjudiciosi in iisdem recapitulari videntur, in tantum inter Articulos eidem Religioni præjudiciosos abrogari statuimus, reliqua parte, qua libertatem liberi Exercitii receptis Religionibus permetterent, et Nationum receptarum mutua Jurium, et Legum conservationem spectarent, precibus etiam innoxie fundendis in salvo relictis, qua hac Lege sese conservarunt dictae Nationes, et ad haec usque tempora durarunt, illudque Institutum a Divo etiam LEOPOLDO hac in parte laudem meruit, ut sic Regium servitium, et publicum hujus Principatus, Civitatemque solidante illa Constitutione, quae ipsa Lex fundamentalis est, in vigore relicta, singulis vi hujus vinculi convivere liceat; et in praeattactae Juramenti Formulae locum subinfertam substituiamus, juxta quam teneatur, quivis legitimam aetatem affecutus, vel Indigenatum, votumve in publico fortitus, aut Officium quodvis gesturus Juramentum deponere.

Formula Juramenti.

¶ I: Go N: N: Juro per DEUM vivum, et aeternum, quod
 ¶ Sacrae Regiae Majestati MARIAE THERESIAE, Hungariae, et Bohemiae Reginae, Archiduci Austriae, Principi Transylvaniae, Haereditariae, et Sicularum Comiti, ejusque Haeredibus, et Successoribus Regibus Hungariae, et Principibus Transylvaniae, nec non Serenissimo Principi Domino Domino, FRANCISCO STEPHANO Duci Lotharingiae, et Barri, Magno Duci Hetruriae, Suae Sacrae Regiae Majestatis Conjugi, tanquam Corregenti sincerus, tectus, et fidelis ero, si quid contra Sacrae Regiae Ma-

jestatis, Ejusque Hæredum, ac Successorum Sacras Personas, ut et summe fatum Serenissimum Principem Suae Sacrae Majestatis Regiae Conjugem, et Corregentem, Juraque et Dominatam quempiam moliri, machinari, vel attentare viderem, audirem, vel intelligerem, id nullo modo celare, vel occultare, sed tempestive revelare, detegere, omnibusque modis praevenire, ac pro viribus meis praepedire tenebor, et volo; omnia etiam Jura, Indulta, Immunitates, et Privilegia trium Nationum Principatus Transylvaniae in communi, vel particulariter indulta, Legesque et Constitutiones receptas et Approbatas, absque Nationum, et Religionum receptarum respectu conservare annifurus, neque palam, neque occulte machinationibus, aut Consiliis Statum, Formamque Reipublicae hujus intervertere, immutare tentaturus, in Comitibus, vel Diacetiis, quidquid pro servitio Principis, emolumento Publici, et Patriae hujus tranquillitate, postposito cujusvis privati commodo, utile, aut commodum visum fuerit meo voto, viribusque secundaturus, quin vel unius privati oppressionem precibus, et voto coram Instantiis debita reverentia, respective vero demississimis, coram etiam Augustissimo Principis Throno promoturus, omniumque et singulorum justis causis pro aequo, et justo succursurus ero; ita me DEUS adjuvet.

De Articulorum Romano-Catholicae, huicque Graeci-Ritus vere Unitorum Religioni praejudicioforum abrogatione.

ARTICVLVS VII.

CONsiderantes porro nihil pro bono Patriae exoptatius evenire posse, quam ut sublato penitus partium studio omnis discordiae, et quaerimoniarum ansa eradicaretur, æquum proinde putavimus, ut sicuti in præcedenti sexto Articulo trium Nationum, et receptarum hic quatuor Reli-

gionum in generali prospectum est, tresque a Romano-Catholica Religione diversae, plena, et omnimoda Libertate, nullisque Circumscriptae Legibus essent, ita non disputatur aetate nostra, nec disputabitur successivis, quibusvis Posteritatum quoque nostrarum temporibus Episcopatus Romano-Catholici, et Capituli, Canonicorumque restitutio, juxta Resolutiones hactenus emanatas, cum illi assensu Statuum, et Ordinum sunt introducti, et acceptari, Ordo vero Patrum Societatis Jesu, Episcopatus Fogarafen- sis Græci-Ritus Religioni Romano-Catholicae vere Unitorum realiter admissi, in Fundorum Bonorum, et Beneficiorum, quae habent, Possessione confirmati vivant, deletis illis, qui in contrarium, seu generaliter, seu specialiter, vel particulariter faciunt Articulis, Approbatis, vel Compilatis, Constitutionibus insertis, aut alibi existentibus in quantum Religioni Romano-Catholicae, absque laesione aliarum Religionum praejudicant, Episcopum excludunt, Canonicos a cura, et custodia Archivorum Alben- sis videlicet, et Colos-Monostoriensis arcent, Ecclesias, Collegia Monasteria, et Residentias Religiosorum actu in hac Patria existentium, ad certa duntaxat loca restringunt, liberum Exercitium vetant, et Immunitati Ecclesiasticæ quoquomodo adversantur, pariter Articulos Societatem Jesu proscridentes, fautores eorum notae infidelitatis subjicientes pro abrogatis declaramus; in reliquo Legibus, et Articulis in quantum Securitatem Jura, ac Privilegia, Sacra, ac Civilia trium etiam aliarum a Catholica diversarum Religionum receptorum continent, salvis semper manentibus. Et haec omnia sensu Diplomatum, et subsecutarum Resolutionum Caesareo-Regiarum intelligantur.

Possessiones subinsertae Collegii Soc: Jesu Claudiopolitani e numero Fiscalium Bonorum eximuntur.

A R T I C V L V S VIII.

Siquidem Patrum Soc: Jesu Collegium Claudiopolitanum, superioribus Annis, per iterata Memorialia Universalis Statibus porrecta, institerit, ut Possessiones ejus Bács, Jegenye, Bogártelke, Kájántó, et Praedium Tiburcz in Comitatu Colos, in quarum pacifica Possessione actu existit, accedente jam benignissima Sacrae Regiae Majestatis annuentia, e Registro Fiscalitatum articulariter eximerentur, quod aequè Sacratissimus quondam Imperator CAROLUS VI. clementer indulgere, ac Nobis ipsis super iisdem rescribere dignatus fuerat; Proinde habita ratione praetitorum Patrum Soc: Jesu Instantiae toties iteratae, dignumque habentes respectum, ut dum idem Ordo, ac Societas praesenti Articulo modo praevio jam recepta sit, hac eadem occasione praefatae etiam Possessiones e numero Fiscalium Bonorum eximantur; prout eximimus, et e Registro Fiscalis delemus, ac expungimus, pariter etiam Pagum Monostor, in Anno adhuc 1693. Jure perennali iisdem cessum, et collatum, nihil per hoc praejudicando Juribus Ecclesiae Claudiopolitanae Reformatae, quoad Fundum, quem ibidem penes contradictionem possidet, e Fiscalitatibus, et Bonorum Fiscalium Serie hoc eodem Articulo exemptum. declaramus.

*Dilucidario Articuli Approbatarum Constitutionum Partis
Tertiae, Tituli duodecimi.*

A R T I C V L V S IX.

Quandoquidem in Regia Propositione intimatum est, ut Status, et Ordines ratione praenotati Articuli delibe-

berent, et quae ibi Supremae Regiae Authoritati praejudicant, eatenus tollantur; Nos eundem Articulum iteratis vicibus revolvimus, nihilque contra Jura Principis invenimus, sed modus duntaxat agendi erat diversus, tempore Principum in Generalibus Diactis, vel praesentium, vel ad mutuam communicationem propinque existentium; sicut enim ne tunc quidem ante confirmationem Articuli vim Legis habuissent, pariter in purum Relatio sub Praesidentis, et Protonotariorum Subscriptionibus, ac Sigillis, Conservatio Comitatus, Sedibus, et Fisco sub simili Authentia extraditio, necessario post Consensum Principis fieri debuisse videtur: cum autem nunc Regnans Princeps remotius a Principatu resideat, ac ad notitiam Suae Majestatis Consensus, Precesque Populi, vel ut Acta Statuum publica non aliter, nisi per ejusmodi subscriptionem Statuum Praesidentis, et Protonotariorum devenire possint, ut in Legem transeant; Quin et Confirmationis Benignae Rescriptum certam temporis moram desideret, praesatum Articulum taliter intelligunt Status: ut quidquid per formam Articulorum concluditur nomine Statuum, antequam a Sua Majestate confirmabitur eousque nec vim Legis induet, nec sub Sigillis, et Subscriptionibus distribuentur, sed in Archivo solummodo, et Protocollo manebit eventualiter; dum vero post Confirmationem Principis prelo subjecti Articuli Subscriptionem, et Sigillo Principis roborati erunt, Depositio ad specificata loca juxta sensum Articuli observanda veniet, quibus sic intellectis idem Articulus manere potest, absque ulla laesione Supremae Autoritatis PRINCIPIS.

Conclusio.

NOs itaque annotatorum fidelium nostrorum Gubernii Regii, Statuumque, et Ordinum trium Nationum praetata-

attacti Hæreditarii Principatus nostri Transylvaniae, et Partium eidem incorporatarum prædeclarata demissa Supplicatione benigne exaudita, et admissa, præspecificatos Articulos prævio modo Nobis debita solennitate submissos, ac præsentatos, hisce Literis nostris de verbo ad verbum inferi, et inscribi fecimus, eosdemque ac omnia, et singula in illis contenta ratos, gratos, et accepta habentes, eisdem Nostrum Regio-Principalem Consensum, benevolum pariter et assensum præbuimus, Articulosque eosdem clementer acceptavimus, et Authoritate nostra Regio Principali approbavimus, ratificavimus, et roboravimus, ac pro fundamentali ejusdem Principatus, Partiumque incorporatarum Lege ipsis, Universaeque eorum Posteritati benigne confirmavimus, atque in Codicem aliarum ejusdem Principatus nostri, Partiumque eidem incorporatarum, publicarum Legum, et Constitutionum relata, tam Nos Ipsae observabimus, quam per alios quoscunque Fideles nostros observari faciemus. Quemadmodum acceptamus approbamus, ratificamus roboramusque, et confirmamus harum nostrarum vigore, et testimonio Litterarum mediante. Datum in Civitate nostra Archiducali Vienna: Die Septima Mensis Augusti, Anno Domini Millesimo Septingentesimo quadragesimo quarto. Regnorum vero Nostrorum Quarto.

MARIA THERESIA mp.

C. Ladislaus Gyulafi
L.B: de Ratoht mp.

Josephus Kozma
de K: Szent Lélek mp.

A R T I C U L I
D I A E T A L E S
 PRINCIPATUS TRANSYLVANIAE

ANNI M. DCC. XLVII.

NOS MARIA THERESIA, DEI GRATIA ROMANORUM IMPERATRIX, Germaniae, Hungariae, Bohemiae Dalmatiae, Croatiae Sclavoniaeque REGINA; Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Mediolani, Styriae, Carinthiae, Carniolae, Mantuae, Parmae, et Placentiae, Limburgiae, Lucemburgiae, Geldriae, Wirtembergae, Superioris et Inferioris Silesiae, Princeps Sveviae, et *Transylvaniae*, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviae, Moraviae, Superioris et Inferioris Lusatiae, Comes Habsburgi, Flandriae, Tyrolis, Feretis, Kyburgi, Goritiae, Gradisca, Arthesiae, et Siculorum, Comes Namurci, Domina Marchiae, Sclavonicae, Portus Naonis, Salinarum, et Mechliniae; Lotharingiae, et Barri Dux, Magna Dux Hetruriae.

Emoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod posteaquam Norma, secundum quam Res Metalurgica, tam quoad formam, quam quoad ipsam materiam, in nostro illo *Transylvanicae* Principatu tractanda, et exercenda veniret, primum in Commissione in Principatu Nostro *Transylvanicae* e Camera-ibus, et Provincialibus instituta, sub Generalibus modofati Principatus, Nostri, ac Partium eidem incorporatarum ad diem 23-tium. Mensis Januarii, Anni currentis in Regiam, Liberamque Civitatem Nostram Saxonicalem Cibinensem per Nos indictis, et continuative celebratis Comitibus, dein hic pariter, inter in Re Monetaria, et Metalurgica ordinatum nostrum Directionis Collegium, et Cancellariam aequae nostram Regiam Aulicam *Transylvanicam* rite concertata, et post demissam Relationem Majestati Nostrae desuper factam, subsequutamque applacitationem, eum in finem ad Gubernium nostrum in repetito nostro Principatu Regium, et ejus medio ad fideles ibidem Trium Nationum Status, et Ordines praelibatam Diaetam adhuc cotinuanes, ut iidem eandem in formam Articulorum redigerent, Majestati Nostrae pro benigna approbatione submitterent, remissa, ibidem in praescriptam formam unanimibus eorundem votis redacta, et Nobis sub authenticis Fidelium Praesidentis Statuum, et Magistrorum Protonotariorum subscriptionibus, ac sigillis submissa, et consequenter exhibita fuisset, supplicatum simul ab iisdem Majestati Nostrae fuerit humilime, quatenus Nos praememoratos Articulos, omniaque, et singula in eis contenta, ratos, giatos, et accepta habentes, Nostrumque Consensum eis praebentes, autoritate Nostra Regio-Principali ratificare, roborare, ac pro fundamentali eatenus ejusdem Principatus, Partiumque eidem incorporatarum, et in perpetuum valitura

tura Lege, ipsis, universaeque eorum Posteritati benigne confirmare, et in codicem aliarum publicarum ejusdem Principatus Nostri, Partiumque eidem incorporatarum, Legum, et Constitutionum relata, tam Nos ipsae observare, quam per alios quoscunque observari, facere dignamur. Quorum Articulorum tenor sequens est:

ARTICULI.

Universorum Statuum, & Ordinum trium Nationum Principatus Transylvaniae, Partiumque eidem incorporatarum in Generali eorundem Diæta pro 23-tia Mensis Januarii, Anni praesentis 1747. in Liberam Regiamque Civitatem Cibiniensem indicta, et celebrata, conclusi.

Quemadmodum nullis monumentis satis celebranda, exaltandaque suae Majestatis Sacratissimae Principis nostrae Hæreditariae Clementissimæ Benignitas illucescere potuerit felicior, quam quod occasione Diætæ Principatus hujus ad Diem 21-mum. Augusti, anni 1743. in præattactam Regiam, Liberamque Civitatem Cibiniensem indictæ, ibidemque celebratae, illa, quæ tam Majestatica, quam Religiosa, ut et Jurium, ac Libertatum trium Nationum Statuum, ac Ordinum tam Sacra, quam profana spectabant, in formales, et legales Articulos redigendi facultatem clementissime impertita fuisset, eosque a Nobis unanimibus Votis concinnatos pro altissima Majestatis suæ confirmatione submissos, illa vero sub 7-ma. Mensis Augusti, Anni 1744. accedente, a Nobis omnium consensu acceptatos, in codicem Legum nostrarum, una cum Majestaticis referendos obtinuissemus Clementiam.

Ita proximum huic, omnique mortalitatis fastigio excellentius in Principe Hæreditaria est, quod suum in hoc Principatu aerarium necessario promovendum, Jusque Regale ita ampliandum materno in nos sensu velit, ne quid

per hoc fundamentalibus Legibus tam privatam, quam publicam quod spectat decederet nostris, et idcirco his accommodam Normam, seu Leges Metallurgicas, secundum quas in hocce Principatu Transylvaniae Res Metallurgica tam quoad formam, quam quoad materiam tractanda, et exercenda veniret, nobis projectandam, et concinnandam clementer commisit; Unde Maternam suae Majestatis Sacratissimae in nos Clementiam amplexi, Rem hanc montanisticam in quatuordecim Articulos communi voto, et Consensu digestam, Altissimo Suae Majestatis Sacratissimae Oraculo humilime substernentes, supplicamus humilime, ut eosdem a nobis conclusos benigne acceptare, et clementer confirmare, in vimque ac robur Sanctionis perpetuo valiturae transire non modo sinat, sed et observare, ac per alios, quorum interest, aut intererit, observari facere dignetur Clementissime.

ARTICULUS I.

De activitate Judicii in Transylvania Montanistici, de Literis facultatoriis ab illo extrahendis, de Annis (ut vocant) liberis, et Assessoribus e Patrioris ad illud adhibendis, ac modo creandi illos.

Judicium Metallurgicum, vulgo Montanisticum jam ordinatum in ea sit, et conservetur activitate, ut ab omnibus Metallurgis, Urburariisque, Auri, Argenti, aeris, Mercurii, Sulphuris &c. Fodinas colentibus pro prima Instantia habeatur, respiciatur, et recognoscatur, omnes Lites de Metallurgia, et rebus ad illam immediate spectantibus coram hoc Judicio in prima Instantia agantur, et decidantur.

Omnes, et singuli Metallurgi, seu Directores Fodinarum, qui Fodinas vel erigendo novas, vel veteres collapsas restituendo, colere vellent, Literas (ut vocant) Facultatorias, ab hocce Judicio Metallurgico expetant oportet, ut in aperiendis, vel etiam apertis jam Fodinis, quali-
ter

ter cum majore fructu, & sine contentionum, Litigationumque inconmodo, quod ex præsumptuosa, aut alteri præjudiciosa cultivatione facile sequi posset, culturam ordinare, Litemque inter Urburarios, seu Partes dirimere possit, auxilio, ac juvamine ut.

Ideo nec Dominis Terrestribus in proprio suo Territorio jam apertis, vol aperiendis Fodinis suis, Directores Fodinarum suarum alios, quam qui Literis Facultatoriis a dicto Metallurgico, seu Montanistico Judicio elargitis, provisi fuerint, admittere integrum esto (quas Literas tenetur idem Judicium sine Taxa concedere, ne per denegationem Dominis Terrestribus præjudicium fiat) ut sic ab expertis res Metallurgica feliciter procedat, et fidelius Fisco accedant accedenda. Quæ cum in præstatione Decimarum consistant, eximuntur ab horum præstatione Ferrum, et hoc ignobiliora Metalla.

Ut autem ipsis Possessoribus Territoriorum Mineralium Fodinas complectentium animus Exercendæ Metallurgiæ adjiciatur: Sacratissima Sua Majestas ad demississimas eorum preces a Thesaurario Regio solerter recommendandas, Annos, quos vocant, liberos præfatis præcipue Possessoribus elargiendum, non tantum Benignissime favere intendit, sed et ut ejusdem Materna in Transylvanos Nationales propensio ulterius elucescat, annuit Clementissime, ut pro humilissimis Statuum Votis sæpessato Judicio Montanistico duo Assessores Patriarum Legum gnari, e Patriæ Filiis adjiciantur, lique ad observantiam horum Articulorum, et Legum Patriarum more solito Juramento obstricti sint, quem in finem præterea Benignissime resolvit, ut horum cuilibet pro faciliore, et alacriori muneris commissi exercitio 300. flor. Rhenen. salarium annuum ex ærario Regio enumerandum præstetur.

Porro modus creandi hos Assessores sequens esto.

Regium Gubernium cum hac prima vice, tum in ca-
libus futurarum Vacantiarum pro facultate sua deno-
minabit in locum cujuslibet horum assessorum tria ido-
nea subjecta, communicando etiam Regio Thesaurario, ut
hic medio in re Monetaria & Metallurgica ordinati dire-
ctionis Collegii Aulici, Gubernium vero per Cancellariam
Aulicam nomina Candidatorum directe ad Sacratissimam
Suam Majestatem deferat, quæ gratiosissime confidit Tran-
sylvanos Patriæ Filios in recognitionem hujus Beneficii im-
posterum ita se impensuros, ne tractu temporis ad curan-
dum domesticum artis Metallurgicæ exercitium aliunde,
quam ex ipsa Transylvania idonea subjecta petere necesse sit.

ARTICULUS II.

*De Lignis, Trabibus et caeteris ad culturam Fodinarum necessa-
riis erga justum, moderatumque pretium concedendis,
et de differentiis expediendis.*

Siquidem ad Fodinarum Mineralium culturam necessariæ
sint Sylvæ, pascua, aquae sine quibus nec Fodinæ itate,
nec Stompæ, seu Molæ quassatoriæ extrui possint, Posses-
sores in quorum Territorio Fodinæ fuerint, erga justum,
moderatumque pretium Ligna, & trabes &c. si præsto fu-
erint, ad Fodinarum culturam necessaria requisita Urbura-
rio concedant. In casu vero differentiarum, quæ inter Pos-
sessorem, et Urburarium enascerentur, Instantia Montani-
stica, accersitis etiam Provincialibus Legum Patriarum pe-
ritis Contraversiam cognoscat, & de moderato pretio sta-
tuat, quam Possessor absque difficultate sequatur, vel non
contentus horum, si foret Judicio, Thesaurarius cum Gu-
bernio Regio dirimat, ubi autem tantus defectus interve-
niret Sylvarum, ut Possessor sine manifesto suo damno ad
Fodi-

Fodinas in suo Territorio sitas necessaria Ligna concedere nequiret, id vel Officialium illius Loci, vel proborum Virorum attestatione, aut exmissione facta ex oculari revisione constabit; Urburarius de necessariis sibi lignis provideat, absque vivi ærarii aggravio, et Possessorum detrimento.

ARTICULUS III.

De Residentia, seu habitatione Metallurgorum, Urburariorum, Fodinatarum, qualiter haberi debeant, et qui conductitiis velint uti, et qui propria industria Casas, seu Domos velint sibi ædificari, qualiter tractandi sint, sive quoad exemptionem, sive quoad pascuationem, sive quoad Taxas Dominis Terrestribus annuatim solvendas.

Quemadmodum Domini Terrestris in suo proprio Territorio Auri lotionem, Fodinarum cultivationem exercentes præter partem proportionatam sibi reservatam, ut Articulo 9-no. patebit ad Cæsareo-Regiam Auri-Campsonem erga statutum pretium administrare tenentur; Ita omnes Metallurgi, Urburarii, qui ejusmodi Fodinas apertas, vel aperiendas colent, aut ad has pertinentes Laboratores (quibus unam, alteramve vaccam pro sua Domestica necessitate licitum sit servare) ut has opportunius pascere in locis liberis, seu communi, ut vocant, calcatura, possint in Pagis, Fodinis, vel Stompis (quas colent) proximioribus teneantur residere, & si quis eorum conductitiis Domibus uti velint, Liberum esto, cum præscitu tamen Domini Terrestris, et talis nullam Taxam præstare Domino Terrestri teneatur, sed locatori Domus cedat, nisi separatum Focum aut ignem servare velit, si vero propriam Domum, seu Casam sibi ædificare vellet, assignato per Dominum Terrestrum spatio pro ædificio imponendo, si talis absque pertinentiis erit, tenebitur talis Metallurgus, Urbu-

Urburarius, aut Fodinator in recognitionem Beneficii soli, pascuationis, et lignationis Domino Terrestri de una Rusticana Sessione, vel huic æqui parando spatio, duos florenos annuatim, si vero pertinentiæ fuerint, et illas colere libuerit, præter Decimas Domino Terrestri debitas superaddet alios duos florenos, et tales œconomizantes a Pecoribus, et semente publicam etiam Contributionem ad instar reliquorum ejusdem Pagi Incolarum solvent, a capite vero prout et reliqui œconomis carentes, tam ab ordinariis, quam ab extraordinariis oneribus, ita etiam ab Equis clitellariis, est enim sermo de liberis, et extraneis Homi nibus, non tamen Libertinis contribuentibus, quarumvis Nationum residentias, et œconomias in propriis Fundis, et gremio Nationis suæ habentibus, quos pariter in communi calcatura pascere tenebuntur, immunes esse debent, numerusque talium proportioni illius Pagi, ubi degitur, quantum fieri potest, accommodetur, ne contribuentes Rustici ob manifestum defectum pascuorum pecoribus destituantur, et sic, si quo casu similium pecora furto ex Pagis deperirent, tenerentur Pagenses ad instar reliquorum Incolarum damna resarcire, si et illi pariter ejusmodi in casu concurrerent, ast quia ita visum est ne Montanistici ad similia cogantur, nec Pagenses tenebuntur eis pro deperditis pecoribus solvere ut Communitas. Econtra si quis Fodinatorum, Metallurgorum, Urburariorum, cæterorumque ad Fodinas laboratorum Domum propria Industria ædificatam in Fundo sibi assignato incolens loco migrare velit, licitum sit eidem meliori quo poterit pretio vendere, omni impedimento semoto, quam si pariter Metallurgus, vel Urburarius emerit, eadem Taxa, qua prior tenebat, possidere valeat, si vero extraneus emerit, talis teneatur ad instar reliquorum Inquilinorum Domino Terrestri servire, & publicum onus tam a capite, quam a pecoribus, & semente subire, venditio vero ejusmodi antequam inde migraret,

insti-

instituat, & in finem deducatur, & si nemo emptor inveniretur, neque Pago, neque Domino Terreſtri aliqua moleſtia inferatur.

A R T I C V L V S IV.

De reſtitutione Fobbagionum profugorum, et non receptione ad Tutelam ſuam quorumvis, niſi et ipſi Metallurgiæ dediti ſint, et cum Dominis Terreſtribus conveniant.

NEquispian Urburariorum audeat Agyirtas, Deſertores, aut alios delinquentes, & vagabundos, aut ſibi neceſſitudine quavis conjunctos, niſi et ipſi Metallurgiæ dediti ſint, ærarioque utiles, ac neceſſarii, & modo proximo Articulo definito cum Dominis Terreſtribus conveniant, ſub quocunque demum prætextu in Tutelam ſuam accipere, multoque minus illis ſubditis, qui a Domino Terreſtri ſe ſe ſubdixerunt, ſub nomine Metallum Fofforis, vel alio quovis Titulo Aſylum dare, quin potius hujus generis homines denunciandi, a Monticultura arcendi, et Dominis ſuis Terreſtribus reddendi erunt, ſecus repetendi etiam legaliter eiſdem Jus integrum eſto, ad mentem Legum.

A R T I C V L V S V.

De Jurisdictione Judicii Montaniſtici in Metallurgos Urburarios, et Fodinatos, dempſis Caſibus Potentiæ, Criminalibus, et Rem Montaniſticam non concernentibus.

UT e converſo bona harmonia, & mutua cointelligentia conſervetur, ſi caſu quo aliquis Urburarius, metallurgus, aut Fodinator contra ſubditos quiſpian perpetraveſſet, aut peccaveſſet, neque Officiales Comitatenſes, neque Domini Terreſtres (niſi in factu delicti deprehendatur, quo accidente comprehendatur, attamen Judiciio Montaniſtico, coram quo Actio contra talem modo conſveto inſtituenda

venit, extradetur) via facti, propriaque autoritate illico satisfactionem summant, sed patratum Judicio Montanistico denuncient, et ab eo congruam satisfactionem petant: quo Justitiæ administrationem negligente, aut non sat adæquate impendente, ad Thesaurarium deferant, in casibus vero potentiae Criminalibus, & Rem Montanisticam non concernentibus per Jurisdictionem Magistratualem puniendi erunt, & communiter Jurisdictioni ordinariae tam hi, quam alii his in casibus suberunt.

ARTICVLVS VI.

De Jure Educilli, et Macelli.

Siquidem Jus Educilli Domino Terrestri competere dignoscatur, teneantur Domini Terrestres de sufficienti liquorum specie providere, vel Educillum Urburariis in Arendam elocare, quod ipsum de Jure Macelli intelligendum venit.

ARTICVLVS VII.

De Rusticis, seu Jobbagionibus, qui prævia cum suo Domino Terrestri Conventione Metallurgiam sequi vellent.

Subditi, seu Jobbagiones sine Consensu, & Conventione cum suis Dominis Terrestribus præviè inita & producta, Matricula, seu Registro Urburano ne inferantur. Idem intelligendum venit de Inquilinis realibus, id est fundos, & beneficia Territorialia tenentibus, aut tenere volentibus, qui adinstar subditorum, si cum Dominis Terrestribus convenerint, Urbario inmatriculari poterunt, & una cum Libertinis Urburariis ab extraordinariis oneribus habeantur exempti, pro Capitali Contributione singulum florenum annuatim præstant, ab hujus tamen floreni præstatione adventitii, Extranei, Urburarii, Metallurgi, & Laboratores

se-

secundum superius in Articulo 3-tio. dicta, immunes habeantur, ne per hoc onus extranei, quorum opera Res Metallurgica in Transylvania maxime indiget, ab immigratione deterreantur. De pecoribus vero, & facultatibus ad instar reliquorum Contribuentium contribuant, exceptis equis clitellariis, qui prout superius dictum est, ad culturam Fodinarum essentialiter pertinent.

ARTICVLVS VIII.

De Auri Lotoribus Professionem suam libere exercere volentibus, et Zingarorum hunc in finem Privilegiatorum Coetu, extra quos alii Zingari arceudi sunt.

Auri Lotoribus cujuscunque Conditionis Hominibus, in Alpibus, Fluminibus, Fluviis Amnibus & Rivulis fulvam Auri arenam vehentibus, non solum tridui spatio, sed quousque illis libuerit, Professionem suam exercere integrum sit, neque per Territoriorum Patronos, quibus tamen graves, et damnosi esse non debent, ullatenus impediantur, sed Patentibus a Judicio Montanistico provisi, iisdem Privilegiis, & Immunitatibus, uti reliqui Urburarii gaudeant, Aurum autem tam ab his, quam ab omnibus aliis Urburariis inventum Metallum ad constitutum Regium Campsionis Officium sub Pœna in Legibus declarata, erga statutum modo pretium, administratur, exceptis iis, qui circa Auri lotionem specialia Privilegia habent, qui tamen se coram Judicio Montanistico, ex post Gubernio Regio, præsentè Thesaurario insinuare tenebuntur.

Zingaris, qui ad Auri loturam exercendam Privilegiatos in Transylvania cœtus obtinent, eadem, quæ cæteris Auri lotoribus competant quidem Privilegia; ne tamen hæc in odium Dominorum Terrestrium convertant, in horum Territoiis non diutiorē, quam Auri lotura requireret, moram faciant, secus ad Judicium Montanisticum deferendi,

& ab hoc coercendi sunt, reliquis autem Zingaris cœtibus præfatis non infertis, exercitium Auri loturæ per absolutum, & univertim prohibitum sit.

ARTICULUS IX.

De Dominis Terreſtribus Auri lotionem, & aliorum quorundam Metallorum culturam in ſuis Territoriis exercentibus.

SI Dominus Terreſtris ipſemet in ſuo Territorio Auri lotionem, Fodinæ cultivationem exerceri curaret; permiſſum eſto proportionatam Auri inventi quantitatem in proprium uſum convertere, ita tamen, ut Cæſareo-Regiam Auri-Campſionem de reſervata quantitate informet, in iſco Regio debitas Decimas illius Auri pendat, ultra hanc partem pro privata Domini Terreſtris neceſſitate reſervatam, quidquid Auri, vel Argenti ex fluviiſ, vel amnibus extrahitur, ſive ex Fodinis, & Mineris procreatur, omne illud ex integro ad Cæſareo-Regiam Auri-Campſionem erga ſtatutum pretium adminiſtretur, ſub pœna prævaricationis in Legibus expreſſa, idque de aliis etiam Metallis, Plumbo ſcilicet, Mercurio &c. intellectum eſto.

ARTICULUS X.

De Auri Adulteratoribus, et eorum denunciatoribus.

Auri Adulteratores denunciati in factò, vel loco delicti deprehenſi, Profeſſionati in ſuo Foro, Urburarii vero Judiciò Montaniſtico pro Cognitione Cæſareo Regii Officii Auri-Campſorii puniantur, hujusmodi Aurum adulterinum vero conſiſcatur, et detracta tertialitate denuncianti in ordinario Campſionis pretio extradanda in rationes aſſumatur.

ARTICULUS XI.

*De Auri, Argenti, & Mercurii Prævaricatorum punitione,
si illi Urburarii fuerint.*

AUri, Argenti, & Mercurii Prævaricatores, ubicunque locorum explorati, & reperti, si Urburarii sint Foro competenti, scilicet Judicio Montanistico sistantur, & secundum Decreta Cæsareo-Regia via, & modo in iisdem præscripto procedatur; ubi Causa vigore Clementissimorum Mandatorum Regionum legaliter disquirenda, & decidenda venit.

ARTICVLVS XII.

De Cusoribus falsæ Monetæ, si et illi Urburarii sint.

Idem etiam de falsæ Monetæ Cusoribus statuendum, & observandum, in quibus etiam posterioribus Calibus, sicut de Auro adulterato dictum est tertialitas Contrabandanti Auri Denuncianti, sine difficultate in ordinario Campionis pretio extrade ur.

ARTICVLVS XIII.

De Arrestatione Urburariorum, & Laboratorum.

Pro avertendis variis inconvenientiis, & sequelis Reipublicæ Montanisticæ maxime damnosis statutum est, ne Urburarii, vel Laboratores in locis Fodinarum, vel aliis eo pertinentibus Locis, quæ ob continuandum Laborem suum frequentare debent; item in viis, in quibus Fodinas accedunt, per aliam Jurisdictionem, vel quemcunque Magistratum sine præscitu Judicii Montanistici abducantur, vel arrestentur, quæ quidem arrestatio etiam Montanisticis interdicta esto, observato tamen eo, quod superiori Articulo 5-to. hac de re cautum est.

ARTICULVS XIV.

De Transmissionibus, qui se gravatos coram Judicio Montanistico senserint, & quod generaliter omnes Urburarii, et Rem Montanisticam tractantes ibidem, & non alibi conveniantur, exceptis Casibus, ubi Privilegiis esset probandum.

Sicut universaliter statuere convenit, ut omnes Controversiae, & Lites inter Urburarios, & ad rem Motanisticam immediate spectantes Personas oribiles, coram Judicio Montanistico agantur, & decendantur, ita æque necessarium est decernere, ut Parti fors gravatae ejusdem Judicii Sententia, via Appellationis ad Thesaurariatum ita libere pateat, ut nemini appellantium sub quocunque demum prætextu a Judicio Montanistico denegari possit, sed id ipsum obstrictum sit, ad Partis appellantis Instantiam, acta, cum rationibus decidendi, seu motivis, ex quibus sententiam tulerat, ad Thesaurariatum sine ulla controversia, non expectatis Iiteris Praeceptoriiis, transmittere, a Thesaurariatus vero Sententia, si hac quispiam se laesum sentiret, patet aequè recursus ad Sacratissimam suam Majestatem, mediante in Re Monetaria, & Montanistica per provincias Hæreditarias constituto Directionis Collegio Aulico. In quibus Casibus Privilegiorum Productio requireretur, illorum ventilatio non alibi, quam in Tabula Regia fiat; Interea violentiæ sistantur, & occupata restituantur.

Quibus Majestati nostrae, uti præmissum, demisse exhibitis, cum in reliquis, quae intrinsecum operationis Metallurgicae concernunt, observanda sint Praescripta Ordinationis Metallurgicae Maximilianae, quae in latinum versa, Typisque mandata proxime publici Juris fiet, si in ea aliqua reperirentur, quae tam supra recensitis jam in publicam Legem redactis, quam aliis fundamen-

talibus illius nostri Principatus Legibus refragarentur, iis ad iecuturam, & sua modalitate instituendam correctionem remissis, Cæterum Nos de iussa præmemoratorum Fidelium Nostrorum Gubernii Regii, Statuumque & Ordinum trium Nationum antelati Principatus Nostri Transylvaniae, ac Partium eidem incorporatarum Supplicatione benigne exaudita, & admissa, præscriptos Articulos prævio modo Nobis debita solennitate submissos, ac præsentatos, hisce Literis Nostris de verbo ad verbum inferi, & inscribi fecimus, eosdemque, ac omnia, & singula in illis contenta, aequè pro utilitate publica, Legumque chari illius nostri Principatus securitate, ac Aerarii Nostri commodo ratos, gratos, & accepta habentes, eidem Nostrum Regio-Principalem Consensum benevolum pariter, & assensum præbuimus, Articulosque eosdem Clementer acceptavimus, & autoritate Nostra Regio-Principali approbavimus, ratificavimus, & roboravimus, ac pro fundamentali eatenus ejusdem Principatus Nostri, Partiumque incorporatarum Lege ipsiis, universæque eorum Posteritati benigne confirmavimus, atque in Codicem aliarum ejusdem Principatus Nostri, Partiumque eidem incorporatarum, publicarum Legum, & Constitutionum relata, tam Nos ipsæ observabimus, quam per alios quoscumque Fideles Nostros observari faciemus. Quemadmodum acceptamus, approbamus, ratificamus, roboramusque, & confirmamus harum Nostrarum vigore, & Testimonio Literarum mediante. Datum in Civitate Nostra Vienna Austriae Die Decima-nona Mensis Junii, Anno Domini Millesimo Septingentesimo quadragésimo Septimo. Regnorum vero Nostrorum Septimo,

MARIA THERESIA mp

C. Ladislaus Gyulafi, L. B.
de Rátot mp.

Sigismundus Csató,
de Delne. mp.

ARTI.

ARTICULUS DIÆTALIS

PRINCIPATUS TRANSYLVANIAE

ANNI M. DCC. XLVIII.

ANNO SUBSEQUENTE M, DCC. XLIX.

C O N F I R M A T U S.

OS MARIA THERESIA Divina favente Clementia Romanorum Imperatrix, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae &c. Regina, Archidux Austriae, Dux Lotharingiae, & Barri, Magna Dux Hetruriae, Dux Burgundiae, Stiriae, Carinthiae, & Carnioliae. Princeps Transylvaniae, Comes Flandriae, Tyrolis, Goritiae, & Siculorum &c.

Emoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod postquam Nos, pro jugi nostra, quam in Charum Nobis, et hæreditarium Transylvaniae Principatum Partesque

que eidem incorporatas folicite gerimus Materna cura, Generalem univerforum Fidelium noſtrorum Statuum, & Ordinum, trium Nationum, ejuſdem Principatus noſtri, Partiumque eidem incorporatarum Diætam pro die 20-ma Auguſti, Anni præteriti 1748. in liberam, Regiamque Civitatem noſtram Claudiopolitanam indixiſſemus, præmemoratiſque Status, & Ordines inferum inferius, de Fidelium noſtrorum ſincere Nobis dilectorum Illuſtrium, et Magnificorum Ferdinandi, Philippi et Cajetani germanorum Fratrum S. R. I. Comitum Krakovſzki a Kollovrath, eorundemque Hæredum, ac Succellorum, dicti Principatus noſtri Tranſylvaniæ Indigenatu Articulum in prænotata Diæta communi voto, & conſenſu formaſent, eundem Articulum, ſub authenticis Præſidentis, Magiſtrorumque Protonotariorum ſubſcriptionibus, & ſigillis, ſub legali, conſveta, & authentica forma benignæ noſtræ confirmationi, iidem Status, & Ordines exhibuerunt, ſupplicantes Nobis demiffiſſime, ut Articulum illum ab ipſis Statibus, & Ordinibus Diætaliſter concluſum clementer acceptare, Regiaque noſtra Principali authoritate ratificare, roborare, ac in Codicem Legum ſuarum referri, ab omnibusque, quorum intereſt, obſervari facere dignaremur clementiſſime. Cujus quidem Articuli tenor talis eſt.

P r æ f a t i o .

INter publica Principatus Tranſylvaniæ Acta Diætalia, quæ ſub decurſu noviffimæ Congregationis univerforum Statuum, & Ordinum finem fortita ſunt, & quorum nonnulla in ſolennes aliquando Articulos ponenda videntur, unum hæc vice ſe obtulit negotium ad perpetuam rei memoriam, gloriamque nominis infra notandi neceſſarium,

de quo postquam communi voto, & consensu se junctus Articulus formatus fuisset, submittimus eum Supremæ Regnantis Majestatis Dominae, Dominae, ac Principis nostræ hæreditariæ confirmationi supplicantes Eidem demississime, ut hunc eundem Articulum a nobis Diætaliter conclusum clementer acceptare, Regia sua Principali auctoritate ratificare, roborare, ac in Codicem Legum nostrarum referri, & ab omnibus, quorum interest, observari facere dignetur clementissime.

Indigenatu Excellentissimorum ac Illustrissimorum Sac. Rom. Imp. Comitum a Kollowrath.

A R T I C U L U S.

Postquam Sacratissima Cæsareo-Regia Majestas Princeps Transylvaniæ hæreditaria, Excellentissimum, ac Illustrissimum Dominum FERDINANDUM Sacri Romani Imperii Comitem Krakovszki a Kollowrath, intuitu virtutum, ac meritorum suorum negotiis Principatus Transylvaniæ in Augustissima Aula tractandis admovisset, experti sunt universi Status, & Ordines dicti Comitis singularem in iisdem rebus Transylvanicis, zelum, æquitatem, ac cum promotione Servitii Principis conjunctum pariter succurrendi Salutis publicæ studium. Hinc sponte, proprioque motu invitaverant Eundem in communionem Nobilitatis Transylvaniæ, ut illustrius gloriæ suæ, splendorique accedat monumentum, dum rogatus prius, ac desideratus, quam cogitasset, Civitate donaretur, acceptavit hanc oblationem, eo, quo par erat redamore, approbavit supremo suo

suo consensu Regia Majestas, crescentibusque ejus in Rempublicam Transylvaniae meritis, meruit ab Eadem Majestate Regia, ut pro Indigenatus ejusdem, in duos etiam ex eadem Familia Fratres germanos extensione commendaretur clementissime. Unde dicti Status, & Ordines universi præfatum FERDINANDUM Sacræ Cæsareæ, Regiæ Majestatis Consiliarium Actualem Intimum, ac per Eum, ob devotam, ac singularem Sacratissimæ Suae Majestatis commendationis venerationem, & distinctum erga præfatum Comitem respectum, suos quoque Fratres germanos Excellentissimos, ac Illustrissimos PHILIPPUM Sacratissimæ Suae Majestatis æque Consiliarium Actualem Intimum, Camerarium, ac Supremum Regni Bohemiae Burggravium, nec non CAJETANUM, toties satæ Majestatis Camerarium, Generalem Campi Mareschalli Locumtenentem, & unius Legionis Pedestris Tribunum, singulos Sacri Romani Imperii Comites Krakovski a Kollowrath, suosque in linea recta Descendentes universos Hæredes, & Successores, cum relaxatione solis his Comitibus Taxæ Indigenatus, quam alias recepti indigenæ Mille Ducatis Aureis exolvere obligarentur, in numerum verorum, & indubitatorum Principatus hujus Indigenarum cum voto, & Sessione cooptant, Juramentoque juxta Formulam in Novellaribus Transylvaniae Articulis Anni 1744 expressam, in Persona, & in animam suam, per Plenipotentiarium suum Baronem Ignatium Bornemisza, altæfatæ Majestatis Regiæ in Principatu Transylvaniae Regium Thesaurarium, in gremio Statuum sollenniter deposito cooptarunt; Spem firmam sibi pollicentes antelatum Dominum Comitem FERDINANDUM, usquequo vixerit, curam, ac sollicitudinem promovendæ Principatus hujus Quietis, & Salutis publicæ, & Consilio, & intercessionem coram Majestate Regia impensurum, pariter receptos per Eum Fratres suos Dominos PHILIPPUM, & CAJETANUM

NUM Comites Krakovszki a Kollovráth, singulos videlicet, horumque Hæredes, & Successores in omne tempus utiles Patriæ Cives, Juriumque, ac prærogativarum, ut & Legum Patriarum Observatores, studiososque Protectores, ac Defensores futuros.

Conclusio.

NOS itaque demissa prænotatorum Fidelium Nostrorum Univerforum Statuum, & Ordinum trium Nationum hæreditarii Principatus nostri Transylvaniae, & Partium eidem incorporatarum supplicatione clementer exaudita, & admissa præattactum Articulum, prævio modo Nobis submissum, ac præsentatum hisce Literis nostris de verbo ad verbum inferi, & inscribi fecimus, eundemque, ac omnia, & singula in illo contenta ratum, gratum, & accepta habentes, eisdem nostrum Regio-Principalem consensum, benevolum pariter, & assensum præbuimus, Articulumque eundem clementer acceptavimus, Regiaque nostra Principali autoritate ratificavimus, roboravimus, & ad perpetuam rei memoriam pro antelatis S. R. I. Comitibus a Kollovráth, suisque Hæredibus, ac Successoribus benigne confirmavimus, atque in Codicem Legum, & Constitutionum ejusdem Principatus nostri, Partiumque eidem incorporatarum relatum, tam Nos ipsae observabimus, quam ab omnibus quorum interest observari faciemus. Prout acceptamus, ratificamus, roboramusque, &

con-

confirmamus harum nostrarum vigore, & testimonio Literarum mediante. Datum in Civitate nostra Vienna Austriae, die vigesima quarta Mensis Januarii, Anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo nono. Regnorum vero nostrorum nono.

MARIA THERESIA mp.

C. Ladislaus Gyulaffi
L. B. de Rátot mp.

Josephus Kozma
de Kézdi, Sz. Lélek mp.

A R T I C U L I
D I A E T A L E S

PRINCIPATUS TRANSYLVANIAE

ANNI - M. DCC. LI.

OS MARIA THERESIA, DEI GRA-
TIA ROMANORUM IMPERA-
TRIX, Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ

Dalmatiæ, Croatiae Sclavoniaeque RĒGINA; Ar-
chi-Dux Austriæ, Dux Burgundiae, Brabantiae,
Mediolani, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Mantuæ,
Parmæ, et Placentiæ, Limburgiæ, Lucembur-
giæ, Geldriæ, Wirtembergæ, Superioris et Infe-
rioris Silesiæ, Princeps Sveviæ, et *Transylvaniæ*,
Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviæ, Mo-
raviæ, Superioris et Inferioris Lusatiae, Comes
Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis, Feretis, Kyburgi,
Goritiæ, Gradiscæ, Arthesiæ, et Siculorum, Co-
mes Namurci, Domina Marchiæ, Sclavonicae, Por-
tus Naonis, Salinarum, et Mechliniæ; Lotharin-
giæ, et Barri Dux, Magna Dux Hetruriæ.

Memoria commendamus tenore Præsentium significantes, quibus expedit universis: Quod postquam Nos pro Regia, & vere Materna in charum Nobis, ac Hæreditarium Transylvaniæ Principatum, Partesque eidem incorporatas, cura, & sollicitudine, Generalem Univerſorum Fidelium Noſtrorum Statuum, ac Ordinum Trium Nationum, ejuſdem Noſtri Principatus, partiumque eidem incorporatarum Diætam, primum quidem ad 11. Januarii, dein vero ad 1. Septembris Anni præteriti 1751. in Liberam, Regiamque Civitatem Noſtram memorato in Principatu Cibiniensem indixiſſemus, antelatique Status; & Ordines, inter alia. quæ sub decurſu præmiſſæ binis vicibus celebratae generalis ipſorum Diætæ, juxta benignas Reſolutiones Noſtras, finem ſortita ſunt, Acta Publica, inſertos inferius Articulos de Exemptione e Regeſtro Fiſcali Bonorum Fiſcalium ab Epifcopo Tranſylvaniensi Catholico tentorum, item de Militibus deſertoribus, nec non de Receptione Indigenarum, communibus votis, ac ſuffragiis, accedente benigna annuentia Noſtra, formaſſent, eodem Articulos, ſub Authenticis, eorundem Statuum, ac Ordinum Præſidentis, triumque Magiſtrorum Protonotariorum Subscriptionibus, & ſigillis, demiſſe Nobis exhibuerunt, ſupplicantes Majeſtati Noſtræ humilime, ut præmemoratos Articulos, omniaque, & ſingula in eis contenta, ratos, gratos, et accepta habentes, Noſtrumque Regium Conſenſum eis præbentes acceptare autoritateque Noſtra Regio Principali Clementer approbare, ratificare, confirmare, et in codicem aliarum Publicarum ejuſdem Principatus Noſtri, partiumque eidem incorporatarum, Legum, & Conſtitutionum relata, tam Nos Ipſæ obſervare, quam per alios quoſcunque obſervari facere dignaremur. Quorum quidem Articulorum tenor talis eſt.

P R A E F A T I O.

E Benignissimo Suae Majestatis jussu, ad 11. Januarii, et 1. Mensis Septembris, Anni Millesimi Septingentesimi Quinquagesimi Primi, in Liberam Regiamque Civitatem Cibricensem, pro celebrandis Generalibus Principatus hujus Diactis, comparuerunt Fideles Status, & Ordines Trium Nationum Principatus Transylvaniae, & Partium eidem incorporatarum, & homagiali obsequio exceperunt Benignissimas Suae Majestatis Sacratissimae Resolutiones, quibus pro Regia Sua in Subditos Cura, & Materna in Suum Principatum sollicitudine salutem ejus Publicam procurandam, ac tutamen, & conservacionem Subditorum Suorum, pro Scopis sibi summè clementissime dignata est Altesata Suae Majestas Sacratissima; dumque inter Publica Principatus Transylvaniae Acta Diactalia, quae sub decursu Congregationis Universorum Statuum, & Ordinum finem sortita sunt, nonnulla, in solemnes aliquando Articulos penenda viderentur, super iis communi Voto & Consensu concinnatos subinfertos Articulos, accedenteque benigno Suae Majestatis Sacratissimae assensu Diactaliter conclusos omni submissione exhibent; Supplicantes demississime, ut hos eosdem Articulos in Codicem Legum Transylvanarum referendos Clementissime acceptare, Regiaque sua Principali Authoritate ratificare, & confirmare, ac tam Ipsa benigne observare, quam per alios quoscunque observari facere dignetur Majestas Sua Sacratissima.

De Exemptione e Regestro Fiscali Bonorum Fiscalium ab Episcopo Transylvaniensi Catholico tentorum.

A R T I C V L V S I.

EX quo Sacratissimus pietissimae memoriae IMPERATOR, et Hæreditarius Princeps Transylvaniae CAROLUS VI-tus Dominus Noster Clementissimus, Sacro in suam Religio-

gionem Zelo Episcopum Romano-Catholicum Transylvaniensem introduxisset, sedemque ejusdem Albae Juliae, nunc Carolina dictae voluisset, partemque Arcis, quam pro Residentia eidem Anno 1715. titulo novae Fundationis assignare fecisset, cum quibusdam Bonis ejusdem Domini Albenfis per Fiscum suum Regium possessis, Huic piaei sui desideratissimi Genitoris intentioni, uberiori etiam incremento consultura Augustissima nunc Gloriosae Regnans Regina, Domina, Domina MARIA THERESIA, Princeps Nostri Haereditaria Nobis Clementissima, Benignissima, eundem Episcopum Articulariter declaratum, accedente unanimi Statuum consensu, Anno suscepti sui Regiminis (qui 1744. fuit) quinto esse voluit. Quod vero naturalem illum Augustae Domus Austriacae ingenitum in Sacris promovendis ardorem ampliori etiam Zelo testatum redderet, & simul juribus etiam Principatus sui confunderet, dum praedicto Episcopatu fundi stabili benigne providere satageret, ad eximenda e Regeistro Fiscali praefata Bona, quae videlicet idem Episcopus actu possidet, Univerforum Statuum Regni interventu uti clementer voluit. Cujus piensissimae ejusdem intentioni, Status ultro occurrere volentes, illa eadem Bona Albenfis dicta, cum praefata Arcis parte, quae pro Residentia Episcopi assignata fuit, sui capite Bonorum, & Possessionibus *Dályá, Stráfa, Tate, Sís-patak, Poklos, Tócsalud, Pojána, Gaurdn, Metesd, Felsö Gáld, Diomál, Ponor, Remete, Drombár*, Portionibus item Possessionariis, in Possessionibus *Csiügöd, Maros Váradsja, Sárd, Igen, Benedek, Eorbánd*, ac per Episcopum *Georgium Mártonfi* defunctum, juxta Inventarium per *Franciscum Josefinum Kren*, Caesareorum Salium Magulatozem, item *Mich. elem Váró*, et *Georgium Trentsényi*, juratos Tabulae Regiae de Anno 1715. 5-ta *M.iji* conscriptum, rehabitis, quae videlicet Episcopus praefatus Transylvaniensis, actu, et realiter titulo novae Fundationis possidet, e Regeistro Fiscali hu-

jus Articuli vigore, pro exemptis, et titulo Novæ Fundationis, jure perennali coneribilibus unanimi voto declarant Status, reliquis ad memoratum caput Bonorum olim defervientibus, et quæ sive inscriptionali, sive alio quovis titulo ab aliis possidentur, in salvo relictis, nihilque, vel Fisci Regii, vel privatorum juribus præmissa exemptione derogante; Et quidem quantum ad Possessionem *Drombar*, et si Possessio ista ad Caput Bonorum Domini *Albenfis* ab antiquo, et de jure spectans, *Comiti quondam Josepho de Berblen*, pro bis Mille Florenis Hungaricalibus inscripta, ex post vero ab Episcopo olim *Georgio Mártonffi*, eadem summa redenta, ab hoc demum in augmentum Bonorum Episcopaliū vigore ultimæ Dispositionis Legata, et etiamnum possessa, Novæ hujus Episcopatus Fundationi adnumerata non sit; Cum tamen Sacratissima Sua Regia Majestas modo Gloriose regnans Domina, et Princeps Nostra Clementissima ad demississimas preces moderni Episcopi Transylvanienſis, *Reverendissimi ac Nagnifici Sigismundi Sztojka, Liberi Baronis de Szula*, præfatam Possessionem *Drombar*, cujus valor, testante præmissa Conſcriptione, et æſtimatione inhaerentem summam inſcriptitiā notabiliter ſuperat, interveniente Statuum Conſenſu e Regeſtro Fiſcalitatum delendam, et Fundationi, ad intertentionem, ſeu in dotem Eccleſiæ Cathedralis *Albæ-Carolinenſis*, a Cæſareo-Regia Majestate CAROLO VI-to, Piſſimæ reminſcentiæ ab olim conditæ, cum omnibus ſuis appertinentiis, utilitatibus, et juribus, ea Lege aggregandam, adjiciendamque benigniſſime intendat, ut et fructibus inde redactis Episcopatui Centum Floreni Hungaricales pro uſura bis Mille Florenorum Hungaricalium, fortis memoratæ Poſſeſſioni inhaerentis, ac per Episcopum quondam *Georgium Mártonffi* dicto Episcopatui legatæ eoſque annue cadant, donec fors ipſa aliquando fors perſoluta fuerit, reliquum vero fructuum neceſſitati, et intertentioni Eccleſiæ ſæpeſatæ in perpetuum deſerviat.

De

De scienter receptoribus, Occultatoribus Veteranorum Militum, aut Tyronum jam Militiae deditorum, et Obligatorum, nec non Officialibus, et Dominis Terreſtribus Territorialem Jurisdictionem habentibus, et talium Deſertorum detentionem, et reductionem intermittentibus.

A R T I C V L V S II.

SI quis, ſive hujusmodi Veteranum Militem, ſive Tyronem jam Militiae, non ſolum ſponte, ac benevole deditum, ſed etiam Juramenti Sacramento obligatum, ut perjurum et ſigna ſua deferentem, a modo impoſterum ſcienter ad ſe receperit, et ſive ipſe ille, ſive per alium occultari et latitari fecerit, talique modo fugae occaſionem deſertori praeſbuerit, comperta Rei veritate, reſtituet Deſertorem in perſona, cum omnibus rebus, amictu videlicet, et Armis, ad recipientem per eundem delatis, vel ſi illum, jam fuga ſibi conſulentem perſonaliter reſtituere nequaquam poſſet, ſubſtituet alterum in locum profugi illius pariter idoneum, cum amictu et Armis (ſi tamen illa occaſione deſertionis profugus etiam abſtuliffet) aut invicem ſtationis Militis amictum item, et Armorum, ſummam Florenorum Rhenenſium 61. deponet, inſuper ut leviores poenae propter tranſgreſſionem Legis gravioribus commutentur, extra hoc mulctabitur totidem Florenis Rhenenſibus 61. ſi videlicet is Nobilis, Civis, aut Libertinus fuerit, ſi vero Ruſticus, condigna verberationis poena corporali, ſenſibilibus nimirum baculorum 40. ictibus afficietur, ne paratae Pecuniae ſolutione incola contribuens magis enervaretur, nihilominus tamen quoad reſtitutionem Deſertoris modo praeſvio expoſitam Ruſticus aequè obligabitur; Eodem modo Comitatus, Sedis vel Diſtrictus, Civitatis item, vel Oppidi Officiales, et Magiſtratus, nec non Domini Terreſtres, qui Territorialem, in loco, ubi Deſertor

veteranus Miles, aut Tyro existeret, Jurisdictionem haberent, eumque Desertorem esse ac illic latitare, vel occultari rescirent, et tales Desertores detineri, et reduci intermitterent, praedecaratam Legis dispositionem, et poenam incurrent; Si tamen ab aliis detineri et reduci potuissent, neque dolo Jurisdictionem habentium quo minus detineri, et reduci potuerint factum sit. Quo vero reductiones talium Desertorum Provincialibus minus sint onerosae, cuicumque Officiali Militari, sive in Praesidio aliquo, sive statione, vel hospitacione, et quacunquē ex Legione existenti, cui reductio pro arbitrio Reducētis majori facilitate, et commoditate fieri posset, tradi poterunt, et reducens per hoc ea reductionis obligatione liberabitur.

De bis, qui recipiunt quidem ejusmodi Desertorem, sed illum profugum esse minime Receptoribus constaret.

A R T I C U L U S III.

Sic ubi contingeret, Desertorem per aliquem receptum quidem esse, eum tamen Recipiens profugum fuisse minime scivisset, Re taliter omnino comperta, restituet quidem ejusmodi Desertorem, cum omnibus rebus, per eundem ad se delatis, ignorantia tamen Receptorem quoad poenalitatem, ad refusionem cujuscunque damni excusabit.

De repetitionis, et praeallegatae determinataeque poenalitatis desumptionis modo, de illis, qui scienter in Desertoris profugium consenserint, simulque illum receperint, occultaverintque.

A R T I C V L V S IV.

Modo praevio, seu Articulo Primo determinatae poenalitatis desumptio, Legibus Patriae positivis, adversante Methodo vel Officialis cujusdam Militaris voluntati, et

Arbitrio minime comitti poterit, atque adeo Officiales Militares interea etiam suis sumptibus victuri, investigare quidem Desertores quirent, cum interventu alicujus ab Officiali Provinciali eatenus requisito, pro assistentia adjungendi quirent, minime tamen in reos Provinciales inquirere; Quamobrem circa ejusdem pœnalitatis defumptionem, ut tam benignæ Regiæ intentioni, juxta tantæ morositatis, et contumaciae gravitatem, quam simul Patriæ Legibus, quoad huic conformandam defumendae pœnalitatis viam, satisfieret; Militaris Officialis medio Provincialis repetet a Receptore, et occultatore Militem ab eo receptum, et occultatum, remonstrando simul illum fuisse Militem assentatum, quem si benevole restituerit, tunc cum restitutionis Militis Desertoris, sensu priorum Articulorum, et medietate præallegatæ pœnalitatis, pro parte Militaris Officialis satisfactio fiat; Restitutionem vero Receptore, et occultatore denegante, vel quoquo modo recufante, brevissima contra tales procedendi via sequenda erit, atque ideo similiter per ejusdem loci Provinciale Officiale certificabitur Receptor, et Occultator pro octavo Die, ad prædeclaratæ pœnalitatis Executionem, ubi si Executio admittatur, præattacta pœna contumacem ex integro manebit, si vero dictam Executionem Repulsionem obviarit, ad reddendam tunc quoque Repulsionis rationem certificandus in proximo qualicumque, Judiciali tamen Termino respondet; Ubi, si semet; suamque Causam legitimeret, absolvendus erit, sin minus præallegatæ pœnalitatis, simulque repulsionis onere aggravabitur, præscisso qualicumque Juris remedio, hanc tandem Causam impedire tentaturo. Ne vero metu mortis consanguinei similibus Desertorum eos deferre deterreantur, ac horreant similibus, si a genitoribus, Filiis, et Fratribus deferantur, Mortis pœna non irrogabitur, sed Militari solum disciplina sine Mortis periculo castigabuntur.

De illis quos in Militiam assumi prohibitum est.

ARTICVLVS V.

SIquidem porro aliunde prohibitum sit, ut quispiam coacte ad suscipiendam Militiam adigatur, item ut Patres familias, eorumque unici Filii, per quod Domus paterna vacua maneret, et ex Fundo etiam contributionis decederet, servi praeterea, et opifices Dominorum Domestici, ex eorum Subditis constantes, aut qui victu, et amictu Dominorum suorum fruuntur, rationibus porro obnoxii, antequam eas deposuerint, et expedierint, nec non criminalium delictorum rei in Militiam admittantur, tanto minus Conscriptoribus Tyronum Carceres sive Magistratuales, sive Dominales invadere, inde captos extrahere, et Militiae asserere licitum est; In his proinde casibus, illi, ad quos res sive ex Officio, sive praetense Jure pertinuerit, Officiale vel Militem Conscriptioni praepositum informabunt, non secuto vero effectu, querelas suas pro consequenda restitutione, et satisfactione ad Instantiam eorum, et si opus fuerit ad supremum hocce in Principatu Armorum Praefectum, vel ejus vices gerentem deferent, et etiam ad Principem recursum summere poterunt.

Excellentissimus ac Illustrissimus Maximilianus Ulysses Sacri Romani Imperii Comes a BROUN de Camus in Indigenam recipitur.

ARTICVLVS VI.

IN condignum fumentes Status considerationem Excellentissimi, ac Illustrissimi Domini Maximiliani Ulyssis Sacri Romani Imperii Comitum de Camus, Suae Majestatis Sacratissimae Actualis Consilarii, Camerarii, Supremi item Rei-Tormentariae Praefecti, unius Legionis Pedestris Tribuni, &
in

in hocce Principatu Transylvaniae Armorum Regionum Præfecti, ac ad hanc Generalem Nostram Diætam pro Regio Commissario Plenipotentiaro deputati, gratam animi promptitudinem, quam erga singulos benevole, et æquanimiter, inque sui Regii Commissarii munere sub hacce etiam Diætâ exhibuit, tum etiam in communi contestatus est, præterea ejusdem insignia erga Domum Austriacam, contra Præpotentes Augustissimæ Domus æmulos gloriose parta merita animo pensantes, ut mutua animi Nostri propensione ejusdem studia, ad ampliora etiam hujus Principatus emolumenta devinciremus, cum Civitate Nostra donandum existimantes, solenniter invitatum, in gremium verorum, et indubitatorum Regni hujus Indigenarum cooptandum, accedente Suæ Majestatis Sacratissimæ benigno Consensu duximus, cum remissione Taxæ, juxta tamen Formulam Juramenti Novellaribus Articulis expressam, una cum Filiis jam Natis, et Dei beneficio nascituris, sperantes indubie suam Excellentiam, suosque Filios gratos, ac utiles Patriæ hujus Cives, Legumque Jurium, ac prærogativarum quarumlibet strenuos Observatores, Concives Fautoremque futuros.

Magnifici Friderici Wilhelmi Liberi Baronis de DIETTHERICH Sacri Romani Imperii Equitis superiori Diætâ in Indigenam Transylvanum receptio inarticulatur.

ARTICULUS VII.

EX quo Status et Ordines condignum habentes respectum Magnifici Friderici Wilhelmi Liberi Baronis de DIETTHERICH, Sacri Romani Imperii Equitis, quæ ipse cum primis in Cameraticis Suæ Majestatis Sacratissime fideliter, et sine remissione, per complurium Annorum decursum itâ impendit, ut ob hoc in numerum etiam verorum, et indubitatorum Baronum recipi meruerit, et hocce

hocce de Principe bene merendi studium ita conjunxerit, ut simul accuratum Legum Patriarum observatorem semet exhibuerit, Eundem itaque Magnificum Baronem Fridericum de DIETHERICH, et per eum Filium suum jam natum, et Dei beneficio deinceps nascituros, in Indigenam Transylvanum superiori adhuc Anno 1748. sub Dieta Claudiopoli celebrata communi voto Status recipere statuerant, sed ob Vacantiam ex recenti tunc decessu Præsidentis Statuum inarticulati non poterat, nunc demum reiterantes Status benevolum erga eundem animum, in numerum verorum Regni Indigenarum receptum, erga depositionem Juramenti, Novellaribus Articulis expressi cum remissione Taxæ Indigenatus declarant, confidentes eundem gratum Patriæ Civem, Legumque, & Prærogativarum accuratum observatorem futurum.

MATHIAS De BECKERSS, *Sacri Romani Imperii Eques ab Urbach in Indigenam cum remissione Taxae recipitur.*

A R T I C V L V S VIII.

Experti Status de hoc Principatu bene merendi studium, Fac animi qualitates MATHIÆ de BECKERSS, Sacri Romani Imperii Equitis ab Urbach, Suae Majestatis Sacratissimæ Bellici in hoc Regno Secretarii, quas ipse a Vigin-ti, et ultra Annorum spatio, qua Militaria, qua Provincia-lia tangentibus in negotiis Prædecessoribus Suae Majestatis Sacratissimæ desideratissimis; Jam vero Ipsi Regnanti Principi non inutiliter variis occasionibus impendit, in benevoli erga Eum animi tesseram ad humilimas ejusdem Preces Nobis eatenus factas in numerum, et gremium verorum, et indubitatorum Patriæ hujus Indigenarum, sine quidem Taxa, ast absque consequentia erga deponendum solemne Juramentum Novellaribus Articulis expressum recipiunt, una cum filiis jam natis, et ex Dei beneficio nascituris,

in.

indubie sperantes eundem, Filiosque suos, ac Posteros in virili sexu de lumbis ejusdem descendentes gratos, ac fideles Patriae hujus Cives, Legumque ac Prærogativarum studiosos custodes futuros.

MICHAEL BENÖK, *Secretarius in Aulica Cancellaria Transylvanica, in Indigenam recipitur.*

A R T I C V L V S IX.

EX quo Sua Majestas Sacratissima dignata fuerat de Anno 1742. Taxam Indigenatus ad Statuum, et Ordinum preces determinare, humilime institerat Nobis MICHAEL BENÖK super sui receptione in indigenam cum remissione Taxæ, eo quod natus Nobilis Civis Hungariæ, servitium suum in Cancellaria Transylvanica Aulica plurius ab Annis fideliter, et operose præstitisset, ejusdem tamen receptio dilata fuisset, nunc ad iteratam ejus demissam Instantiam, Eundem, ac per ipsum Hæredes, et Successores suos in Linea Virili nascituros in Indigenam recipiunt Status, sine quidem Taxa, ast erga depositionem Juramenti Novellaribus Articulis ordinati; Sperantes indubie eundem fidelem Legum Patriae hujus, et Prærogativarum quarumlibet observatorem futurum, Bonisque in Transylvania, seu Residentia, quo maturius fieri poterit, semet capacitate annisurum, Imposterum vero nemo Indigenatum fortiri queat, nisi Taxam Indigenatus Cassæ Provinciae inferendam deponat, tempore depositionis Homagii; Quod ab omnibus corporaliter præstandum erit, nisi qui vel Servitii Publici, aut aliis relevantibus ex rationibus comparere eo sine nequirent; Et his per Plenipotentiarium id deponere licebit.

Nos itaque demissa prae memoratorum Fidelium Nostrorum antelati Principatus Nostri Transylvaniae, ac Partium eidem incorporatarum, Statuum, et Ordinum Supplicatione benigne exaudita, et admissa, praescriptos Articulos, praevio modo Nobis submissos, et praesentatos, hae Literis Nostris de verbo ad verbum inseri, et inscribi fecimus, eosdemque, ac omnia, et singula in illis contenta, ratos, gratos, et accepta habentes, eidem Nostri Regium Consensum, benevolam pariter et assensum praebuimus, Articulosque eosdem clementer acceptavimus, et auctoritate Nostri Regis principali approbavimus, ratificavimus, et confirmavimus, ac in codicem aliarum Publicarum ejusdem Principatus Nostri, Partiumque eidem incorporatarum, Legum, et Constitutionum relata, tam Nos Ipsae observabimus, quam per alios quoscunque observari faciemus. Quemadmodum acceptamus, approbamus, ratificamusque, et confirmamus, harum Nostarum vigore, et testimonio Literarum mediante.

Datum in Civitate Nostri WIENNA Austriae, Die Trigesima Mensis Septembris, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Secundo. Regnorum vero Nostarum Duodecimo.

MARIA THERESIA mp.

C. Ladislaus Gyulafi
L. B : de Rátoth mp.

Michael Benök mp.

ARTI-

A R T I C U L I

D I A E T A L E S

PRINCIPATUS TRANSYLVANIAE

ANNI M. DCC. LII.

OS MARIA THERESIA, DEI GRATIA ROMANORUM IMPERATRIX, Germaniae, Hungariae, Bohemae, Dalmatiae, Croatiae Slavoniaeque REGINA; Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Mediolani, Styriae, Carinthiae, Carniolae, Mantuae, Parmae, et Placentiae, Limburgiae, Lucemburgiae, Geldriae, Wirtembergae, Superioris et Inferioris Silesiae, Princeps Sveviae, et *Transylvaniae*, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviae, Moraviae, Superioris et Inferioris Lusatae, Comes Habsburgi, Flandriae, Tyrolis, Feretis, Kyburgi, Goritiae, Gradisca, Arthesiae, et Siculorum, Comes Namurci, Domina Marchiae, Slavonicae, Portus Naonis, Salinarum, et Mechliniae; Lotharingiae, et Barri Dux, Magna Dux Hetruriae.

Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod posteaquam Nos publicae Chari Nobis, et Haereditarii Transylvaniae Principatus, Partiumque eidem incorporatarum augendae felicitatis intuitu, generalem universonum Fidelium Nostrorum Statuum, ac Ordinum Trium Nationum dicti Principatus Diaetam, pro Materna Nostra in eosdem cura, ac sollicitudine ad 21. Mensis Augusti, Anno praeteriti Millesimi Septingentesimi Quinquagesimi secundi, in Liberam, Regiamque Civitatem Nostram in memorato Principatu Cibinensem indixissemus, praerati Status, et Ordines ex Publicis in eadem Diaeta pertractatis Negotiis, super Compilatarum Constitutionum Partis 3. Tituli 9. de Juventute in exteris oras experientiae causa proficisci volente sonantis, in quantum Juri, Authoritatisque Regnantis Principis praepudiosus est compertus, modificatione, nec non aliquorum in Indigenas ejusdem Principatus receptione, insertos inferioris Articulos sub generali ipsorum Anno praesenti infra-scripto Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo tertio celebrata Diaeta iterum assumptos, et ruminatos, Nobisque Annuentibus communi voto, unanimique consensu solemniter concinnatos, sub Authenticis Praesidentis ipsorum Statuum, et Magistrorum Protonotariorum subscriptionibus, et Sigillis, in forma legali, pro benigna Confirmatione Nostra exhibuerunt supplicantes Majestati Nostrae demississime, quatenus eosdem Articulos, omniaque, et singula in eis contenta. ratos, gratos, et accepta habentes, Nostrumque Regio Principalem consensum eis praebentes, clementer acceptare, et Regia Nostra Principali autoritate ratificare, roborare, inque codicem Legum suarum relata, tam Nos Ipsae observare, quam per alios quoscunque observari facere dignemur. Quorum quidem Articulorum tenor talis est:

P R A E F A T I O.

AB isto auspicioti feliciter Regiminis Majestatis Suae exordio, quanta in commune Principatus hujus Transylvanicae Haereditarii bonum, ac emolumentum, singulorumque in hoc fidelium subditorum augendam felicitatem, propensione, ac affectu indejuncter ducatur Augustissima Princeps, de ea innumera, ac jugiter continuata benignitatis symbola nos omnino cordicere. Unde etiam emanasse credimus, quod Informationibus nostris humilissimis, de statu Principatus hujus e Generali Anno novissime praeterito habita Dieta submissis, benigne exauditis, Generalem Univerforum Statuum, et Ordinum Triam Nationum Principatus, Partiumque eidem incorporatarum Dietam confecta modalitate, pro die 21. Augusti, Anni currentis 1752 in Libera, Regiaeque Civitate Cibiniensi celebrandam clementer resolverit. Ubi dum Publica secundum ordinem benignissimi Rescripti Diaetaliter acta finem augurato sortita essent, nonnulli ex iis unanimi voto in solennes compilando Articulos, pro altissima Confirmatione supremae Regnantis Dominae, Dominae, ac Principi Nostrae Haereditariae submittimus, supplicantes Eisdem demissa, ut eosdem a Nobis Articulos Diaetaliter conclusos clementer acceptare, Regia sua Principali auctoritate ratificare, roborare, ac in codicem Legum Nostrarum referre, tanquam ista benigne observare, quam per alios quoscumque observari facere dignetur sua Majestas Sacratissima.

Articuli Compilatarum Constitutionum Partis 3. Tituli 6. Ratione Juventutis in exteris oras experientiae causa proficisci volentis, sua Majestate Sacratissima benigne annuente, Modificatio.

A R T I C V L V S I.

DUm majores Nostri de iis, quae pacatum Principatus hujus statum reddere poterant, aut ad utilitatem publicam

cam faciebant, sollicite prospicere voluerunt, inter alia modum etiam, atque conditiones in exterarum oras proficiscendi, Approbatarum Constitutionum Partis 3. Titulo 14. et Compilatarum Constitutionum Part. 3. Titulo 9. præscripserunt. Quoniam vero in hoc posteriori Compilatarum Constitutionum Articulo nonnulla supremæ Regnantis Principis Authoritati, Hæreditarioque Juri præjudiciosa, et scandalosa comprehendi observavimus dum libera in exterarum Provincias sive Studiorum, sive aliorum respectuum causa, peregrinatio indiscriminatum, absque etiam Principis venia, statuta existit. Idcirco Approbatarum Constitutionum præallegato Partis 3. Titulo 14. in suo vigore relicto, et imposteriorum quoque observando, pro ea, quam sua Majestas Sacratissima Nobis benigne indulgit, præfatum Compilatarum Constitutionum Articulum modificandi facultate, eundem Articulum Sua Majestate Sacratissima annuente, ita modificamus, ut cassatis iis quæ Juribus ibidem Majestaticis, et supremæ Hæreditariæ Principis Authoritati præjudiciosa, simulque scandalosa, continentur, quemadmodum juxta anteriores Suae Majestatis Sacratissimæ Legibus Nostris conformes editas eatenus Resolutiones usu jam receptum est, ita imposteriorum quoque extra Hæreditarias ditiones profecturi, prævia ad mentem repetiti Approbatarum Constitutionum Partis 3. Tituli 14. aut etiam virorum idoneorum pro circumstantiarum ratione, per Gubernium delégandorum, de statu, et conditione Peregrinantium investigatione, compertaque etiam ipsorum ex suorum Moderatorum testimoniis capacitate, et subinde in Publicum redundatura utilitate, Regii hujatis Gubernii, vel in absentia hujus, solius etiam Gubernatoris Passualibus se se munire, easdem in Aula Suae Majestatis Sacratissimæ exhibere, ibidemque datis Reverfalibus, fidem, atque securitatem, de adeundis amicis duntaxat Regionibus, spondere & præstare teneantur, in casibus contravenientiarum poenam prævaricationis ad Legum dictamen incur-

curfuri. Per expreffum tamen declaratum haberi volumus, liberam hujusmodi, & præmiſſo modo peregre proficiſcendi facultatem ad eos ſolum, qui ſeu propriis, ſeu privatis Patronorum ſuorum ſumptibus, et expenſis eum in ſinem neceſſariis proviſi dignoſcentur, non vero illos, qui ejusmodi ſumptus per emendicatam a plebe contribuente vicatim ſtipem (hæc enim qualicunque ſub prætextu, et titulo inſtituenda, veluti in manifeſtum contribuentium onus vergens perpetuo interdicta eſt) extendendam eſſe. Humilime interea confiſunt Status, et Ordines, Suam Majeltatem Sacratiffimam pro Materna ſua erga fideles Subditos pietate, atque clementia pientiffimis ſuis hac in materia exaratis Reſcriptis teſtata, licentiam præſcripto modo peregrinandi in exteras Suxæ Majeltati Sacratiffimæ amicas Provincias, bonorum artium, experienciæque intuitu, Juventuti Tranſylvanæ, ad ſummi Principis ſervitium, Patriæque emolumentum anhelanti, juxta tenorem modificati hujus Articuli, ſalvo conductu mediante, per Regium ſuum hujas Gubernium, vel Gubernatorem, ſine Religionum diſcrimine, pro circumſtantiarum ratione benigniſſime imperituram. Altero memorati Compilatarum Conſtitutionum Articuli jam modificati membro, quoad liberam cuivis in ſuo Terreno fodinarum mineralium culturam, liberumque Mercatoribus quæſtum in ſalvo manente.

*Excellentiffimus Sacri Romani Imperii Comes ANTONIUS
CORFICIUS ab ULFELD Articulariter indigenatur.*

A R T I C U L U S II.

EXimii ſplendoris incrementum Sedi Noſtræ Natali, publicæque ſaluti exinde acceſſurum fore divinamus, ſi numerum Civium Noſtrorum, Virorum, et antiquitate generis, et gloria Majorum, et ſuis Toga, Sagoque conſecutis meritis florentiſſimorum, copia augeremus. Hinc viva recolentes memoria illuſtris, ac luculenta in Majeltatem Su-

am Sacratissimam, et Augustissimam Domum Austriacam, Nostramque demum Patriam hanc Transylvaniam merita Excellentissimi Sacri Romani Imperii Comitis ANTONII CORFICII ab ULFELD, Aurei Velleris Equitis, Actualis Suae Majestatis Intimi Consiliarii, et Ministri Conferentiarum, supremi item Aulæ Cancellarii, sponte proprioque motu, Eundem in Civitatem, communionemque Juris Nostri Transylvanici, approbante hoc supremæ etiam Majestatis consensu, invitaveramus, ut tunc luculentior nomini, Familiæque suæ accedat splendor, dum vocatus, et desideratus prius, quam cogitasset, in extrema quoque hac Europæ Christianæ parte, nominis sui gloria radicaret. Unde præfatum ANTONIUM CORFICIUM ab ULFELD, Hæredesque ex lumbis Ejus Masculos natos, et nascituros, in numerum verorum, et indubitatorum Principatus hujus Indigenarum cooptamus, et cum depositione Juramenti novellaribus Articulis expressi declaramus, confidentes indubie, suam Excellèntiam, suosque Hæredes, gratos, ac utiles hujus Patriæ Cives Legumque, Jurium, et Prærogativarum quarumlibet strenuos, fidelesque custodes futuros.

Excellentissimi, ac Illustrissimi Sacri Romani Imperii Comites, JOSEPHUS quondam a KÖNIGSEGG, et ROTTENFELS, CAROLUS item FERDINANDUS de KÖNIGSEGG-ERPS, et per hunc FRANCISCUS HUGO a KÖNIGSEGG ROTTENFELS in Indigenas Regni cooptantur.

A R T I C U L U S III.

GRata recolentes memoria, Excellentissimum, ac Illustrissimum Sacri Romani Imperii Comitis JOSEPHI LOTHARII quondam a KÖNIGSEGG et ROTTENFELS, Aurei Velleris Equitis, Suae Majestatis Actualis Intimi Consiliarii, Campi Marefchalli, unius Legionis Pedestris Tribunum & Conferentiæ Ministerialis Praefidis, ac olim Principatus

patus hujus Commendantis Generalis, nec non CAROLI FERDINANDI Sacri Romani Imperii Comitis a KÖNIGSEGG, et ROTTENFELS, Domini in Aulendorff, et Stauffen in Belgio Austriaco Marchionis a Boisshot, et Magno Bygard, Comitis ab ERPS, et Quarebbe Liberi Baronis a Saventhem, Sterrebecke, et Nofseghem, Domini in Heule, et Waluive, Aurei Velleris Equitis, utriusque Sacrae Cæsareæ, Regiæque Majestatis Consiliiarii Status Actualis Intimi Cæsareo-Regii Monetariæ, et Montanisticae Directionis Aulici Collegii, nec non Deputationis Aulicæ in Bannaticis, et Illyricis Præsidis, et Archi-Ducatus Austriae infra Anasum Marschalli, singularem in rebus Transylvanicis Zelum, et aequitatem, ac cum emolumento servitii Principis conjunctum pariter succurrendi salutem Patriæ studium, tam eosdem, quam per hunc Fratrem suum FRANCISCUM HUGONEM Sacri Romani Imperii Comitem a KÖNIGSEGG, et ROTTENFELS, Dominum in Aulendorff, et Stauffen, utriusque Cæsareo Regiæ Majestatis Consilium status Actualem intimum, sponte, proprioque motu invitaverant in Communionem Jurium, Civitatisque Transylvaniae, acceptaque oblatione, ratihabuit Altissima sua consensione Regia Majestas. Unde eosdem, suosque virilis sexus in linea recta descendentes universos Hæredes, et successores, deposito prius Juramento, juxta formulam novellaribus Transylvaniae Articulis Anni 1744. expressam in concivitatem Transylvaniae cooptatos, pro veris, et indubitatis Patriæ hujus Transylvaniae Indigenis habendos, præsentique, Articulo inferendos, et declarandos censuerunt, spe firmissima ducti, Eosdem gratos, et utiles Patriæ Cives legumque, et Prærogativarum ejusdem fideles Defensores, et manutentores futuros.

Illustriſſimi S. R. Imperii L. B. CHRISTOPHORUS a BARTENSTEIN, item Baro IGNATIUS a KOCH, TOMAS AUGUSTINUS de WÖBER ac Baro de TOUSSAIN Civitate Transylvanica donantur.

A R T I C V L V S IV.

IN condignam fumentes considerationem Fidelium Augustæ Dõmus Austriacæ Sac: Rom: Imperii Liberi Baronis CHRISTOPHORI a BARTRNSTEIN, Suae Majestatis Sacratissimæ Cnſilarii Aulici, et status Secretarii Referendarii Intimi; Liberi Baronis item IGNATII a KOCH, pariter altæfatae Majestatis Cnſilarii, et Intimi Secretarii, Liberi Baronis porro THOMÆ AUGUSTINI Nobilis de WÖBER, similiter Cnſilarii Aulae Bellici, et Referendarii Intimi; Nec non Baronis Toussain, aequæ suae Majestatis Cnſilarii Aulici, eximia ac praeclara merita, ut feri quoque Nepotes intelligere queant, quanti nos quoque ponderis ea aestimemus, et quanto in bene de Augusta Domo Austriaca meritos Zelo, ac veneratione feramur; Assentiente etiam sua Majestate Sacratissima, Jus, Civitatis Transylvaniae Eisdem, Eorumque virilis sexus in linea recta descendentali successoribus detulimus, proque veris, et indubitatis Patriae hujus Indigenis praesentis Articuli virtute erga depositionem soliti, et in Articulis Anni 1744. expressi Juramenti, in perpetuum declaramus, Fiducia non infirma pollentes, Eisdem supremæ Majestati Fideles, concivibus gratos, in perpetuum futuros, Jura Nostra, ac Praerogativas, quarum participes fecimus, suo in vigore conservaturos. Omnes autem, et singulos praemissis in Articulis specificatos, et titulos, cum relaxatione Taxae, sine tamen consequentia acceptavimus, et cooptavimus.

Nos

NOs itaque praefatorum fidelium antelati Principatus No-
stri, partiumque eidem incorporatarum, Statuum ac
Ordinum supplicatione benigne exaudita, et admissa, praespecificatos Articulos praevio modo, debitaque solennitate Nobis praesentatos, hisce Literis Nostris de verbo ad verbum inseri, et inscribi fecimus, eosdemque, ac omnia, et singula in eis contenta, ratos, gratos, et accepta habentes, eisdem Nostrum Regium consensum, benevolum pariter et assensum praebuimus, Articulosque eosdem clementer acceptavimus, atque in codicem aliarum publicarum Principatus illius Nostris, Partiumque eidem incorporatarum, Legum, et Constitutionum relata, tam Nos Ipsae observabimus, quam per alios quoscumque observari faciemus. Quemadmodum acceptamus, ratificamus, et roboramus, harum Nostrarum vigore, et testimonio Literarum mediante. Datum in Civitate Nostra Vienna Austriae, Die Vigesima-Octava Mensis Septembris Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo tertio. Regnorum vero Nostrorum DECIMO TERTIO.

MARIA THERESIA mp.

C. Ladislaus Gyulafi, L. B.
de Ráoth mp.

A R T I C U L I D I A E T A L E S

PRINCIPATUS TRANSYLVANIAE

PRO 21. MENSIS AUGUSTI, ANNIS 1753. 1754. & 1755. IN
LIBERAM REGIAMQUE CIVITATEM CIBINIENSEM

Indictis, ibidemque celebratis conclusi.

OS MARIA THERESIA, DEI GRA-
TIA ROMANORUM IMPERA-
TRIX, Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ
Dalmatiæ, Croatiae, Sclavoniaeque REGINA; Ar-
chi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae,
Mediolani, Styriae, Carinthiae, Carniolae, Mantuae,
Parmae, et Placentiae, Limburgiae, Lucembur-
giae, Geldriae, Wirtembergae, Superioris et Infe-
rioris Silesiae, Princeps Sveviae, et *Transylvaniæ*,
Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviae, Mo-
raviae, Superioris et Inferioris Lusatiae, Comes
Habsburgi, Flandriae, Tyrolis, Ferretis, Kyburgi,
Goritiae, Gradisca, Arthesiae, et Siculorum, Co-
mes Namurci, Domina Marchiae, Sclavonicae, Por-
tus Naonis, Salinarum, et Mechliniae; Lotharin-
giac, et Barri Dux, Magna Dux Hetruriae.

Emoriæ commendamus tenore Præsentium significantes, quibus expedit Universis: Quod Nos pro jugi, & materna quam chari, & hæreditarii Principatus nostri Transylvaniæ Partiumque eidem incorporatarum continuo gerimus sollicitudine, posteaquam generalem Universis Fidelibus Statibus, et Ordinibus Trium Nationum dicti Principatus, et Partium incorporatarum Diætam Annis superioribus 1753. 1754. et 1755. pro Die 21. Augusti in Liberam, et Regiam Civitatem nostram in illo Principatu Cibiniensem indictam, Clementer indulissemus, praelibatique Fideles Status, et Ordines nostri ad Locum, & Terminum ipsis præfixum frequenti numero convenissent, inter alia rerum momenta servitium Nostrum, et publicam Principatus Salutem tangentia in medio eorum diætaliter pettractata, exhibere fecerunt Nobis per Cancellariam Nostram Regiam Transylvanico Aulicam quosdam Articulos, in prædictis generalibus Diætis super Indigenatu infra scripti Comitæ a Kewenhüller, Appellabilitate Causarum, et Recursu ad Majestatem, nec non Metallorum Adulteratoribus, et Assessoratu in Judicio ibidem Montanistico ex parte Nationis Saxonice, ut et Transumptis Literalium Instrumentorum communibus votis, unanimique ipsorum consensu, et accedente benigna etiam annuentia Nostra conclusos, ac sub authenticis Statuum Præsidentis, Magistrorumque Protonotariorum subscriptionibus, et Sigillis, in consveta legali forma compilatos, Supplicantes Majestati Nostræ debita cum instantia humilime, quatenus eosdem Articulos, omniaque & singula, in iis contenta, ratos, gratos, et accepta habentes, Nostrumque Regium Consensum iis præbentes, Autoritate Nostra Cæsareo, ac Regio Principali approbare, et corroborare, atque tam Nos Ipsæ observare, quam per alios quoslibet observari facere dignaremur. Quorum quidem Articulorum tenor talis erat.

PRÆ-

P R A E F A T I O.

NOS UNIVERSI STATUS & ORDINES TRIUM NATIONUM, haereditarii Principatus Transylvaniae, Partiumque eidem incorporatarum, laudabilibus majorum Nostrorum vestigiis insistentes, nec minus summi servitii, & Administrationis Justitiae, quam Boni publici, Conservationisque & decoris Patriae solliciti, dum ex benigno suae Majestatis satisfissimae Dominae, Dominae, ac Principis Nostrae Clementissimae Indultu Annis superioribus 1753. 1754. & 1755. ad diem 21. Mensis Augusti in Liberam Regiamque Civitatem Cibiniensem diaetaliter convenissemus, inter alia negotia publica, a Nobis in iisdem Diaetis pertractata, certos etiam Articulos communibus suffragiis, & de unanimi omnium Nostrum Consensu, accedente benigna Suae Majestatis Sacratissimae annuentia conclusimus, & compilavimus. Quapropter altestate Suae Majestati Sacratissimae eosdem in omni submissione exhibentes, humilime supplicamus, ut eos Clementer acceptare, & Autoritate Sua Regio Principali ratificare, & corroborare, ac tam ipsa Benigne observare, quam per alios quoscunque observari facere dignetur.

A R T I C V L V S I.

Super Indigenatu Excellentissimi Domini Joannis Josephi Sacri Rom. Imperii Comitis KEWENHÜLLER ab Aichelberg.

Perpetua florere Rempublicam felicitate, in qua summorum Virorum Copia, non fluxam, non levem, sed constantem, exploratamque colit fidem, credimus, dubitari ergo non potest, quin insigni gaudio perfusi Status & Ordines Transylvanici summopere exultent, cum ad sinceram invitationem Fidelem Augustissimi Principis Ministrum, Excellentissimum JOANNEM Sacri Romani Imperii Comitem KEWENHÜLLER Metsch ab Aichelberg, Comitem in superiori Ofztervitz Lib. Baronem de Landscron, et Veberg, Domi-

Dominum Comitatus Hardegg, et Dominiorum Reiches-
 berg, Pruczendorff, Laabendorff, Egersdorff, et Nauban, Su-
 premum in Ducatu Sacratissimæ suæ Majestatis Carinthiæ
 Hæreditarium Stabuli Præfectum, Aurei Velleris Equitem,
 Actuale Intimum Consiliarium, Conferentiarum Ministrum,
 ac supremum Sacræ Cæsareæ, Regiæque Majestatis Cam-
 merarium, qui majorum suorum Toga, sagoque a seculis
 partorum virtutem, reumque pro Aris, et Focis egregie
 gestarum magnitudinem, Hæreditario quasi Jure in se de-
 latam, magis, magisque illustratam reddidit, sicque non
 tantum supremæ Majestatis Expectationi satisfecit omnino,
 sed populorum etiam amorem, ac sui desiderium mirum
 in modum conciliavit, in Concivitatem Transylvanicam, e
 Consensu, et Approbatione Cæsareo Regiæ Majestatis ado-
 pti sunt. In Symbolum ergo eximii nostri gaudii, splendo-
 remque suæ Excellentissimæ Familiæ, qui in hoc etiam
 Christianitatis angulo coruscat, hunc specialem condidi-
 mus Articulum, seris etiam testificantem Posteris: Quod
 praelaudatum Excellentissimum Joannem Josephum S: R:
 Imp: Comitem KEWENHÜLLER ab Aichelberg, ejusque
 in Linea recta descendentes Universos Hæredes Masculos,
 in Concivitatem Transylvaniae cooptavimus, ac pro veris,
 et indubitatis Patriæ hujus Transylvaniae Indigenis, postea-
 quam juxta Formulam Novellaribus Transylvaniae Articulis
 Anni 1744. expressam, medio Plenipotentiarum legitimi
 Solenniter deposuisset Juramentum, declaravimus, spe fir-
 missima ducti, Suam Excellentiam, Suosque Hæredes, gra-
 tos, & utiles Patriæ nostræ Cives, Legumque, et Praero-
 gativarum quarumlibet Strenuos, Fidelesque Custodes, &
 Observatores successivis temporibus futuros.

ARTICULUS II.

De modo Appellationis, et Recursus e Dicasteriis, & Tribunalibus Judiciariis in Transylvania Superioribus, ad Thronum Suae Majestatis.

Appellatio est Juridicum remedium, quo Causa post Convictionem per Partem succumbentem a praesentia, & Judicio Judicis inferioris, cum debita reverentia maturioris revisionis gratia ad superiorem Judicem provocatur. Cujus usu in Foris Judiciariis inferioribus ex tenore Benigni Rescripti Regii, Die 14. Mensis Junii, Anni superioris 1754. ad Nos Status, & Ordines trium Nationum Hæreditarii Principatus hujus Transylvanicae emanati, juxta dictamina Legum Patriarum in omnibus salvo permanente, clementer annuente sua Majestate sacratissima, Nobisque omnibus unanimiter consentientibus, pro majori securitate Causantium statuimus: Ut quemadmodum e Foris Judiciariis inferioribus pedaneis, ita etiam e Tabula Regia in Transylvania Judiciaria omnes Causae in merito (demtis Criminalibus in facto delicti deprehensis, & quae Juramento solius Actoris per adversam Partem submittuntur) juxta praescriptum Legis et receptas Patriae Consuetudines, in praesentiam Regii Gubernii vigore ordinationis Regiae Fori Revisorii in Forma Apostolorum cum plenitudine Actorum transmittantur. E superioribus vero dicti Principatus Transylvanicae Dicasteriis, ac Tribunalibus Judiciariis, Regio videlicet Gubernio, e Praesentia Statuum, et Ordinum Trium Nationum, ac Foro Productionali dictum Regium Gubernium, Tabulam Regiam, & Supremos Officiales ad mentem Compilat. Constit. Part. 5. Edicti 27. complectente, in realibus, mobilibus, & immobilibus juxta superius citati Regii Rescripti tenorem, & Resolutionis Cæsareo-Regiae de Anno 1693. die 24. Mensis Maji emanatae

tae Articulum 4. in eodem Rescripto Regio allegatum, ter mille aureorum in Capitali Summa adaequantes, vel superantes, ita etiam in Personalibus signanter: Criminis laesae Majestatis, Perduellionis, Proditionis, & Statum, ac Tranquillitatem publicam respicientes Causae absque omni difficultate penes Appellationem pro Altissima Suae Majestatis Determinatione, ac Decisione submittantur.

Reliquæ vero causae tam reales, quam personales e præmemoratis superioribus Foris Judiciariis per viam Appellationis non transmittuntur; Recursus tamen ad Thronum Suae Majestatis non ex dictamine Legis, sed ex benigna Regia annuentia omnibus patet; ita tamen: ut convicti Recurrentes intra Decem & quinque Dies a Die latae Sententiae, Judicariam Deliberationem contra se latam excipere; Actuarius vero finale Deliberatum sub sua manu (velut in inferioribus Foris Judiciariis ad extrahendas Novi Judicii, & similium Literas usus venit) citra moram, & difficultatem extradere sit obligatus, & ex ejus tenore sub trimestri Spatio Regium Mandatum ad inhibendam Executionem, & submittendam Transmisionem exorare, & extrahere obligantur, alias completo Trimestri spatio a 15. die latae Sententiae imputando, Causa transit in rem adjudicatam, exclusis omnibus Juridicis remediis, Executioni demandanda, nisi comprobaverint Regii Rescripti, & Apostolorum extractionem non sua culpa ultra fatales illos terminos prorogatam esse.

In Causis iuxta præmissa, ad mentem citati benigni Regii Rescripti Appellabilibus realibus ter mille aureos in summa capitali adæquantibus, vel superantibus, & Personalibus: Criminis laesae Majestatis, Perduellionis, Proditionis ac aliis superius pro Appellabilibus declaratis, si Appellans, a die Appellationis intra Trimestre spatium Apostolos extrahere, vel sollicitare posthabuerit, neque de sua sollicitatione Testimoniales producere valuerit, ad mentem benigni Regii

Rescripti de Anno 1752. die 27. Mensis Julii ad Nos Status, & Ordines Trium Nationum Principatus Transylvaniae dati, pariter transit in rem adjudicatam, exclusis aequè cunctis juridicis remediis, executioni mancipanda.

In Casibus autem Notam infidelitatis inferentibus, & aliis Criminalibus convictus, seu per Appellationem, sive per Recursum ad Thronum Suæ Majestatis Causam promoveat, ad mentem Approb. Constat. Part. 4. Tit. 1. Art. 25. manebit sub secura custodia detentus, aut sufficientem praestat fidejussoriam Cautionem, donec ad mentem ejusdem Articuli supremam obtineat Causæ decisionem.

Hoc tamen per expressum declarato, quod si convictus tam per Appellationem, quam per Recursum Sententiam contra se latam ad Thronum Suæ Majestatis provocaverit, Fructuum medio tempore perceptorum, expensarum item, & fatigiorum refusioni in Casu succumbentiæ obnoxius erit (excepto Fisco Regio, qui ad fructuum saltem medio tempore e Bonis fors per se apprehensis perceptorum restitutionem teneatur) vel si petitorie agat, intelligendo de privatis, & in omnibus Foris succubuerit, a tempore latae in eadem Causa primum Sententiae secundum conscientiosam Ordinarii Judicis limitationem dictae Parti adversae expensas, & fatigia compensabit, absque tamen in utroque Casu Articulari poena ob recursum irroganda, falvisque Legibus Patriae, de Appellationibus editis. Hoc item pariter per expressum declarato, ne in simplicium Exceptionum objectionibus meritaes, & Causæ fundamentum constituentes allegationes, praesertim, & signanter, de competentia actionis praepostere, & sine bono ordine locum habeant, verum tales ad Causæ meritum rejiciantur, alias tribus de Lege observatis Ordinariis Exceptionibus, ita & Peremptorialibus suo Loco & Ordine falvis permanentibus.

Hic

Hic itaque Articulus tam ratione Appellationis, quam etiam Recursus juxta benignam Anni superioris 1754. Die 14. Mensis Junii Regiam Resolutionem extenditur, et complectitur Causas Fiscales æque ac Privatorum.

A R T I C V L V S III.

Qualiter Literalia Instrumenta tam Originalia, quam vero legitima Transumpta ab interitu vindicari, et toties quoties Conservatio eorundem expostularet, tam in Tabula Regia in Transylvania Judiciaria, quam vero in Archivis Capitulari, & Conventuali semper valitura transumi possint.

NON sine damno, & periculo tam Publici hujus Principatus Status, quam vero Communitatum, Familiarum, ac aliorum Privatorum in eodem contentorum, etiam de præfenti, eo magis ad futura observavimus Literalia Instrumenta Originalia, ac etiam Legitima Transumpta, ob vetustatem, malam Conservacionis curam, vel aliter qualitercunque attrita, & successively citius aut tadius in pulveres redigenda; Cui malo occurrere volentes, ex benigna Suae Majestatis Sacratissimæ annuentia, unanimi voto Conclufimus, ut Universa ejusmodi Literalia Instrumenta, tam in Archivis, quam vero apud manus Communitatum, vel privatorum habita, toties, quoties conservatio eorundem expostularet, transumi possint, semper illam vim, & robur habitura, quam Originalia eorundem habere dignoscuntur, sensu Decret. Trip. Part. 2. Tit. 15. Simplicium Transumptorum Transumpta in Judicio non subsistere, intelligendo ita: ut apud Communitates, vel etiam privatos habita, in Tabula Regia, præmissa legitima Proclamatione; In Archivis vero deposita, vel collocata, penes Requisitoria Mandata cum brevi declaratione meriti, & solennitatum transumendorum Literalium Instrumentorum expediendo, per extensum more solito transummantur, præhabita in publicis

Archivis & Conservatoriis per Capitulares, vel Conventuales simul constitutos, sincera, & fidei Literalium Instrumentorum in Conservatoriis eorundem reperibilium revisione, illa, quæ procul omni dubio, justa, & legitima cenferi possunt, modo præmissis transfumantur, Illa vero quorum valor, & legalitas in dubio versaretur, Inclitis Statibus, & Ordinibus Trium Nationum hujus Principatus, vel vero Tabulæ Judiciariæ præsententur, determinanda.

ARTICVLVS IV.

De Officio Assessoris in Judicio Montanistico a parte Nationis Saxonicae.

Quemadmodum Articulo primo de Activitate Judicii in hocce Principatu Montanistici, sub Generali pro 23. Mensis Januarii, Anni superioris 1747. pariter in Liberam hanc, Regiamque Civitatem Cibiniensem benigno indulto Regio indicta, & consveto more celebrata Diæta, concordibus Statuum, ac Ordinum suffragiis compilato, ac die 19. Mensis Junii, Anni ejusdem benigne confirmato, duos e duabus Nationibus Legum Patriarum peritos praelibato Judicio Montanistico Assessores accensendos clementer indulgit, ita ac pari tertiæ etiam, Nationis videlicet Saxonicae, intuitu Assessoris in Judicio hocce Montanistico officium, in feriem Articuli præsentis, referri, & ad conformitatem Articuli præattacti, Legumque Patriarum Munus illud a parte quoque Nationis Saxonicae, per capacia Subiecta adimpleri, gerique cum solito Tercentorum florenorum Rhenensium Salario, præviaque Juramenti legalis depositione statuitur, ac decernitur.

ARTICVLVS V.

De Auri, & Argenti Adulteratoribus.

Siquidem Aerario Regio adversum eos, qui Metalla in Ex-
teras

teras Regiones educere, aut portionem ex iis Fisco obvenientem denegare præsumerent, publica etiam Lege Majores nostri abunde provifum eſſe voluiſſent. Approb. Conſtit. Part. 2. Tit. 16. dignum erat, ne audacia, & temerarii improborum exceſſus amplius prorumperent, inque pravis Auri, & Argenti Adulterationibus patrari, exerceri-que obſervarentur, huic quoque malo ſalutariter occurratur, Summi Principis ſervitio, bono Ordine & ipſo adeo Reipublicæ Statu id ipſum cumprimis requirente. Et quoniam ad fidelioſiorem Rei Metallurgicæ curſum, ac promotionem, Officium Montaniſticum, Articulis in eum finem nuper Diætaliſter concluſis, Stabilium, & Judicium quoque, modo in illis præſcripto exercendi poteſtate inſtructum reddi placuiſſet, Hinc ſi ejuſmodi Metallorum, Auri videlicet, & Argenti Adulteratores, ex Urburariis, aliisque Laboratoribus ad idem Officium Montaniſticum pertinentibus, vel aliis Ruſticis loca eidem officio ſubjecta inhabitantibus conſiſterint. Quoad etiam pœnam huic delicto pro menſura inſtigendam ſubjaceant Judicio Montaniſtico, ita nempe: ut hi non modo in ipſo flagrante Adulterationis Actu, verum ad ſuſpicionem quoque gravibus indiciis fundatam libere captivari, Judicioque ſiſti poſſint, ac valeant, et ubi de commiſſo legitime convicti ſuccubuerint, in amiſſionem auri, vel argenti, cui adulterando, tempore comprehenſionis operam dabant, vel deſacto adulteraſſent, & præterea in ſolutionem alterius tanti condemnentur, præter Exmiſſionem nullo Juris remedio hac in parte eiſdem ſuffragante. Si altera quoque vice delictum iterare præſumerent, præter dictam Metallamiſſionem, reſtitutionemque alterius tanti, Corporali poena, ad quinquaginta uſque baculorum ictuum numerum, toties, quoties ſubjiciantur, imo ſi ſolvendo alteri tanto in defectu facultatum, vel caſu ſecuturæ inde enervationis impares eſſent, quot florenos ſolvenda quantitas conſtitueret, ſummam eam opere

dij.r.

diurno in Metalli, vel Salis Fodinis, pro ratione mercedis ibidem Operariis pendi solitae, habita nihilominus ad intertentionem quoque reflexione, deducere toties, quoties obnoxii habeantur; si vero ejusmodi delinquentes ad Domina, vel Fodinas Privatorum pertinuerint, & non sint Urburarii, coram Domino Terrestri in Foro ejusdem Dominali, si vero Urburarii coram Montanistico conveniantur, poënaque, et Ordine præmissis æque indispensabiliter puniantur. Si Nobilis Residentiatus hoc delicti genus commiserit, et inflagranti deprehendatur, arestetur, subaceatque vel Judicio Montanistico, vel Dominali, prout nempe locus delicti Forum indigitabit, & postquam de patrato penes Certificationem ex aresto præmissam, legitime convictus fuerit, amittat massam Metalli, et insuper damnetur in alterum tantum, et hoc pro primo attentato; si et secundo, et tertio malitiose porro deliquerit, toties, quoties præter amissionem Rei adulteratae, restitutionemque tanti, poëna Articulari Ducentos Florenos Hungaricales faciente puniatur. Si vero extra delicti locum factum illius innotescat, per Directorem Fiscalem in Foro, et coram Judice competente penes Citationem conveniantur, ibidemque præter solam exmissionem, omnibus aliis ad Causæ condensationem proponendis Exceptionibus remotis, nullo etiam Juris remedio admisso Causa ipsa discutiat, et terminetur, cum poëna præmissa, salva nihilominus in Casum succumbentiæ ad Tabulam Regiam, vel a Judicio Montanistico ad Thesaurariatum appellandi facultate. In casu quo Aurum, vel argentum quodpiam adulteratum apud Nobilem reperiretur, non Nobilis, verum ipsum ejusmodi Metallum per Officialem Loci veniet Arrestandum, Argumento Approb. Constit. partis 3. Tit. 11. Art. 1. tenebiturque idem Nobilis, vel Authorem adulterationis nominare, vel alio modo se exculpere, Rusticus tamen in simili etiam Casu una cum Re Arrestandus, et si

& si justam excusationem pro se afferre non valebit modo præmissis puniendus erit. Nobiles irresidentiatu cautionem de veniendo ad Judicium, et respondendo præstabunt, & si legitime convicti, Bonis ad satisfaciendum destituantur, Arrestum patientur tam diu, donec satisfactio vel solvendo, vel patiendo impendatur; ita nimirum: ut tempus Arresti, juxta quantitatem delicti, habita ad Personarum etiam qualitatem reflexione; Judicis arbitrio definiatur, eoque modo summa, quam alias delinquentes numerare debuissent, in rationem satisfactionis detrahatur, de Ecclesiasticis in eodem genere delinquentibus observanda erunt Jura, & Leges Canonicae, itaque Director Fiscalis secundum illas procedat contra tales in Foro competente; Popis tamen Valachorum non Unitis, cum ipsi ab hoc Fori, & Canonis Privilegio exclusi habeantur, huc non intellectis, quia vero maxime conveniat, ut qui aliis ad dirigendum præficiuntur, exemplo quoque ad omnem honestatem, Legumque observantiam præluceant, Subjectis; Hinc si officiales Montanistici huic se delicto immiscere attentarent, conveniantur, a Judicio Montanistico, aut si Res, ita postulat, a Thesaurariatu, ibique penes brevem Processum conventi, ubi legitime succubuerint, præter amissionem Metallum adulterati, et ejus valoris in duplo refusionem, ulteriori etiam poenae, pro supremo arbitrio Summi Principis dictandae, sint obnoxii.

CONCLUSIO.

NOs itaque antelatorum Fidelium Statuum, & Ordinum dicti Principatus Nostri, Partiumque incorporatarum humillima Supplicatione Benigne admissa, et faventer

ter exaudita, eosdem Articulos Nobis prævia ratione exhibitos, hisce Literis Nostris de verbo ad verbum inferi, & inscribi fecimus, eosdemque ac omnia & singula in illis contenta ratos, gratos, & accepta habentes eisdem Regium Consensum Nostrum benevolum, pariter, & assensum præbuimus, Authoritateque Nostra Regio-Principali approbavimus roboravimus, & confirmavimus, securos reddentes præfatos Status, & Ordines Universos, quod omnia, in præinsertis Atticulis contenta tam Nos ipsæ observabimus, quam per alios quoscunque observari faciemus. Quemadmodum approbamus, ratificamus, & confirmamus harum Nostrarum vigore, & testimonio Literarum mediante. Datum in Civitate Nostra Vienna Austriæ, Die Nona Mensis Augusti, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Septimo. Regnorum vero Nostrorum Decimo Septimo.

A R T I C V L I
DIÆTALES

A N N I

M. DCC. XCI.

NOS FRANCISCUS SECUNDUS DIVINA
 FAVENTE CLEMENTIA ELECTUS Ro-
 manorum Imperator Semper Augustus, Germaniæ,
 Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Slavo-
 niæ, Galiciæ, Lodomeriæ, Ramæ, Serviæ, Cu-
 mania, & Bulgariæ, Rex Apostolicus, Archi-Dux
 Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Styriæ,
 Carinthiæ, & Carniolæ; Magnus Dux Hetruriæ,
 Magnus Princeps Transylvania, Marchio Mora-
 viæ, Dux Brabantia, Limburgi, Lucemburgi, &
 Geldriæ, Würtembergæ, Superioris & Inferioris
 Silesiæ, Mediolani, Mantuæ, Parmæ, Placentiæ,
 & Guastaliæ, Osveciniæ, & Zatoriæ, Calabria,
 Barri, Montisferrati, & Teschinæ, Princeps Sve-
 viæ, & Carolopolis, Comes Habsburgi, Flandriæ,
 Tyrolis, Hannoniæ, Kiburgi, Goritiæ, Gradiscæ,
 N &

& Sicularum, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviæ, Superioris & Inferioris Lufatiæ, Musoponti, & Nomenei, Comes Namurci, Provinciæ, Valdemontis, Albimontis, Zutphania, Sarverdæ, Salmæ, & Falkensteinii, Dominus Marchiæ Sclavonicæ, & Mechliniæ.

MEmoriæ commendamus tenore præsentium significantes, quibus expedit universis: Quod NOS, posteaquam Sacratissimus Princeps, Electus Romanorum Imperator, Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, & Slavoniae Rex Apostolicus; Transylvaniaeque Princeps Hæreditarius, & Sicularum Comes LEOPOLDUS SECUNDUS, Genitor Noster piæ Reminiscentiæ desideratissimus, post obitum Augustissimi Imperatoris JOSEPHI quondam *Secundi* Fratris sui Germani, & Uterini absque Solatio Liberorum decedentis, juxta Ordinem Successionis in Sanctione pragmatica per Status & Ordines Transylvaniae etiam sponte, & libere tenore Articulorum Novellarium 3-tii, & 4-ti Anni 1744. acceptata stabilitum, universorum Augustæ Domus Nostræ Hæreditariorum Regnorum, & Provinciarum, interque illas Magni quoque Transylvaniae Principatus Gubernacula Jure Hæreditario suscepisset, ac pro Paterna sua erga præfatum charum Transylvaniae Principatum cura, & sollicitudine generalem universorum Statuum, & Ordinum trium Nationum ejusdem Principatus, & Partium eidem incorporatarum Diætam in duodecimum Mensis Decembris Anni Millesimi Septingentesimi Nonagesimi diem, in Liberam, Regiamque Civitatem Claudipolim indixisset; fidelesque

que Nostri Status, et Ordines ibidem simul congregati Comitia ad Diem usque nonum Augusti Anni Millesimi Septingentesimi nonagesimi Primi continuative celebrantes post præstitum cum alacritate, et devotione Altesatæ Suæ Majestati Genitori Nostro desideratissimo, in Præsentia Regii ejusdem Commissarii, ad prædicta Comitia delegati Magnifici Joannis Nepomuceni Liberi Baronis Christiani de Rall, Insignis Ordinis S. Ruperti Magnæ Crucis Equitis, et Generalis Campi Marschalli Locumtenentis, Homagium Fidelitatis, inter reliqua publica dicti Principatus Nostri Negotia certos etiam Articulos communibus Votis, et Suffragiis conclusos condidissent; illosque penes demissam suam Relationem medio præfati Regii Commissarii plenipotentiarii Altesato piæ Reminiscentiæ Genitori Nostro pro Altissima Approbatione, & Confirmatione submisissent; priusquam tamen exhibitorum præscripto modo Articulorum Confirmatio subsequi potuisset, ex Arcano, et inscrutabili Divini Numinis Consilio sæpefatus Sacratissimus Princeps, et Genitor Noster desideratissimus, die prima mensis Martii Anni currentis insperata morte ex hac vita ad æternam Beatitudinem translatus exstitisset, Regimenque Hungariæ, Bohemiæ, et aliorum Regnorum, Provinciarumque Regiæ Domus Nostre Hæreditariarum, interque illas Magni etiam Transylvaniæ Principatus et Partium eidem adnexarum Jure pariter Hæreditario, et immediatæ Successionis in Nos devolutum fuisset; Deputati denique memoratorum Statuum, et Ordinum, per piæ Reminiscentiæ Genitorem Nostrum pro desiderio eorundem ad Regium Thronum admissi, et in Archiducali Civitate Nostri Viennensi præsentis in tristissimo, et lugubri hocce casu dictos Articulos pro Altissima Ratificatione Nobis substermentes, benignam eorundem Confirmationem a nobis demisse petiissent, Nosque precibus eorundem Deputatorum eatenus fuis, pro Paterno Nostro, quo in Fideles Nostros Status et Ordines, totumque charum Nobis Transyl-

vanæ Principatum ducimur Affectu annuentes, dictos Articulos Nobis suo modo relatos, maturo Consilio pro rei gravitate perpendentes, ac ad amissim Legum fundamentalium ruminantes (nonnullis eorundem pro penitiori discussione, et ulteriori Deliberatione ad Regnicolares Deputationes relegatis) iisdem Statibus et Ordinibus sub vigesima sexta Maji Anni currentis per Nos clementer rati habitos, eo fine remisissimus, ut illos in generali sua Congregatione perlectos, et publicatos, tandem in solita Forma pro Authenticatione, et Altissima Nostra Subscriptione submitterent; Antelati Status et Ordines eisdem Articulos in generali sua Congregatione ad Festum S. Stephani Regis Apostolici in præfatam Liberam Regiamque Civitatem Claudiopolim indicta reassumptos, acceptatos, et publicatos sub decima tertia Octobris Anni currentis, Præsidentis Statuum, et trium Magistrorum Protonotariorum Subscriptionibus, et Sigillis munitos demisse Nobis exhibuerunt, supplicantes humilime, ut Nos eosdem Articulos, omniaque, et singula in illis contenta gratos, ratos et accepta habere, Regiaque Nostra Authoritate ratificare, roborare, & in Codicem aliarum ejusdem Principatus Nostræ Partiumque eidem incorporatarum publicarum Legum, et Constitutionum relata, tam Nos ipsi observare, quam per alios quoscunque observari facere dignemur.

Quorum quidem Articulorum tenor talis est:

A R T I C U L I.

Univerſorum Statuum & Ordinum trium Nationum Magni Principatus Tranſylvaniæ, Partiumque Regni Hungariæ eidem incorporatarum, in Generali eorundem Diæta pro duodecima Menſis Decembris Anni Miſſeſimi Septingentefimi Nonageſimi, in Liberam, Regiamque Civitatem Claudiopolim indiæta, & uſque ad nonam Menſis Auguſti Anni Miſſeſimi Septingentefimi Nonageſimi primi continuative celebrata, concluſi.

P R A E F A T I O.

Post longam expectationeam ſingulari Divini Numinis Providentia, tum Pietate, & Clementia Auguſtiſſimorum Principum ſuorum illuxit tandem huic Principatui Anno Miſſeſimo ſeptingentefimi Nonageſimo auſpicatiſſimum, ardentibusque ſæpe votis expetitum tempus illud, quo pro veteri in Legibus Fundamentalibus, ac Diplomaticis Sanætionibus fundato Inſtituto Statibus & Ordinibus Generalia Comitia legali cum libertate celebrare, in iisque de Summa rerum

rerum publicarum Consultare, decernereque liceret. Namque primum Augustissimus quondam Imperator, & Rex glorioſæ remiſſentia Divus JOSEPHUS SECUNDUS vigore benigni Reſcripti ſui de vigesima octava Januarii Anni Milleſimi Septingentefimi Nonageſimi, ad Regium Magni Principatus Gubernium exarati, & per illud circulariter publicati, in vim Promiſſionis ſuæ Anno Milleſimo Septingentefimo Octuageſimo primo Statibus & Ordinibus ſuper Generalium Comitiorum, quamprimum tempus & Circumſtantiæ id ſecum tulerint, celebratione factæ, Anno inſequenti Milleſimo Septingentefimo Nonageſimo primo Generalia Comitia celebranda eſſe decrevit. Sed antequam idem Augustiſſimus Imperator, & Rex huic ſuæ ſponſioni ſatisfacere potuiſſet, præmature fato vigesima quippe Februarii Anni mox dicti mortali huic vitæ ereptus eſt, cui ſine Liberorum ſolatio decedenti, poſtquam Sacraſſimus quondam Princeps Tranſylvaniæ Dominus Dominus, LEOPOLDUS SECUNDUS Glorioſiſſimæ Recordationis, velut Alrefati 'Augustiſſimi Imperatoris, ac Regis JOSEPHI SECUNDI Germanus, ac Uterinus Frater, juxta Ordinem Succeſſionis in Sanctione Pragmatica per Status & Ordines Tranſylvaniæ etiam ſponte, ac libere juxta Articulos Novellares 3-tium, & 4-tum Anni 1744. acceptatæ ſtabilitum, in Univerſorum Auguſtæ Domus Regiæ Hereditariorum Regnorum, ac Provinciarum, interque illas Magni quoque hujus Principatus Regimine fauſſiſſime ſucceſſiſſet, eo ſtatim paterni Animi ſui ſollicitudinem convertit, ut Populis ſibi ſubjectis, quin Orbi univerſo teſtaturum redderet, ſe opes Regiæ Domus ſuæ in Cordibus Subditorum, Regiminisque unicum, & firmiſſimum robur in Legum præſidio collocare. Et idcirco in ipſo Glorioſiſſimi Regiminis ſui aditu non modo Nos univerſos, & ſingulos, ſuper Jurium, Pri-
vile-

vilegiorum, ac Libertatum Nostrarum inviolabili observantia, Literis Regiis Affecuratoriis quietos, ac securos esse jussit, verum ut id factò etiam testatum redderet, virtute Benigni Rescripti sui de quinta Mensis Novembris Anni Millefimi Septingentesimi Nonagesimi exarati, Generalia Comitia in Liberam, Rigiamque Civitatem Claudiopolim, tam pro deponendo eidem Altesarò debitæ Fidelitatis Homagio, quam pro pertractandis publicis Principatus bujus Negotiis indixit, Statusque & Ordines ad pangendum secum perpetui Amoris, mutueque fiduciae durabile Fædus non sine tenerrimæ Regiæ Propensionis significatione provocavit. Ad quæ Generalia Comitia, velut ad jucundissima renascentis Transylvaniæ solemnia Nos frequenti numero confluentes, post præstitutum cum alacritate, & devotione Altesaræ Sux Majestati Domino Domino LEOPOLDO SECUNDO in præsentia Regii ejusdem Commissarii Plenipotentiarii, ad prædicta Comitia delegati, Excellentissimi Domini Joannis Nepomuceni Liberi Baronis Christiani de Rall, Insignis Ordinis S. Ruperti Magnæ Crucis Equitis, & Generalis Campi Marefchalli Locumtenentis Fidelitatis Homagium, depositumque parte ex altera medio prælaudati Domini Commissarii Plenipotentiarii Nomine, & in Animam Altesaræ Sacratissimæ Sux Majestatis, super inviolabili Legum, Jurium, & Libertatum Nostrarum observantia, Juramentum Regium, benignis Propositionibus Regiis, Postulatisque, & Gravaminibus Magni hujus Principatus Publicis æque, ac Particularibus in deliberationem assumptis, matureque ruminatis, ac perpensis, ea, que ad tollenda gravamina, restabiliendaque Jura Nostra, nec non promovenda hujus Principatus Emolumenta facere videbantur, in certos Articulos communibus votis, & suffragiis conclusos redegimus, eosdemque Articulos penes demissam Relationem Nostram, medio prælaudati

dati Excellentissimi Domini Commissarii Regii Plenipotentiaris, Altesarato Augustissimo Imperatori, ac Regi Nostro Hereditario gloriose Reminiscentiæ, pro impetrenda Regia Confirmatione submisimus, una vero Solemnem Deputationem e Corpore Nostro delectam, cum Altissimo Annutu Regio ad Augustam Aulam eo fine expediendam esse duximus, ut eorundem Articulorum Confirmationem exoperari, necessariisque circa illos Informationes, ac difficultatum nequors occurrentium dilucidationes Augustæ Aula suppeditare teneatur.

Priusquam tamen Altissima eorundem Articulorum Confirmatio subsequi potuisset ex Arcano, & inscrutabili Divini Numinis Consilio Altesaratum Augustissimum Dominum Die prima Mensis Martii Anni recurrentis ex mortali hac vita ad æternam Beatitudinem ingenti apud Populos sibi subjectos relicto sui desiderio transferri contigit, consequenter regimine universonum Regnorum, ac Provinciarum Hereditariarum, interque illas Magni etiam hujus Principatus in modo faustissime Regnantem Augustissimum Dominum FRANCISCUM SECUNDUM Electum Romanorum Imperatorem, Hungariæ Regem Apostolicum, & Hereditarium Principem Transylvaniæ, ac Siculorum Comitem Jure Hereditario, & immediatæ Successionis feliciter devoluto, Eadem Altesarata Sacratissima Sua Majestas precibus, Informationibusque Deputatorum Nostrorum Clementissime admittis, & receptis, Articulisque per Nos submissis, Altissimo Trutinio subjectis, nonnullos ex iis, medio Benigni Rescripti sui de vigesima sexta Maji anni currentis ad Nos exarati confirmatos, pro solita inarticulatione, clementer remisit: Quo benigno Rescripto Regio in presenti Generali Congregatione Nostra ad Festum S. Stephani Regis Apostolici indicta, summa cum reverentia recepto, & in maturam Deliberationem sumpto, ex benigne Confirmatis, subinscriptos Articulos ad amussim Legum Fundamentalium exactos, & ad Jura summi Principis æque, ac Patriæ hujus stabilienda, commodaque publica provehenda, utiles, & proficuos magna alacritate, et Homagiali devotione acceptavimus humillime supplicantes, ut eosdem Articulos, omniaque et singula in illis contenta, gratos, ratos, & accepta habere, Regiaque sua Authoritate ratificare, roborare, in Codicem Legum Nostrarum referri, atque tam ipsa Regia Majestas observare, quam per alios quoscunque observari facere dignetur.

ARTICVLVS I.

De Hereditaria Sacratissimæ Suæ Majestatis in Magno Transylvaniæ Principatu Successione, & Solemnitate receptionis Homagii a Statibus Transylvanicis.

Augustissimo quondam Imperatore JOSEPHO SECUNDO Hæreditario Hungariæ Rege, et Transylvaniæ Principe, mortali huic vitæ absque Solatio Liberrorum crepto, perque mortem, et decessum Ejusdem, cum aliorum Hæreditariorum Regnorum, et Provinciarum, tum hujus quoque M. Principatus Transylvaniæ, Partiumque eidem incorporatarum Regimine, juxta Successionis Ordinem in Sanctione Pragmatica, libero Statuum et Ordinum hujus quoque Principatus voto, et Arbitrio, in conformitate Articuli 2-di Regni Hungariæ de Anno 1723. emanati, acceptata, et tenore Articulorum 3-tii et 4-ti Anno 1744. perpetua etiam Lege roborata stabilitum, in Sacratissimum Principem Dominum Dominum LEOPOLDUM Secundum, tanquam Altesati sui Prædecessoris Fratrem immediate sequentem Germanum, et Uterinum legitime devoluto, postquam Eadem Sacratissima Majestas, qua legitimus Rex Hungariæ, sui in Regem Hungariæ Coronationem ritu solenni suscepisset, Stâsusque et Ordines Principatus Transylvaniæ, partim benignis suis Literis Affidatoriis, prævie cum Aditu sui Regiminis ad Regium hujus Principatus Gubernium exaratis, partim in serie Propositionum Regiarum, per denominatum ad hæc Comitiam suum Commissarium, et Plenipotentiarium Baronem Joannem Nepomucenum Christiani de Rall, Insignis Ordinis Sancti Ruperti Magnæ Crucis Equitem, et Generalem Campi Marschalli Locumtenentem exhibitarum, et intimatarum consolari,

certosque, ac securos reddere dignata fuisset, quod Eadem Altesata Legum Sanctimoniam observare, Populosque Curæ suæ concreditos Amoris Vinculo sibi adstringere cupiat, et circa ea omnia, quæ in commoda, et Incrementum, stabilemque conservationem hujus Principatus necessaria, et proficua fore videbuntur, manifestanda per Status Desideria benigne exauditura, et pro Principali Animi sui ad promovendam publicam Salutem promptissimi Indole, nihil eorum prætermittenda sit, quæ ad Incrementum hujus Principatus, ejusdemque Statuum et Ordinum, majus Decus et Ornamentum pertinere cognoverit, super eo denique, quod nullum Boni Principis Munus intermissura, verum omnes, et singulos in communi, et particulari in omnibus Juribus, Legibus, Privilegiis, et Indultis, quæ videlicet Sacro Diplomate Leopoldino, hocque sequentis Resolutionibus, et Sanctionibus Magno huic Principatui concessa fuere, illibate conservatura, cunctaque et singula benigne promissa effectui mancipatura sit, tenore benigni sui Rescripti Assuratorii, de 3-tia Mensis Decembris Anno 1790. emanati, Status et Ordines non solum in Verbo Regio asscurare, verum clementissimam Suam Assurationem fidei quoque Sacramento, post receptum a Statibus Fidelitatis Homagium, per præfatum Commissarium, et Plenipotentiarium suum, Nomine, et ad Animam Suæ Majestatis, deposito, firmare dignata fuisset, ab alia autem parte Status quoque, et Ordines, penes humilimam tam per solemnem Deputationem, memorato Commissario Regio prævie insinuatam, quam in publico Confessu coram Eodem iteratam promptitudinis suæ Declarationem, solitum Fidelitatis Homagium, juxta Formulam Art. 4-to Anni 1744. insertam, magna cum alacritate, et devotione deposuissent, Instrumentumque superinde singulorum Subscriptionibus, Sigillisque tam Gubernii Regii, quam Trium Nationum, et singulorum Subscriptum Usualibus

bus munitum, ac penes demissam Statuum Relationem medio Regii Commissarii submissum, Sua Majestas Sacratissima ea cum clementissima Resolutione de 28-va Mensis Februarii Anni præteriti exarata acceptare dignata fuisset, quod cuncta Statuum postulata in Conformitate submissæ Relationis Altissimo Conspectui substernenda benigne exauditura, et desuper Resolutiones suas pro Paterno in hunc Principatum Affectu elargitura sit; Demum humilimo Statuum petito penes submissionem præfati Homagialis Instrumenti exposito in eo quoque benigne annuere dignata fuisset, ut imposterum similia Instrumenta Homagialia, Solemnitate in aliis Expeditionibus Diætalibus observari solita, absque specifica Gubernii Regii, et aliorum constitutorum Statuum in exordio Litterarum enumeratione, et absque Appensione Sigilli Gubernialis expediantur, pro perenni horum peculiarisque Suæ Majestatis in hunc Principatum testatæ Benignitatis memoria, prælaudatum benignum Suæ Majestatis Sacratissimæ Rescriptum Afsecutorium, simul cum Juramento Regio in Conformitate ejusdem deposito, nec non Instrumentum super Homagio Fidelitatis a Statibus præstito confectum, præsentis Articuli solemniter inferuntur.

Rescriptum Suæ Majestatis Sacratissimæ Afsecutorium, Instrumentum item Homagiale sequuntur hunc in modum.

LEopoldus Secundus Dei Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, Germaniæ Hungariæ, & Bohemiæ Rex, Archidux Austriæ, Dux

Burgundiæ, & Lotharingiæ, Magnus Princeps Transylvaniae, & Comes Siculorum &c. &c.

Illustres, Reverendi, Spectabiles, Magnifici, Generosi, Honorabiles, Egregii, Nobiles et Agiles, Prudentes item ac Circumspecti Fideles Nostri, sincere Nobis, et respective Dilecti ! Placuit Divinæ Providentiæ Sacratissimum Principem Romanorum Imperatorem, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ &c. Regem Apostolicum, Archiducem Austriæ, Magnum Principem Transylvaniae, & Siculorum Comitem Dominum JOSEPHUM SECUNDUM bonæ Reminiscentiæ Fratrem Nostrum desideratissimum die 20-ma elapsi Mensis Februarii Anno hoc currente, mortali huic vitæ eripere.

In tristissimo hoc casu, qui Nos justissimo dolore affectit Divina Providentia, ad capeffenda omnium Augustæ Domus Nostræ Hæreditariorum Regnorum, & Provinciarum Jure pariter hæditario ad Nos devolutorum, ac inter hæc etiam Magni hujus Principatus Transylvaniae Gubernacula, nec non procurandam Populis Nobis jam subjectis Salutem Nos vocavit; Quod ipsum quemadmodum Gubernio Nostro Regio sub 14-ta Martii Anni currentis sub iis, quibus eoufque obstringebatur Fide, Obligatione, & Instructionibus per Nos benigne confirmato, annuavi-mus, unaque commisimus, ut universos Status et Ordines trium receptarum Nationum, Comitatus item, ac Sedes de eo, quod eosdem in Juribus, Privilegiis, Libertatibus, et Immunitatibus suis illibate inviolabiliterque conservare, nec iisdem quaqua ratione derogare velimus, in antecessum securos reddat; ita Vobis universis Fidelibus Nostris, prælibati Magni Principatus Nostri Transylvaniae Statibus et Ordinibus jam una simulque constitutis, etiam benigne significandum esse duximus, assecurantes Vos in verbo Nostro

Re-

Regio, non secus et alios quosvis cujuscunque Gradus et conditionis subditos Nostros Nos nullum Principis boni Munus intermissuros, quin imo omnes et singulos in communi, et particulari in eorum Juribus, Legibus, Privilegiis, Immunitatibus, et Indultis, quæ videlicet a Sacratissimo quondam Principe Domino LEOPOLDO I. Romanorum Imperatore, et Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæque Rege, Magno Principe Transylvaniæ, & Siculorum Comite, seu diplomaticè, seu aliis Sacrum hoc Diploma fecutis Benignis Resolutionibus & Santcionibus eidem Nostro Magno Transylvaniæ Principatui concessa, et indulta, ac etiam per ejusdem Successores gloriosæ Reminiscentiæ Prædecessores Nostros confirmata fuere, pro eo, quo in Vos Fideles Status & Ordines, totumque charum Nobis Principatum ferimur affectu, non modo clementer confirmaturos, verum & illibate conservaturos, cunctaque, & singula benigne promissa effectui mancipaturos. In reliquo. &c. Datum in Archiducali Civitate Nostra Vienna Austriæ, die Tertia Mensis Decembris Anno DOMINI Millesimo Septingentesimo Nonagesimo; Imperii Nostri Romani, Regnorum item Nostrorum hæreditariorum Anno Primo. LEOPOLDUS mp. Comes Josephus Majlath mp. Ad Mandatum Sacræ Cæsareo & Regio Apostolicæ Majestatis proprium. Andreas Semsey mp.

Formula vero depositi Juramenti Regii sequentis est tenoris:

EGO JOANNES NEPOMUCENUS L. B. CHRISTIANI de RALL, qua ad præsentia Comitata Transylvanica benigne denominatus Plenipotentarius Commissarius Regius, ex speciali Mandato Suæ Majestatis Sacratissimæ, Augustissimi, ac Potentissimi Domini LEOPOLDI SECUN-

CUNDI, Electi Romanorum Imperatoris, Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæque Regis Apostolici, Archiducis Austriæ, Magni Principis Transilvaniæ, et Siculorum Comitis &c. &c. Juro in Animam Altefatae Majestatis Sacratissimæ per DEUM vivum, Ejusque Sanctissimam Genitricem Virginem MARIAM, et omnes Sanctos, quod Eadem Altefata Majestas Sacratissima, juxta elargitum universis Magni hujus Principatus Transylvaniae omnium trium receptorum Nationum Statibus et Ordinibus benignum suum Affecuratorium Rescriptum Regium, Eisdem cujuscunque conditionis omnes, et singulos in communi, vel particulari, in eorum Juribus, et Privilegiis, Immunitatibus, et Indultis, rite, sancte, et illibate conservatura, nec iisdem quaqua ratione derogatura, nullumque insuper Principis boni Munus intermissura sit. Ita me DEUS adjuvet, et omnes Sancti.

NOs Universi trium Nationum Magni Principatus Transylvaniae, Partiumque Hungariæ eidem adnexarum Status et Ordines, Regium videlicet Gubernium, Tabula Regia Judiciaria, Supremi Officiales, Regalifæ, et Deputati Comitatum, Sedium Siculicalium, et Districtuum, nec non Deputati Sedium, et Districtuum Saxonicalium, Locorum item Taxalium, totum Principatum repræsentantes, ad præsentia Generalia Comitia, Jussu Cæsareo Regiæ Majestatis Suae ad Homagii Receptionem, publicorumque Negotiorum pertractationem, in Liberam Regiamque Civitatem Claudiopolim, prius quidem in Diem 30-mam Mensis Augusti, subsequè vero in 12-mam Mensis Decembris Anni 1790. indicta convocati, et præsentés, ad perpetuam rei Memoriam significamus Universis, præsentibus, et futuris.

Quod posteaquam Divino Numini visum fuisset, Sacratissimum Principem Dominum Dominum JOSEPHUM Secun-

Secundum, Romanorum Imperatorem, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galliciae item & Lodomeriae Regem Apostolicum, Magnum Principem Transylvaniae, et Sicularum Comitem Die 20-na Februarii Anni currentis mortali huic Vitae sine Liberorum Solatio eripere, eidemque Altesata Sua Majestas Sacratissima Cæsareo Regia Dominus Dominus LEOPOLDUS Secundus tanquam Ætate immediate sequens, Germanus, et Uterinus Frater juxta Successionis Ordinem libero Principis et Statuum Arbitrio in Sanctione Pragmatica per Magnum quoque Transylvaniae Principatum in Generalibus Comitibus Anno 1722. celebratis, acceptata stabilitum, et subsequē perpetua etiam Lege, quippe per Art. 3-tium et 4-tum Anni 1744. in Conformitate Articuli 2-di Regni Hungariae Anni 1723. confirmatum, quemadmodum in aliis omnibus hæreditariis Regnis, et Provinciis, ita in hoc quoque Transylvaniae Principatu, et Partibus eidem reincorporatis, qua legitimus Rex Hungariae, legitime successisset, eodemque debito sibi, et competenti Jure, eorundem Hæreditariorum Regnorum suorum, et Provinciarum, Magnique hujus Principatus, et Partium eidem reincorporatarum Regimen in se devolutum, ad procurandam subjectis sibi Populis Salutem, et Felicitatem suscepisset, atque pro deponendo Fidelitatis Homagio, pertractandisque aliis publicis Negotiis Generalia Regni Comititia in Liberam, Regiamque Civitatem Claudiopolim, prius quidem in Diem 30-mum Mensis Augusti, ex post vero dilato priore termino in Diem 12-mum Mensis Decembris Anni currentis indixisset, ac tenore benigni alterius Rescripti Regii Die 5-ta Mensis Novembris Anni currentis emanati, clementer jussisset, ut in robur, et firmitatem hujus realis, & Actualis Devolutionis, et Successionis, in præsentia Excellentissimi Domini Joannis Nepomuceni L. B. Christiani de Rall, Insignis Ordinis S. Ruperti Magnae

gnae Crucis Equitis, Generalis Campi Marfchalli Locumtenentis, velut ad haec Generalia Comitia Nostra Deputati Commissarii Regii Plenipotentiarum, debitum Eidem Altesatae Suae Majestati Caesareo Regiae Domino Domino, et Principi Nostro Clementissimo, Augustaeque Domui Suae Fidelitatis Nostrae praestaremus Homagium, ut ut ardentissimis Votis anhelaverimus homagiale Nostram Devotionem, erga Sacratissimum Principem, quo citius contestari, et Sanctiori hoc Foedere cum Eodem Altesato arctius conjungi, antequam tamen eo procederemus, tristissimas Legum Nostrarum Convulsiones, quae tum alias, tum vero praecipuis sub posteriori Regimine acciderunt, Nostramque, ac charae Posteritatis securitatem praec oculis habentibus Nobis Necessarium visum sit, ante solemnem Homagii Depositionem Excellentissimo Domino Commissario Regio, medio Deputationis condecienti cultu declarare: Nos quidem ad dicendum Augustissimo Principi Fidelitatis Sacramentum pro ea, quam a Majoribus accepimus Fide promptos, ac paratos esse, ea nihilominus indubia spe, ac fiducia erectos, quod Sacratissima Sua Majestas omnes Leges, Constitutiones hujus Principatus, Municipales, Sanctionesque Diplomaticas, Jura item, et Libertates, tam in communi hunc Principatum, tresque in eodem Nationes, et quatuor Religiones receptas, quam in particulari quosvis concernentes, non solum confirmare, et observare, observarique facere, verum de praepjudiciis quoque, et Gravaminibus benignum Diploma LEOPOLDINUM subsecutis, stante adhuc moderno Diaetali Confluxu medendis, Constitutioneque hujus Principatus in pristinum Statum legalem reponenda, Status et Ordines in antecessum clementer securos reddere dignabitur; Nos quoque non defuturos Postulata Nostra publica, juxta seriem Punctorum Diplomatis Leopoldini, illis, quae post emanationem hujus Diplomatis cum Statuum Consensu intervenerunt, mutationibus

nibus conformiter elaboranda, Altissimae Confirmationi quantocyus substernere, et juxta hæc Renovationem benigni Diplomatis Leopoldini eo modo sollicitare, ut illud imposterum quoque per Successores ex Augusta Domo Principes, toties, quoties ante eorum in Regem Hungariae Coronationem, de novo extradetur, deponendoque Regio Juramento pro futuro Transylvania, ratione conservationis Legum suarum Municipalium, Juriumque, et Libertatum, tres in hoc Principatu Nationes, & quatuor Religiones receptas concernentium, specialiter, et per expressum inferatur, tam primævo hujus Principatus, tanquam ad Coronam Hungaricam pertinentis Statu, quam tractatibus publicis sub Statu separationis a Regno Hungariae cum eodem Regno initis, signanter Tractatus Pragensis, inter Rudolphum Hungariæ Regem, et Sigismundum Báthori, Transylvaniae Principem, celebrati de Anno 1595. Art. 2. §. 8. nec non Declarationibus, Pactisque Conventis, signanter Tractu Charaffiano Anni 1688. Nona Maji; acceptatione Divi Leopoldi I-mi Die 17-ma Junii mox dicti Anni, Præambulo item tam Diplomatis Leopoldini, quam Instructionis, Gubernatori Anno 1693. Die 29-na Aprilis præscriptæ, comprehensis, quibus Principatus hicce ad Coronam Hungariæ postliminio rediit, hæreditariamque Augustæ Domus Austriacæ Successionem acceptavit, nec non Decretorum Regni Hungariae Anni 1741. Artuli 18. id ipsum exigentibus, atque hoc sensu, & desiderio promptitudinem Nostram ad deponendum Fidelitatis Homagium obtulimus, medio alterius Deputationis id insuper petentes, ut cum Populus reciproco cum Principe Securitatis vinculo colligari debeat, hujus autem vinculi intuitu legale Statuum desiderium, per Comitatus, et Sedes particulariter congregatos, coram Statibus Regni Hungariæ in eo propositum, ut Transylvania ratione desideratæ Sæ securitatis, inaugurali Diplomati, & Juramento Regio spe-

cialiter inferatur, effectum suum fortiri non potuerit, hanc ob causam pro praesenti singulari casu Sacratissima Sua Majestas benignas suas Assecurationes Regias, Fidei quoque Sacramento per Excellentissimum Dominum Commissarium Regium deponendo, roborare dignaretur, pro futuro autem Transylvania super eo: Quod in Legibus, Juribus, et Libertatibus suis, juxta benignum Diploma Leopoldinum, subsecutasque Sanctiones, et Affidationes Regias conservabitur, speciali Mentione inaugurali Juramento Regio inferenda, praefatique Diplomatis Leopoldini, juxta legalia Statuum Postulata renovandi, nova semper ante Coronationem per Successores fienda Confirmatione, et extraditione, secura reddatur.

Ad quam quidem Nostram Declarationem, postquam Excellentissimus Dominus Regius Commissarius, medio scriptae Suae Responsonis Nobis transmissae significasset, eam esse Sacratissimae Suae Majestatis benignam Mentem, ut omnia Statuum legalia Desideria exaudiat, nihilque eorum, quae ad Decus, et Incrementum Magni hujus Principatus pertinere cognoverit, praetermittat, Assecuratorias porro Suae Majestatis Litteras ante Homagii depositionem perlegendas, expectationem Nostram non implere tantum, sed et superare, ac demum medio posterioris Deputationis Idem Excellentissimus Dominus Regius Commissarius, se in Persona Sacratissimae Suae Majestatis, postquam Nos Homagium Fidelitatis praestiterimus, super illibata Legum Observatione Sacramentum Fidei depositurum declarasset, (prout etiam post depositum per Nos Homagium, Idem Excellentissimus Dominus Commissarius Regius Nomine, et ad Animam Altesatae Suae Majestatis, juxta Formulam speciali Articulo praesentium Comitiorum insertam, publice coram Nobis deposuit) Postremo exhibito Nobis per praelaudatum Dominum Regium Commissarium benigno Rescripto Regio Assecuratorio de 3-tia Mensis Decembris,

bris, Anni currentis emanato, eoque publice perlecto, vigore cujus Sacratissima Sua Majestas Nos in verbo Regio securos reddere dignatur, Eandem Altesatam nullum boni Principis Munus intermissuram, Nosque omnes et singulos in communi, et particulari in omnibus Juribus, Legibus, Privilegiis, & Indultis, quæ videlicet Sacro Diplomate Leopoldino, hocque subsecutis benignis Resolutionibus, et Sanctionibus, Magno huic Principatui concessa fuere, illibate conservaturam, cunctaque et singula benigne promissa effectui mancipaturam.

Nos quoque tam benignis Sponsionibus Regiis, quam vero præviis Nostri Declarationibus firmiter innixi, juxta Formulam Novellari Articulo 4-to Anni 1744. præscriptam, et per Excellentissimum Dominum Regium Commissarium Plenipotentiarium Nobis exhibitam, solitum Fidelitatis Homagium maxima Alacritate, et Animorum Exultatione, Solemnique ritu, et devote deposuimus, subscripsimusque Universi.

- (L.S.) *Georgius Comes Bánffi mp. Inclyt. Ordinis Sancti Stephani Commendator, Sacrae Caesareo Regiae Majestatis Camerarius, Consiliarius Status Actualis Intimus, & per Magnum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reapplicatas Gubernator Regius.*
- (L.S.) *Ignatius Comes de Batryán mp. perpetuus in Németh Ujvár, Comitatus Castriferrei perpetuus Comes, Sacrae Caesareo Regiae, & Apostolicae Majestatis Consiliarius Status Actualis, & Regii per Transylvaniam Gubernii Utrobique Intimus, Episcopus Transylvanus.*
- (L.S.) *Liber Baro Wolfgangus Bánffi de Losontz mp. Inclyt. Ordinis S. Stephani Commendator, Sacrae Caesareo Regiae Apostolicae Majestatis Camerarius - Consiliarius Status, & Regii in Transylvaniae Gubernii utrobique Actualis Intimus, & per Magnum Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reapplicatas Supremus Agazonum Regalium Magister, & Thesaurarius Regius.*
- (L.S.) *Wolfgangus Comes Kemény L. B. de Magyar Gyerő Monostor mp. Sacrae Caesareo Regiae & Apostolicae Majestatis Camerarius, Consiliarius Gubernialis, & Status Actualis Utrobique Intimus, Statuum Praeses, & per M. Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reapplicatas Supremus Pincernarum Regalium Magister.*
- (L.S.) *Adamus S. R. I. Comes Teleki de Szék, Sacrae Caesareo & Apostolico Regiae Majestatis Camerarius, Consiliarius Gubernialis, & Status utrobique Actualis Intimus. mp.*
- (L.S.) *Michael de Bruckenthal, Sacrae Caesareo Regiae Majestatis Status & Gubernii Regii Actualis Intimus Consiliarius, Comes Nationis Saxonicae, & Judex Regius Cibiniensis. mp.*

- (L.S.) *Comes Joannes Nepomucenus Eszterházi, de Galantha S. C. R. A. Majestatis Camerarius, & Gubernii Regii Actualis Intimus Consiliarius mp.*
- (L.S.) *Comes Ludovicus Kálnoki L. B. de Köröspatak S. C. R. Apost. Majestatis Camerarius, & Gubernii Regii Consiliarius Intimus mp.*
- (L.S.) *Alexander Comes Berhlen, S. C. R. & Apost. Majestatis Camerarius Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus, & per M. Principatum Transylvaniae, Partesque reapplicatas Supremus-Commissarius Provincialis mp.*
- (L.S.) *David Székely de Killyén S. C. R. & Apostolicæ Majestatis Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus, & per M. Transylvaniae Principatum Partesque eidem reapplicatas Cancellarius Provincialis mp.*
- (L.S.) *Joannes Gál de Hilib mp. S. C. R. & Apost. Majestatis Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *Michael de Ablefeld mp. S. C. R. & Apost. Majestatis Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *Daniel Zejk de Zcjkfalva S. C. R. & Apost. Majestatis Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus, & per M. Transylvaniae Principatum, Partesque eidem reapplicatas Cubiculariorum Regalium Vice Magister mp.*
- (L.S.) *Josephus Mártonssi S. C. R. Apost. Majestatis Consiliarius Actualis Intimus Gubernialis, & Cathedralis Ecclesiæ Albo Carolinensis Canonicus mp.*
- (L.S.) *Joannes Michael Soterius S. C. R. & Apost. Majestatis Consiliarius Gubernialis Transylvanicus Actualis Intimus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Kozzta de Belényes S. C. R. & Apost. Majestatis Consiliarius Gubernialis Transylvanicus Actualis Intimus mp.*

(L.S.)

- (L.S.) *Comes Joannes Mikes de Zabola Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Dominicus S. R. I. Comes Teleki de Szék Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *David Vajna de Páva Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Daniel Theophilus Klein de Straussenburg Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Joannes Michael de Waida, Intimus Gubernialis Secretarius, & Registraturæ Director mp.*
- (L.S.) *Stephanus Hann de Hannenbeim Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Wolfgangus Cserei de N. Ajta Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Joannes Sándor de sz. Domokos, Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Joach. Bedeus de Scharberg Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Gregorius Comes Berhlen de Berhlen, Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Comes Ladislaus Teleki de Szék Intimus Gubernialis Secretarius & Camerarius mp.*
- (L.S.) *Paulus Comes de Berhlen S. C. R. Apost. Maiestatis Camerarius, Status Actualis Intimus, & Excessi in Magno Principatu Transylvaniae Regii Gubernii Consiliarius utrobique Intimus Inchytae Tabulae Judicariae Praeses Ordinarius, Supremus Janitorum Regalium Magister mp.*
- (L.S.) *Franciscus Csernatoni de A. Csernaton, Magister Protonotarius mp.*

- (L.S.) *Joannes Cserei de Nagy Ajta Magister Protonotarius mp.*
- (L.S.) *Ladislauſ Türi de Sarkad, Magiſter Protonotarius mp.*
- (L.S.) *Sigifmundus Comes Haller de Hallerkö S. C. R. Apoſt. Majeſtatis Camerarius, I. Tabulæ Regiæ Iudiciariæ Tranſylvanica Actualis Juſſor mp.*
- (L.S.) *Wolfgangus Comes de Bethlen S. C. R. Apoſt. Majeſtatis Camerarius, I. Tabulæ Regiæ Iudiciariæ Actualis Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *L. B. Ladislauſ Bánffi de Loſontz, I. Tabulæ Regiæ in Tranſylvania Iudiciariæ Actualis Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *Michael S. R. Imperii Comes Teleki de Szék I. Tabulæ Regiæ in Tranſylvania Iudiciariæ Actualis Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *B. Joſephus Miſke S. C. R. & Apoſt. Majeſtatis I. Tabulæ Regiæ Iudiciariæ Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *Franciſcus Comes Nemes de Hidvég, I. Tabulæ Regiæ Iudiciariæ Actualis Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *Emericus Dániel de Vargyas, I. Tabulæ Regiæ Iudiciariæ Actualis Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *Antonius Donáth de Pálos, I. Tabulæ Regiæ Iudiciariæ Actualis Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *Samuel I. Bália de F. Szilvós, I. Tab. Regiæ Iudiciariæ Actualis Aſſeſſor mp.*
- (L.S.) *Joſephus Gál de Hilib, Cauſarum Publicarum, & Fiſcalium in Tranſylvania Direcſor Ordinarius mp.*
- (L.S.) *Georgius Aranka de Zágon, I. Tabulæ Regiæ Aſſeſſor Supernumerarius mp.*
- (L.S.) *Joſephus Thuri de Tamáſfalva, I. Tabulæ Regiæ Supernumerarius Aſſeſſor mp.*

- (L.S.) *Joannes Comes Nemes de Hidvég S. C. R. Apostolicæ Majestatis Camerarius, Consiliarius Status Actualis Intimus. & I. Sedis Hâromszek Supremus Judex Regius mp.*
- (L.S.) *L. B. Simon Kemény S. C. R. & Apostolicæ Majestatis Camerarius, Status Consiliarius Actualis Intimus, Comitatus Kolosensis Administrator, & Comitatus Albenfis Inferioris resolutus Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *B. Paulus Kemény Comitatus Albæ Inferioris Administrator mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Comes Kornis "L. B. de Görz - Ruzka S. C. R. & Apost. M. Camerarius Comitatus Szolnok Interioris Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *B. Antonius Fofika de Branyitska. Comitatus Hunyad Administrator, & resolutus Supremus Comes Comitatus Kolos mp.*
- (L.S.) *L. B. Georgius Bánffi de Lofonrz, S. C.R.A. M. V. Colionellus, Administrator Comitatus Krasznenfis, & resolutus Supremus Comes Comitatus Dobocensis mp.*
- (L.S.) *Comes Gabriel Haller de Hallerkö Administrator Comitatus de Küküllö, & resolutus Supremus Comes ejus Comitatus mp.*
- (L.S.) *Josephus Comes Nemes de Hidvég Sedis Siculicalis Aranyos Supremus Judex Regius mp.*
- (L.S.) *Franciscus Comes Toldalagi de N. Ertse, Sedis Siculicalis Marus resolutus Supremus Judex Regius mp.*
- (L.S.) *Josephus B. Nalárzi de Nalárz, Comitatus Zaránd resolutus Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Joannes Comes de Bethlen Sedis Siculicalis Udvarhelyi Supremus Judex Regius mp.*
- (L.S.) *Ladislauus Comes de Bethlen, I. Comitatus Dobocensis Supremus Administrator mp.*

- (L.S.) *Samuel L. B. Kemény I. Comitatus Thordensis resolutus Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Comes Tholdi de Eadem, N. Szalonta, & Fekete Báror S. C. R. A. Majestatis Camerarius, I. Comitatus Szolnok Mediocris resolutus Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Andreas Türi de Sarkad I. Comitatus Albæ Superioris resolutus Supremus Comes mp.*
- (L.S.) *Michael Katona de S. Berkesz I. Districtus Kőváriensis resolutus Supremus Capitaneus mp.*
- (L.S.) *Gabriel Biró de H. sz. Márton. Sedium Csik, Gyergyó & Kátfon resolutus Supremus Judex Regius mp.*
- (L.S.) *Josephus Beldi de Uzon, Districtus Fagaras emeritus Supremus Capitaneus mp.*
- (L.S.) *Paulus Comes Haller S. C. R. A. M. Camerarius, Status Actualis Intimus Consiliarius mp.*
- (L.S.) *Samuel Comes Gyulai senior; Camerarius S. C. R. A. M. Ordinis Militaris Mariæ Theresiæ Minoris Crucis Eques, Generalis Campi Marschalli Locumtenens, unius Legionis Pedestris Proprietarius Actualis Colonellus mp.*
- (L.S.) *Gregorius senior Comes Bethlen de Bethlen Regalista mp.*
- (L.S.) *Alexander L. B. Jofintzi de Eadem Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus C. Gyulai de M. Némethi mp.*
- (L.S.) *Josephus C. Bethlen mp.*
- (L.S.) *Emericus S. R. I. C. Teleki de Szék mp.*
- (S.S.) *Stephanus Fangh Capituli Albensis Transylvaniae Custos Canonicus, & Ablegatus mp.*
- (L.S.) *Comes Josephus Haller de Hallerstein mp.*
- (L.S.) *B. Simon Kemény de M. Gy. Monostor Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Georgius Kemény de M. Gy. Monostor Regalista mp.*

- (L.S.) *Comes Franciscus Gyulai Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Josephus junior Bánffi de Losontz Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel Szent Iványi de Sepsi Szent Ivány Regalista mp.*
- (L.S.) *Alexius Nopcsa de F. Szilvás Regalista, & ex Parte I. Comitatus Hunyad Deputatus mp.*
- (L.S.) *Comes Samuel Berhlen de Iktár S. C. R. & A. Majestatis Camerarius & Regalista mp.*
- (L.S.) *Alexander Thuri de Tamásfalva I. Sedis Siculicalis Miklosvár Vice Judex Regius, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Paulus Bartsai de N. Bartsa Regalista mp.*
- (L.S.) *Paulus Matskási de Tinkova Regalista mp.*
- (L.S.) *Matskási Emericus de Tinkova Regalista mp.*
- (L.S.) *Georgius Matskási de Tinkova Regalista mp.*
- (L.S.) *Stephanus Henter de Sepsi sz. Iván Regalista mp.*
- (L.S.) *Joannes Bartsai de N. Bartsa Regalista mp.*
- (L.S.) *Stephanus Boér' de N. Berivoj Regalista mp.*
- (L.S.) *Gregorius Mara de F. Szálás Pataka Regalista mp.*
- (L.S.) *Wolfgangus Wafs de Mind Szent, Registrator Gubernialis & Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus Dantzkai Concipista Aulicus & Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Michael Inzédi de N. Várad Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Henricus Kálnoki Concipista Gubernialis, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel Sárofi de Poka Regalista, & Sedis Siculicalis Marus vice Judex Regius mp.*
- (L.S.) *B. Ignarius Kemény Regalista mp.*
- (L.S.) *Antonius Vajna de Páva Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Josephus Torozkai de eadem Regalista mp.*
- (L.S.) *Alexius Daniel de Vargyas Regalista mp.*

- (L.S.) *Joannes Petrityevich Horváth de Széplak Regalista, & I. Comitatus Szólnok Interioris Deputatus mp.*
- (L.S.) *Alexius Simény de Sárd Regalista, & I. Comitatus de Küküllő Vice Comes mp.*
- (L.S.) *Thomas Comes Teleki Regalista, & Capitaneus mp.*
- (L.S.) *Ladislau Véev Regalista mp.*
- (L.S.) *Michael Comes Tholdalagi de N. Erste Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel Comes Wafs Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel Comes Gyulai Regalista mp.*
- (L.S.) *Daniel Comes Berblen Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Franciscus Teleki Regalista mp.*
- (L.S.) *Ladislau Comes Kun Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Nicolaus Wafs Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Stephanus Haller Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Georgius Bálint Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus junior Comes Teleki Regalista mp.*
- (L.S.) *Senior Wolfgangus Kabos de M. Győr Monostor Regalista mp.*
- (L.S.) *Sz. Domokosi Sándor Mihály Regalista mp.*
- (L.S.) *Franciscus Comes Miko Regalista mp.*
- (L.S.) *Daniel Comes Wafs de Czege Regalista mp.*
- (L.S.) *Stephanus Comes Tholdalagi de N. Erste Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus Eperjesi Regalista mp.*
- (L.S.) *Nicolaus Petrityevich Horváth de Széplak Regalista mp.*
- (L.S.) *Stephanus Hollaki de Kis Halmágy Regalista, & I. Comitatus de Zaránd Deputatus mp.*
- (L.S.) *Gregorius de Sombor Regalista pp.*
- (L.S.) *Josephus B. Nalázi Comitatus Zarándiensis resolutus supremus Comes Viduae Josephi B. Nalázi quondam in Transylvania Gub. Consiliar. ad praesentia Comitum Mandatarius mp.*

- (L.S.) *Alexander Pekri de Pckrovina Regalista mp.*
 (L.S.) *Comes Antonius Lázár de Szárbegy Regalista mp.*
 [L.S.] *Ladislaus Szentpáli de H. Sz. Pál Regalista, & I. Comitatus Szolnok Interioris Deputatus mp.*
 (L.S.) *B. Adamus Radák de M. Bénye Regalista mp.*
 (L.S.) *B. Antonius Dioszegi Regalista mp.*
 (L.S.) *B. Kemény Farkas Regalista mp.*
 (L.S.) *Ajtai András M. G. Generalis Gyulai Ferentzné, és G. Kornis Antal Személyessé mp.*
 (L.S.) *Samuel Pál Archivi Conventus Beatæ Mariæ Virginis de Kolosmonosra Deputatus, & Regalista mp.*
 (L.S.) *Joannes Bertalan prelibati Conventus Requisite, & Deputatus mp.*
 (L.S.) *Alexius de Sombor Regalista mp.*
 (L.S.) *Samuel Domokos de Also Csernáton Regalista mp.*
 (L.S.) *Franciscus Petrityevich Horvátb Regalista mp.*
 (L.S.) *Antonius Hollaki de kis-Hahnágy Regalista mp.*
 (L.S.) *Stephanus Ugron de Abrabámsfalva Regalista mp.*
 (L.S.) *Ignatius Szeredai de sz. Háromság Regalista & Comitatus Hunyad Deputatus mp.*
 (L.S.) *Paulus Ugron de Abrabámsfalva Regalista mp.*
 (L.S.) *B. Joannes Báncsi de Iosontz Regalista mp.*
 (L.S.) *Laurentius Mara de Felső szálláspataka Regalista mp.*
 (L.S.) *Michael Berzentzei de Görgény szent Inreb Regalista mp.*
 (L.S.) *Samuel Tornya Regalista mp.*
 (L.S.) *B. Hufzár Iosephus Regalista mp.*
 (L.S.) *B. Stephanus Jofika Regalista mp.*
 (L.S.) *C. Ignatius Kornis Regalista mp.*
 (L.S.) *C. Michael Rbedei Regalista mp.*

- (L.S.) C. Teleki Michael Regalista mp.
- (L.S.) C. Paulus de Bethlen Regalista mp.
- (L.S.) Petrus Bartsai Regalista mp.
- (L.S.) B. Gregorius Intzédi Regalista mp.
- (L.S.) C. Samuel de Bethlen Regalista mp.
- (L.S.) Franciscus Apor de Al-Torja Regalista mp.
- (L.S.) C. Josephus Lázár Regalista mp.
- (L.S.) C. Stephanus Gyulai Regalista mp.
- (L.S.) Joannes Szilvási de Csefzelitske Regalista, & Supremus
Vigiliarum Magister mp.
- (L.S.) Joannes B. Bornemisza Regalista mp.
- (L.S.) Alexius Cserei de N. Ajta Vice Registrator Gubernialis Re-
galista mp.
- (L.S.) Joannes Babb Episcopus Fogarasiensis Regalista mp.
- (L.S.) Joannes Balog Regalista mp.
- (L.S.) Ladislaus Tökés de Magyaros Gubernialis Secretarius, in
Munere Provincialis Commissarii Regalista mp.
- (L.S.) Josephus Sándor Regalista mp.
- (L.S.) Joannes Sándor Regalista M. aliena propter Malevalen-
tiam.
- (L.S.) C. Sigismundus Kunn Senior de Osdola Regalista mp.
- (L.S.) C. Antonius Haller jun. de Hallerstein Regalista mp.
- (L.S.) Volfgangus Hollaki Regalista mp.
- (L.S.) Daniel Fabián de Borberek Regalista mp.
- (L.S.) B. Nicolaus Wesselenyi Regalista & Camerarius mp.
- (L.S.) Ladislaus C. Tholdalagi de N. Ertse Regalista Camera-
rius mp.

- (L.S.) *Josephus Torma de Csitso Keresztur Regalista mp.*
- (L.S.) *Gabriel Miksa de Diód Varallya Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Nicolaus Jofika de Branyitska Regalista, & Mandatarius Excellentissimæ D. Viduæ Comitissæ Nicolao Bethlenianæ mp.*
- (L.S.) *C. Stephanus Lázár de Szárhegy Regalista mp.*
- (L.S.) *Alexius Szentpáli de Homorod Szentpál Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel Türi de Sarkad I. Tabulæ Regiæ Judiciaræ in M. Transylvania Principatu Assessor mp.*
- (L.S.) *Ladislaus Türi Protonotarius, tanquam Josephi Pelfer Supremi in Ditionibus Germanicis Justitiæ Consilii Actualis Consiliarii Plenipotentarius mp.*
- (L.S.) *B. Martinus Vankbelly de Seeberg Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Stephanus Apor de Al-Torja Regalista.*
- (L.S.) *Samuel Horvátb de N. Várad Regalista mp.*
- (L.S.) *C. Dominicus Bethlen de Iktár Regalista m.*
- (L.S.) *B. Georgius Sz. Kereszti Regalista mp.*
- (L.S.) *Antenius Béli Regalista mp.*
- (L.S.) *Andreas Kökösi tanquam Illustr. Domini L. B. Ignatii Forrai de Soborsin Regaliæ Mandatarius mp.*
- (L.S.) *C. Nicolaus Bethlen Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Josephus Bornemisza Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Orbán Paulus Regalista mp.*
- (L.S.) *C. Stephanus Mikes de Zabola mp. S. C. R. A. Majestatis Camerarius.*
- (L.S.) *B. Antonius Orbán de Lengyelfalva Regalista mp.*
- (L.S.) *Michael Markos de Csik Somlyó Cancellariæ Regiæ Provincialis Transylvanica Registrator & Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel. L. B. Inczédi de N. Várad Regalista, propter Acgritudinem m. a.*

- (L.S.) *Ludovicus S. R. I. C. Telcki de Szek S. C. R. Majestatis Camerarius & Regalista mp.*
- (L.S.) *L. B. Alexius Bánffi de Losontz S. C. R. A. M. Camerarius, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Volfangus Wesselényi de Hadad S. C. R. Apost. Majestatis Camerarius mp.*
- (L.S.) *Michael Torotzkai de Torotzko Szent György Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus Biro de H. Sz. Márton Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Josephus Györffi de Losád Regalista mp.*
- (L.S.) *Franciscus Fekete de Frits Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Ladislaus Kemény de M. Gy. Monostor Regalista mp.*
- (L.S.) *Michael Földvari de Tants Regalista mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Mikes Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus Imets de Imetsfalva Regalista mp.*
- (L.S.) *Ludislaus Turi de Tamásfalva Regalista.*
- (L.S.) *Stephanus Gál de Hilib Regalista mp.*
- (L.S.) *Paulus Kendeffi de Malomviz Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus Kendeffi nomine Comitissae Alexio Kendeffianæ mp.*
- (L.S.) *Gabriel Fábroszki de Fábrod Regalista mp.*
- (L.S.) *Stephanus Tsvuri de Tamásfalva Protocollista Gubernialis, Regalista mp.*
- (L.S.) *Nicolaus Csizsár de Borberék Regalista mp.*
- (L.S.) *Adamus Bardotz de N. Batzon I. Comitatus Albæ Inferioris Transylvaniae Ordinarius Notarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Josephus Boër de N. Berivoj I. Comitatus Albæ Inferioris Deputatus mp.*
- (L.S.) *Josephus Gedö de H. Sz. Márton I. Comitatus Albæ Inferioris Tansylv. Deputatus mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Mobai de Eadem I. Comitatus Albæ superioris Deputatus mp.*

- (L.S.) *Iosephus Czobel de Balogfalva I. Comitatus Albæ superioris Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Horváth de Palocz I. Comitatus de Kükülö Deputatus mp.*
- (L.S.) *Franciscus Kozma de K. sz. Lélek I. Comitatus de Kükiüllö Deputatus mp.*
- (L.S.) *Georgius Simény de Sárd I. Comitatus de Kükiüllö Deputatus mp.*
- (L.S.) *Georgius Jofa de Mind-szent I. Comitatus Thorda Supremus Iudex Nobilium qua Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Pápai de A. Fára I. Comitatus Thordensis Deputatus, & ejusdem Circuli Inferioris V. Comes mp.*
- (L.S.) *Andreas Kufza de F. Torja, dicti Comitatus Thordensis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Gregorius Horváth de Felső - Bük I. Comitatus Kolosensis Deputatus, ejusdemque Supremus Iudex Nobilium mp.*
- (L.S.) *Ioannes Mobai de Marus Gese I. Comitatus Kolos Deputatus, & Circuli Inferioris Supremus Iudex Nobilium mp.*
- (L.S.) *Iosephus Sz. Királyi de Kis Sáros I. Comitatus Kolos Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Széplaki de Eadem I. Comitatus Doboka Deputatus mp.*
- (L.S.) *Iosephus Ketheli de Kethel I. Comitatus Doboka Ordinarius Notarius ac simul Deputatus m.*
- (L.S.) *Georgius Orbok de Kökös I. Comitatus Dobocensis Deputatus. mp.*
- (L.S.) *Antonius Nemes de Csitso Mibállyfalva I. Comitatus Szolnok Inter. Deputatus reliquis Deputatis, utpote Joanne Horváth, & Ladislao Szentpáli in serie Regalistarum adscriptis mp.*
- (L.S.) *Joannes Berivoi de Pestilly I. Comitatus Hunyad Deputatus mp.*

- (L.S.) *Michael Kenderefi de F. Szállás - Pataka I. Comitatus Hunyad Deputatus, & Ordinarius Notarius mp.*
- (L.S.) *Franciscus Hatfaludi I. Comitatus Szolnok Mediocris Deputatus mp.*
- (L.S.) *Samuel Laskai de Zilah ejusdem Comitatus Deputatus mp.*
- [L.S.] *Alexander Isák Comitatus Krasznenfis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Kállai I. Comitatus, Krasznenfis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Emericus Pelei de Mind-szent I. Districtus Kövár Ordinarius V. Capitaneus, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ladislauus Péchy de Pétsujfulu I. Districtus Kövár & Deputatus, & V. Notarius mp.*
- (L.S.) *Clemens Kozma de K. sz. I. Comitatus de Zaránd Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ladislauus Sombori I. Comitatus Zaránd Deputatus, & Ord. Notarius mp.*
- (L.S.) *Michael Kando Dállyai de Eadem I. Sedis Siculicalis Udvarbelly V. Iudex Regius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Franciscus Török de Kaditsfalva I. Sedis Siculicalis Udvarbelly V. Iudex Regius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Mátéfi I. S. S. Udvarbelly Iuratus Notarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Georgius Ferentzi de Patakfalva I. S. S. Udvarbelly; Pub. & Ord. Notarius ac Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Fekete V. Iudex Regius Sedis Filialis Bardotz, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Mátis I. S. S. Háromszék Deputatus mp.*
- (L.S.) *Alexius Gyárfás de Létsfalva, ejusdem Sed. Deput. mp.*
- (L.S.) *Georgius Donát de N. Ajta I. S. S. Háromszék Deput. mp.*
- (L.S.) *Franciscus Balog I. S. S. Háromszék Deputatus mp.*

- (L.S.) *Gabriel Cziko de Csik Mind szent I. S. S. Csik utriusque Gyergyó & Kászon Deputatus m p.*
- (L.S.) *Daniel Kováts de Kászon Jakabfalva I. S. S. Csik utriusque Gyergyó, & Kászon Deputatus mp.*
- (L.S.) *Josephus Szilágyi de Akossalva Sedis Iudiciariæ I. S. S. Marus primarius Assessor, ejusdem Sedis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Josephus sen. Nagy de Kádl Sedis I. S. S. Marus Assessor, & ejusdem Sedis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Carolus Abel de Szekesfejevdr, emeritus adjunctus V. Comes & I. S. S. Marus Deputatus mp.*
- (L.S.) *David Alexius Dindár S. R. I. Nobilis I. S. S. Aranyos Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Wdró de Bagyón I. S. S. Aranyas V. Iudex Regius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Andreas Pálffi de Várfalva I. S. S. Aranyos Deput. mp.*
- (L.S.) *Joannes Fridericus de Rojenfeld Cosil. Gublis, & Consul Cibiniensis Provincialis mp.*
- (L.S.) *Michael Gott. de Huttern Cibiniensis Liberae Regiaque Civitatis Senator, & Quæstor p. t. Deputatus mp.*
- (L.S.) *Andreas Georgius ab Hannenheim, Civitatis Cibiniensis Senator, ejusdem Civitatis & Sedis Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Theophilus de Reisenfels L. Regiaque Cittis & Sedis Cibiniensis, Universitatis item Nationis Saxonica Notarius Provincialis, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *M. G. Schech Reg. Civitatis, Sedisque Saxonica Schæßburg Regius Jdex, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *G. Fridericus Polder mp. ejusdem Civitatis Iuratus Senator, Villicus & Deputatus*
- (L.S.) *Michael Fronius R. L. Civitatis & Districtus Coronensis Iudex Primarius, & Consiliarius Gubernialis mp.*
- (L.S.) *Iosephus August. de Drauth Coronensis L. R. Civitatis & Districtus Saxonialis Senator mp.*

- (L.S. *Joannes Tartler Deputatus Coronensis mp.*
- (L.S.) *Joannes Iüngling Secretarius L. Regiaeque Civitatis Coronensis mp.*
- (L.S. *Michael Conrad de Heydendorf, Cosiliarius Regius, L. Regiaeque Civitatis Sedisque Mediensis Consul & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael de Hanneheim mp. L. Reg. C. Sedisque Mediensis Senator. & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Hann L. Reg. C. & Sedis Mediensis Secretarius Iudicialis & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Daniel Cziegler L. Reg. C. & Districtus Saxon. Bistriciensis Iudex Primarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Joannes Frank L. Reg. Civ. & District. Bistriciensis Ord. Notarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Seiverth L. Reg. Civ. ac Sedis Saxonicalis Sabesensis Iudex Regius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Marlin praedictae Civ. & Sedis Sabesensis Iur. Assessor, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Iosephus Széli Sedis Saxonicalis Nagy Sink Regius Iudex, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Meltzer Amanuensis Sedis Sax. N. Sink & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Carolus sen. de Steinburg Oppidi & Sedis Sax. Rupensis Consul & Deputatus. mp.*
- (L.S.) *Ioannes Gott Kráus I. Sedis Sax. Rupensis & Iudicialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Michael Roth Oppidi & Sedis Sax. Mercuriensis Regius Iudex mp.*
- (L.S.) *Simon Löw Regiae Sedis Sax. Mercuriensis Notarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Georg. Hirling Oppidi ac Sedis Sax. Ujegyháziensis Iudex Regius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Samuel Gutt. Conrad, Oppidi ac Sedis Sax. Ujegyház Notarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ladislavus Káczoni de Kertsed, Sedis ac Oppidi Szász-Város Sedis Iudex & Deputatus mp.*

- (L.S.) *Emericus Somogyi de Hollos Senator Ord. & Deputatus Szászvárofenfis mp.*
- (L.S.) *Ioannes Borsos de Mono Ord. Senator Sedis & Oppidi Szászváros & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Paulus Moné Ord. Not. I. Distr. Fogaras. & Deputat. mp.*
- (L.S.) *Paulus Matocsi I. ejusdem Distr. Actualis Assessor, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Pap de Szathmár L. Reg. C. Claudiopolis Iudex Primarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Iosephus Lukáts L. Reg. C. Claudiopolis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Tobiás Maucks L. R. C. Claudiolis Senat. & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Mojfes Bartha L. Reg. C. Claudiopolis Senat. & Deputat. mp.*
- (L.S.) *Samuel Filep L. Regiae, ac C. M. Vásárhelly Senator & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Iosephus Gyöngyösi L. Reg. C. M. Vásárhelly Iur. Senator & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Alexander Jeseztzki L. Reg. C. Alba-Carolinensis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Demetrius Vidrai praedictae Civ. Senator, & Deputatus ob Valetudinem m. a.*
- (L.S.) *Iosephus Nagy de N. Ajta Lib. Priv. Op. Montan. Abrudbánya Iudex Primarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Laurentius Miko L. Priv. Opp. Montani Abrudbánya Senator & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ladislaus Gullya L. ac Priv. Opp. Mont. Abrudbánya Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Iosephus Bogáthi de M. Bogáth Opp. Priv. Vizakua Iudex Regius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Hoprik ejusdem Opp. Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Abrahamus Csoka de Ofztanitza Primar. Iudex & Deputatus Opp. Priv. Vajda Hunyad mp.*
- (L.S.) *Michael Pap Iurat. Senator Priv. Opp. Kézdi Vásárhelly Regius Perceptor, & Deputatus mp.*

- (L.S.) *Andreas Jantsó Senator Priv. Opp. Kézdi Vásárhelly, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Franciscus Kenderefi Oppidi Háttzeg Deputatus mp.*
- (L.S.) *Nicolaus Apostol Opp. Priv. Háttzeg Deputatus ob illiteram m. a.*
- (L.S.) *Fhilippus Pap Notarius, & Regius Perceptor Oppidi Priv. Háttzeg Deputatus mp.*
- (L.S.) *Daniel Andradi Iudex Opp. Priv. Sepsi Sz. György Dep. mp.*
- (L.S.) *Antonius Orbán Iudex Opp. Priv. Nobl. & Siculicalis Udvarhelly Deputatus mp.*
- (L.S.) *Andreas Simon Senator Opp. Priv. Székelly-Udvarhelly, & Deputatus.*
- (L.S.) *Ioannes Gál Iur. Assessor Opp. Priv. Illyefalva R. Perceptor, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Pemeck Iudex Opp. Priv. Beretzk & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Lörintz, Iur. Assessor. R. Perceptor & Deputatus Oppidi Beretzk mp.*
- (L.S.) *Iosephus Mihálly de Déls Opp. Priv. Szék, Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Franciscus Máthé m. a. Opp. Priv. Szék Sen. & Deputatus.*
- (L.S.) *Gabriel Deáki Iudex R. Opp. Priv. Kolos, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Iacobus Aerizer Iudex Opp. Priv. Kolos, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Bodor Priv. Possessionis utriusque Oláhfalv Primarius Assessor Magistrat. & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Abrahamus Bálintfi Priv. utriusque Possessionis Oláhfalv Ord. Notarius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Nicolaus Birú Priv. Possessionis Zetelaka Deputatus mp.*
- (L.S.) *Paulus Szegedi Iudex R. Priv. Possessionis Zetelaka, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Bartha Iudex Primarius Oppidi Priv. Zilah Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Barothi ejusdem Opp. Zilah Deputatus mp.*
- (L.S.) *Mojseš Dávid Oppidi Csik Szereda Deputatus mp.*

Super qua quidem Fidelitatis Nostræ Sacramenti depositione præsens Instrumentum Gubernialis, Nationaliumque Principatus hujus trium Sigillorum aprefione, propriis Manuum Nostrarum Subscriptionibus, & Sigillorum singulorum aprefionibus roboratum, & Communitum, Sacræ Cæsareo Regiæ Majestati, Domino Domino Nostro Clementissimo præsentandum, in Tesseram, et Testimonium perpetuæ Devotionis, et subjectionis Nostræ exhibemus. In Libera Regiaque Civitate Claudiopoli Die vigesima tertia Mensis Decembris Anno Millesimo Septingentesimo Nonagesimo. Die Generalis Nostræ Congregationis tertia. Georgius Comes Bánffi *mp. Gubernator.* Wolfgangus C. Kemény *mp. Statuum Præfident* Franciscus Csernátoni *Magister Protonotarius mp.* Joannes Cserei de N. Ajta *mp. Magister Protonotarius.* Ladislaus Türi de Sarkad *mp. Magister Protonotarius.*

ARTICULUS II.

*De Confirmatione Sacri Diplomatis Leopoldini, per Successores
Sue Majestatis toties quoties renovanda.*

Benignum Diploma Leopoldinum Anni 1691. tanquam radicale Conventionis inter Divum quondam LEOPOLDUM I: et Principatum Transylvaniae sponte initæ Instrumentum, nec non quævis Jura, Indulta, Privilegia & Consuetudines approbatæ Statuta Legesque Municipales, eodem Diplomate confirmatæ, Articuli que hujus Principatus postea conditi, aut in futurum condendi, in omnibus punctis inviolabiliter conserventur, neque ex eo, quod Traesylvania sub Divo LEOPOLDO I. ad Coronam Regni Hungariæ redierit, eadem cum læsione Iurium, & Constitutionum suarum municipalium ad Statum pristinum, qui sub Vajvodis fuit, reducendum, aut reincorporationem cogi possit, verum prælaudato Benigno Diplomate
Leo-

Leopoldino, hic per extensum inserto, Juribusque, Privilegiis, Libertatibus, & indultis in illo contentis, quæ per contrarias Novellares Constitutiones sublatae, vel alteratæ non essent, per Suam Majestatem Sacratissimam benigne confirmatis, illa per Successores quoque Suæ Majestatis Sacratissimæ toties quoties ante Homagii Depositionem confirmentur, et ita confirmata Transilvania extradentur.

*Confirmatio vero Diplomatis Leopoldini Anni 1691
sequitur hunc in modum.*

NOS Franciscus Divina favente Clementia Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatia, Slavoniæ, Galiciæ, Lodomeriæ, Ramæ, Sæviæ, Cumania, & Bulgariæ Rex Apostolicus, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Styriæ, Carinthiæ, et Carniolia, Magnus Dux Hetruriæ, Magnus Princeps Transylvania, Marchio Moraviæ, Dux Brabantia, Limburgi, Lucemburgi, et Geldria, Wurtembergæ, Superioris et Inferioris Silesiæ, Mediolani, Mantuæ, Parmæ, Placentiæ, et Guastallæ, Osveciniæ, & Zatoriæ, Calabriæ, Barri, Montisferrati, & Teschiniæ, Princeps Sæviæ, et Carolepolis, Comes Habsburgi, Flandria, Tyrolis, Hannoniæ, Kiburgi, Goritiæ, Gradiscæ, et Sicularum, Marchio Sacri Romani Imperii Burgoviæ, superioris et inferioris Lusatiæ, Musopotii, & Nomeni, Comes Namurci, Provinciæ, Valdemontis, Albimontis, Zuphaniæ, Sarverdae, Salmae, et Falkensteinii, Dominus Marchiæ Sclavoniæ, et Mechliniæ. Notum facimus, et Memoriam commendamus, tenore præsentium significantes, quibus expedit Universis; Quod posteaquam ex inscrutabili Divini Numinis Consilio serenissimum et Potentissimum dum vixisset Principem, Dominum JOSEPHUM hujus Nominis

minis SECUNDUM, Electum Romanorum Imperatorem, Hæreditariumque Hungariæ Regem, et Transylvaniæ Principem, Patrum Nostrum desideratissimum Anno Millesimo Septingentesimo Nonagesimo, Die vigesima Februarii absque solatio Liberorum de hac mortali vita, et temporaneo Regimine ad Immortalitatem, ac æternæ Gloriæ Coronam evocari contigisset, atque per mortem, et decessum ejusdem tam aliorum Regnorum, et Provinciarum Hæreditariarum, quam etiam magni Principatus Transylvaniæ, Partiumque Regni Hungariæ eidem incorporatarum Regimen, juxta Successionis Ordinem in Sanctione Pragmatica per Status et Ordines Transylvaniæ etiam sponte ac libere in Conformitate Articulorum Anni Millesimi Septingentesimi Vigésimi tertii, Regni Hungariæ acceptata stabilitum,† et per Articulos Novellares Transylvaniæ 3 um et 4-tum Anni 1744. perpetua Lege roboratum, in Sacratissimum Principem Dominum LEOPOLDUM SECUNDUM Electum aequè Romanorum Imperatorem, Hæreditariumque Hungariæ Regem Apostolicum, et Transylvaniæ Principem piæ Reminiscentiæ Genitorem Nostrum, mox vero Altesato Genitore etiam Nostrò desideratissimo, Die prima Mensis Martii Anni currentis ex hac vita ad beatiores Sedes, æternamque Gloriam evocato, in Nos legitime, Jureque hæreditario, et immediatæ Successionis devolutum fuisset, Fideles Status et Ordines Magni Nostrî Transylvaniæ Principatus in ferie Articulorum ex Generalibus Comitibus ejusdem Principatus per Altesatum Genitorem Nostrum desideratissimum pro excipiendo a Fidelibus Universis dicti Principatus Statibus et Ordinibus, debito Fidelitatis Sacramento, ac aliorum etiam publicorum Negotiorum pertractatione, in Liberam Regiamque Civitatem Claudiopolim quo duodecima Mensis Decembris Anni Millesimo Septingentesimo Nonagesimo indictis, et ad nonam usque Diem Mensis Augusti, Anno Mil-

Millesimo Septingentesimo Nonagesimo primo continuative celebratis, Gloriosæ Recordatiois Genitori Nostro sine Confirmatiois Regiæ substratorum, tandem vero post tristem, ac insperatum ejusdem ex hac vita decessum, et suscepta per Nos Regnorum et Provinciarum Nostrarum Hæreditariarum, interque illas Magni etiam Transylvaniae Principatus Gubernacula, medio Deputatorum suorum ex benigno indultu atefati Genitoris Nostri ad Regium Thronum admissorum, Nobis pro impertienda Regia Confirmatione propositorum, et per Cancellariam Nostram Regiam Transylvanico Aulicam suo modo relatorum, demisse supplicaverunt: Ut pro majori Constitutionum suarum firmitate, ac securitate loco benignarum super Observatione Sacri Diplomatis Leopoldini ante Homagii præstationem elargiri solitarum Litterarum Regiarum Asscuratoriarum ipsum benignum Diploma Regium LEOPOLDI PRIMi gloriosæ Reminiscentiæ Anno 1691. Die 4-ta Mensis Decembris emanatum, clementer confirmare dignemur, per Successores etiam Nostros toties quoties ante Depositionem Homagii confirmandum, Novoque Diplomati per extensum inferendum, et extradandum.

Cujus quidem Diplomatis tenor sequens est:

NOs Leopoldus Divina favente Clementia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae &c. Rex; Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ, Carnthiæ, Carnioliæ, Lucemburgi, ac superioris et inferioris Silesiæ, Vürtembergæ, et Teckæ, Princeps Sæviæ, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviæ, Moraviæ,

superioris et inferioris Lusatiae, Comes Habsburgi, Tyrolis, Feretis, Kiburgi, et Goritiae, Langravus Alsatiae, Dominus Marchiae Sclavoniae, Portus Naonis, & Salinarum &c. Magnificis, Egregiis, Strenuis et Nobilibus, Prudentibus ac Circumspectis, Fidelibus sincere Nobis dilectis N. Universis Statibus Provinciae Transylvaniae, et reliquis tam Ecclesiasticis, quam Sæcularibus quorum interest, Gratiam Nosstram Cæsaream, Regiamque, et omne Bonum! Illis benigne perspectis, quae Transylvaniae Ablegatus Egregius Fidelis Dilectus Nicolaus de Bethlen uberrime exposuit, quidnam a Nobis, quoad Confirmationem Diplomatis de 28-va Junii 1686. desiderati, quoad Religiones ibi Locorum usitatas: quoad Patriae Leges, et Consuetudines; quoad Privilegia, Dignitates, et Officia; quoad sublevanda Portionum, et hybernorum Onera; quoad Provinciam in pristinum florem redintegrandam, aliave salutis publicae multum servientia, debita erga Nos veneratione, et Fidelitate eflagitet. Supremi Nostri Regii Muneris, a quo si Dominus Exercituum adminiculetur, pro temporum vicissitudine felicia scaturire solent Incrementa, esse dignovimus, Charissimam hanc Transylvaniae Regionem, jam a Saeculis Inclito Nostro Hungariae Regno assertam, magis magisque veluti Animam Nosstram amplecti: Posthabitis enim aliis contra communem Christiani nominis hostem, destinatis Belli Operationibus Ludovici Marchionis Badensis dilectionem, ad sistendas iniquissimi Tököly, eidemque adhærentium Rebellium, nec non Turcarum, et Tartarorum Incurfiones, illuc cum exercitu expeditivimus, hac firma spe freti, illum, per quem Reges regnant, et justa decernunt, in firmitudine Brachii sui Justitiae Causa Armis Nosstris Cæsareis, et Militiae Transylvanicae Benedictione Divina adfuturum, ac secundos Regiae Intentionis Successus largiturum. Sacramentum Fidelitatis jam antea Nobis [transmissum], nihil ambigendum

dum, quin Immortalitatis studium, non minus totam Patriam, quam illos, qui sub Nostra Regia Protectione, Consilio, et curae commissam habent, Provinciae Administrationem, cum numquam intermoritura laude praestitam, et opere ipso, in quibusvis emergentiis pro viribus comprobata fidelitatem (quam ex aequo aestimamus) ad Posteris transmittere, eoque omni conatu generose adlaborare animabit; ne Hostes Regionem Montibus, Coronae ad instar circumseptam rapinis, et praedis, Igne, et ferro misceant, jam tum ab omni aevo in unam mentem coalitas Nationes, pessimis stratagematum Technis, et irritamentis dissipando graviori Barbaris serviendi Iugo, mancipent; Gentemque toti hactenus Christianitati antemuralem evertant.

Confirmationem desiderati Diplomatis pro Successione Michaelis Apaffi in Principatum quod attinet:

Cum Is utpote Adolescens quatuordecim Annorum per Leges (quarum sanctam Generosi Status ducunt Observantiam) ante vigesimum Aetatis Annum ad Regimen non sit adultus, his a perfidia Tököly turbatis temporibus, neque in rem Transylvaniae, neque in Patriae Bonum vergere perbenigne judicavimus, si quidquam ad memoratarum Legum transgressionem innovari contingeret, proinde Minorennis in timore Domini condignis apud Consiliarios Intimos, qui commissam habent Provinciae Administrationem, Virtutibus in spem Successionis usque ad Annos Pubertatis Imbuendus, maturefcentium in eo, atque emicantium Animi Dotum Specimina expectanda, Gratia demum Caesarea, Regiaeque in Patriae emolumentum benignissime complectenda. Ne vero interea, temporis universi

Transylvaniæ Ordines suspensis Animis hærendi, aut vel minimum præter Paternam Nostram Intentionem ominandi Ansam habeant, de sequentibus Articulis Fideles Status, et Ordines in Universum, eorumque Posteros, quos in omni erga Regiam Coronam Nostram Fidelitate perfituros confidimus, sub Verbo Regio, et integerrima Fide duximus esse asscurandos.

Primo: In Cauſa receptorum ibidem Religionum, Templorum, Scholarum, Parochiarum, aut Introductionis cuiuscunque alterius Cleri, et Personarum Ecclesiasticarum, quam ibi nunc extant, nihil alterabitur, Contradictionibus quibuscunque, siue sacri, siue Profani Ordinis, nihil unquam in contrarium valentibus, ita tamen, ut Catholici propriis suis Sumptibus, adeoque citra omne aliarum Religionum Gravamen, Claudiopoli in præſenti Devotionis suæ Loco sibi Ecclesiam, nec non Albæ Juliae Templum minus, olim a Christophoro Báthori erectum, nunc desolatum reædificent, iidemque Catholici ubique Locorum, si pauci, et peregrini sint privatim, si vero eorum multi, tum publici Religionis suæ Exercitii, et condendarum Ecclesiarum Jure gaudeant, æque ac aliae in Transylvania receptæ Religiones tali Casu, ubi nimirum in aliquo Loco Numero prævalent gaudere consueverunt.

Secundo: Confirmamus Fidelibus Statibus omnes Hungariæ Regum. similiter omnium a tempore separatae ab Hungaria Transylvaniæ ejusdem Principum Donationes, Collationes, Privilegia, Armales, Titulos, Officia, Dignitates, Decimas et denique quævis Beneficia, ac Bona, siue privatis, siue Civitatibus, ac Communitatibus, & Cœtibus, siue cuicunque ex receptis Religionibus addictæ Ecclesiae, Parochiae, vel Scholae tam in Transylvania, quam Partibus Hungariæ, in Siculia, et Debrecino prædictis factas, et data,

ta, etiamsi aliquando ad aliquam Ecclesiam, Couentum vel Capitulum pertinuerit, ita, ut nemo omnino hac occasione in suis Bonis nec per Nos, nec per quemcunque Sacri aut Profani ordinis Virum impetendo, aut actionando, turbetur, sed unus quisque ea, quae nunc habet, & possidet, imposteriorum etiam teneat, & possideat, secundum dictas Regum, vel Principum Donationes; exceptis iis, si quorum Principum Donationes ipsi per suas Constitutiones abrogassent.

Tertio: Aprobatas, et Compilatas Patriae illius Leges, Decreta, Tripartitum Verböczii, expuncto tamen ibidem Articulo Nono, Decreti Andreae Regis, qui in ultima Posoniesi Diæta, abolitus fuit, Constitutiones, Jus Municipale Nationis Saxonicae in Vigore inuolabili permaufuram declaramus quidem, cum autem ipsimet Status, tum ratione Religionis, tum etiam Constitutionum Suarum, ac Privilegiorum inter se discrepent, et Catholici in praefatis 1. & 2. Articulis gravatos se existiment, Saxones vero Privilegiis suis antiquis, et eorum Usui, et Consuetudini in Articulo Tertio magis cautum esse eslagitent, e re ipsorum et Statuum duximus, ut difficultates inter illos circa dictos tres Articulos vertentes, amicabili compositione, et Concordia sub Ratificatione Nostra Caesareo Regia complanare studeant, hac vero non succedente, auditis partibus, Opinioneque Consiliariorum Nostrorum Transylvanorum desuper intellecta, reliquum Nobis erit, id denique pro Munere Nostrum Caesareo Regio decernere, quod iustum & æquum compertum fuerit.

Quarto: Morem usitatum, utpote quem Supremae potestati non derogare invenimus in Gubernii Consilii Intimi, Comitiorum, Suffragiorum, Politia, ac Libertate, in Tabulae Iudiciariae, Magistrorum Protonotariorum, & Assessorum, item & inferiorum Tribunalium Auctoritate,

in

in administrandæ Justitiæ solito Ordine, et usu (omnia tamen salvo in gravioribus Recursu ad Regem) illæsa præcipimus conservanda. In Æconomicis quoque quoad Regalia, & Fiscalia prævia fidelissimorum Statuum sincera Informatione, eam habituri Rationem, & modum, ut per Commissiones Camerales, aut alia via nemo Nobilium, Civium, aut Privatorum gravari possit, aut debeat.

Quinto: In omnibus sive ad Policiam sive Justitiam, vel Æconomiam administrandam necessariis Officiis, utemur indigenis Transylvanis, Hungaris nempe, Sicularum, & Saxonibus, nullo habito Religionis respectu, neque exteræ Nationes, aut quæ Nobiscum ab illis inter exteræ, & inhabiles dignoscuntur, ad Honores, & Munera, quotiescunque ea vocare contigerit, prævalebunt, Salva tamen Nostra cum illorum Consensu ad recipiendum, aut non recipiendum in Matriculam Commendatione

Sexto: Bonis ob defectum Prolium, aut Notam Infidelitatis ad Fiscum Regium devolvendis, benemeritos Transylvanos, Hungaros nempe, Siculos, & Saxones Indigenas, non attento Religionum discrimine propensi erimus dignari. Illa vero privatorum Bona, quæ Armis Nostris occupata sunt ab Hostibus, antiquis Possessoribus, aut eorum Posteritati, ex mera Benignitate Regia restituentur, ad quem finem alicui Tribunali in Transylvania, aut Nostrò Belliduci, ut visis Instrumentis, quod justum videbitur, decernat, in hoc speciali Casu, ex Commissione Regia benigna commitemus.

Septimo: Supremum Status Directorem Nostrum pristinis temporibus Vajvodam dictum, vel ejus Vices gerentem ex Indigenarum Transylvaniae Nobilium ac Procerum Nostrorum Numero sive Catholicae, sive alterius ibi receptæ

ceptae Religionis fuerit, si Fidelitate & Meritis præpolleat, fumemus; Idem quoque de Munere Generalis Militiae Transylvanicae, Cancellarii Supremi, Confiliariorum Intimorum, Comitum Supremorum, et Capitaneorum inter Siculos Magistrorum protonotariorum, aliisque Dignitatibus antea solitis, observabitur. Et hæc

Octavo: Cum tali modificatione clementissime largimur, ut Gubernatoris Summi, Militiae Transylvanicae Generalis, Cancellarii, Intimi Confiliariatus, & Protonotariatus candidatos, si quando similia Munia resarcienda venerint, Nobis ad confirmandum præsentent; ut tanto tranquillior diversarum Nationum Status persistat, periculosa Machinationes, aut Ambitus exulent, atque omnium Animis Concordi desiderio Salus publica pro optimo Regiminis Fine, in quem colliment, universi hæreat radicata. Quod autem ad alios Officiales attinet, nempe Judices Regios inter Saxones, et Siculos, Judices Nobilium, Vice Comites in Comitibus, Judices, Consules, et similia Officia in Civitatibus, et Oppidis, quae per liberam Communitatum Electionem apud ipsos constitui solent, in eadem etiam imposterum Libertate, et Consuetudine mancant, Confirmatione tamen pariter Nostra sicut in præcedentibus in quolibet ex dictis Casibus impetranda.

Nono: Magnum inde Salutis publicae Incrementum redundare posse clementer existimavimus, si in Consilio Intimo Duodecim Virali saltem tres sint Catholici, et in Tabula Judiciaria Duodecim Virali etiam tres Catholici, cæteris ex aliis Religionibus ipsorum recipiendis. Et quidem inter illos in Consilio Intimo etiam Judex Regius Cibiniensis juxta Leges receptas ex Natione Saxonica. Inter Magistros Protonotarios vero unus sit Catholicus, ex modernis tamen quilibet in suo Officio persistat.

Decimo: Annua Comitia ad Negotia publica tractanda, Justitiam administrandam, et Propositiones Regias, si quae fuerint, intelligendas necessaria, nec non Terminorum octavaliū Celebrationem, Nostro Gubernatori, & Intimo Consilio promulganda committimus, reservando Nobis eorum omnium, quæ sic geruntur Regiam Confirmationem.

Undecimo: Supremo Status Directori Nostro sua sit Auctoritas, Conditio, et Praerogativa alias debita, semper ille in Provincia praesens, Legibus Patriis, tam quoad Sacra, quam Profana, solenni Juramento obstrictus, congrua etiam stipendia, & illi, et singulis de Consilio Intimo, ac Tabula Iudiciaria, ex mediis Aërii Nostri Regii, et Fiscalibus, benigne decernemus. Quod si utilitas publica, et diversarum ibi degentium Nationum tranquillitas illum quotannis mutare svaderet, liberrima Statuum ad alium, quo citius eligendum fieri poterunt Suffragia, pro Nostra ulteriori Clementissima Resolutione transmittenda.

Duodecimo: Tempore Pacis (quod DEUS Pacis appoximet) Quinquaginta Mille Imperialium Tributo, tempore autem Belli contra Hungariam et Transylvaniam Quadringentorum Millium Florenorum Rhenensium Contributione, computatis etiam Naturalibus contenti erimus, Repartitionis et Exactionis Forma penes Fideles Status, et Provinciae Officiales relicta, et ab ipsis sine partium Studio ad justam Proportionem reducenda, cætera, quae ultra praedictas Summas vel Belli vel Pacis tempore, pro defensione Patriae requirentur, Amore Fidelium Statuum, & Universæ Plebis sublevandae Causa ex Bonis Regiis, et Fiscalibus, nec non Salis, et, reliquorum Metallorum Fodinis,

dinis, Tricesimis, Decimis inter Saxones, Arenda Decimarum in Comitatibus aliisque Nostris Proventibus allaturi.

Decimo-tertio: Dacias, & alia apud ipsos inusitata Exactionum Genera introduci non curabimus, Vectigalia, aut Tricesimas non augebimus.

Decimo-Quarto: Siculi Genus Hominum Bellicosissimum ab omni^xHybernorum aut Æstivorum molestia, a Decimis^x & Præstationibus ratione Bonorum, quæ cum Onere insurgendi possident, velut hætenus, ita imposterum sint penitus exempti. E contra pro tuenda Patria propriis impensis Militare obstricti permaneant, non tamen subintelligis Rusticis vel Jobbagionibus Siculis.

Decimo-quinto: Liberum sicuti sub Principibus fuit, quaestum sive Commercia rerum omnium concedimus, benigne volentes, ut et Nobilium Praerogativæ, ac Privilegia hoc in Passu observentur.

De imo-sexto: Decimas etiam consveta hætenus apud ipsos Arenda redimi solitas, Dominis Terrestribus relinqueamus, Arenda tamen Fisco reservata.

Decimo-septimo: Magnis et non necessariis Præfidiis partim ex Militia Indigena instituendis, & ex Nostro Ærario alendis Provinciam non onerabimus. Generalem tamen, et Caput Germanum illis præficiemus, qui reciprocam cum Gubernatore, Consilio Status, et Generali Militiæ Transylvanicæ in omnibus Negotiis Bellicis Correspondentiam habiturus, aliis ad prædictum Statuum, aut Gubernium pertinentibus, se non ingeret.

Decimo-octavo: Tollimus a Saxonica Nationis, et totius ubique miserae Plebis Cervicibus per abusum inveteratam gratuitam Viatorum cujusvis generis, vel Conditionis Victitationem, Equorum, ac omnis generis Jumentorum Angariationem, et Quartiriorum, aliosque similes praesertim in dictam Saxonica Nationem a Viatoribus hactenus exercitos abusus; clementissime svadendo, et jubendo: ut Postae remissa prius ad Aulam Nostram Informatione, a Consilio Status, Diverforia vero pro benevole recipiendis, justa pecunia, et pretio, cibandis Itinerantibus, a Dominis Terris, et Civitatibus constituentur.

Nos itaque qui pientissimum Regii Muneris Nostri executuri Officium, universorum et singulorum Fidelium Salutem, commune Bonum, Tranquilitatem publicam, Rei Christianae Incrementum, et charissimam Transylvaniam nulla DEO opitulante Minotauri Turcici Labyrintho deinceps implicandam Cordi duximus, visis, et examinatis praedictis Articulis, et Punctis, pensantes eos, Honori, Quieti, et commodo Statuum, Ordinum, et Incolarum omnium, universaeque Reipublicae Christianae conducere, eosdem in omnibus suis Partibus, et Capitulis approbamus, et in perpetuum valitura Lege sancimus, tenore Praesentium promittendo, in Verbo Regio, ac apud Nos, et Nostram Serenissimam Domum, nunquam violabili Fide, quod illos firmiter, et inconcusse servabimus, et servari faciemus, majora et majora semper in fidelissimam Nobis Gentem ponere Beneficia propensi. Datum in Civitate Nostra Viennae, Die Quarta Mensis Decembris Anno post Nativitatem Domini Millesimo Sexagesimo Nonagesimo Primo. Regnorum Nostrorum Romani Trigesimo Quarto, Hungarici Trigesimo Septimo, Bohemici vero Trigesimo Sexto. LEOPOLDUS mp. T. A. Henrichus Comes de Sratmann. Ad Mandatum Sacrae Cæsareae Regiaeque Majestatis proprium. Stephanus Andreas de Verden-

denburg. Nos itaque praedictis Univerforum Statuum, et Ordinum Magni Nostri Transylvaniae Principatus, Partiumque Hungariae eidem incorporatarum Desideriis pro benigna Animi Nostri Propensione, Paternaque iisdem gratificandi Voluntate clementer annuentes, praefertum Sacrum Diploma, omniaque, et singula in eodem contenta, in quantum subsequenter mutuo Principis, et Statuum Consensu Articulariter alterata non essent, rata, grata, et accepta habentes, eidem Nostrom Consensum benevolum, et assensum praebuimus, eademque ratificavimus, et confirmavimus, promittentes, et assecurantes eisdem Status, et Ordines, Verbo Nostro Regio, et Principali, Fideque apud Nos, et Augustam Domum Nostram nunquam violabili, quod Nos juxta praefertum Sacrum Diploma Leopoldinum Legesque abinde Diaetaliter latas, vel in futurum ferendas Universos et singulos M. Principatus Transylvaniae Trium Nationum, et quatuor receptarum Religionum Status, et Ordines in suis Legibus, Juribus, Libertatibus, Immunitatibus, Indultis, Privilegiis, et Approbatis Consuetudinibus sancte et illibate conservabimus conservarique curabimus, uti vigore hujus Diplomatis Nostri per Successores quoque Nostros successivis temporibus toties quoties ante depositionem Homagii confirmandi, approbamus, ratificamus, et confirmamus, atque promittimus.

A R T I C V L V S III.

De modo deponendi per Successores Suae Majestatis Sacratissimae in Transylvania Juramenti.

Quemadmodum Sua Majestas medio benigni Sui Rescripti Assuratorii de 3-tia Decembris Anno 1790. emanati Status et Ordines hujus Principatus de Juribus, Legibus, Privilegiis, Indultis, quae Sacro Diplomate Leopoldino,

dino, hocque fecutis benignis Resolutionibus, et Sanctionibus concessa fuerunt, illibate conservandis securos esse jussit, et hanc Clementissimam Assurationem Suam fidei quoque Sacramento post receptum a Statibus et Ordinibus fidelitatis Homagium per Commissarium, Plenipotentiarium Suum Regium, Nomine, et in Animam Suae Majestatis deposito firmare dignata est, ita Successores quoque Suae Majestatis Sacratissimae Reges Hungariae in futurum juxta Formulam Juramenti Article 1-mo insertam, eodem modo, ut nunc factum est, confirmabunt.

A R T I C V L V S IV.

De Homagio per Status Transylvaniae deponendo

Hæredibus, et Successoribus Suae Majestatis Sacratissimæ legitimis, Hungariae Regibus, in hæreditario Transylvaniae Principatu juxta stabilitum Article 3-tio Anni 1744. immediatae Successionis Ordinem, Regimen adeuntibus, toties quoties, Status et Ordines Principatus Transylvaniae debitum fidelitatis Homagium, juxta Formulam Article 4-to Anni 1745. subnexam more consveto præstabunt, Instrumentaque super Depositione Homagii singulorum subscriptionibus, Sigillisque trium Nationum, & singulorum suscribentium usualibus munita submittent.

A R T I C V L V S V.

De Juramento Unionis trium in hoc Principatu Nationum, & quatuor Religionum receptorum in Conformitate præexistientium Legum deponendo, & observando.

IN Conformitate Article sexti de Anno 1744, conditi, de novo statuitur, ut singuli Nobilium, & Civium Homagialis

gialis suae Fidei Sacramentum Principi dicturi, occasione Depositionis Homagii, juxta Formulam praedecarato Articulo insertam, Juramentum quoque Unionis deponere teneantur, insuper vero respectu illorum, quæ ad Officia aliqua publica adplicarentur, Formulis Juramenti clausulæ quoque Juramenti Unionis, pro more antea etiam observato inferantur. Non secus illi, qui licet extra Officium constituti essent, legitimam tamen ætatem assecuti, voto et Sessione in publicis Comitibus, vel aliis Congregationibus, et Communitatibus potirentur, prout, et Indigenatum inter Status, vel in Civitate aliqua consecuturi, occasione receptionis suae ad deponendum Unionis Juramentum obstricti sint, Conditionesque ejusdem Unionis Approbatæ: Const. Part. 3-tiæ Tit. 1-mo Art. 1-mo expressas, in quantum per præcitatum Anni 1744. Articulum Novellarem alteratæ non fuissent, in Sensu Articuli 6-ti Novellaris 1744 sancte et inviolabiliter sub pœna in Legibus statuta observare teneantur.

A R T I C V L V S VI.

De Transylvanica cum Hungaria nexu, & propria Magni hujus Principatus, nullique alteri Regno subiecta Constitutione.

SACRATISSIMA Sua Majestas in Conformitate Benigni sui Rescripti de 7-ma Mensis Maji Anni præteriti emanati clementer agnoscere dignata est, quod Transylvania vi solemnæ suæ Declarationis gloriosæ Reminiscentiæ Imperatori, & Regi Hungariæ Divo LEOPOLDO I. Anno 1688. Die 9-na Maji factæ, et per Altesatum Imperatorem, et Regem Die 17-ma Junii Anni 1688. subsequente vero Anni 1691. de 4-ta Decembris elargito Diplomate acceptatæ, Paternam, et validissimam Protectionem ejusdem Augustissimi amplexa, eundem Altesatum Imperatorem, et ejusdem
Suc-

Successores, qua legitimos Hungariae Reges in Principes suos adoptaverit, & hæreditariam Augustae Domus Austriacæ Successionem in Conformitate Articulorum Regni Hungariae, primo quidem juxta tenorem Declarationis Anno 1688. ad mentem Articuli 2-di & 3-tii Dietae Pofoniensis Anni 1687. ad sexum masculinum, postmodum vero virtute Articuli Novellaris 3-tii de Anno 1744. in Conformitate Articuli Regni Hungariae de Anno 1723 etiam ad Fœmineum sexum extensam acceptaverit, ac stabiliverit, hinc vi harum Legum, et Tractatum, tam Sua Sacratissima Majestas, quam secuturi ejusdem ex Augusta Domo Austriaca Successores, qua legitimi Reges Hungariae Transylvaniam tanquam ad Sacram Regni Hungariae Coronam pertinentem, eodem cum Hungaria Imperii & Successionis Jure tenebunt, & velut propriam habentem Constitutionem, nullique alteri Regno subjectam, juxta proprias Leges, & Constitutiones legitime confirmatas, non vero ad Normam aliarum Provinciarum hæreditariarum gubernabunt; indivisibili ac inseparabili cum omnibus Regnis, & Provinciis quoad simultaneam duntaxat Possessionem, & mutuam defensionem Unionis nexu, juxta Pragmaticam Sanctionem in Conformitate Articuli 3 tii Anni 1744. permanente. Quoad Diploma Regium vero super Titulo Magni Principatus emanatum, benigne declarat Sua Majestas Sacratissima, illud sensu legali Magni hujus Principatus Formae Constitutioni accomodo accipiendum esse, neque unquam Juribus per se subsistentis, & ab alio Regno independentis Principatus Transylvaniae derogare, aut praejudicare posse.

A R T I C V L V S VII.

De Potestate Legislativa cum Principe, & Statibus communi.

Leges ferendi, abrogandi, & authentice interpretandi
Po-

Potestatem in Magno Principatu Transylvaniae Principi, Statibus & Ordinibus ad Comitia legitime confluentibus, communem esse Sua Majestas Sacratissima clementer agnoscit, seque Jus hoc Statuum illibate conservaturam, atque prout illud a Divo LEOPOLDO I. in se devolutum est, ad Augustos quoque suos Successores, inviolatum transmissuram benigne declaravit.

ARTICVLVS VIII.

De Legali Potestatis Executiuae Exercitio.

Sacratissima Sua Ma'estas Status & Ordines securos reddit, nunquam per Edicta, seu sic dictas Patentales, quæ alioquin in nullis unquam Regni Judiciis acceptari possint, Principatum hunc Transylvaniae, Partesque eidem incorporatas gubernandas fore. Expeditione Patentium ad eum duntaxat casum reservata, ubi in rebus Legi alioquin conformibus publicatio debito cum effectu, hac unica ratione obtineri valeret. Proinde Forma Judiciorum Lege stabilita, aut stabilienda, Auctoritate Regia non immutabitur, nec legitimarum Sententiarum Executiones Mandatis Legi non conformibus impediuntur, aut per alios impedi admitterentur, nec Sententiae legitimæ Fororum Judiciariorum per missilia Mandata alterabuntur, aut suspendentur, sed secundum conditas hucusque, aut in futurum condendas Leges, & Diplomaticam Regni Constitutionem, Judicia per competentes Judices legaliter constituendos celebrabuntur. Executiua Potestate per Suam Majestatem, & Successores ejusdem in sensu Legum exercenda.

ARTICULUS IX.

De Negotiis exteris Transylvaniam respicientibus, & de Transylvanis etiam ad Legationes, & qua Negotiorum Gestores in utraque Valachia applicandis.

Sua Majestas Sacratissima Juribus Majestatis circa ineundos Pacis Tractatus, Missionem item, et Instructionem Legatorum ad Exemplum Divorum suorum Praedecessorum porro etiam sibi reservatis, ut Gratiā ac Clementiam, qua Gentem Transylvanā complectitur, eatenus quoque uberius testatam reddat, clementer declarare dignata est, quod occasione Tractatum cum Exteris suscipiendorum, in Negotiis Transylvaniam respicientibus, aut involventibus, Consilio quoque Gubernatoris Regii, et Consiliariorum Transylvanicorum pro re nata, uti dignabitur, vel in casum Comitiorum desideria, et Reflexiones Statuum & Ordinum Transylvaniae, pro ratione Circumstantiarum clementer exauditura sit, & confecta pace, ejusdem Pacis Conditiones medio Gubernii Regii statibus publicari faciet. In Legatorum porro denominatione sibi soli competente, prout & constituendo in Valachia aut Moldavia Negotiorum Gestore, Transylvanorum etiam sufficientibus ad id qualitibus instructorum, et quidem relate ad constituendos in utraque Valachia Negotiorum Gestores, Patriae hujus Filiorum caeteris paribus praefertentem Reflexionem benigne habitura est.

ARTICVLVS X.

De Annua Comitiorum celebratione.

Publica Regni Comitia, quovis Anno in conformitate Legum Patriarum & Puncti 10-mi Benigni Diplomatis
Leo-

Leopoldini in Termino, & Loco pro ratione Circumstantiarum per Suam Majestatem Sacratissimam defigendo celebrantur: ad quae Status et Ordines per Regales Litteras medio Regii Gubernii more solito convocabuntur, et comparebunt sub pœna in Legibus expressa, ubi praeter Propositiones Regias alia quoque Negotia Diaetalia debite, et legali cum Libertate, pertractanda Gravamina etiam Statuum ad praescriptum praexistentium Legum Municipalium, et benignarum Assecurationum Regiarum, in qualibet Diaeta assumantur, et pro ferenda medela Suae Majestati repraesententur, Legesque in singula Diaeta juxta Art. 9num Anni 1744. accedente Benigna Confirmatione Regia condendae, exacte effectuentur, quorum effectum Sua Majestas ejusque Successores procurare dignabuntur.

ARTICVLVS XI.

De Modo et Ordine celebrandorum Comitiorum.

AD benignam Suae Majestatis Sacratissimae Propositionem, Status et Ordines rectum pertractandorum Negotiorum Diaetalium Ordinem, Dispositioni Legum Fundamentalium, et his innixo usui Conformem, et imposteriorum rite observandum in sequentibus describendum, ac Articulariter stabiliendum duxerunt.

Primo: De Constitutivis Diaetarum.

a) Diaetam ordinariam constituunt Gubernium Regium, Tabula Regia, Supremi Comitatum, Districtuum, & Sedium Siculicalium Officiales, Regalistsae, Deputati Comitatum, & Districtuum Hungaricalium, Sedium item Siculicalium, & Sedium, ac Districtuum Saxonicalium, nec non Liberarum Regiarumque Civitatum, et Oppido-

U
rum

rum Nomine Locorum Taxalium venientium, Status et Ordines trium Nationum totius Principatus repræsentantes.

b) Regaliftæ, audito Gubernio Regio per Principem denominantur, Litterisque specialibus convocantur. Quos sequentibus qualitatibus præditos esse oportet, ut sint Patriæ Filii, e potiori Nobilitate, sufficientique Possessorio et requisitis a Lege qualitatibus provisi, Experientiæ, Morum integritate, & in rebus agendis dexteritate perspicui, & ad tractanda Principis, ac Regni Negotia omni respectu idonei perfectam ætatem habentes.

c) A Deputatis per Comitatus et Sedes Siculicales eligendis sequentes desiderantur qualitates: ut sint Nobiles possessionati, necessariamque cognitionem in publica administratione habentes. Quoad Numerum vero Deputatorum usus antehac observatus porro quoque retinebitur, ut equilibet Comitatu & Sede Siculicali, Filialibus cum Matre pro una putatis, ut & Sedibus etiam Saxonicalibus pro ratione Capacitatis, & Religionum diversitatis duo eligantur.

d) Comititia, accedente Altissimo Nutu, ad Mandatum Principis, Gubernator cum Contilio ad Festum Sancti Stephani Regis, in quantum illud per temporum, et rerum Circumstantias observari poterit, Materiam saltem præcipuarum Propositionum Regiarum in Literis Convocatoriis exprimendo convocat, Locum vero Princeps, audito Gubernio, determinat, & Commissarium Plenipotentiarium, Personam Suam repræsentantem eo mittit, medio cujus Comititia aperit, & tam Propositiones Regias, prævie cum Gubernio Regio communicandas (a quibus Diætales Tractatus incipere debent) quam Resolutiones Regias ad Status & Ordines in publico Statuum confessu referendas Statibus &

Ordi-

Ordinibus declarat; Comitiatque in Termino per Suam Majestatem præfigendo dissolvit.

e) Diætis ordinarie Statuum Præsidentis præsidet, hoc autem absente, vel vacante Regium Gubernium unum e primariis Consiliariis pro Præsidente mittit; qui juxta antiquum usum, priusquam in Confluxum Statuum Praesidium summerent, obstricti erunt in Sessione Guberniali comparere, objectumque Regnicolaris Sessionis ejus Diei Consilio Guberniali notum reddere, & ea, quae fors praefatum Consilium pro ratione occurrentium Circumstantiarum, Praesidentisque in viatione ipsi revelanda, aut Statibus medio illius notificanda haberet, intelligere, ac tandem in confluxu Diætali proponere; Actuarii autem sunt Magistri Protonotarii; cum autem Regium Gubernium in medium Statuum procedit, Gubernator Regius Praesidium gerit.

f) Dum Gubernium inter Status comparet, sequentia ad Partes Muneris sui pertinent.

1-mo: In depromendis quoad objecta Diaetalia Consiliis suis, Principis, ac Statuum Emolumentis consulere.

2-do: Subortis inter Status & Ordines Opinionum & Votorum discrepantiis horum Conciliationi studere.

3-tio: In omnibus arduis, & gravioris momenti negotiis, ut sunt: Articulorum Conclusio, Relationes ad Suam Majestatem Sacratissimam, Deputationes ad Commissarium Regium, aut alia negotia ad publicae, politicae aequae, ac Juridicae Administrationis partes pertinentia consulere, & non tantum tunc, dum per Status & Ordines ad Sessiones invitatur, sed alias etiam, dum rerum negotiorumque Circumstantiae exigunt, in medium Statuum & Ordinum prodire, & suae

obligationi satisfacere; cujus tamen assentiu, vel dissentiu Conclufum Statuum & Ordinum nec alterari, nec impediti potest.

4-to: Multifariis quidem publicae Administrationis Curis, et Negotiis dissentium Regium Gubernium ordinarie inter Status et Ordines haud confidet, sed dum inter illos non comparet, per Deputationes cum iisdem correspondet, quae quidem Deputationes per Status et Ordines mittendae consistunt, e duobus Supremis Officialibus, duobus Regalisticis, duobus Comitaticis, duobus Sculicis, duobus Saxonice, et duobus Locorum Taxalium Deputatis, tam Objectum, quam etiam rationes Differentiae, ut et Partem Statuum dissentientem expositurae, ad quod Regium Gubernium animi sui sensa, aut per duos Secretarios aut pro re nata medio ipsarum Deputationum, Statibus et Ordinibus aperit.

Secundo: De Objectis Diaetalibus, et ratione ferendorum suffragiorum.

Objecta Diætæ in genere sunt omnia illa, quae ad publica commoda et Legislationem pertinent, penes propositiones Regias, & Postulata Statuum assumenda, Gravaminum item in communi Universos Status vel in particulari Nationem, aut Communitatem aliquam, et respective privatas etiam Personas, in quantum scilicet in Objecta Diaetalia influunt, tangentium medela, determinatio quanti Contributionalis, ejusque Repartitionis, & Exactionis modalitas, Electio, et Præsentatio Statuum ad Officia Diplomatica, Receptio in Indigenatum, Metarum Regni, & purarum Fiscalitatum Negotium, controversiarumque eatenus subversantium determinatio, & Jus Proprietatis, perennalisque Dispositionis quoad Bona, Proventus pure Fiscals, Processus item Juridici juxta Leges ad cognitionem et decisionem Statuum pertinentes, quae quidem, aliaque
per

per Leges ad Comitia relegata objecta cæteroquin per votorum pluralitatem ex Individualibus suffragiis per Proto-notarios colligi solitis resultantem juxta Uladislai II. Decr. 2-di Art. 25-tum usumque inde a Seculis vigentem deciduntur, Opinio tamen dissentientis Partis Relationi Statuum et Ordinum ad Augustam Aulam submittendae adnectitur. Quia vero Status et Ordines trium Nationum aucto Unionis vinculo colligati essent, Unio in tractandis Negotiis Diaetalibus sequentia expresse exigit.

1-mo: Ut Status, & Forma Regiminis ab omnibus intacte observetur.

2-do: Ut una Natio aliam in suis Juribus, Privilegiis, & Approbatis Constitutionibus sine Religionis & Personarum respectu conservet, quin vel unius privati Oppressionem quilibet præpediat.

Tertio: De modo assumendorum, et pertractandorum in Comitibus Negotiorum.

aa) Post Propositiones Regias promulgatas, et assumptas Statuum Praesidentis, vel in Praesentia Regii Gubernii, Gubernatoris Regii est, Objecta Deliberationum proponere, unde suapte sequitur, neminem alium, nisi cum praevio Praesidis indultu aliquid pro Deliberatione proponere, et propositae per Praesidem Deliberationis seriem interrumpere posse.

Præses tamen tenetur in Casu illo, si eidem facta Insinuatio tam urgens, et gravis esset, ut illam ex tempore assumere, vel Boni publici, vel privatae Oppressionis ratio exigat, periculumque in mora subversetur, rem insinuatam statim seposita tantisper susceptae Deliberationis serie

serie proponere, vel proponi permittere, secus in Casibus haud urgentibus, Propositiones ejusmodi Præsidi in scriptis exhibentur, qui illis dein juxta Ordinem objectorum pertractandorum mox recensendum seriem assignat. Si autem praeter omnem spem Praefes quacunque ex ratione Propositionis talis assumptionem, vel negligeret, vel supprimeret, tali proponenti via patebit, primum ad Gubernatorem Regium, et nec sic allata medela, ad Commissarium Regium recurrendi.

bb) Donec Consultatio super uno Objecto plene terminata non fuerit, aliud Objectum nec assumetur, nec immiscebitur, excepto Casu in praecedenti §-pho declarato.

cc) Praefes de Sessione ad Sessionem Objecta futurae Deliberationis, atque ejusdem Diem in antecessum desigit, et statibus notificat, majoris momenti res, et scripta ad Dictaturam consignando eum in finem, ut quilibet ejus meritum perspicere, atque sufficiens tempus, quo se ad consultationem praeparare valeat, nancisci possit, unde Praefidis est, in desigendis ejusmodi Consultationis Diebus rem ita moderari, ut sufficiens temporis intervallum inter assumptionem, et rei ad dictaturam Consignationem pro objectorum Natura adesse possit.

dd) Adveniente praestituto Termine, et objecto per Praesidem proposito, ante omnia Status quaestionis clare et distincte desigitur.

ee) Statu quaestionis in apicum posito, cuilibet libera vox et consultatio competit quidem, ita tamen, ut opinionem dicere volens, surgendo et manum elevando, Signum Praefidi det, aut semet eatenus insinuet, cujus dein erit eo Ordine, quo quilibet semet praevia ratione insinuaverit nul-

lo alio praecedentiae habito respectu, ad sermonem habendum admittere, unde clare perspicitur, quod ad servandum rectum consultationis Ordinem plurimum intersit, ut quaelibet Statuum et Ordinum Classis, et in illa quodlibet Individuum in assignato sibi Loco, et Sede permaneat, cum secus Ordo consultationis in illa Hominum frequentia adaequate retineri nullatenus poterit, ut illum retinere necessarium omnino sit.

ff) Ut quilibet opinantium brevitati studeat, et moderationi: neque ad alia objecta ad rem non spectantia excurrat, vel aliter sentientes verbis laceffet, secus a Praeside ad servandum Ordinem serio admonebitur, cui morem gerere unus quisque sub poena fractionis Sedis obstrictus erit.

gg) Vetitum est dum unus loquitur, eidem interloqui, sermonem ejusdem interrumpere, vel alia quacunque ratione turbare, aut denique clamorem excitare, quod si fieret, a Praeside Ordo restituendus, et in contrarium agens serio admonendus, et sub poena puncto praecedenti praescripta coercendus est.

bb) Posteaquam praehabitis praeviis adminiculis cuius sufficiens suppetiisset Occasio, frustratam rem tam in antecessum, quam etiam durante Sessione ipsa sibi propius notam reddendi, Praesidis erit id curare, ne Sermones in uno eodemque objecto superfluis repetitiouibus cum dispendio temporis protrahantur.

ii) Absolutis, exauditisque omnium, qui semet in sinuassent Sermonibus, impositoque praevia ratione consultationi fine, Praeses Objectum reassumit, adductas in medium pro et contra rationes, & Argumenta denuo enumerat,

merat, & formando juxta pluralitatem votorum Concluso, manum admovet.

kk) Ordo votificationis sequens observabitur: Regalifæ, interquos Tabula Regia & Supremi Officiales reputantur, dein Comitatum, Sedium Siculicalium, Districtuum, Sedium item et Districtuum Saxonicalium, Civitatum item Regiarum, Locorumque Taxalium Deputati interrogabuntur, votaue sua deponent.

ll) Protocolla juxta Conclusa ejusmodi formata, per Systematicam Deputationem (cui Actuarius Protonotarius interfuit) post quamvis Sessionem in ordinem redacta, cum initio sequentis Sessionis perleguntur, et nacta Approbatione per Statuum Præsidentem, et Actuarium Magistrum Protonotarium authenticantur.

mm.) Expeditionum in conformitate Conclusorum constructio Actuario Magistro Protonotario incumbit, qui illas adornatas in publica Statuum et Ordinum Sessione perlegit, subsequuta approbatione in mundum redigendas, postmodum trium Nationum Sigillis muniendas.

nn) Sigilla trium Nationum, et quidem Hungaricæ apud Supremum Comitem Comitatus Albenfis Inferioris, Siculicæ apud Supremum Judicem Regium Sedis Siculicalis Udvarhelyi, Saxonicæ autem Nationis apud Consulem Provinciale affervantur.

Ordo pertractandorum Negotiorum sequens est: ut

1-mo: Propositiones Regiæ cum connexis fors gravaminibus, et Postulatis Statuum

2-do: Gravamina, & Postulata totam Provinciam

3-tio:

3-tio : Unam alteramve Nationem

4-to : Singulares Comitatus, Sedes, Districtus, et Communitates.

5-to : Particularia Individua, si Objectum gravaminis tale sit, ut Status et Ordines concernat, et non potius ad Dicasterii aut Jurisdictionis alicujus Agenda pertinet, assumuntur, si autem hæc inter aliquod Rescriptum Regium, vel Insinuatum Commissarii Regii adveniat, illud etiam præferenter semper juxta superius præscriptam normam assumitur.

6-to : Judicialia, sive Causæ Processuales, ad cognitionem Fori Diætales spectantes, in distinctis specialiter ad hoc indicendis Sessionibus Judicialibus tractantur.

7-mo : Cum Regiæ Propositiones, aliaque objecta in diætales occurrentia majoris sint nonnunquam momenti, et indaginis, ad hæc vero Gravaminum, et postulatorum in particularibus singularum Jurisdictionum Instructionibus contentorum, in Classes distributio, et combinatio ejus sit naturæ, ut in plena Statuum et Ordinum Sessione Diætaali assumi, et determinari vix possit, aut saltem ingentem temporis jacturam requirat, hinc ad facilitationem Comitiorum, tunc statim, dum ejusmodi Objecta semet offerunt, Sistematicæ Deputationes, aut Commissiones modum pertractandorum in Regni Comitibus Negotiorum præscriptum in cursu Objectorum ipsis conceditorum observaturæ, per Status et Ordines denominantur; quæ ex Supremis Officialibus, Regalibus, trium Nationum, Civitatum item, et Oppidorum Taxalium Deputatis consistunt, ubi notari meretur; quod in rebus arduis, et totam Nationem, aut Jus aliquod fundamentale tangentibus liberum sit Deputatis ad has Commissiones Delegatis Nationem

nem suam consulere, taliterque Operationum cursum faciliorem reddere. Absolutis Sistematicarum Deputationum operationibus, Opus terminatum, in Commissione ipsa prævie perlectum, et stabilitum, atque in purum descriptum, adjectis differentibus nefors votis Statuum Præsidentis exhibetur, qui illud proposita in præmissis modalitate; Deliberationi Statuum et Ordinum substernit.

Res Ceremoniales subselliorum Ordinem, & ejusmodi non Essentialia Comitiorum requisita attingere, nihil interest, in illis usus continuus, et in Legem quasi adultus observatur, interim Comitiorum Locus Cancellis eum in finem circumscribatur, ut intra illorum recinctum nemo, nisi Membra Diætæ admittantur, reliquis extra illud spatium pro auscultando in silentio admissis.

A R T I C U L U S XII.

De activitate Universitatum, Comitatum, Sedium, ac Districtuum in Gremio Nationum Hungaricæ, & Siculicæ existentium, earundemque Congregationibus, modo item & ordine tractandorum in illis publicorum Negotiorum.

IN effectum Benignarum Sacratissimæ Suæ Majestatis Affidationum super Constitutione hujus Principatus publica juxta Leges, ac Sacrum Diploma Leopoldinum conservanda factarum, singuli Comitatus, Sedes Siculicales, & Districtus in gremio illarum existentes, horumque Magistratus, ac Universitates, tam quoad celebrationem solitarum Congregationum, quam Administrationem publicam, Electionemque Officialium, & Cassas Domesticas, aliaque Negotia publica tractanda, vigore præsentis Articuli in legali activitate, et Statu Diplomati conformi, conservandi de-

declarantur, simul vero ad benignam Sacratissimæ Suæ Majestatis Propositionem, in publica illorum Administratione sequens modus, et ordo Legibus conformis observandus esse statuitur.

1-^{mo}: Ut in singulis Comitatus, Districtibus, et Sedibus Siculicalibus Domus Prætoriales erigantur; harum autem stabilia Loca in primitus celebranda Marchali Congregatione figantur, habita tamen reflexione, ut illa in quantum fieri poterit, in ipso meditullio proponantur, et a Postali Statione, si in ipso Loco nullæ essent, remota haud sint, ut denique habita Commoditatis Emporii, præmissarumque, ut & aliarum huc influentium Circumstantiarum ratione, aut Quarteria Militaria, aut vero alia publica ædificia in hunc usum convertantur, stabilitaque hoc modo Domorum Prætorialium Loca, Regio Gubernio sine submissionis pro Altissima Ratihabitione repræsententur; interea vero moderna retineantur. Apud has Domos publicas custodientur captivi, Archivum, cum aliis ad publicam Directionem pertinentibus Instrumentis, ac Requisitis conservabitur, unde Carcerarius cum Hajdonibus continuo hic manere, præterea vero Archivarius quoque, aut unus ex Notariis cum Scribis labores ibidem continuare, & quoad Expeditiones Gubernii, vel alias Officiosas correspondentias eo dirigendas Supremi Officialis, vel eorum vices gerentes præsentis esse, in Casu legalis absentiaæ vero tales Dispositiones facere debebunt, ut præfatæ Expeditiones absque mora ad manus ipsorum deferantur. Quæ quidem Expeditiones, & dispositiones Gubernii Regii nequaquam Officialatui, verum Universitati Comitatus, Sedis, aut Districtus inscribentur. Supremus tamen Officialis, vel hujus vices gerens easdem aperiet, & si objectum ejus Naturæ haud sit, ut Generalis Congregationis convocationem exigat, effectum quoque ejus procurandum habebit. Si autem

Objectum tale eſſet, quod Generalis Congregationis convocacionem requireret, tunc in urgenti caſu medio Supremo Officialis, aut ejus vices gerentis breviori, quo fieri poterit, ſub termino illa indicetur, ſecus autem in rebus ulterioſiorem etiam moram abſque difficultate, et mala confequentia ferentibus, momentum tale ad Generalem Congregationem ordinariè celebrandam relegabitur.

2-do: Generales Congregationes ordinariè omni anno quatuor, quolibet videlicet trimestri, extraordinariè autem toties, quoties, Circumſtantiae, et neceſſitas requiret, celebrantur; quas nemo niſi Supremus Officialis, et in ejus vacantia, aut abſentia ejus vices gerens indicare poteſt, qui tamen ratione Terminum, cum aliorum quoque advicinantium Comitatum, et Sedium Supremis Officialibus cointelligentiam fovendam, indictioneſque Congregationum, pro commodo Poſſeſſorum in diverſis Comitatibus, & Sedibus Bona, et Lites habentium ita moderandum habebunt, ne illarum celebratio in pluribus Comitatibus, vel Circulis ad idem tempus coincidat. Marchalis hujus Congregationis Praeſes ordinarius eſt Supremus Officialis, vel Officio ejus vacante, conſtituendus per Regium Governatorem Adminiſtrator: His tamen morbo, vel alio legitimo impedimento detentis, indiſtae per eos Generales Congregationes, ſub Praeſidio etiam primarii Vice Officialis celebrari poterunt; qui quidem Supremi Officialis vices gerens juxta uſum praevigentem ex Supremis Judicibus Nobilium, vel Vice Comitibus, et inter Siculos Vice Judicibus Regiis ille ſit, qui in illo Officio aetate Servitii ſenior eſt, ſi autem in illo Officio aequales fuerint, ſenium ſervitii generaliter attendatur; Porro Actuarios in his Congregationibus agunt Notarii; Membra demum illius conſtituunt omnes Nobiles in eodem Comitatu, Diſtrictu, vel Sede poſſeſſionati, Homagii, et Unionis Juramento ad promovendum in conformitate Legum Patriarum publicum

Bo-

Bonum obstricti; unde clarum est, eos, qui nullam in eo Comitatu, Districtu, vel Sede Possessionem habent, illuc haud pertinere, minus autem voto ibidem gaudere posse. Cæterum autem quemadmodum Jurati Assessores, ita reliqui etiam Nobiles in suis Circulis secundum Legum præscriptum gratis etiam publico servire, et commissa sibi per Superiores concernentis Comitatus, aut Sedis, & Districtus Officiales, Negotia absque tergiversatione sub pœna Legibus stabilita exacte perficere tenebuntur. Ad has Congregationes autem nullæ pecuniariæ fient Impositiones, nec Naturalium præstationes gratis exigentur, sed illa semper Forensi pretio illico bonificabuntur.

3-tio: Objecta Marchalium Congregationum sunt: Præter Candidationem Officialium, Deputatorum ad Comitatus denominationem, horumque Instructionem, & Objecta Juridica, de quibus alibi in serie Juridicorum Negotiorum tractabitur, omnia illa sive Politica sive Oeconomica Objecta, quæ juxta Leges Activitatem Universitatum, Comitatum, Districtuum, & Sedium respiciunt, Consensumque, vel Deliberationem illarum requirunt; in illis Objectis autem, quorum cura, & effectuatio vi Officii; vel ex præscripto Legum, et Concluso, Determinationeque Universitatum Officialibus incumbit, extra Generales Congregationes etiam concernentes Supremi, aut Vice Officiales procedere; expedienda expedire poterunt, super omnibus tamen ejusmodi Expeditionibus, quæ vel ad Dispositiones Gubernii Regii, vel Comitatum determinationes fierent, exactum Protocolum ducere, et in proxima Congregatione Generali Universitatibus pro necessaria factarum extra illam Dispositionum Notitia, et Approbatione exhibere obligabuntur.

4-to: Ordo et methodus Consultationum instituendarum in Generalibus Congregationibus idem observabitur, qui

qui quoad Generalia Regni Comiatia stabilitus est, Objecta-
que ordine sequenti assumenda erunt.

a) Ordinationes Regiæ, vel Guberniales pro consulta-
tione, vel pro publicatione ad Universitates mittendæ.

b) Omnia Objecta in communi totum Circulum con-
cernentia.

c) Negotia Gremiales Communitates respicientia.

d) Querelæ & Petita privatorum, si querelæ et pe-
titiones tales sint, quæ Universitatis disquisitionem et Deter-
minationem exposcunt, quibus in via politica finitis tandem.

e) Objecta pure Judicialia sive in Forma Processus,
feu per viam Instantiæ eo deducenda.

Conclusa et Expeditiones Nomine Generalis Congrega-
tionis sub Sigillo publico, et sub Extradata Notarii expe-
dientur. De tota autem Congregationum harum serie ex-
acta, et separata ducentur Protocolla, tam Politicorum,
quam Judicialium Objectorum; neque Congregatio antea
dissolvetur, donec Protocollum perlectum, approbatum, &
per Præsidem, ac Notarium subscriptum fuerit; super Con-
clusis denique. necessariæ Relationes una cum Protocollis
Regio Gubernio submittentur. Omnia porro Exhibita quæ
advenerint, numero Chronologico per totum Annum con-
tinua serie ducendo signabuntur, et anteriora quoque pu-
blicorum Archivorum Acta, si nondum factum fuisset, de-
bite regestrabuntur. Quo autem Manipulatio tam in Ex-
peditionibus, quam Regestratione Actorum stabilis, ac uni-
formis reddatur, singuli Comitatus, & Sedes Normæ Ma-
nipulationis Anno 1772. præscriptæ se conformare stude-
bu-

bunt, & si quas circa eam Reflexiones haberent, illas via Gubernii Regii Deputationi in Politicis ordinandæ, e proximioribus Marchalibus Congregationibus submittendas habebunt, singuli Comitatum, & Sedium Officiales autem juxta dandam ipsis Instructionem procedent, publicamque Administrationem juxta Leges, et his conformes Gubernii Ordinationes, Universitatum item in Marchalibus Congregationibus formanda Conclusa, in quantum illa Legibus, et benignis Regiis, Gubernialibusque Ordinationibus conformia erunt, tractabunt.

Quoad Electionem Officialium in Comitatibus, ac Districtibus Hungaricis, Sedibusque Siculicis, Universitates illarum in legali Electionis per libera suffragia usu conservabuntur, et ad singula Officia Confirmationi Regiæ reservata tria idonea Individua ex receptis Religionibus pluralitate votorum electa, Suæ Majestati Sacratissimæ medio Gubernii Regii pro Altissima Determinatione, et Confirmatione repræsentabunt; In Comitatibus vero et Districtibus Supremi Officiales obstricti sint tria e singulis receptis Religionibus ibidem existentibus Lege requisitis Qualitatibus provisa, idoneaque Individua occasione Electionum ad quodvis Officium Universitatibus proponere. In casu nihilominus si proposita subjecta minus idonea essent, facultate suffragia sua denegandi, Candidationique illorum contradicendi Universitatibus in salvo relicta; modo quoque Electionis apud Siculos absque Propositione Candidatorum institui solitæ, juxta usum prævigentem permanent:.

ARTICVLVS XIII.

De Uniuersitate Nationis Saxonica, aliisque Sedium, Civitarum, & Oppidorum in Gremio ejusdem Nationis existentium Communibus in Legali Activitate ac Libertate conservandis.

PEnigne annuente Sua Majestate, Natio quoque Saxonica, ejusdemque Universitas, nec non Sedium & Districtuum Liberarumque ac Regiarum Civitatum, ut & Oppidorum Privilegiatorum Communitates, ac Magistratus, tam quoad Electionem Officialium iisdem de Lege competentem, quam Administrationem Politicam, Oeconomicam, & Juridicam, in Legali, Diplomatique Leopoldino conformi statu conservabuntur,

ARTICVLVS XIV.

De Restitutione, & Conservatione prehabita Legalis Jurisdictionis, & Libertatis Civitatum, Oppidorum, & Locorum Privilegiatorum, in Gremio Nationum Hungaricae, & Siculicae existentium, votoque & Sessione Communitatis Privilegiatae Oláhfulu in Comitibus concessis.

Eodem modo Liberarum Regiarumque Civitatum, Oppidorum item tam Liberorum, quam Nobilium, ut & Locorum Privilegiatorum in Gremio Nationum Hungaricae, & Siculicae existentium, Legalis Jurisdictio, et Libertates in legali statu, vigore praesentis Articuli confirmantur, specialiter vero inter alia Loca Taxalia, Communitatis Privilegiatae Siculicae Oláhfulu, Votum, et Sessio in Comitibus, quo eandem antea etiam usam fuisse comperitum est, restituitur.

ARTICVLVS XV.

De applicatione Patriæ Civium ad Officia publica.

IN Conformitate Approbat. Const. Part. 3. Tit. 42. 'Art: I. et Puncti 5-ti Sacri Diplomatis Leopoldini; Status & Ordines, præsentis Articuli de novo assicurantur, quod ad omnia Officia publica, tam Politica, quam Cameralia, ut & Justitiæ Administrationem respicientia non alii, quam Patriæ Cives, ad alterutram e tribus Lege receptis Nationibus pertinentes, qualitatibus a Lege requisitis instructi applicabuntur.

ARTICULUS XVI.

De reciproco & æquali Jurium Nobilitarium usu quoad Nobiles, & Indigenas Regni Hungariæ, & Principatus Transylvaniae.

SIquidem Principatus Transylvaniae cum Regno Hungariæ unius ejusdemque Regis subsint Potestati, et quoad Nobilitatem iisdem utantur Legibus fundamentalibus, Jusque Nobilitandi ab ejusdem Sacræ Coronæ Jurisdictione promanet, hinc quoad Conditionem, et Libertatem Nobilium, ac indigenarum porro quoque ea reciprocationis ratio observabitur, ut Nobiles Regni Hungariæ hic in Transylvania, et vicissim Transylvani Nobiles in Inclyto Regno Hungariæ pro veris Coronæ membris, una eademque nobilitari Prærogativa gaudentibus, sine omni eatenus movenda difficultate reputentur. Constitutionibus, Resolutionibus, et Sententiis in obversum emanatis, vigore præsentis Articuli pro invigorosis declaratis.

ARTICULUS XVII.

De æqualitate Juris. & Prærogativæ Nobilium cum Comitibus, & Baronibus in gerendis quoque Officiis publicis, & præcautione Statum distinctum non constituendi.

CUM juxta Fundamentales Patriæ Leges, signanter Art. 11. Anni 1351. Ludovici I. Regis Hungariæ, et Operis Trip. Part. 1-mæ Tit. 2. §. 1. & Tit. 9. §. 7. singuli Magnates, Proceres, et Nobiles una eademque Libertatis prærogativa gaudeant, nec possit habere Dominorum aliquis plus, nec Nobilium minus de Libertate; Hinc pro præcavendis in futurum Abusibus; qui hanc Nobilitaris Prærogativæ æqualitatem lædere possent, Status & Ordines in nexu Punctorum 7 mi et 8-vi Propositionum Regiarum vigore præsentis Atticuli cautum esse voluerunt.

1-mo: Ne Tituli Comitum, & Baronum quoad Jura, & Prærogativas Nobilitares inæqualitatem inducere, et Juri communi præjudiciosam inter Comites, & Nobiles contra distinctionem parere, vel peculiarem in Magno Principatu Transylvaniæ Statum constituere possint.

2-do: Quod in consequendis quibuscunque Honoribus, & Officiis non Titulorum, verum Lege requisitarum Qualitatum duntaxat ratio haberi debeat, et ad Officia publica pro ratione Meritorum, et Capacitatis Nobiles, sive Comitum, et Baronum Titulos gerant, sive minus; æqualiter et absque præteritione benemeritorum applicandi sint.

3-tio: Ut in ordine Servitii, et Confessibus publicis Senium Officii in eodem Gradu attendatur. nec Titulus
Com.-

Comitis, vel Baronis gradum aliquem tribuere possit, verum ad gerenda quoque Præsidia Nobiles juxta Senium Officii indiscriminatim cum Comitibus, et Baronibus admittantur.

ARTICVLVS XVIII.

De æqualitate Nobilium unius Sessionis & Armalistarum in gerendis Officiis cum aliis Nobilibus Donatariis, & requisito ad altiora Officia Statu possessionato.

AD Benignam Sacratissimæ Suæ Majestatis Propositionem, tenore præsentis Articuli declaratur ex æqualitate Nobilitaris Libertatis et Prærogativæ Legibus Fundamentalibus, et signanter Decr. Trip. part. 1. Tit. 2. et 9. innixa, Nobilibus unius Sessionis, et Armalistis æquale Jus, et liberum aditum ad omnia munera publica, cum aliis Nobilibus Donatariis competere, dummodo qualitatibus ad ea gerenda Lege requisitis gaudeant. Quia nihilominus tam expressæ Leges Patriæ, quam Altissimi, & publici Servitii securitas id exposcant, ut ad primaria, et rationi reddendæ obnoxia Officia nonnisi residentiati, et sufficienter possessionati applicentur, hinc tam Donatarii, quam Armalistæ. et unius Sessionis Nobiles, si impossessionati essent, in Statu Politico competentiam nonnisi ad talia Officia habere poterunt, quæ reddendæ rationi obnoxia haud sunt, et quæ ex præscripto Legum Statum possessionatum non requirunt.

ARTICVLVS XIX.

De Competentia Civici Status in gerendis publicis Officiis, Civili Conditionis Personarum, & aliorum Patriæ Filiorum Nobilitatione, reciprocoque Nobilium inter eos Concivilitatis Jure.

Præter competentiam Civici Status ad gerenda in sui gremio

mio quævis Officia publica, et Nationis Saxonicae Consi-
 liarium etiam Gubernialem adipiscendi, Legibus Patriis
 repugnare haud comperitur, ut omnium in genere Libera-
 rum Regiarumque Civitatum, et Oppidorum Privilegia-
 torum Cives Possessionati, et idonei Patriæ Cives, licet
 Nobilitari Prærogativa non gaudeant, ad subordinata Of-
 ficia tam Politica, quam Cameralia, juxta benignam Sa-
 eratissimæ Suae Majestatis Propositionem usque ad Secre-
 tariatum admittantur, ut de Patria benemereri, et Me-
 rita sibi ad Majora etiam comparare possint, ea tamen
 Lege, ne Individua Nobilitari Prærogativa non gauden-
 tia cum præjudicio Status Nobilitaris, duarum Nationum
 Hungaricæ scilicet, & Siculicæ ultra tertialitatem appli-
 centur; et in horum quoque applicatione Religionum Le-
 ge præscripta aequalitas observetur. Insuper prout hæc-
 tenus, ita impostero etiam salvum manebit Civicae Con-
 ditionis Personis, et extra Statum Civicum constitutis Pa-
 triæ Filiis, pro ratione meritorum Se. vitii publicis, cum-
 primis Militaribus comparatorum, a. d. Gubernio Re-
 gio Nobilitatem impetrare, et postquam per Matrimoni-
 um, vel Collationem Regiam aut alio perennali Titulo,
 Bona quoque Nobilitaria acquisiverint, sicque in Comita-
 tibus, Sedibusque Siculicis Residentiam fixerint, ad alia
 quoque altiora, et Statui Nobilitari competentia Officia
 aspirare, quemadmodum reciproce, Nobiles quoque ex
 præscripto Legis Approb. Const. Part. 3. Tit. 81. Art.
 1. Puncto 2. inter Cives mutuo Concivilitatis Jure gau-
 dere possunt, et ad usum ejusdem absque ulla Civici In-
 digenatus Taxa admitti debent. Quum autem e tenore
 plurium Literarum Nobilitationum sub præsentibus quo-
 que Comitibus publicatarum compertum fuerit, Stylum
 hujusmodi Litterarum superioribus annis nonnihil immu-
 tatum, et in Expeditionibus ab antiquo legali Curia Sty-
 lo in tantum etiam deviatum fuisse, quod in serie illa-
 rum

rum nulla Intercessionis Consiliariorum Mentio occurrat; Sacratissima Sua Majestas desiderio Statuum hac quoque in parte benigne deferendo, antiquum, et legalem Curiae Stylum in ejusmodi Expeditionibus dehinc observandum ordinare dignabitur.

A R T I C V L V S XX.

De Jure Electionis, & Præsentationis Statuum quoad Diplomatica, & Cardinalia Regni Officia.

SUA Majestate Sacratissima Jus liberae Electionis, quod Statibus ad restaurationem Cardinalium in Regno Officiorum juxta Diploma Divi Imperatoris Leopoldi I. et subsecutas in tuto Principis, et Statuum Consensu, usuque stabilitas Constitutiones competit, benigne recognoscente, clementer annuere dignata est, ut ad ejusmodi Officia Diplomatica quoties vacantia se exeruerit, hac per Regium Gubernium Suæ Majestati ex incumbencia Officii statim relata cum Altissimo Annutu, Status Regni ad Electionem sub Comitibus primitus celebrandis procedere possint. In Electione vero ipsa per libera Statuum Suffragia instituenda, tria e quavis recepta Religione Individua e Numero Patriæ Civium ad gerendum illud, ad quod eliguntur Munus, Sensu Articulorum præsentis Diætæ Anni 1791. 15. 17. 18. et 19. idoneorum pluralitate votorum electa Augustæ Aulae pro Regia Denominatione præsententur.

Ad quam Electionem Augusta quoque Aula condigne reflectet, clementer habita ratione competentiae, tam Religionum receptarum, quam etiam diversarum Nationum, citra Candidationem præviam autem Sua Majestas Sacratissima ejusmodi Officia Diplomatica non restaurabit, et ia
col-

collationalibus Litteris intuitu talium munerum legali, et ab antiquo usitata Forma expediendis, prout et in Formula Juramenti liberae Statuum Electionis semper expressa fiet mentio.

ARTICVLVS XXI.

De Consiliariis Aulicis e numero Consiliariorum, Gubernialium assumendis.

Sacratissima Sua Majestas clementer annuit, ut in constituendis ad Cancellariam Transylvanico Aulicam Consiliariis, percepto Gubernii Regii Sensu, peculiaris Consiliariorum Gubernialium Intimorum, et competentiae receptorum Nationum, atque Religionum habeatur ratio.

ARTICVLVS XXII.

De Officiis, Electione, & Candidatione Regii Gubernii restaurandis

Legali Regii Gubernii Autoritate Diplomate Divi Imperatoris LEOPOLDI I. roborata, et Instructionibus idem Diploma subsecutis hoc exigentibus, ut praeter Officia Electione Statuum restauranda in Constitutionibus Supremorum Comitum, aliorumque eminentiorum, et praecipuorum Officialium Gubernium Regium audiatur, et vota majoris partis Consiliariorum attendantur, Sacratissima Sua Majestas in denominandis ad ejusmodi Officia Individuis, Candidatione, et Repraesentatione Regii Gubernii utetur, habitaque aequalitatis in prioribus Articulis adductae ratione, sine discrimine inter Comites, Barones, et Nobiles praecipuam rationem meritorum, et pluralitatis votorum habitura est.

Quo-

Quoad Candidationes vero per Regium Gubernium instituendas usus ille vigens stabilitur: Ut nempe subordinatorum quoque Dicafteriorum vel Magistratuum Candidatione, in quibus vacantia emerferit, per Regium Gubernium recipienda, et cum adjuncta Regii Gubernii, aut Candidatione, aut Opinione Augustæ Aulæ submittenda, tam in hac, quam vero illa Regii Gubernii Candidatione ex Individuis Religionum, quas restauranda per Electionem Statio concernit, et in quibus idonea ad hanc subiecta reperiuntur, Suæ Majestati Sacratissimæ e quavis Religione tria Individua pro Regia denominatione proponantur: In conferendis porro subalternis, et minoribus Officiis, quæ citra Candidationem Augustæ Aulæ submittendam per Gubernatoris, Gubernii, aliorumque Præpositorum Denominationem restaurari consueverunt, eadem æqualitas observetur.

A R T I C V L V S · XXIII.

De Dependētia Officiorum Postalium a DIRECTIONE Gubernii Regii.

IN Complementum Puncti 18-vi Sacri Diplomatis Leopoldini, et subsecutarum Regiarum Resolutionum Sacratissima Sua Majestas benigne accedere dignata est, ut Officia Postalia intra ambitum Principatus Transylvaniae, Partiumque eidem annexarum existentia, tam quoad Constitutionem Postarum e Patriae Filiis, quam quoad Directionem in Officiosis a Gubernio Regio dependant, Proventus vero Thesaurariatui Regio administrant.

A R T I C V L V S · XXIV.

De Anonymis & falsis Delationibus.

SACRATISSIMA SUA MAJESTAS clandestinas Delationes, uti & Pro-

Projecta Statui publico pernicioſa via Gubernii iis, quorum intereſt communicare, accuſatoſque modalitate a Legibus præſcripta audire dignabitur, ut indigne gravati ſe defendere, falſique Delatores via Juris proſequi, et pro demerito puniri queant; Projecta autem et Delationes Anonymæ nec apud Auguſtam Aulam, nec apud alia Dicasteria recipiuntur.

ARTICULUS XXV.

De Officialibus in Servitiis publicis conſtitutis, inauditis ipſis ab Officio non amovendis.

IN omni Juſtitia, et Æquitate fundatum, imo e re proprii ſui Servitii eſſe agnoſcit Sua Sacra Regia Majeſtas, ne quiſpiam erga ſimplicem Denunciationem Officio ſuo privetur, et ideo non prius quiſpiam de prægeſto Servitio dimittatur, quam puncta accuſationum delato talismodi Officiali communicentur, ut illi plena ſe ſe purgandi præbeat occaſio.

ARTICVLVS XXVI.

De ſublata Colonorum perpetua Obligatione Personali, & indulta illis ſub certis Conditionibus libera Migratione.

ETſi perpetua Colonorum Obligatio, et Glebæ adſcriptio in Legibus fundata ſit, nihilominus pro uberiori proſenſionis Dominorum Terreſtrium erga illos conſeſtatione, ad benignam Suæ Majeſtatis Sacratiffimæ Propoſitionem ex libero voto, & arbitrio Statuum et Ordinum Nomenclatio Jobbagionatus, conjunctaque cum eo perpetua Personalis Obligatio, & Glebæ adſcriptio vigore præſentis

Ar-

Articuli benigne annuente Sua Majestate pro sublata declaratur; simul autem ad præcavendas difficultates, quæ ex illimitata, et inordinata Migratione cum detrimento fundi publici, et Dominorum Terrestrium damno, imo ipsorum etiam Colonorum ruina subsequi possent, libera eorum Migratio penes sequentes Regulas stabilitur.

1-mo: Libera Migratio restricte circa Diem Sancti Georgii suscipi possit, Colonus tamen migrare volens, migrandi voluntatem circa Festum Sancti Michaelis anni præcedentis declarare, et Seminaturam Autumnalem erga refusionem Seminis, et mercedis laboris impensæ perficere teneatur; Quod si neglexerit, emergentia inde damna, et Fundo Contributionali, et Domino Terrestri refundere obstrictus sit.

2-do: Priusquam Colonus migrationi se accingeret, obstrictus erit, alium, et quidem talem sui loco Colonum substituere, qui par sit, præstandis illis, quæ Colonus migrare volens tam Domino Terrestri, quam Publico præstitit; præterea vero Litteras etiam super indulta ipsi ad migrandum Licentia, quas Dominus Terrestris sine justa Causa denegare non potest, a Domino suo impetrare, et simul pro securitate etiam Fundi Contributionalis Locum, ubi Sedem habitationis suæ figere intenderet, declarare.

3-tio: Vetitus erit discessus Colono eousque, donec migrationem parans Domino suo contracta debita coram concernente Comitatu, vel Sede liquidanda, seu in ære parato, seu vero in Pecoribus, Naturalibus, et Præstationibus restantia depurabit, et si se ad aliam transferre Possessionem intenderet, Contributionem quoque restantem ipsi jam inflictam, et alia huic adnexa onera supplebit.

4-to: Ubi in una Sessione Patres Familias adeo multiplicarentur, ut nec Domus excipiendis, nec Sessio alendis illis sufficeret, extunc Pater familias sciet separare, et Sedem habitationis mutare cupiens, expletis prænotatis Conditionibus liberam habebit migrandi facultatem, in his tamen Casibus omnis dolus et fraus, prætextusque per expressum excluditur, quibus forte in loco manentes Patres familias Facultatibus suis ita enervarentur, et in Numero etiam Personarum diminuerentur, ut culturae colendorum, et præstationibus Dominalibus, solutioni item Contributionis, ut et aliis publicis oneribus supportandis impares fierent.

5-to: Si inter Dominum et Colonom migrare volentem, differentiae ob non expletas Migrationis Conditiones per hunc Articulum stabilitas suborirentur, tunc Officialibus Comitatum, Sedium et Districtuum incumbet, de ejusmodi differentiis sine mora cognoscere, illasque juxta præscriptum hujus Articuli pro justo, et æquo dirimere et si migrare volentis Postulata infundata invenerint, eundem ad satisfaciendum, vel ad obedientiam, et quietem compellere, si vero Dominus Terrestris migrandi licentiam Colono expletis præscriptis Conditionibus denegaret, ipsimet Circulorum Officiales tali Colono Literas ad migrandum dare obstricti erunt.

6-to: Sine Litteris Facultatoriis a Domino Terrestris, vel Officialibus Comitatum, Sedium et Districtuum datis, prohibitum erit alicujus Colonom recipere sub pœna Ducentorum Florenorum Hungaricalium penes Articula-rem Processum, præcissa intra Dominium Appellatione defummendorum, qui Processus indiscriminatim ubique in Comitatibus, Districtibus, et Sedibus Siculicalibus taliter observabitur.

Ad Casum vero, quo Incolae, aut Communitates Locorum Saxonicalium Colonos non impletis Conditionibus migrantes, et Litteris Facultatoriis minus provisos recipere, et extradare renuerent, Dominus Terrestris medio concernentium Officialium, prius Officiales ejusmodi Communitatis requirat, nulla tamen obtenta Satisfactione, ad Regium Gubernium recurrat, quod comperta rei veritate, restitutionem Colonorum, et desumptionem etiam pænæ Articularis via Politica ordinandas habebit, Sub eadem pæna prohibentur Domini Terrestris admittere, ut Coloni publicorum onerum bajuli, & distinctam œconomiam exercentes, Sedes habitationum suarum mutantibus evitandæ Contributionis, vel declinandorum publicorum onerum studio, semet aliis Colonis Titulo Inquilinali (vulgo *Lipitor*) associant, obstricti proinde erunt ejusmodi Colonis distinctas Sessiones cum appertinentiis provisas assignare.

7-*mo*: Colono cum Consensu Domini Terrestris migranti ædificia, quæ parato ære procurata esse comprobatum fuerit, per Dominum Terrestrum parato ære penes legalem æstimationem bonificanda venient, vel si is bonificare nollet, superaedificata aliis etiam vendi poterunt. Quod autem alias Meliorationes concernit, illae quidem penes conscientiosam æstimationem refundi debent, quoad extirpaturas nihilominus in Pratis vel Agris factas, Merces laboris tunc tantum bonificanda veniet, si Colonus extirpaturas cum præscitu et indultu Domini Terrestris fecisset, earumque usum, et fructum per Septennium non collegisset; hoc enim in Casu per Usufructuationem septennalem impensi laboris merces satis superque compensata esse comperitur. Perinde si Extirpaturæ in Sylvis absque indultu Domini Terrestris factæ fuissent, cum succisio Sylvarum in Domini Terrestris damnum sit, Extirpatori Bonificatio non competit, quin potius damna

per extirpationem Sylvarum citra indultum Domini Terrestris susceptam illata, refarcire tenetur. Quemadmodum autem Dominus Terrestris modo praescripto Industrialia Colono migranti bonificare obstrictus erit, pariter e contra obligatur Colonus Ædificiorum, & omnium meliorationum talem habere curam, ne deterioratio ex negligentia illius subsequatur, secus eam occasione suscipiendae migrationis penes praeviam aestimationem Domino Terrestri bonificare tenebitur. Hinc.

8-vo: Occasione suscipiendarum Migrationum aestimatio omnium meliorationum, vel Deteriorationum absque omni discrimine necessaria erit eum in finem, ut exinde eo tum, dum Colonus migrare voluerit, Status Meliorationis, aut Deteriorationis constare queat. Quemadmodum autem Colonus nullam Bonificationem Deteriorationum per temporum injuriam, et non per incuriam caufatarum praestare tenebitur, ita ab adverso competens Bonificatio per Dominum Terrestrum solum secundum aestimationem eorum, et relate ad illum Statum, dum Colonus migrare intendit, instituendam de iis, quæ parata fuerunt, praestabitur.

9-no: Cum nec Politicæ Directionis rigore, nec Dominorum Terrestrium Sedulitate effici adhuc potuerit, ut Zingari ad fixa Domicilia revocentur, quin plurimi hodie vagabundi oberrent, furtaque & rapinas exercent, statuitur: Zingaros qui hactenus sine Indultu Dominorum Terrestrium migrassent, vel dehinc migrarent, per Officiales Comitatum, et Sedium antiquis Dominis restituendos esse, qui obstricti sint eorum mores corrigere, sensimque ad ruralis œconomiae, Opificiorumque Culturam eos adstringere, et domiciliare, generali emancipatione

ne ac libera migratione ad Zingaros nonnisi domiciliatos, ruralemque œconomiam exercentes, extensa.

10-mo: Porro ad prævertenda fervorum profugia, evitandasque hinc emergentes difficultates concluditur: eum, qui servum alterius Litteris super impetrato discessu minus provisum recipere attentaret, nec ad legalem repetitionem Domino priori restitueret, pœna Articularem Processum, rescissaque intra Dominium Appellatione, pœna Ducentorum Florenorum Hungaricalium mulctandum esse.

11-mo: Quemadmodum a parte Colonorum tempus migrationis fixe ad Festum S. Georgii restrictum est, ita ex parte etiam Dominorum Terrestrium Colonos e Fundis colonialibus amovere, illosque ad se recipere non alio tempore, nec aliter licebit, nisi Colonus prævie in Festo S. Michaelis anni præcedentis super sui amotione præmonitus fuerit, Quodsi vero Domini Terrestres Colonos suos sine juxta, et sufficienti Causa amoverent; in casibus hujusmodi delata ad Officiales Comitatum, Sedium, et Districtuum querela, hi de causis, et motivis amotionis cognoscant, et si injustam esse amotionis Causam agnoverint ejusmodi Colono assistentiam præbere ex Officio obstricti sint.

A R T I C V L V S XXVII.

De Plano Urbarialis Regulationis per Deputationem usque ad futura Comitata elaborando, Mensuraque Præstationum, & Servitiorum Colonialium, modoque in puniendis Colonis interea observandis.

AD benignam Suae Majestatis Sacratissimæ Propositionem de certo, stabilique Urbano cum consensu Statuum

tuum figendo, arbitrariisque Corporis pœnis afflictivis tollendis, Negotium elaborandi, et ad sequentia Comitæ reportandi Plani, super hac Urbariali Regulatione Servitiorum, et Præstationum Colonialium, speciali eo fine ordinatæ Deputationi concreditum, interea vero statutum est, ut quoad mensuram Servitiorum, et Præstationum Colonialium usus modernus juxta puncta regulativa Anni 1769. specialiter vero quoad Præstationem Decimarum præscriptum Art. 2. Approb. Const. Part. 3. Tit. 5. observetur; denique ut nullæ arbitrariæ pœnæ Colonialis infligi possint, sed quævis pœna vel in Judicio Sedis Dominalis, vel excessu Urbariali interveniente Colono prius semper audito, juxta regulativa Puncta Anni 1769. decernatur, salvo ad Regium Gubernium partium recurfu.

ARTICVLVS XXVIII.

Pœnæ Bursales ratione Plebis Rusticæ in Corporales commutantur

AD præcavenda Plebis Rusticæ e pœnis Bursalibus sequi possibilem enervationem voto Statuum Anno quoque 1741 Augustæ Aulæ repræsentato statuitur: Ut tam in Comitatibus, Sedibusque Siculicis, ac Districtibus Hungaricis quam in gremio Nationis Saxonicæ, aliisque Civitatibus, ac Oppidis pœnæ Bursales ratione Plebis, quæ in eam seu in Casibus Delictorum Criminalium, seu propter transgressionem Politicarum Ordinationum, ex præscripto prævigentium Legum dictari possent, in corporales, ad quas Arresta etiam referuntur, & Jejunia in Pane, & Aqua, nec non ætati, sexuique & conditioni Delinquentium, gravitati delicti, & Personis delinquentium attemperandas commutantur - neque complanationes pecuniariæ in præscriptis casibus admittantur; huc non intellectis

lectis Communitatibus, damnique & Expenfarum refufionibus, aut aliis pœnalitatibus in Causis privatorum Civilibus legitime dictatis.

A R T I C U L U S XXIX.

De Exactionibus Teloniorum, aliisque Taxationibus quoad Nobiles in Civitatibus, ac Oppidis quibusdam sistendis: Abusibus item, qui ratione Fororum Hebdomadalium, & Nundinarum contra sensum Compil. Part. 5. Edict. 14. & 15. irrepsierint coercendis.

CUM Injuria Nobilitatis in quibusdam Civitatibus, ac Oppidis ab aliquo tempore invaluisse observatum est, quod Nobiles tam Telonii, quam aliarum Taxarum solutionibus subjiciantur, præterea variis querelis, quoad Restrictiones liberæ Emptionis, et venditionis aliosque abusus in Foris Civitatum Hebdomadalibus, et Nundinis contra mentem Compil. Part. 5. Edicti 14. et 15 vigentes, ad Status perlatis, benigne annuente Sua Majestate sancitum est, ut Magistratus, et Officiales talium Locorum præscripto citatæ Legis se stricte conformare teneantur, & ab illicitis Teloniorum, aliarumque Taxarum Exactionibus a Nobilibus abstineant sub pœna articulari in uno quoque casu toties quoties ad Actionem Fiscalis Directoris irroganda.

A R T I C V L V S XXX.

De Conservazione Sylvarum.

ANTEquam de Conservazione Sylvarum Regnotenus ulteriora constitui possent, in puncto devastationis illarum decretum est, quod si qui Compossessorum vel Commu-

munitatum Sylvas , eo sub prætextu , quod eæ sub Processu Litis , aut intuitu metarum sub controversia essent , vel ex eo , quod per plures Compossessores indivisæ possiderentur , devastare præsumerent , extunc comperta rei veritate , communes quidem Sylvæ ad requisitionem , aut actionem alterutrius Compossessorum , via Legibus præscripta penes Processum Articularem , præclusis quibusvis impedimentis , & procrastinationibus subdividantur , & fors propria cuiusvis Compossessorum , vel Communitatum juxta Leges de facto assignetur , interea autem usque ad effectum quoque subdivisionis Curæ Officialium Comitatus incumbet , illas a devastatione Partis alterutrius conservare.

Si vero Devastatio in talibus Sylvis fieret , vel juste præmetueretur , ubi differentia Territorialis inter Partes vigeret , tunc usque ad Judiciale differentie Decisionem Sylvæ per concernentem Jurisdictionem ad requisitionem alterius Partis sequestro subjiciantur , usu tamen Lignationis moderato per eandem Jurisdictionem determinando , tam in hoc , quam in præmissis casu ad necessitates domesticas aut inevitabiles in salvo relicto. Violatores autem præsentis Articuli toties quoties vigore ejusdem poena Articulari Ducentorum Hungaricalium Florenorum puniantur.

Quoad Rusticos porro : proprietate Sylvarum folis Dominis Terrestribus (qui tamen Lignationis , & Pascuationis usum Colonis suis juxta Puncta Regulativa Anni 1769. Die 12-ma Novembris edita indulgere tenentur) competente ; vigore præsentis articuli decernitur , quod generaliter ubivis Sylvæ sub Cura , & Dispositione Dominorum Terrestrium conserventur , neque permissum sit cuiquam ex Rusticis , nisi cum præscitu , & venia Domini Ter-

Terrestris lignationem exercere, aut extirpationes! facere. Quodsi autem ubivis Locorum Rustici absque venia prævie a Dominis Terrestribus impetranda, Sylvas, Lucos, seu Dumeta per Lignationem vel extirpationem sive Pascuationem aut per Incendia devastare attentarent, contra tales juxta Leges prævigentes inomissibiler procedatur.

A R T I C V L V S XXXI.

*De Negotiis publicis, intra !Ambitum Principatus Transylvaniae
Lingva Hungarica peractandis.*

Sacratissima Sua Majestate benigne annuente, Lingvæ Hungaricæ usus antea quoque vigens in Gremio Nationum Hungaricæ, & Siculicæ, atque apud omnia Dicafteria, Officia, & Tribunalia porro etiam obtineat. Latina autem in Expeditionibus Aulicis, Cameralibus, Protocollis Gubernialibus, & Correspondentiis cum Suprema Armorum Præfectura, vel extra Provinciam ducendis adhibeatur.

A R T I C U L U S XXXII.

De Foris Judicialibus in Genere.

Benigne annuente Sua Majestate Sacratissima, omnia Fora Judicialia, Civilia videlicet, Ecclesiastica, et Criminalia tam superiora quam inferiora trium in Magno Transylvaniae Principatu Nationum in pristinam legalem, & respective Diplomaticam Formam, et Activitatem restituuntur. Iis, quæ futuram tractandorum Objectorum Judicialium Normam, Fororumque Activitatem, et Judicum Numerum quoad singula Fora in particulari concernunt, ad Deputa-

tionem in Judicialibus ordinatam, futuraque Comitia re-
legatis, et interea omnibus Foris, Justitiaeque adminiftran-
dae ratione juxta praefcriptum Legum, & respective Ar-
ticulorum Novellarium permanentibus.

A R T I C V L V S XXXIII.

De Selectione Juratorum Affefforum & Cancellistarum.

Q Uum ab una Parte in Sedibus tam Inferioribus, quam
Superioribus Comitatum, Sedium Siculicalium, et
Districtum Jurati Affeffores promiscue comparere, et in
determinandis subverfantibus Causis vota sua decisiva de-
promere possint; parte autem ab altera Justitiae administra-
tio, et Litium legalis Determinatio praeter rectam Judi-
cum Conscientiam, et impartialitatem ab eorum capacita-
te, Legum, Ordinisque Processualis peritia pendeat; hinc
statutum est: Ut imposterum in numerum Affefforum eo-
usque nemo adjuretur, donec fidedignis Litteris Testimo-
nialibus non docuerit se in Transylvania, aut Regno Hun-
gariae in aliquali Cancellaria, aut Patvaria diligenter ver-
satum fuisse, & in Expeditionibus Juridicis semet exercuisse,
aut diligenti Congregationum frequentatione Jurati Affes-
soris munere dignum reddidisse; Non absimiliter in Cœ-
tum etiam Cancellistarum eousque nemo recipiatur, donec
Locum originis, et habitationis non docuerit, insuper au-
tem fide dignum Testimonium exhibuerit super eo, quod
Scholam bono cum progressu frequentaverit, bonosque mo-
res habeat, et omnes eas qualitates possideat, quae eum ad
exhibenda Principi, et Patriae suae Servitia dignum effice-
re possunt. Quae determinatio de utraque Cancellaria Pro-
vinciali intelligenda venit.

ARTICULVS XXXIV.

De Causis Matrimonialibus coram Foris Secularibus pertractatis, & legitimo Prolium ex Matrimonio post Divortium per Fora Secularia adjudicatum inito susceptarum Statu.

Causis & Objectis Matrimonialibus ad concernentia Fora Ecclesiastica receptarum Religionum relegatis super iis, quae juxta ordinationes Augustissimi quondam JOSEPHI II. in praesentiam Fororum Secularium deductae fuissent, Sententiis item per Fora Secularia in ejusmodi Processibus latis, & Prolibus ex matrimonio post Divortium per Fora Secularia adjudicatum, inito susceptis, benigne anuente Sua Majestate Sacratissima, statuitur: Ut Sententiæ Fororum Secularium in Processibus matrimonialibus latae, suum quibusvis temporibus, & sine Religionum discrimine vigorem retineant, & Proles e matrimonio post divortium per Fora Secularia adjudicatum inito progenitæ, pro legitimis habeantur.

ARTICULUS XXXV.

De elargiendis Novis Donationibus his, qui occasione Tumultus Valachici, aut Turcice in hanc Patriam irruptionis Litteralia sua amiserunt.

Sua Majestas Sacratissima juxta diversa Regni Statuta, & praeceptorum Regum Decreta, signanter autem Approb. Constit. Part. 4. Tit. 13. Art. 2. his, qui occasione Tumultus Valachici de Anno 1784. sive Turcarum in hanc Patriam irruptionis Litteralia sua amiserunt, edocta e Libris Regiis, Litteris Processualibus, Capitulis, et Fororum

Judicialium Archivis, imo humanis etiam Testimoniis non solum præexistentia, verum etiam tenore eorunden, pro Regio suo munere, ex clementia Regia novas Donationales tenoribus amissarum Litterarum accomodatas absque omni Taxa clementer elargiri dignabitur.

A R T I C U L U S XXXVI.

De Foro Graecorum.

Approbatarum Constitutionum Part. 3. Tit. 52. definitum est, qualiter tam Possessionati, quam etiam Impossessionati Graeci Juri stare teneantur; Causæ proinde Graecorum imposterum ad præscriptum hujus Legis pertractabuntur; Salvis illorum Privilegiis in sensu Legum accipiendis.

A R T I C U L U S XXXVII.

De Litteris Cambialibus.

Pro Majori, Commercii Incremento Litterae Cambiales Quæstus Causa per quemcunque exaratae, quoad Personalem etiam Obligationem vigorem obtineant, aliae autem Litterae Cambiales quibuscunque aliis de Causis exaratae. nonnisi ordinariorum Litterarum Obligatoriorum vim fortiantur, ratione debitorum in Litteris Cambialibus fundatorum vero Prætendentes coram ordinario Magistratu, cujus Jurisdictioni Debitor subest, procedent; et quidem contra illos, qui Quæstus Causa cambiales exararunt, ad tenorem Litterarum Cambialium, contra alios autem ad sensum Legum Patriarum satisfactionem obtinebunt.

ARTICULUS XXXVIII.

De Processibus Criminalibus, & interdicta Membrorum mutilatione.

Statuitur benigne annuente Sua Majestate Sacratissima, ut eousque donec ordinata Deputatio certam quandam in Criminalibus Normam elaborabit, & haec Regnotenus stabilita fuerit, quaevis Fora Judicialia tam in cognoscendis, quam in puniendis Delictis, semet Legibus Patriis, et antiquo usui conforment, quia nihilominus hactenus usitata membrorum mutilatio ad vitae emendationem nihil proficere, quin potius quaerendorum vitae mediorum occasionem adimere cognoscatur, hinc mutilatione membrorum communibus votis interdicta, statuitur: Ut nonnisi stigma, illudque tantum in Casibus majorum Criminum, et iteratorum Furtorum, ubi emendationis vitae, & morum nulla spes est & quidem Dorso Delinquentium, quod in casu reiteratorum Criminum investiganti Judici appareat, iniri possit.

ARTICULUS XXXIX.

De Legalitate Actuum Judicialium, qui sub cursu Novi Ordinis Judicialii intervenerunt.

Ordine Judiciario Anno 1786. i. Maji introducto, per benignum Rescriptum Regium Die 28-va Januarii 1790 emanatum sublato, ad evitandas graves, quae circa Processus juxta sublato novum Ordinem Judicarium pertractatos occurrere possent Quaestiones, benigne annuente Sua Majestate Sacratissima, communi Statuum consensu statuitur, ut sub decursu Novi Ordinis Judicialii, veteri aequae, ac nova forma latae, & intervenientes universae Sententiae

In-

Inquisitiones, Litterae Testimoniales, Paria, Transactiones, Protestationes, Retractationes, & reliqua, quoad extrinsecam ipsorum solemnitatem in vigore relinquuntur, et in Judiciis pro acceptabilibus habeantur, imo Litis etiam juxta novum Ordinem Judicarium motiones ad sistendum praescriptionis Terminum pro efficacibus reputentur.

ARTICULUS XL.

De Causis ante Meritalem Partium Responsonem subsistentibus.

FACTIS per Regium Gubernium desuper Dispositionibus, ut Processus penes Fora cum introductione Novi Ordinis Judicarii erecta, cum fine autem Aprilis Anni 1790. cessantia reperti, ad Fora, quorum Judicatum juxta Patriae Leges concernunt, transmittantur, per Status & Ordines suo loco relictis, pro ulteriori Judicium aequae ac Causantium inviatione communi Statuum Consensu benigne annuente Sua Majestate, determinatum est: Ut in quibus Causis soli Actionales Libelli exhibiti sunt, posteriores autem scripturae subsecutae non sunt, seu vero subsecutis quamvis ulterioribus etiam scripturis, Processus tamen in simplicibus Exceptionibus substitit, et ad meritum deductus non est, Causae, seu Processus hujusmodi annullentur, et cuius partium colligantium, propriae scripturae, & Litteralia restituantur, salva manente Actori facultate Processum suum hac ratione annullatum, juxta veterem Juriscursum coram Foro competente denuo incaminandi; salvo item hujusmodi etiam Litis motionum relate ad sistendum juxta Articulum proxime praecedentem praescriptionis Terminum vigore permanente. Huc referuntur Causae etiam ejusmodi, quae penes Sententias per non comparitionem latas, aut penes incidentalium Quaestionum Determinationem praeter meritum, vel peremptoriales Exceptiones

nes in Foris primæ Instantiæ substiterunt, aut ad Fora aliora provocatae sunt, seu ibidem revisae sint, seu minus; quæ æque pro sublatis habebuntur, et partibus colligantibus restituentur; nisi jam in Executionem deductae essent.

A R T I C V L V S XLII.

De Causis, quæ in Foris primæ Instantiæ ad Litis usque Contestationem perductæ sunt, seu penes Exceptiones Peremptoriales substiterunt, seu vero in merito irrotulatae sunt.

CAUSÆ, quæ per meritalem Incti Responsionem usque ad Litis contestationem perductæ sunt, seu in Exceptionibus Peremptorialibus substiterunt, ibi, ubi interruptæ sunt coram Foro competente continentur; illæ autem, quæ in merito, vel Exceptionibus Peremptorialibus irrotulatae sunt, coram Foro competente ex Rotulo revideantur; Remediorum, quibus juxta Leges Patrias Locus esse possent, post Sententiam adhibitione non exclusæ.

A R T I C V L V S XLIII.

De Causis coram Foris inferioribus decisis.

IN quibus Causis coram Foro Inferiori Meritales, aut super Exceptionibus Peremptorialibus Sententiæ latae sunt, si hæ admanuatae nondum essent, per Forum competens coram Partibus pronuncietur, et tam in his, quam vero illis, in quibus Sententiæ equidem admanuatae sunt, verum tamen propter temporis brevitatem Appellatio insinuata non est, non fecus in illis etiam, in quibus Appellatio quidem insinuata est, sed ob temporis brevitatem, seu Partes colligantes suas scripturas nondum exhibuerunt, seu vero illæ

lae equidem exhibitae, Cauſa nihilominus Foro Appellatorio effective tranſmiſſa non eſt, ſi ſecus Judicialibus Remediis juxta Leges Patrias Locus ꝑ ſit, liberum eſto Parti ſuccumbenti, ſub curſu primæ Periodi Judicialis, ſeu novum, ſeu vero Appellationem inſinuare, quo quidem Remedio aequè ſub eadem Periodo Judiciali Parti adverſae inſinuato, illud ſub Legetenus præſcripto Terminò fatali proſequi obligatur, ſecus prioris Sententiæ vigor revivifcet.

ARTICVLVS XLIII.

De Cauſis coram Tabula Regia penes Appellationem adhærentibus.

CAUſæ in Foris inferioribus meritaliter dicifae, & Foro Appellatorio effective tranſpoſitæ, coram Foro autem Appellatorio nondum reviſæ, ſi juxta Patriæ Leges in prima Instantia Forum inferius concernunt, et neque Appellationem, neque vero aliud Remedium Judiciale admittunt, per Tabulam Regiam non revideantur, verum ad Forum competens ſine Executionis remittantur, illas vero, quæ juxta Patriæ Leges Appellationem admittunt, verum in Foro inferiori Novi etiam Remedium amiſiſſent, ſalvum ſit parti Appellanti ſub Curſu primæ Periodi Judicialis a Tabula Regia excipere, & pro adhibendo Novi ſimplicis Remedio ad Forum inferius reducere, quo facto partem adverſam deſuper admoneri facere tenebitur. Caſu in contrario Cauſæ hujusmodi in ſecunda Periodo Judiciali per Tabulam Regiam revideantur, & ſi Cauſarum natura amiſerit, Appellatio ad Conſilium Guberniale non denegetur; etiamſi Fori inferioris Sententia per Tabulam Regiam approbaretur. Illæ autem Cauſæ, quæ juxta Patriæ Leges in prima Instantia Forum Tabulæ Regiæ concernunt, ibidem revideantur, et poſt Sententiam, Novi intra Dominium uſus admittatur.

ARTICVLVS XLIV.

De Causis penes Appellationem coram Tabula Regia revisis, & ad Executionem inuiatis.

CAusae coram Tabula Regia penes Appellationem revisæ, in quibus ex eo, quod hujus Sententia, Sententiae Fori inferioris conformis fuerit, ulteriore Appellatione non admissa, Sententia ad Executionem inuiata, Executio tamen, seu nondum tentata, seu vero Oppositione inuiata fuit, si juxta Patriae Leges in prima Instantia Forum inferius concernant, et Appellationem ad Consilium Guberniale admittant, præmissa sub decursu primæ Periodi Judicialis per Partem succumbentem Partis adversæ desuper Admonitione, quod Appelatione ad Guberniale Consilium uti velit, ad Tabulam Regiam eum in finem remittantur, ut inde Foro Revisorio transponi possint: In his autem, quae ad Legum sensum in prima Instantia Forum Tabulae Regiae concernunt, liberum esto Parti succumbenti sub prima Periodo Judiciali Novum, aut Appellationem inlinuare; Quosuper Parte adversa æque sub eodem Terminò admonita, Causa pro ejusdem penes Novi Remedium, quod Pars novizans per decursum secundæ Periodi Judicialis, sub pœna præclusi prosequi obligatur, discussione, aut vero fienda ad Forum Revisorium transpositione Tabulae Regiæ remittenda veniet.

ARTICVLVS XLV.

De Causis coram Tabula Regia penes Appellationem revisis, & in Praesentiam Gubernit Regii nondum deductis.

CAusae coram Tabula Regia penes Appellationem revisæ,
B b quæ

quae ex eo, quod Sententia Partibus nondum extradita, aut vero Appellatio necdum insinuata fuerit, aut vero Appellatione etiam quamvis insinuata, ob temporis nihilominus brevitatem in Praesentiam Gubernii Regii nondum penetraverunt, si juxta Patriae Leges in prima Instantia Forum inferius concernant, et Appellationem non admittant, ad Forum inferius pro Executione remittantur, quae vero illarum ad Sensum Legum Appellationem admittunt, etiam si Sententiarum intercesserit Uniformitas, facta Appellatione in Praesentiam Regii Gubernii transmittantur, relate autem ad ejusmodi Causas, quæ juxta Leges in prima Instantia Forum Tabulæ Regiae concernunt, et Novi etiam Remedium admittunt, liberum esto Parti succumbenti, etiam si Appellationem jam interposuisset, seu illa sub Prima Periodo Judiciali remissa, Novum insinuare, seu vero Appellationi inhaerere, quosuper Parte etiam adversa sub eadem Periodo Judiciali admonita, interpositum Remedium, aut Appellationem sub secunda Periodo Judiciali prosequi obligabitur.

A R T I C V L V S XLVI.

De Causis finaliter revisis, & Executione terminatis.

Sententiae in Causis, quae pertransitis omnibus Foris Judicariis, ex Responsionibus Partium in merito, seu vero in Exceptionibus peremptorialibus terminatae sunt, latae, et Executioni mancipatae in vigore relinquuntur, hujusmodi in Causis salva manente parti succumbenti facultate, intra Legetenus definitum Terminum fatalem, Novo Gratioso utendi. Hoc ipsum intelligendum venit etiam de Causis penes Sententiam per non comparitionem latam, in Executionem deductis, in quibus aequè Novi Gratiosi duntaxat usus supermanet. In Causis aliis, quæ vide-
licet

licet per Executionem Sententiae. finaliter terminatae non sunt, Appellatione, vel Recursu ad Augustum Thronum juxta Articulum 2. Anni 1754. in salvo permanente. In ejusmodi denique Causis Executione terminatis, in quibus juxta novum Ordinem Judicarium, ex ea solum ratione, quod bina Fora Judicaria uniformiter judicassent, ulterior Appellatio, cui tamen juxta Leges Patriae Locus erat, denegata fuit, Appellatio extra Dominium admittitur.

ARTICULVS XLVII.

De Causis Octavalibus, & Tabularibus cum. Introductione Novi Ordinis Judicarii apud Tabulam Regiam pendentibus.

Causae Octavales veteri forma suscitatae, et aliae in prima Instantia Forum Tabulae Regiae concernentes, quarum ex eo, quod seu Quaestio Actoratus per Sententiam necdum superata, seu vero in merito Judicium necdum pronunciatum fuerit, ulterior coram Tabula Regia prosecutio sensu novi Ordinis Judicarii non admissa, Actoresque eatenus ad concernentes Tabulas Districtuales, aut Fora subalterna relegati fuerunt, in quantum illae juxta novum Ordinem Judicarium noviter suscitatae, et definitae non fuissent, Partibus collitigantibus eatenus semet insinuaturis, ex Archivo Tabulari extradentur eo fine, ut eisdem ibi, ubi substiterunt; continuare possint.

ARTICULUS XLVIII.

De Causis veteri forma pertractatis, & seu ad Tabulam Regiam, seu vero inde ad Gubernium Regium appellatis, & transmissis, in quibus Litterae Transmissionales nondum exhibitae essent.

Causas, quae Forma veteri coram diversis primae Instantiae

tiae Foris fuscitatae, ac decifae, inde vero ad Tabulam Regiam appellatae, et transmissae, Litterae autem Transmissionales Tabulae Regiae nondum exhibitae fuerunt, Appellantes sub prima Periodo Judiciali sine Revisionis Tabulae Regiae exhibere poterunt, et nisi Pars adversa ex capite non profecutae intra Lege definitos Terminos Appellationis contradixerit, Causa coram Tabula Regia revidebitur. Idem intelligendum etiam de Causis e Foro Tabulari in Praesentiam Fori Revisorii appellatis, in quibus utpote Litterae Transmissionales Gubernio Regio exhibitae nondum essent.

A R T I C V L V S XLIX.

De Causis Metalibus, quae juxta Leges Patrias Judicatum Generalium Regni Comitiorum concernunt, ast partim propter non Celebrationem Comitiorum, coram aliis Foris pertractatae, partim vero per Ordinationes ad alia Fora relegatae sunt.

DE ejusmodi Causis Metalibus, quae juxta Patriae Leges ad Forum Generalium Regni Comitiorum pertinuerunt, ast partim propter intermissam a longo tempore Comitiorum celebrationem, partim autem ob nonnullarum Ordinationum, signanter autem novi Ordinis Judicialii interventum, coram aliis Foris pertractatae sunt, benigne annuente Sua Majestate Sacratissima communi Statuum voto conclusum est, ut in hujusmodi etiam Causis, Sententiae, et Executiones Fororum praeter Legum sensum praexistentium, in vigore permaneant, Causae autem pendentes in iis, quibus substiterunt gradibus, coram Foro competente continuentur. Dispositione Articuli 40-mi hujus Dietae, quoad metales etiam ejusmodi Processus, in quibus Litis contestatio, aut Quaestio super Exceptionibus Peremptorialibus nondum subssecuta fuisset, salva manente. AR-

ARTICVLVS L.

De Serie Cauſarum.

EX inadæquata Interpretatione Approbat. Conſtit. Part. 4. Tit. i. Art. 45. ſubſecutiſ ab uſibus, Cauſarum utpote Claſſificatione, et particulariſ ſeriei conſeſſione ſublatis, annuente Sua Maieſtate Sacraſſiſſima ſtatuitur: ut Litteriſ ſuper Litiſ motione Relatoriſ poſt Termini octaualis, aut Quindenaliſ in ſerie Evocationiſ, aut Citationiſ expreſſi deſluxum prioribꝯ tribꝯ Periodi Judicialiſ Diebꝯ, concernenti Foro exhibitiſ, præſentatiſ, & in Generale Protocollum illatiſ, Cauſæ immediate leventur, & proclamentur, dein uero ſine diſcrimine eouſque donec Partes ſuaſ Contentioneſ, & Allegationeſ concluſerint, & Exceptioneſ Dilatoriſ ſuperauerint, continuentur; Ubi autem iuxta diuerſam Proceſſuum Naturam, a ſecundo aut quarto Termino, ad quorum Terminorum ſtriſſam obſervationem Partes collitiganteſ ſub pœna præcluſi obligantur, Cauſa quæpiam in merito concluſa, & Judiciſ ſubmiſſa fuerit, iuxta ordinem ſubmiſſionis in ſeriem inferatur, & hæc ſerieſ ad ſenſum præcitatiſ Articuli Approbataliſ per Fora Judicialia obſeruerur. Litteræ autem Tranſmiſſionaleſ ſeriei tunc inferantur, dum Foriſ ſuperioribꝯ exhibentur, et iuxta ſeriem exhibitioniſ reuideantur.

ARTICVLVS LL.

De modo Occupationiſ Bonorum Liquidatorum Ratiocinantium.

UBi Mobilia Liquidatorum Ratiocinantium Bona ſummam liquidatam non adæquant, ibi ad Bona eorum etiam Immobileſ, primum quidem ſi fuerint Acquiſita, hiſ uero ſeu non exiſtentibꝯ, ſeu uero Summam liquidatam non

non adæquantibus, etiam ad Aviticialia regressus admittatur; Ad praevertendas nihilominus Litium occasiones, & verorum hæredum damnificationes, statutum est: Ut in hujusmodi Casibus Bona Liquidatorum Ratiocinantium acquisititia tantum ad Summam usque inhaerentem, Aviticialia autem non perennialiter, verum pignoris solum titulo occupari, & vendi possint, & seu liquidato Ratiocinante, seu vero ejus Hæredibus Summam inhaerentem deponentibus, Bona occupata de facto eorum Manibus assignentur; si quis autem ejusmodi Bona remittere nolle, in pœna, quae adversus pignoris Detentores Lege definita est, vincatur.

Idem sentiendum etiam de Bonis Liquidatorum Ratiocinantium hætenus perennali quamvis Titulo occupatis & abalienatis.

ARTICVLVS LII.

De Pupillis eorumque Tutoribus.

UTut super Pupillorum aliena Defensione egentium Tutela, speciebus item, Obligationibus, & Ratiocinio Tutorum, Tutelæque a suspectis, & damnosis Tutoribus ademptione, in serie Legum Patriarum, signanter autem Part. 1. Decr. Trip. salutare comperiantur Dispositiones; quia tamen certa & determinata media, quibus sollicita Legum provisio, cum emolumento Pupillorum, & securitate Tutorum in effectum deduci possit, suppeditata haud essent: Hinc Status et Ordines accedente etiam Suæ Majestatis Clementissimo Assensu, habita diversæ Pupillorum Nativitatis, & Conditionis reflexione, in supplementum Legum sequentia statuerunt:

1-mo: Quoniam Personalis Residentia, & Bona Pupillorum Nobilium in Comitatibus, Sedibus Siculicalibus, & Districtibus sita sunt; hinc Inspectio in Personas, & Bona illorum per Naturales, legitimos Testamentarios, vel Dativos Tutores, aut Curatores administranda, sub Suprema Gubernii Regii Inspectione principaliter Supremis Circulorum Officialibus ea Lege committitur, quod si propter incuriam, tanto magis conniventiam eorum Pupilli damnificarentur, de eo Supremi Officiales Gubernio Regio respondere, & damnum refundere tenebuntur. Caeterum in rite obeundo ipsorum hac in parte munere Supremi Circulorum Officiales semet Regulis sequentibus accomodabunt, nimirum:

2-do: Inter Vice Officiales ipsis a proximiori subordinatos, eas facturi sunt Depositiones, ut quam primum in Circulis Administrationi ipsorum conceditis, quorundam Nobilium, & Possessorum Proles ad Statum Pupillarem devenerint, hoc ipsum sine mora ipsis innotescat, quo cognito, de casu in casum ad Regium Gubernium sine mora referant.

3-tio: Si Pupilli utroque Parente orbati, Bonaque eorum uni eidemque Comitatu, Districtui, aut Sedi Siculicali ingremiata fuerint, de Tutore idoneo, ex agnatis, aut cognatis, quos Munus hoc Jure sanguinis concernere dignoscetur, nisi legalis obstet Exceptio, constituendo, in defectu autem idoneorum Consanguineorum, de uno e numero Extraneorum deligendo providebunt, eumque sine mora denominabunt, nisi fors Pupillorum Parentes talem Prolibus suis Tutorum Testamentaliter constituissent, in quem nulla legalis Exceptio cadere possit, & huic seu Dativo, seu Testamentario Tutori convenientem, & utilem Pupillorum Educationem, statui ipsorum, & quantitati
Bo-

Bonorum commenfurandam, velut maxime stabilem, & infallibilem eorum hæreditatem committent, et vi Legum injungent.

4-to: Muneris Supremorum Officialium futurum est, follicite cavere, ut univerfa Pupillorum Bona Mobilia, & Immobilia, Debitaque eorum tam activa; quam passiva, ut & Litteralia Instrumenta post Parentum decessum sine mora per duos cum consensu Consanguineorum eligendos, & tam ad Fidelitatem, quam ad Taciturnitatem Juramento obstringendos idoneos Nobiles, uno alterove e proximis Consanguineis præfente conscribantur, & registrentur, hoc tamen quoad Litteralia Instrumenta follicite observato, ne illa si fors Regestrum jam antecedenter confectum adjaceret, aut vero in hujus defectu per indorsatam Inscriptionem-Materiae designatae essent, inspiciantur, vel perlegantur sed in primo Casu solum per Regestri, in posteriori autem secundum indorsatas Inscriptiones nova, & accurata Regestra conficiantur, Mobilia non necessaria, & corruptioni obnoxia, Licitatione etiam mediante distrahantur, & in paratam pecuniam convertantur, reliqua vero, quorum conservatio tam necessaria, vel decora, quam secuta visa fuerit, una cum ære parato, & Bonis Immo bilibus manibus Tutoris consignentur; Non absimiliter etiam Litteralia Instrumenta sub Sigillis Regionum Registrationem peragentium Tutori transponantur, ac si quæ eorum ad persecutionem Litium Pupillarium necessaria fuerint, hæc non secus in præsentia duorum per Supremos Officiales denominandorum Hominum Regionum referatis Sigillis, penesque reversales propria Tutoris manu subscriptas, in Fasciculum concernentem reponendas, Tutori ad manus recipere licebit, quo facto Litteralia Instrumenta denuo obfignabuntur. Postremo unicum tam Conscriptionis Bonorum Mobilium, & Immo bilium, quam vero Regestri Litteralium Instrumentorum Exemplar Authenticum

ticum Archivo Comitatus, Sedis Siculicalis, vel Districtus sub Sigillo illocabitur, alterum autem Tutori consignabitur, tertium vero Regio Gubernio submittetur.

5-to: Quodsi Pupillorum Bona se se ad plures Comitatus, Sedes Siculicales, aut Districtus extendant, tum Supremus illius Circuli, in quo Parentes Pupillorum Residentiam habebant, aut in quo mors eorum intercessisset Officialis, sortem Pupillorum Regio Gubernio circumstantialiter, et sine mora referet, eo fine, ut idem suas in tempore Dispositiones adornare, nimirum in casu, quo Tutor Testamentarius vel non adesset, vel vero ad mentem Decr. Trip. Part. 1. Tit. 119. fors ad gerendam Tutelam admitti non posset, primum quidem legalem e proximis eorum Consanguineis Tutorem constituere, vel vero in defectu Consanguineorum de alio ad id apto, et e numero Extraneorum legendo providere valeat, cui dein tam Personalis Pupillorum Inspectio, quam Bona, & Litteralia eorum Instrumenta, post peractam horum cointelligenter cum Supremis Circularum, in quibus Bona Pupillorum reperiuntur Officialibus Conscriptionem, & Registrationem juxta inviationem §-phi 4-ti transponi possint.

6-to: Tutores Bonorum Pupillarum administrationem ejusmodi Officialibus, et Oeconomis committent, quorum Industria, quantum possibile cognita, & in quibus Pupillorum Securitati provisum sit. Ab his Rationes quotannis exigent, quas tamen ipsi Tutores in Persona non revident, verum per expetendos eum in finem a concernente Comitatu, Sede, vel Districtu idoneos Exactores revideri facient.

7-mo: Præter Tutores Naturales, Patrem videlicet, & Matrem, de quibus infra sequetur, reliqui universi

tam Testamentarii quam vero e numero consanguineorum, vel extraneorum legendi Dativi Tutores Rationes suae villicationis, si Bona Pupillorum in uno eodemque Comitatu, Sede Siculicali, vel Districtu sita fuerint, coram Personis Fidedignis, & idoneis, per Universitatem Circuli designandis, si vero Bona diversis Jurisdictionibus subiecta sint, coram Exactoribus per Universitatem ejusdem Circuli, cui Caput Bonorum, aut ampliora pupillorum Bona incorporata fuerint, fota eatenus inter Supremos Officiales cointelligentia, exmittendis, quottannis reddere sub Pœna Articulari in medietate Pupillis, in altera autem dimidietate Exactoribus obventura, obligabuntur. Cujusmodi Ratiociniis ipsimet Supremi Officiales, vel si his non vacaret, proximi Officiales, vel saltem Fiscales Comitatum, Sedium, aut Districtuum Procuratores omni tempore assidebunt, & Juribus Pupillorum invigilabunt, tunc dum ratione Bonorum in alio Circulo existentium inviatione aliquali opus foret, semet cum concernentis Circuli Universitate cointelligenter habituri.

8-vo: Exactores de eventu Ratiocinii, quod cum fine cujusvis anni instituendum est, proximam Generalem Congregationem informabunt, eo fine, ut Status Pupillorum Universitati constare, necessariæ Dispositiones adornari, et interventi nefors defectus & nævi suppleri, emendarique possint, quin imo si Exactorum Operatione, seu Tutor, seu vero a parte Pupillorum Assistens Supremus, aut Vice Officialis, aut vero Fiscalis semet damnificatos esse existimaverint, ad Partis non contentae postulatam universam Ratiocinii series pro uberiori examine concernenti Universitati exhibeatur, ibidemque superrevideatur, omnes autem Pupillares Rationes sine discrimine cum fine cujusvis Anni Regio Gubernio pro finali revisione, et determinatione ex omnibus Circulis submittantur; Tutori autem Ratiocinanti, qualitati Ratio-

tionii adtemperatae Litteræ Absolutionales per Regium Gubernium medio concernentis Jurisdictionis extrudentur. atque ut Pupillis post eorum emancipationem de qualitate Villicationis Tutorum constare possit, totum Ratiocinii Opus in Archivo concernentis Comitatus, Sedis Siculicalis, vel Districtus conservetur,

9-no: Quoniam Administratio Bonorum Pupillarum citra fatigia Tutorum, & priorum Negotiorum posthabitionem fieri nequeat, et Operarius sua Mercede dignus sit; hinc Sextalitas fructuum annuorum a Bonis Pupillaribus provenientes, Censibus tamen elocatorum Capitalium huc non intellectis, cædet Tutoribus, Tutores autem in augendis Bonorum Pupillarum annuis Proventibus sollicitate adlaborabunt.

10-mo: Pupillis, vel aliis Curatelaë subjectis Personis Lege definitum emancipationis tempus, & statum, in quibus curandorum in Persona Negotiorum suorum capaces fiunt, attingentibus, Supremorum Officialium muneris erit, proximæ Generali concernentis, Comitatus Sedis Siculicalis, aut Districtus Congregationi idipsum proponere; & quia nec dubitari potest, gremiales hujusmodi Personas Circulorum Universitatibus apprime notas, hasque de illis, æquum, & sensui Legum attemperatum Judicium laturas esse; hinc si Personæ tutelataë gerendorum suorum Negotiorum capaces inventæ fuerint, e Tutela illico emancipandæ et quovis Nomine vocitata eorum Bona registranda, cumque priori Registro, penes quod Tutori transposita fuerunt, comportanda venient, Tutor autem de toto Tutoratus sui tempore Universale Ratiocinium ponendum, & super deteriorationibus incuria sua, tanto autem magis mala et sinistra Administratione causatis, ad sensum Decr. Trip. Part. 1. Tit. 123. respondendum habebit, Litteralia etiam Instrumenta penes prævium Registrum, et Acta super annuis Ratiociniis ema-

nata, & prout præmissum est, in Archivo reposita, emancipatis consignanda. Denique super omnibus illis, quæ emancipati ad manus suas recipient, Litteræ Testimoniales expediendæ, & harum unum Exemplar emancipatis, alterum emerito Tutori consignandum, tertium autem Archivo Comitatus Sedis Siculicalis, aut Districtus eum in finem reponendum veniet, ut si fors una alterave Partium consignatum sibi amitteret Exemplar, necessitate exigente, illud habere possit.

11-mo: Siquidem Parentes ad promovendam Prolium suarum Felicitatem instinctu Naturali trahantur; hinc Patres et Matres, si secus qualitatibus Lege requisitis polleant, nec a Personali prolium suarum Tutela, neque a Bonorum administratione præcludi, imo citra Naturalis, qui inter Parentes, & Proles intercedit nexus, læsionem, nec ad reddendas strictas Tutoratus Rationes stringi possunt, proinde uno alterove Parentum deficiente, si superites necessarias qualitates possederit, Supremi Officiales Patre aut Matre orbatos Pupillos Tutelæ superstitis ipsorum Parentis transponent, observata nihilominus Decr. Trip. Part. 1. Tit. 119. & 120. super Tutoribus Testamentariis dispositione. In casu autem, quo hujusmodi Tutor, aut Tutrix Naturalis ad secunda Vota transfret, sensui Tituli 113. itidem Part. 1. Decr. Trip. semet accomodabunt; attendant vero Supremi Officiales, & Gubernium Regium, quibus præcipua Pupillorum & Orphanorum Cura, atque defensio incumbit, ut Pupillorum statui conveniens educatio, & Bonorum Pupillarum Administratio etiam sub Tutela Parentum Naturali rite instituat; in casu vero neglectæ Educationis, Bonorumque deteriorationis, aut abalienationis, vel Proventuum dilapidationis, meliori Pupillorum Educationi, & Bonorum securitati publica autoritate prospiciatur.

12-mo: Civicæ Conditionis Pupillorum cura primariis Locorum Officialibus incumbit; horum igitur muneris, & obligationis est, Bona Pupillorum univèrsa conscribi facere, Tutores sub onere reddendæ Rationis constituere, Educationi, & studiis Litterariis Pupillorum superattendere, & suo tempore applicationis eorum ad aliquod opificium aut aliam aliquam statui, & inclinationi eorum correspondentem vitæ rationem curam habere, denique in quantum Municipales Locorum Constitutiones, & nefors subversantes Circumstantiæ admiserint, præmissis relate ad Nobilium Pupillos, Legibus se se conformare.

13-tio: Rusticæ demum fortis Pupillorum cura ad Dominos eorundem pertinet, qui Pupillis Tutores sub onere reddendæ Rationis constituent, neve illi in Bonis suis penes fide dignum Inventarium Tutoribus concedendis damnificentur, super attendent.

A R T I C V L V S LIII.

D æqualitate Jurium, ac Libertatum, liberique Exercitii quatuor in Transylvania receptarum Religionum.

Quatuor receptæ Relligiones vigore Legum Patriarum benigno Diplomate Leopoldino firmatarum (Articulis illis, qui Religioni Romano Catholicæ præjudicassent, per Art. 6. & 7, novellarium Articulorum Anni 1744 jam sublatis) in æqualitate Jurium, ac Libertatum suarum, liberique Exercitii non obstantibus in contrarium editis Ordinationibus, porro etiam conservabuntur.

ARTICULUS LIV.

De Foundationum ad mentem Fundatorum fienda Administratione.

Sacratissima Sua Majestas singulas Religiones securas benigne reddit, quod piæ Foundationes ad mentem, ac Intentionem Fundatorum administrabuntur, & cum Foundationibus aliarum Religionum non commiscebuntur, salvo circa illas superinspectionis Jure Majestati Regiæ competente.

ARTICVLVS LV.

De Templis, Turribus, Campanis, ut & Fundis Parochialibus internis inde ab emanatione Diplomatis Leopoldini ademptis, in statu moderno relinquendis, refundendisque quibusdam Religionibus jam appromissis, & adjudicatis Bonificationibus.

AD conciliandam perpetuam fraterni amoris, et fiduciae Harmoniam, stabiliendamque per hoc publicam Patriae Tranquillitatem, benigne annuente Sua Majestate, communi Statuum voto statutum est; Ut Tempia, Turres, Campanæ, ac Fundi interni Parochiales prae manibus illarum Religionum relinquuntur, in quarum Possessorio actu reperiuntur, solutis illis, quæ nonnullis Religionibus jam appromissæ, vel adjudicatae, & necdum exolutae essent, Bonificationibus; ea simul cum declaratione, quod non obstante Dispositione Articuli 7. Approb. Constit. Part. I. Tit. I. nulli abhinc receptarum Religionum alterius Tempia, aut Turres, Fundosque Parochiales quocunque sub Titulo adimere, et occupare unquam liceat, liberumque sit singularum quatuor Religionum Ecclesiis, earumque Patronis ubicunque, in Liberis scilicet Regiis

giis Civitatibus, Urbibus, et Oppidis, Villis item & Possessionibus, ac aliis quibuscunque Locis, Sacras ædes, Turres, atque Scholas absque ullo impedimento extrui facere, prout vigore præsentis Articuli singularum Religionum Status assecurantur, quod in moderno per singulas quatuor Religiones actu possessorum, ac in futurum etiam quovis tempore libere extruendorum Templorum, Turrium, Campanarum, Cæmeteriorum, Collegiorum, & Gymnasiorum usu nunquam turbabuntur.

ARTICVLVS LVI.

De libera Librorum Religiosorum Impressione.

Libros Religiosos tam Symbolicos, quam Theologicos, cujusvis Religionis receptæ, absque influxu unius Religionis in alteram imprimi facere liberum erit, neque hujusmodi Libri Religiosi Revisioni Commissionis Librorum Censoriæ obnoxii erunt; verum plenaria super his Inspectio Episcopis, & respectivè Consistoriis singularum Religionum relinquatur, ea tamen cum expressa cautela, ne Libris scommata, vel Sarcasmi in derogamen alicujus Religionis receptæ sub gravi illorum, quorum intererit, Responsabilitate inferi admittantur.

ARTICVLVS LVII.

De Prolibus e mixtis Matrimoniis progenitis.

Erga communem Statuum et Ordinum Consensum benigne annuente Majestate Sacratissima, determinatum est: Ut Proles e diversarum Religionum Parentibus, sive mixtis Matrimoniis suscipiendæ, sexum suorum Parentum sequan-

sequantur, & Masculi in Patris, Femellæ vero in Matris suæ Religione educentur, ac baptizentur. Contractibus quibusvis in contrarium nihil valentibus.

A R T I C V L V S LVIII.

De libero ad quemcunque Locum, vel Ecclesiam Parochorum sine ministrandorum suæ Religionis Aegrotis Sacrorum Accessu, liberaque Mortuorum Sepultura.

Singularum quatuor receptarum Religionum Parochis liberum erit ad quæcunque Loca, Civitates videlicet Urbes, Oppida, Villas, Pagos, & Curias Dominorum Terrestrium cujuscunque Religionis, Nosocomia Militaria, Carceres demum, ac Delinquentes, ad Consolandos, mortique præparandos Suae Religionis ægrotos, vel Condemnatis administranda suo Ritu Sacramenta, sepeliendos denique mortuos ullo absque impedimento, et influxu unius Religionis Parochi in alterius Ministerium accedere, et penetrare.

A R T I C V L V S LIX.

De Dispensationibus Matrimonialibus.

Sacratissima Sua Majestas in Magno hoc Principatu Reformatae, Augustanae, Unitariae Religioni addictos in Gradibus secundum Principia illorum permittis, utpote in tertio et quarto Gradu a necessitate impetrandarum Dispensationum semel pro semper eximit, Romano Catholicis ratione sui in præhabito usu permanentibus.

ARTICVLVS LX.

De libero Religionis Graeci Ritus Dis - Unitorum Exercitio.

Religio Orientalis Graeci Ritus - Non Unita, quæ juxta Leges hujus Provinciæ hactenus inter tolleratas Religiones recensita fuit, vigore præsentis Articuli in libero suo Exercitio eo modo confirmatur, ut omnes hujus Religionis Affectæ ab Episcopo sui Ritus per suam Majestatem Sacratissimam denominando dependeant, et pro sua Conditione, ad instar reliquorum Incolarum tractentur, neque in ferendis publicis Oneribus, aliisque Præstationibus præ aliis aggraventur, Juribus Regiæ Majestatis circa Negotia Clæri, Ecclesiæ, Foundationum, et Educationis Juventutis porro quoque in salvo relictis.

ARTICVLVS LXI.

Communitates Szamosujváriensis, & Elisabethopolitana in Numerum Liberarum, Regiarumque Civitatum, & Locorum Taxalium cooptantur.

AD benignam Sacratissimæ Suæ Majestatis Propositionem, enixamque petitionem Communitatum Armenorum Szamosujváriensis, et Elisabethopolitanæ, ex consideratione fidelitatis earundem in Augustam Domum, peculiaris item Industriæ in promovendo cum Emolumento Publici Commercio testatæ, fixæque jam per longam Annorum seriem in hac Patria Domiciliationis, Status & Ordines easdem Communitates Jure Civitatis donandas, & in numerum Liberarum, Regiarumque Civitatum in Gremio Nationis Hungaricæ existentium, cum Voto, & Sessione in Comitibus ipsis inter loca Taxalia post Civitatem Albo Carolinensem assignato, cooptandas esse duxerunt,

runt, quin per hanc receptionem distinctum a tribus receptis Nationibus Corpus Politicum constituent, vel formare possint. Verum in omnibus ad instar reliquarum, Liberarum Regiarumque Civitatum in gremio Nationis Hungaricæ existentium habeantur, et cum illis æqualia onera supportent, æqualibusque Juribus gaudeant, et semet publicis Constitutionibus, præscriptoque Approb. Const. Part. 3. Tit. 81. conforment, Novasque Litteras Privilegiales sensui hujus Articuli conformes, loco illarum, quas ante adeptam Concivilitatem impetrarunt, a Sua Majestate Sacratissima exorent.

A R T I C V L V S LXII.

Liber Baro Joannes Nepomucenus Christiani de Rall; nec non Wenceslaus & Antonius de Thurenfeld in Indigenas recipiuntur.

STATUS et Ordines præclara de Magno hoc Transylvaniæ Principatu Liberi Baronis Joannis Nepomuceni de Rall, Generalis Campi Mareschalli Locumtenentis, et Ordinis Magnæ Crucis Sancti Ruperti Equitis Merita, quæ Idem crebris, et diversis Occasionibus, diuturnisque in hoc Principatu Servitiis comparavit, considerantes; in recognitionem servitiorum ejusdem, et laudabilium Qualitatum, quibus in promovendis publicis commodis Animos Civium sibi devinxit, eundem Liberum Baronem Joannem Nepomucenum Christiani de Rall, ejusque Hæredes, et Successores in Linea recta descendentes, atque in uberiores propensi erga eundem grati Animi significationem, Wenceslaum et Antonium utrosque de Thurnfeld, hunc in Inclyta Legione Pedestri Reiskiana Centurionem, alterum vero in Inclyta Legione æque Pedestri ita dicta Siculica secunda, Supremum Vigiliarum Præfectum, Affines videlicet ejusdem Liberi Baronis Joannis Nepomuceni Christiani de Rall,

Rall, horumque universos Hæredes, et Successores in Linea recta descendentes, Status et Ordines, accedente Suae Majestatis Sacratissimæ benignissimo Annutu, in Indigenas Magni hujus Principatus, Numerumque Fratrum, et Concivium suorum erga consuetam Juramenti Depositionem sine Taxa recipiunt, spe firma ducti, eosdem gratos, et utiles Patriæ Civēs, Legumque ejus fideles observatores futuros esse.

A R T I C U L U S LXIII.

Josephus de Leithner, Franciscus Kiebling, Nicolaus Winkler, Wilhelmus Vitt, Joannes Galarati, Philippus, Adamus, & Andreas Kern, & alter Andreas Etienne, Cælestinus d' Andoy, & Martinus Bosnyák in Indigenas recipiuntur.

CUM Statibus et Ordinibus Servitia, Merita et Qualitates Josephi de Leithner, Francisci Kiebling, Nicolai Winkler, Wilhelmi Vitt, Joannis Galarati, Philippi, Adami, et Andreae Kern et alterius Andreae Etienne, Cælestini d' Andoy et Martini Bosnyák constarent; ideo in recognitionem Servitorum eorundem, et laudabilium Qualitatum, quibus in promovendis publico Bono, et privatorum Commodis, reliquis Patriæ Civibus bono Exemplo præire studuerunt, Animosque Civium sibi devinxerunt, eosdem Josephum de Leithner, Franciscum Kiebling, Nicolaum Winkler, Wilhelmum Vitt, Joannem Galaratti, Philippum, Adamum, et Andream Kern, et alterum Andream Etienne, Cælestinum d' Andoy, et Martinum Bosnyák, horumque Hæredes, et Successores in recta Linea descendentes, Status et Ordines, accedente Suae Majestatis Sacratissimæ benignissimo Annutu, in Indigenas erga consuetam Juramenti Depositionem sine Taxa recipiunt; sperantes Status et Ordines

nes eisdem gratos, et utiles Patriae Cives, Legumque ejusdem Fideles observatores futuros.

A R T I C V L V S LXIV.

De Deputationibus Systematicis e Gremio Statuum ordinatis.

Benignæ Propositiones Regiæ, et complura Statuum et Ordinum Magni hujus Principatus Postulata, et respective Gravamina majori in parte talia Deliberationis objecta continent, quæ Systematicum, et nonnisi longiori tempore perficiendum laborem requirunt, ideo Sua Majestas Sacratissima clementer annuit, ut ad pertractationem, et elaborationem Objectorum ferie subinserta contentorum, & ad Deputationes Systematicas usque ad futura Comitia relegatorum, sequentia denominantur Individua, et quidem:

I-mo: *Ad Deputationem Publico Politicam.*

Præses Comes Georgius Bánffi Gubernator Regius.

Comes Ludovicus Teleki.

Stephanus Kofzta.

Michael Fronius.

Comes Ladislaus Tholdalagi.

Comes Samuel Junior Gyulai.

Wolfgangus Cserei.

Alexius Szentpáli.

Michael Sándor.

Stephanus Széplaki.

Adamus Bardotz.

Carolus Ábel.

Joan-

Joannes Frank.

Sigismundus Szathmári.

In qua objecta assummentur sequentia :

Projectum Administrationis Politicæ.

Plani item Conscriptio Regnicolaris.

2-do: *Ad Deputationem Contributionalem, & Commissariatam.*

Præses Comes Alexander de Bethlen.

Joannes Gál.

Comes Gabriel Haller.

Comes Stephanus Mikes.

Comes Joannes Nemes.

Comes Dominicus Teleki.

Comes Ladislaus de Bethlen.

Alexius Cserei.

Daniel de Strauffenburg.

Michael Kenderesi,

Franciscus Kozma,

Franciscus Hatfaludi.

Franciscus Török.

Michael Máti,

Alexius Pálfi.

Josephus Szeli.

Daniel Kováts.

Tobias Mauks.

Ad quam pertinebunt :

Systematis Contributionalis adæquati Elaboratio.

Pro-

Projectum de Numero, dislocatione, et provisione illocandæ Militiæ stipendiariæ.

Planum denique statutionis Tyronum.

3-tio: *Ad Deputationem Urbarialem.*

Praeses Comes Wolfgangus Kemény.

Baro Simon Kemény.

Baro Antonius Jofika.

Comes Daniel Wass.

Baro Georgius Szentkereszt.

Joannes Sándor.

Laurentius Mara.

Alexander Türi.

Georgius Jofa.

Emericus Pelei.

Franciscus Gyárfás.

Josephus Drauth.

Abrahamus Csoka.

In qua Planum Urbarialis Regulationis æquitati, et Statui Magni Principatus Transylvaniae attemperandæ elaborabitur.

4-to: *Ad Deputationem Cameralem, & Montanisticam.*

Praeses Baro Wolfgangus Bánffi.

Josephus Szegedi.

Baro Samuel Kemény.

Comes Joannes Mikes.

Comes Gregorius de Bethlen.
 Comes Stephanus Lázár.
 Baro Josephus Thoroczkaí.
 Baro Martinus Seeberg.
 Franciscus Kiebling.
 Joachimus Bedæus.
 Ludovicus Mariaffi.
 Andreas Kököfi.
 Franciscus Fekete.
 Franciscus Apor.
 Josephus Gedö.
 Franciscus Ballok.
 Daniel Gombos.
 Joannes Tartler.
 Ladislaus Gullya.

In qua cum interventu Thefaurarialium Individuorum elaborabitur.

Projectum Administrationis Cameralis simplicandæ, et Instructionis Thefaurariatus, Officialiumque subordinatorum.

Negotium Decimarum Fiscalium in Comitatibus Szolnok Mediocri, et Kraszna.

Registratio Bonorum pure Fiscalium, pro Militia Limitanea cessorum, vel in Cambium datorum.

Qualiter difficultates circa Currules, et Navales Salis Transportus, sine aggravio Ærarii Cameralis cum sublevatione Contribuentium tolli, et Salis Vectura promoveri possit?

Opinio circa stabilienda in Re Tricesimali, et Teloniali pro
 ma-

majori Commercii Emolumento Principia, nec non de removendis Commercii publici impedimentis, erigendis Fabricis, promovenda Industria, excolendis Opificiis, viarumque publicarum, et aquæ ductuum in nexu Communicationis cum reliquis hæreditariis Provinciis durabili exstructione, et conservatione, una cum Projecto Fundi ad hæc necessarii. Desiderium denique Statuum circa coordinationem Rerum Montanisticarum, et Objectorum in Montanisticis Judicialium, tollendasque difficultates, et Querelas, quæ majori Fodinarum culturae obstare comperirentur.

5-to: *Ad Deputationem Juridicam.*

Præses Comes Paulus de Bethlen.

Comes Franciscus Thöldalagi.

Joannes Cserei.

Ladislaus Türi.

Baro Ladislaus Bánffi.

Comes Michael Teleki.

Samuel Balia.

Josephus Gál.

Michael Kando.

Josephus Thuri.

Franciscus Horváth.

Alexius Simény.

David Dindár.

Ladislaus Sombori.

Joannes Endes.

Michael de Huttern.

Ladislaus Káfzoni.

Samuel Filep.

Cujus objecta erunt :

Collectio, et Revisio Articulorum Diætaliū inde ab Anno 1669. in Generalibus Comitibus conditorum, et receptorum.

Depromenda circa Instructionem Directoris Caasarum publicarum, et Fiscalium Opinio.

Casuum Notæ, et Pœnæ Majoris Potentiæ explanatio.

Reciproca Conjugum in Bonis mobilibus Successio, Bonorumque immobilium deficientibus uxore, et Liberis, in legitimos Hæredes, et Successores devolutio.

Modus celebrandæ inter Fratres, et Sorores indivisos Divisionis.

Planum Confriptionis, et Regulationis, Manipulationis, & Redintegrationis Articulorum Capituli Albenfis, et Conventus Beatæ Mariæ Virginis de Kolos-Monostor.

Projectum Sanctionis Criminalis quoad pœnas delictis æquas prompte irrogandas, et anteventenda pecorum furta.

Ordinis Processualis pro ocyori, & minus dispendioso Juris Cursu introducendo, Legibus adtemperanda emendatio.

In Causis præsertim Liquidorum Debitorum, Cridalibus, & Pignoratitiis prompta Justitiæ Administratio.

Dilapidationis, et Abalienationis Bonorum Aviticalium coercitio.

Fororum Dominalium Regulatio.

Depromenda deniquè circa Fora et Processus Salicidarum, et Nautarum Opinio.

6-to: *Ad Deputationem Ecclesiasticam.*

Præses Comes Joannes Eszterházi.

David Székelly.

Michael Soterius.

Baro Josephus Nalátzi.

Baro Nicolaus Vesselényi.

Comes Josephus Haller.

Canonicus Stephanus Fangh-

Ladislaus Szentpáli.

Samuel Sárofi.

Michael Eöldvári.

Josephus Ketheli.

Andreas Pálffi.

Georgius Simény.

Andreas de Hannenheim.

Carolus Steinburg-

Michael Berthleff.

Moyfes Bartha.

In hac assummentur:

Præensiones ratione ademptionis Templorum, Scholarum, Typographiarum, Nosocomiorum, Fundorum Parochialium, aliorumque Bonorum Ecclesiasticorum; Quartarum item & Decimarum, aliarumque Foundationum post emanationem Diplomatis Leopoldini occupatarum, inter receptas Religiones subversantes.

Congrua Parochorum cujusvis Religionis Intertentio.

Proiectum denique promovendæ Culturæ rudioris Plebis Valachicæ.

7-mo: *Ad Deputationem Litterariam.*

Præses Comes Adamus Teleki.

Comes Joannes Eszterházi.
 Josephus Mártonssi *Canonicus*.
 Baro Antonius Jofika,
 Baro Volfgangus Vesselényi.
 Comes Josephus Haller.
 Baro Samuel Kemény.
 Comes Ladislaus Tholdalagi.
 Baro Alexander Jofintzi.
 Georgius Aranka.
 Franciscus Fekete.
 Samuel Sárofi.
 Alexius Cserei.
 Fridericus Rosenfeld.
 Joannes Tartler.
 Joannes Bertalan.
 Josephus Cserei.
 Josephus Kováts
 Michael Szathmári.
 Martinus Balla.
 Josephus Pákei.
 Andreas Sontag.

Ad quam referuntur :

Ratio Educationis, Institutionisque Juventutis utriusque
 Sexus, et mediorum, quæ ad excolendas Artes Libe-
 rales, culturamque Lingvarum necessariorum, et eri-
 gendam Societatem eruditam pertinere videbuntur, dis-
 quisitio.

Quæ quidem Deputationes, excepta Juridica, in Liberam
 Regiamque Civitatem Maros Vásárhely, Locum vide-
 licet Residentiæ Tabulæ Regiæ conflutura, Claudio-
 poli considebunt.

E benigno Indultu Suxæ Majestatis Sacratissimæ Acta etiam; quæ ad scopum conceditorum Laborum pertinent, erga iniunctionem Gubernatori Regio Magni Principatus faciendam, ex Archivis Dicafteriorum extradabuntur. Cunctæ hæ Deputationes vero ad Numerum Novenarium ex delectis Individuis defigendæ, sub Directione ejusdem Regii Gubernatoris operentur; Et cum nonnulla Objecta ejus etiam Indolis sint, ut ad duarum et trium etiam Deputationum agenda referri valeant, idcirco in hujusmodi Casibus mixtæ etiam Deputationes, præhabita inter respectivos Præsides cointelligentia, celebrari poterunt.

CONCLUSIO.

Nos itaque dictorum Fidelium Nostrorum Statuum, & Ordinum trium Nationum præattacti Hæreditarii Magni Nostri Transylvaniæ Principatus, Partiumque eidem incorporatarum demissa Supplicatione benigne exaudita, & faventer admissa, præscriptos Articulos prævio modo Nobis legali forma submissos, ac præsentatos, hisce Litteris Nostris de Verbo ad Verbum inferi, et inscribi curavimus, eosdemque Articulos, ac omnia, et singula in illis contenta, ratos, gratos, et accepta habentes, Eisdem Nostrum Cæsareo Regioque Principalem Consensum benevolum, pariter, et Assensum præbuimus, Articulosque eosdem clementer acceptavimus, et Autoritate Nostra Cæsareo Regioque Principali approbavimus, ratificavimus, et roboravimus, ac pro fundamentali ejusdem Principatus, Partiumque incorporatarum Lege, ipsis, eorumque Posteritati benigne confirmavimus, atque in codicem aliarum ejusdem Principatus Nostri, Partiumque eidem incorporatarum publicarum Legum, & Constitu-

firmitatem relata, tam Nos ipsi observabimus, quam per alios quoscunque Fideles Nostros observari curabimus. Quemadmodum acceptamus, approbamus, ratificamus, roboramusque, et confirmamus, harum Nostrarum vigore, et Testimonio Litterarum mediante. Datum in Archiducali Civitate Nostra Vienna Austriæ, Die Vigesima Octava Mensis Novembris Anno DOMINI Millesimo Septingentesimo Nonagesimo Secundo. Imperii Nostri Romani, Regnorum item Nostrorum Hæreditariorum Anno Primo.

FRANCISCVS mp.

Samuel Comes Teleki mp.

Franciscus Redly mp.

ARTICVLI
DIÆTALES

ANNI

M. DCC. XCII.

NOS FRANCISCUS SECUNDUS DIVINA
FAVENTE CLEMENTIA ELECTUS Ro-
manorum Imperator Semper Augustus, Germaniæ,
Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiaë, Slavoniaë,
Galicie, Lodomeriæ, Ramæ, Serviæ, Cumaniaë,
& Bulgariæ, Rex Apostolicus, Archi-Dux
Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Styriæ,
Carinthiæ, & Carniolie; Magnus Dux Hetruriæ,
Magnus Princeps Transylvaniæ, Marchio Moraviaë,
Dux Brabantie, Limburgi, Lucemburgi, &
Geldriæ, Würtembergæ, Superioris & Inferioris
Silesiæ, Mediolani, Mantuæ, Parmæ, Placentiæ,
& Guastallæ, Osveciniæ, & Zatoriæ, Calabriaë,
Barri, Montisferrati, & Teschinæ, Princeps Sveciæ,
& Carolopolis, Comes Habsburgi, Flandriæ,
Tyrolis, Hannoniæ, Kiburgi, Goritiæ, Gradiscæ,
&

& Siculorum, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviæ, Superioris, & Inferioris Lufatiæ, Musoponti, & Nomenci, Comes Namurci, Provinciæ Valdemontis, Albimontis, Zutphanix, Sarverdæ, Salmæ, & Falkensteinii, Dominus Marchiæ Slavonicæ, & Mechliniæ.

Memoriæ commendamus, tenore præsentium significantes quibus expedit universis: Quod posteaquam Nos post obitum Sacratissimi Principis Electi Romanorum Imperatoris, Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, & Slavoniæ, Regis Apostolici, Transylvaniæque Principis Hæreditarii, & Siculorum Comitis, LEOPOLDI SECUNDI Genitoris Nostri Piæ reminiscentiæ desideratissimi, juxta Ordinem Successionis, in Sanctione pragmatica per Status, & Ordines Transylvaniæ etiam sponte, ac libere tenore Articulorum Novellarium 3-tii & 4-ti Anni 1744. acceptata, stabilitum, Univerforum Augustæ Domus Nostræ Hæreditariorum Regnorum, & Provinciarum, interque illas, Magni quoque Transylvaniæ Principatus Gubernacula Jure Hæreditario suscepissemus, ac pro paterna Nostra, erga præfatum charum Transylvaniæ Principatum, Cura, & Sollicitudine generalem Univerforum Statuum, & Ordinum Trium Nationum ejusdem Principatus, & Partium eidem incorporatarum Diætam in Vigésimum Mense Augusti Anni Millesimi Septingentesimi Nonagesimi Secundi Diem. in liberam, Regiamque Civitatem Claudiopolim indixissemus, Fidelesque Nostri Status, et Ordines, ibidem simul congregati Comitæque ad diem usque Vigésimum

mum Secundum Octobris dicti Anni celebrantes, post præstitum Nobis cum Alacritate, & Devotione in præsentia Regii Nostri Commissarii plenipotentiarum, ad prædicta Comitatus delegati, fidelis Nostri, Nobis dilecti, Spectabilis ac Magnifici Josephi Comitum Mitroviczki, Generalis Rei Tormentariæ, et Supremi Armorum per Magnum Transylvaniæ Principatum Præfecti, Fidelitatis Homagium, inter reliqua publica dicti Principatus Nostri negotia, certos etiam Articulus, communibus votis, et suffragiis conclusos condidissent, illosque penes demissam Relationem suam de dato 18. Octobris 1792. medio præfati Regii Nostri Commissarii Plenipotentiarum Nobis pro Altissima Approbatione, et Confirmatione submississent, Articulus præterea nonnullos ex Comitibus Anni 1791. propositos per Nos Anno 1792. clementer confirmatos, per eosdem Status, et Ordines vero, e serie reliquorum confirmatorum, et pro altissima subscriptione et Authenticatione Nobis submissorum Articulus exmissos, medio alterius demissæ Representationis Suæ, de Dato 13. Octobris 1792. modificari petiissent, Nos, præcibus eorundem Statuum, et Ordinum, circa confirmationem, et modificationem dictorum Articulus Nobis demisse relatis, pro Paterno Nostro, quo in fideles Nostros Status, et Ordines, totumque charum Nobis Transylvaniæ Principatum ducimur affecum benigne annuentes, dictos Articulus, Nobis suo modo relatos, maturo Consilio pro rei gravitate ad amissim Legum Fundamentalium perpendentes, pro Nostro, felicitatem publicam, et Commoda Magni illius Principatus promovendi Studio, nonnullos ex illis, sine ulterioris deliberationis, ad prædictos Status, et Ordines, Regnicolaresque Deputationes relegavimus, alios vero per Nos Clementer ratihabitos, iisdem Statibus, et Ordinibus sub nona Octobris Anni 1794. eo fine remisimus, ut illos in generali sua Congregatione perlectos, et stabilitos tandem in solita forma pro Authenticatione, et altissima Nostri subscriptione Submit-

tant.

tant. Antelati demum Status et Ordines prædictos Articulos per Nos confirmatos in Generali sua Congregatione ad Diem undecimum Novembris Anni 1794. in Præfatam liberam Regiamque Civitatem Claudiopolim indicta acceptatos, et publicatos sub prima Aprilis Anni labentis 1795. Præsidentis Statuum, et Magistri Protonotarii Subscriptionibus munitos, demisse Nobis exhibuerunt, supplicantes humilime, ut Nos eosdem Articulos, omniaque, et singula in illis contenta gratos, ratos, et accepta habere, Regiaque Nostra Auctoritate, ratificare, roborare, et in Codicem aliarum ejusdem Principatus Nostri, Partiumque eidem incorporatarum publicarum Legum, et Constitutionum relata, tam Nos ipsi observare; quam per alios quoscunque observari facere dignemur. Quorum Quidem Articulorum tenor talis est:

A R T I C U L I.

Universorum Statuum & Ordinum trium Nationum Magni Principatus Transylvaniæ, Partiumque Regni Hungariæ eidem incorporatarum, in Generali eorundem Diæta ad Diem vigesimum . primum Mensis Augusti Anni Millesimi Septingentesimi Nonagesimi, Secundi in Liberam, Regiamque Ci-

vitatem Claudiopolim indicta, & usque ad vigesimum Secundum Mensis Octobris Anni ejusdem continuative celebrata, conclusi.

P R A E F A T I O.

 Osteaquam inscrutabili Divinae Majestatis Judicio vijum fuisse, Sacratissimum Principem Augustissimum quondam Romanorum Imperatorem, Germaniae, Hungariae, Bohemiaeque Regem, & Haereditarium Transylvaniae Principem, Divum LEOPOLDUM SECUNDUM ex hac mortali vita ad aeternam immortalitatis gloriae Coronam evocare, Sacratissimusque Princeps Dominus Dominus FRANCISCUS SECUNDUS Dei gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiaeque Rex Apostolicus, Haereditarius Transylvaniae Princeps, & Siculorum Comes, qua aeterni Augustissimi quondam Imperatoris LEOPOLDI SECUNDI Primogemitus filius, ex naturali immediata Successionis ordine, omnium Regnorum ac Provinciarum Regiae Domus suae haereditariorum, interque illas Magni hujus quoque Principatus Transylvaniae, & Partium Hungariae eidem incorporatarum, juxta Sanctionem Pragmaticam per Status quoque & Ordines hujusce Magni Principatus Transylvaniae, in Conformitate Articulorum Regni Hungariae Anni 1723. sponte, ac libere acceptatam, & successive per Articulos 3-tium & 4-tum Anni 1744. Stabilitum, perpetuaeque Lege roboratam, Regimen feliciter suscepisset, quemadmodum in ipso statim faustissime auspiciati Regiminis suae exordio, primas Paternae Suae Sollicitudinis Curas eo convertit, ut Nos fideles suos Universos Status, & Ordines medio Benigni sui Rescripti Regii ad Regium in hoc Principatu Gubernium exarati, de Benigna sua erga Nos propensione, conservandisque Nostri Juribus, Privilegiis, & Libertatibus, securos, & quietos redderet, ita pro majori Regiae suae Clementiae Argumento, Paternique sui affe-

affectus Documento, medio Benigni sui Rescripti Regii, die 28-va Mensis Junii Anni 1792. exarati, pro deponendo Suae Majestati Sacratissimae debito fidei Homagio, Articulorum item Diataleum et praecedentibus Comitibus pro altissima Confirmatione Regia substratorum, & per altessatam Suam Majestatem Sacratissimam benigne confirmationum inarticulatione, ac denique pro Systematicarum Deputationum debita Instructione, & Organisatione, aliisque negotiis publicis Diataleiter petraclandis, generalem quoque Univerforum Statuum, & Ordinum Trium Nationum Magni hujus Principatus, partiumque eidem in orporatarum Diatalem, more consueto celebrandam, ad Diem Vigessimam Mensis Augusti, Anni Millefimi Septingentesimi Nonagesimi Secundi, in Liberam Regiamque Civitatem Claudiopolim indixit. Ad quae Generalia Comititia, Nobis frequenti numero confluentibus, posteaquam Eadem altessata Majestas, in vim, effectumque Articuli eatenus Regiae Confirmationi propositi, & a Sua Majestate Sacratissima Clementissime confirmati, quo testatum etiam redderet, Suam Majestatem Sacratissimam Populos sibi subiectos, non aliter, quam Fide, & Lige moderari velle, pro majori Constitutionum Nostrarum Securitate ac Firmitate, Benignum Diploma Regium Sacri Diplomatis LEOPOLDI Primi, Hungariae Regis gloriosae Reminiscendae Anno 1691 die quarta Decembris emanati, Confirmationum, loco solitarum assecutoriarum Litterarum Regiarum, Nobis fidelibus Suis Statibus, & Ordinibus ante Homagii praestationem medio Commissarii Sui Regii Plenipotentiarum Comitum Josephi Mitrovszki Generalis Supremi Rei Tormentariae, Armorumque in Transylvania Praefecti, & unius Legionis Pedestris Colonelli Proprietarii, in publicis Comitibus extradari fecisset, Nosque illud, velut radicale Conventionis inter Principatum Transylvaniae, & Divum olim Leopoldum Primum, qua Hungariae Regem, & Successores ex Augusta Domo Austriae, Hungariae Reges, Instrumentum, cum maxima animorum exultatione suscepissimus, post praestitum a Nobis in praesentia antelati Regii Commissarii Plenipotentiarum, Sacratissimae Suae Majestati debitum fidelitatis Homagium, depositoque parte ex altera, per praclaudatum Regium Commissarium Plenipotentiarum Nomine,

Et in animam atefatae Suae Majestatis Sacratissimae super Furibus, Legibus, Privilegiis, Immunitatibus, Et Indultis Nostris rite, sancte, Et illibate conservandis, Juramento Regio inter reliqua publica Negotia in iisdem Comitibus, pertractata, certos etiam Articulos communibus suffragiis conclusos condidimus illosque penes demissam Relationem Nostram de dato 18-va Octobris Anno 1792: medio praefati Regii Commissarii Plenipotentiarum pro Altissima Confirmatione; Et Approbatione Regia submissimus, illisque, Articulos etiam nonnullos Anni 1791 adjunximus, quos scilicet Suae Majestatis Sacratissimae ad demissum Statuum, Et Ordinum Repraesentationem de dato 13-tiae Octobris Anni 1792. tenore Benigni Rescripti Regii die 9-na Octobris Anni praeteriti 1794. pro voto Nostro Clementer modificare, Et confirmare dignata est, Et Nos quoque grata mente acceptavimus, Sacratissimae Suae Majestati humilime Supplices, ut eisdem Articulos ratos, gratos, Et acceptos habere, Regiaeque Suae, ac Principali Auctoritate roborare, Et ratificare, Et in Codicem Legum Nostrarum referre, ac tam Suae Majestatis Sacratissimae observare, quam per alios quoscumque observari facere dignetur.

ARTICVLVS I.

De Haereditaria Sacratissimae Suae Majestatis in principatu Transylvaniae Successione, receptione Homagii a Statibus, Juramenti per Suae Majestatem Sacratissimam, medio Plenipotentiarum sui Regii Commissarii depositi, Et benigni Diplomatis Regii Confirmatorii Sacri Diplomatis Leopoldi Primi Hungariae Regis inarticulatione.

Sacratissimo quondam Imperatore LEOPOLDO SECUNDO haereditario Hungariae Rege, & Transylvaniae Principe, ingenti subjectorum sibi Populorum luctu, ex hac vita decedente, perque mortem, & decessum Ejus
omni-

omnium Regnorum, ac Provinciarum, Regiæ Domus hæreditariarum, interque illas Magni etiam Transylvaniæ Principatus, et Partium Regni Hungariæ, eidem reapplicatarum, Regimine, juxta Sanctionem Pragmaticam, per Status, et Ordines Principatus quoque Transylvaniæ in Conformitate Articulorum Regni Hungariæ Anni 1723. sponte ac libere acceptatam, ac successive per Articulos 3-um et 4-tum Anni 1744. stabilitam, perpetuaque Lege roboratam in gloriose regnantem Augustissimum Principem Dominum Dominum FRANCISCUM Hungariæ Regem hujus Nominis Primum, et atefati desideratissimæ reminiscentiæ LEOPOLDI SECUNDI Imperatoris, et Regis Primogenitum Filium, naturali immediatæ successione Ordine, Jureque hæreditario legitime devoluto, posteaquam Eadem Sacratissima Majestas, ritu Solemni, in Regem Hungariæ coronatus fuisset, Universosque Status, et Ordines Trium Nationum Principatus Transylvaniæ, non solum virtute Benigni Rescripti Regii prævie cum aditu gloriosi Sui Regiminis ad Gubernium Regium exarati, de benigna erga eos propensione, Conservandisque illorum Juribus, Privilegiis, et Libertatibus in antecessum securos ac quietos reddidisset, verum etiam Benignum Diploma Regium Confirmatorium Sacri Diplomatis Leopoldi Primi Hungariæ Regis gloriosæ reminiscentiæ Anno 1691 in Securitatem Jurium, et Constitutionum Principatus Transylvaniæ elargiti loco solitarum Assessoriarum Litterarum Regiarum Statibus, et Ordinibus ante Homagii præstationem medio Commissarii Regii Plenipotentiarum Comitum Josephi Mitrovski Generalis Supremi Rei Tormentariæ, Armorumque in Transylvania Præfecti, et unius Regiminis Pedestris Colonelli Proprietarii, in publicis Comitum extradari fecisset, Statusque, et Ordines illud velut Conventionis inter Principatum Transylvaniæ, et Divum olim Leopoldum Primum, qua Hungariæ Regem, et Successores ex

Augusta Domo Austriaca Hungariæ Reges, radicale Instrumentum, fidei quoque Regiæ Sacramento, post præstitum prius a Statibus, et Ordinibus Homagium, medio antelaudati Commissarii Regii Plenipotentiarum, in Animam Sacratissimæ Suæ Majestatis deposito roboratum, cum maxima Animorum exultatione suscepissent, Paternam hanc Sacratissimæ Suæ Majestatis Clementiam, perpetuo Fidelitatis, et æternæ gratitudinis Testimonio promerituri, solitum fidelitatis Homagium in Præsentia Praelaudati Commissarii Regii Plenipotentiarum, juxta formulam Article 4. Anni 1744 insertam, et per eundem Regium Commissarium Plenipotentiarum exhibitam, summa promptitudine, et exultantibus animis deposuissent, ac toties fatus quoque Regius Commissarius Plenipotentiarum, nomine et in Animam Sacratissimæ Suæ Majestatis super Legum Jurium Libertatum Immunitatumque Principatus hujus Transylvaniae ad mentem et tenorem Sacri Diplomatis LEOPOLDINI, per Majestatem Suam Sacratissimam recentius benignissime Confirmati illibata observantia, Fidei Regiæ Sacramento dixisset, et Solemne super depositione Homagii authentice confectum Subscriptionem singulorum in Comitibus præsentium, Sigillisque eorum propriis, et præterea Nationalibus Trium Nationum roboratum Instrumentum, penes demissam Statuum Relationem Sacratissimæ Suæ Majestati submisisset, faustissima hæc Sacratissimæ Suæ Majestatis in hæreditarii sui magni Principatus Transylvaniae, Partiumque Regni Hungariæ eidem reapplicatarum Regimine, successio, una cum Juramento Regio deposito, nec non Instrumentum, super Homagio Fidelitatis a Statibus, & Ordinibus præstito, confectum, in perennem testatam in hunc Principatum, benignitatis Regiæ memoriam et mutuam inter Status, ac Sacratissimam Suam Majestatem fiduciam, amorisque contestationem, præsentem Article inseruntur, Benigno Diplomate Regio Confirmatorio Sacri Diplomat-

tis LEOPOLDI Primi Hungariae Regis gloriosae remi-
scentiae Anno 1691. in securitatem Jurium, & Constitutio-
num Principatus Transylvaniae elargiti . Articulo Secundo
Anni 1791. jam inserto Formula depositi Juramenti Regii,
tenoris est sequentis.

Ego Josephus Comes Mitrovfzki, qua ad praesentia
Comitia Transylvanica, benigne denominatus Plenipoten-
tarius Commissarius Regius, ex speciali Mandato Suae
Majestatis Sacratissimae, Augustissimi, ac Potentissimi Do-
mini FRANCISCI SECUNDI, Electi Romanorum Im-
peratoris, Germaniae, Hungariae, Bohemiaeque Regis A-
postolici, Archi-Ducis Austriae, Magni Principis Transylva-
niae, et Siculorum Comitis &c. &c, Juro in animam
Altefatae Majestatis Sacratissimae, per Deum vivum, Ejus-
que Sanctissimam Gentricem Virginem Mariam et omnes
Sanctos, quod Eadem Altefata Majestas Sacratissima juxta
elargitum Universis Magni hujus Principatus Transylva-
niae, omnium Trium receptorum Nationum Statibus, et
Ordinibus, benignum Suum affecuratorium Rescriptum Re-
gium, eosdem, cujuscunque Conditionis, omnes, et sin-
gulos, in Communi, vel Particulari, in eorum Juribus, et
Privilegiis, Immunitatibus, et Indultis, rite, Sancte et il-
libate conservatura, nec iisdem qua qua ratione derogatura,
nullumque insuper Principis boni munus intermissura sit.
Ita me Deus adjuvet, et omnes Sancti.

Instrumentum autem Homagiale sequitur in haec verba.

NOs Status, & ordines Trium Nationum Magni
Principatus Transylvaniae, Partiumque Regni Hungariae
eidem

eidem reapplicatarum Universi, ad praesentia Generalia Comitum Jussu Caesareo Regiae Majestatis Suae, Domini Domini FRANCISCI SECUNDI, Romanorum Imperatoris, Germaniae, Hungariae hujus Nominis Primi, Apostolici, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae item et Lodomeriae Regis, Magni Principis Transylvaniae, et Siculorum Comitum, pro Homagii depositione, aliorumque publicorum Negotiorum pertractatione, in Liberam, Regiamque Civitatem Claudiopolim, ad Festum Sancti Stephani Regis Apostolici, diem videlicet Vigesimalium Mensis Augusti, Anni Millesimi Septingentesimi Nonagesimi Secundi, indicta convocati, et praesentes, ad perpetuam rei memoriam significamus Universis, praesentibus, et futuris, Quod postquam Sacratissimo Principe Augustissimo quondam Romanorum Imperatore, Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, item et Lodomeriae Rege Apostolico, Magno Principe Transylvaniae, et Siculorum Comite, Domino Domino LEOPOLDO II. Patre et Praedecepsore Suae Majestatis Sacratissimae, piae reminiscendae desideratissimo, ingenti subjectorum sibi Populorum luctu, ex hac vita, die prima Martii Anno currente, Millesimo Septingentesimo, Nonagesimo Secundo decedente, Eadem Altesata Majestas Caesareo Regia, naturali immediate Successionis ordine, omnium Regnorum, et Provinciarum Regiae Domus Haereditariarum, interque illas, Magni etiam Transylvaniae Principatus, et Partium eidem reapplicatarum Regimen, juxta Sanctionem Pragmaticam, per Status et Ordines Principatus quoque Transylvaniae, in Conformitate Articulorum Regni Hungariae, Anni Millesimi Septingentesimi Vigesimalium Tertii, sponte ac libere acceptatam, et successive per Articulos Tertium, et Quartum, Anni Millesimi Septingentesimi Quadragesimi Quarti stabilitam, perpetuaque Lege roboratam in Sacratissimam Saram Majestatem, qua Hungariae Regem legitime devolutum

susce-

suscepisset, tametsi Eadem Majestas Sacratissima, in ipso statim feliciter auspicati Regiminis exordio, medio Benigni Rescripti Regii, ad Gubernium Regium exarati, Nos, Universos fideles Status, & Ordines, Magni Principatus Transylvaniae de benigna erga Nos propensione, Conservandisque Nostris Juribus, Privilegiis, et Libertatibus, in antecessum securos, et quietos reddidisset: nihilominus tamen, pro ampliori benignitatis Regiae, et Paterni erga Nos totumque Transylvaniae Principatum, affectus documento, Nosque Universos aeternae mutuae Fidei Vinculo sibi devinciendi Studio, vigore Rescripti Regii, Die Vigesima Octava Junii Anni Millefimi Septingentesimi Nonagesimi Secundi emanati, et ad nos directi, Generalia quoque Trium Nationum Magni Principatus Transylvaniae, Partiumque eidem reapplicatarum Comitum tam pro Fidelitatis Homagio, in praesentia Excellentissimi Domini Comitum JOSEPHI MITROVSZKI, Generalis Supremi Rei Tormentariae, Armorumque in Transylvania Praefecti, velut delegati Commissarii Regii Plenipotentarii, deponendo, quam vero pertractandis aliis etiam publicis Negotiis, more consueti celebranda, ad festum Sancti Stephani Regis Apostolici, diem videlicet vigesimum Augusti, Anni Millefimi Septingentesimi Nonagesimi Secundi, in Liberam Regiamque Civitatem Claudiopolim indixisset, atque praelibatus Commissarius Regius Plenipotentarius, in Sessione Nostra Comitum, die vigesima tertia Augusti celebrata, comparendo, prius Rescriptum Regium, super Celebratione praesentium Comitum emanatum, subsequenter autem, benignissimum Diploma Regium, Confirmatorium Sacri Diplomatis Regii LEOPOLDI PRIMI Hungariae Regis gloriosae reminiscendae, Anno Millefimo Sexcentesimo Nonagesimo Primo, in Securitatem Jurium, et Constitutionum Principatus Transylvaniae elargiti, loco solitarum Assuratoriarum Litterarum Regiarum, ante Homagii praestationem publice perlegi fecisset, et extradidisset,

set, Nosque illud velut Conventionis inter Principatum Transylvaniae, et Divum olim LEOPOLDUM PRIMUM, qua Hungariae Regem, Ejusque Successores, Hungariae Reges initae, radicale Instrumentum, fidei quoque Regiae Sacramento, post praestitum prius a Nobis Homagium medio Excellentissimi Domini Comitis Commissarii Regii Plenipotentiarum, in Animam Sacratissimae Suae Majestatis, deposito, roboratum, pro Nostra, charaeque Posteritatis Nostrae Securitate, cum maxima Animorum exultatione, et Communi omnium Nostrum Consensu suscepissemus, paternam hanc Suae Majestatis pietatem, debito fidelitatis, et aeternae gratitudinis Testimonio promerituri, juxta Formulam Novellari Articulo quarto Anni Millefimi Septingentesimi Quadragesimi Quarti, praescriptam, et per Excellentissimum Dominum Commissarium Regium Nobis exhibitam, solitum fidelitatis Homagium, magna promptitudine, et exultantibus Animis solemnique ritu, deposuimus, subscripsimusque universi.

(L.S.) *Georgius Comes Bánffy mp. Sacrae Caesareo Regiae Majestatis Camerarius, Consiliarius Status Actualis Intimus, Ordinis Sancti Stephani Regis Commendator, & Magni Transylvaniae Principatus, Partiumque eidem incorporatarum Gubernator Regius.*

(L.S.) *Ignarius Comes de Batthyán mp. Episcopus Transylvaniae Sacrae Caesareo Regiae, & Apostolicae Majestatis Status, & ad Regium Magni Principatus Transylvaniae Gubernium, utrobique Consiliarius Actualis Intimus.*

Libere

- (L.S.) *Wolfgangus Liber Baro Bánffi de Losontz mp. Sacrae Caesareo Regiae & Apostolicae Majestatis Camerarius, Consiliarius Status, & Gubernialis Actualis Intimus, Ordinis Sancti Stephani Regis Commendator, & per Magnum Transylvaniae Principatum Thesaurarius Regius, & Agazonum Regalium Magister,*
- (L.S.) *Wolfgangus Comes Kemény de Magyar Gyerö Monostor mp. Sacrae Caesareo Regiae & Apostolicae Majestatis Camerarius, Consiliarius Status & Gubernialis, Actualis Intimus, Inclitorum Trium in M. Transylvaniae Principatu Statuum & Ordinum Praesidens, & Pincernarum Regalium Magister.*
- (L.S.) *Comes Joannes Nepomucenus Eszterházi, de Galantha S. C. R. A. Majestatis Camerarius, Consiliarius Status & Gubernialis Actualis Intimus mp.*
- (L.S.) *Ludovicus Comes Kálnoki L. B. de Köröspatak S. C. R. & Apost. Majestatis Camerarius, & Regii M. Principatus Transylvaniae Gubernii Consiliarius Actualis Intimus mp.*
- (L.S.) *Alexander Comes de Bethlen, mp. S. C. R. & Apost. Majestatis Camerarius, Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus, & per M. Principatum Transylvaniae Supremus Commissarius Provincialis*
- (L.S.) *David Székelly de Killyén mp. Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus, & per Incl. M. Transylvaniae Principatum Cancellarius Provincialis.*
- (L.S.) *Joannes Gál de Hilib mp. Consiliarius Gubernialis Actualis Intimus.*

- (L.S.) *Josephus Mártonfi de Csik-Mindszent mp. Confiliarius Gubernialis Actualis Intimus, Ecclesie Cathedralis Albenfis in Transylvania Canonus*
- (L.S.) *Josephus Szegedi de Szeged mp. Confiliarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *Joannes Michael Sorerius de Sachszenheim mp. Confiliarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *Stephanus Koszta de Belényes mp. Confiliarius Gubernialis Actualis Intimus Transylvanicus.*
- (L.S.) *Dominicus S. R. I. Comes Teleki de Szék mp. Secretarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *Antonius Horváth de Magyar Zsákod mp. Secretarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *David Vajna de Páva mp. Secretarius Gubernialis Actualis Intimus,*
- (L.S.) *Daniel de Straussenburg mp. Secretarius Gubernialis Actualis Intimus*
- (L.S.) *Stephanus Hannenheim mp. Secretarius Gub. Actualis Intimus*
- (L.S.) *Wolfgangus Cserei de N. Ajta mp. Secretarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *Joannes Sándor de Sz. Domokos Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Joach. Bedeus de Scharberg Intimus Gubernialis Secretarius mp.*
- (L.S.) *Josephus Bisztrai de Eadem, Secretarius Gubernialis Actualis Intimus.*
- (L.S.) *Gregorius Comes de Bethlen mp. S. C. R. & Ap. M. Camerarius, & Regii M. Transylvaniæ Principatus Gubernii Secretarius Actualis Intimus.*

- (L.S.) *Paulus Comes de Bethlen S. C. R. Apost. Majestatis Camerarius, Status Actualis & Excelsi in Magno Principatu Transylvaniæ Regii Guerni Consiliarius Intimus, Inclytæ Tabulæ Regiæ Præses Ordinarius, & in eodem Principatu Supremus Janitorum Regalium Magister mp.*
- (L.S.) *Franciscus Csernátoni de A. Csernáton, S.C. R. & A. M. per M. Transylvaniæ Principatum Partesque eidem reapplicatas Magister Protonotarius mp.*
- (L.S.) *Joannes Cserei de Nagy Ajta mp. S. C. R. & A. Majestatis per Magnum Transyl. Principatum, partesque eidem reapplicatas Magister Protonotarius.*
- (L.S.) *Ladislauş Türi de Sarkad, Magister Protonotarius mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Comes Haller de Hallerkö S. C. R. Apost. Majestatis Camerarius, I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Transylvanicæ Actualis Assessor mp.*
- (L.S.) *Wolfgangus Comes de Bethlen S. C. R. Apost. Majestatis Camerarius, Inclytæ Tabulæ Regiæ Actualis Assessor mp.*
- (L.S.) *S. R. I. Comes Michael senior Teleki de Szék I. T. Regiæ Judiciariæ Actualis Assessor mp.*
- (L.S.) *Franciscus Comes Nemes de Hidvég, I Tabulæ Regiæ Actualis Assessor mp.*
- (L.S.) *Antonius Donárb de Pálos, I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Actualis Assessor mp.*
- (L.S.) *Alexius Szentpáli de H. Sz. Pál mp Tabulæ Regiæ Judiciariæ Actualis Assessor.*
- (L.S.) *Comes Joannes Mikes de Zabola mp. T. Regiæ Judiciariæ Actualis Assessor.*
- (L.S.) *S. R. I. Comes Ladislauş Teleki mp. S. C. R. A. Majestatis Camerarius & T. Regiæ Judiciariæ Actualis Assessor.*

- (L.S.) Samuel Iun. Bália de F. Szilváos, I. Tab. Regiæ Judiciariæ Actualis Assessor mp.
- (L.S.) Samuel Sárosi de Poka mp. I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Actualis Assessor mp.
- (L.S.) Josephus Gál de Hilib, mp. Causarum Suae Majestatis Sacratissimæ Publicarum, & Fiscalium Director ac T. Regiæ Judiciariæ Assessor Actualis.
- (L.S.) Andreas Kökösi de eadem, Causarum Suae Majestatis Sacratissimæ Publicarum. & Fiscalium Vice Director, & Neoresolutus I. Tabulæ Regiæ Actualis Assessor
- (L.S.) Georgius Aranka mp. de Zágón, I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Assessor Supernumerarius
- (L.S.) Josephus Thuri de Tamásfalva, mp. I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Assessor Supernumerarius
- (L.S.) Comes Michael Toldalagi de N. Ertsé mp. I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Assessor Supernumerarius
- (L.S.) Ladislaus Beldi de Uzon mp. I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Assessor Supernumerarius.
- (L.S.) Franciscus Fekete de Frits mp. I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Assessor Supernumerarius.
- (L.S.) Comes Carolus Miko mp. de Hidvég I. T. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Assessor Supernumerarius.
- (L.S.) L. B. Ignarius Kemény mp. de M. Gyerő Monostor I. Tabulæ Regiæ Judiciariæ Assessor Supernumerarius.
- (L.S.) Comes Joannes Nemes mp. de Hidvég S. C. R. Apostolicæ Regiæ Majestatis Camerarius, Consiliarius Status Actualis Intimus. & Sedis Siculicæ Háromszék Supremus Judex Regius.
- (L.S.) L. B. Simon Kemény mp. de Gyerő Monostor C. R. & Apostolicæ Majestatis Camerarius, Consiliarius Status Actualis Intimus, & Comitatus Albenfis Inferioris Supremus Comes.
- (L.S.) Joannes Bornemisza L. B. de Kászon Camerarius, & Supremus Comes Comitatus Hunyad.

- (L.S.) Comes Sigismundus Kornis L. B. de Gönrz - Ruszka Camerarius & Comitatus Szolnok Interioris Supremus Comes
- (L.S.) B. Antonius Josika mp. de Branyitska, Comitatus Kolos Supremus Comes.
- (L.S.) Samuel B. Kemény mp. I. Comitatus Thordensis Supremus Comes.
- (L.S.) Comes Gabriel Haller de Hallerkö Comitatus de Küküllö, supremus Comes.
- (L.S.) Comes Sigismundus Tholdi de eadem, N. Jzalonta, & sekere Bátor S. C. R. A. M. Camerarius, I. item Comitatus Szolnok Mediocris supremus Comes mp.
- (L.S.) Franciscus Comes Toldalagi mp. I. Sedis Siculicalis Marus Supremus Judex Regius.
- (L.S.) Josephus Comes Nemes de Hidvég Sedis Siculicalis Aranyos Supremus Judex Regius mp.
- (L.S.) Josephus B. Nalátzi de Nalátz mp Comitatus Zaránd Supremus Comes.
- (L.S.) Andreas Türi mp. de Sarkad. I. Comitatus Albensis Superioris Supremus Comes.
- (L.S.) Ladislaus B. Bánffi de Losontz, I. Comitatus Krasznenfis Supremus Comes mp.
- (L.S.) Josephus Donath de Nagy Ajta, mp. Consiliarius Aulicus, & Districtus Fogarasiensis Supremus Capitaneus.
- (L.S.) Gabriel Biro mp. de H. sz. Márton, I. Sedis Siculicalis Csik, Gyergyó, & Kaszon supremus Judex Regius.
- (L.S.) Michael Katona mp. de S. Berkesz I. Districtus Kőváriensis supremus capitaneus.
- (L.S.) Georgius Bánffi de Losontz mp. S. C. R. A. Majestatis Colonellus, I. Comitatus Dobocensis Supremus Comes
- (L.S.) Comes Stephanus Mikes de Zabola Camer. Regalista mp, B.

- (L.S.) *B. Georgius Kemény mp. de M. Gy. Monostor Regalista*
- (L.S.) *Paulus Kemény L. B. de M. Gy. Monostor, Consiliarius Aulicus, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Abrahamus Bartsai mp. Colonellus, & Regalista*
- (L.S.) *L. B. Volfgangus Kemény mp. Regalista.*
- (L.S.) *L. B. Alexius Bánffi mp. de Losontz Camerarius, & Regalista*
- (L.S.) *L. B. junior Josephus Bánffi de Losontz mp. Regalista.*
- (L.S.) *L. B. Joannes Bánffi mp. de Losontz Regalista.*
- (L.S.) *Comes Samuel de Berblen mp. Regalista.*
- (L.S.) *Comes Stephanus Toldalagi mp. de N. Ertse Regalista.*
- (L.S.) *B. Michael Inczédi de N. Várad, mp. Regalista.*
- (L.S.) *Iunior Comes Michael Teleki de Szék mp. Regalista.*
- (L.S.) *Comes Venceslaus Béli de Uzon mp. Regalista.*
- (L.S.) *Antonius Bélli de Uzon mp. Regalista.*
- (L.S.) *Stephanus Henter de Sepsi Sz. Ivány mp. Regalista.*
- (L.S.) *Comes Sigismundus Lázár de Szárhegy mp. Regalista.*
- (L.S.) *B. Antonius Dioszegi mp. de Déés Regalista.*
- (L.S.) *Casimirus Baron de Petrityevitb Horváth de Széplak Regalista, General Major, & Brigaderius.*
- (L.S.) *Josephus B. Nalárzi de Na'átz mp. Viduæ B. Jpsephi Nalárzi de Na'átz, quondam Gubernialis Consiliarii, natæ Comitissæ Barbaræ Torotzkai Plenipotentiaris.*
- (L.S.) *Josephus B. Györffi de Losád mp. Regalista.*
- (L.S.) *B Antonius Henter, de Sepsi Sz. Ivány Regalista mp.*
- (L.S.) *Josephus B. Bornemisza Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel iun. Szentiváni de Sepsi Sz. Iván I. Comitatus Kolos Ordinarius Vice Comes Regalista mp.*

- (L.S.) *B. Georgius Szentkerezsti de Zágon mp. Regalista*
 (L.S.) *Josephus Torma de Tsissokereftur mp. Regalista*
 (L.S.) *Comes Casparus Kornis, L. B. de Göntz Ruszka Regalista.*
 (L.S.) *Ignarius Szeredai, de sz. Híromság, mp. Regalista*
 (L.S.) *Franciscus P. Horváth mp. Regalista*
 (L.S.) *Comes Daniel Bethlen mp. Regalista.*
 (L.S.) *Paulus Ugron de Abrahámfalvâ mp. Regalista.*
 (L.S.) *Ladislaus Tökés de Magyaros mp. Provincialis Commissarius & Regalista.*
 (L.S.) *Nicolaus Csizár de Borberek mp. Regalista*
 (L.S.) *B. Alexander Hufzár Regalista. mp.*
 (L.S.) *Alexius Nopcsa de Felső Szilvâs Regalista mp.*
 (L.S.) *B. Ladislaus Kemény mp. Regalista*
 (L.S.) *Joannes P. Horváth mp. Regalista.*
 (L.S.) *Nicolaus P. Horváth de Széplak mp. Regalista.*
 (L.S.) *Michael Torma de Csitso Kereftur mp. Regalista.*
 (L.S.) *Michael Berzentzei de Görgény Sz. Imre mp. Regalista.*
 (L.S.) *Paulus Matskási de Tinkova mp. Regalista.*
 (L.S.) *Alexius de Sombor mp. Regalista.*
 (L.S.) *Stephanus Gál de Hilib, & in Kis-Nyujtod mp. Regalista.*
 (L.S.) *Samuel Comes Vafs mp. Regalista.*
 (L.S.) *Michael Márkos mp. Cancellariæ Regiæ Provincialis Transylvaniæ Registrator Regalista.*
 (L.S.) *Alexander B. Jofurzi mp.*
 (L.S.) *B. Josephus Hufzár mp. Regalista.*
 (L.S.) *Comes Volfgangus Bethlen mp. Regalista*

- (L.S.) *Alexander Maurer mp. de Ürmös, Regalista.*
- (L.S.) *B. Stephanus Jofika Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Joannes Lázár Camerarius, & Regalista, mp.*
- (L.S.) *Comes Daniel Vajj de Czege Camerarius, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Jofepkus Eperjesi mp. Regalista.*
- (L.S.) *Gabriel Miksa de Diod-Váralya Regalista mp.*
- (L.S.) *Michael Tororz kai Regalista mp.*
- (L.S.) *comes Antonius Haller mp. Regalista*
- (L.S.) *Joannes Babb mp. Episcopus Fagarasiensis Regalista*
- (L.S.) *B. Jofepbus Tororz kai mp. Regalista*
- (L.S.) *Henricus Comes Kálnoki mp. Regalista*
- (L.S.) *G. Teleki Ferentz Regalista mp.*
- (L.S.) *C. Sigismundus Kun de Osdola Regalista*
- (L.S.) *Comes Samuel Bethlen de Iktár Camerarius, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel Horváth de N. Várad Regalista mp.*
- (L.S.) *Joannes Szilvási mp. Regalista*
- (L.S.) *Paulus Kendeffi de Malomviz Regalista mp.*
- (L.S.) *Jofephus jun. Comes Teleki mp. Regalista*
- (L.S.) *Comes Stephanus Haller mp. de Hallerkö Regalista*
- (L.S.) *Setephanus Turi de Tamásfalva Protocollista Gubernialis, & Regalista mp.*
- (L.S.) *Georgius Matskási mp. Regalista*
- (L.S.) *Franciscus Mutskási Regalista mp.*
- (L.S.) *Laurentius Mura de F. Száláspataka Regalista mp.*
- (L.S.) *Volfgangus Va's mp. de Mindszent, Regii Thesaurarius Transylvanici Registrator, & Expeditor, Regalista*

- (L.S.) Comes Ignatius Kornis Regalista mp.
- (L.S.) Moyses Bartha mp. Conventus B. Mariae Virginis de Kolos-Monostra Requistor, & Deputatus.
- (L.S.) Stephanus Fangh mp. Ecclesiae Cathedralis Albenfis Trausfl. Cantor Canonicus, & Capituli ejusdem Deputatus.
- (L.S.) Alexius Lajos mp. de Szatsva Regalista
- (L.S.) Alexander Turi de Tamásfalva I. Sedis Siculicalis Miklos-
vdr V Judex Regius, et Regalista
- (L.S.) B. Orbán Antal Regalista mp.
- (L.S.) Ignatius Forrai L. R. de Soborsin, per legitime constitutum
suum Plenipotentiarium Andream Kökösi mp. de eadem qua Re-
galista
- (L.S.) Stephanus Ugron de Abrahámfalva mp. Regalista.
- (L.S.) Paulus comes de Bethlen Regalista mp.
- (L.S.) comes Samuel senior Gyulai S. C. R. M. Camerarius, Or-
dinis Militaris Mariae Theresiae minoris Crucis Eques, Genera-
lis Campi Marschalli Iocumentenens, & unius Legionis Pedestris
Proprietarius Colonellus mp.
- (L.S.) Comes Sigismundus Mikes mp. de Zabola Regalista
- (L.S.) Gregorius Mára mp. de F. Szállaspataka Regalista.
- (L.S.) Antonius Hollaki mp. de K. Halmágy Regalista.
- (L.S.) Samuel Tornyai mp. de Toronyfalva Regalista.
- (L.S.) Alexius Cserei mp. de N. Ajta Taxator Gubernialis, &
Regalista.
- (L.S.) Alexander Gyujto de Sepsi Martonos mp. Excellentissimae
Dominae Comitissae Annae Mikes, Viduae B. Stephano Danielianae
Regalissae, Plenipotentiaris.
- (L.S.) Comes Joannes Kendeffi de Malomváz mp. Illust. Dominae
Comitissae Christianae Berblen Viduae Comitissae Alexi Kendeffi, Con-
siliaris Gubernialis Regalissae Plenipotentiaris.

- (L.S.) *Matskafi Imre de Tinkova Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Antonius Lázár de Szárbegy Regalista mp.*
- (L.S.) *Samuel Filep de Deáki mp. Conventus. L. M. V. de Kolos-
Monoftra Requisite, & Deputatus.*
- (L.S.) *B. Adamus Radák mp. Regalista.*
- (LS) *B. Nicolaus Jofika de Branyitska Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Balint Jofepbus de Tóvifs Regalista mp.*
- (L.S.) *Joannes junior Cserei Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Daniel Vay de Vaja, Regalista mp.*
- (L.S.) *C. Nicolaus Bethlen de Bethlen Regalista mp.*
- (L.S.) *Bartsai Joannes Regalista mp.*
- (L.S.) *Comes Ladislaus Kun Regalista mp.*
- (L.S.) *B. Volfgangus Wajelenyi mp. de Hadad, S.C. R. A. M.
Camerarius Aulicus, & Regalista.*
- (L.S.) *Joannes Comes de Bethlen mp. Regalista.*
- (L.S.) *Joannes Comes de Bethlen mp. qua Plenipotentarius Ill.
Comitiffæ Claræ Nemes, Viduæ Ill. Comitissæ Samuelis de Beth-
len Confiliarii Regii Gubernalis.*
- (LS.) *Franciscus Comes Gyulai Regalista mp.*
- (L.S.) *Joannes B. Bornemisza qua Plenipotentarius junioris Co-
mitissæ Samuelis Gyulai Regalista.*
- (L.S.) *Grof Gyulai Ijtván mp. Regalista.*
- (L.S.) *Petrus Bartsai mp. Regalista.*
- (L.S.) *Joannes Balog mp. Regalista.*
- (L.S.) *Ludovicus Máriaffi de Maxa mp. Regalista.*
- (L.S.) *Emericus S. R. I. C. Telki de Szék mp. Regalista.*
- (L.S.) *Ludovicus S. R. I. C. Teleki de Szék, S. C. R. & A.
Majestatis Camerarius & Regalista.*

- (L.S.) *Joannes Sándor de Kend* mp. *Regalista.*
- (L.S.) *Ladislauſ Tiiri, tanquam Conſiliarii Aulici Iosephi Pelfer & Samuelis Tiiri I. Tabulae Regiae Judiciariae Actualis Aſſeſſoris ad quietem diſpenſati, utriuſque Regaliſtæ Plenipotentiarius* mp.
- (L.S.) *Ladiſlaus Comes Toldalagi de N. Eertſe S. C. R. & A. Maieſtatis Camerarius, & Regaliſta* mp.
- (L.S.) *Volffgangus Ilollaki* *Regaliſta* mp.
- (L.S.) *Ni o auſ Comes Vaſſ' de Tzeze* *Regaliſta* mp.
- (L.S.) *Joſephus Comes Gyulai de Maruſ-Nemeti* mp.
- (L.S.) *Lauſſauſ Comes de Betblen* mp. *S. S. Maieſtatis Camerarius.*
- (L.S.) *Franciſcus B. Bálintib* *Regaliſta* mp.
- (L.S.) *Joſephus Comes Lázdár* *Regaliſta* mp.
- (L.S.) *B. Nicolaus Veſſelényi* mp.
- (L.S.) *Antoniuſ Vajna de Páva, Regaliſta, & Deputatuſ I. Comitatuſ Albæ Infer. & ejuſdem Comitatuſ Supremuſ Judicium* mp.
- (L.S.) *Alexander Gyujto de Serſi Martonoſ I. Comitatuſ Albenſis Infer. V. Comes, & Deputatuſ* mp.
- (L.S.) *B. Martinuſ Vangbely de Seeb'rg, Regaliſta, & I. Comitatuſ Albæ Superioris Deputatuſ* mp.
- (L.S.) *Volffganguſ Congradi de Gáloſ Petri, I. Comitatuſ Albenſis Superioris V. Comes, & Deputatuſ* mp.
- (L.S.) *Andreaſ Kaſza de Félſő Torja, Deputatuſ* mp. *I. Comitatuſ Tbordenſis.*
- (L.S.) *Gabriel Betegb de Tuſnád I. Comitatuſ Tbordenſis Deputatuſ, & ejuſdem I. Comitatuſ Ordinarius Notariuſ* mp.
- (L.S.) *Adamuſ de Sombor* mp. *I. Comitatuſ Doboka Deputatuſ.*
Iose-

- (L.S.) *Iosephus Hatfaludi mp. de eadem I. Comitatus Doboka Deputatus. & ejusdem I. Comitatus alrer Supr. Iudex Nobilium.*
- (L.S.) *Ladislauus Alfo de Pestény I. Comitatus Szolnok Interioris Supremus Iudex Nobilium, & Deputatus mp.*
- [L.S.] *Antonius Nemes de Cs. Mihályfalva I. Comitatus Szolnok Interioris V. Comes, & ejusdem I. Comitatus Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Kenderefi mp. I. Comitatus Hunyadensis Supremus Iudex Nobilium, & Deputatus.*
- (L.S.) *Stephanus Ponori mp. de eadem I. Comitatus Hunyad Ordinarius Notarius & Deputatus.*
- (L.S.) *Ladislauus Vay de eadem, I. Comitatus Kraszna Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Kállai de Somlyó I. Comitatus Kraszna Deputatus mp.*
- (L.S.) *Clemens Kozma mp. de Kézdi Sz. Lélek, I. Comitatus de Zaránd Deputatus.*
- (L.S.) *Daniel Ribitzei mp. de Eadem, I. Comitatus de Zaránd Deputatus.*
- (L.S.) *Emericus Pelei mp. de Ér-Mindszént Ordinarius I. Districtus Kövár Vice Capitaneus, & Deputatus.*
- (L.S.) *Sigismundus Katona mp. de Sáros-Berkesz, I. Districtus Kövár Deputatus.*
- (L.S.) *Franciscus Apor mp. de Altorja Regalista, & I. Comitatus de Küküllő Deputatus.*
- (L.S.) *Michael Földvári de Tants mp. I. Comitatus de Küküllő Deputatus, & Regalista.*
- (L.S.) *Michael Csomos mp. de Albis I. Comitatus Medioeris Szolnok Ordinarius Iudex Nobilium, & Deputatus.*

- (L.S.) *Paulus Baranyai de Várad I. Comitatus Szolnok Mediocris Ordinarius Assessor, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Alexander Fileki de Szuszák I. Comitatus Kolos Deputatus mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Rettégi de Kis-Budak, I. Comitatus Kolos Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Kundo Dályai mp. I. Sedis Siculicalis Udvarbelly Vice Judex Regius, et ejusdem Sedis Deputatus.*
- (L.S.) *Moyfés Pálfi mp. I. sedis Siculicalis Udvarbelly Vice Judex Regius et ejusdem Sedis Deputatus*
- (L.S.) *Michael Matis mp. I. Sedis Siculicalis Háromszék Deputatus.*
- (L.S.) *Andreas Czeryek de Sepsi Zoltán V. Iudex Regius Sedis Sepsi, & Sedis Siculicalis Háromszék Deputatus mp.*
- (L.S.) *Michael Sándor de Sz. Domokos mp. I. Sedium Siculicalium Csik utriusque Gyergyó, & Kajzon Deputatus, & Regulista.*
- (L.S.) *Alexius László mp. de Afalu I. Sedum Siculicalium Csik utriusque Gyergyó, et Kajzon Deputatus, & I. Sedis Siculicalis Gyergyó Juratus Assessor.*
- (L.S.) *Alexander Biró de K. Görgény I. Sedis Siculicalis Marus V. Judex R. & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Carolus Abel de Székes Fejervár mp. ejusdem Sedis Marus Deputatus.*
- (L.S.) *David Alexius Dindár mp. S. R. I. Nobilis, I. Sedis Siculicalis Aranyos Deputatus.*
- (L.S.) *Andreas Pálfi de Várfalva I. Sedis Siculicalis Aranyos Deputatus. mp.*
- (L.S.) *Ioannes Fridericus de Rosenfeld S. C. R. & A. M. Regii in Transylvania Gubernii Consiliarius, Nationis Saxonicae Consul. Prov. & Lib. Regiæque Civitatis, & Sedis Cibiniensis Deputatus Primarius mp.*

- (L.S.) *Michael Bransib Civitatis, & Sedis Saxonicalis Cibiniensis Iudex mp.*
- (L.S.) *Ioann. Georg. Conraät mp. Senator Cibiniensis.*
- (L.S.) *Michael Theopbilus de Reifensfels mp. Nationis Saxonicae nec non Liberae, Regiaeque Civitatis ac Sedis Cibiniensis juratus Notarius Provincialis et Deputatus.*
- (L.S.) *Georgius ab Ehrenschild mp. Lib. Regiaeque Civitatis, & Sedis Schaesburgensis Consul, & Deputatus Primarius*
- (L.S.) *Petrus Leichamschneider Senator, & Deputatus Schaesburgensis mp.*
- (L.S.) *Andreas Enyetter mp. Senator & Deputatus Liberae Regiaeque Civitatis & Districtus Coronensis.*
- (L.S.) *Joannes Jacobus Milius mp. Senator, & Deputatus ejusdem Civitatis & Districtus.*
- (L.S.) *Marcus Tartler mp. Notarius, & Deputatus ejusdem Civitatis & Districtus*
- (L.S.) *Georgius Roth mp. Sedis Iudex Sabasienfis.*
- (L.S.) *Andreas a Velthern mp. Senator & Deputatus Sabasienfis.*
- (L.S.) *Michael de Heydendorff Consiliarius R. Lib. Regiaeque Civitatis, Sedisque Mediensis Consul, Primarius Deputatus mp.*
- (L.S.) *Andreas Traugott Krausz mp. Notarius praedictae Civitatis, & Sedis Mediensis.*
- (L.S.) *I. L. B. de Löventhal mp. Senator, & Deputatus Bisstriensis.*
- (L.S.) *Josephus Szeli mp. Sedis Sax. N. Sink Reg. Iudex & Deputatus.*
- (L.S.) *Ferd. Michael Capesius mp. Secretarius, & Deputatus Sedis Saxonicalis Nagysink.*

- (L.S.) *Iosephus Frid. de Flagner mp. Sedis Sax. Rupensis Sedis Iudex, & Deputatus.*
- (L.S.) *Carolus Christianus de Steingburg mp. Sedis Sax. Rupensis Notarius, & Deputatus*
- (L.S.) *Michael Roth mp. Oppidi, Sedisque Sax. Mercuriensis R. Iudex, & Deputatus.*
- (L.S.) *Simon Löw mp. Notarius & Deputatus Sedis Mercuriensis.*
- (L.S.) *Ioannes Theodosius Albrich mp. Sedis Iudex & Deputatus Oppidi Sedisque Sax. Ujegyház.*
- (L.S.) *Joannes Michael Herberth mp. Secretarius, & Deputatus Sedis Saxonialis Ujegyház.*
- (L.S.) *Ladislaus Kásoni de Kertsed, mp. Sedis ac Oppidi Szász-Város. Actualis Iudex & Deputatus Primarius.*
- (L.S.) *Joannes Burtz mp. Senator & Deputatus ejusdem Oppidi.*
- (L.S.) *Samuel Enyedi de Vondtzk mp. I. Districtus Terræ Fogaras Vice Capitaneus, & Deputatus.*
- (L.S.) *Antonius Kiss de Zabola I. Districtus Terræ Fogaras Sedi Superioris Actualis Assessor, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Sigismundus Pap de Szathmár mp. Lib. Regiæque Civitatis Claudiopolis Iudex Primarius & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Bertalan mp. Lib. Regiæque Civ. Claudiopolis Iudex Regius & Deputatus*
- (L.S.) *Samuel Filep mp. Lib. Regiæque Civitatis M. Vásárhelly Senator & Deputatus*
- (L.S.) *Iosephus Gyöngyösi mp. ejusdem Civ. M. Vásárhelly Senator & Deputatus*
- (L.S.) *Iosephus Koltsár de Bihar mp. Lib. Regiæque Civ. Albo-Carolinæ Senator, & Deputatus.*
- (L.S.) *Iosephus Both ejusdem Civ. Albæ-Carolinensis Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Andreas Ambrus Iur. Lib. ac Privilegiati Op. Montani Abrudbánya Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Georgius Szánto mp. ejusdem Opp. Montani Abrudbánya Iuratus Fiscalis & Deputatus*

- (L.S.) *Ioannes Bogáthi de eadem Priv. Opp. Vizakna Regius Iudex & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Ioannes Szász de Szemerja ejusdem Opp. Privilegiati Ord. narius Notarius, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Abrahamus Csoka de Ofztanitzá mp. I. Comitatus Hunyad Iuratus Affessor, Primarius item Iudex, & Deputatus Opp. Vajda Hunyad.*
- (L.S.) *Daniel Szóts de Körös Sedis Siculicalis Orbai Act. Affessor, pro nunc L. ac Priv. Opp. Kézdi Vásárhelly & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Iosephus Kováts Priv. Oppidi Kézdi Vásárhelly Senator, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Franciscus Kenderék de F. Szállás-pataka mp. I. Comitatus Hunyad V. Notarius, & Oppidi Priv. Hátzeg Deputatus*
- (L.S.) *Philip. Papp alp Sebejsi de Kárán-Sebejs mp. Ord. Notarius, Regius Perceptor, & Deputatus Priv. Opp. Hátzeg.*
- (L.S.) *Samuel Demeter de Szemerja mp. Opp. Priv. S. Szent György Notarius, & Deputatus.*
- (L.S.) *Ioannes Lórintz de All-Torja mp. R. Perceptor, Senator, & Deputatus Opp. Priv. Bereck.*
- (L.S.) *Paulus Simon mp. Deputatus Oppidi Berelzk.*
- (L.S.) *Paulus Szász Iudex Primarius Opp. Priv. Ilyefalva, & Deputatus mp.*
- (L.S.) *Moyfés David Oppidi Csik-Szereds Deputatus mp.*
- (L.S.) *Stephanus Juhász mp. Opp. Priv. Szék Deputatus.*
- (L.S.) *Ioannes Szathmári mp. ejusdem Oppidi Szék Deputatus.*
- (L.S.) *Nobilis Valentinus Kis mp. Oppidi Priv. Zilah Deputatus.*
- (L.S.) *Dionysius Csürös mp. ejusdem Oppidi Deputatus.*
- (L.S.) *Antonius Aerizer mp. Opp. Priv. Kolos Deputatus.*
- (L.S.) *Michael Bálinth mp. ejusdem Oppidi Deputatus*
- (L.S.) *Abrahámus Bálintfi mp. Opp. Oláhfalú Deputatus.*
- (L.S.) *Stephanus Szóts mp. ejusdem Opp. Oláhfalú Deputatus.*
- (L.S.) *Alexander Szakátsa Sandre mp. Opp. Udvarhelly Iudex, & Deputatus.*
- (L.S.) *Andreas Szász mp. ejusdem Udvarhelly Deputatus.*

Super qua quidem Fidelitatis Nostræ Sacramenti depositione, præfens Instrumentum Nationalium Principatus hujus Trium Sigillorum appensione, propriis manuum Nostrarum Subscriptionibus, & Sigillorum singulorum appositionibus roboratum, et communitum, Sacratissimæ Cæsareo Regiæ Majestati, Domino Domino Nostro Clementissimo præsentandum, in tesseram, et testimonium perpetuæ devotionis, et subjectionis Nostræ exhibemus. In Libera Regiæ Civitate Claudipoli Die Vigesima tertia Mensis Augusti, Anno Millesimo, Septingentesimo Nonagesimo Secundo, Die Generalis Cogregationis Nostræ Secunda.

Georgius Comes Bánffi mp. *Gubernator.*
 Wolffgangus C. Kemény mp. *Statuum Præsident.*
 Franciscus Csernátoni Magister *Protonotarius.* mp.
 Ioannes Cserei mp. Magister *Protonotarius.*
 Ladislaus Turi mp. Magister *Protonotarius.*

ARTICVLVS II.

De procurando effectu Sententiarum, per Iudicia hæreditariarum Provinciarum Germanicarum contra Incolas Transylvanos in iisdem Provinciis paratas Pecunias mutuo, aut Merces, vel alias res ad creditum accipientes, seque Iurisdictioni eorundem Fororum scripto, vel factò sponte subjicientes latorum.

Siquidem sensu Legum Patriarum Contractus Contrahentibus legem ponant, frustra que fierent legitimæ obligationes, nisi illae debitum quoque sortirentur effectum, Iustitia insuper, & mutuum inter ditiones hæreditarias commercium, quod sine securitate Crediti subsistere nequit, exigat, ut sua Contractibus legitime initis fides constet, et eorundem executio autoritate judiciaria procuretur, Status, et Ordines erga Benignam Suæ Majestatis Sacratissimæ propositionem, eatenus factam, statuerunt: ut tam illi, qui occasione levati cujusdam mutui, cum renuntiatione Fori proprii, alienum, sponte, et expresse recognoscunt, quam et illi, qui Societatem quæstus, cum Mercatoribus hæreditariarum Provinciarum ad Iudicium Cambiale pertinentibus fecerint, Iudicio Fori illius, quod sibi in obligatione delegerunt, stare, Jurisdictionesque Magni hujus Transylvaniæ Principatus, Partiumque eidem adnexarum Sententias contra taliter semet obligantes quoad realitatem, et competentiam contracti debiti latas, per Fora hæreditariarum Provinciarum ad Regium in Transylvania Gubernium transcribendas, inde vero sua modalitate concernentibus Jurisdictionibus transmittendas exequi teneantur.

Ut tamen sicut una ex parte Securitati Creditorum prospicitur, ita alia ex parte fraudes præcaveantur, circa Executiones hujusmodi Sententiarum Fororum extraneorum constituitur.

1-mo: Ut id obtineat tantum in obligationibus, quæ legitime, et per tales, qui activitate semet obligandi gaudent, extraditæ sunt, proinde Pupillorum, vel aliorum sub tutela, Curatela, aut Patria potestate positorum obligationes, vim hanc nullo unquam tempore fortiantur, & si contingat penes tales Executionem tentari, comprobata coram exequente Iudice invaliditate similibus obligationum, ab Executione eo facto desistatur, ac per Exequentem Judicem, Regium Gubernium pro ulteriori directione informetur. Quodsi vero Debitor ipsemet nullitatis exceptionem formaverit, illam coram Foro, cui se scripto, vel facto prædeclarata ratione subjecit, comprobare obligabitur.

2-do: Jus tertii in sensu Legum Patriarum semper salvum manere debet, & si illud occasione executionis per tertium Prætendentem cum fundamento insinuatum fuerit, Triumphans, et Executionem peragendi curans extraneus (peracta prævie Executione) coram Exequente Iudice, cautionem fundi præstare, et obligationem assumere teneatur, quod in casum comprobandi coram legalibus Magni hujus Principatus Judiciis, Juris alieni, vel prioritatis, seu ex ætate obligatorum, sive ex intabulatione, aut ipsa rei natura promanantis, satisfactorius sit.

3-tio: Peragenda in Bonis immobilibus Executio, pignus tantum judiciale sapiat, ita quidem; ut Bona Nobilitaria quancumque, fundi vero Civiles, juxta Statuta Locorum Municipalia relui possint.

4-to: Remedium Repulsionis quoque locum habeat, si Repellens coram Executore Iudice errorem in re, vel in persona edocere valeat.

5-tio: Ut de movenda Lite constare possit, et ne quis for-

forte penes fistas, aut jam depuratas 'Obligationales coram forte extraneo impetitus periculum substantiæ suæ subeat, evocatio ad fora concernentia hæreditariarum Provinciarum instituenda, cum præfixione competentis termini, qui considerata hujus Principatus distantia, semestri brevior esse non debet, per eadem concernentia Fora, Regio in Transylvania Gubernio transcribatur, ac per Ragium Gubernium medio Officiola-tus Comitatum, Districtuum, Sedium Siculicalium, aut Saxonicalium, vel Civitatum, seu Oppidorum, in quo Debitor residet, sua modalitate, sine mora Debitori notiñcetur, et de facta Evocatione literæ Testimoniales per procedentes expediantur.

Vicissim sua Majestas Sacratissima benignissime disporre dignabitur, ut in similibus casibus reciprocatio Satisfactionis Judiciorum contra extraneos, Foris Transylvanicis, se se facto, vel scripto submittentes, in Transylvania latorum procuretur: in reliquo extra casus prædeclaratos dispositione 43-ii Art. Anni 1791 in Salvo manente.

A R T I C V L V S III.

Equitatus Generalis Baro Vincentius a Barko in Indigenam recipitur.

Am diuturna Baronis Vincentii a Barco, Equitatus Generalis, et unius Regiminis Velitum Colonelli Proprietarii Servitia, quæ is Sacratissimæ Suæ Majestatis Divis Prædecessoribus, in diversis expeditionibus bellicis, a compluribus Annis, cum magna Nominis sui existimatione exhibuit, quam vero insignia merita, in promovenda peculiariter in Regimine sui Nominis Nobili Juventute Transylvanica manifestata, cordi summentes Status, eundem, Hæredosque suos in Sexu Virili descendentes, universos, accedente Suæ Majestatis Sacratissimæ benigno assensu, in numero-

merum verorum Indigenarum Principatus hujus, erga Juramenti, Novellaribus Articulis inserti depositionem recipiunt, sperantes Eum, suosque successores utiles hujus Patriae Cives, Legumque, ac Praerogativarum Fideles Custodes futuros.

A R T I C V L V S IV.

Comes Ignatius Ybara de Arcze, S. R. I. Baro Reymundus a Serdagna, Baro Vilhelmus Ozman de Laye, Baro Franciscus Veisz, Franciscus Müller, Ignatius Sternegg, Franciscus Iosephus a Köch, Carolus Ioannes Römer, Antonius Ioannes Volff & Iosephus Cato in Indigenas recipiuntur.

Status, et Ordines ad merita, et qualitates Comitis Ignatii Ybara de Arcze, Sacri Romani I. Baronis Reymundi a Serdagna, Baronis Vilhelmi Ozman de Laye, Baronis Francisci Veisz, Francisci Müller, Ignatii Sternegg, Francisci Iosephi a Köch, Caroli Ioannis Römer, Antonii Ioannis Volff, et Iosephi Cato reflectentes, in recognitionem servitiorum eorundem, et laudabilium qualitatum, quibus in promovendis publicis, et privatorum commodis, bono exemplo aliis praeiverunt, animosque Civium sibi devixerunt, eosdem Comitem Ignatium Ybara de Arcze, S. R. I. Baronem Reymundum a Serdagna, Baronem Vilhelmum Ozman de Laye, Baronem Franciscum Veisz, Franciscum Müller, Ignatium Sternegg, Franciscum Iosephum a Köch, Carolum Ioannem Römer, Antonium Ioannem Volff, et Iosephum Cato, horumque Hæredes, et Successores in recta linea descendentes, Status, et Ordines, accedente Suae Majestatis Sacratissimae benignissimo annutu, in Indigenas erga consuetam Iuramenti depositionem, Baronem quidem Reymundum a Serdagna erga persolutionem Taxæ, reliquos vero sine Taxa recipiunt, sperantes Status et Ordines, eosdem gratos, et utiles Patriae Cives, Legumque ejusdem fideles observatores futuros.

CON-

C O N C L U S I O.

Nos itaque dictorum Fidelium Nostrorum Statuum, et Ordinum Trium Nationum praeattacti Hæreditarii Magni Nostri Transylvaniæ Principatus, partiumque Eidem incorporatarum demissa, supplicatione benigne exaudita, et faventer admissa, præscriptos Articulos prævio modo Nobis legali forma submissos, ac præsentatos, hisce Litteris Nostris de verbo ad verbum inferi, et inscribi curavimus, eosdemque Articulos, ac omnia, et singula in illis contenta ratos, gratos, et accepta habentes, eisdem Nostrum Cæsareo-Regioque Principalem Consensum benevolum, pariter et assensum præbuimus, Articulosque eosdem clementer acceptavimus, et auctoritate Nostra Cæsareo-Regioque Principali approbavimus, ratificavimus, et roboravimus, ac pro fundamentali ejusdem Principatus, partiumque incorporatarum Lege, ipsis, eorumque posteritati benigne confirmavimus, atque in codicem aliarum ejusdem Principatus Nostri, partiumque eidem incorporatarum publicarum Legum, et Constitutionum relata, tam Nos ipsi observabimus, quam per alios quoscunque fideles Nostros observari curabimus. Quemadmodum acceptamus, approbamus, ratificamus, roboramusque, et confirmamus, harum Nostrarum vigore, et Testimonio Litterarum mediante. Datum in Archi Ducali Civitate Nostra Vienna Austriae. Die Decima Sexta Mensis Novembris. Anno Domini Millesimo, Septingentesimo, Nonagesimo Quinto. Imperii Nostri Romani, Regnorum item Nostrorum Hæreditariorum Anno Quarto.

FRANCISCUS mp.

Samuel Comes Teleki mp.

Franciscus Redly mp.

I N D E X
NOVELLARIUM
ARTICULORUM, DIÆTA-
LIUM.

Ab

Anno 1744. usque Annum 1792.

Conditorum

elaboratus

Operâ et Studio

STEPHANI HALMÁGYI
de Étfalva

Secretarii in Transylvania Gubernialis
Actualis Intimi.

Annô Domini 1816.

CLAUDIOPOLI.

Typis Lycei Regii 1816.

Animadversio.

Qui Numeri indigent annos, Articulos, vel Paragraphos? cui-
cunque Lectori notum esse confido, id unicum, idque pro-
pter initiantes potius, quam alios animadvertendum inveni:
Voces contractas: *in Conf. Sacr. Dipl. Leop.* intelligen-
das esse: in Confirmatione Sacri Diplomatis Leopoldi I-mi
Imperatoris. Item Litteras *a. e.* Significare: Anni ejus-
dem.

Imprimatur.

Claudiopoli die 26-ta Aprilis.

1816.

Stephanus Koszta. m. p.

Consiliarius Gubernialis.

I N D E X

ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

A.

- A**bsolutionales Litteræ. — *Hic Tutoribus quoad Rationes Pupillares per Gubernium Regium qualiter elargiendæ: Art. 52. anni 1791. puncto 8-vo.*
- Acquisita Bona. — *Hæc liquidatorum Ratiocinantium quando, et qualiter occupari possunt art. 51. anni. 1791.*
- Acta Archivorum. — *vide Archivum.*
- Actio. — *de hujus incompetentiâ adducendæ, ut et meritales fundamentum causæ constituentes allegationes in simplicium Exceptionum Objectionibus locum non habeant. art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*
- Actuarius. — *hos in Comitibus agunt Protonotarii. art. 11. an. 792. puncto 1. §. e.*
— *hos in Marchalibus seu Generalibus Congregationibus agunt Notarii. art. 12. an. 1791. puncto 2.*
- Actus. — *de horum sub novo Ordine Judicario Jös. II. Imperatoris interventorum legalitate. art. 39. anni. 791.*
- Administratio. — *Sive Politicæ, seu Justitiæ, vel Æconomice in administratione necessariis Officiis Indigenis Transylvaniæ usurum se declarat Leop. I. Imp. in Confirmatione Sacri Diplomatis Leop. art. 2. an. 1791. puncto. 5-16.*
— *hanc publicam juxta leges, et his conformes Gubernii Regii Ordinationes, Vniversitatum item conclusa legibus, Regis item et Guberniibus Ordinationibus confirmata tractent officiales Comitatum Districtuum Hungaricorum, et Sedum Sicuticalium. art. 12. an. 1791. puncto. 4. §. e.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIIUM.

A.

- Administratio.** — *Quoad hanc Politicam, Oeconomicam, et Juridicam Jurisdictiones Nationis Saxonicae in legali sua activitate qualiter conservabuntur.* art. 13. anni 1791.
- Administratores.** — *Hos pro Comitatus, et Districtibus, Sedibus item Siculicis Gubernator constituit.* art. 12. anni 1791. punct. 2.
- Adulterator Auri.** — *vide Aurum.*
- Adulterium aurum.** — *vide Aurum.*
- Æconomia.** — *In Æconomicis quoad Regalia, et Fiscalia qualis ratio habebitur?* per Leop. I Imp. declaratur in Conf. Sac. Dipl. Leop. art. 2. anni 179. puncto 4. o.
- *ad hanc administrandam necessarius Officiis Indigenæ Transylvani Hungari, Siculi, et Saxones applicentur.* ibidem puncto 5. 10.
- Ædes Sacrae.** — *vide Tempia.*
- Ædificium.** — *hæc Coloni migrare volentis per Dominium terrestrem qualia, et qualiter bonificanda.* art. 26 an. 1791. puncto 7.
- Ægrotus.** — *His Administrandum Sacrorum sive Parochis receptarum Religionum liber fit ad quæcumque loca accessus.* art. 58. an. 1791.
- Æs.** — *æris Foinæ vide Foinæ*
- Æssimatio.** — *hæc meliorationum, et Deteriorationum per Colonos factarum, quando, et quem in finem suscipienda.* art. 26. an. 1791. punct. 8.
- Ætas.** — *Hanc legitimam affectus quilibet Juramentum Unionis deponere tenetur.* art. 6. anni. 1744.
- Agens.** — *In Valachia, et Moldavia vide negotiorum Gestor.*
- Agyrta.** — *Hos, ut et Desertores, aut alios delinquentes, et vagabundos, aut profugos Jobbagiones Urbubarii non audeant sub prætextu quocumque in Tutelam recipere, aut sub Nomine Metallii Fossoris vel quocumque sub prætextu Asylum dare.* art. 4. An. 1747.
- Alba Carolina.** — *olim Alba Julia,*
- *hic desixa Seder Episcopi Rom. Catholici Transylvaniensis.* Art. 1. an: 1751.
- *hujatis Arcis Pars pro Residentia Episcopi assignata ceu Caput Bonorum cum bonis sic dictis Albensibus Possessionibusque Dállya, Strácsi, Ta e, Sósptak, Poklos, Tótfalva, Pojána, Gaurán, Metesd, Felső Gald, Diómál, Ponor, Remete, Drombár, Portionibus item Possessionariis Cs*gdöd, Marus. Varadgya, Sárd, Igen, Benedek, Borbánd e Regestro Fiscali eximitur. et titulo novæ Fundationis pro Episcopatu conferabilis declaratur, ibidem.*
- Hujus*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

A.

- Alba Carolina.** — *Hujus Arcis dictorumque Bonorum exemptio reliquis ad memoratum Caput Bonorum olim deservientibus sive inscriptionali sive alio quovis Titulo ab aliis Possessis in Salvo relicta, nihil vel Fisco Regio, vel privatorum Juribus præjudicet. Ibidem.*
- *hujus Cathedralis Ecclesiæ ad intertentionem seu in Dotem qualiter collata, et e Registro Fiscalitatum exempta Possessio Drombár. Ibidem.*
- *hic Templum minus olim a Christophoro Báthori erectum Catholici reedificent, in Sacr. D.pl. Leopoldino Confirmato. Art. 2. an. 1791. puncto 10*
- Albense Archivum** — *vide Archivum.*
- Albense Capitulum.** — *vide Capitulum.*
- Albense Fiscale Dominium.** — *vide Albo Carolina.*
- Albensis Comitatus inferior.** — *hujus apud Supremum Comitem aservetur Sigillum Nationis in Transylvania Hungaricæ. Art. 11. an. 1791. puncto 3. §. n. 2*
- Allegatio.** — *Hæ merita Cause Fundamentum constituentes præsertim de Competentia Actionis in simplicium exceptionum objectionibus locum non habeant. art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*
- Amotio.** — *Hæ Colonorum per Dominos Terrestris quando, et qualiter fiat. Art. 26. anni 1791. puncto 14.*
- Aneloy.** — *Cælestinus in Indigenam recipitur. art. 63. anni 1791.*
- Andreas Rex.** — *Hujus Decreti art. nono in ultima Posoniensi Diæta abolito, et ex puncto Decretum Tripartitum Wetböczii, ut et Aprobatae, et Compilatae Constitutiones per Leop. I. Imperatorem confirmantur in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 3-tio.*
- Annus.** — *hi, ut vocant liberi, Fodinarum Possessoribus concedendi sunt art. 1. anni 1747.*
- Anonymæ.** — *Delationes vide Delationes.*
- Apaffi.** — *de Michaële juniore in Spem Successionis educando in Conf. Dipl. Leop. I. art. 2 an. 1791. §. initiali.*
- Apostoli** — *seu Transmissionalés vide Transmissionales,*
- Appellatio.** — *hæc in Causis coram Judicio Montanifico agitundis ad quos et quo modo fieri debeat? art. 14. an. 1744.*
- *hujus usus in Foris inferioribus ex tenore B. Rescripti Regii die 14-ta Junii an. 1754. ad Status, et Ordinis emanati juxta Dictamino Legum Patriarum in omnibus in Salvo permaneant. art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*
- Hæc*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

A.

- Appellatio.** — *Hæc uti et Recursus e Dicasteriis, et Tribunalibus Judicialis in Transylvania superioribus ad Thronum Regiæ Majestatis in quibus causis, et qualiter admittenda. Ibidem.*
- *hæc e Foris, et Dicasteriis Superioribus intra quem terminum prosequenda sit. Ibidem.*
 - *Seu per hanc seu per Recursum promoveat Causam in Casibus Notam infidelitatis inferentibus, et aliis Criminalibus convictus, usque ad Decisionem Causæ, vel sub securâ maneat Custodia, vel sufficientem præstet fidejussoriam Cautionem. Ibidem.*
 - *Seu penes hanc, seu penes Recursum coram Throno Regio succumbens usum fructum medio tempore perceptorum, expensarum item, et fatigiorum refusioni obnoxius erit excepto Fisco Regio. Ibidem.*
 - *penes hanc, vel penes Recursum coram altissim Throno Regio succumbens Fiscus usuum saltem, et fructuum medio tempore perceptorum restitutione tenetur, expensarum vero Refusione tunc solum, si petitorie ageret, et in omnibus Foris succumberet. Ibidem.*
 - *penes hanc coram Tabula Regia Judiciaria sub novo Ordine Fud. adherentibus de causis. art. 45; an. 1791.*
- Aprobatæ Constitutiones.** — *Harum, et Compilatarum Constitutionum articuli Principatus Transylvaniæ ad Portam Ottomanicam adhæzionem Statuentes abrogantur. art. 1. an. 1744.*
- *earundem, et Compilatarum Constitutionum articuli liberam Principum electionem statuentes abrogantur, art: 2. an. 1744.*
 - *earundem P. 3. Tit. an. unicus, subsequensque super Unione Juramenti formula, huicque subnexæ Unionis Conditiones in Parte Juribus Majestaticis derogante abrogantur, et pro sublatis declarantur, art. 6 a. 1744.*
 - *eorundem, et Compilatarum Constitutionum Articuli Romano Catholicæ, huicque Græci Ritus vere Unitorum Religioni præjudiciosi abrogantur. Art. 7. an. 1744.*
 - *earundem, et Compilatarum Constitutionum articuli Episcopum R. Catholicum excludentes, Canonicus a Cura, et Custodia Archivarum Atbenis, et Kolos Monoforiensis arcetes, Ecclesias, Collegia, Monasteria, et Residentias Religiosorum in Transylvania existentium ad certum duntaxat locum restringentes, liberum Religionis R. Catholicæ exercitium vetantes, Immunitati Ecclesiasticæ adversantes, Societatem Jesu proscribentes, Fautores eorundem Notæ infidelitatis subjicientes, abrogantur. Ibidem.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

A.

- Aprobatae Constitutiones.** — *Earundem P. III. Tit. 12. Articulus unicus de articulorum subscriptione, et extraditione sonans dilucidatur. art. 9. anni 1744.*
- *hæc, us et Compilatæ Constitutiones, ac Decretum Tripartitum Verböztii per Leop. I. Imperatorum confirmatur, in Sacr. Dipl. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 3-tio.*
- Archivarius.** — *Hi, vel unus ex Notariis cum Scribis labores apud Prætoriam Comitatum Sedium, et Districtuum continuare debent. art. 12. anni 1791. puncto 1.*
- Archivum.** — *Archivorum Albenfis, et Kolos Monasteriensis a Cura, et Custodia Canonicos arcetes in Aprobatis, aut Compilatis Constitutionibus, aut alibi existentes articuli obrogantur. art. 7. an. 1744.*
- *In iisdem Instrumenta Litteralia qualiter transumenda sint. art. 3. anni 1753. 1754. 1755.*
- *hæc Comitatum Districtuum, et Sedium cum cæliis ad publicam Directi-
onem pertinentibus Instrumentis, et requisitis apud domos Prætoriales cus-
todiantur. art. 12. an. 1791. puncto 1.*
- *horum in Comitatus Districtibus Hungaricis, et Sedibus Siculicis Publi-
corum Aâa regestrentur, et qualiter ibidem puncto 4-to post §-phum e.*
- Arenda.** — *Ex his Decimarium, decimis, item ac Tricesimis, ut et Salis, ac Metallorum fodinis aliisque bonis Regiis, et Fiscalibus suplebuntur cæ-
tera, quæ ultra quantum Tributi Diplomaticum requirerentur ad defen-
sionem Patriæ in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 12-mo.*
- *Decimarum Arenda Fisco reservata Decimæ ipsæ Dominis Terrestribus
relinquantur. Ibidem puncto 16.*
- Arestatio.** — *Hæc seu interceptio, et comprehensio Metallurgorum, Urbura-
riorum, et Fodinarum per Officiales Comitatus, et Dominos Terrestris
nonnisi in facto delicti fieri potest, et hi tunc etiam Judicio Montani-
stico extradundi sunt, exceptis Casibus Potentiæ criminalibus, et rem Mon-
tanisticam non concernentibus in quibus ordinariæ suæ Jurisdictioni sub-
sunt. art. 5. an. 1747.*
- *hæc Urburiorum, et Laboratorum quorumlibet Montanisticorum in locis
Fodinarum, vel viis ad eas ducentibus cuius Jurisdictioni, et Magistratui
sine præscitu Judicii Montanistici prohibita est, observato tamen eo, quod
subscripti anni articulo 5-to de hac re cautum est, art. 13. An. 1747.*
- Argentum.** — *Argenti Fodinæ vide Fodinæ.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

A.

- Argentum.** — *Hujus, ut et Auri, ac Mercurii Prævaricatores si sunt Urbuarii coram Judicio Montanistico sistendi, eorumque Causa ibidem decidenda est.* art. 11. an. 1747.
- *hujus contra Adulteratores Proceſſus, et Pœna.* art. 5. an. 1753. 1754. et 1755.
- Arma.** — *his Cæsareis recuperata ab hostibus Bona antiquis Possessoribus restituentur in Sacr. Dipl. Leop. Conf.* art. 2. an. 1791. puncto 610.
- Armales Literæ.** — *Hæ Regum Hungariæ omnes, similiter omnium a tempore separatæ ab Hungaria Transylvaniae Principum confirmantur in Sacr. Dipl. Leop.* art. 2. an. 1791. puncto 2-do.
- *vide etiam vocem Nobilitatio.*
- Armalista.** — *Hi, et unius Sessiois Nobiles, vide Nobiles.*
- Armenopolis.** — *vide Szamosujvar.*
- Articulus.** — *Hi adhesionem Principatus Transylvaniae ad Portam Ottomanicam statuantes abrogantur.* art. 1. anni 1741.
- *hi de libera Principum Transylvaniae Electione conditi pariter abrogantur.* art. 2. an. 1744.
- *unicus Aprob. Const. P. 3. Tit. 1. subsequensque super Unione Juramenti Formula, huicque subnexæ Unionis Conditiones in parte Juribus Majestaticis derogante, abrogantur, et pro sublatis declarantur.* art. 6. a. 1744.
- *hi Romano Catholicæ, et huic revere Unitorum Græci Ritûs Religioni præjudiciosi abrogantur.* art. 7-mo. anni 1744.
- *hi Aprobatis, et Compilatis Constitutionibus inserti Episcopum Romano Catholicum excludentes, Canonicos a Cura, et Custodia Archivorum Albensis, et Kolos-Monasteriensis arcetes, Ecclesias, Collegia, et Monasteria, ac Residentias Religiosorum in Transylvania adu existentium ad certum duntaxat locum restringentes, liberum Religionis R, Catholicæ exercitium velantes Immunitati, Ecclesiasticæ adversantes Societatem Jesu excludentes, fautores eorundem Notæ infidelitatis subjicientes abrogantur.* Ibidem
- *per horum formam quidquid concluditur Nomine Statuum antequam a Regia Majestate confirmabitur, eo usque nec vim legis induit, nec sub Sigillis, et Subscriptionibus distribuetur; Ap. Const. P. III. Tit. 12. art. unica hac ratione dilucidato.* art. 9. an. 1744.
- *hic Comp. P. III. Tit. 9-no insertus velut Juribus Majestaticis derogans, et præjudiciosus ratione Juventutis in exteris oras experientie causa proficiisci volentis modificatur.* art. 1. an. 1752.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

A.

- Afsecuratorium Rescriptum.** — *vide* Rescriptum.
- Afselsore.** — *Hi* *Judicio Montanifico ex Patriæ filiis duo Patriarum legum gnari adjiciantur.* art. 1. an. 1747.
- *iidem ad Observantiam articulorum, et Legum Patriarum Juramento obstricti sint.* Ibidem.
- *iisdem Annuum 300. R^l. Fiorenorum Salarium ex Ærario Regio enumerandum præstetur.* Ibidem.
- *eisdem creandi modus quis sit?* Ibidem.
- *hic tertius apud Judicium Montanificum ex parte Nationis Saxonica constitutus est.* art. 4. an. 1753. 1754. et 1755.
- *hi Tabulæ Regiæ in autoritate sua confirmantur, in Sacr. Dipl. Leop. Confirmatione.* art. 2. an. 1791. puncto 4-10.
- *Hi Jurati, ut et alii Nobiles in Suis Circulis publico gratis servire, et commissa Negotia sub quali Pœna perficere tenentur.* art. 12. an. 1791. puncto. 2.
- *ad horum numerum in Comitatus, Districtibus, et Sedibus Sicuticalibus quibus qualitatibus instructa individua sunt recipienda?* art. 35. a. 1791.
- Asylum.** — *hunc sub Nomine Metallii Fufioris, aut alio quovis Titulo dare Azyrtis Desertoribus, aut aliis delinquentibus, et vagabundis, ut et profugis Jobbagionibus dare, aut eos in Tutelam recipere Urburavii non audeant.* art. 4. an. 1747.
- Auri** — **Lotio, et Loto.** — *hanc, ut et Fodinæ Cultivationem exercentes Domini Terrestris præter partem proportionatam sibi reservatam, reliquam ad Regiam Auri Campsionem administrare tenentur.* art. 3 an. 1747.
- *Lotores ubicunque in Transylvania Professionem suam libere exercere possunt.* art. 8. anni 1747.
- *iidem per Territoriorum Patronos in Auri Lotura impediendi non sunt, sicut et nec illi his graves, et damnosi esse debent.* Ibidem.
- *iidem Patentalibus a Judicio Montanifico elargitis provisi, iisdem Privilegiis, et Immunitatibus gaudeant, quibus reliqui Urburavii.* Ibidem.
- *iidem Aurum ab ipsis inventum tenentur ad Regiam Auri Campsionis Officium erga statutum pretium inferre sub pœna a legibus dictata exceptis iis, qui circa Auri Lotionem Privilegia Specialia habent.* Ibidem.
- *Lotionem, vel Fodinæ cultivationem in suis Territoriis exercentibus Dominis Terrestribus proportionatam Auri quantitatem in proprium usum convertere quomodo permillum est.* art. 9. anni 1747.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

A.

- Aurum.** — *Hoc per Aurilotores inventum iidem tenentur ad Regium Auræ Campsionis Officium erga statutum pretium inferre sub pœna a legibus dictata, exceptis iis, qui circa Aurilotionem Specialia habent Privilegia. art. 8. anni 1747.*
- *hujus per ipsos inventi proportionatam Auri quantitatem in proprios usus convertere Dominis Terreſtribus Auri Lotionem, vel Fodinæ cultivationem in proprio Territorio exercentibus quilibet permiſſum eſt. art. 9. Anni 1747.*
- *hujus Adulteratores in facta, vel loco delicti depreheſi, profeſſionati in ſuo Foro Urburarii in Judio Montaniſtico pro Cognitione Officii Auri Campſorii puniantur. art. 10. an. 1747.*
- *idem adulterinum conſuectur, tertialitas Denuntianti Ordinario Campſionis pretio extradetur. Ibidem.*
- *hujus Præaricatores ſi ſint Urburarii curam Judio Montaniſtico ſiſtendi, cauſa que eorum ibidem decilenda eſt. art. 11. anni. 1747.*
- *hujus contra Adulteratores Proceſſus, et pœna. art. 5. anni. 1753. 1754. — 1755.*
- *Auri Fodinæ — vide Fodinæ.*
- *Auri Campſio — vide Campſio.*
- Austria.** -- *Auſtriaca Auguſta Domus. — Hujus Dominium, et Regimen a Principatu Tranſylvaniæ ſuſcipitur. Art. 1. anni 1744.*
- *Hujus hæreditaria, et quidem utriuſque ſexus Succeſſio ſecundum ordinem primogenituræ in Principatu Tranſylvaniæ vi Sanctionis Pragmaticæ ſtabilitur. art. 3, et 4. anni 1744.*
- Avitica Boua.** — *Hæc a liquidatis Ratiocinantibus quando, et qualiter occupari poſſunt. art. 51. anni 1791.*

B.

- Barkó.** — *L. B. Vincentius in Indigenam Tranſylvanum recipitur. Art. 3. Anni 1792.*
- Barot** — *horum, et Comitum Titulus inter Nobiles nullam inæqualitatem inducere poſſit. art. 17. anni 1791.*
- *horum aut Comitum Titulos gerentes Nobiles cum reliquis Nobilibus pro ratione Meritorum, et Capacitatis ad Officia æqualiter applicandi ſunt. Ibidem et art. 22, a. e.*

Horum

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

B.

- Baro.** — *Horum, aut Cemitum Tituli in Ordine Servitii, et Concessibus publicis gerendoque Præsidio nullum gradum tribuant. Ibidem.*
- Braßenstein.** — *Chrilophorus S. R. I. Liber Baro inter Indigenas Transylvanos recipitur. Art. 4. anni 1752.*
- Báts.** — *hæc Possessio cum Possessionibus Bogártelke, Jegonye, Kájántó, Prædio item Tibúrcz, et Pago Monollor per Collegium Patrum Societatis Jesu possessa e Regestro Fiscalitatum eximitur. art. 8. an. 1744.*
- Beckers.** — *Mathius S. R. I. Eques ab Urbach in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 8. anni 1751.*
- Belum.** — *hujus tempore quantum sit Tributum Transylvanæ in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 12. mo.*
- Benök.** — *Michaël Secretarius Curæcellariæ Aulicæ Transylvaniæ in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 9. anni 1751.*
- Béndek.** — *In hac Possessione Portio Possessionaria per Episcopum Romano Catholicum tenta, et cum aliis bonis possessa e Regestro Fiscalitatum eximitur. art. 1. anni 1751.*
- Bethlen** — *Iosepho pro bis mille H. Florenis inscripta, per Georgium Mártonfi Episcopum Ope ejusdem Summæ redempta Possessio Drombar ad Dominum Fiscale Albense ab antiquo spectans e Regestro Fiscalitatum exempta, ad intertentionem seu in Dotem Ecclesiæ Cathedralis Aibo-Carolinensi, qualiter agregata. art. 1. an. 1751.*
- Bogártelke.** — *hæc Possessio cum Possessionibus Báts Jegonye, Kájántó, Prædio item Tibúrcz, et Pago Monollor per Collegium Claudiopolitanum Patrum Societatis Jesu possessa e Regestro Fiscalitatum eximitur. art. 8. anni 1744.*
- Bona.** — *hæc sive privatis sive Civitatibus, sive cuicumque ex receptis Religionibus addictæ Ecclesiæ, Parochiæ, vel Scholæ tum in Transylvania, quam partibus Hungariæ, in Sicilia, et Debreczinii datæ confirmantur in Sacr. Dipl. Leop. Confirmato. art. 2. an. 1791. puncto 2. do.*
- *hæc per defectum, aut Notam infidelitatis ad Fiscum Regium devolvenda benemeritis Transylvanis Hungaris, Siculis, et Saxonibus absque discrimine Religionis conferentur. Ibidem puncto 6. to,*
- *hæc privatorum ab hostibus armis Cæsareis occupata antiquis Possessoribus restituentur. Ibidem.*
- *de his liquidatorum Rationantium qualiter occupandis. art. 51. a. 1791.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU.

A.

- Aurum.** — *Hoc per Aurilotores inventum iidem tenentur ad Regium Auri Campsionis Officium erga statutum pretium inferre sub pœna a legibus dictata, exceptis iis, qui circa Aurilotionem Specialia habent Privilegia.* art. 8. anni 1747.
- *hujus per ipsos inventi proportionatam Auri quantitatem in proprios usus convertere Dominis Terreſtribus Auri Lotionem, vel Fodinæ cultivationem in proprio Territorio exercentibus qualiter permiſſum est.* art. 9. Anni 1747.
 - *hujus Adulteratores in facto, vel loco delicti depreheſi, profeſſionati in ſuo Foro Urburarii in Judicio Montaniſtico pro Cognitione Officij Auri Campſorii puniantur.* art. 10. an. 1747.
 - *idem adulterinum conſuectur, tertialitas Denuntiantis Ordinario Campſionis pretio extradetur.* Ibidem.
 - *hujus Prævaricatores ſi ſint Urburarii curam Judicio Montaniſtico ſiſtendi, cauſa que eorum ibidem ſeclenda eſt.* art 11. anni. 1747.
 - *hujus contra Adulteratores Proceſſus, et pœna.* art. 5. anni. 1753. 1754. — 1755.
 - Auri Fodinæ — *vide Fodinæ.*
 - Auri Campſio — *vide Campſio.*
- Auſtria.** -- *Auſtriaca Auguſta Domus. — Hujus Dominium, et Regimen a Principatu Tranſylvaniæ ſuſcipitur.* Art. 1. anni 1744.
- *Hujus hæreditaria, et quidem utriusque ſexus Succeſſio ſecundum ordinem primogenituræ in Principatu Tranſylvaniæ vi Sanctionis Pragmaticæ ſtabilitur.* art. 3, et 4. anni 1744.
- Avitica Bona.** — *Hæc a liquidatis Raticcinantibus quando, et qualiter occu- pari poſſunt.* art. 51. anni 1791.

B.

- Barkó.** — *L. B. Vincentius in Indigenam Tranſylvanum recipitur.* Art. 3. Anni 1792.
- Barot** — *horum, et Comitum Titulus inter Nobiles nullam inæqualitatem inducere poſſit.* art. 17. anni 1791.
- *horum aut Comitum Titulos gerentes Nobiles cum reliquis Nobilibus pro ratione Meritorum, et Capacitatis ad Officia æqualiter applicandi ſunt.* Ibidem et art. 22, a. 6.

Horum

INDEX ARTICULORUM DLÆTALIIUM.

B.

- Baro.** — *Horum, aut Comitum Tituli in Ordine Servitii, et Concessibus publicis gerendoque Præsidio nullum gradum tribuant. Ibidem.*
- Braßenstein.** — *Christophorus S. R. I. Liber Baro inter Indigenas Transylvanos recipitur. Art. 4. anni 1752.*
- Báts.** — *hæc Possessio cum Possessionibus Bogártelke, Jegenye, Kájántó, Prædio item Tibúrcz, et Pago Monollor per Collegium Patrum Societatis Jesu possessa e Regestro Fiscalitatum eximitur. art. 8. an. 1744.*
- Beckers.** — *Mathias S. R. I. Eques ab Urbach in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 8. anni 1751.*
- Bellum.** — *hujus tempore quantum sit Tributum Transylvanæ in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 12-mo.*
- Benök.** — *Michaël Secretarius Cancellariæ Aulicæ Transylvaniæ in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 9. anni 1751.*
- Béndek.** — *In hac Possessione Portio Possessionaria per Episcopum Romano Catholicum tenta, et cum aliis bonis possessa e Regestro Fiscalitatum eximitur. art. 1. anni 1751.*
- Bethlen** — *Josepho pro bis mille H. Florenis inscripta, per Georgium Mártonfi Episcopum Ope ejusdem Summæ redempta Possessio Drombar ad Dominum Fiscale Albense ab antiquo spectans e Regestro Fiscalitatum exempta, ad intertentionem seu in Dotem Ecclesiæ Cathedralis Albo-Carolinensi, qualiter agregata. art. 1. an. 1751.*
- Bogártelke.** — *hæc Possessio cum Possessionibus Báts Jegenye, Kájántó, Prædio item Tiburcz, et Pago Monollor per Collegium Claudiopolitanum Patrum Societatis Jesu possessa e Regestro Fiscalitatum eximitur. art. 8. anni 1744.*
- Bona.** — *hæc sive privatis sive Civitatibus, sive cuicumque ex receptis Religionibus addictæ Ecclesiæ, Parochiæ, vel Scholæ tum in Transylvania, quam partibus Hungariæ, in Sicilia, et Debreczinii datæ, confirmantur in Sacr. Dipl. Leop. Confirmato. art. 2. an. 1791. puncto 2-do.*
- *hæc per defectum, aut Notam infidelitatis ad Fiscum Regium devolvenda benemeritis Transylvanis Hungaris, Siculis, et Saxonibus absque discrimine Religionis conferentur. Ibidem puncto 6-to,*
- *hæc privatorum ab hostibus armis Cæsareis occupata antiquis Possessoribus restituentur. Ibidem.*
- *de his liquidatorum Ratiocinantium qualiter occupandis. art. 51. a. 1791.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

B.

- Bona.** — *Hæc Pupillarum qualiter conscribenda, quæ ex his dividenda, quæ item per Tutorem conservanda, et administranda. art. 52. anni 1791. puncto 4to.*
- *horum Pupillarium administratio qualibus Officialibus, et Oeconomis credendum ibidem puncto 6to.*
 - *Bona acquisita, vide Acquisita Bona.*
 - *Bona avitia, vide Avitia Bona.*
 - *Bona Fiscalia, vide Fiscalia Bona.*
 - *Bona immobilia, vide immobilia Bona.*
 - *Bona mobilia, vide mobilia Bona.*
 - *Bona Regia, vide Fiscalia Bona.*
- Borbánd.** — *In hac Possessione Portio Possessionaria per Episcopum B. Catholicum tenta, et cum aliis bonis possessu e Regestro Fiscalitatum eximitur. art. 1. an. 1751.*
- Bosnyák.** — *Martinus in Indigenam recipitur. art. 63. anni 1791.*
- Broun.** — *de Camus Maximilianus Ulysses. S. B. I. Comes in Indigenam recipitur. art. 6. an. 1751.*
- Bursalis Pœna.** — *vide Pœna.*

C.

- Cæmeterium.** — *In horum Templorum item Turrium Campanarum Collegiorum, et Gymnasiorum Actu Possessorum, vel de hinc extruendorum usu nulla recepta Religio turbabitur. art. 55. anni 1791.*
- Cambiales Literæ.** — *hæ vigorem, in quibus Casibus habeant. art. 37. Anni 1791.*
- Cæmetalis Commissio.** — *vide Commissio.*
- Campanæ.** — *hæ Tempa Turres, et fundi Parochiales interni præ Manibus illarum Religionum, in quarum Possessorio Actu existent, qualiter relinquantur. art. 55. an. 1791.*
- *in harum Templorum Turrium, Cæmeteriorum Collegiorum, Gymnasiorum Actu Possessorum, vel de hinc extruendorum recepta Religiones nunquam turbabuntur. Ibidem.*
- Campsio Auri.** — *Ad hanc erga Statutum pretium tenentur administrare Domini terrestres Auri Lotionem, vel Fodinurum Custrationem exercitos*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. .

C.

- Campsio Auri.** — *centes præter partem proportionatam sibi reservatam reliquum annum. Art. 3. anni 1747.*
- *ad hoc Officium tenentur Auri Lotores Aurum per ipsos inventum erga Statutum pretium inferre sub pœna in Legibus dictata, exceptis Speciale Privilegium habentibus. art. 8. anni 1747.*
- *Idem Officium quilibet Dominus Terrestris de proportionata Auri inventi quantitati in proprios usus converti intenta informare tenetur. art. 9. anni 1747.*
- *Eidem Officio sub pœna administrare tenetur quilibet Dominus Terrestris ultra partem pro privata sua necessitate reservatam reliquam Auri, Argenti, Mercurii, Plumbi aliorumque Metallorum quantitatem. Ibidem.*
- *pro cognitione hujus Officii puniantur Auri adulteratores Professionarij in suo Foro, Urburarii in Judicio montanifico. art. 10. an. 1747.*
- Camus.** — *vide Broun.*
- Cancellaria Aulico Transylvanica.** — *Hujus Opæ Gubernium Regium, The-saurariatus autem Regius medio Collegii Aulici in re Monetaria, et Metallurgia ordinati promovet Candidationes pro Affectuoribus Judicii Montanifici institutas ad Regiam Majestatem. art. 1. an. 1747.*
- *in Consiliariis Referendariis ad hanc assumendis Consilium Gubernialium peculiaris ratio habeatur. art. 21. an. 1791.*
- Cancellarius.** — *Hic in Transylvania Supremus ex Indignarum Transylvanice Nobilitum ac Procerum numero constituetur, idem in aliis quoque Dignitatibus observabitur in Sacr. Dipl. Le. p. Conf. art. 2. anni 1791. puncto 7-mo.*
- *pro hujus Munii resarciendis Candidati Nomina pro Regia Confirmatione præsententur. Ibidem puncto 8-vo.*
- Cancelli.** — *his Circumscribatur locus Comitiorum, et quare? art. 11. anni 1791. §-pho ultimo.*
- Cancellista.** — *in horum cœtum qualia individua recipienda. art 33. a. 1791.*
- Candidatio.** — *Has pro Affectuoribus Judicii Montanifici Gubernium Regium medio Cancellariæ Aulicæ, The-saurariatus vero medio Collegii aulici in re Monetaria, et Montanifica ordinati promovet ad Regiam Majestatem Art. 1. anni 1747.*
- *his Universitates contradicere, et propositis per Supremos Comites Individuis si ad Officia minus idonea essent, suffragia denegare possunt. art. 12. an. 1791. §. ult.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

C.

- Candidatio.** — *Citra has Officia Regni Diplomatica, et Cardinalia non restaurantur.* art. 20. a. e.
- *Candidatione, et electione Regii Gubernii restaurandis de Officiis.* art. 22. a. e.
- *vide etiam vocem Electio;*
- Candidatus.** — *Hi ad Munia Gubernatoris, Generalis, Militiæ Transylvaniæ, Cancellarii, Intimi Consiliariatus, Prothonotariatus pro Regia Confirmatione præsententur, in Sac. Dipl. Leop. Conf. art. 2. anni 1791. puncto 8-vo.*
- *vide plura apud voces: Candidatio, Electio.*
- Canonicus.** — *Horum restitutio nunquam disputabitur.* art. 7. an. 1744.
- *hos a Cura, et Custodia Archivorum Albensis, et Kalos-Monasteriensis arcentes Articuli in Approbatis, et Compilatis Constitutionibus, vel aliibi existentes abrogantur.* Ibidem.
- Capitaneus.** — *Hi Supremi inter Siculos ex indigenarum Transylvaniæ Nobilium, ac Procerum Numero constituentur, idem observabitur in aliis dignitatibus in Sac. Dipl. Leop. Confirmatione. Art. 2. anni 1791. puncto 7-mo.*
- Capitis Taxa.** — *Ab hac, ut et Oneribus, tam ordinariis, quam extra ordinariis, ita etiam ab equis Clitellariis Metallurgi, Urburarii, et Fodinators, seu Oeconomiam exercentes, seu Oeconomia carentes immunes sunt; e contra Contributionem a pesoribus, et semento Oeconomiam exercentes solvere tenentur;* art. 3. an. 1747.
- *hujus Titulo Metallurgi, Urburarii, et Fodinators sive Jobbagiones, sive Inquilini, et Libertini unum R. florenum solvere debent, ab hujus tamen Floreni præstatione immunes sunt extranei.* art. 7. an. 1747.
- Capitulum.** — *Hujus in Transylvania restitutio nunquam disputabitur.* Art. 7. anni 1744.
- *Capitulare Albense Archivum, vide Archivum.*
- *Etiamsi ad hoc aliquod, aut Conventum, vel Ecclesiam antea pertinuisent Decimæ, beneficia, ac bona per Hungariæ Reges similiter, et omnes a tempore separatae ab Hungaria Transylvaniæ Principes, sive privatis, sive Civitatibus, ac Communitatibus, et Cælibus, sive cuiusque ex receptis Religionibus, additiæ Ecclesiæ, Parochiæ, vel Scholæ data, et donata*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. .

C.

- Capitulum.** — *nata confirmantur. In Sacr. Dipl. Leop. Confirmatione art. 2. an. 1791. puncto 2.do.*
 --- *vide etiam vocem: Canonici.*
- Captivitas.** — *vide Custodia.*
- Captivus.** — *hos e Carceribus, sive Dominalibus, sive Magistratualibus extrahere, et Militiæ asserere licitum non est. art. 5. anni 1751.*
 --- *hi apud domos Prætoriales Comitatum Sedium, et Districtuum eustodiuntur. Art. 12. anni 1791.*
- Carcer.** — *hos sive Magistratuales, sive Dominales invadere inde Captos extrahere, et Militiæ asserere licitum non est. art. 5. an. 1751.*
- Carcerarius.** — *hi cum Hajdonibus continuo apud Domos Prætoriales Comitatum Sedium, et Districtuum maneant. art. 12 an. 1791. puncto 1.*
- Cardinalia Officia.** — *vide Officium.*
- Carolus VI. Imperator.** — *Hujus in Masculorum defectu hæreditarium in Transylvania succedendi jus, etiam in sexum Augustæ Domus Austriacæ Fœmineum, et quidem primo loco in Successores a Carolo VI. in hujus defectu ab Imperatore Josepho, hoc etiam deficiente ab Imperatore Leopoldo descendentes, accepta Sanctione Pragmatica eatenus condita, secundum Ordinem Primogenituræ stabilitur. art. 3. an. 1744.*
 --- *eodem nullam post se masculam Prolem relinquente, Mariæ Theresiæ tanquam primo genitæ ejusdem Imperatoris filiæ secundum Sanctionum pragmaticum in Transylvaniæ Principatu, Partibusque eidem incorporatis succedenti debitum Fidelitatis homagium per Status, et Ordines Principatus præstetur. art. 4. anni 1744.*
 --- *hic restituit Episcopatum Rom. Catholicum Transylvaniensem, ejusque Sedem Albæ Julix subseque Carolinæ dictæ defixit. art. 1. an. 1751.*
- Cassa Provincialis.** — *huic inferenda Taxa Indigenatus. art. 9. an. 1751.*
- Catholici.** — *Horum, ut et Græci Ritus vere Unitorum Religioni Aprobatarum, et Compillatarum Constitutionum præjudiciosi Articuli abrogantur. Art 7. anni 1744.*
 --- *horum Religioni liberum Exerctium vetantes, et Immunitati Ecclesiasticæ quoquomodo adversantes in Aprobatis, et Compilatis Constitutionibus aut alibi existentes articuli abrogantur. Ibidem.*
 --- *ab horum Religione diversarum aliarum trisam Religionum receptorum Jura Privilegia Sacra, et Civilia in salvo maneant. Ibidem.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

C.

- Catholici.** — *Hi Claudicæ poli propriis sumtibus citra aliarum Religionum gravamen Ecclesiam erigant. In Sacr. Dipl. Leop. Conf. art. 2. anni 1791. puncto 1-mo.*
- *iidem Albæ Julix Templum minus a Christophoro Bathori erectum re-ædificent. Ibidem.*
- *hi ubique locorum si pauci, et peregrini sint privatim, si vero multi, tum publici Religionis sæ exercitii, et condendarum Ecclesiarum jure gaudent, æque ac aliæ receptæ Religiones. Ibidem.*
- *his per Articulos Diplomatis Leopoldini. 1. et 2. se se gravatos esse existimantibus, hæc difficultas qualiter complananda, et superanda in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 3-tio.*
- *hi in duodecim Virali Consilio Intimo Saltem tres sint, ibidem puncto 9-0.*
- *hi in Tabula etiam Judiciaria tres sint cæteris ex aliis Religionibus recipiendis. Ibidem.*
- *ex his sit unus inter Protonotarios. Ibidem.*
- Cato.** — *Josephus in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 4. an. 1792.*
- Causa.** — *His pro æquo, et justo succurrere quilibet Patriæ Civis obstrictus est vi Juramenti Unionis. art. 6. anni 1744.*
- *hæc inter Urburarios, et ad rem Montanificam spectantes Personas exortæ, coram Judicio Montanistico agitari, ibidemque decidi debent, in Apellatio ad Thesaurariatum, ab hoc Recursus ad Regiam Majestatem libere pateat. art. 14. an. 1747.*
- *hæc inter eosdem agitandæ, in quibus Privilegiorum Productis requiritur, in Tabula Regia, et non alibi debent ventillari. Ibidem.*
- *hæc, e Dicasteriis, et Tribunalibus Judiciariis Transylvanicis ad Augustum Thronum Sacratissimæ Majestatis, quæ sunt Transmissibiles? art. 2. an. 1753. 1754. 1755.*
- *hæc, ad Cognitionem Fori Diætalis Spectantes in distinctis Sessioibus assumuntur. art. 11. an. 1791. puncto 3tio. § pho 5-to.*
- *hæc, et objecta Matrimonialia sub Josepho II. Imperatore in Foris Sæcularibus tractata ad concernentia singularum receptorum Religionum Fora relegantur. art. 34. an. 1791.*
- *in his Matrimonialibus latæ sub Reginine Josepho II. Imperatoris per Fora Sæcularia Sententiæ in vigore relinquuntur. Ibidem.*
- *hæc, Græcorum qualiter pertraçantur. art. 36. a. e.*

In his

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

C.

Causa. — *In his Criminalibus cognoscendis usque ad novam Normam stabilitendam Fora Judicaria semet Legibus Patriis, et antiquo usui conforment. art. 38. a. e.*

--- *hæ, ante meritalem partium Responsonem subsistentes annullantur, et de novo qualiter incaminari possunt. art. 40. a. e.*

--- *de his sub Novo Ordine Judiciario in Foro 1-mæ Instantiæ ad litem usque Contestationem perductis, aut penes exceptiones peremptoriales subsistentibus, vel vero in merito irrotulatis. art. 41. a. e.*

--- *de his sub Novo Ordine Judiciario coram Foris inferioribus decisis. art. 42. a. e.*

--- *de his sub Novo Ordine Judiciario coram Tabula Regia penes Appellationem adhærentibus. art. 43. a. e.*

--- *de his penes Appellationem coram Tabula Regia revisis, et ad executionem inviatis. art. 44. a. e.*

--- *de his coram Tabula Regia penes Appellationem revisis, et in Præsentiam Regii Gubernii nondum deductis. art. 45. a. e.*

--- *de his finaliter revisis, et executione terminatis. art. 46. a. e.*

--- *de his vāvalibus, aut Tabularibus cum Introductione Nov. Ord. Judic. apud Tabulam Regiam pendentibus art. 47. a. e.*

--- *de his veteri forma pertractatis, et seu ad Tabulam Regiam, seu vero ad Gubernium Regium appellatis, et Transmissis in quibus Litteræ Transmissivales nondum expeditæ sunt. art. 48. a. e.*

--- *de his metallibus, quæ juxta Leges Patrias Judicatum Generalium Regni Comitiorum concernunt, ast partim propter non celebrationem Regni Comitiorum coram aliis Foris pertractatæ, partim vero per Ordinationes alia Fora relegatæ sunt. art. 49. a. e.*

--- *de harum Serie. art. 50. a. e.*

--- *Causæ criminales vide criminales Causæ.*

Cautio. — *vel hanc Fidejussuriam, et quidem sufficientem præset, vel sub secura Custodia maneat, in Casibus Notam infidelitatis inferentibus, et aliis criminalibus convictis, seu per Appellationem, seu per Recursum promoveat Causam suam ad Thronum Regiæ Majestatis. art. 2. anni 1753. 1754. 1755.*

Censorea Commissio librorum — *vide Commissio librorum Censorea.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

C.

- Cerimonia.** — *Cerimoniales circa res Comitiorum, et subselliorum Ordinem in Comitii antiquus usus observetur. art. 11. anni. 1791. § pho ultimo.*
- Christiani.** — *de Rall L. B. Joannes Nepomucenus in Indigenam recipitur. art. 62. an. 1791.*
- Cibinium.** — *Hujus Judex Regius ex Natione Saxonica fit in Consilio Intimo. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art 2, an. 1791. puncto 9no.*
- Civis.** — *Horum, vel Nobilium, aut privatorum nemo gravari possit per Commissiones Camerales, in Confirm. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 4-10.*
- *non alii, quam Patriæ Cives adplicabuntur ad omnia Officia tam publica, quam Cameralia, ut et justitiæ administrationem respicientia. art. 15. an. ejusdem.*
 - *hi Civitatum, et Oppidorum ad Officia tam Politica quam Cameralia usque ad Secretariatum admittuntur, non tamen una tertialitatem art. 19. a. e.*
 - *Civicae Conditiones Pupillorum cura cui, et qualiter incumbit. art. 52. an. 1791. punct. 12.*
- Civitas.** — *Hæ, et Oppida quoad Officia Consulium, et Judicum, ac similia, libera Communitatum electione restaurari solitorum, in eadem libertate, et Consuetudine porro etiam maneant, salva tamen in quolibet Casu Regia Confirmatione, in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 8vo.*
- *harum, et Oppidorum Privilegiatorum, nomine locorum taxalium venientium Deputati cum quibus aliis constituent Diætam. art. 11. an. 1791. puncto 1. §. a.*
 - *hæ, Saxonicae in legali Diplomatique Leopoldino conformi Statu qualiter conservabuntur? art. 13. an. 1791.*
 - *harum, in Gremio Nationis Hungaricae, et Sicilicae existentium Jurisdictionis, et libertates confirmantur. art. 14. a. e.*
 - *harum, et Oppidorum Privilegiatorum Cives ad Officia, tam Politica, quam Cameralia usque ad Secretariatum admittantur, non tamen ultra tertialitatem art. 19. a. e.*
 - *in his, et Oppidis exactiones Teloniorum, aliarumque taxationum quoad Nobiles sistuntur. art. 29. a. e.*
 - *in harum Liberarum Regiarum, locorumque taxalium numerum Communitates Szamosujváriensis, et Elisabethopolitana qualiter cooptantur. art. 61. a. e.*
- Hujar

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

C.

- Claudiopolis** — *Hujus Collegium Patrum Societatis Jesu vide Jesuitæ.*
 -- *hujus Ecclesia Reformata, vide Reformata Religio.*
 -- *hic Catholici proprius Sumptibus citra omne aliarum Religionum gratiam Ecclesias erigant in Sacr. Dipl. Leopoldino confirmato, art. 2. an. 1791. puncto 1-0.*
- Clerus.** — *Alterius, et Personarum Ecclesiasticarum in Transylvania existentium introductionis in Causa nihil alterabitur. In Conf. Sacr. Dipl. Leopoldini, art. 2. an. 1791. puncto 1-0.*
- Clitelarius equus.** — *vide Equus.*
- Collatio.** — *Hæ Regum Hungariæ omnes, similiter omnium a tempore Separata ab Hungaria Transylvaniæ Principum confirmantur. In Sacr. Dipl. Leop. conf. art. 2. an. 1791. puncto 2-do.*
- Collationales Litteræ.** — *In his super Collatione Officiorum Diplomaticorum, et Cardinalium edendis libere electionis Statuum expressa mentio fiat. art. 10. an. 1791.*
- Collegium Metallurgicum.** — *Hujus Aulici in re Monetaria, et Metallurgica ordinati ope promovet Thesaurarius Candidationem pro Assessoribus Judicii Montanistici ad Regiam Majestatem. art. 1. An. 1747.*
 -- *medio hujus patet Recursus ad Regiam Majestatem a Thesaurariatu Regio in Causis via Appellationis e Judicio Montanistico huc deducis. art. 14. anni 1747.*
- Collegium Religiosorum.** — *Hæ Catholicorum, ut ad certa loca restringantur, in Aprobatis, et Compillatis Constitutionibus aut alibi desuper existentes articuli abrogantur. Art. 7. anni 1744.*
- Collegium Scholasticum.** — *In horum, et Gymnasiorum nec non Templorum Campanarum Cæmeteriorum aëu possessorum, vel dehinc extruendorum nulla recepta Religio turbabitur. art. 55. an. 1791.*
- Colonus.** — *De horum perpetua obligatione sublata, et indulta illis sub certis Conditionibus libera migratione. art. 26. anni 1791.*
 -- *inter hos, et Colonos emergentes differentia, vide Differentia.*
 -- *horum amotio quando, et qualiter fiat? vide Amotio.*
 -- *quoad horum Servitia, et præstationes Colonicales usque stabiliendum novum, et solum Urbarium usus vigens juxta puncta regulativa an. 1769. observetur, art. 2. an. 1791.*
- Comes.** — *horum, et Baronum Tituli vide Baró.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

C.

- Comes Supremus. — *Hi ex Indigenarum Transylvaniae Nobilium, ac Procerum numero creabuntur, idem in aliis quoque dignitatibus observabitur in Sac. Dipl. Leop. Confirmatione, art. 2. an. 1791. puncto 7.*
- *horum aliorumque eminentiorum, et praecipuorum Officialium in Constitutione Gubernium Regium per suam Majestatem Regiam audiatur. art. 22. anni. 1791.*
 - *Vice Comes vide Vice Comes ad V.*
- Comitatus. — *In his Candidati ad Officia Judicum Nobilium, et Vice Comitum pro Confirmatione Regia praesententur, in Conf. Sac. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 8-vo.*
- *horum Supremi Officiales, et Deputati, cum quibus aliis constituunt Dieta. art. 51. anni. 1791. puncto 1.*
 - *per hos, et Sedes Siculicales, ad Comititia eligendis in Deputatis, quae qualitates desiderantur, ibidem puncto 1 mo §-pho c.*
 - *horum quoad Deputatorum ad Comititia eligendorum numerum usus antiquus porro quoque retineatur Ibidem.*
 - *in his de Universitatum Aetivitate earundemque Congregationibus, modo item, et Ordine pertractationis negotiorum. art. 12. anni. 1791.*
 - *horum Officiales juxta qualem Instructionem procedant, et publicam administrationem qualiter tractent. Art. 12. anni 1791. puncto 4-10 post §-phum e.)*
 - *in his Electio ad Officia qualiter fiat? Ibidem.*
 - *horum Praetoria vide Praetorium.*
- Comitia. — *In his seu Diatis quicquid pro emolumento Principis, et Patriae utile, aut commodum vitum fuerit suo voto, viribusque secundare omnis Patriae Civis tenetur vi Juramenti Unionis, art. 6. anni 1744.*
- *ex his quales Cause sunt in Praesentiam Regiae Majestatis transmittendae, et in quibus pateat Recursus. art. 2. an. 1753. 1754. 1755*
 - *horum usus, et Ordo per Leop. Ium Imperatorem confirmatur. In Sac. Dipl. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 4-10.*
 - *horum annua celebratio ad negotia publica tractanda, Jusitiam administrandam, et Propositiones Regias, siquae fuerint, intelligendas, promulganda Gubernatori Regio, et Consilio Intimo committitur Ibidem puncto 10-mo.*
 - *horum desideria, et Statuum, et Ordinum Reflexiones occasione Tractatum*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

C.

Comitia. — *tuum cum exteris suscipiendorum in negotiis Transylvaniæ res-
spondentibus, aut involventibus pro ratione Circumstantiarum exauditura
est Regia Majestas, et confecta pace Conditiones pacis medio Gubernii
Regii publicari faciet. art. 9. anni 1791.*

-- *hæc quovis anno ubi, et qualiter celebrentur. art. 10. an. 1791.*

-- *ad hæc Status, et Ordines per Regales Litteras convocati sub pœna in
Legibus expressa comparebunt. Ibidem.*

-- *horum celebrationis modus, et Ordo quis sit. Art. 11. an. 1791.*

-- *horum membra constitutiva quæ sint? ibidem puncto 1-mo. § a.)*

-- *ad hæc Regalistæ qualiter convocantur, hos quibus qualitatibus oportet
esse præditos. ibidem §. b.)*

-- *ad hæc eligendis in Deputatis quænam desiderantur qualitates. ibid. §. c.)*

-- *hæc quis, et quater convocat. Ibidem §. d.)*

-- *eadem quis aperit, et quis dissolvit. Ibidem.*

-- *in iisdem quis præsidet. Ibidem. §-pho e.)*

-- *in iisdem inter Status Comparentis Gubernii Regii quæ sint muneris par-
tes. Ibidem § pho f.)*

-- *Sub his Gubernio Regio inter Status, et Ordines confidere nequeunte
mutuæ Correspondentiæ qualiter fiunt, ibidem §-pho f.) Nro. 4.*

-- *horum Objecta quæ sint art. 11. an. 1791. puncto 2-do.*

-- *in his ratio ferendorum suffragiorum qualis? Ibidem.*

-- *in his qualis modus assumendorum, et pertractandorum negotiorum. Ibi-
dem puncto 3-tio.*

-- *in his Communitati Oppidi Oláhfalú votum, et Sessio restituitur. Art.
14. an. 1791.*

-- *in his Communitates Szamosujváriensis, et Elisabethopolitana in numerum
Liberarum Regiarum Civitatum receptæ quem locum habeant? art. 61. a. e.*

Commercium. — *Hoc rerum omnium. sicuti sub Principibus fuit liberum relin-
quitur, et Nobilitium prærogativæ ac Privilegia hoc in Passu observanda
declarantur in Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2. anni 1791. puncto 15.*

-- *vide et vocem Mercator.*

Commissarius. — *Hic Regius, et Plenipotentarius ad Comitia delegatus ape-
rit Comitia, Propositiones et Restitutiones Regias Statibus communicat, et
Comitia dissolvit. art. 11. an. 1791 puncto 1 mo §-pho d.*

Commissio. — *Per has, Camerales nemo Nobilitium Civium, aut privatorum gra-
vari possit. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 4 to.*

-- **Systematica** — *vide Deputatio.*

Commis-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU.M.

C.

Commissio librorum Censoria. — *Hujus revisioni non sunt obnoxii Libri Religiosi. art. 56. anni 1791.*

Communitas. — *ad has pœnarum bursalium in Corporales Communitatio non extenditur. art. 28. An. 1791.*

Compilatæ Constitutiones. — *Harum P. III. T. 9. art. Unius ratione Juventutis Studiorum, et experientiæ Causa in exteris Oras proficiscentis conditus modificatur. Art. 1. an: 1752.*

-- *vide plura ad vocem. Approbtæ Constitutiones.*

Complanatio. — *Hæ pecuniariæ, nec in Casibus Delictorum criminalium, nec in transgressione Politicarum ordinationum admittuntur. Art 28 a 1791.*

Cancivilitas. — *De hujus reciproco jure Nobilium, et Civilis Conditionis Personarum, art. 19. anni 1791.*

Conclusa, et Expeditiones Marchalium Congregationum *vide Expeditiones*
Conditiones. — *Liberæ Colonorum migrationis. vide Colonos, et migratio.*

-- *Pacis. vide Pax.*

--- *Unionis. vide Unio.*

Conductus Salvus. — *Hæc mediante in exteris amicas Provincias bonarum artium, et experientiæ intuitu in emolumentum Principis, et Patriæ peregrinari anhelanti Juventuti juxta tenorem modificari Comp. Confli P. 3. Tit. 9. unici Articuli Majestas Regia per Gubernium, aut Gubernatorem Regium sine Religionum respectu Licentiam impetitura est Regia Majestas. art. 1. un. 1752.*

Confirmatio. — *Pro hac Regia præsententur Candidati ad munia Gubernatoris, summi Militiæ Transylvaniæ Generalis, Cancellarii, Intimi Consiliariatus, et Protonotariatus, si quando resarcienda venerint. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 8vo.*

-- *Hæc Regia impetranda ad Officia etiam Judicum Regionum inter Siculos, et Saxonis, Judicum Nobilium, et Vice Comitum in Comitatibus, Judicum Consulum, et similium in Civitatibus, et Oppidis per Liberam Communitatem electionem constitui solitorum. Ibidem.*

-- *hæc omnium eorum, quæ in Comitibus, et Consilio Intimo geruntur, pro Regia Majestate reservantur. ibidem puncto 10-mo.*

--- *pro hujus impetratione representandi sunt Officiales in Comitatibus, et Districtibus, Sedibus item Siculicis Electi. art. 12. an. 1791. puncto 8vo. §. ultimo.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU.

C.

- Confirmatio.** — *Pro hac qualiter presentantur Individua ad Cardinalia, et Diplomatica Officia per Status, et Ordines electa. art. 20. a. e.*
- Confiscatio.** — *Auri adulterini — vide Aurum.*
 --- *vide et vocem: Contrabunda.*
- Congregatio.** — *De his Univerſitatum, Sedium, et Districtuum in gremio Nationis Hungaricæ, et Siculicæ existentium. art. 12. anni 1791.*
 --- *hæ Ordinariæ, et extraordinariæ quando celebrentur, et illas quis aperit? Ibidem puncto 1. 2.*
 --- *harum terminus, et Celebratio qualiter moderanda. Ibidem puncto 2-do;*
 --- *harum quis sit Præses, vis Aſſuarius, et quæ membra. Ibid. puncto 2.*
 --- *ad hæ nullæ pecuniariæ ſiant Impositiones, nec Naturalium præſtatione gratis exigantur, ſed illa ſemper forenſi prætio illico bonificentur. Ibidem puncto 2.*
 --- *harum Objecta quæ ſint? et quo ordine aſſumenda. Ibid. puncto 3. et 4.*
 --- *In his Ordo, et Methodus Conſultationis qualis? Ibid. puncto 4.*
 --- *de harum Concluſis, Expeditionibus, et Protocolis qualiter, et per quos conſciendis, et ſubſcribendis. Ibidem.*
 --- *de harum exhibitis numero Chronologico per totum Annum continus Serie ducendo ſignandis, et reſeſtrandis. Ibidem.*
- Conſiliarius.** — *Hi Intimi ex Indigenarum Tranſylvaniæ Nobilium, ac Procerum numero creabuntur, idem obſervabitur in aliis quoque dignitatibus. In Sacr. Dipl. Leop. Conf. art. 2. anni 1791. puncto 1-mo.*
 --- *pro horum Munitis reſarciendis Candidati pro Confirmatione Regiæ præſententur. Ibid. puncto 8-vo.*
 --- *horum, et Gubernatoris Regii Conſilio pro re nata utetur Regiæ Majæſtas occasione Tractatum cum exteris ſuſcipiendorum in negotiis Tranſylvaniam reſpicientibus, aut involventibus. art. 9. an. 1791.*
 --- *horum Gubernalium munus Cives Nationis Saxonicæ adifici poſſunt, alii Cives tantum Officia uſque ad Secretariatum. Art. 19. a. e.*
 --- *horum interceſſionis mentio fiat in Litteris Nobilitationalibus. Ibidem.*
 --- *horum Gubernalium peculiaris ratio habeatur in conſtituendis ad Cancellariam Aulicam Conſiliariis Reſerendariis. art. 21. an. 1791.*
- Conſilium Intimum.** — *vide Gubernium.*
- Conſtitutiones Approbatæ.** — *vide Approbatæ Conſtitutiones.*
 --- *Compilatæ vide Compilatæ Conſtitutiones.*
 --- *Metallurgicæ Maximilianæ vide Maximilianus. Consul.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. M.

C.

Consul: — *Ad horum, et Judicum, aliorumque similium Officia per Liberam Communitatum Electionem constitui solita Confirmatio Regia impetranda in quolibet Casu. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 8-o.*

--- *Provincialis offerret Sigillum Nationis Saxonicæ. Art. 11. an. 1791. puncto 3-tio. §. n. n.*

- **Contrabanda.** — *vel. Confiscatio.*

--- *sa'sarum causarum Monetarum vide Moneta.*

Contributio Tributum. — *Hanc a pecoribus, et semente instar reliquorum: Pagi incolarum solvere tenentur Metallurgi, Urburarii, et Fodinatores Oeconomiam exercentes, a Capite vero prout reliqui Oeconomii carentes tam ab ordinariis, quam extraordinariis Oneribus ita etiam ab equis Clitelariis immunes esse debent. art. 3. an. 1747.*

--- *pro Capituli Contributione Jobbagiones Inquilini, et Libertini Urburarii singulorum Florenum præstant annuatim, ab hujus tamen Floreni præstatione adventitii, extranei Urburarii, Metallurgi, et laboratores immunes habentur. art. 7. an. 1747.*

--- *hanc pro pecoribus, et facultatibus instar reliquorum Contribuentium solvant iidem exceptis equis clitelariis. Ibidem.*

--- *hæc Transylvaniæ, seu Pacis, seu belli tempore quanti sit? et cætera quæ ultra Summas prævium in finem stabilitas pro defensione ejus requiruntur, unde supplebuntur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 12.*

--- *hujus Repartitionis, et exactionis Forma penes Status Regni, et Provinciæ Officiales relinquitur. Ibidem.*

--- *ab hac seu Tributo Siculi exempti sunt. Ibidem puncto 14.*

--- *hujus determinatio, ejusque Repartitionis, et Exactionis modalitas est Objectum Diætatum. art. 11. an. 1791. puncto 2-do.*

--- *hanc ipsi jam inflictam persolvere, et alia huic connexa onera suplere tenetur Colonus migrare volens. art. 26. an. 1791.*

Conventus. — *Hujus K. Monasteriensis Archivum vide Archivum, et K. Monost.*

--- *Etiamsi ad hunc aliquem vel Capitulum, aut Ecclesiam antea pertinuisent Decimæ, Beneficia, ac bona, sive privati, sive Civitatibus, et Cætibus, sive cuicumque ex receptis Religionibus addictæ Ecclesiæ, Parochiæ, vel Scholæ per Reges Hungariæ, aut a tempore separatae ab Hungaria Transylvaniæ Principes data, confirmantur. In Sacr. Dipl. Leop. Confir. Art. 2. anni 1791. puncto 2-do.*

Convo.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

C.

- Convocatoriz.** — *Ad Comitia Litteræ — vile Regales Litteræ.*
- Corregentia.** — *Hæc, et Coadministratio Principatus Transylvaniæ Franciscæ Duci Lotharingiæ, et Maria Theresiæ Imperatricis, et Transylvaniæ Principis Coniuncti per Status, et Ordines Principatus qualiter oblata, et deposito mediæ Plenipotentiarii Juramento per eundem qualiter acceptata? Art. 5. a. 744.*
- Criminale Delictum.** — *vide Delictum.*
- Criminales Cusæ.** — *Hæc in factu delicti deprehensorum non sunt appellabiles. Art. 2. anno 1753. 1754. et 1755.*
 — *In his, et Casibus Notam infidelitatis inferentibus convicius seu per Appellationem, seu per Recursum promoveat Causam ad Thronum Regiæ Majestatis, vel sub securâ Custodiæ maneat, vel sufficientem præstet fidejussoriam Cautionem usque decisionem Causæ. Ibidem.*
- Csügöd.** — *In hac Possessione Portio Possessionaria per Episcopum R. Catholicum Transylvaniensem tenta, et cum aliis bonis Fiscalibus ad Dominium Albense pertinentibus possessa a Rege suo Fiscalitatum eximitur. art. 1. an. 1751.*
- Curatela.** — *Sub hæc Constitutorum, et Pupillorum Obligationes vim non sortiuntur. art. 2. anno 1792. punct. 1.*
- Cusor.** — *Fulsorum Alonatarum vide Moneta.*
- Cullodia.** — *vel sub hæc Secura maneat detentus, vel sufficientem præstet fidejussorium Cautionem in Casibus Notam infidelitatis inferentibus, et aliis criminalibus convicius usque ad decisionem Causæ, seu per Appellationem, seu per Recursum promoveat, Causam ad Thronum Regiæ Majestatis. art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*
- Gzernin.** — *Theobaldus Sac. R. I. Comes Francisci Serenissimi, Ducis Lotharingiæ Magni Ducis Hetruricæ inacceptanda ab Inclytis Transylvaniæ Statibus Sua Serenitati oblata Corregentia denominatus Plenipotentiaris, erga solitum Juramenti Sacramentum oblatum Corregentiam accepit. art. 5. anno 1744.*

D.

- Daciae.** — *Hæc in Transylvania non usitata non introducentur. In Sac. Dipl. Conf. art. 2. un. 1791. paræto 14.*

Dallia.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

D.

- Dallya.** — *Hæc Possessio per Episcopum R. Catholicum tenta, et cum aliis bonis ad Dominium Albense spectantibus possessa e Regestro Fiscalitatum deletur, et Episcopatuui addicitur. Art. 1. anni 1751.*
- Damna.** — *ad horum, et expensarum refusionem non extenditur pœnarum bursalium quoad Rusticos in corporals facta commutatio. Art. 23. anno 1791.*
- Debitum.** — *Hæc a Domino Terrestrri contracta deputare tenetur Colonus migrare volens. art. 26. anno 1791. puncto 3.*
 --- *de his, quæ in Cambialibus Litteris funduntur. art. 37. an. 1791.*
 --- *hæc tam activa, quam passiva Pupulorum quulter conscribentis. art. 52. a. e. pacto A*
- Debreczinum.** — *Hic quævis Beneficia, ac bona sive Privatis, sive Civitati, et Communitati, ac Cætibus, sive unicuique ex receptis Religionibus addictæ Ecclesiæ, Parochiæ, vel Scholæ data confirmantur. In Sacr. Dipl. Leop. art. 2. unni 1791. puncto 2-do.*
- Decimæ.** — *Ab harum Fisco alias Competentium præstatione Ferrum, et hoc ignobiliora Metalla eximuntur. art. 1. an. 1747.*
 --- *hæc ex Auro, aliisque metallis Plumbo scilicet: et Mercurio &c. Fisco Regio præstari debent. art. 9. an. 1747.*
 --- *hæc, ut et quævis beneficia, et Bona sive Privatis, sive Civitatibus, et Communitatibus, et Cætibus, sive cuicumque ex receptis Religionibus addicæ Ecclesiæ, Parochiæ, vel Scholæ tum in Transylvania quam partibus Regni Hungariæ in Sicilia, vel Debreviaio datæ, et Donatæ confirmantur. In Sacr. Dipl. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 2-do.*
 --- *ex his inter Saxones, ex earundem Arenda in Comitatus, aliisque Proventibus Fiscalibus suplebuntur cœtera, quæ ultra Contributionis Summam pro tempore belli, aut Pacis Stabilitam, pro defensione Patriæ requiruntur. Ibidem. puncto 12-mo.*
 --- *ab harum præstatione Siculi exempti sunt. Ibidem, puncto 14-to.*
 --- *hæc Dominis Terrestribus relinquuntur, Arenda tamen earundem Fisco Regio reservata. Ibidem. puncto 16-to.*
 --- *quoad harum præstationem præscriptum. Art. 2. Apr. Conf. P. 3. Tit. 5. observetur. art. 27. an. 1791.*
- Decretum.** — *Decretum Tripartitum Werböczii vide Werböczii.*
- Defectus.** — *Os hunc, vel nosam infidelitatis ad Fiscum Regium devolvenda bona,*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

D.

- Defectus.** — *bona, benemeritis Indigenis Transylvanis; Hungaris, nempe Siculis, et Saxonibus conferentur.* In Sacr. Dip. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 6-10.
- Delatio.** — *Hæ clandestinæ, et projecta Statui publico perniciose iis, quorum interest communicentur, et accusati nudiantur.* art. 24 anni 1791.
- *hæ Anonymæ, et projecta nec apud Augustiam Aulicam, nec apud Dicastria acceptentur.* Ibidem.
- *ad hanc, seu Denunciationem simplicem nullus Officialis ab Officio suo privetur, verum puncta accusatorum delato Officialis pro plena sui expurgatione communicentur.* art. 25. an. 1791.
- *vide, et vocem Denuncians.*
- Delictum.** — *horum criminalium rei, ad Militiam non sunt assumendi.* art. 5. anni 1751.
- *In hujus factu deprehensorum, Causæ non sunt appellabiles.* art. 2. anni 1753. 1754. et 1755.
- *In his cognoscendis, et puniendis usque ad elaborandam novam in Criminalibus normam, Fors Judicaria qualiter procedunt.* art. 38. an. 1791.
- Denunciatio.** — *vide Delatio.*
- Denunciatio.** — *Denuncians.* — *Huic pretio Campsionis Ordinario extradetur adulterini, et denunciati Auri tertialitas* art. 10. an. 1747.
- *huic pari ratione extradanda est tertialitas ex denunciatis falsæ Monetæ cusionibus.* art. 12. an. 1747.
- Deputatio.** — *Hæ, seu Commissiones Systematicæ in Comitibus ad qualia objecta ordinandæ.* art. 11. anni 1791. puncto 3-10. §. 7.
- *hæ ex quibus Diætæ membris ordinentur.* Ibidem.
- *harum Operata Statuum Deliberationi qualiter subternuntur.* Ibidem.
- *ad hanc relegatur elaboratio novi, stabilisque Urbarii.* art. 27. an. 1791.
- *ad eandem relegatur regulatio Fororum Judicialium.* art. 32. a. e.
- *hæ, seu Commissiones Systematicæ e Gremio Statuum ad qualia Objecta ordinantur, et quæ illarum membra denominata.* art. 64. a. e.
- Deputatus.** — *Hi Comitatum, et Districtuum Hungaricorum Sedum, item Siculicatum, ac Sedem, et Districtuum Saxonicarum, nec non Lib. Rep. Civitatum, et Oppidorum Privilegiatorum cum quibus alius constituunt Diætam.* art. 11. an. 1791. puncto 1-10. §. a.
- *in his per Comitatus, et Sedes Siculicatus eligendis quales desiderantur qualitates.* Ibidem §. c.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

D.

- Desertor.** — *Hor, Agyrtas, aut alijs Delinquentes, et vagabundos, nisi et ipsi Metallurgiæ dediti sint, quocumque sub Præfectu in Tutelam suam accipere, aut profugis subditis sub nomine Metallii Fossoris, aut alijs quovis titulum Asylum dare non audeant Urbaratii. art. 4. anni 1747.*
- *Milites Desertores vide Milites.*
- Deterioratio.** — *Hæ per Colonum migrare volentem factæ Domino Terrestris qualiter bonificandæ? art. 26. an. 1791 §. 7. et 8.*
- *harum, ut et Meliorationum per Colonos futurum Ælimatio quando, et quem in finem suscipiendar Ibidem §. 8*
- *harum per injuriam temporum futuram bonificationem Domino Terrestris præstare non tenetur Colonus migrare volens. Ibidem.*
- Diaeta** — *vide Comitia.*
- Dietrich.** — *S. R. I. Eques, et Liber Bero Fredericus Wilhelmus in Indigenam Transylvaniam recipitur art. 7 anni 1751.*
- Differencia.** — *Hæ inter Dominum Terrestrum, et Colonum migrare volentem ob non explicitas migrationis Conditiones subortæ, qualiter dirimantur? art. 26. an. 1791 §. 5.*
- Dignitas.** — *Hæ, ut et Donationales, Collationes, Privilegia, Armales, Tituli, Officia, &c Hungariæ Regum, similiter, et omnium a tempore separatæ ab Hungaria Transylvaniæ Principum cuicumque datus confirmantur. In Sac. Dipl. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 2 do.*
- *ad has vites solitas ex Indigenarum Transylvaniæ Nobilium, et Processum Numero asumentur. Ibidem puncto 7 mo.*
- Diómál.** — *Hæ Possessio per Episcopum R Catholicum tenet, et cum alijs bonis ad Dominium Albense Spectantibus possessa e Registro Fiscalitatum eximitur. art. 1. anni 1751.*
- Diploma** — *Leopoldinum in posterum per Successores ex Augusta Domo Austriaca Principes toties quoties renovatum de novo extrahatur, et juxta illud subsequensque Sanctiones, et affidationes Regias Principatus Transylvaniæ in Legibus Juribus, et Libertatibus suis conservetur. art. 1. et 2. anni 1791.*
- *idem per Franciscum Hungariæ Regem qualiter confirmatum. Art. 2. anni 1791.*
- *de Juribus Lepibus Privilegijs, et Indultis Principatus Transylvaniæ Diplomate Leopoldino illudque secus benignis Resolutionibus, et Sanctionibus*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

C.

- Diploma.** — *onibus concessis illibate conservandis edendam assecurationem Reges Hungariæ juxta Formulam Juramenti art. 1. an. 1791. insertam confirmabunt. art. 3. an. 1791.*
- *de Titulo Magni Transylvaniæ Principatus elargitum quo sensu accipiendum? — idem Juribus Transylvaniæ derogare aut præjudicare non possit. art. 6. anni. 1791.*
 - *Leopoldini de Confirmatione editi Diplomatis Confirmatorii nova inarticulatio art. 1. anni 1792.*
- Diplomatica Officia.** — *vide Officium.*
- Directio.** — *Hujus in re montanistica ordinatæ Collegium Aulicum, vide Collegium Metallurgicum*
- Director.** — *Hi Fodinarum, ad Fodinas privatorum Dominorum Terrestrium propriis Terris suis apertis, vel in posterum aperiendas, non alii quam qui Litteris facultatis a Judicio Montanistico elargitis provisi fuerint, admittendi sunt. art. 1 an. 1747.*
- *Supremus Status Director Vajvoda dictus, vide Vajvóda, et Gubernator.*
- Dispensatio.** — *Ab horum Matrimonialium impetrationis necessitate, in quibus gradibus dispensantur Reformatæ, Augustanæ, et Unitariæ Religionis addicti. Art. 59 anni 1791.*
- *hujus intuitu Catholici in præhabito usu permanent. Ibidem.*
- Districtus.** — *Horum Hungaricalium, et Saxonicalium Deputati cum quibus aliis constituent Dietam, seu Comitia. art. 11. an. 1791. puncto 1. §. a)*
- *in his de Universitatum Auctoritate earundemque Congregationibus, modo item et Ordine tractandorum negotiorum. art. 12. an. 1791.*
 - *horum Prætoria vide Prætorium.*
 - *horum Officiales, juxta qualem Instruccionem procedant, et publicam administrationem qualiter tractent. art. 12. anni 1791. puncto 4.*
 - *in his ad Officia qualiter fiat Electio. Ibidem. §. ult.*
 - *horum Saxonicoarum Communitates, in legali Diplomatique Leopoldino Conformi Statu qualiter conservabuntur. art. 13. an. 1791.*
- Disuniti.** — *Hi Popæ Valachici in delicto adulterationis Auri, et argenti a Foro, et Canonis Privilegio exclusi habentur. art. 5. anni 1753-1744. et 1755.*
- *horum Religionis liberum Religionis exercitium qualiter concessum, art. 60. anni 1791.*
 - *hi adinstar reliquorum Incolarum tractentur. Ibidem.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

D.

- Disunitus Episcopus.** — *Ab hoc per Regiam Majestatem denominando dependeant Valachi Græci Ritus Disuniti.* art. 60. anni 1791.
- Diversorium.** — *Hæc pro benevole recipiendis, et justa pecunia, et pretio cibandis itinerantibus a Dominis Terrestribus, et Civitatibus constituuntur, gratuita viatorum visitationis sublata in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 18-vo.*
- Dominus Terrestris.** — *Hi ligna trabes, et cætera ad Fodinarum Culturam necessaria Requisita, erga justum moderatumque prætium dare tenentur, et differentia catenus enascituræ qualiter determinantur?* art. 2. anni 1747.
- *Hi in proprio Territorio auri Lotionem, aut Fodinarum Cultivationem exercentes præter partem proportionatam sibi reservatam, reliquam Aurum erga statutum pretium ad Auri Campionem administrare tenentur.* art. 3. anni 1747.
- *his de una Rusticana Sessioe vel huc æquiprando spatio 2. R. flno, solvere tenentur Metallurgi Urburarii, et Fodinatores, si vero Sessio appertinentiata fuerit easque coiere libuerit, tunc præter Decimas alios duos R. flnos superaddere tenentur.* Ibidem.
- *his servire tenebantur extranei, si hi non autem Metallurgi, et Urburarii emerint domum auctorum migrare volentis Metallurgi, aut Urburarii in fundo per Dominum Terrestrum sibi assignatu propriis industria adjectam.* Ibidem.
- eum his nisi convenient, sub nomine Metallii Fossoris, aut quocunque sub Titulo ad monticulturam recipere non licet profugos Jobbages.* 4. anni. 1747.
- *Sine horum Consensu, et prævie inita Conventione subditi, seu Jobbages matriculæ seu Regestri Urburario ne inferantur.* art. 7. an. 1747.
- *his in proprio suo Territorio Auri Lotionem, vel Auri Cultivationem exercentibus proportionatam Auri quantitatem in suos usus convertere qualiter permiffum est.* art. 9. an. 1747.
- *his relinquuntur Decimæ, Arenda earum: fisco Regio reservata in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 52. an. 1791. puncto 16-10.*
- *his incumbit Cura Rusticæ sortis Pupillorum.* Art. 2. an. 1791. puncto 13.
- *vide et vocem Pofselsor.*
- Domus.** — *Metallurgorum, Urburiorum, et Fodinarum vide Metallurgi vel Residencia Metallurgorum* Dona-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. .

D.

Donatio. — *Hæc, ut et Privilegia, Armales & Regum Hungariæ, similiter omnium a tempore separata ob Hungaria Transylvaniæ Principum confirmantur. In Sac. Dipl. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 2-do.*
 --- *has novas largiatur Regia Majestas illis, qui Litteralia sua occasione tumultus Valuchici, aut eruptionis Turcarum amiserunt. Art. 35. Anni 1791.*

Donatarius. — *Donatarius Nobilis vide Nobilis,*

Drombár. — *Hæc Possessio per Episcopum R. Catholicum tenta, et cum alii Bonis ad Dominium Albertse spectantibus Possessu e Registro Fiscalitatum deletur, et Fundationi ad intentionem seu Dotem Ecclesiæ Cathedralis Albo-Carolinensis a Carolo VI-to. Imperatore condita agregatur, et qua lege? art. 1. anni 1751.*

E.

Ecclesia. — *Has Catholicorum ad certa loca restringentes in Aprobatis, et Compillatis Constitutionibus, aut alibi existentes Articuli abrogantur. Art. 7. anni 1744.*

--- *His cuiunque Religioni addictis, ut et Parochiis, vel Scholis per Reges Hungariæ, vel post separationem Transylvaniæ ab Hungarica per Principes data, et collata, Bona, Decimæ, ac alia beneficia confirmantur, etiamsi prius ad aliquam Ecclesiam, Conventum, vel Capitulum pertinuisent. In Sac. Dipl. Leop. Conf. art. 2. anni 1791. puncto 2-uo.*

--- *Cathedralis Albo-Carolinensis, vide Albo-Carolina.*

Ecclesiastica. — *Fora vide Forum Ecclesiasticum.*

Ecclesiastici. — *De his in Auri, et Argenti admittatione delinquentibus observentur jura, et leges Canonicae, ideoque Director Fiscalis secundum illas procedat in Foro competente, hac non intellectis Popis Valachorum non Unitis. art. 5. an. 1753. — 1754 — et 1755.*

Edicta. — *Per hæc, sive sic dictas Patentes Transylvania non Gubernabitur. art. 8. Anni 1791.*

Educatio. — *Hæc Pupillorum, Statui ipsorum conveniens instituenda, art. 52. anni 1791. puncto 11-mo.*

Educatio. — *Hoc Jus cum apud Montanisticos etiam Domino Terrestri comperere dignoscatur, tenetur idem de sufficienti liquorum specie providere, vel Educillum Urburariis in Arendam elocare. art. 6. an. 1747.*

INDEX ARTICULORUM DIETALIUM.

E.

- Electio.** — *Liberam Principum Transylvaniæ Electionem statuente Leges, Traçtus, Transaçiones, et Diplomata abrogantur.* art. 2. an. 1744.
- *hujus libertas, et Consuetudo quoad Officia Consulium, et Judicum, ac familiarum in Civitatibus, et Oppidis per liberam Communitativam Electionem constitutæ soluta, in posterum etiam maneat, Confirmatione tamen Regia in singulis Casibus impetranda. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 8-vo.*
- *hæc, ut et Repræsentatio ad Officia Diplomatica est Objectum Dietæ.* Art. 11. anni 1791. puncto 2-vo.
- *hæc ad Officia in Comitibus, ac Districibus Hungaricis Sedibus item Siculicis qualiter fiat.* art. 12. anni. 1791: §. ult.
- *hanc quoad Officiales insituendam, Nationis Saxonicæ Jurisdictiones in Aëivitate sua qualiter conservabuntur?* art. 13. an. 1791.
- *de hujus, et præsentationis jure Statibus Regni ad Diplomatica, et Cardinalia Officia competente.* art. 20. a. 6.
- *Electio, et Candidatione Regii Gubernii restauvandis de Officiis.* art. 22. anni 1791.
- Elisabethopolis.** — *Hujus Communitas in numerum Liberarum Regiarum Civitatum locorumque taxarum qualiter utatur?* Art. 61. an. 1791.
- Emancipatio.** — *Hæc Papillarum quando, et qua ratione fiat?* art. 52. an. 1791. puncto 10.
- Emptio.** — *hujus, et venditionis restrictio, aliquæ abusus in Civitatibus, et Oppidis tolluntur.* art. 29. an. 1791.
- Episcopus.** — *Episcopatus Romano-Catholicus Transylvaniensis Restitutio nunquam disputabitur.* art. 7; an. 1744
- *hunc excludentes Articuli Approbatæ, et Compilatæ Constitutionibus inserti, et alibi existentes abrogantur.* Ibidem.
- *per hanc ex Fundatione Caroli VI. Imperatoris senta, et possessa bona Pars videlicet Arcis Al. Carolinensis pro Residentia Episcopi designata, cum bonis quibusdam Domini Aidenfis per Fiscum Regium Possessis ne-pote Possessionibus Dalja, Strãsa, Tate, Sóospatak, Poklos, Tótfalud, Fojána, Gaurán, Metesd, Felsó-Gáld, Diómál, Ponor, Remete, Dicmbár, Portionibus item Possessionibus in Possessionibus Csügöd, Marus Váradya, Sárd, Igen, Benedek, et Horbánd, e Regestro Fiscalitutum eximitur, et eidem Episcopatu addicitur.* art. 1. an. 1751.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

E.

- Episcopatus.** — *Fogarasienſis Episcopatus, vide Fogaraſienſis Episcopus.*
 --- *Episcopus Religionis Valachorum Græci Ritus Diſunitorum, vide Diſunius Episcopus.*
- Equus** — *Hi Clitellarii Metallurgorum, Urbaniſſimorum, et Fudinatorum a Contributione, et Oneribus immunes ſunt. Art. 3. et 7. an. 1747.*
 --- *horum, ac omnis generis Jumentorum, et quartiriorum Angariatio, gratuita Viatorum Viſitatio a Natione Saxonica, et tota Plebe tollitur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2. an. 1791. puncto 13-vo.*
- Etienne.** — *Andreas in Indigenam recipitur. art. 63. an. 1791.*
- Evocatio.** — *Hæc Incolarum Tranſylvanorum ſemet Judiciis hæreditariarum Germanicarum Provinciarum ſubjicientium qualiter fiat? art. 2. an. 1792.*
- Exactio.** — *Contributionis vide Contributio.*
 --- *has in Tranſylvania non uſtatas Regia Majeſtas intròduci non curabit. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 13-0.*
- Exactor.** — *Horum, rationes Papillaves revidentium Obligatio. art. 52. an. 1791. puncto 8-vo.*
- Exceptio.** — *In horum ſimplicium Objectionibus Allegationes meritaſe fundamentum Cauſæ conſtituentes locum non habeant, verum ad Cauſæ meritum rejiciantur. art. 2 anni 1753. 1754. et 1755.*
 --- *hæ Ordinariæ tres in ſalvo manèant. Ibidem.*
 --- *hæ peremptoriales quoque ſuo loco, et ordine in ſalvo permaneant. Ibidem.*
 --- *penes hæ peremptoriales ſub novo Ordine Judiciio irrotulatis de Cauſis. art. 42. anni 1791.*
- Executio.** — *Hæ legitimarum Sententiarum Mandatis legi non conformibus haud impediuntur. art. 8. anni. 1791.*
 --- *hæ in Cauſis Metalibus ſub novo Ordine Judiciario peractæ, in ſuo vigore permanent. art. 49. an e.*
 --- *de hac Sententiarum per Judicia hæreditariarum Provinciarum Germanicarum contra Incolos Tranſylvanos in iſtdem Provinciis paratas pecunias mutuo, aut merces, vel alias res ad creditum accipientes, ſequè Juris diſtinctioni eorundem Fororum ſcripto, vel factò ſponte ſubjicientes latarum qualiter perſcienda? art. 2. an. 1792.*
 --- *hæ vigore præactarum Sententiarum in bonis immobilibus peracta, quoad bona Nobilitaria pignus ſapiat, fundi civiles juxta ſtatuta locorum relui poſſint. Ibidem.*
- Executiva Potestas.** — *vide Potestas Executiva.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

E.

- Exercitium.** — *De hoc libero quatuor in Transylvania receptarum Religionum Art. 53. Anni 1791.*
- *de hoc Religioni Græci Ritus Disunitorum qualiter concessio. art. 60. a. e.*
- Exhibitum.** — *De Exhibitis generalium Congregationum numero Chronologico per totum annum ducendo signandis, et regestrandis. Art. 12. anni 1791. puncto 4.*
- Expeditio.** — *Harum Confectio in Comitibus cui incumbit, et eadem qualiter approbantur? art. 11 an. 1791. puncto tertio §, m. m.*
- *respectu harum Gubernialium, aliarumque Curiarum etiam Officialiorum, quales dispositiones faciant Supremi Officiales, et circa eas quid agant? art. 12. an. 1791. puncto 1.*
 - *eadem a Gubernio Regio non Officiolatusi verum Univerſitati Comitatum Sedium, et Districuum inscribantur. Ibidem.*
 - *hæ, ut et Conclusa, atque Protocolla Marchilium Congregationum qualiter, et per quos expendantur. Ibidem puncto 4-to.*
 - *in his quibus teneat locum Lingua Hungarica aut Latina. art. 31. Anni 1791.*
- Expensæ.** — *Harum, ut et Fatigiorum refusione tenetur coram Throno Regio, seu penes Appellationem, seu penes Recursum succumbens excepto Fisco Regio. art. 2. an. 1753, 1754. et 1755.*
- *harum, et Fatigiorum refusione Fiscus non tenetur, etiamsi succumbat penes Appellationem, vel Recursum coram Throno Regio, sed usum solum. et fructuum refusione expensarum autem persolutione tunc solum, si petitorie ageret, et coram omnibus Foris succumberet. Ibidem.*
 - *ad harum, et damnorum refusionem obstringitur etiam Plebs Rustica licet alias non bursalibus, sed corporalibus solum pœnis obnoxia. art. 28. Anni 1791.*
- Extera Natio.** — *vide Natio.*
- Extirpatum** — *Hæ in Agris, et pratis factæ Colono migrare volenti per Dominum Terreſtrem quando bonificandæ veniant. art. 26 an. 1791. puncto 7-0*
- *hæ sine præſcitu, et indultu Domini Terreſtris factæ bonificandæ non sunt, Ibidem.*
 - *hæ, quarum usum fructuum per septennium collegit Colonus, per Dominum Terreſtrem bonificandæ non sunt, Ibidem.*
 - *hæ in Sylvis absque Consensu Domini Terreſtris factæ Colono migranti bonificandæ non sunt, imo Colonus obſtinatus eſt damna per has extirpationes facta resarcire, ibidem.*
- Hus*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

E.

Extirpatum. — *Has facere Rustico in Dominorum Terrestrium Sylvis qualiter liceat?* art. 30. an. 1791.

F.

Factum Delicti. — *vide Delictum.*

Facultas. — *Pro Cultura Fodinarum vide Fodinæ.*

Facultatiaræ Litteræ. — *Sine his a Domino Terrestris, vel publicis Officialibus obtinendis Colonum quempiam recipere sub qua pœna, et qualiter desumenda vetitum est?* art. 26. an. 1791. puncto 6.

— *Sine his recepti per Incolas, et Communitates locorum Saxoniarum Coloni qualiter repetendi, et quali via quæ cum pœna restitutio eorum exoperanda?* ibidem.

— *Sine his Servum alterius recipiens, et ad legalem repetitionem extradare nolens qua pœna, et penes quem Processum mandandus?* Ibidem puncto 10.

Fogarasienſis Episcopus, et Episcopatus. — *Hic Græci Ritus, Religioni Romano-Catholicæ vere Unitorum realiter admixtus, in fundorum, Bonorum, et Beneficiorum, quæ habet Possessione confirmatus vivas, deletis in Contractarium seu particulariter, seu generaliter latis constitutionibus, et Articulis:* art. 7. An. 1744.

Fatigii, et Expensæ. — *vide Expensæ.*

Felső Gáld. — *Hæc Possessio per Episcopum R. Catholicum Transylvaniensem tenta, cum aliis Bonis ad Dominium Fisco Albense spectantibus e Regeſtro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur.* art. 1. an. 1751.

Ferrum. — *Hoc, et isto ignobiliore Metalla a præstatione Decimarum, e Metallis alias Fisco competentium eximuntur.* art. 1. anni 1747.

Fidejussio. — *Fidejussoria Cautio* — *vide Cautio.*

Fidelitatis Homagium. — *vide Homagium Fidelitatis.*

Filius. — *Hi Unici ad assumendam Militiam cogi, et statui non possunt.* Art. 5. an. 1751.

Fiscalia Bona. — *Ex horum Regeſtro Possessiones Báts, Bogátelke, Jegenye, Kájintó cum Prædio Tiburtz, et Pago Monaster per Collegium Patrum Societatis Jesu Claudiopolitanam possessæ eximuntur.* Art. 8 an. 1744.

— *ex horum Regeſtro bona sic dicta Albensis cum Arcis Albo-Carolinensis parte pro Residentia Episcopi assignata seu Cupit Bonorum, et Possessionibus*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

F.

- Fiscalia Bona.** — *onibus Dállya, Strá'sa, Tate, Sóóspatak, Poklos, Tatfalúd, Pojána, Gaurán, Metesd, Felső-Gáld, Diómal, Ponor, Remete, Drombár, Portionibus itom Possessionariis Csúgöd, Marus Váradgya, Sárd, Ígen, Benedek, et Borbánd per Episcopum Transylvaniae possessionis eximuntur. art. 1. an. 1751.*
- *quoad hæc accepta Statuum informatione, qualem habitura sit Regia Majestas rationem? declaratur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 4-to.*
 - *Ex his, et Ærerii Regii mediis decernentur Stipendia Supremi Status Directoris, Consilii Intimi, et Tabulæ Judiciaræ Ibidem puncto 11 o.*
 - *ex his, ut et Fodinis, Decimis, Decimarum Arendis, et Tricesimis superbuntur cætera, quæ ultra Summas Tributi pro tempore Belli, et Pacis stabilitas ad defensionem Patriæ requirentur. ibidem puncto 12 o.*
 - *horum negotium, Contraversiarumque eatenus subversantium determinatio, et jus proprietatis, perennalisque dispositionis quoad bona, et Proventus Fiscales est objectum Diatarum. art. 11. an. 1791. puncto secundo.*
- Fiscalitates** — *vide proxime Bona Fiscalia.*
- Fiscus.** — *Hujus accessio e Fodinis in Decimarum Præstatione consistit, Ferrum nihilominus, et hoc ignobiliora Metalla a Præstatione Decimarum eximuntur. art. 1. an. 1747.*
- *huic Decimas Domini etiam Terrestris Auri Lotionem, vel Fodinæ Cultivationem in Territorio suo exercentes, ex Auro invento pendere debeat. Art 9. an. 1747.*
 - *hujus Juribus ne præjudicet Bonorum Fiscalium Domini Albenfis e Regesiro Fiscalitatum exemptio, et Episcopatus R. Catholico Transylvaniensi facta Collatio. art. 1. An. 1751.*
 - *hic si coram Altissimo Throno Regio seu penes Appellationem, seu penes Recursum succumbat, quando teneatur expensas, et fatigia, vel perceptos medio tempore fructus refundere? art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*
 - *pro hoc reservata Decimarum Arenda, Decimæ ipsæ Dominis Terrestribus relinquuntur in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 16 o.*
- Fodinatores, Metallurgi, et Urburarii** — *vide Metallurgus.*
- Fodinae.** — *Has Auri, Argenti, Æris, Mercurii, Sulphuris &c. colentes, in rebus immediate ad Metallurgiam spectantibus pro prima Instantiu Judicium Montanificum habeant. art. 1. an. 1747.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

F.

Fodinae. — *Has, vel novas erigendo, vel veteres collapsas restituendo colere volentes Metallurgi, seu Directores Fodinarum facultatorias Litteras a Judicio Montanifico expetant, et quo sine? art. 1. an. 1747.*

-- *his in proprio Territorio apertis, vel aperiendis Domini Terrestris, Directores non nisi facultatoriis a Judicio Montanifico sine taxa elargiendis provisos admittant. Ibidem.*

-- *harum Possessoribus Anni, ut vocant, liberi elargiendi. Ibidem.*

-- *harum Cultivationem, aut Auri lotionem exercentes Domini Terrestris, præter proportionatam sibi reservatam Auri partem, reliquam ad Auræ Campionem erga statutum pretium administrare tenentur. art. 9. an. 1747.*

-- *harum Cultivationem, vel Auri lotionem in proprio Territorio exercentibus Dominis Terrestribus proportionatam Auri quantitatem in proprios usus convertere qualiter permixtum est. Ibidem.*

-- *circa harum mineralium liberam Culturam, liberumque Mercatorum quæstum Comp. Const. P. III. Tit. 9. art. unicus, circa Juventutis peregrinationem in exteras Provincias instituendam modificatus in salvo manet. art. 1. an. 1752.*

-- *ex his Salis, et Metallorum, nec non Tricesimis, Decimis, et Arendis Decimarum, aliisque Bonis Regiis, et Fiscalibus supplebuntur, cætera, quæ ultra quantum Tributi Diplomaticum requirentur pro defensione Patriæ in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 12-o.*

Forma Regiminis. — *vide Regimen.*

Forum Ecclesiasticum. — *Ad hæc relegantur Causæ, et Objecta matrimonialia sub Regimine Josephi II di Imperatoris in Foris Sæcularibus pertractata. art. 34. an. 1791.*

Forum Hebdomadale. — *In his, et Nundinis emptionis, et venditionis Restriçtio aliique abusus tolluntur. art. 29. an. 1791.*

Forum Judiciale. — *Hæc omnia Civilia nempe, et Ecclesiastica, atque Criminalia tam superiora, quam inferiora in legalem Diplomaticam Formam, et Aëritatem restituuntur. art. 32. an. 1791.*

-- *horum, et Objectorum Judicialium regulis ad Systematicam Deputationem relegatur. Ibidem.*

-- *de his Græcorum art. 36. anni 1791.*

-- *coram his primæ Instantiæ sub novo ordine J. Micicario ad litem usque Contestationem perductis, seu penes exceptiones peremptoriales subistentibus, seu vero in merito irrotulatis de Causis. art. 41. §. e.*

Ceram

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

F.

- Forum Judiciale.** — *Coram his inferioribus meritaliter, aut penes exceptiones peremptoriales decisis de Causis. art. 42. a. e.*
- Fora seu Judicia Germanica.** — *vide* Provinciae Germanicæ.
- Forum Productionale.** — *Hos quales Judices constituunt. art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*
- *ex hoc quales Causæ sunt transmittendæ ad Regiam Majestatem, et in quibus pateat Recursus. Ibidem.*
- Franciscus II. Imperator.** — *Hujus hæreditaria in M. Transylvaniæ Prin- cipatu Successio stabilitur. art. 1. anni. 1792.*
- *per hunc depositum; medio Regii sui Commissarii Plenipotentiaris de Ju- ribus, et Privilegiis. Immunitatibus; et indultis Transylvaniæ rite, ac sancte observandis Juramentum. Ibidem.*
- *in hujus Fidelitatem de deposito per Status Transylvaniæ Juramento ex- aratum Homagiale Instrumentum. Ibidem.*
- Franciscus Lotharingæ Dux.** — *Sacratissimæ Principis Mariæ Theresiæ Con- sors in Principatu Transylvaniæ a Statibus ejusdem Principatus ad Cor- regentiam invitatus; oblatam Corregentiam; et Coadministratorem juxta modum formam, et Conditiones articulariter præscriptas insituendam de- posito per Plenipotentiarium Juramento spondet. Art. 5. Anni 1744.*
- Fructus,** — *vide* Usus Fructus.
- Fundatio, et Fundator.** — *De harum ad mentem Fundatorum instituenda ad- ministratone. art. 54. an. 1791.*
- Fundi Parochiales.** — *Hic, ut et Templâ, Turres, et Campanæ præ manibus illarum Religionum, in quarum Possessorio actu existunt, qualiter relin- quantur? art. 55. an. 1791.*
- *hos, Templaque, et Turres nulli amplius receptæ Religioni adimere læ- ceat. Ibidem.*

G.

- Galarâti.** — *Joannes in Indigenam recipitur. art. 63. an. 1791.*
- Gald.** — *Possessio Felsõ Gald. — vide* Felsõ Gald.
- Gaurân.** — *Hæc Possessio per Episcopum R. Catholicum tentâ; et possessa eum aliis bonis ad Dominium Fiscale Albenæ spectantibus e Registro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatus addicitur. art. 1. anni 1751.*
- Generalis Congregatio.** — *vide* Congregatio. Gene-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

G.

- Generalis Militiæ. — *Militiæ Transylvanicæ ex Indigenarum Transylvaniæ Nobilium, et Procerum numero creabitur, idem observabitur quoad alias Dignitates antea solitas. In Sacr. Dipl. Leop. Conf. art. 2. anno 1791. puncto 7-mo.*
- hoc munus quoties resarciendum venerit, Candidati pro Confirmatione Regia præsententur. Ibidem puncto 8-vo.
- Generalis, seu Caput Germanum præficietur Militiæ, qui reciprocam cum Gubernatore, Consilio Status, et Generali Militiæ Transylvanicæ in omnibus negotiis bellicis Correspondentiam habiturus, aliis ad Statum, et Gubernium pertinentibus se non ingessurus. Ibidem, puncto 17-mo.
- Germanicæ Provinciæ. — vide Provinciæ Germanicæ.
- Græcus. — *De horum Foris, et Privilegiis. art. 36. an. 1791.*
- Gravamina. — *Hæc ad Præscriptum Legum municipalium in qualibet Diætâ assumantur, et pro ferenda medela Regiæ Mojevati repræsententur. art. 10. anni 1791.*
- horum in Communi universos Status, vel in particulari Nationem, aut Communitatem aliquam, et respective privatas etiam Personas tangentium medela est Objectum Diætæ. art. 11. anni 1791. puncto 2-do.
- Gubernator. — *Hujus, vel Gubernii Regii Papsualibus se munire, easdem in Aula Regiæ Majestatis exhibere, ibidemque datis Reversalibus fidem, atque Securitatem de adeundis amicis duntaxat Regionibus spondere, et præstare tenetur Juventus Studiorum, et experientiæ Cuius in exteras peregrinari desiderans. art. 1 an. 1752.*
- hujus munus quoties resarciendum venerit, Candidati pro Confirmatione Regia præsententur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anno 1791. puncto 8 vo.
- huic, ut et Consilio Intimo committitur promulganda Annuorum Comitiorum ad negotia publice tractanda, Justitiam administrandam, et Propositiones Regias, si quæ fuerint, intelligendas necessaria, ut et cetera valium terminorum celebratio Ibidem puncto 10-mo.
- huic seu Supremo Status Directori sua sit Auctoritas Conditio, et Prærogativa. Ibidem puncto 11 mo.
- hunc si quætanis mutare svaderet publica tranquillitas, liberrima Statuum suffragiæ pro Regia Resolutione submitienda. Ibidem.

Huic,

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

G.

- Gubernator.** — *7. Huic, ut et Consilio Intimo, ac Tabulæ Regiæ Judiciariæ ex mediis Ærarii Regii, et Fiscalibus congrua Stipendia decernentur. Ibidem.*
- *idem tam quoad Sacra, quam profana Juramento obstrictus sit. Ibidem.*
- *cum hoc, et Consilio Status, et Generali Militiæ Transylvanicæ in omnibus negotiis bellicis Correspondentiam habiturus, aliis ad Status, et Gubernium pertinentibus negotiis se non ingesturus, Militiæ præficietur Generalis seu Caput Germanum. Ibidem puncto 17-mo.*
- *hujus, et Consiliariorum Transylvanicorum Consilio utatur Regia Majestas Occasione Tractatum cum exteris suscipiendorum in Negotiis Transylvaniam respicientibus, aut involventibus. Art. 9. an. 1791.*
- *idem in Comitibus quando gerit Præsidium. Art. 11. Anno 1791. puncto 1-mo. §. e.*
- *idem constituit in Comitibus, et Districibus Hungaricis, Sedibus item Siculicis in Vacantia Supremorum Officialium Administratores. art. 12. an. 1791. puncto 2.*
- *per hujus, aut Gubernii, aliorumque Præpositorum denominationem restaurari solitis Officiis quoque Religionum, et receptarum Nationum æqualitas observanda. art. 22. an. 1791.*
- Gubernium Regium.** — *Illud denominat in Casibus Vacantiarum pro Assessoris Judicii Montanistici, tria idonea subjecta, eaque Thesaurariatus Regio communicando per Cancellariam Aulicam directe ad Majestatem Regiam defert. art. 1. an. 1747.*
- *coram hoc, præsentem Thesaurario, tenentur semet insinuare circa Auzi Lotionem specialia Privilegia habentes, art. 3. an. 1747.*
- *hujus, vel Gubernatoris Regii Passuadibus se munire, easdem in Aula Regiæ Majestatis exhibere, ibidemque datis Reversalibus fidem, atque securitatem de adeundis amicis duntaxat Regionibus spondere, et præstare tenetur Juventus experientiæ, et Studiorum Causa in exteras Provincias peregrinari anhelans. Art. 1. anni 1752.*
- *huc e Tabula Regia quales Causæ sint transmittendæ. art. 2. an. 1753. 1754 et 1755.*
- *ex hoc in Præsentiam Regiæ Majestatis quæ Causæ sunt appellabiles, et in quibus putet Recursus ad Augustam Aulam. Ibidem.*
- *absque hujus, et aliorum constitutorum Statuum in exordio Litterarum enumeratione, et absque Appressione Sigilli Guberniatis expediantur in posterum Instrumenta Homagiatica. art. 1. an. 1791. Hujus,*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

G.

- Gubernium Regium. — *Hujus, seu Consilii Intimi Authoritas confirmatus.* per Leop. I. Imperatorem in Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 4-to.
- *In hoc, seu Consilio Intimo duodecimvirali saltem tres sint Catholici.* Ibidem puncto 9-no.
- *In eodem sit Judex etiam Regius ex Natione Saxonica.* Ibidem.
- *huic seu Consilio Intimo, et Gubernatori Regio committitur promulganda annua Comitiorum ad negotia publica tractanda, justitiam administrandam, et Propositiones Regias, si quæ fuerint, intelligendas necessarias, ut et terminorum Octavaliū Celebratio.* Ibidem puncto 10-mo.
- *huic, et Supremo Status Directori, ac Tabulæ Regiæ congrua stipendia ex mediis Aerarii Regii decernentur.* ibidem puncto 11-mo.
- *cum hoc seu Consilio Status, ut et Gubernatore ac Militiæ Transylvanici Generali in omnibus bellicis negotiis Correspondentiam habiturus, aliis ad Status, vel Gubernium pertinentibus negotiis se non ingessurus præficietur Militiæ Generalis, seu Caput Germanum* Ibidem puncto 17 o.
- *una cum isto, qui constituunt Diætam ordinariam.* Art. 11. an. 1791 puncto. 1-mo. § pho a.)
- *hujus quæ sint Muneris partes, dum sub Diætis inter Status comparet.* Ibidem § pho f. Nrö 1. 2 3. 4.
- *id in quomodo correspondet cum Statibus, dum ibi assidere non potest.* Ibidem Nrö. 4.
- *ab hoc edendæ expeditiones, et dispositiones non Officiolatus, verum Universitati Comitatum, Sedium, et Districtuum inscribuntur.* art. 12. anni 1791 puncto 1.
- *hujus Electione, et Candidatione restaurandis de Officiis.* art. 22. an. 1791.
- *ab hoc qualiter dependant Officia Postalia.* Art. 23. a. e.,
- *in hujus Præsentiam sub novo Ordine Judiciario e Tabula Regia nondum deductis de Causis.* art. 45. Anni 1791.
- *ad hoc, vel Tabulam Regiam Appellatis, ac transmissis, veteri forma pertractatis de Causis, in quibus Litteræ Transmissionales nondum exhibitæ essent.* art. 48. a. e
- *huic incumbit Suprema Inspectio Pupillorum.* art. 52. a. e. punct. 1.
- *huic pro finali determinatione submitteudæ Rationes Pupillares.* Ibidem puncto 8-vo.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

G.

- Gubernium Regium. — *Per hoc Absolutionales Litteræ Tutoribus qualiter elargiendæ. Ibidem.*
- Gymnasium. — *In horum, Templorum, Turrium, Campanarum, Cæmeteriorum, Collegiorumque aũu possessorum, vel dehinc exstruendorum usu nulla recepta Religio turbabitur. art. 55. an. 1791.*

H.

- Hajdo. — *Cum his Carcerarius continuo apud domos Prætoriales Comitatum, Sedium, et Districtuum manere debet. art. 12. an. 1791. puncto 1.*
- Hebdomada'e Forum. — *vide Forum hebdomada'e.*
- Homagiale Instrumentum. — *vide Homagium Fidei a is.*
- Homagium Fidelitatis. — *Super hoc in fidelitatem Mariæ Theresiæ Imperatricis deposito, Juramentum Regnicolarum, desuperque confectum Homagiale solenne Instrumentum. Art. 4. anni 1744.*
- *ad hujus depositionem in Fidelitatem Leopoldi II. Imperatoris præstandam, promittuntur suam Status, et Ordines Transylvaniæ Dicetabiter congregati Plenipotentiario suæ Majestatis Sacratissimæ Regio, quo sensu, et desiderio obtulerint? art. 1. an. 1791.*
 - *super hoc in Fidelitatem Leopoldi II. Imperatoris per Regnicolas deposito, confectum solenne Instrumentum Homagiale. Ibidem.*
 - *Super hujusmodi Juramentis conficienda Instrumenta Homagialia absque specifica Gubernii Regii, et aliorum Constitutivorum Statuum in exordio Litterarum enumeratione, et absque appensione Sigilli Gubernialis expendantur. Ibidem.*
 - *Istud Status, et Ordines Principatus Transylvaniæ Regibus Hungariæ Regimen aduentibus toties quoties qualiter præstare, et Instrumentum Homagiale qualiter submittere sint obstricti. art. 4. anni 1791.*
 - *hujus depositionis occasione, Juramentum quoque Unicus deponendum. Art. 5. an. 1791.*
 - *istud in Fidelitatem Francisci II-di Imperatoris per Status Transylvaniæ qualiter depositum. art. 1. an. 1792.*
- Honores. — *vide Officium.*
- Hungaria. — *Hujus Regum. et post Separationem ejusdem Transylvaniæ Principum Donationes, Collationes, Privilegia Armales &c. cuiusque data, et concessa per Leopoldum I-um Imperatorem qualiter confirmata, in Sacr. Dipl. Leop. Confr. art. 2. anni 1791. puncto 2do. Cum*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

H.

- Hungaria. — *Cum hac eodem Imperii, et Successionis Jure tenebitur Transylvania per Regiam Majstatem, et Secuturos ex Domo Austriaca Principes, et qualiter gubernabitur?* art. 6. an. 1791.
- *hujus Regni Nobiles in Transylvania, et vicissim Transylvaniæ Nobiles in Hungaria pro veris Coronæ membris, et Nobilibus reputentur.* art. 16. an. e.
- *hujus Partes Transylvaniæ applicatæ vide Partes Hungariæ.*
- Hungarica Lingva. — *vide Lingva.*
- Hungarus. — *His, ut et Siculis, et Saxonibus Indigenis utetur Regia Majestas in Officiis sive ad Politiam, sive ad Justitiam, sive ad Oeconomiam administrandam necessariis. In Conf. Sacr. Dipl. Leop.* art. 2. anni 1791. puncto 5-10.
- *iisdem prædictis conferentur Bona per defectum, aut Notam infidelitatis in Fiscum Regium devoluta. Ibidem puncto 6-10.*
- *Nationis in Transylvania Sigillum Supremus Comes Comitatus Albæ inferioris aservet.* art. 11. an. 1791. punct. 3. §. n. n.
- *Nationis in gremio existentium Civitatum, et Oppidorum libertates confirmantur.* art. 13. an. 1791.

I.

- Ybara. — *vide Ybara.*
- Iscn. — *In hac Possessione Fortis Possessionaria per Episcopum R. Catholicum Transylvaniensem tenta, cum aliis bonis ad Dominium Albense spectantibus e Registro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatus addicitur.* art. 1. an. 1751.
- Incendium. — *Sylvas per incendia contra devastantes qualiter procedendum?* art. 30. anni 1791.
- Immobilia Bona. — *Hæc liquidatorum Ratiocinantium quando, et qualiter occupari possunt?* art. 51. an. 1791.
- *hæc in executionibus Sententiarum per Judicia Germanicarum hereditariarum Provinciarum contra Incolas Transylvanos latarum, peractis occupata, pignus tantum sapiant.* Art. 2. anni 1792. puncto 3-10.
- Impositio. — *Hæc pecuniariæ nullæ fiant, nec Naturalium Praestationes gratis exigantur ad Marchales Congregationes.* art. 12. an. 1791. puncto 2.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

I.

Incola Transylvanus. — *vide* Transylvanus.

Indigena Indigenatus. — *Hunc consecutus quilibet Juramentum Unionis deponere tenetur.* art. 6. an. 1744. art. 5. anni 1791.

--- *hujus taxa in Principatu Transylvaniæ mille Ducatos aureos constituit.* art. unico. an. 1748. 1749

--- *hujus Taxa per Regium Majestatem Anno 1742. determinatu esse innuitur.* art. 9. an. 1751.

--- *hunc nemo sortiri queat, nisi Taxam Indigenatus Casæ Provinciali inferendam deponat.* Ibidem.

--- *His Hungaris Siculis, et Saxonibus utetur Regia Majestas in Officiis sive ad Politiam, sive ad Justitiam, vel Oeconomiam administrandam necessariis.* In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 5-to.

--- *In horum Matriculam ad recipiendos cum Statuum Consensu exteros, salva sit Regiæ Majestatis Commendatio.* Ibidem.

--- *his Transylvanis, Hungaris, Siculis, et Saxonibus conferentur Bona per defectum, aut Notam infidelitatis in Fiscum Regium devoluta.* Ibidem. puncto 6-o.

--- *ex his summentur Individua ad quasvis antea solitas in Transylvania dignitates.* Ibidem. puncto 7 mo.

--- *in hunc receptio est objectum Diætæ.* art. 11. an. 1791. puncto secundo.

--- *hi Regni Hungariæ in Transylvania, et Indigenæ Transylvaniæ in Hungaria reciproce pro talibus reputantur.* art. 16. anni 1791.

--- *absque hujus Taxa admitti debent Nobites ad Concivilitatem inter Civos.* art. 19. an. e.

--- *Indigenatum in Transylvania adeptorum Nomina:*

- 1) *Sacr. Rom. Imp. Comites Ierdimundus, Philippus, et Cajatenus Krakówczy a Kollowrath.* Art. unico an. 1748. 1749.
- 2) *Sacr. Rom. Imp. Comes Maximilianus Ulysses a Braun de Camus.* art. 6 anni 1751.
- 3) *Sacr. Rom. Imp. Eques L. B. Fridericus Wilhelmus de Dietherich.* art. 7. an. e.
- 4) *S. R. I. Eques Matheus de Bockers ab Urbach.* art. 8. an. e.
- 5) *Michaël Benök Secretarius Cancellariæ Austro Transylvaniæ.* art. 9. an. e.

6.) *Sacr.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

I.

- Indigena Indignatus. — 6.) *Sacr. Rom. Imp. Comes Antonius Corfcicius* ab Ulfeld. art. 2 an. 1752.
- 7.) *Sacr. Rom. Imp. Comites Josephus Lotharius nec non Carolus Ferdinandus, et Franciscus Hugo Königsz g, et Rottenjels.* art. 3. an. 1752.
- 8.) *S. R. I. Liber Baro Christophorus a Bartenstein.* art. 4. an. 1752.
- 9.) *Ignatius a Koch.* Ibidem.
- 10.) *Thomas Augustinus de Vöber.* Ibidem.
- 11.) *L. B. a Toufsan.* Ibidem.
- 12.) *S. R. Imp. Comes Joannes Josephus Kevenhüller ab Aichelberg.* art. 5. anni 1753. 1754. 1755.
- 13.) *L. E. Joannes Nepom. Christiuni de Rall.* art. 62. an. 1791.
- 14.) *Venceslaus et Antonius de Thurnfeld.* Ibidem.
- 15.) *Josephus de Leithner.* art. 63. anni 1791.
- 16.) *Franciscus Kieblin.* Ibidem.
- 17.) *Nicolaus Winkler.* Ibidem.
- 18.) *Wilhelmus Vitt.* Ibidem.
- 19.) *Joannes Galarati.* Ibidem.
- 20.) *Philippus Adamus, et Andreas Kern.* Ibidem.
- 21.) *Andreas Etienne.* Ibidem.
- 22.) *Cælestinus de Andoy.* Ibidem.
- 23.) *Martinus Bosnyth.* Ibidem.
- 24.) *L. B. Vincentius a Barkó.* Art. 3. anni 1792.
- 25.) *L. B. Ignatius Ybara ab Arcze.* art. 4. a. e.
- 26.) *L. B. Raymundus a Serdagna.* Ibidem.
- 27.) *L. B. Vilhelmus Ozman de Laye.* Ibidem.
- 28.) *L. B. Franciscus Veisz.* Ibidem.
- 29.) *Franciscus Muller.* Ibidem.
- 30.) *Ignatius Sterneg.* Ibidem.
- 31.) *Franciscus Josephus a Köch.* Ibidem.
- 32.) *Carolus Joannes Römer.* Ibidem.
- 33.) *Antonius Joannes Volf.* Ibidem.
- 34.) *Josephus Cato.* Ibidem.
- Vide etiam Vocem: *Civis.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

I.

Inquilinus. — *Hi reales, ut et Jobbagiones sine Consensu, et Conventione cum Dominis Terreſtribus prævie inita, Matriculæ, seu Regeſtro Urburariæ ne inferantur. art. 7. anni 1747.*

— *hi ſi ſint Urburarii una cum Jobbagionibus, et Libertinis Urburariis ab extraordinariis Oneribus exempti habentur, pro capitali autem Contributione 1. R florenum tantum præſtant. Ibidem.*

Inquiſitio. — *Hæc ſub novo Ordine Judiciario Joſ. II. Imperatoris peractæ in ſuo vigore relinquuntur. art. 39. anni 1791.*

Inſtructio. — *Juxta hanc ipſis dandam procedunt ſinguli Comitatum, Diſtrictuum, et Sedium Officiales, publicæque Adminiſtrationem juxta leges, hiſque conformes Gubernii Ordinationes, Univerſitatum item Concluſæ legibus, Regiis item et Gubernialibus Ordinationibus Conformia tractent. art. 12. an. 1791. punçto 4 o.*

Instrumenta Litteralia. — *Hæc, ſeu Originalia, ſeu Traaſumpta qualiter in Tabula Regia, Capitulo, vel Conventu tranſummi, et ab interitu vindicari poſſint? art. 3. an. 1753. 1754. et 1755.*

— *illa, quorum valor et legalitas in dubio verſaretur, Statibus, et Ordinibus, vel Tabulæ Regiæ præſententur, pro determinatione. Ibidem.*

— *hæc, qui Occaſione tumultus Valachici, vel Turcarum in hanc Patriam Irruptionis amiſerunt, Regia Majeſtas novas Donationales elargiatur. Art. 35. anni 1791.*

— *hæc Pupillorum per quos, et qualiter regeſtranda, et per quem qua ratione conſervanda. art. 52. an. 6. punçto 4.*

Instrumentum Homagiale. — *vide Homagium Fidelitatis.*

Itinerans. — *Pro hiſ benevole recipiendis, et juſta pecunia, et pretio cibandis, a Dominis Terreſtribus, et Civitatibus Diverſoria conſtituantur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791.*

J.

Jegeaye. — *Hæc Poſſeſſio cum Poſſeſſionibus, Bârs, Bogártelk, Kájántó, Prædio item Tiburtz, et Pago Monoffor per Collegium Claudiopolitanum Societatis Jeſu poſſeſſa e Regeſtro Fiscalitatum eximitur. Art. 8. Anni 1744.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

J.

- Jesuitæ.** — *Hi, seu Ordo Patrum Societatis Jesu in Fundorum, Honorum, et Beneficiorum quæ habent, Possessione confirmati vivant, delectis in Contrarium existentibus de eorum exclusione, seu generaliter, seu specialiter conditis articulis, et Constitutionibus, art. 7. anni 1744.*
- *horum Societatem proferibentes, eorum Fautores notæ infidelitatis subjici- entes, in Aprobatis, et Compillatis Constitutionibus aut alibi existentes Articuli abrogantur. Ibidem.*
 - *horum Collegie Claudiopolitani ad Instantiam Possessiones Bits, IJegenye, Bogartolke, Káján.6, item Prædium Tiburtiz, et Pagus Monoflor e Re- gistro Fiscalitatum eximuntur. art. 8. An. 1744.*
- Jobbaggio.** — *Hi profugi, Desertores, et Agyrtæ alique delinquentes a monti- cultura arcendi sunt, nisi cum Dominis Terrestribus conveniant, ac ipsi Metallurgicæ dediti sint, secus illos repetendi jus pro Dominis Terrestri- bus in salvo manebit. Art. 4. an: 1747.*
- *hi sine Consensu, et Conventione cum suis Dominis Terrestribus prævie inita Matriculo, seu Registro Urburario ne inserantur, sicut et Inqui- lini reales. art. 7. a. e.*
 - *Hi, et Inquilini reales, si sint Urburarii una cum libertinis Urburariis ab extraordinariis Oneribus exempti habentur, pro Capitali Contributione singulum R. streum præstant. art. 7. an. e.*
 - *hujus Nomenclatio, et perpetua glebæ adscriptio tollitur, et libera Colo- norum Migratio sub cæteris Conditionibus stabilitur. art. 26. an. 1791.*
 - *Vide reliqua sub Titulo: Colonus.*
- Josephus I. Imperator.** — *Hujus descendentes fœminei sexus Successores in defectu Caroli VI. Imperatoris succedant in Transylvania, illorum vero in defectu Leopoldi I. mi Imperatoris ut iusque Sexus descendentes juxta Ordinem Primogenituræ. art. 3. Anno 1744.*
- Josephus II. Imperator.** — *Hujus absque liberorum solatio e vivis erepti per mortem, et decessum Regimen Principatus Transylvaniæ in Leopoldum II. dum Imperatorem tanquam fratrem Germanum immediate sequentem devolvitur. Art. 1. Anni 1791.*
- Judex Nobilitium.** — *Horum Supremorum, ut et Vice Comitum, ac familiam in Comitatibus quoad Officia per liberam Communitatum Electionem con- stitui solita hæc libertas in posterum et am maneat, Confirmatione tamen Regia in quibusvis Casibus impetranda, In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 8 vº.*
- Ex his*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

J.

- Judex Nobilium. — *Ex his, quis sit Vices Gerens in Vacantia, vel legali absentia Supremorum Comitum? art. 12. an. 1791. puncto 2.*
- Vice Judex Nobilium. — *vide* Vice Judex Nobilium.
- Judex Regius. — *Horum inter Siculos, et Saxones quoad Officia, per liberam Communitatum Electionem constitui solita, hæc libertas in posterum etiã maneat, Confirmatione tamen Regia in singulis Casibus impetranda. In Confirmatione Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 8-vo.*
- Judex Regius Cibiniensis *vide* Cibinium et Gubernium.
- Vice Judex Regius in Sedibus Siculicis *vide* Sub Littera V. Vice Judex Regius.
- Judicialis. — *Actus Judiciales sub Novo Ord. Judiciario Josephi II. Imperatoris interventi. Vide Actus.*
- *Objecta Judicialia — vide* Objectum.
- Judiciarius. — *novus Ordo Judiciarius vide* Ordo Judiciarius.
- *Fora Judicialia vide* Forum.
- Judicium. — *Horum forma per leges stabilita, aut stabienda Regia Autoritate non immutabitur. art. 8. Anni 1791.*
- *hæc per competentes Judices legaliter constituendos secundum conditas, aut in futurum condendas leges, et Diplomaticam Regni Constitutionem celebrabuntur. Ibidem.*
- Judicium Montaniticum. — *Hujus quæ sit Activitas? art. 2. an. 1747.*
- *hujus Assessores quot, per quos, quomodo, et quo annuo Salario creandi sint. Ibidem.*
- *hujus Jurisdictio, vi cujus coram eodem instituenda venit Actio contra Metallurgos, Urburarios, et Podinatos delinquentes; exceptis Casibus Potentiæ, criminalibus, et rem Montaniticam non concernentibus in quibus per ordinariam Jurisdictionem puniendi sunt. art. 5. a. e.*
- *ab hoc elargitis Potentalibus provisum Auri Lotores iisdem Privilegiis, et Immunitatibus gaudent, uti reliqui Urburarii. art. 8. an. e.*
- *coram hoc tenentur semet insinuare circa Auri lotionem specialia Privilegia habentes, ex post coram Gubernio Regio præsentante Thesaurario. Ibidem.*
- *per hoc puniantur denunciati Adulteratores Auri, si sunt Urburarii, possessorenonati autem in suo Foro art. 10. anni 1747*
- *eorum hoc sistendi sunt Auri, Argenti, et Mercurii Prævaricatores, Casusque eorum ibidem decidenda est. art. 11. a. e. Hujus*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

J.

Judicium Montanisticum. — *Hujus absque præcitu Arrestatio Urburariorum, et quorumlibet Laboratorum Montanisticorum in ovis Fodinarum, vel viis eo deveniendis civis Magistratui prohibita est observato tamen eo, quod articulo 5 to an. ejusdem cautum est. Art. 12. anni 1747.*

--- *coram hoc agantur, et decidantur omnes Contraversiæ, et Lites inter Urburarios, et ad rem Montanisticam spectantes Personas. art. 14. a. e.*

--- *ab hoc Appellatio ad Thesaurariatum libere pateat, et non expectatis Litteris præceptorii nemini denegari potest. Ibidem.*

--- *apud idem tertius Assessor ex Natione Saxonica constituendus est. art. 4 anni 1753. 1754. et 1755.*

--- *apud hunc sistendi, ibidemque puniendi sunt Auri, vel Argenti adulteratores, si sint Urburarii, vel laboratores ad Officium Montanisticum pertinentes, vel loca eidem Officio subjecta inhabitantes. art. 5. an. 1753. 1754. et 1755.*

Judicium Provinciarum Germanicarum. — *vide Provinciæ Germanicæ.*

Juventum. — *Horum omnis generis, ac signanter equorum, ut et quartirorum angariatio, gratuita vicitatio, alique abusus similes a Natione Saxonica, et Plebis Cervicibus tolluntur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anno 1791. puncto 18. vo.*

Juramentum — *Regnicolarum super Homagio in fidelitatem Mariæ Theresiæ Imperatricis deposito. art. 4. an. 1744.*

--- *Francisci Lotharingiæ Ducis, et Mariæ Theresiæ Imperatricis ac Transylvaniæ Principis Conjugis, super qualiter oblata, et acceptata Principatus Transylvaniæ Coregentiæ, et Coadministratiõne depositum. art. 5. an. 1744.*

--- *Unionis Regnicolarum. Art. 1. anni 1744.*

--- *per hoc obstringendi sunt ad Observantiam Articulorum, et Legum Patriarum Assesores Judicii Montanistici, art. 1. an. 1747.*

--- *huic Actoris per partem adversam submissæ Causæ non sunt appellabiles. art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*

--- *hujus per Leopoldum II. Imperatorem de Juribus Privilegiis Immunitatibus, et Indultis Principatus Transylvaniæ rite servatæ, illibate conservandis medio Plenipotentiarii sui depositi Formulæ Art. 1. an. 1791.*

--- *de hoc per Status, et Ordines Principatus Transylvaniæ juxta Formulam. art. 2 an. 1744. insertam in Fidelitatis Homagium Leopoldi II Imperatoris deposito, confectum solenne Instrumentum Homagiale. Ibidem.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

J.

Juramentum. — *Isto tam quoad Sacra, quam profana obstrictus sit Supremus Status Director. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anno 1791. puncto 11mo.*

--- *juxta hujus Formulam art. 1. an. 1791. insertam confirmabuntur in posterum Reges Hungariæ afsecurationem suam de Juribus Legibus Privilegiis, et Indultis Principatui Transylvaniæ Sacro Diplomate Leopoldino, hocque secutis Benignis Resolutionibus, et Sanctionibus concessis illibate conservandis edendam. art. 3. anni 1791.*

--- *Unionis, qui, et quando sint obstricti deponere. art. 6. an. 1744. item 5. an. 1791.*

--- *hoc in Fidelitatem Francisci II. Imperatoris per Status Transylvaniæ qualiter depositum art. 1. an. 1792.*

Jurassor. — *vel Juratus Assessor vide Assessores.*

Jurisdictione Montanica. — *vide Judicium Montanicum.*

Jus — *De hujus, ut et libertatis liberique exercitii æqualitate quatuor in Transylvania receptarum Religionum. art. 53. anni 1791.*

Jus Macelli, et Educilli inter Montanicos. — *vide Macellum, et educillum.*

Jus municipale Saxonum. — *vide Saxo — Saxonica Natio.*

Judicia. — *Hujus administrandæ solitus Ordo per Leop. I. Imperatorem confirmatur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 4to.*

--- *In Officiis sive ad hanc, sive ad Politicam, vel Oeconomiam administrandam necessariis sua Majestas Regia utetur Indigenis Hungaris Siculis, et Saxonibus absque Religionis respectu. Ibidem puncto 5to.*

Juventus. — *Circa hanc Studiorum, et experientia Causa in exteras Provincias peregrinari anhelantem. Comp. P. III. Tit. 9. art. unico modificato, articulatim quid sit statutum? art. 1. An. 1752.*

K.

Kájántó. — *Hæc Possessio cum Possessionibus Bárs, Bogártelke, Jegenyé, Prædio item Tiburcz, et Pago Monostor per Collegium Claudopolitanum Patrum Societatis Jesu possessa e Regefro Fiscalitatum eximitur. art. 8. Anni 1744.*

Kern. — *Philippus Adamus, et Andreas in Indigenas recipiuntur. art. 63. Anno 1791.*

Keven-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

K.

- Kevenhüller.** — *Joannes Josephus S. R. I. Comes in Numerum Indigenarum Transylvanorum receptus est. art. 1. an. 1753. 1754. 1755.*
- Kiebling.** — *Franciscus in Indigenam recipitur. art. 63. an. 1791.*
- Koch.** — *Ignatius L. B. in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 4. a. 1752.*
- Kolos-Monostor.** — *Hic exilleus Archivum vide Archivum.*
- *hæc Possessio una cum Possessionibus Bâts, Bogartelke, Jegenye, Kájántó, et Prædio Tiburcz per Collegium Claudiopolitanum Patrum Societatum Jesu possessa e Regeſtro Fiscalitatum eximitur. art. 8. a. 1744.*
- *in hoc Pago possessum quoad fundum Juribus Ecclesiæ Reformatæ Claudiopolitanæ non præjudicetur. Ibidem*
- Kolovrath** — *vide Krakovszki.*
- Köch.** — *Franciscus, Josephus in Indigenam Transylvanum recipitur. Art. 4. anni. 1792.*
- Königszeg et Rottenfels.** — *Josephus Lotharius, item Carolus, Ferdinandus, et Franciscus Hugo S. R. I. Comites in Indigenas Transylvanos recipiuntur, art. 3. anni 1752.*
- Krakovszki a Kolovrath.** — *Sacri Rom. Imp. Comites Ferdinandus, Ppilippus, et Cajatenus in Indigenas Principatus Transylvaniæ recipiuntur. art. uni. anni 1748. 1749.*

L.

- Latina Lingva.** — *vide Lingva.*
- Legatus.** — *Horum missio, et Institutio Regiæ Majestati reservatur, art 9. an. 1791.*
- *In horum denominatione Regiæ Majestati competente, prout et constituto in Valachia, aut Moldavia negotiorum Gestore, Transylvanorum etiam Reflexionem habitura est Regia Majestas. Ibidem.*
- Legislative Potestas.** — *vide Potestas.*
- Leithner.** — *Josephus ad Indigenatum recipitur. art. 63. an. 1791.*
- Leopoldus I Imperator.** — *Hujus Famulæ sexus Succesores, et utriusque sexus Archiduces succedant in Regimine Principatus Transylvaniæ, in defectu Josephi I, et Caroli VI. Imperatorum, secundum ordinem Primogenituræ. art. 3. an. 1744.*
- *hujus Diploma super Conventione inter eandem nteſtam Majestatem, et Principatum Transylvaniæ sponte muta Anno 1691. emanatum vide Diploma.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. M.

L.

- Leopoldus II. Imperator. — *Hic post mortem, et decessum Josephi II-di Imperatoris sine prolium solatio e vivis decedentis Regimen Transylvaniæ Principatus, et Partium eidem incorporatarum suscipit art. 1. an. 1791.*
- *hujus Rescriptum Afsecutorium de Statibus, et Ordinibus Principatus Transylvaniæ in Juribus, Legibus, Privilegiis, Immunitatibus, et Indultis confirmandis, et conservandis. Ibidem.*
 - *ejusdem Juramentum de Juribus Privilegiis Immunitatibus, et Indultis Principatus Transylvaniæ juxta afsecutorium suum Rescriptum utilitate conservandis per Plenipotentiarium suum depositum. Ibidem.*
- Lex. — *Hæ Principatus Transylvaniæ ad Portam Ottomanicam adhæsiõnem statuente, prout, et omnes similes Constituciones, et Statuta abrogantur. art. 8. An. 1744.*
- *hæ de libera Principum Transylvaniæ electione condite, prout et omnes Transatus, Transaðiones, et Diplomata eandem liberam electionem statuente abrogantur. art. 2. Anni 1744.*
 - *harum vim non induunt Articuli antequam a Regia Majestete confirmantur. Art. 9. anni 1744.*
 - *hæ in singula Dixta juxta art 9. an. 1744. et accedente Regia Confirmatione condende exuacte effectuentur. art. 39. anni 1791.*
- Litera Reiquæ Civitas. — *vide Civitas.*
- Liberi Anni. — *Respeðu culture fodinorum, vide Annus.*
- Liberum exercitium Religionum. — *vide Exercitium, Religio.*
- Libertas. — *In hac mos usitatus Gubernii, seu Consilii Intimi, Comitiorum, et suffragiorum per Leop. I. Imperatorem confirmatur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2 an 1791. puncto 4-10.*
- *de hujus, Jurium item, liberique exercitii æqualitate quatuor in Transylvania receptorum Religionum Art. 53. anni 1791.*
- Libri. — *De horum Religiosorum tam Theologicorum quam Symbolicorum impressione libera. art. 56. an. 1791.*
- *horum Censoria — Commissio vide Commissio librorum Censoria.*
- Ligna. — *Hæc Trabes, et alia ad molas quasutimias, seu Stompas necessaria, in quibus Fodine constituta sunt, reporiuntur, tenentur iidem Possessores erga justum, moderatumque pretium Urburario concedere. art. 2. an. 1747.*
- *hæc si Possessores minime concederent, aut de pretio aliqua differentia Possessores inter, et Urburarius enascoretur, Insultia Montanistica, cum*
Adjus.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

L.

- Ligna.** — *Adjuncti, sibi Provincialibus Legum Patriarum gnaris Contraver-*
siam cognoscat, et de moderato eorum pretio statuat. Ibidem.
-- *hæc si ob defectum Sylvarum Possessores sine manifesto ipsorum damno*
concedere nequiverint, hocque legaliter confluet, Urburarius de iis absque
agravio vivi Aerarii, et Possessorum detrimento provideat. Ibidem.
- Lignatio.** — *Hujus moderatus usus in Sylvis sequestro subjectis qualiter ad-*
mittendus. Art. 30. Anni 1791.
-- *hanc exercere in Sylvis qualiter admittum Rusticis. Ibidem.*
- Lingva.** — *Hungarica, aut Latina in qualibus expeditionis locum obtineat.*
Art. 31. an. 1791.
- Liquidatus Ratiocinans.** — *vide Ratiocinans.*
- Litis Motio.** — *Hæc juxta novum Ordinem Judicarium Jos. II. Imperatoris*
instituta ad sistendum præscriptionis terminum effivaces sunt. art. 39. et
40. an. 1791.
- Litteralia Instrumenta.** — *vide Instrumenta Litteralia.*
- Litteræ — Absolutionales.** — *vide Absolutionales Litteræ.*
-- *Cambiales. vide Cambiales Litteræ.*
-- *Collationales de Officiis vide Collationales Litteræ.*
-- *Facultatoriæ Colonorum pro migratione vide Facultatoriæ Litteræ.*
-- *Nobilitationales vide Nobilitatio.*
-- *Obligatoriæ seu Obligationales vide Obligationales Litteras.*
-- *Regales vide Regales Litteræ.*
-- *Testimoniales vide Testimoniales Litteræ.*
- Loca Taxalia.** — *vide Taxalia Loca.*
- Lutherana Religio.** — *Hæc seu Augustiana, vel Evangelica, ut et Reformata,*
et Unitaria Religio in tertio, et quarto Consanguinitatis gradu, a neces-
sitate impetrandarum Dispensationum Matrimonialium semel pro semper
eximitur. art. 59. an. 1791.

M.

- Macellum.** — *Hoc Jus cum inter Montanisticos etiam Domino Terrestris eom-*
petere dignoscatur, tenetur idem de sufficienti emacellandorum numero
providere, vel emacillationem Urburarius in Arendam elocare. art. 6.
Anni 1747. Magi

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

M.

- Magister Protonotarius.** — *vide* Protonotarius.
- Magnus Transylvaniæ Principatus** — *hujus Titulus vide* Titulus, Diploma Transylvania.
- Mandatum.** — *His Legi non conformibus executiones nec Legitimarum Sententiarum non impediuntur, nec per Missilia Mandata Sententiæ alterabuntur, aut suspenduntur. art. 80. an. 1791.*
 --- Præceptorium *vide* Præceptorium.
- Manipulatio.** — *Hujus Anno 1772. præscriptæ Norstudeant se conformare singuli Comitatus, Distriktus, et Sedes tam in expeditionibus, quam in Regestratione Adæorum. art. 12. an. 1791. puncto 4.0.*
 --- *hujus circa præattactam Normam occurrentes nescors Reflexiones via Regii Gubernii Deputationi in Politicis ordinatæ submittant Marchales Congregationes. Ibidem.*
- Maria Theresia Imperatrix Romanorum.** — *Huic tamquam Caroli VI. Imperatoris Primogenitæ Filiæ vi Sanctionis Pragmaticæ Patre sine Mascula prole decedente Successio Legitima in Principem Transylvaniæ deposito a Regnicolis Transylvaniæ Fidelitatis Homagio stabilitur. art. 4. an. 1744.*
 --- *eadem Jura, Leges, Privilegia, Immunitates, et Indulta a Prædecessoribus suis Principatui Transylvanicæ concessa, tam Sacra quam profana confirmat. Art. 6. Anni 1744.*
- Marchalis Congregatio.** — *vide* Congregatio.
- Marionlii.** — *Per Georgium Romano Catholicum Transylvaniæ Episcopum rehabilita, et Titulo Novæ Fundationis per eundem possessa bona ad Dominium Fiscale Albense spectantia e Registro Fiscalitatum eximuntur, et Episcopatu addicuntur. art. 1. an 1751.*
 --- *per hunc Possessio Drombâr ad Dominium Albense spectans C. Josepho Beihlen pro bis mille Hflnis inscripta, ope ejusdem summæ redempta, et vi ultimæ Dispositionis in Augmentum Bonorum Episcopatum legatæ est. Ibidem.*
- Marus Váradgya.** — *In hac Possessione Portio Possessionaria per Episcopum Romano Catholicum tenta una cum aliis Bonis ad Dominium Albense spectantibus e Registro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addatur. art. 1. anni 1751.*
- Mater.** — *Hæc, et Patres qua Tutores Naturales reddendis quoad Bona Pupillorum rationibus non sunt obnoxii. art. 52. an. 1791. puncto 7.0 et 11.0.*
 Mater.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM

M.

- Mater.** | *Hac Tutrice ad secunda vota transeunte sensus Legis Decr. Trip. P. I. T. 113. attendatur ibidem. puncto 11.*
- Matricula.** — *Matricula sive Regestrum Urburanum vide Regestrum.*
 --- *Matricula Indigenarum vide Indigena.*
- Matrimonialis.** — *Causa, et Processus, vide Causæ.*
 --- *Dispensatio vide Dispensatio.*
- Matrimonium.** — *Ex hoc post divortium sub Regimine Josephi II Imperatoris per Fora Sæcularia adjudicatum inito progenitiæ pro legitimis habeantur art. 34. an. 1791.*
 --- *ex his Mixtis suscipiendæ Proles sexum Parentum sequantur. art. 57. a. e.*
- Maximilianus.** — *Hujus Constitutio Metallurgica in Latinum versa Typisque mandata publici Juris fiet. In Conclusionem articulorum an. 1747.*
 --- *In hac si aliqua reperiuntur articulis an. 1747. in publicam legem redactis, aut aliis fundamentalibus Transylvaniæ legibus refragantia, ea ad securam, et sua modalitate insituendam correctionem remittuntur. Ibidem.*
- Melioratio.** — *Hæ Colonæ migrare volenti quales, et qualiter bonificentur Dominum Terrestrem. art. 26. an. 1791. puncto 7. et 8. vo.*
- Membra.** — *Horum Mutilatio vide Mutilatio Stygma.*
- Mendicatio.** — *Hæ quocunque sub titulo, et prætextu insituenda vel ut in manifestum Plebis contribuentis onus vergens interdicitur, et Peregrinatio in ceteras Provincias Bonarum Artium, et experientiæ Causa illis solum Juvenibus admittitur, qui expensis eum in finem necessariis, seu ex propriis, seu ex Patronorum Sumptibus provisi sunt. art. 1. an. 1752.*
- Mercator.** — *horum circa quæstum liberum in salvo manet. Comp. Const. P. III. Tit. 9 Articulus unicus, licet relate ad Peregrinationem Juventutis bonarum artium, et experientiæ Causa ad exteras Provincias proficisci desiderantis modificatus sit. art. 7. anni 1752.*
- Merces.** — *Seu Renumeratio Tutorum qualis? art. 52. an. 1791. puncto 9.*
- Mercurius.** — *hujus Fodinæ vide Fodinæ.*
 --- *ex hoc aliisque Metallis Auro videlicet Mercurio etcet. Fisco Regio Decimæ præstari debent. art. 9. an. 1747.*
 --- *hujus ut et Auri, et Mercurii Prævaricatores, si sint Urburarii, coram Judicio Montanifico sistendi, eorumque Causa ibidem decidenda est. art. 11. an. 1747.*
- Meritales Allegationes.** — *vide Allegatio.*

Meta.

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

M.

- Meta.** — *Harum Negotium quoad Metas Regni est objectum Diætæ. art. 11. an. 1791: puncto secundo.*
- Métalles Causæ.** — *vide Causæ.*
- Metalla.** — *Hæc Ferro ignibilia ipsaque Ferrum a Decimarum Fisco e Metallis alias Competentium præstatione eximuntur. art. 1. an. 1747.*
- *ex his Auro videlicet Plumbo Mercurio &c. Fisco Regio Decimæ præstari debent. art. 9. anni 1747.*
 - *ex horum, ac salis Fodinis, Tricesimis, Decimis, Decimarum Arendis, ac Bonis Regiis, et Fiscibus, supplebuntur cetera quæ ultra quantum Tributi Diplomaticum requirentur ad defensionem Patriæ. In Conf. Sac. Dipl. Leopoldini art. 2. 1791: puncto 12-mo.*
- Metallurgus.** — *Hi, et Uburarii argenti, Æris Mercurii Sulphuris &c. Fædinas colentes pro prima Instantia in rebus ad Metallurgiam immediate spectantibus Judicium Montanificum habeant. art. 1. an. 1747:*
- *Hi Fodinas, vel novas erigendo, vel veteres collapsas restituendo colere volentes, Litteras Facultatorias a Judicio Montanifico ante omnia extrahere tenentur. Ibidem.*
 - *his ligna, et Trabes ad Culturam Fodinaram necessarias, Domini Terrestres in quorum Territorio Fodinæ existunt, erga Moderatum pretium concedant. art. 2. a. e.*
 - *hi, et Uburarii, ac Fodinatores Residentiam, seu habitacula qualiter habere debeant, et tam illi, qui Conductitiis vellent uti, quam illi, qui propria industria Casas, seu Domos vellent sibi Ædificare, qualiter tractandi sint, sive quoad exemptionem; sive quoad pascuationem, sive quoad Taxas Domini Terrestribus solvendas? art. 3. a. e.*
 - *iidem in Pagis ad Fodinas, vel Stompas vicinioribus teneantur residere. Ibidem iidem appertinentias Sessiones tenentes, et Æconomisantes a peccoribus, et semente instar reliquorum Pagi incolarum Contributionem solvunt, a Capite nihilominus instar reliquorum Æconomis Carentium, tam ab ordinariis, quam extra ordinariis Oneribus, ita etiam ab equis Clientariis debent esse immunes Ibidem.*
 - *eorundem pecora furto deperdita Pagenses bonificare tenentur, et vicissim hi Pagensibus, e contra si Montanistici hujusmodi damna non solverint, nec Pagenses tenebuntur solvere. Ibidem.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

M.

- Metallurgus.** — *Iidem loco migrare volendo domum in Fundo sibi assignato propria industria ædificatam pretio, quo fieri potest meliõre vendere possunt, quam si Metallurgus, vel Urburarius emerit, eadem Taxa, qua prior, tenebitur Ibidem.*
- *ab iisdem, si domum extraneus, et non Metallurgus, vel Urburarius emerit, Domino Terrestri tenetur servire, et publicum onus tam a Capite, quam a pecoribus, et semente subire. Ibidem.*
 - *hi Agirtas, desertores, aut alios delinquentes, et Vagabundos, nisi et ipsi Metallurgiæ dediti sint, sub quocunque prætextu in Tutelam suam accipere, multo minus subditis illis, qui a Domino Terrestri se se subduxerunt, sub Nomine Metallii Iossovis, vel alio quovis titulo Asylum esse nequaquam præsumunt. art. 4. an. 1737.*
 - *de his prout, et Urburariis, ac Fodinatoribus contra subditos quidpiam perpetrantibus, aut peccantibus neque Officiales Comitatus, neque Domini Terrestres, satisfactionem summere possunt, verum eandem a Judicio Montanifico petere debent. art. 5. an. 1747.*
 - *iidem in fallo delicti deprehensi intercipi possunt, attamen Judicio Montanifico resignandi sunt, exceptis Casibus Potentis, Criminales, et Rem Montanificam non concernentibus in quibus Ordinariæ Jurisdictioni subsumunt. Ibidem.*
 - *inter hos Jus educilli, et Macelli qualiter exercendum vide Educillum Macellum.*
 - *horum Matriculæ seu Registro Urbano Iobbagiones, et Inquilini sine consensu, seu Conventione cum Dominis Terrestribus prærie inita ne insorantur, art. 7. anni 1747.*
 - *hi etiam si Iobbagiones, et Inquilini sint, una cum Libertinis Urburariis ab extraordinariis oneribus exempti habentur. Ibidem.*
 - *idem pro Capitali Contributione annuatim singulum Florenum præstant, ab hujus tamen præstatione extranei, et adventitii Metallurgi &c. immunes habentur. Ibidem.*
 - *iidem de pecoribus, et facultatibus instar reliquorum Contribuentium Contribuunt exceptis equis Cliseliarum. Ibidem.*
 - *hi de Audulteratione Auri denunciati, possessoriati in suo Foro, Urburarii in Judicio Montanifico puniuntur. art. 10. an. 1747.*
 - *horum, et quorumlibet Laboratorum Montanificorum aestatio in locis Fodinarum, vel rüs eo ducentibus, cuius Jurisdictioni, et magistratui*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

M.

- Metallurgus.** — *Sine præscitu Judicii Montanistici prohibita est, observato tamen eo, quod Article 5-to an. 1747. cautum est. art. 13. an. 1747.*
- *inter hos, et ad rem Montanisticam spectantes Personas Quibiles lites coram Judicio Montanistico agitori, et decidi debent, inde Appellatio ad Thesaurarium, hinc Recursus ad suam Majestatem Regiam libere pateat. Art. 14. an. 1747.*
 - *eorumdem Causæ, in quibus Privilegiorum productio requiritur, non ulibi, quam in Tabula Regii ventillentur. Ibidem.*
 - *hi, et Urburarii, alique Laboratores ad Officium Montanisticum pertinentes, vel loca eidem Officio subiecta inhabitantes Auri, vel Argenti adulteratores coram Judicio Montanistico qualiter sistendi, ibidemque qualiter puniendi sint. art. 5. an. 1753. 1754 1755.*
- Metallurgica Constitutio Maximiliana.** — *vide Maximilianus.*
- Metallurgicum seu Montanisticum Judicium** — *vide Judicium Montanisticum.*
- Metesd.** — *Hæc Possessio per Episcopum Romano Catholicum testa una cum aliis Bonis ad Dominium Fisco Albense spectantibus & Registro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur. Art. 1. ann. 1751.*
- Migratio Libera.** — *De hac Colonis sub certis Conditionibus, libere indulta. art. 26. an. 1791.*
- *hæc quando suscipi possit, et quando insinuari debeat ibidem puncto 1-o.*
 - *hæc ad Zingaros quali cum restrictione extenditur ibidem puncto 9.*
- Miles.** — *Hos Veteranos, aut etiam Tyrones Militiæ datos, et obligatos ex post signa sua deserentes, si qui scienter receperint, vel occultaverint contra eos Pœna. Art. 2. an. 1751.*
- *eosdem desertores, siquis reciperet quidem, sed Receptori minime constaret eosdem Prefugos, ac desertores esse, ad solam restitutionem desertoris cum omnibus rebus suis a eum delatis obligatur, sed Pœnam non incurrit art. 3 an. 1751.*
 - *eosdem, si quis Dominorum Terrestrium, vel Officialium Territorialium Jurisdictionem habentium detinero, et reduci facere intermitteret, qualis pœna statuenda? Ibidem.*
 - *in desumptione harum pœnarum quis Processus tenendus? art. 4. an. 1751.*
 - *idem reduci proximo Officiali Militari resignari possunt. Ibidem.*
 - *pro his assummi, vel adigi qui prohibentur? art. 5 an. 1751.*
 - *pro his indebito statutorum intuitu ubi tam movendæ querelæ, et dimissio eorum ubi nam exoperanda? Ibidem.*
- Milh.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

M.

- Militare.** — *Siculi ab omni Tributo ac Hybernorum, aut Æstivorum Molestia Decimis, et præstationibus immunes pro Patria tuenda propriis impensis militare obstricci sint. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 14 o.*
- Militia.** — *Huic Generalis, et Caput Germanorum præficietur, qui reciprocam cum Gubernatore Consilio Status, et Generali Militiæ Transylvaniciæ in omnibus Negotiis bellicis Correspondentiam habiturus aliis ad Statum, et Gubernium pertinentibus se non ingretri In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 17. mo.*
- Mil'ler.** — *vide Müller.*
- Minera.** — *vide Fodina.*
- Missile Mandatum.** — *vide Mandatum.*
- Mobilia Bona.** — *In horum desitu liquidatorum Ratiocinantiam bona qualia, et qualiter occupari possunt. art. 51. an. 1791.*
- Moldavia.** — *In hoc, et Valachiæ Principatu constituendum circa negotiorum gestorem Regia Majestas Transylvanorum Reflexionem qualiter habiturus est? Art. 9. anni 1791.*
- Monasteria.** — *Hæc Catholicorum ad certa loca restringentes in Aprobatis, et Compilatis Constitutionibus; aut alibi existentes Articuli abrogantur, art. 7. an. 1744.*
- Moneta.** — *Hujus falsæ Cusorum Processus, et Pœna. art. 12. anni 1747.*
— *harum falsarum quemadmodum Contrabandisti adulterini Auræ tertialitas denunciante Ordinario Cuspionis pretio extralanda est. Ibidem.*
- Montanistici Officiales.** — *vide Officiales Montanistici.*
- Montanisticum seu Metallurgicum Judicium** *vide Judicium Montanisticum.*
- Mortuus.** — *Pro horum Sepultura Parochis recepturum Religionum liber sit ad quæcunque loca aditus. art. 58. an. 1791.*
- Motio Litis.** — *vide Litis Motio.*
- Munus.** — *vide Officium.*
- Mutilatio.** — *Horum Mutilatio interdicitur, et quare? art. 38. an. 1791.*
- Müller.** — *Franciscus in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 4. an. 1792.*

N.

- Natio.** — *Hungara vide Hungarus.*
— *Siculica vide Siculus.*
— *Saxonica vide Saxo.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

N.

- Natio.** — *Hæ exteræ ad Officia, Munera, et Honores Indigenis Transylvanis Hungaris, Siculis, et Saxonibus non prævalebunt. In Sacr. Dipl. Leop. Conf. Art. 2. Anno 1791. puncto 5-10.*
- *In his exteris in Matriculam Indigenarum cum Consensu Statuum recipiendis solva fit Regia Commendatio. Ibidem.*
 - *ut Natio Una aliam in suis Juribus Privilegiis, et Approbatis Constitutionibus conservet, exigit Unio trium Nationum. art. 11. an. 1791. puncto secundo.*
 - *harum Sigilla apud quos aserventur? Ibid. puncto tertio §. n. n.*
 - *harum diversarum competentiae ratio habeatur restauratione Diplomaticorum, et Cardinalium Officiorum art. 20. an. 1791. imo, et in aliorum Officiorum. Art. 22. a. e*
 - *harum Competentiæ Ratio habeatur in constituendis etiam ad Cancellariam Aulicam Consiliariis Referendariis. art. 21. an. 1791.*
- Naturalia.** — *Horum præstationes ad Marchales Congregationes gratis nullæ exigantur, sed pretio Forensi bonificentur. Art. 12. anni 1791. punct. 2.*
- Negotiorum gestor.** — *Circa hos in Valachia, et Moldavia constituendos. ut et in Legatorum denominatione Regia Majestas Transylvanorum Reflexionem qualem habitura est? art. 9. an. 1791.*
- Nobilis.** — *Hi Auri, et Argenti Prævaricatores in quali Foro, qualiterve sint puniendi? art. 5. an. 1753. 1754. et 1755.*
- *horum ut, et Civium, ac Privatorum nemo possit per Commissiones Camerales aggravari. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 4-10.*
 - *ex his, et Proceribus Transylvaniæ summentur individua ad quasvis antea solitas in Transylvania dignitates. Ibid. punct. 7 o.*
 - *horum Prærogativæ, ac Privilegia in negotio quæstus, et Lommercii observanda declarantur. Ibid. puncto 15-10.*
 - *hi in Comitatus, Districtus, et Sedibus publico gratis etiam servise, et Negotia per Superiores sibi commissa exacto perficere tenentur. art. 12. an. 1791 puncto 2 o.*
 - *hi Regni Hungariæ in Transylvania, et vicissim Nobiles Transylvaniæ in Hungariæ Regno pro talibus reputentur. art. 16. a. e.*
 - *inter hos nullam distinctionem inducere possint tituli Comitum, et Baronum. art. 17. an. e.*

Hi cum

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

N.

- Nobilis.** — *Hi cum Comitibus, et Baronibus pro ratione meritorum, et qualitatum ad Officia æqualiter applicandi sunt. Ibidem. item art. 17. a. e.*
 --- *præ his Titulus Comitis, aut Baronis in ordine servitii, et Consejus publicis, gerendoque præsidio nullum gradum tribuat. art. 17. an. 1791.*
 --- *de horum unius Sessiois, et armistarum in gerendis Officiis cum aliis Nobilibus Donatariis Æqualitate, et requisito ad Officia altiora statu possessionato. art. 18. anni 1791.*
 --- *quoad hos illicitæ Teloniorum, aliarumque Taxationum exactiones in Civitatibus, et Oppidis sistuntur, abususque in Nundinis, et Foris Hebdomadalibus tolluntur. art. 29. anni 1791.*
- Nobilitatio.** — *De Civilis Conditionis Personarum, et aliorum Patriæ Filiorum Nobilitatione, reciprocoque Nobilium inter eos Civilitatis Jure. art. 19. an. 1791.*
 --- *in litterarum Nobilitationum expeditione antiquus stilus legalis observetur. Ibidem.*
- Norma Manipulationis.** — *vide Manipulatio.*
- Nota Infidelitatis.** — *Hanc inferentibus in Casibus, et aliis Criminalibus convictis, seu per Appellationem, seu per Recursum promoveat Causam ad Thronum Regiæ Majestatis, usque ad decisionem Causæ, vel sub securo maneat custodia, vel sufficientem præset Fidejussoriam Cautionem. art. 2. anno 1753. 1754. 1755.*
 --- *ob hanc, vel ob defectum seminis in Fiscum Regium devolvenda bona beneficiis Indigenis Transylvanis Hungaris, Siculis, et Saxonibus conferuntur In Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2 an. 1791. puncto 6 to.*
- Notarius.** — *Ex his unus, aut Archivarius cum Scribis labores apud Prætoriam Comitatum, Sedium, et Divilictuum continuare debent. Art. 12. an. 1791. puncto 1-o.*
 --- *hi agunt Actuarios in Marchalibus, seu Generalibus Congregationibus. Ibid. puncto 2 do.*
 --- *horum Obligatio, et partes Muneris in ducendis generalium Congregationum expeditionibus, et Protocollis. Ibid. puncto 4-to.*
- Nova Donatio.** — *vide Donatio.*
- Novus Ordo Judicisrius.** — *vide Ordo Judiciarius.*
- Nundinæ.** — *In his, et Foris Hebdomadalibus emptionis, venditionis restrictio, aliique abusus, prout, et illicitæ Teloniorum, et aliarum Taxarum a Nobilibus exactiones tolluntur. art. 29. an. 1791. Obje-*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

O.

- Objectum. — *Hæc Diaturum; seu Comitiorum quæ sunt?* Art. 11. an. 1791. puncto secundo.
- *Hæc Marchalium seu Generalium Congregationum quæ sint?* art. 12. an. 1791. puncto 3-tio.
 - *horum tam Politicorum, quam Judicialium in generalibus Congregationibus tractandorum exacta, et separata ducantur Protocolla.* Ibidem. puncto 4-to.
 - *hæc qualia sint ad Systematicas Deputatio Regnicolares relegata?* art. 64. an. e.
- Obligatores Litteræ. — *Harum Ordinariorum vim Cambiales Litteræ quando sortiuntur?* art. 37. anni 1791.
- *hæ Pupillorum, vel aliorum sub curatela constitutorum Vim non sortiuntur.* art. 2. Anni 1792.
- Octavalis Terminus. — *vide Terminus Octavalis.*
- Officia Postalia. — *Posta.*
- Officiales. — *Hij Supremi, Comitatum Districuum Sedium Siculicalium cum quibus constituunt Diætam?* art. 11. an. 1791. puncto primo.
- *hi Comitatum, Sedium, et Districuum Supremi, vel eorum Vices gerentes apud Prætoria præsentés esse, et in Casu legalis absentia quales dispositiones facere debent?* art. 12 an. 1791. puncto 1-mo.
 - *hi Supremi vel in eorum Vacantia, aut Absentia eorum Vices gerentes indicunt Marchales seu Generales Congregationes.* Ibid. punct. 2.
 - *hi Supremi, vel Administratores, aut iis præpeditis Supremorum Officialium Vices gerentes præsidet in Marchalibus, seu Generalibus Congregationibus.* Ibidem.
 - *horum Supremorum Vices gerentes quales Officiales esse possunt?* Ibid.
 - *horum Supremorum Eminentiorum, ac præcipuorum in constitutionibus per Regiam Majestatem Gubernium Regum audiatur.* art. 22. an. 1791.
 - *hi erga simplicem Denunciationem de prægestis Officialis hanc dimittantur, verum puncta accusationum delato Officiali communicentur, et plena se se purgandi occasio præbeatur.* art. 25. an. e.
 - *horum Supremorum propter incuriam aut Conviventiam emersa Pupillorum damna iidem tenebuntur refundere.* art. 52. an. e. punct. 1.
- Officiales Monastici. — *Hi delicto adulterationis Auri, et Argenti semet immiscentes coram quali Foro conveniendi, et qualiter puniendi sint?* art. 5. anni 1753. 1754. 1755.

Offici.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

O.

- Officium. — *Hoc quodcumque gefusus Juramentum Unionis deponere tenetur.* art. 6. anni 1744.
- *hæc in Transylvania, partibusque Hungariæ, Siculiæ, ac Debreczino per Reges Hungariæ, et post Transylvaniæ separationem per ejusdem Principes data qualiter confirmata? in Sucr. Dipl. Leopold. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 2-do.*
- *In his sive ad Politiam sive Justitiam, vel Aconomiam administrandam necessariis Regia Majestas u'etur Indigonis Transylvanis, Hungaris, et Siculis absque Religionis respectu, neque prævalent exteræ Nationis ad Honores, et Munera. Ibidem. puncto 5-10.*
- *hæc Gubernatoris summi, Militiæ Transylvanicæ Generalis Cancellarii Intimi Consiliariatus, et Protocoturiatus, quoties resarciendo venerint, Candidati pro confirmatione Regia præsententur. Ibid. puncto 8-vo.*
- *quoad Judicium Regionum inter Siculos, et Saxones, item Judicium Nobilium, et Vice Comitum in Comitatibus; Judicium porro, ac Consulum, et similibus Officia in Civitatibus, et Oppidis per liberam Communitatum electionum constitui solita, hæc libertas porro etiam maneat, confirmatione tamen Regia semper impetranda Ibidem.*
- *ad hæc Diplomatica electio, et præsentatio est Objectum Comitiorum. art. 11. anni 1791. puncto 2 do.*
- *ad hæc in Comitibus, et Districtibus Hungaricis, Sedibus item Siculicis Electio qualiter fiat? art. 11 an. 1791.*
- *ad hæc omnia tam Politica, quam Cameralia, ut et Justitiæ administrationem respicientia non alii, quam Patriæ Cives applicabuntur. art. 15. a. e.*
- *in his gerendis Equalitas Juris, et prærogativæ Nobilium cum Comitibus, et Baronibus. art. 17 a. e.*
- *in his gerendis de æqualitate unius Sessiois Nobilium, et Armillarum cum aliis Nobilibus Donatariis, et requisito ad altiora Officia statu possessionato. art. 18. an. e.*
- *ad hæc rationi haud obnoxia, et Statum Possessionatum non requirentis unius Sessiois Nobiles, et Armillariæ etiam applicentur. Ibidem.*
- *in his gerendis de competentia Civici Status. art. 19. an. 1791.*
- *in his Diplomaticis, et Cardinalibus enatu Vacantia per Gubernium Regium Majestati Regiæ illico referatur. art. 20. an. e.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

O.

- Officium.** — *Ad horum Diplomaticorum, et Cardinalium electionem Status Regni in Comitibus primitus celebrandis libere procedere possint.* Ibidem.
- *ad hæc Diplomatica, et Cardinalia Electio, et presentatio qualiter fiat?* Ibidem.
- *in horum Diplomaticorum, et Cardinalium Confirmatione ratio Competentiæ tam Religionum receptorum, quam etiam diversarum Nationum habeatur.* Ibidem.
- *hæc Diplomatica, et Cardinalia citra præviam Candidationem non restituantur.* Ibidem.
- *Super Diplomaticorum, et Cardinalium collatione edendis in Litteris Collationibus liberæ Statuum electionis expressa fuit mentio.* Ibidem.
- *de Officiis aliis electione, et Candidatione Regii Gubernii qualiter restituantur.* art. 22. an. 1791.
- *in his restaurandis subordinatorum quoque Dicasteriorum, vel Magistratuum Candidationes recipiantur per Gubernium Regium* Ibidem.
- Oláhsfalú Oppidum.** — *Hujus Communitati votum, et Sessio in Comitibus restituitur.* Art. 14. Anni 1791.
- Onus.** — *Ab his tam Ordinariis, quam extraordinariis ratione eorum etiam Chytellariorum, ut, et a Taxa Capitis immunes sunt Metallurgi, Librarii, et Fodinatores; Economiam exercentes nihilominus a pecoribus, et semente Contributionem solvere tenentur.* art. 3. Anni 1747.
- *in horum præstationibus præ aliis ne aggraventur Valachi Græci Rus Disuniti.* art. 60. an. 1791.
- Opifex.** — *Hi Dominorum Domestici ex eorum subditis constantes ad assumendam Militiam cogi, et statui non possunt.* *art. 5. an. 1751.
- Oppida.** — *In his, et Civitatibus quoad Officia Judicum, et Consulum, ac similibus per liberam Communitatum Electionem constitui solita, hæc libertas in posterum quoque maneat. Confirmatione tamen Regia in singulis casibus impetranda. In Consi. Sacr. Dipl. Leopold, art. 2. anni 1791. puncto 8vo.*
- *horum, et Liberarum Regiarumque Civitatum Deputati cum quibus constituunt Diætam?* art. 11. 1791. puncto 1mo
- *horum Saxoniarum Communitates in legali, Diplomaticque Leopoldino conformi statu qualiter conservabuntur?* art. 13. an. 1791.
- *horum in Gremio Nationis Hungaricæ, et Sicilicæ existentium legalis Jurisdictionis, et Libertates confirmantur.* art. 14. an. 1791. Horum

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

O.

- Oppida.** — *Horum, et Civitatum Cives ad Officia tam Politica quam Cæmerala quousque, et qualiter admittantur?* art. 19. a. e.
- *In his, et Civitatibus Teloniorum aliavumque Taxarum illegitimæ exacti ones quoad Nobiles sistuntur.* art. 29. anni 1791.
- Oppressio.** — *Hanc vel unius Privati precibus, et voto coram Instantis, et Angusto, etiam Throno, promovere quilibet, Patriæ Civis obstrictus est.* art. 6. an. 1744.
- Ordo.** — *Assumptionis, et pertractationis Negotiorum in Diætis.* art. 11. an. 1791. puncto 3-o.
- *Et Methodus Consultationum instituentiarum in generalibus Comitatuum, Districtuum, et Sedium Congregationibus.* art. 12. an 1791. puncto 4-to.
- Ordo Judiciarius.** — *Hic Novus a. 1786. sub Regimine Josephi II di Imperatoris introductus vultur.* art. 39. an. 1791.
- *Sub hoc agitatae Causæ ante meritalem partium responsionem subsistente, annullantur, et denuo qualiter incuminari possunt?* art. 40. a. e.
- *Sub hoc in Foris iuxta Instantiæ ad litis usque contestationem perductis, vel penes exceptiones peremptoriales subsistentibus, vel in merito mutatis de causis.* art. 41. a. e.
- *Sub hoc decisis in Foris Inferioribus de Causis.* art. 42. a. e.
- *Sub eodem penes Appellationem, de adherentibus coram Tabula Regia Judiciaria causis.* art. 43. a. e.
- *sub eodem penes Appellationem coram Tabula Regia Judiciaria revisis, et ad executionem reinviatis de causis.* art. 44. a. e.
- *Sub hoc coram Tabula Regia penes Appellationem revisis, et in præsentium Regii Gubernii non dum deductis de causis.* art. 45. a. e.
- *Sub eodem Finaliter revisis, et Executione terminatis de causis.* art. 46. anni e.
- *Cum hujus introductione apud Tabulam Regiam pendentibus Oðavaliibus, et Tabularibus de causis.* art. 47. a. e.
- Ordo Societatis Jesu.** — *vide Jesuivitæ.*
- Orphanus.** — *vide Pupillus.*
- Ottomannica Porta.** — *vide Porta Ottomannica.*
- Ozman.** — *L. B. de Laye in Indigenam Transylvanum recipitur.* art. 4. An. 1792.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

P.

- Pæna.** — Prævaricationis manet illos, qui *Aurum, Argentum Plumbum, et Mercurium* aliaque *Metalla* ultra proportionatam sibi reservatam partem *Officio Auri Campionis* non administrant. *Art. 8. et 9. an. 1747.*
- *Hæc Auri adulteratorum, est confiscatio Auri, et Argenti adulterini.* art. 10. a. e.
- *Hæc respectu Nobilium, pro Militum Veteranorum, vel Tyronum Militarium* receptione, et *Occultatione* consistit in persolutione *Amicium, et Armorum* in 61. *Rfnis præstanda, et alterius tanti solutione, respectu Rusticorum* in 40. *içibus baculorum* art. 2. an. 1751.
- *Hæc propter adulterationem Auri, et Argenti respectu Urbariorum, et Rusticorum* loca *Officio Montanistico* subiecta *inhabitantium* prima vice est *amissio Auri, et Argenti, et solutio alterius tanti, altera vice penes amissionem Auri, et alterius tanti solutionem pæna etiam Corporalis* usque ad 50 *içibus baculorum.* art. 5. an. 1753. 1754. et 1755.
- *eadem respectu Nobilium* prima vice est *amissio Auri, et alterius tante solutio; secundaria, et tertia vice præter amissionem, et alterius tanti solutionem pæna Articularis.* Ibidem:
- *Hæc Bursales* ratione *Plebis Rusticæ* in *Corporales* commutatur. art. 28. anni 1791.
- *harum Bursalium quoddam Plebem Rusticam in Corporalem facta* Communitio ad quales casus non extenditur. Ibidem.
- *Articularis* statuitur in *Magistratus, et Officiales Civitatum, ac Oppidorum Telonia, et Taxas* illicite a *Nobilibus* exigentes. art. 1. an. 1791.
- *Articularis* statuitur in *Violatores Articuli de conservatione Sylvarum* conditi art. 30. a. e.
- *hæc Articularis* in *medietate Pupillis, in alia medietate Exactoribus* obventura manet *Tutores* quotannis rationes haud reddentes, art. 52. a. e. puncto 7. mo.
- Par.** — *Hæc sub Novo Ordine Judiciario Josephi II-di Imperatoris* emanata in vigore *relinquuntur.* art. 39. an. 1791.
- Parochia.** — In *harum Templorum, et Scholarum Causa* nihil alterabitur. In *Conf. Sacr. Dipl. Leop.* art. 2. anno 1791. puncto 1. mo.
- *His Ecclesiis, et Scholis* tam in *Transylvania, quam partibus Hungariæ, et in Siculia, ut et Debreczini per Reges Hungariæ, vel post separationem*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

P.

Parochia: — *tionem per Transylvaniæ Principes data, et collata Bona; Decimæ, et alia Beneficia Ecclesiastica qualiter confirmata? Ibidem. puncto 2-do.*

--- Parochiales Fundi *vide* Fundus Parochialis.

Parochus. — *De horum cujusvis receptæ Religionis libero ad quemcunque locum, vel Ecclesiam sine administrandorum suæ Religionis Ægrotis Sacrorum accessu, liberæque Mortuorum Sepultura. art. 58. an. 1791.*

Partes Hungariæ Principatui Transylvaniæ reapplicatæ:

— *In his Donationes, Collationes, Privilegia, Armale, Tituli, Officia, Dignitates, Decimæ, Bona, &c. sive privatis, sive Communitatibus, et Ecclesiis collata per Leopold. I. Imp. qualiter confirmata? In Sac. Dipl. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 2-do.*

Pascuatio. — *Hæc Rusticis per Dominos Terrestris qualiter admittenda? art. 30. Anni 1791.*

Pasuales. — *His a Gubernio, vel Gubernatore Regio extrahendis se se munire; easdem in Aula Regiæ Majestatis exhibere ibidemque datis Reverentialibus Fidem, et Securitatem de adinendis amicis duntaxat Regionibus spondere, et præstare teneatur Juventus bonarum artium, et Experientiæ Causa ad exteras Provincias peregrinari anhelans. art. 1. an. 1752.*

Patentales. — *Per has, seu edicta Transylvania non gubernabitur. Art. 8. Anni 1791.*

Pater. — *Hic qua Tutor Pupillorum Naturalis reddendis quoad Bona Pupilli Rationibus non est obnoxius. art. 52. an. 1791. puncto 7-o et 11-o.*

--- *eodem simul Tutore secunda vota amplectente sensus legis Decr. Trip. P. I. Tit. 113. attendatur. Ibidem. puncto 11-o.*

Pater Familias. — *Hi ad Militiam Statui, intercipi, vel cogi non possunt. art. 5. An. 1751.*

Patria. — *Hujus Cives vide* Civis.

Patronus. — *Hi, auri lotores professionem suam exercentes haud impediunt, sed nec Auri lotores his graves, et damnosi sint. Art. 8. Anni 1744.*

--- *Vide etiam voces* Possessor, et Dominus Terrestris.

Pax. — *Hujus, ut et belli Tempore quantum Tributi pendendum habeat Transylvania. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. punct. 12-mo.*

--- *Circa hujus Tractatus incundos, missionem, item et Instructionem Legatorum Jura Majestatica Regiæ Majestati reserantur. art. 53. an. 1791.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. M.

P.

- Pax.** — *Hæ confectæ Conditiones Pacis medio Gubernii Regii Statibus Regni publicabuntur. Ibidem.*
- Pecus.** — *Hæc Furto sublata bonificare tenentur Pagenses, Metallurgis, Urburariis, et Fodinatoribus instar reliquorum Incolarum, et hi vicissim Pagensibus, ast si Metallurgi Urburarii, et Fodinatores similia Damna Pagensibus non solverint, nec Pagenses erunt his solvere obstricti. art. 3. Anni 1747.*
- Peregrinatio.** — *Hanc Studiorum, et experientiæ Causa adexteras Provincias institueri anhelantes circa Juvenes. Comp. Const. P. III. Tit. 9. art. unico, vel ut Juribus Majestaticis præjudicioso, modificato articulariter quilibet statutum sit? art. 1. An. 1752.*
- Peremptoria Exceptio.** — *vide Exceptio.*
- Plebs.** — *Ab hujus, et Nationis Saxonice Cervicibus inveterata gratuita Viatorum Visitatio, equorum, et omnis generis Jumentorum, atque quarriorum Auguratio, aliique similes abusus tolluntur. In Conf. Sacr. Dipl. Leopold. art. 2. an 1791. puncto 18-vo.*
- *ratione Plebis Rusticæ pænæ bursales in Corporales commutantur. Art. 28. Anni 1751.*
- Plenipotentarius Regius Commissarius.** — *vide Commissarius.*
- Plumbum.** — *Ex hoc, aliisque Metalis nempe Auro, Argento Mercurio. &c. Fisco Regiæ Decimæ præstari debent. art. 9. o. anni 1747.*
- Pojána.** — *Hæc Possessio per Episcopum Rom. Catholicum Transylvaniensem tenta, cum aliis Bonis ad Dominium Fisco Albense spectantibus e Regestro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur. art. 1. an. 1751.*
- Poklos.** — *Hæc Possessio per Episcopum Rom. Catholicum tenta, cum aliis bonis ad Dominium Fisco Albense spectantibus e Regestro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur. art. 1. Anni 1751.*
- Politia.** — *In hac Mos usitatus in Transylvania per Leopold. I. mum Imp. confirmatur. In Conf. Sacr. Dipl. Leopold. art. 2. an. 1791. puncto 4-6*
- *Sive ad hanc, vel Jusstitiam, sive Æconomiam administrandam necessariis in Officiis Regia Majestas utetur Indigenis Transylvanis Hungaris videlicet, Siculis, et Saxonibus, neque prævaleant exteræ Nationes ad honores, et Munera. Ibidem. puncto 5-10.*
- Politica Objecta** — *vide Objectum.*
- Ponor.** — *Hæc Possessio per Episcopum Rom. Catholicum tenta, cum aliis Bonis ad Dominium Fisco Albense spectantibus e Regestro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur. Art. 1. anni 1751.* Por-

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM,

P.

- Porta Ottomannica. — *Huic, Principatus Transylvaniae adhaesionem statuentes leges abrogantur. art. 1. an. 1744.*
- Possessor. — *Hi, in quorum Territorio Fodinae existunt, qua ratione teneantur ad Fodinas, et Stompas, seu Molas quasfatorias, ligna, trabes, aliisque Materialia subministrare, et differentiae eatenus enascituræ qualiter determinandæ sint? art. 2. an. 1747.*
- *his antiquis restituentur Bona armis Cæsareis ab hostibus Occupata. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 6-to.*
 - *horum in diversis Jurisdictionibus bona, et lites habentium pro commodo Termini Marchalium, seu Generalium Congregationum qualiter moderandi? Art. 12. an. 1791 puncto. 2-do.*
 - *Vide, etiam Vocem Patronus, et Dominus Terrestris.*
- Potestae. — *Hæ præmissa prius ad aulam Regiam Informatione ad Consilio Status constituantur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791; puncto 18 vo.*
- *harum Officia qualiter debeant a Gubernio Regio? art 23. an. 1791.*
 - *hæ Proventus Thesaurariatuo Regio administrant. Ibidem.*
- Potentia. — *In hac, ut et Criminalibus, et Rem Montanisficam non concernentibus Casibus Metallurgi, Urburarii, et Fodinatores Ordinariæ Jurisdictioni Magistratuati sub sunt, in aliis Casibus, et quidem in Facto Delicti per Officiales etiam Comitatusenses, et Dominos Terrestris intercepti possunt, verum tamen Judicio Montanisifico extradandi sunt. Art. 5. Anni 1747.*
- Potestas. — *De potestate legislativa inter Principem, et Status communi illibate conservanda, et per Regiam Majestatem in Successores suos transmittenda. art. 7. an. 1791.*
- *Executiva Potestas per Regiam Majestatem, ejusque Successores in sensu legum exercenda. art. 8-o. an. 1791.*
- Pragmatica Sanctio. — *Vide Sanctio.*
- Præceptorium Mandatum. — *His non expectatis, Causæ inter Metallurgos, et ad rem Montanisficam spectantes Personas coram Judicio Montanisifico agitatæ, interposita Appellatione ad Thesaurariatum transmitti debent. art. 14. an. 1747.*
- Præscriptio. — *Ad hanc sistendam Litis Motiones sub Novo Ordine Judiciario Josephi II-di Imperatoris institutæ efficaces sunt. art. 39 et 40. Anni 1791.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

P:

- Præses** — **Præsidens.** — *Statuum Præsidens Munia, et Officii partes in Comitibus. art. 11. an. 1791. puncto Tertio.*
 --- *Vide etiam proximam Vocem. Præsidium.*
- Præsidium**, seu **Præsidis Officium.** — *Ad hæc gerenda Nobiles juxta senium Officii cum Comitibus, et Baronibus indiscriminatim admittantur. Art. 17. anni 1791.*
- Præsidium Militare.** — *His Magnis, et non necessariis partim ex Militia indigena instituendis, et ex Ærario Regio alendis Provincia non onerabitur. In Conf. Sacr. Dipl. Leopold. art. 2. an. 1791. puncto 17-o.*
- Præstatio.** — *Hæ Colonicales vide Colonos.*
- Prætorium**, **Prætorialis Domus.** — *Hæc in singulis Comitibus Distributibus, et Sedibus erigantur, et pro his stabilia loca qualiter designanda? art. 12. Art. 12. an. 1791. puncto 1-mo.*
 --- *apud has custodiantur Captivi, et Archivum cum alijs ad Publicam Directionem pertinentibus. Instrumētis, ac requisitis apud eosdem conserventur. Ibidem.*
 --- *apud has maneat continuo Carcerarius cum Hajdonicis. Ibidem.*
 --- *apud has Archivarius quoque, aut unus ex Notariis cum Scribis labores continuare debent. Ibidem.*
 --- *apud easdem Supremus quoque Officialis, vel eorum vices gerens præses esse debent. Ibidem.*
- Princeps.** — *Horum in Transylvania liberam electionem Statuentes Leges, statuta, et Constitutiones abrogantur. art. 2. an. 1744.*
 --- *horum succedendi Jus, Jure Hæreditario in utrumque sexum secundum Ordinem Primogenituræ in Augustam Domum Austriacam vi Pragmaticæ Sanctionis defertur. art. 3. et 4. an. 1744.*
 --- *horum Donationes, Collationes, Privilegia, Armales, Tituli, Officia, Dignitates, Decimæ, quævis beneficia ac bona. &c. cuicumque sive privatis, sive alijs facta, et data, per Leop. I-um Imp. qualiter confirmata? In Sacr. Dipl. Conf. Leop. Conf. art. 2. anni 1791. puncto 2 do.*
 --- *per hunc qualiter denominantur, et convocentur Regalistæ ad Comitibus. Art. 11. an. 1791. punct. 1-mo. §. b.*
- Principatus Transylvaniæ.** — *Vide Transylvania.*
- Prævaricator.** — *Prævaricator Auri, Argenti, et Mercurii vide Aurum, Argentum, Mercurius.*

Priva-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

P.

- Privatus.** — *Horum, ut et Nobilium, ac Civium Nemo possit per Camorales Commissiones aggravari. In Conf. Sacr. Dipl. Leopold. Art. 2. an. 1791. puncto 4-10.*
- *horum bona ab Hostibus armis Cæsaribus reoccupata antiquis Possessoribus restituentur. Ibidem. puncto 6-10.*
 - *horum in Causis Civilibus dictatas qualitates Plebs etiam Rustica alias non Bursalibus, sed solum Corporalibus pœnis obnoxia persolvere tenetur. Art. 28. anni. 1791.*
- Privilegium.** — *Hæc, prout et Jura, Leges, Immunitates, et Indulta a Prædecessoribus suis Avo nempe, et Genitore, seu aliis Sacrum Diploma secutis Resolutionibus, et Sanctionibus Principatus Transylvanicæ, et Partibus Regni Hungariæ eilem reincorporatis concessa, et indulta, tam Sæcra, quam Profana spectantia per Mariam Theresiam confirmantur. art. 6. an. 1741.*
- *hæc, prout et omnia Jura, Indulta, et Immunitates trium Nationum in Communi, vel particulari concessa Leges, item, et Constitutiones receptas, et approbatas, absque Nationum, et Religionum respectu quibus Patriæ Civis conservare tenentur vi Juramenti Unionis Ibidem.*
 - *hæc circa Auri Lotionem specialia habentes, semet coram Judicio Montanissimo, ex post Gubernio Regio, præsentate Thesaurario Regio insinuari tenentur. art. 8. an. 1747.*
 - *de his Transylvaniæ illibate conservandis Rescriptum assecutorium, et Juramentum Leop. II. Imperat. medio Plenipotentissii sui depositum. art. 1, an. 1791.*
 - *hæc per Reges Hungariæ, et post hujus separationem a Transylvania, per ejusdem Principes cuicumque data, et concessa, per Leopoldum I-um Imperatorem qualiter confirmata? in Conf. Sacr. Dipl. Leopold. art. 2. Anno 1791. puncto 2 do.*
 - *de iisdem Legibus item, ac Indultis Principatus Transylvaniæ Sacro Diplomate Leopoldino, hocque Secutis Resolutionibus, et Sanctionibus concessis illibate conservandis edendam assecurationem Reges Hungariæ juxta Formulam Juramenti. art. 1 mo an. 1791. insertam confirmant. art. 1. anni 1792.*
- Proceres.** — *Ex his, et Indigenis Transylvaniæ Nobilibus constituentur Individua ad quasvis in Transylvania antea solitas dignitates. In Conf. Sacr. Dipl. Leopold. art. 2. anni 1791. puncto 7-mo.*

Proces-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

P.

- Processus.** — *Hi juxta Leges ad cognitionem Statuum pertinentes sunt Objectum Diætarum. art. 11. anni 1791. puncto 2-3o.*
- **Processus Matrimoniales.** *vide Causæ.*
 - **Processus Criminales** *vide Causæ.*
- Productionale Forum.** — *vide Forum Productionale.*
- Proiectum.** — *Hæc, et delationes clandestinæ iis, quorum interest, communi-centur, et accusati de super ardiuntur. art. 24. anni 1791.*
- *hæc, et delationes Anonymæ nec apud Augustiam Aulam, nec apud alia Dicasteria recipiantur. Ibidem.*
- Proles.** — *Hæ ex Matrimonio post Divortium per Fora Sæcularia sub Re-gimine Josephi II-di Imp. adjudicatum susceptæ prolegitimis habeantur. Art. 34. an. 1791.*
- *hæ ad Statum Papillarum devotæ per Vice Officiales Supremis Comi-tibus, per hos Gubernio Regio remonstrandæ. art. 52. anni 1791.*
 - *hæ ex mixtis Matrimoniis suscipiendæ sexum Parentum sequantur. art. 57. an. e.*
- Propositio Regia.** — *Ad has, si quæ fuerint, intelligendas, Negotia Publica tractanda, et Jusitiam administrandam, necessaria annuorum Comitum Celebratio promulganda Gubernatori Regio, et Intimi Consilio committitur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 10.*
- *harum præcipuarum Materia in Litteris ad Comitum Conveatoriis expri-mantur. art. 11. an. 1791. puncto 1. §. d)*
- Protestatio.** — *Hæ sub Novo Ordine Judiciario Josephi II-di Imper. institutæ in suo vigore reinquantur. art. 39. an. 1791*
- Protocollum.** — *Protosollæ Diætalia per quem, qualiter conscribenda, quali-terve authenticanda? art. 11. an. 1791. puncto. 3 o §. 1. l.)*
- *Protocolla Generalium Congregationum qualiter conscribenda authentican-da, et Gubernio Regio submittenda? art. 12. an. 1791. puncto 4to.*
- Prænotarius Magister.** — *Horum Auctoritas per Leopoldum I. Imp. con-firmatur. Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 4to.*
- *hi ex Indigenis Transylvaniæ Nobilibus constituuntur, idem observabitur quoad alias dignitates antea solitas. ibid. punct. 7mo.*
 - *hoc Munus, si quando resarciendum venerit Candidati pro Confirmatione Regia præsententur. ibid. punct. 8 vo.*
 - *Inter hos unus sit Catholicus. Ibidem. puncto 9no.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

P.

- Protobotarius Magister.** — *Hi colligunt suffragia, et vota in Comitii. Art. 11. an. 1791. puncto secundo.*
-- *Ex his Aduarius Systematicæ Deputationi Protocolla, et conclusa Diætalia in Ordinem redigenti intersit. Ibidem. puncto Tertio. §. i. l.)*
--- *ex his Aduario incumbit expeditionum Diætaliùm confectio. Ibidem. §. m. m.)*
- Provincialis Causa.** — *vide Causa Provincialis.*
- Provincialis Consul.** — *vide Consul.*
- Provinciæ Germanicæ.** — *Per harum Judicia latorum contra Incolas Transylvanos in iisdem Provinciis pecunias mutuo, aut Merces, vel alias res ad creditum accipientes, seque Jurisdictioni eorundem Fororum sponte subijciantes latorum Sententiarum de effectu qualiter procurando? Art. 2. Anni 1792.*
- Puncta Regulativa.** — *Hæc Anno 1769. præscripta usque ad tempus stabi-
liendi fixi Urbarii quoad mensuram seruitiorum, et præstationum colo-
nicalium observentur. art. 27. an. 1791.*
- Pupillus.** — *De his eorumque Tutoribus. art. 52. an. 1791.*
--- *horum, vel aliorum sub curatela constitutorum obligationes vim non
sortiuntur. Art. 2. anni 1792.*

Q.

- Quæstoría Mola.** — *Hæc sive Stompa — vide Stompa.*
- Quæstus.** — *Vide Mercator itém Commercium.*

R.

- Rall.** — *vide Christiani.*
- Ratio.** — *His obnoxii Dominorum Servi ad Militiam assumendam cogi
vel statui non possunt. art 5. anni 1751.*
-- *huic reddendæ hæud obnoxia, et statum possessionatum non requirentia
ad Officia unius etiam Sessiois Nobiles, et Armalister applicentur. art.
18. an. 1791.*
--- *hæ ab Officialibus, et Aconomis Bona Pupillorum administrantibus per
quos exigendæ, et revidendæ? art. 52. an. c. punct. 6. 7. 8.*
--- *his quoad bona Pupillaria reddendis quales Tutores sunt obnoxii? ibid.
puncto 7.*

INDEX ARTICULORUM DIETALIUM.

R.

- Rauo.** — *Hæ quoad Boua Pupillaria pro Finali Determinatione Gubernio Regio submitteadæ, Ibidem puncto 8-vo.*
 --- *hæ post revisionem quorsum relocandæ, et aservandæ. Ibidem.*
- Ratiotinans.** — *De horum liquidatorum bonis qualiter occupandis? art. 51. anni 1791.*
- Receptæ Religiones.** — *vide Religio.*
- Receptor.** — *Militum desertorum vide Miles.*
- Reciprocatio.** — *Hæc quoad executionem Sententiarum per Fora Transylvanica contra extraneos, item per Fora extranea contra Transylvanos incolas latarum qualiter tenenda? Art. 2. anni 1792.*
- Rekursus.** — *Hic in Causis Metallurgorum e Judicio Montanistico via Appellationis ad Thesauriarium Regium deductis abinde ad Regiam Majestatem libere pateat. art. 14. an. 1747.*
 --- *hic e Dicasteriis, et Tribunalibus Judiciariis in Transylvania superioribus in quibus Causis potest ad Regiam Majestatem, et intra quam terminum fieri debeat? art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*
 --- *seu per hunc, seu per Appellationem promoveat Causam ad Thronum Regiæ Majestatis in Casibus Notam Infidelitatis adhærentibus, et aliis Criminalibus, convictus sub secura custodia maneat, vel sufficientem præstet Fidejussoriam Cautionem. Ibidem.*
 --- *seu penes hunc, seu penes Appellationem coram Altissimo Throno Regio succumbens tenetur expensurum, et Fatigiorum usuumque, et Frustrum medio tempore perceptorum refusione excepto Fiscus Regio. Ibidem.*
 --- *penes hunc, seu penes Appellationem coram Altissimo Throno succumbens Fiscus Frustrum saltem medio tempore perceptorum refusione tenetur, expensarum vero, et Fatigiorum Compensatione tunc solum, si petitor ageret, et in omnibus Foris succubisset. Ibidem.*
 --- *hic in gravioribus ad Regem Salvus maneat. In Dipl. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. puncto 4-to.*
- Reformata Religio.** — *Hujus Ecclesiæ Claudiopolitanæ Juribus, quoad Fundum in Pago Kolos-Monostor penes Contradictionem possessum, non præjudicetur. art. 8. anni 1744.*
 --- *hæ, ut et Augustana ac Unitaria Religio in tertio, et quarto gradu Contra quintatis a Necessitate impetrandarum Dispensationum Matrimonialium semel pro semper oximitur art. 59. an. 1791.*

Rega-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM,

R.

Regales Litteræ. — *Penes has, seu Convocatorias medio Regii Gubernis more solito convocabuntur ad Comitãa Status, et Ordines. art. 10. et 11. an. 1791.*

— *In his Materia saltem præcipuarum Regiarum Propositionum exprimitur. Ibidem. puncto 1mo §. d.*

Regalia Bona. — *vide Bona Fiscalia.*

Regaliæ. — *Hi per Principem qualiter denominantur, et ad Comitãa qualiter convocantur. art. 11. anni 1791. puncto 1. §. b.)*

— *hos quibus qualitatibus præditos esse oporteat? Ibidem.*

Regestrum. — *Hæc super Litteralibus Instrumētis Pupillorum qualiter, et in quot exemplaribus conficienda quorsum illocanda? Art. 52. an. 1791. puncto 4to.*

Regia Propositio. — *vide Propositio Regia.*

Regiæ Liberae Civitates. — *vide Civitates.*

Regimen. — *hujus forma, et Status, ut ab omnibus observetur, exigit Unio trium Nationum art. 11. an. 1791. puncto secundo. §. 1mo.*

Regulativa puncta. — *de Colonorum servitiis. Vide puncta Regulativa.*

Religio. — *Romano Catholica vide Catholici.*

— *Helveticæ Confessioni addictorum; seu Reformatæ vide Reformata Religio.*

— *Augustanæ, vel Lutheranæ, seu Evangelicæ Confessioni addictorum Vide Lutherana Religio.*

— *Unitaria vide Unitaria Religio.*

— *Græci Ritus Unitorum vide Uniti.*

— *Græci Ritus non Unitorum. vide Disuniti.*

— *harum trium receptorum a Romano Catholica diversarum Jura, ac Privilegia Salva maneat. art. 7. Anni 1744.*

— *harum 4. receptorum, Templorum item Scholarum, Parochiarum introitus Dionis cujuscumque Cleri, et Personarum Ecclesiasticarum in causa nihil alterabitur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2. an. 1791. puncto 1.*

— *nullo harum habito respectu in Officiis sive ad Politicam, sive Justitiarum, vel Economiam administrandam necessarius Regia Majeſtatis utetur Indigenis Transylvanis Hungaris, Siculis, et Saxonibus, neque prævaleant exteræ Nationes. Ibidem. puncto 5-10.*

— *harum Equalitas Lege præscripta in applicatione quoque Civium observetur. art. 19. an. 1791.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

R.

- Religio. — *Harum receptorum Competentiæ, Ratio habeatur in Restauratione Diplomaticorum, et Cardinalium Officiorum art. 20. an. 1791. imo et in aliorum Officiorum. art. 22. a. e.*
- *harum Competentiæ Ratio habeantur in constituendis ad Cancellarium Aulicam Consiliariis Referendariis. art. 21. a. e.*
 - *ex his singulis in Candidationibus ad Officia tria Judicia dua proponenda sunt pro Confirmatione Regia. art. 20. et 22. anni 1791.*
 - *harum quatuor in Transylvania receptorum Religionum de Jurium, ac Libertatum, liberique exercitii æqualitate. Art. 53. a. e.*
 - *de harum Templis, Turribus Campanis, ut et Fundis Parochialibus internis, inde ab emanatione Diplomatis Leopoldini ademptis, in statu moderno relinquendis, refundendisque quibusdam Religionibus apromissis bonificationibus. art. 55. an. e.*
 - *cujusvis receptæ Libri Religiosi ab quæ a'terius influxu libere imprimi possunt. art. 56 an. e.*
 - *in alicujus receptæ derogamen libris Sarcasmi, et Scœmata non inserantur. Ibidem.*
 - *ex harum diversarum Parentibus suscipiendæ Proles sexum Parentum sequantur. art. 57 a. e.*
 - *de harum quatuor receptorum, Parochorum libero ad quemcunque locum, vel Ecclesiam sine administrationum Suæ Religionis ægrotis Sacrorum accessu, liberaque mortuorum Sepultura. art. 58 a. e.*
- Religiosus. — *Harum Ecclesias, Collegia, Monasteria, et Residentias ad certa Leca restringentes in Aprobatis, et Compillatis Constitutionibus existentes Articuli abrogantur. art. 7. an. 1741.*
- Religiosi Libri. — *vide Libri.*
- Remete. — *Hæc Possessio per Episcopum Romano-Catholicum tenta cum aliis bonis ad Dominium Fiscale Albense spectantibus a Regejto Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur. art. 1. an. 1751.*
- Remuneratio Tutorum. — *vide Merces.*
- Repartitio Tributii. — *vide Contributio.*
- Repulsio. — *Hæc contra Executiones Sententiarum per Judicia hæreditariarum Germaniæ, Provinciarum, contra Ancolas Transylvanos taturum peragendaquæ ando habere possis locum? art. 2. an. 1792,*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

R.

- Rescriptum Aſſecratorium.** — Leopoldi II. Imperatoris de Statibus, et Ordinibus Transylvaniæ in Comuni, et particulari in eorum Juribus, Legibus, Privilegiis, Immunitatibus, ac Indultis confirmandis, et illiſſe conſervandis. art. 1. an. 1791.
- Loco ſimilis Reſcripti ſuper obſervatione Sacri Diplomatiſſe Leopoldini ante Homagii præſtationem elargiriſſe ſoliti, pro majori Conſtitutionum firmitate, ac ſecuritate ipſum Diploma Leopoldi. I. an. 1691 die 4-ta Decembris emanatum confirmetur, et per Succeſſores ex Auguſta Domo Auſtriaca Principes toties quoties ante depoſitionem Homagii confirmandum, Novoque Diplomatiſſe per extenſum inſerendum extradetur. Art. 2, anni t.
 - hujus loco confirmatur per Franciſcum II. Imperatorem Diploma Leopoldi I. Imperatris. Ibidem.
 - hujus loco edita per Franciſcum II. Imperatorem S. Diplomatiſſe Leopoldini confirmatio denno inartienlatur. art. 1. an. 1792.
- Residentia.** — Has Religioſorum Catholicorum, ut et Eccleſias, Collegia, Monaſteria ad certa loca reſtringentes in Aprobatis, et Compillatis Conſtitutionibus aut alibi exiſtentes articuli abrogantur. art. 3. an. 1744.
- hæc ſeu habitacula Metallurgorum, Urburavioſorum, et Fodinatioſorum in Pagis, Fodinis vel Stompis proximioribus eſſe debent. art. 4. an. 1747.
 - Eadem per Metallurgos, Urburavios, et Fodinatioſos, a quibus erga quod annuum pretium, et cum quibus beneficiis externis haberi poſſint. Ibidem.
 - Eadem ab ipſis Metallurgis, Urburariis, et Fodinatioſibus ad Ruſſicanas Dominioſum Terreſtrium Seſſiones, in Stompæ, vel hodie adjacentibus Poſſeſſionibus Edificata, quibus beneficiis, ſub qua annuali Taxa teneri? an vendi? ſi ita quo pretio, et cui poſſit. Ibidem.
 - Hæc Epicoſpi Romano Catholicici in parte Arcis Albo-Carolinenſis deſignata eſt. art. 1. an. 1751.
- Retraſtatio.** — Hæc ſub Novo Ordine Judiciario Joſephi II. Imperatoris emanata in ſuo vigore relinquuntur. art. 39. an. 1791.
- Reverſales.** — Has in Aula Regiæ Maieſtatis dare, et ope illarum Fidem, et ſecuritatem de aduendis amicis duntaxat Regionibus ſpoudere, et præſtate tenetur Juventus in exteris Provinciis Studioſorum, et experientia Causa peregrinari deſiderans. art. 1. an. 1752.
- Romano Catholica Religio.** — vide Catholicici.
- Rottenfels, et Königszeg.** — vide Königszeg.

INDEX 'ARTICULORUM DIAETALIUM.

R.

- Römer.** — *Joannes id Indigenam Transylvanum recipitur.* art. 4. an. 1702.
- Rustica Plebs** — Plebs.
- Rustici.** — *Hi militum Veteranorum, aut Tyronum Militarium receptores, vel occultatores quali pœna afficiendi?* art. 2. an. 1751.
- *hæ Auri, et Argenti prævaricatores in quali Foro qualiterve sint puniendi?* art. 5. an. 1753. 1754. 1755.
- *Rusticæ sortis Pupillorum cura Dominis Terrestribus incumbit.* Art. 52. Anno 1791. puncto 13.

S.

- Sacra** — et **Sacramenta.** — *Horum Ægrotis sucæ Religionis administrandorum sine Parochis receptarum Religionum ad quæcunque loca liber sit aditus.* art. 58. an. 1791.
- Sacræ Ædes.** — *vide* **Templa.**
- Sal.** — *Ex hujus, et Metallorum Fodinis Tricesimis, Decimis, Decimarum Arendis, aliisque bonis Regiis, et Fiscalibus subplebuntur cætera, quæ ultra quantum Tributi Diplomati cum requirentur ad Defensionem Patriæ.* In Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2. an. 1791. puncto 12-mo.
- Salarium.** — *Hoc pro Affectoribus Judicii Montanifici ex 300. R. finis annuis consistit.* art. 1. an. 1747.
- *hæc seu Stipendia congrua pro Supremo Statore, Consilio Intimo, et Tabula Judiciorum ex mediis Ærarii Regii, et Fiscalibus decernentur.* In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. anni 1791. puncto 11-mo.
- Salvus Conductus.** — *vide* **Conductus Salvus.**
- Sanctio Pragmatica.** — *Hæc, super Hæreditaria Augustæ Domus Austriacæ, utriusque Sexus Successione an. 1722. in Generalibus Comitibus acceptata, eum subsequuta anno 1723. Regia Confirmatione, et anno 1724. in Comitii, Generalibus publicatione pro Lege perpetua, et invariabili Articulo inseritur.* art. 3. anno 1744.
- *juxta hanc qualiter gubernabitur Transylvania per Regiam Majestatem, et Successores Augusta Domo Austriaca Principes,* art. 6. an. 1791.
- Sarcasmus.** — *vide* **Somma.**
- Sard.** — *In hac Possessione Portio Possessionaria per Episcopum Rom. Cath tentata una cum aliis bonis ad Dominium Fscale Albense spectantibus e Regesiro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatus adidicitur.* Art. 1. Anni 1751.

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

S.

- Saxo** — Saxonica Natio. — *Ex hujus parte constituendus est tertius Aſſeſſor apud Judicium Montaniſteum.* art. 4. an. 1753. 1754. 1755.
- *hujus Municipale Jus confirmatur. In Sacr. Dipl. Leop. Confirmatione.* Art. 2. an. 1791. puncto 3-tio.
- *hæc antiquis ſuis Privilegiis, ſuoque uſui, et conſuetudini in art. 3-tio Diplomatis Leopoldini magis cautum eſſe ſtagitante, hæc difficultas qualiter complanetur?* Ibid. puncto 3-tio.
- *his, ut et Hungaris, vel Siculis Indigenis videlicet Tranſylvanis utetur Regiæ Majeſtas in Officiis ſive ad Politiam neceſſariis abſque Religionis reſpectu, neque prævaleant extera Nationes.* ibid. puncto 5-to.
- *iisdem prædictis conferentur Bona per Notam Infidelitatis, aut per deſectum in Fiſcum Regium devolvenda.* Ibid. puncto 6-to.
- *inter hæc quoad Judices Regios per liberam Communitatum electionem conſtitui ſolitos, hæc libertas in poſterum etiam maneat. Confirmatione tamen Regiæ in quolibet caſu impetranda.* Ibid. punct. 8-vo.
- *ex hac Jurex Regius Cibinicenſis ſit in Conſilio Intimo Duodecim virall.* Ibid. punc. 9-no.
- *ab hujus, et Plebis Cervicibus per abuſum inveterata gratuita Viatorum Viſitatio, Equorum, et omnis generis Jumentorum, et Quartiriorum angariatio, aliique ſimiles abuſus tolluntur.* Ibid. punc. 18-vo.
- *horum Sedium, et Diſtriſuum Deputati cum quibus conſtituunt Diætam Ordinariam.* Art. 11. anni 1791.
- *hujus Sigitum Conſul Provincialis aſſervet.* art. 11. Anno 1791. puncto Tertio. §. n. n.
- *Hujus Universitas, Sedes, Diſtriſtus, Civitates, et Oppida in ſtatu legali, Diplomatique Leopoldino conformi conſervabuntur.* art. 13. an. 1791.
- *hujus Cives Conſiliarium Gubernialem etiam adipiſti poſſunt, alii tantum Secretariatum.* Art. 19. anni. 1791.
- *ab incolis, et Communitatibus Saxonice Colonia non adimpletis Migrationis Conditionibus immigrantes, et ſine Litteris ſoculatoriis Dominorum Terreſtrium, vel Publicorum Officialium recepti qualiter repetendi, et qua viâ, qualive cum pœna reſtitutio eorum exuperanda?* art. 26. anni 1791. puncto 6-to.

Scholæ. — *In harum, ut et Templorum, et Parochiarum in Cauſa nihil alterabitur. In Conſ. Sacr. Dipl. Leo.* art. 2. an. 1791. puncto 1-mo.

His

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

S.

- Scholæ.** — *His, ut et Pærochiis, et Ecclesiis, vel aliis quibuscunque seu privatim, seu Communitatibus et Cæteribus per Reges Hunzaricæ, aut post Separationem per Transylvaniæ Principes collata Bona, Decimæ, aliaque beneficia per Leopoldum I. Imperatorem qualiter confirmata? Ibidem, puncto 2-do.*
- *has prout, et Sacras Ales, ac Turres receptis Religionibus ubicunque extruere liberum sit. Art. 55. an. 1791.*
- Scommæ.** — *Hæc, vel Sarcasmi in alicujus Religionis receptæ derogamen libris haud inserantur. art. 56. an. 1791.*
- Scribæ.** — *Cum his, Archivariis, aut unus ex Notariis apud Domos Prætoriales Comitatum, Districtuum, et Sedium Siculicalium labores occurrentes continuare debent. art. 12. an. 1791. punc. 1-mo.*
- Secretarius** — **Secretariatus Gubernialis.** — *Usque adhuc Civis Liberarum Civitatum, et Oppidorum Privilegiatorum possessionati quævis ad Officia quævis admittendi sunt, art. 19. anni 1791.*
- Sedes Saxonicales.** — *Vide Saxo.*
- Sedes Siculicæ.** — *In his Universitatum Aclivitas, modus item, et Ordo tractandorum in iis Negotiorum Publicorum præscribitur. art. 12. an. 1791.*
- *harum Officiales juxta qualem Instructionem præcedant, et publicam administrationem qualiter tractent. Art. 12. an. 1791. punct. 4-to.*
- *In his qualiter fiet Electio ad Officia? Ibidem.*
- *harum Prætoria vide Præorium.*
- Semiatura.** — *Hanc Autumnalem Colonus migrare volens sub quilli onere perficere tenetur. art. 26. anno 1791. puncto 1-mo.*
- Sententia.** — *Harum legitimarum executiones mandatis legi non conformibus non impediuntur. art. 8. an. 1791.*
- *Hæ legitimæ per missilia Mandata non alterabuntur, aut suspendentur. Ibidem.*
- *hæ Pærorum Secularium sub Regimine Josephi II. Imperatoris per Fora Secularia in Causis Matrimonialibus latæ vigorem habeant. art. 34. Anni 1791.*
- *hæ sub Novo Ordine Judiciario Josephi II. Imperatoris latæ in suo vigore relinquuntur. art. 39. an. 6.*
- *hæc sub Novo Ordine Judiciario in Causis Metalibus lata æque in suis vigore permanent. art. 49. a. 6.*

De ha-

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

S.

- Sententia.** — *De harum per Judicia Hereditariarum Provinciarum Germanicarum contra Incolas Transylvanos in iisdem Provinciis Germanicis, paratas pecunias mutuo, aut merces, vel alias res ad creditum accipientes, seque Jurisdictioni eorundem Fororum sponte subjicientes latarum effectum qualiter procurando?* art. 2. an. 1792.
- Sepultura.** — *Pro hac sæ Religionis Mortuorum perficienda Parochis receptarum Religionum ad quæcumque loca liber sit aditus.* Art. 58. an. 1791.
- Sequestrum.** — *Huic quando subjiciendæ Sylvæ.* Art. 30. an. 1791.
- Serdagna.** — *Liber Baro Raymundus in Indigenam Transylvanum recipitur.* Art. 4. Anni 1792.
- Servitium.** — *Colonorum vide Colonos.*
- Servus.** — *Hi, et Opifices Dominorum Domestici ex subditis eorum constant, vel Rationibus obnoxii, ad assumendam Militiam cogi, et assumi non possunt.* art. 5. an. 1751.
- *hos sine Litteris de impetrato discessu obtentis recipiens, et ad legalem repetitionem restituere nolens qua pæna, et penes qualem Processum mul-tandus?* art. 26. an. 1791. puncto 10-mo.
- Sessio, seu Judiciaria Sedes.** — *In his, et quidem distinctis assumantur Casus Processuales ad cognitionem Fori Diætalis spectantes.* art. 11. an. 1791. puncto Tertio. §. 6-to.
- Sessio, seu Fundus.** — *In his Colonialibus Coloni multiplicati, semet qualiter separare possint.* art. 26. an. 1791. puncto 4-to.
- *Unius Sessionis Nobiles vide Nobilis.*
- Siculia.** — *In hac Hungariæ Regum, et post separationem Transylvaniæ, ejusdem Principum Donationes, Collationes, Privilegia, Armales, Tituli Officia, Dignitates, Decimæ etc. per Leopoldum I. Imp. qualiter confirmata?* In Sac. Dipl. Conf. Leop. Conf. art. 2. an. 1791. punct. 2-0.
- Siculicales Sedes.** — *Vide Sedes Siculicales.*
- Siculus.** — *His, aut Hungaris, et Saxonibus Indigenis videlicet Transylvaniæ utetur Regia Majestas in Officiis sive ad Politiam, sive Justitiam, re Æconomiam administrandam necessariis, sine Religionis respectu, neque prævaleant extræ Nationes.* In Conf. Sac. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 5-to.
- *iisdem conferentur Bona per de j&um, aut Notam Infidelitatis in Fiscum Regium devoluta.* Ibid. punct 6-to.

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. M.

S.

- Siculus.** — *Inter hos quoad Judices Regios per liberam Communitatum electionem constitui solitos, hæc libertas in posterum etiam maneat. Confirmatione tamen Regia semper impetranda. Ibid. punct. 8-vo.*
- *hi ab omni Tributo, Hybernorum, et Æstivorum molestia, Decimis, et præstationibus exempti pro tuenda Patria propriis impensis militare obstricti sunt. Ibid. puncto 14 to.*
- *horum Sedes cum quibus constituunt Diætam Ordinariam. art. 11. an. 1791. punct. 1 mo. §. a.*
- *per horum Sedes, et Comitatus eligentis ad Comititia in Deputatis quænam qualitates desiderantur. Ibid. puncto 1. §. c.*
- *Nationis Siculicæ Sigillum Supremus Juxta Regius Sedis Udvarhely aservet. art. 11. an. 1791. puncto 3-tio. §. n. n.*
- *apud hos modus electionis absque propositione Candidatorum institui solutæ juxta usum prætigitatem maneat. art. 12. Anni 1791. §. ult.*
- *in hujus gremio existentium Civitatum, et Oppidorum legalis Jurisdictionis, et libertates confirmantur. art. 14. anni 1791.*
- Sigillum.** — *Absque hujus Gubernialis asessione expediantur in posterum Instrumenta Homagialia. Art. 1. Anni 1791.*
- *hæc trium Nationum per quos aserventur. art. 11. an. 1791. puncto 3 tio. §. n. n.*
- Silvæ.** — *vide Sylvæ.*
- Societas** — *Societas Jesu. — Vide Jesuitæ.*
- Sóspatak.** — *Hæc Possessio per Episcopum Rom. Catholicum tenta, cum aliis bonis ad Dominium Fiscale Albense spectantibus e Regestro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur. art. 1. An. 1751.*
- Status Civicus.** — *De hujus Competentia in gerendis publicis Officiis, et Civilis Conditionis Personarum, et aliorum Patriæ Filiorum Nobilitatione, reciproque Nobilium inter eos Concivilitatis Jure. art. 19. an. 1791.*
- Status, et Ordines.** — *His Conditiones Pacis, illa confecta medio Regii Gubernii publicari faciat Regia Majestas. art. 6. An. 1791.*
- *hi per Littieras Regales ad Comititia Convocati sub pæna in legibus expressa compareant. art. 10. anni 1791.*
- *hos trium Nationum representantes, et ordinariam Diætam constituentes qui sint. art. 11. an. 1791.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

S.

Status, et Ordines. — *Horum Consultatio qualiter instituenda, Opiniones, et Vota qualiter deprecanda, et quis Ordo in Votatione, seu Vototum collectione tenendus. Ibid. punct. Tertio.*

--- hunc peculiarem Tituli Comitum, et Baronum in Transylvania constituere non possunt. art. 17. anni 1791.

--- horum Præsidents vide Præses, Præsidents.

Sterneg. — Ignatius in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 4. an. 1792.

Stigma. — Hujus iniustus in dorso delinquentium in quibus Casus admittitur? art. 38. an. 1791.

Stilus. — Antiquus legalls Curiae in expeditionibus Litterarum Nobilitationum observetur. art. 15. anni 1791.

Stipendium. — vide Salarium.

Stompa, seu Mola Quasatoria. — *Ad hos Necessaria ligna trabes, et alia Materialia per Possesores Territoriorum, in quibus Fodinæ existunt, qualiter subministranda, et differentiae eatenus enascituræ qualiter dirimendae sint? art. 2. an. 1747.*

Strazza. — *Hæ Possessio per Episcopum Rom. Catholicum tenta cum aliis bonis ad Dominium Fiscale Albense spectantibus e Registro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatu addicitur. Art. 1-6. Anni 1751.*

Succesio. — *Hæ Augustæ Domus Austriacæ in Principatum Transylvaniæ ad utrumque Sexum Jure Hæreditario statuitur, secundum Ordinem Primogenituræ. Art. 3. an. 1744.*

Sufragium. — *In his Mos usitatus in Transylvania per Leopoldum I. Imperatorem confirmatur. In Conf. Sacr. Dipl. Leopold. art. 2. an. 1791 puncto 4-10.*

--- hæc et Vota ratione objectorum Diætalium qualiter colliguntur. art. 11 an. 1791. punct. Secundo.

--- hæc denegari possunt, si proposita per Supremos Officiales subiecta pro Officiis minus idonea essent. art. 12. an. 1791. §. ult.

Sulphur — hujus Fodinæ. — vide Fodinæ.

Supremus Officialis, — vide Officiales.

Supremus Judex Nobilium. — vide Judex Nobilium.

Sylvæ. — *Si ob horum defectum Domini Terrefires sine manifesto ipsorum damno ligna trabes aliaque materialia ad Molas quasatorias seu Stompas suppedire non possent, Urburarii de iis ipsimet provideant. Art. 2 Anni 1747.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIU. M.

S.

Sylvæ. — *De harum Conservatione. Art. 30. anni 1791.*

--- *In his factæ Extirpaturæ vide Extirpatura.*

Symbolici Libri. — *vide Libri.*

S,ystematica Deputatio. — *vide Deputatio.*

Szamosujvar seu Armenopolis. — *Hujus Communitas in Numerum Liberarum Regiarumque Civitatum, et locorum Taxalium qualiter cooptatur? art. 91. an. 1791.*

Sztojka — *Sigismundi Episcopi Romano Catholici Transylvaniensis ad intercessionem Possessio Drombâr e Regestivo Fiscalitatum exempta, qua lege aggregata est ad intercessionem, seu in Dotem Ecclesiæ Cathedralis Albo-Carolœnsis. art. 1-9. an. 1751.*

T.

Tabula Regia Judiciaria. — *In hac, et non alibi fiat Ventillatio Causarum inter Urburarios, et ad rem Montanificam spectantes Personas agitandarum, in quibus Privilegiorum Productio requiritur. art. 14. an. 1747.*

--- *Ex hac omnes Causæ in merito dentis Criminalibus in jacto Delicti deprehensis, et quæ Juramento solius Aſoris committuntur, in præsentiam Gubernii Regii transmittuntur. art. 2. an. 1753. 1754. et 1755.*

--- *hujus Auctoritas per Leopoldum I. Imperatorem confirmatur. In Sac. Dipl. Leop. Confirmatione. art. 2. an. 1791. puncto 3-10.*

--- *In hac Duodecim Vivali tres sint Catholici cæteris ex aliis Religionibus recipiendis Ibid. punct. 9 no.*

--- *pro hac congrua stipendia ex mediis Aertii Regii, et Fiscalibus decernentur. ibid. puncto 11-0.*

--- *hæc cum aliis quibus constituit Diætam. art. 11. an. 1791.*

--- *coram hac penes Appellationem sub Novo Ordine Judiciario adherentibus de Causis art. 43. a. ejusd*

--- *coram eadem sub Novo Ordine Judiciario penes Appellationem revisis, et ad executionem inviatis de Causis. art. 44. a. o.*

--- *coram eadem sub Novo Ordine Judiciario penes Appellationem revisis, et in præsentiam Gubernii Regii nondum deductis de Causis. art. 45. a. e.*

--- *apud hanc cum Introductione Novi Ordinis Judiciarii pendentibus de Causis Oſtavalibus, et Tubularibus. art. 47. anni 4,*

Ad hanc

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM

T.

- Tabula Regia Judiciaria** — *Ad hanc, vel vero inde ad Regium Gubernium Appellatis, et transmissis de Causis, in quibus Litteræ Transmissionales exhibitæ non essent.* art. 48. a. e.
- Taté.** — *Hæc Possessio per Episcopum Rom. Catholicum Transylvanensem possessa, cum aliis bonis ad Dominium Fiscale Albense spectantibus a Registro Fiscalitatum eximitur, et Episcopatus addicitur.* art. 1. an. 1751.
- Taxa.** — *Sine hac tenetur concedere Facultatorias ad culturam Fodinarum Judicium Moneanisticum.* art. 1. an. 1747.
- *hunc Domino Terrestri nullam præstare tenentur Metallurgi, Urburarii, aut Fodinatores pro domibus conductis, verum Taxa cedit Locatori, nisi separatim focum, et ignem servare vellent.* art. 3. an. 1747.
 - *hanc qualem debeant solvere Metallurgi, Urburarii, et Fodinatores de una Russicana Sessione appertinentiata, vel appertinentiis destituta, vel huic æquiparando spatio ad ædificandam Domum per Dominos Terrestres æfso in recognitionem beneficii soli, pascuationis, et lignationis.* Ibid.
 - *eandem tenentur solvere Domino Terrestri Metallurgi, Urburarii, vel Fodinatores, pro domo per alium Metallurgum &c. Migrare volentem in Fundo per Dominum Terrestrem assignato propria industria Edificato, et ipsis dividendito, si vero eandem Domum extran us em 1, is Domino Terrestri servare, onera publica tam a Capite, quam pecoribus, et semente subire tenebitur.* Ibid.
 - *Indigenatus in Principatu Transylvaniæ Mille Ducatos Aureos constituit?* art. Unico an. 1748. 1749.
 - *eadem pro Indigenatu solvenda per Regiam Majestatem an. 1742. determinata esse innuitur.* art. 9. an. 1751.
 - *eandem pro Indigenatu Casæ Provinciali inferendam nisi deponat, nemo Indigenatum sortiri possit.* Ibidem.
 - - *ab harum, et Teloniorum illicitis a Nobilitate exactionibus Magistratus, et Officiales Civitatum, et Oppidorum in Nundinis, et Foris Hebdomadalibus abstineant.* art. 29. an. 1791.
 - *Capitis Taxa. Vide Capitis taxa. Sub C.*
- Taxalia Loca.** — *Horum Nomine venientium Lib. R. Civitatum, et Oppidorum Privilegiatarum Deputati cum quibus constituunt Diatam?* art. 11. an. 1791 puncto. 1-mo. §. a.
- *In horum, et Liberarum Regiarum Civitatum Numerum Communitatis Szamosujváciensis, et Elisabethopolitana qualiter cooptantur?* art. 60. a. e.

INDEX ARTICULORUM DIAETALIIUM.

T.

- Telonium.** — *Ab horum, et Teloniorum illicitis a Nobilitate exactioibus Magistratus, et Officiales Civitatum, et Oppidorum in Foris Hebdomadalibus, et Nundinis abſineant.* art. 29. an. 1791.
- Templa.** — *Horum, ut et Scholarum, et Parochiarum in Causa nihil alterabitur.* In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 1-mo.
- *hoc Claudioſoli propriis ſuis ſumtibus citra aliarum Religionum gravamen Catholicis exſtruant, et Albæ Juliæ Templum minus olim a Chriſtophoro Bâthori erectum reedificent.* Ibidem.
- *hæc, Turres item, ac Campanæ, et Fundi interni Parochiales præmanibus illarum Religionum, in quarum Poſſeſſorio exiſtunt aſſu, qualiter relinquuntur?* art. 55. an. 1791.
- *hæc, et Turres, Fundique interni Parochiales nulli amplius receptæ Religioni adimere liceat.* Ibidem.
- *hæc Turres, item et Scholas receptis Religionibus ubicunque exſtrui facere liberum ſit.* Ibidem.
- *In harum Turrium Campanarum Camertorum Collegiorum, et Gymnaſiorum aſſu poſſeſſorum vel de hinc exſtruendorum uſu nulla amplius recepta Religio turbabitur.* Ibidem.
- Terminus.** — *Hi quoad indiſionem Marchalium Congregationum pro comodo Poſſeſſorum in diverſis Jurisdictionibus bona, et lites habentium qualiter moderandi?* art. 12. an. 1791. puncto 2-do.
- Terminus Octavalis.** — *Horum ad Juſtitiam adminiſtrandam celebratio promulganda Gubernatori Regio, et Conſilio Duodecim Virali committitur.* In Conf. Sacr. Dipl. Leopold. art. 2. an. 1791. puncto 2-do.
- Terreſtris Dominus.** — *Vide Dominus Terreſtris.*
- Teſtimoniales.** — *Litteræ ſub Novo Ordine Judiciario Joſephi II. Imperatoris emanatæ in vigore relinquuntur.* art. 39. an. 1791.
- Theſaurariatus Regius.** — *Huius in Caſibus Vacantiarum pro Aſſeſſoribus Judiciæ Montaniſtici Gubernium Regium tria idonea ſubjecta denominet, et communicet, hic vero medio Collegii Aulici in re monetaria, et Metallurgica ordinati ad Sacratiffimam ſuam Majeſtatem promoveat.* art. 1. Anni 1747.
- *ab hoc Recuſus ad Regiam Majeſtatem in Cauſis ex Judiciæ Montaniſtico viâ Appellationis, eo d-ductis libero pateat.* art. 14. an. 1747.
- *Huius adminiſtrent Officia Poſtalia Proventus.* art. 23. an. 1791.

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

T.

- Thesaurarius.** — *Hoc præsentè coram Gubernio Regis semet insinuare tentatur circa Auri Lotionem specialia Privilegia habentes. art. 8. an. 1747.*
- Thrunfeld.** — *Venceslaus, et Antonius in Indigenas recipiuntur. Art. 62. anni 1791.*
- Titulus.** — *Hi, ut et Officia, et dignitates per Reges Hunzariæ, similiter post separatam ab Hungaria Transylvaniam factæ, et datæ per Leopoldum I. Imperatorem confirmantur. In Sacr. Dipl. Ltop. Confirm. art. 2. an. 1791. puncto 2 do.*
- *Super Titulo Magni Principatus elargitum Transylvaniæ Diploma in quo sensu accipiendum? idem Juribus Transylvaniæ non præjudicet. art. 6. an. 1791.*
- *Titulus Comitum, Baronum vide Comes vel Baro.*
- Toufsain.** — *Liber Baro in Indigenam Transylvanum recipitur. art. -4. Anni 1752.*
- Trabes.** — *Hæ prout, et Ligna, ac alia ad molas Quæstorias, seu Stompas necessaria, si in Possessorum Possessionibus, quibus Fodinæ extructæ sunt, reperiuntur, tenentur Possessores erga justum moderatumque pretium Urburario concedere. art. 2. an. 1747.*
- *hæ, et hæc, si minime concederent, aut de pretio aliqua differentia Possessores inter, et Urburarios enascevetur Instantia Montanistica cum adiunctis sibi Provincialibus legum Patriarum gnaris Controversiam cognoscat, et de moderato pretio fiatuat. Ibidem.*
- *hæ, et hæc, si ob defectum Sylvarum Possessores sine manifesto ipsorum damno concedere nequirent, hocque legaliter constaret, Urburarius de iis absque aggravio Vivi Exarii, et Possessorum detrimento provideat. Ibid.*
- Tractatus Pacis.** — *vide Pax.*
- Transactio.** — *Hæ sub Novo Ordine Judiciario Josephi II. Imperatoris emanatæ in suo vigore relinquuntur. art. 39. an. 1791.*
- Transmissio** — **Transmissionales.** — *Hæ Causarum in Judicio Montanistico decisurum quo modo, et ad quos fieri debeant? art. 14. an. 1747.*
- *hæ seu penes Appellationem, seu penes Recursum e Dicasteriis, et Tribunalibus in Transylvania Superioribus ad Thronum suæ Majestatis instituendum intra quem fatalem terminum excipiende sunt? art. 2. anni 1753 1754. et 1755.*

INDEX ARTICULORUM DIETALIUM.

T.

- Transiuntum.** — *Hæc Litteralium Instrumentorum tam in Archivis, quam apud manus Communitatum, vel privatorum habita toties, quoties Conservatio eorundem consuleret, fieri possint, art. 3. anni 1753, 1754 et 1755.*
- eadem illam vim habeant, quam Originalia habere dignoscuntur coram Tabula Regia, aut in Capitulo, vel Conventu qualiter fieri debeant. Ibidem.
 - Simplicia in Judicio subsistere nequeunt. Ibid.
 - Vide etiam voces; Instrumenta Litteralia.
- Transylvaniæ Principatus.** — *Hic Dominium, et Regimen Augustæ Domus Austriacæ suscipit, art. 1. an. 1744.*
- hujus ad Portam Ottomanicam adhesionem statuentes leges, et Constitutiones abrogantur. Ibid.
 - hujus Principum liberam electionem statuentes leges, Tractatus, Transactiones, et Diplomata abrogantur. art. 2. Anni 1747.
 - hic hæreditarium Augustæ Domus Austriacæ utriusque Sexus Successionem, et Sanctionem Pragmaticam de super acceptatam denuo recipit et pro lege perpetua Article inserit: art. 3. an. 1744.
 - idem Mariæ Theresiæ Imperatrici Patri suo Carolo 6-to vi Sanctionis Pragmaticæ succedenti Homagium Fidelitatis deponit. art. 4. an. 1744. hujus corregentia, et administratio Francisco Duci Lotharingiæ, et Mariæ Theresiæ Imperatrici ac Transylvaniæ Principis Conjugi qualiter a Regnicolis oblata, et per eundem Ducem deposito medio Plenipotentiarum Juramento acceptata? art. 5. anni 1744.
 - hujus omnia Jura Indulta Immunitates, et Privilegia trium Nationum in communi, vel particulari concessu Legesque, ac Constitutiones receptas, et approbatas absque Nationum, et Religionum receptarum respectu, quis Patriæ Civis conservare tenetur vi Juramenti Unionis. art. 6. an. 1744.
 - hujus Formam Republicæ intervertere, aut immutare tentare nulli Patriæ Filio licitum est vi Juramenti Unionis. Ibidem.
 - Hujus Principum Donationes, Collationes, Privilegia, Armales, Tituli Officia, Dignitates, Decimæ, et quævis beneficia, ac Bona, sive privati sive Communitatibus, et Catibus, aut Parochiæ, Ecclesiæ, vel Scholæ &c. data Confirmantur. In Sac. Dipl. Leop. Confirmatione. art. 2. an 1791. puncto 2-to. Hujus

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIIUM.

T.

Transylvaniæ Principatus. — *Hujus circa Jura, Leges, Privilegia, et Indulta Sacro Diplomate Leopoldino, hocque secutis benignis Resolutionibus, et Sanctionibus concessa illibate conservanda edendam assecurationem, Reges Hungariæ juxta Formulam Juramenti, art. 1. an. 1791. insertam confirmabunt. art. 3. an. 1791.*

-- *Hujus, et Partium eidem adnexarum Jura, Leges, Privilegia, Immunitates, et Indulta a Prædecessoribus suis Avo nempe Patruo, et Genitore seu Diplomatice, seu Resolutionibus Regiis post Sacrum Diploma emanatis concessa tam Sacra, quam Profana Maria Theresia Imperatrix confirmat. art. 6. an. 1744. Ita et Leopoldus II. Imperator. art. 1. an. 1791. Item Franciscus II. Imperator. art. 1-0. an. 1792.*

-- *De hujus cum Hungaria nexu, et Propria hujus Principatus, nullique alteri Regno subjecta Constitutione. art. 6. an. 1791.*

-- *hujus Formæ Constitutioni accommo sensu accipiendum Diploma super Titulo Magni Principatus Transylvaniæ elargitum, ejusdem Juribus hoc Diploma non præjudicet. Ibid.*

-- *hic per edicta, seu sic dictas Patentales non gubernabitur. art. 8. Anni 1791.*

-- *hunc respicientibus exteris de Negotiis, et de Transylvanis etiam ad Legationes, et qua negotiorum gestores in utraque Valachia applicandis Art. 9. an. 1791.*

-- *hujus Nobiles in Hungaria, et vicissim Hungariæ Nobiles et Indigenæ in Transylvania pro talibus reputentur. art. 16. an. 1791.*

Transylvanus. — *Contra hos incolas, in hæreditariis Provinciis Germanicis paratas pecunias mutuo, aut merces, vel alias res, ad creditum accipientes, sequæ Jurisdictioni eorundem Fororum scripto, vel factò subjicientes litarum per Judicia Germanicarum Provinciarum Sententiarum de effectu qualiter procurando? Art. 2. anni 1792.*

Tribunalia — *Horum inferiorum in Transylvania Authoritas per Leopoldum I um Imperatorem confirmatur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2 an. 1791. paræto 4-10.*

Tributum. — *vide Contributio.*

Tricesimæ. — *Ex his, Salis, et Metallorum Fodinis, Decimis, ac earumdem arendis aliisque Bonis Regiis, et Fiscalibus supleduntur cætera, quæ ultra Diplomatum Tributi quantum pro defensione Patriæ requisuntur In Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2. an. 1791. junct. 12-mo.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

T.

- Tricesimæ. — *Hæ non augebuntur.* Ibid. *puncto 3-tio.*
- Tripartitum Decretum Verbôtzii — *vide* Verbôtzi.
- Tumultus Valachicus. — *Vide* Valachi.
- Turca. — *In horum Patriam hanc Irruptionis, aut Tumultus Valachici occasione, qui Litteralia sua amiserunt illis Novas Donationales elargiatur Regia Majestas. art. 35. an. 1791.*
- Turris. — *Hæc Tempia item et Campanæ Fundi interni Parochiales præ manibus illarum Religionum in, quarum possessorio aëu reperiuntur, qualiter relinquuntur? art. 55. anni 1791.*
- *Hæc Tempia fundique interni Parochiales nullo unquam receptæ Religioni adimere liceat. Ibidem.*
- *Hæc, Aedesque Sacras, et Scholas receptis Religionibus ubicunque erigere liberum sit. Ibidem.*
- *In harum Templorum Campanarum Cæmeteriorum, Collegiorum, et Gymnasiorum, aëu possessorum, vel de hinc extruendorum usu nulla recepta Religio turbabitur. Ibid.*
- Tutor. — *De his, et Pupillis. art. 52. an. 1791.*

U.

- Udvarhelyiensis Sedes. — *Hujus Supremus Judex Regius Conservet sigillum Nationis Siculicæ. art. 11. anni 1791. puncto 3-o §. n. n.*
- Ulfeld. — *Sacri Romani Imperii Comes Antonius Corfucius, in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 2. an. 1752.*
- Unio. — *Hujus Conditiones, et Formula Juramenti Appr. Const. Part. III. Tit. 1. Art. unico comprehensæ modificantur, et in parte Juribus Majestaticis derogante abrogantur. art. 6. Anni 1744.*
- *Super hac Formula Juramenti modificata. Ibidem.*
- *Super hac quivis legitimam ætatem assecutus, vel Indigenatum, Votumque in publico assecutus, aut Officium quodvis gesturus Juramentum deponere tenetur. Ibid.*
- *Super eadem, qui, et qua Occasione teneantur Juramentum deponere, et Conditiones ejusdem observare? art. 5. anni 1791.*
- *hujus Vinculum inter Status, et Ordines trium Nationum vicens in tractandis negotiis Diætalibus quid exigit? art. 11. a. e. punct. secundo.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

U. -

Unitaria Religio. — *Hæc, ut et Reformatæ, atque Augustanæ Religio in tertio, et quarto Consanguinitatis gradu a Necessitate impetrendarum Dispensationum matrimonialium semel pro semper dispensatur. art. 59. Anni 1791.*

- Uniti.** — *Illi Græci Ritus Valachi sunt Catholici. Art. 2. anni 1744.*
-- *horum Ecclesiasticorum solum, et prærogativa Nobilitari gaudentium ea est Conditiõ, quæ reliquorum Patriæ Civium. Ibidem.*
-- *iidem absque quarta Nationalitatis erectione, et constitutione, e tribus receptis Systema Principatus Transylvaniæ constituentibus Nationibus illi Nationi adnumerantur, ubi per ademptionem Bonorum Sedem sibi fixerint. Ibidem.*
-- *ad hos Plebeos, et Populorum e Plebea sorte assumptorum Filios prædeclara-
ta immunitas cur extendi non potest? Ibidem.*

Universitas. — *Harum in Comitatibus, Sedibus, ac Districtibus in gremio Nationum Hungariæ, et Siculicæ existentium de aëivitate, earumdemque Congregationibus; modo item et Ordine tractandorum in iis negotiorum. art. 12. an. 1791.*

-- *Hæc Nationis Saxonicæ in legali Diplomatique Leopoldino conformi statu qualiter conservabitur. Art. 13. a. e.*

Urbarium. — *Hujus certi, ac stabilis elaboratio speciali Deputationi concre-
dita. art. 27. an. 1791.*

-- *Usque hujus certi, ac stabilis elaborationem, ac stabilimentum quoad
mensuram Servitiorum, et præstationum Colonialium puncta regulativa
Anni 1769. observentur. Ibidem.*

Urburarii Fodinatores, et Metallurgi. — *vide Metallurgi.*

Urburarium Regestrum, vel Matriçula. — *Vide Regestrum.*

Usus Fructus. — *Horum, ut et expensarum, et Fatigiorum refusione part
adversæ tenetur is, qui seu penes Appellationem, seu penes Recursum
eorum altissimo Throno Regio succumberet. art. 2. an. 1753 1754
et 1755.*

-- *horum, ut et expensarum refusions Fiscus Regius quando, et qualis
cum restrictione tuctur. Ibidem.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

V.

- Vacantia.** — *Has in Diplomaticis, et Cardinalibus Officiis enatas Gubernium Regium suæ Majestati Regiæ statim referat. Art. 20. Anni 1791.*
- Vacca.** — *Hanc usam, alteramve pro domestica necessitate Urburariis, Metallurgis, Fodinatoribus, aut ad Fodinas pertinentibus laboratoribus servare licit m sit. art. 3. an. 1747.*
- Vagabundus.** — *Hos, ut et Agyrtas, Desertores, aut alios Delinquentes, nisi et ipsi Metallurgiæ dediti, sint, sub quocunque prætextu in Tutelam recipere multo minus subditis semet a Domino Terrestris subducen- tibus sub Nomine Metallii Fossoris asylum dare nequaquam audeant Ur- burarii. art. 4. anno 1747.*
- Vajvoda.** — *Sic dictus priscis temporibus Vajvoda, vel ejus vices gerens, ex Indigenarum Transylvaniæ Nobilium, ac Procerum Numero constituetur, idem observabitur quoad alias dignitates. In Sac. Dipl. Leop. Conf. Art. 2. an. 1791. puncto 7-mo.*
- ... *Vide etiam voces: Gubernator, et Director.*
- Valachi.** — *Græci Ritus Uniti vide Uniti.*
- ... *Græci Ritus non Uniti vide Disuniti.*
- ... *per hos excitati Tumultus, aut Turcarum in hanc Provinciam irruptionis occasione, qui Litteralia sua amiserunt, Novas Donationes elargiatur Regia Majestas. Art. 35. anni. 1791.*
- Valachia.** — *In hoc, et Moldaviæ Principatu circa constituendum Nego- tiorum Gestorem, et Legatorum denominationem Regia Majestas qualem Transylvanorum reflexionem habitura est? Art. 9. an. 1791.*
- Vestigal.** — *Hæc non augebuntur. In Conf. Sac. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 13-0.*
- Veisz.** — *L. B. Franciscus in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 4. Anni 1792.*
- Venditio.** — *Hujus, et emtionis restrictio, aliique abusus in Nundinis, et Foris Hebdomadalibus Civitatum, et Oppidorum tolluntur, art. 29. Anni 1791.*
- Verbõtzi.** — *Hujus Decretum Tripartitum Confirmatur. In Conf. Sac. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. punct. 3-tio.*

INDEX ARTICULORUM DIAETALIUM.

V.

- Viator.** — *Harum ejusvis generis gratuita Viſitatio, Equorum, et omnis generis Jumentorum, et quartiriorum angariatio, a Nationis Saxonicae, et totius Plebis Cervicibus tollitur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. Art. 2. Anno 1791. puncto 18-vo.*
- Vice Comes.** — *Quoad hos in Comitatibus per liberam Communitatum electionem conſtitui ſolito, hæc libertas porro etiam maneat, Confirmatione tamen Regia in quolibet Casu impetranda. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 8-vo*
- Vice Judex Regius.** — *Ex his Vices gerens Supremorum Judicum Regiorum quis ſit in eorum Vacantia, vel legali absentia. art. 12. anni 1791. puncto 2 do.*
- Viſitatio.** — *Hæc Viatorum gratuita, ut et Equorum, et omnis generis Jumentorum, et Quartiriorum angariatio a Nationis Saxonicae, et totius Plebis cervicibus tollitur. In Conf. Sacr. Dipl. Leop. art. 2. an. 1791. puncto 18-vo.*
- Vinkler.** — *Nicolaus in Indigenam recipitur. art. 63. an. 1791.*
- Vitt.** — *Vilhelmus in Indigenam recipitur. art. 63. an. 1791.*
- Volf.** — *Joannes Antonius in Indigenam Transylvanum recipitur. Art. 4. anni 1792.*
- Votum** — **Votisatio.** — *Hæc, et Suffragia in Diætiſ per quos, qualiter colliguntur, et objecta Diætaliter qualiter deciduntur? art. 11. an. 1791. puncto ſecundo.*
- *Ordo Votisationis in Diætiſ qualis observandus in Comitibus per Status, et Ordines? Ibidem. puncto Tertio. §. k. k.*
- Vöber.** — *L. B. Thomas Auguſtinus in Indigenam Transylvanum recipitur. art. 4. Anno 1752.*

Y.

- Ybara.** — *L. B. de^o Arce Ignatius in Indigenam Transylvanum recipitur. Art. 4. anni 1792.*

INDEX ARTICULORUM DIÆTALIUM.

Z.

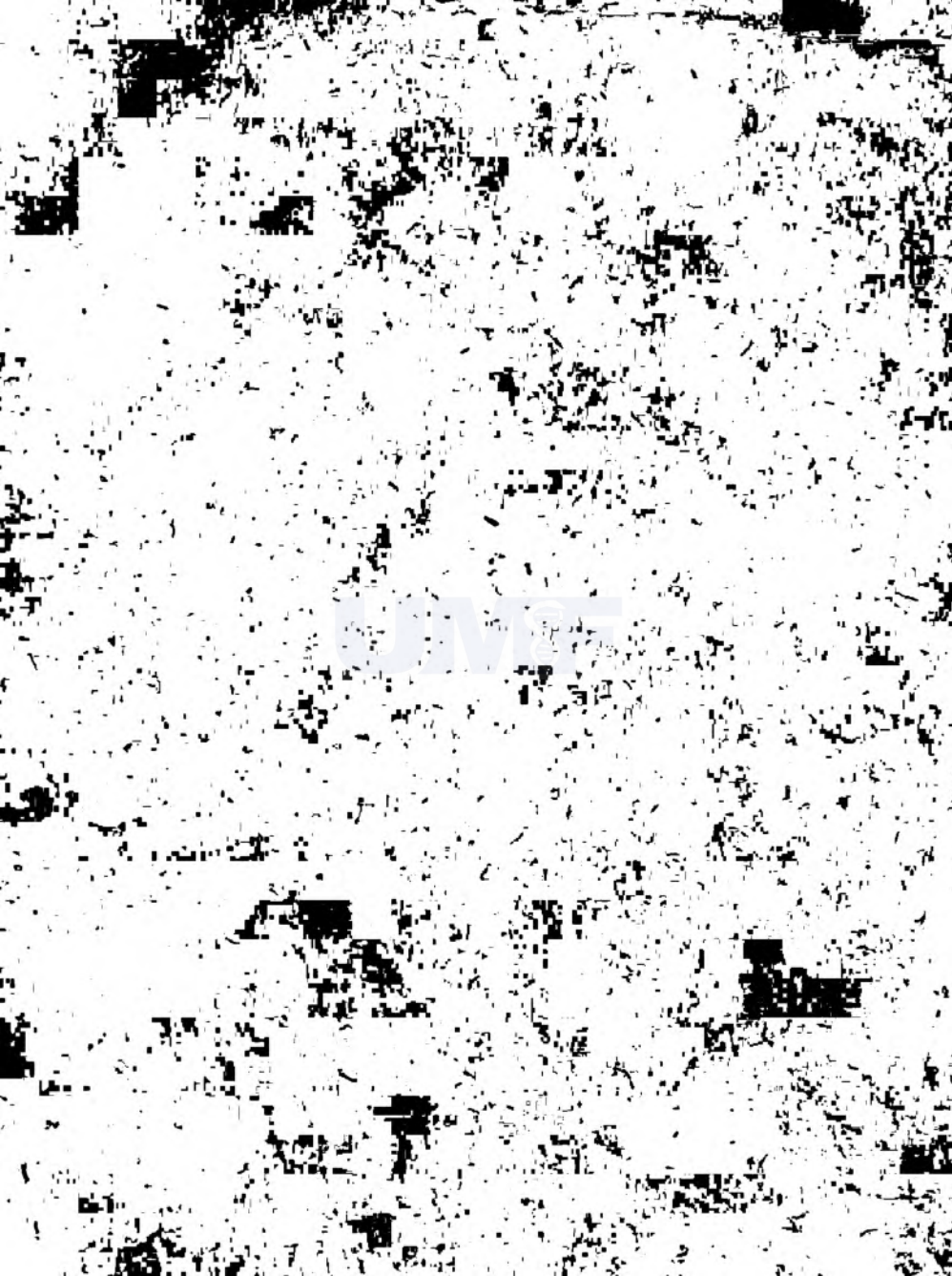
Zingari. — *His ad Auriloturam exercendam Privilegiatis in Dominorum Terrestrium Teritoriis, non diutiorem, quam aurilotura requireret moram facere permiffum est. art. 8.º ar. 1737.*

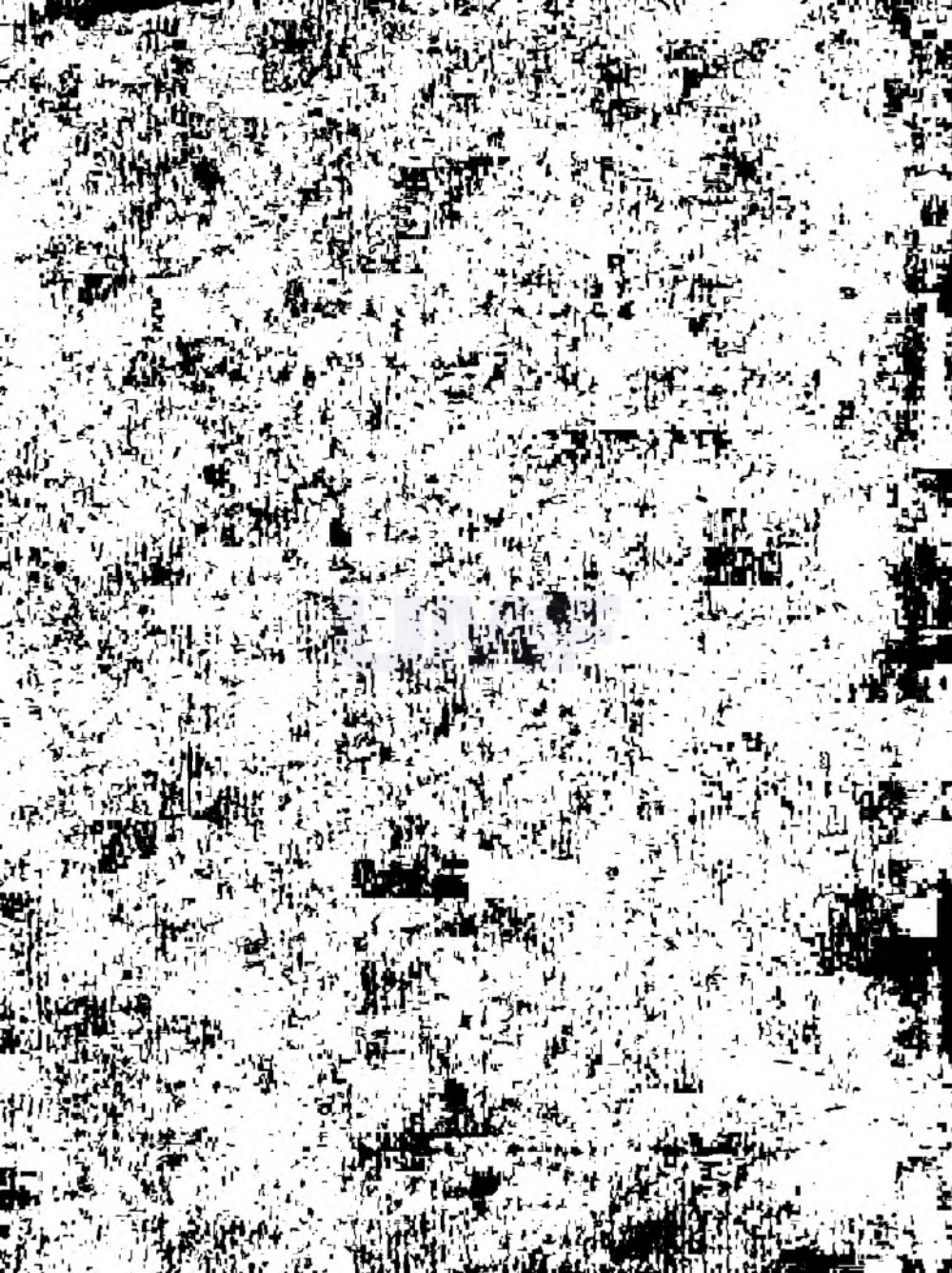
--- *His ad id non Privilegiatis Aurilotura simpliciter interdicta habetur. Ibidem.*

--- *Ad hos, Colonis indulta libera migratio quali cum restrictione extenditur? art. 26. an. 1791. puncto 9-no.*

--- *Hi qualiter domiciliandi, antiquis Dominis Terreſtribus reſtituendi, et qualiter mores eorum corrigendi. Ibidem.*

UM&E

S T A T U T A
J U R I U M
M U N I C I P A L I U M .

SAXONUM IN TRANSYLVANIA:

O p e r a

M A T T H I Æ F R O N I I

reviſa, locupletata & edita.

d e n u o

ad exemplar Coronenſe Anni 1583.

r e c u ſ a

C L A V D I O P O L I

Typis Lycei Rēgii 1815.

Imprimatur.

Cibinii Die 26-ta Mensis Junii, A. 1779.

ANTONIUS HORVÁTH de M. Zsákod,
Registrator Gubernialis, & Commissio-
nis Librorum Censoriæ Actuarius.

mp.

AD SERENISS:
 REGEM POLONIAE
 STEPHANUM BATHORY,

Ejus nominis I. Victorem et triumphatorem potentiss :

<p>MVneris est Domini totum, benedictio Regu Vnum etenim coeli, moderatur pectora flat Numine tutaturque suo, venerabile NVME Eximiis ornans donis: pietatis amor Respersos, quaestu reficit locuplete, potente In dubiis & rebus adest ad vota vocant Scilicet vt quondam Rex Regum flexit anhelu Et currus & equos Phœbi, prece motus: ab ax Sic pluuias, hyemesque armatas, in fera vento Turmis horrendum ve furentes prælia fudi Diraque in inuisos vibravit fulmina. Quid quo Oceano fluctus statuit ceu mœnia vast Mente probum seruens populum perdensque rebelle Infano optantem sæde indulgere furor Næ, Rex illustris, Στεφάνου quod nomen & ome Indidit ille tibi, summi dominator Olimp Tantum Marte vales, veluti sat bellica monstnan Omnia præclaro dignissima facta triumph Tam prudens, iustus, tam clemens diceris: haud es Vlla prior ratio, pietas quam maxima, cult Mente quae sancto capit arctius, atque hedera alnu Bellum clara dedit sicut documenta, tremendo Eventu: Tua tot divine ibi gesta, priusqu Non cuiquam lingvæ centum si, ferrea vox, no Exponet, toto quæ iam celebrantur in orb</p>	<p>M. V. N. E. R. I. S. E. S. T. D. O. M. I. N. I. T. O. T. V. M, aB E. N E.</p>
--	--

Das hic , das illic , pia iura : minus pia , Davi	D
In morem parcens hosti , convellis : es æqu	I
Custos , arbiter , vt testis liber iste . Pias si	C
Truncatis Salicis , leges Lotharius affer	T
In lucem : sic Justiniano , sicque Solon	I
Olim hic cura stetit . Sed nunc , Rex Maxime card	O
Regni , præsidium pacis , spes INCLYTE victo	R,
Esto diu felix : dextra victrix retund	E
Gog Hostem Christi , & spirantem prælia Mago	G:
Vive , vale , atque DEI crescat tua gloria nut.	V.
Muneris est Domini totum , benedictio Regu	M.

GEORGIUS HELNERVS

Coronensis , F.

AMPLISSIMIS VIRIS, PRVDENTIA ET VIRTUTE PRÆ-
STANTIBVS , DOMINIS CONSVLIBVS , IVDICIBVS ,
IVRATISQVE SENATORIBVS , CIVITATVM Ac SEDI-
VM SAXONICARVM IN TRANSYLVANIA , DOMINIS ET PA-
TRONIS SVIS PERPETVA FIDE COLENDIS, S. D.

A Rchetypo similis dum mens formata potenti ,
Integra divino lumine plena fuit ,
Sancta suis radiis , summo de numine natis ,
Splenduit : hæc nostræ lucis origo fuit .
Nullus erat , carcer tormenta que tristia , non tunc
Afcia terribilis , licitor , & vncus erat ,
Sponte sua quivis sanctas properabat ad aras .
Lætus ador Domino , vota precesque ferens .
Pectora plena DEO , castoque imbuta pudore ,
Et simul hyberna candidiora nive ,

Mutua

Mutua diuini iungebant vincula amoris,
 Non illic liuor, non dolus ullus erat,
 Non fraus, non fucus, nec amor sceleratus habendi.
 Absque suo quiuis Iudice tutus erat.
 At simul ac Terras, expulsa Astræa reliquit,
 Et pietas, hominum victa furore, iacet,
 Vixque DEVS summi quisque moderator Olympi
 Creditur, et superest nullus in orbe pudor,
 Sed sibi quisque DEVM fingit, quod tetra libido
 Mandat, et insano subjicit imperio,
 Cunctorum votis iam maxime ille DEORVM
 Personat, hunc iuuenum turba senumque colit.
 Hunc homines vnum sibi conciliare laborant,
 Huic soli semper quisque placere cupit,
 Qui cæcus ditat tam fædi lustra nepotis,
 Quam meritis clari splendida tecta viri.
 Radix cunctorum sed dicitur ille malorum:
 Corporis atque animæ certa ruina tuæ.
 Tanta tamen rabies, tanta est dementia Mundi,
 Vt certum præceps tendat in exitium.
 Imperium tanti non detrectare Tyranni,
 Tristia nec Sathanæ rumpere vincla potes.
 Et cum non possis Dominis seruire duobus,
 Ore DEVM crepitans, Mammona corde colis.
 Quis furor est, animam sceleratis, perfide, lucris
 Perdere, & æternis tradere suppliciis?
 Quid iuuat ingentis congesta pecunia Mundi,
 Pronus in æternum si ruis exitium?
 Hæc, quicunque sapias, veræ præcepta salutis
 Detineant animum, nocte dieque tuum.
 Ne dum tabificos scelerum cumulamur aceruos,
 Opprimat incautos maximus ille, dies.

Sed neque præsentis vanissima somnia vitæ,
 Curarumque animi pernicioſa lues,
 Fluctus perpetui, tempeſtatumque procellæ,
 Spes, timor, ira nocens, & male ſanus amor,
 Rixa, truces inimicitiae, certamina, pugnae,
 Triftis ad extremum follicitudo diem,
 Diffugiunt animis alia ratione, medendi
 Ni certum monſtrent pharmaca dicta modum.
 Omnia nam ſcatebra, Lernaque oriuntur ab illa,
 Quæ ſola inuictis cæca triumphat equis.
 Hanc grauibus vinclis, hanc tu conſtringe catenis,
 Ne collo iniiciat vincula ſæva tuo.
 Hæc tibi iucundam præſtabit norma quietem,
 Hæc animi triftes diſcutiet ſalebras.
 Non tibi ſcurra vagus, Sycophantæ non balatrones
 Obſtrepera perdent garrulitate dies,
 Ceſſabuntque tuis tandem inuigilare crumenis,
 Tendere & infidias aſſiduas oculis.
 Nocte breves tenebras, placidiſſimus ille deorum
 Afferet, optatam concilians requiem.
 Quas mihi Perſarum Gazas, aut marmora Cræſi
 Iſtis narrabis nobiliora bonis?
 Hac prima, ſi quis vitam ratione gubernat,
 Magnorum vita cælicolum potitur.
 At tibi ſi placidam, forſan turbare quietem
 Quadruplatorum perfida turba volet.
 Fraudibus, infidiis, ſclerataque arte nocendi
 Impugnans, furtim teque' tuosque petat:
 Effraſtorve aliquis media de nocte ferarum,
 Autolycum referens dira propago patrem,
 Aera clepat, multos miſere congeſta per annos,
 Et ſcelus, alterius parta labore voret,

Sēu venit ille tuas prædo truculentus in ædes,
 Humani generis publica pernicies,
 Seu quis sanctarum ipreto moderamine legum,
 Cuncta suo vecors temperet arbitrio,
 Hunc facile Iuris sanctissima claustra retudent,
 Reddere quæ factis præmia digna solent.
 Hæc DEVS in terris, ne publica commoda vitæ,
 Iustitia et pietas, religionis amor,
 Virtus, alma fides, pax cum probitate perirent,
 Custodes voluit muneris esse sui,
 Haec sunt humanae certissima regula vitae,
 Lux densas hominum discutiens tenebras.
 Mentibus impressit sanctarum femina legum:
 Authorem referunt hæc documenta DEUM.
 Addidit his propriam summo de vertice vocem,
 Se nostri fontem luminis esse docens.
 Hinc leges natae, quas Singula regna sequuntur.
 Rivus vt ingenti fonte perennis aquae.
 Talia sunt isto paucis contenta libello,
 Leges perspicua qui breuitate docet.
 Perlegat hunc lacto gens Transylvanica vultu,
 Consultum rebus si voleæt esse suis.
 Candor at ingenuus mens & pietatis amica,
 Constanti rectum corde sequetur iter.
 Nec temere cupiet planas convellere leges,
 Impulsa exiguae commoditate rei.
 Hoc est in scyrpo callosum querere nodum,
 Nec sancta legum simplicitate frui.
 Scilicet infandis nihil vt decedat acervis,
 Alterius nec sit fors meliore loco,
 Ac ne discedas longo e certamine victus:
 Quo grauius nullum dedecus esse solet,

Denique ne tristes animi compefcere fluctus,
 Qui peruerforum pectora caeca trahunt,
 Cogaris, nimiumque aliis videre benignus,
 Et sic te ftupidum turba maligna vocet,
 Haec ne contingant mifcebis facra profanis,
 Sincerae locus hic nec pietatis erit,
 Nec metues animam diris diuendere lucris,
 Atque creatorem deferuiffe tuum.
 Sed talem fuperi terris auertite peftem,
 Et populo clemens fis, Pater alme, tuo.
 Ne furor hic tantus noftras inuadere mentes
 Poffit, et illicebri illaqueare fuis,
 Quem tandem horrendo fequitur Bellona flagello,
 Et merces fcclerum, Tartareus Phlegethon.
 Quin potius pereat mundi fcclerata voluptas,
 In mare, fic partas, mergite diuitias:
 Aufer amicitias, miferi tollantur honores,
 His mundi laqueis, ne capiare cave.
 Non fi totius crepitent fulcimina mundi,
 Opprimat atque tuum dira ruina caput.
 Et citius proprio Sbi dimoveatur ab axe,
 Quam moveas Domino bella tremenda DEO.
 Sic vbi migrandum mifera hac ex valle laborum,
 Ad rigidi fcclerum vindicis, ora DEI,
 Cum tibi furdefcent aures, oculique labafcent,
 Et vix lingua tuo gutture rauca gemet,
 Tunc DEVS omnipotens, tanto in difcrimine rerum,
 Non poterit clemens non meminiffe tui,
 Abftergens lacrymas, gemitus, cunctosque dolores,
 Reddensque obfequiis praemia digna tuis.
 Talia corde tuo, noftesque diesque revolvens,
 Imperio fummi vivere difce Patris.

Qui velat est iustus, verax, totusque benignus,
Sic quoque nos similes praecipit esse sui.

Ista sed exponunt sanctorum oracula vatum,
Discere quae multa sedulitate decet.

At rivum tenuem, tanto de flumine natum,
Alveus exigui continet iste libri.

Gratia debetur tanto pro munere cunctis,
Qui patriam sanctis moribus erudiunt.

In primis meritas, tibi nos, REX INCLYTE, grates,
Soluere, & æternum te celebrare decet.

Namque tuis populis æquissima iura ministras,
Nostra tibi curae est nocte dieque salus.

Æquabit sed nulla tuas facundia dotes,
Cunctaque sunt meritis verba minora tuis.

SEMPER HONOS, NOMENQUE TVVM LAVDESQUE MANEBVNT:

Clara mori nullo tempore fama potest.

Gens sed nostra, SIGISMVNDE Illustrissime PRINCEPS.

Expetit esse tuo salva patrocinio,

Defendique cupit sua Municipalia Iura,
Promittens promptam perpetuamque fidem.

Nestoriam simul optat vt egrediare senectam,
Et tua scepra vt sint vindice tuta DEO.

Multum At Retribuant Tibi NVmina Summa, Beata Et
Reddant SEcuri VIncula ConiugII.

Ingens Ornamentum ANimi, mens NEScia fraudis:
Vitam Annosam isti, DA pater alme, viro.

Ac Leges, bonitas, Et Regula TVTa Salutis,
Huic ViTam in TERris, IVDiciumque REGunt.

Legibus Vt Cives, Animum Sic ornat Honestis,
In Rebus SERVans cum pietate fidem.

Praeclaros ETiam Reputans VirtutIS Honores,
Ingenuo Rectum SempER amore colis.

Tu quoque carminibus semper celebrabere nostris,
 Pro studio & meritis, FRONIE docte, tuis,
 Cui virtus, doctrina, fides pietatis alumna,
 Verus syncerae religionis amor,
 Aeternam laudem peperit, gratumque fauorem
 Multorum, & dulces iunxit amicitias.
 Vive, valeque diu, Musarum candide fautor,
 Ac superes Pylii secula multa senis.
 Vos etiam, patriae quibus est Respublica carae,
 Verae virtutis perpetuumque decus,
 Ista sequi Iuris vestri praeicripa decebit:
 Haec vobis solidae vincula pacis erunt.
 Personam interea nunquam spectare memento
 Pauperis, exinii divitiasque viri.
 Non odium impellat, nec amor, nec dulcis amicus,
 Iudicio ut violes sancta STATUTA tuo.
 At vestas mentes dextra omnipotente gubernet,
 Prospiciens caeli, NOSTER, ab arce, DEVS,
 Impleat & longa ferie, numeroque dierum,
 Cordibus infundens gaudia sacra piis.
 Dirige, summe Pater, manuum signenta tuarum,
 Ne te contempto praecipitata ruant,
 Pectore constanti, tua sed monumenta sequantur,
 Nostrorum quæ sunt certa lucerna pedum,!
 Vitamque & mores sanctis moderentur habenis,
 Et celebrent toto, nomen in orbe tuum.

*Paulus Kerzius Coronensis,
 Artis Medicæ Doctor.*

Lcui.

Leui XIX.

NON FACIES QVOD INIQVVM EST,
NEC INJVSTE IVDICABIS. NON CON-
SIDERES PERSONAM PAUPERIS, NEC
HONORES VULTVM POTENTIS, IV-
STE IVDICA PROXIMO TVO.

Proverb: XVII.

QVI IVSTIFICAT INPIVM, ET QVI
CONDEMNAT IVSTVM, VTERQVE
ABOMINABILIS EST APUD DEVM.

Psalm: LXXXII. E. H.

PRÆSIDET in medio cætu DEVS ipse potentum,
Et iudex alios iudicat ante deos.

Quo tandem vsque malas leges, & iniqua feretis
Iudicia, & reprobos dicitis esse bonos?

Iudiciis inopes defendite, fuscipite orbos,
Adferite oppressos, iustificate pios.

Reddite pauperibus ius, eripite insuper ipsos,
Si quos in vinclis, impius hostis habet.

Omnipotens exurge, tuo rege numine terram,
In cunctis hæres gentibus vnus eris.

OS STEPHANVS DEI gratia Rex

Poloniae, magnus Dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Kiouiae, Voliniae, Podlaciae, Liuaniaeque &c. Dominus, nec non Transylvanicae Princeps: Ad perpetuam rei memoriam. Etsi Principes multis praeclaris atque propemodum divinis virtutibus excellere conuenit, praesertim eos quorum imperio, plurimae & diuersae gentes subiectae sunt: animadvertimus tamen duobus potissimum rebus pro temporum vicissitudine indigere: foris militiae armis siue ad defensionem; siue ad amplificationem imperii: domi aequabilitate iuris, qua subditos suos in officio retineant, quibus ductus vinculis et omnia imperia coalescunt, ita iis dissolutis collabuntur. Etenim nobis Diuina benignitate primum ad Transylvanicae Principatum, deinde ad hoc Regiae dignitatis fastigium euectis, praecipua ac perpetua cura fuit, ut veroque tempore, utrumque quantum in nobis esset, omnibus subditis nostris paterna quadam sollicitudine praestaremus: Cuius rei prima occasio nobis, sub initio regiminis nostri data est, dum sublatis civilibus dissidiis, quibus hoc regnum ob varia studia laborabat, certa Iudiciorum Tribunalia constituimus, ne nobis foris bello occupatis, inter arma leges prorius silerent, sed unicuique iure iustitiaeque administrata, libertati, saluti, ac tranquillitati publicae recte consulere. Qua in re cum de aliis quoque Provinciis, impe-

rio nostro subiectis, solliciti essemus, vicinorum Barbarorum importuna insolentia, nos ab instituto nostro retraxit: Nunc itaque conatus nostros Deo promovente triennalis belli Moscovitici exantlati, hoste a cervicibus subditorum nostrorum remoto, recuperatis Provinciis a Magno Ducatu Lituaniae superioribus annis avulsis, Livonia denique e faucibus Barbarorum extorta, & regno nostro applicata, ad institutum nostrum reversi sumus, recuperataque Liuvoniae, quae sub tyranno hoste per multos annos, nullis Legibus, sed arbitrio Barbarorum vivebat, scripta iura dedimus. Postquam vero ad Hungariae fines propius accessissemus, nostrarum partium esse putavimus, etiam rationibus praedicti Regni nostri Transylvaniae providere: Itaque dum inter alios eiusdem Provinciae nostrae subditos, Fidei-um Nostrarum uniuersorum Saxonum legati, Fideles nostri: Egregius ALBERTVS SYWEG, Iudex Regius Ciuitatis nostrae Cibiniensis: ac Prudentes & Circumspecti DOMINICVS DIETRIG, Iudex Regius Segesvaricnsis: MATTHIAS FRONIVS Ciuis Juratus Brassodiensis: IOACHIMVS KOCH Magister Ciuium Megiensien: & GASP-AR BUDAKI Iudex Bisfiriensis, Ciuitatum nostrarum Transylvanicarum, huc in Poloniam ad nos missi venissent, nobisque praeter alia privilegia antiquorum Hungariae Regum confirmanda, etiam codicem JURIS MUNICIPALIS seu legum & consuetudinum, longo usu & obseruatione receptarum, inque quibusdam locis, de communi Saxonum ipsorum consensu auctatum, ac in quatuor libros & certa capita distinctum,

humilime nobis obrulissent, supplicantes ut instar aliarum gentium & nationum, quarum leges literarum monumentis mandatae sunt, ne soli consuetudini, quae incerta, mutabilis & oblivioni obnoxia est, niterentur, praedictis iuribus & consuetudinibus, auctoritatem nostram Regiam impertiremus, illisque vim iuris scripti tribueremus, & omnia in eo contenta, quo ad omnes clausulas, sensus, capita, articulos, in formam Privilegii nostri redigi facientes admittere, approbare, eisdem universis Saxonibus & eorum haeredibus ac posteritatibus pro perpetuis legibus & consuetudinibus valituras, de Regiae nostrae potestatis plenitudine, roborare & confirmare dignaremur. Cuius quidem codicis tenor sequitur in
haec verba.

S T A - T V T A.
J V R I V M
M V N I C I P A L I V M
S A X O N V M I N T R A N S Y L V A N I A.
L I B E R P R I M V S.
T I T V L V S I.

De Electione & Officio Judicum.

I.
Voniā vniversi Saxones in Transylvania Ciuitatum scilicet, septemque & duarum fedium, a Divis Regibus Hungariae, Libertate, Privilegiis, & his Praerogativis donati sunt, ut suos Magistratus: Magistrum nempe Civium, Iudices et Villicos singulis annis, post festa Nativitatis Domini, per libera & communia Communitatum suffragia, ex ipsorum Juratis eligant: cœteri vero Jurati per recens electum Magistratum, pro antiqua cujuslibet loci consuetudine eligantur, tales qui rebuspub: ipsorum idonei & utiles fore videntur, atque post anni decursum muneribus defuncti, administrationis suae honestam Senatui rationem reddere possint.

2. Ne-

2. Necesarium vero & utile est visum, vt in electionibus certi obseruentur gradus: Nam honorem sustinenti, munus imponi non debet: Munus vero sustinenti, honor deferri potest: Majoribus enim honoribus functos, ad minores revocari non oportere, rationis est, hoc addito, ut approbata vetus consuetudo pro loci et temporis ratione cuique salva permaneat.

3. Vniuersæ aut controversiæ civium, primo debent coram Iudicibus ordinariis agitari, a quibus deinde ad Senatum provocare, pro causæ cuiuslibet qualitate et Civitatis consuetudine licet.

4. Iudices cum suis Assessoribus debent omnes causas; quæ iure sunt decidendæ, iusta et plena cognitione rerum discutere, atque a Iudicibus liberum est cuilibet ad Senatum provocare, in omnibus tam paruis causis quam magnis, exceptis solis criminalibus. In casu autem criminali, Iudices extra scitum et cognitionem Senatus, sententiam capitalem nec ferte soli nec exequi debent.

5. Iudex in primis observare debet, ut aliter non iudicet, quam quod legibus, aut constitutionibus, aut moribus proditum est. In quibus autem causis scriptis legibus non utimur, id sequi oportet, quod moribus et consuetudine introductum est: Nam longa consuetudo, quæ utilitates publicas non impedit, pro lege servabitur.

6. Non possunt autem neque leges neque Senatus consulta ita scribi, ut omnes casus, qui quandoque inciderint comprehendantur, tamen cum in aliqua causâ eadem subest ratio, is qui iurisdictioni præest ad similia procedere, atque ita jus dicere debet.

7. Quicquid autem his legibus specialiter non est expressum, id veterum legum constitutionumque regulis, imperatorio iure comprehensis, omnes relictum intelligant.

8. Iudices oportet in primis rei qualitatem plena in-

qui-

quisitione discutere, & tunc utramque partem interrogare, num quid amplius addere desiderent, quod alterutri partium deserviat.

TITVLVS II.

De Citatione in Jus.

1. **C**VM injustum sit damnare nondum auditum, et iudicare nondum cognita causa, ideo merito Iudicium a Citatione inchoandum est.

2. Si ergo Civis aut quicumque alius, Ciuem in jus vocare voluerit, eum per Iudicis sigillum, aut Ministrum publicum, prout in loco usitatum est, ad horam per Iudicem ipsi constitutam, citare debet.

3. Citatio autem insinuanda est adversario præsentī personaliter, sive in ædibus propriis, seu in alio quocunque loco, unde illi innotescere possit. Si autem citandus dolose se occultet, satis est, si ad domum citetur.

4. Si in Jus trahitur servilis et vaga aliqua persona, quæ hæreditates non habet, quæue satis dare non potest, talis fideiussorem dabit, de iudicio sibi vsque ad causæ decisionem. Habens bona immobilia quibus satisfacere potest, ad dandos fideiussores cogi non potest, præterquam in causis criminalibus, vbi accusatus etiam bona immobilia habens, fideiussores sese iudicio sistendi causa, dare cogitur.

5. Vtraque parte litigantium, Actore & Reo, coram iudicio comparente, accusato quatuordecim dies dantur, vt interea ambæ partes concordent: sin minus, vt tandem ad eum terminum de propositis Reus respondeat. Si autem Peregrinus Ciuem vel Inquilinum ad iudicium citauerit, non quatuordecim dierum, sed tridui terminus datur ad deliberandum et respondendum: sic quoque in causis domesticorum moram non ferentibus.

5. Cuius vel aliquis alius, si colonum in pago residentem, citare voluerit, a Iudice ciuitatis vel oppidi, cuius jurisdictioni citandus subiectus erit, sigillum accipiat, quod ad locum vbi Reus habitat deferet, et per Villicum ejus loci, eundem citari curabit ad ordinarium Iudicem.

7. Eum vero quem temere aduersarium in Iudicium gratia novi Iudicii Principis, vocasse costiterit, viatica litisque sumptus aduersario suo reddere oportebit.

8. Si quis in Iudicio se sisti promisit, et valetudine, vel tempestate, vel vi fluminis, vel seruijs dominicis, vel alia iusta causa prohibitus. se sistere non potuit, exceptione iuvatur.

T I T V L V S III.

De Contumacia partium.

1. **S**I quis in Jus vocatus non ierit, ex causa a competente Iudice mulcta pro Jurisdictione Iudicis damnabitur. Qui itaque citatus ad terminum praefixum, per se vel per Procuratorem suum non comparuerit, in prima instantia florenum vnum Iudici dependet: Qui vero post secundam citationem absens fuerit, duos flor: dependet: Si vero ad tertiam citationem, vel ad vnicam peremptoriam (quae regulariter facta pro tribus sufficit) contumax fuerit, nec ad terminum praescriptum per se vel per Procuratorem suum comparuerit, causa Actori propter non comparitionem aduersarii secundum petitionem suam adjudicatur, et ei secundum Juris ordinem satisfactio impendatur: nisi Reus absentiae suae iustum et legitimum impedimentum obstetisse illegaverit et comprobauerit, tunc enim exceptione iuvatur.

2. Quod si e contra Actor causae suae diffusus; non compareat, citra dilationem parti comparenti in expensarum refusionem condemnatur. Pro contumace autem et ille ha-

be-

betur, qui se dolo occultat, ut conveniri personaliter non possit.

TITVLVS IV.

De Actore & Reo.

1. **A**ctor forum rei sequatur: forum autem habet vbi domicilium, ideo ibi conveniri debet, exceptis debitis liquidis et confessatis, pro quibus ubicunque locorum comprehensus fuerit, extra ordinem conveniri potest: In causis autem criminalibus, Reus in loco delicti conveniri debet, nisi sit profugus, tunc enim ubicunque comprehensus fuerit, in Jus vocari, et si criminis intentati fuerit convictus, plecti potest.

e. Quo autem conventus intelligere possit et scire, quid adversario respondendum sit, visum est, vt omnis Actor in foro Saxonico, causam suam Saxonico idiomate perspicue proponere debeat.

3. Quod si de fundo et non de persona controvertitur, coram eo Iudice, sub cuius jurisdictione fundus est, actio intendi debet, etiamsi Dominus fundi alterius jurisdictioni subjaceat.

4. Non debet Actori licere, quod Reo non permittitur: nam favorabiliores Rei potius quam Actores habentur.

5. Actore non probante, Reus absolvitur, neque Rerum Actor monstrandi contrarium necessitate adstringit, cum per rerum naturam factum negantis, probatio nulla sit: vbi vero Reus ultro probare desideret, audiendus est.

6. Sicut Actor tenetur probare suam intentionem, ita Reus suam exceptionem: nam Reus in exceptione Actor est.

7. Qui desistit agere, amplius in eadem causa accusare prohibetur.

8. Si Ciuis, Inquilinus aut Famulus, aliquem in Iudicio

accufaverit, Reus non potest Actorem alia de caufa coram Judicio accusare, quouſque lis pendens decifa fuerit, excepta caufa læsæ famæ, quæ Principalem actionem impedit. Item ſi juſtam Reus habeat compensationis exceptionem.

9. Si Quis ſe caufæ alienæ qualicunqne, ſine legitimo Principalis procuratorio, vel illius personali commiſſione legitima ingerat, a Judicio viginti florenis mulctabitur.

10. Si quis etiam litem ſemel amiſſam, ſine beneficio Novi Judicii reſtauraverit, flor: duodecim: Cæterum qui iterato Novi Judicii beneficio egerit, a limine Judicii repellatur, ac in duplum condemnetur.

T I T V L V S V.

De Probationibus & Teſtibus.

1. **C**Vicunque partium neceſſitas probandi incumbit, audienda eſt: Ei autem incumbit probatio qui dicit, non illi qui negat.

2. Qui accusare volunt probationes habere debent, cum neque Juris neque æquitatis ratio permittat, ut alienorum instrumentorum poteſtas fieri debeat, niſi ex aliqua caufa Judici æquum fuerit viſum.

3. Qui teſtes exhibere voluerit, id faciat tempore coram Judicio præfixo, et adverſam partem denunciatione moneat ut compareat, ad videndum et audiendum Teſtes produci, & juſjurandum ab illis recipi.

4. Exhibiturus teſtes, eoſdem mandato Judicis pro dandis teſtimoniis citabit, utraque parte litigantium nominata: Eo mandato Poſtulati Teſtes huic iuriſdictioni ſubjacentes, niſi juſta et gravi neceſſitate impediti, perſonaliter coram Judicio comparere, ac Teſtimonia ſua, præſtito juramento dicere debent. Sin autem ad deliberandum de re propoſita, terminum certum poſtulaverint, non eſt illis denegandus.

5. Te-

5. Testis evocatus, nec vlla gravi necessitate impeditus non comparens, et per contumaciam absens, a Iudice mulctatur, neque sic tamen a reddendo testimonio liberatur: cogitur enim nihilominus testificari.

6. Testimoniorum vsus frequens et necessarius est, ne quid occultum et dubium in causis resideat: Ideoque ad postulationem litigantium admittendi sunt Testes hi, quibus non interdicitur Testimonium, eo tamen modo, ut Testis quilibet mandato Iudicis evocetur, deinde praesente adversario, vel per contumaciam absente, iuramentum solenne praestet, se nihil falsi dicturum, neque hoc iuramentum Iudex cuique sine consensu partium remittet.

7. Personae Senatoriae, Iudices, Notarii publici sine iuramento, commonefacti tamen de eorum iuramento publice Senatui praestito, examinantur: verum in causis propriis, ubi jusjurandum detertur, tales personae exceptione iuramenti praestiti causa functionis suae, non adjuvantur.

8. Qui testibus causam probare voluerit, expressis verbis vel articulis proponere debet intentionem suam, cur ipsos Testes produxerit, et de quibus examinari debeant.

9. Examen Testium coram Iudicio productorum, fieri debet seorsim coram Iudicibus, secedere iussis partibus litigantibus, ac singuli privatim audiantur, et eorum attestationses scriptis a Graphariis excipiantur.

10. Iudices quoque a Testibus diligenter inquirent quare res illis notae sint, quo tempore, quo in loco, quibus praesentibus singula acciderint, et alias circumstantias, quae causas reddunt perspicuas et illustrant, eas Iudices pro ipsorum prudentia exquirere poterunt. Testis etiam obscure vel dubie de negotio causae testificans, denuo examinari potest.

11. Cum frequenter in litibus contingat, quod vna pars factum affirmet et altera neget, ac utraque pars alleget, se
sum

suam causam probaturam, Probatio imponenda est ei, quæ factum affirmat, non quæ negat, nisi si negotio alterius peculiare habeat circumstantias, quæ Probationes requirant, quod pro arbitrio Judicis cognoscendum est.

12. Examinatis Testibus, attestations eorum publice coram Judicio recitandæ sunt, cunque Judex cognoverit, quorum testimonia rei aptiora fuerint et vero proximiora, sententiam proferat, ita tamen vt tres vel duo non reprobatii Testes sint ad minus.

13. Probationes quas litigantes proferre habuerint ad Articulos suos, has producant ante publicationem Testimoniorum: posteaquam enim attestations coram Judicio publicatæ fuerint, neutra pars deinceps ad ulteriorem Probationem eorum Articulorum admittetur coram eodem Judicio: secus si fiat appellatio.

14. Data est cunctis Judicibus absque vilo præscriptionis obstaculo, in Testes, quorum voces falsitate vel fraude non carere perspexerint, pro qualitate delicti animadvertendi licentia. Vetere autem consuetudine receptum est, perjurium una lateris costa puniri, quæ viginti florenis redimitur.

15. In exhibitione Testium. per accusatores vel per quos postulati sunt, sumptus competentes præberi Testibus præcipiatur.

16. Ultra tertiam Testium producendorum dilationem, quarta dari non debet sine causæ cognitione.

T I T V L V S VI.

Quæ Personæ Testimonium dicere vetantur.

1. **I**mpubes, qui annum decimum quartum non excesserunt, Testimonium dicere vetantur. Item insani, furiosi, mente capti, præterea infames, qui manifestis criminibus notati sunt, vt pote adulteri, perjuri, fures. Infamis Persona, quæve publi-

blicis Iudiciis damnata est, Testimonium perhibitura de negotio ante damnationem facto, ne sic quidem admittitur.

2. Si Testis adversæ parti sit infensus et probetur esse inimicus capitalis: Item parentes et liberi invicem adversus se, ad Testimonium admittendi non sunt, nisi adversa parte id concedente.

3. Frater pro fratre Testis esse nequit, nisi ab altero fratre accusetur. Nullus consanguineus consanguineo testis esse potest: nec Gener et Socer invicem: Maritus et Vxor pro se invicem Testimonium dicere vetantur.

4. Testes quos accusator de domo propria produxerit, interrogari non placuit: Nam idonei Testes non esse videntur, quibus imperari potest, ut Testes fiant, excepto casu adulterii et veneficii alteri conjugum præparati: tunc enim propriam quoque familiam in testimonium producere non vetatur.

5. Ex vna Domo plures Testes in negotio alieno adhiberi non vetantur: Pater ergo et Filius, duoque Fratres, qui in ejusdem Patris potestate sunt, Testes vtrique in negotio fieri possunt.

6. Patroni in causa cui Patrocinium præstiterint, Testimonium ne dicant. Ad Testificandum non admittuntur. CONSANGVINEI: ut Pater, Mater, Filii, Avus, Avia, Nepotes, Frater, Soror, AFFINES, ut: Maritu, Vxor, Socer, Socrus, Gener, Nurus. *Hi quia volentes non admittuntur, ideo nolentes non coguntur.*

7. Inviti contra Agnatos vel Affines, Testimonium dicere non coguntur.

8. Causam famosam patefaciens, et Actori litis ansam præbens, in eadem Testimonium dicere vetatur, secus in causa civili.

TITVLVS VII.

De Probatione Instrumentorum.

1. **S**I Debitor Creditori chirographum aut literas obligatorias dederit, quibus debitum fatetur, et Debitor accusatus sine iusta causa solvere recuset, neque tamen literas, a se datas aut scriptas neget, talia Instrumenta plenam habent contra eundem Probationem, Similem quoque vim habent literae missivae, si in his expresse continetur obligatio debiti ejus, qui literas scripsit aut misit, sique hae usitato suo sigillo obsignatae sunt: Sigillum enim literas confirmat et corroborat, nisi incalculo error sit commissus tunc enim exceptione juvatur.

2. Instrumentorum amissio Creditoribus non oberit, si modo manifestis Probationibus debitores crediti convicerint. Sicut autem iniquum est, Instrumentis vi ignis absumptis, debitorum solutionem abnuere, ita non facile casum conquerentibus credendum est, nisi aliis argumentis dictis fidem faciant. Qui crediti causa convenitur, autentico non alicujus scripturae exemplo, conveniendus est.

3. Rationes defuncti, quae in bonis ejus inveniuntur: Regestrum item Negotiatorum et Opificum, ad Probandum sibi debitae quantitatis, solae non sufficiunt. Ejusdem Juris est, si in ultima voluntate defunctus certam pecuniae quantitatem, aut etiam res certas sibi deberi significavit.

TITVLVS VIII.

Quod Testes ante litis contestationem non sunt producendi, nisi pro perpetua rei memoria.

Regulariter lite nondum contestata, non est procedendum ad Testium receptionem, & si ante recipiantur, non

non valet quod agitur, nisi quis eos ad futuram rei memoriam producere vellet, ita videlicet: Quod si personae testificaturæ sint peregre profecturae, vel periculosis morbis obnoxia, aut senio confecta: item si vigeat pestis; vt vereatur altera partium ante legitimam passionem his se destitui posse: item in debito conditionali, cum Actor de praesenti agere non potest: idem intelligendum de rebus quae moram non patiuntur, quod Iudicium prudentiae perpendendum relinquitur: Tales autem personae possunt coram Iudicio ante litem contestatam recipi, parte adversa, si praesens sit, legitime citata: Attestationes autem illorum apud Iudicem obignatae manere debent usque ad tempus litis. Si vero talia Testimonia intra annum non vsurpantur, deinceps suo vigore carebunt, nisi si morae et impedimenti legitimam posset adferre Causam, tunc enim & ultra valebunt.

2. Si quis passiones Testium, vel integras Aetiones Causarum, aut Protestationes litis pendentis, aut Sententias definitivas, aut alia sua Jura, Emptionum, Donationum, Debitorum, Contractuum, et similia, in librum publicum Civitatis inscribi cupit, id fiat coram Senatu praesente adversa parte, quae etiam ordinarie ad Senatum citabitur, et sic utrisque partibus praesentibus, ea in librum Civitatis referuntur. Censemus autem omnes lites, non ultra triennii metas post litem contestatam, esse protrahendas.

TITVLVS IX.

De Jure - Jurando.

1. Interea dum litigantes conantur suis Causis Probationes producere, non est conveniens neque necessarium, Jurandum deferre et imponere. Productis Probationibus quae in Causa adduci poterant, tum demum pro ratione Causae

et æquitatis, per Sententiam Judicis, pro pleniore Probatione, Actori vel Reo, Jusjurandum deferretur, propter semiplenam nimirum Probationem.

2. Si alter ex litigatoribus sine cognitione Judicis, Jusjurandum detulerit, is cui delatum est, potest id suscipere vel recusare, vel etiam adversario referre, idque vocatur absolutum et voluntarium Juramentum: Est aliud quod Judiciale nuncupatur, quod in Judicio ab Actore Reo, Judice probante deferretur: Tertium vero necessarium, quod Judex devert et necessitatem imponit.

3. In Causis pecuniariis, si alter litigantium Jusjurandum deferat, audendus est: Quemadmodum enim Judex, ita et Actor illud deferre potest.

4. Causa jurejurando ex consensu utriusque partis, vel adversario inerte, delato et præstito vel remisso decisa, nec perjurii prætextu retractari potest.

5. Si quis Civium occasione debitorum aut aliarum rerum, per aliquem in Judicium tractus fuerit, et nulla Probatio contra eum per Actorem produci poterit, neque alicujus suspitionis signum apparuerit, Reus si negaverit, sine juramento absolvetur. Si vero Actor in vim probationis aliqua produxerit, non tamen sufficientia, sed tamen talia quae suspitionem afferant Reum debere, tunc in supplementum semiplenæ Probationis, Actor propior erit ad probandum juramento suo corporali, quam Reus ad evadendum.

6. Quoties Jusjurandum a Judice deferretur, tempore delationis non vero præstationis appellandum est.

7. Si quis rem furto sibi subtractam afferat, metseptimus juramento præstito, suam esse comprobare debet: Neque Judices admittent adversæ parti Jurisjurandi oblationem in duplo, ne prætextu uberiotis Probationis, perjurio ansa præbeat.

T I T V L V S X.

De Sententiis Iudicum.

1. **P**Lacuit in omnibus rebus potioſorem haberi iuſtitiae æquitateſque, quam ſtricti Iuris rationem. Obſervare autem Iudices ſpecialiter debent, vt in omnibus Cauſis, Sententia quae deliberata fuerit, præſente utraque parte recitetur, vt penitus quae lata fuerit Sententia cognoſcant, contineatque condemnationem vnius partis, et abſolutionem alterius. Cœterum inaudita Cauſa quemque damnari, æquitateſ ratio non patitur.

2. Sententia ex falſis allegationibus contra abſentem lata, ipſo Jure nulla eſt.

3. Reſcripta contra Jus elicitæ, ab omnibus Iudicibus reſutari Imperatores præcipiunt, niſi forte aliquid ſit, quod non lædat alium et proſit petenti, vel crimen ſupplicanti indulgeat.

4. Poſt rem iudicatam, vel Jurejurando deciſam, vel confeſſionem in Jure factam, nihil amplius quæritur: Quia in Jure confeſſi pro iudicatis habentur.

T I T V L V S XI.

De Appellationibus.

1. **C**Um Appellatio tanquam refugium et ſolacium ſit his, qui Iudicum ſententiis gravantur, vt Cauſas ſuas ab inferiore Iudice ad ſuperiorem, pro maturiore reviſione provocare poſſint. Quocirca iſqui Appellare voluerit a Iudice, id faciat ſtatim ipſo pro tribunali adhuc ſedente, atque inde gradatim ad Senatam, a Senatu dum adhuc congregatus conſedere manet, ad vniuerſitatem Saxonum, inde ad Principis Curiam Appellandi liberam habet poteſtatis

tis facultatem. Appellans autem si deliberandi horam vel diem vnum postulet, negari illi non debet: Appellatio vero ad Principem onisso medio regulariter non admittitur.

2. Provocatione interposita integer status esse videtur ejus, qui de aliquo crimine adnotatus est: Ergo & si ordine abstinere jussus sit & provocaverit, eadem ratione potest cœtum participare: cum certi Juris sit, ne quid pendente Appellatione innovetur.

3. Post Appellationem interpositam, si Appellans literas Transmissorias, seu apostolos, intra prescripta tempora non postulaverit, vel acceperit, vel reddiderit, præscriptione sab agendo submoveatur. Et qui licitam Appellationem intra statutum tempus exercere neglexerit atque omiserit, perpetuo filere eum oportebit, nec a Principe petere auxilium per supplicationem poterit, quod si fecerit, desiderio suo carebit.

4. Et in majoribus et in minoribus negotiis Appellandi facultas est: Nec enim Judex debet injuriam sibi fieri existimare, eo quod litigator ad provocationis auxilium convolavit.

5. Provocatio non datur his, qui de Causis criminalibus, vti adulterio, homicidio voluntario, latrocinio, vel de manifesta violentia accusati, & certis argumentis & testibus convicti, vel proprio ore sine tormentis sua scelera sunt confessi: neque manifestis debitoribus, qui nec negant, nec vilam legitimam exceptionem adterre possunt, aut etiam iis, qui partem adversam frustra protrahere, vel calumniosa dilatione fatigare conantur, Appellationis beneficium concedatur, alioquin adversario damnum & litis impensas refundere cogantur: Sic nec in iis, quae dilationem non patiuntur.

6. Nulli qui Jurisdictioni Saxonicae subjectus est, a Senatu ad Univerſitatem Saxonum prohibitum est appellare,
in

in quacunq̄ue Cauſa mobilium rerum decem florenorum quantitatein ſuperantium : Porro ab Vniuerſitate Saxonum ad Curiam Principis Appellatio admittitur, in omnibus Cauſis bonorum mobilium quantitatein quadraginta florenorum excedentium : ne ſuper minimis Cauſis ſupremi Iudices inquietentur, & homines propter minimas Cauſas magnis fatigentur diſpendiis. In Cauſis veſtium rerum immobilium, injuriarum, ſeruitutum vrbicularum, et ruiticorum prædiorum & ſimilium, quæ certam ſui æſtimationem non admittunt, Appellatio non eſt deneganda.

7. Si vtraque pars litigantium ob latam ſententiam aggravata fuerit, quæ libet pro ſe ſpeciatiim Appellabit, ſi in una eademque Cauſa vnus Appellaverit, ejusque Appellatio juſta ſit pronunciata, ei quoque prodeſt qui non Appellaverit

8. Privilegiis Saxonum in Tranſylvania cavetur, ne vquam lites quæ ſinivm terminalium, ſeu territoriorum Cauſa, inter Saxones emergunt, ultra Vniuerſitatis eorum forum Judiciale provocentur, neve per homines Wayvodales vel Protonotarios reambulentur et decendantur, ſub pœna provinciali qui contrarium tentaverint.

T I T V L V S XII.

De Executione Rei Judicatae.

1. J Vdicati executio ſolet ſuſpendi et ſoluti dari repetitio, ſi falſis instrumentis circumventam eſſe religionem Judicandis maniſeſtis Probationibus fuerit oſenſum.

3. Qui Sententiam a Judice accepit, huic Executio ſecundum Sententiam prolatam intra ſpatium ſex hebdomadarum fieri debet, ſi cum ſuo adverſario non convenerit. His etiam qui fatebuntur debere, aut ex re Judicata neceſſe habebunt reddere, datur tempus ad ſolvendum, ſi intra diem datum non reddiderint, pignora capiant.

2. In Executione Cauſarum adjudicatarum hic ordo obſer-

fervatur. Exactis post latam Sententiam, sex septimanis, si Debitor quantitatem adjudicatam Creditori non solverit, primo quidem res mobiles (exceptis instrumentis suis manuariis, quibus opus habet ad exercendum suum opificium, & apud agricolam equis, bobus aut aliis ad aratrum pertinentibus, quibus videlicet solitus fuit debitor se nutrire) capiantur, quorum præcium si non suffecerit, etiam prædictæ Res exceptæ capiantur, tamdiu donec Creditori satisfiat. Si in bonis debitoris Res sint ab aliis ante Jure arrestatae, Judex quod æquum erit cognoscat.

3. Cuilibet famulo suam demeritam mercedem, post absolutum servitii tempus, Judex adjudicabit auditis eorum heris, qui si debiti quantitatem non negaverint, tridui tempus pro solutione facienda dabitur: Sin aliquod obsteterit impedimentum, compensationis puta, id Judex æquitate componat, auxilioque sit vt servo satisfiat. Servus etiam hanc habet prærogativam, suum stipendium exigendi præ omnibus aliis debitoribus, exceptis his, qui dominos ante debiti convicissent.

4. Conductor ædium debiti accusatus, ejus si bona Creditoribus Jure adjudicata et ordine Juris occupata fuerint, locatori si pro conductione ædium non fuerit satisfactum, præ aliis omnibus satisfieri debet ex bonis conductoris, priusquam alia ejus bona ex ædibus ablata fuerint. Nam illata & inducta in domum conductam, tacite pignori obligata sunt

5. Si Actori solutio debiti coram Judicio adjudicata est, exactis sex septimanis per publicum Civitatis ministrum pignora capiantur, quæ si fuerint mobilia, ad proximum vicinum deponantur tam diu, donec tribus diebus fori publice venum exponantur, præcium vero quod pro iis offerur, debitori significetur, vt si ea velit retinere vel dimittere, id faciat intra prædictos tres fori dies, cæteroque vendentur quanti pluris poterint.

6. Creditoribus peregrinis pignora Civium debitorum per honestas personas æstimata addicuntur, fit que eorum Executio primo in paratam pecuniam, aut si illa non suppetit in auream & argenteam supellectilem, aliaque clenodia: Quibus itidem deficientibus, hocque juramento corporali per debitorem comprobato, ad reliquas Res mobiles æstimandas descenditur. Cæterum si Civis fuerit Creditor, Debitor ad ejusmodi Jusjurandi præstationem non obligatur, sed sufficit pignorum traditio quousque sibi fuerit ex illis satisfactum.

7. Cum a Judice fundus aliquis Creditori fuerit additus pro re credita, aut fundus in nexum sit datus a debitore per literarum obligationem, talis fundus primum per præconem publicum ante fores templi parochialis, vel in foro publico, tribus diebus Domīnicis publice venum proclamabitur, et si quis pretium debiti quantitatis auxerit, id domino significabitur: post tertiam proclamationem siue pretium auctum fuerit, sine non, denuo offerretur debitori si voluerit retinere, si recusaverit, plus offerenti detur, et quod supererit debitori restituetur.

FINIT LIBER PRIMUS.

LIBER - S E C V N D V S.

T I T V L V S I.

De Ritu Nuptiarum.

1. **N**uptiæ siue Matrimonium, est Viri et Mulieris conjunctio, individuum vitæ consuetudinem continens.

2. Justas Nuptias inter se contrahunt, qui secundum legum præcepta coeunt, masculi quidem puberes, fœminæ vero viripotentes, cum consensu tamen parentum aut eorum quorum in potestate sunt. Eorum qui in potestate patris sunt, sine voluntate ejus matrimonia Jure non contrahuntur, sed contracta non solvuntur.

3. Sponsalia sicut Nuptiæ, consensu contrahentium fiunt, nec possunt consistere nisi consentiant omnes qui contrahunt, et quorum in potestate sunt.

4. Inter eas personas quæ parentum liberorumque locum inter se obtinent, contrahi Nuptiæ non possunt, & si tales personæ inter se coierint, incestas Nuptias contraxisse dicuntur, quarum pœna sit exilium.

5. Propter majorem sanguinis reverentiam, ad quartum usque gradum inclusive, Nuptiæ non admittantur, nisi copula carnalis intercesserit, tunc enim mulcta competente, a Judice irrogata tolerabuntur.

6. Si is qui puellam suis Nuptiis pactus est, intra biennium exequi Nuptias in eadem provincia degeus superfederit, ejusque spatii sine decursu, in alterius postea conjunctionem puella pervenerit, nihil fraudis ei sit, quæ Nuptias maturando vota sua diutius eludi non est passa,

7. Nihil tam humanum quam fortuitis casibus Mulieris Maritum, vel Vxorem Viri participem esse. Si igitur Vir sine culpa Vxorem, aut Vxor sine culpa Maritum rejecerit,

com-

compellatur ei quartam partem propriæ substantiæ, pro rata portione persolvere.

8. Desertor sine causa si peremptorie citatus eo, ubi domicilium habuit, non comparuerit, persona deserta in nocens libera, desertor vero tanquam mortua pronuntiabitur.

9. Si Maritus Vxori ab initio matrimonii usque ad duos continuos annos computando, coire minime propter naturalem imbecillitatem valeat, potest Mulier sine periculo trientis amittendi, repudium Marito mittere, præcedente tamen censura Ecclesiastica.

10. Matrimonium deportatione, vel aquæ & ignis interdictione non solvitur, si Casus in quem Maritus incidit: non mutet Vxoris affectionem.

11. Donec certum est superesse Conjugem absentem, ad alias Nuptias alteri migrare non licet: Si vero incertum sit: septennium tam Maritus quam Vxor expectet, et postea impune alias contrahere poterit Nuptias.

TITVLVS II.

De Successionibus ab intestato:

1. **P**ATRE & MATRE defunctis, liberi legitimi Filii & Filiæ, in omnibus bonis mobilibus et immobilibus succedunt. Quod si quem ex istis descendantibus mori contingat relictis liberis, illius liberi in Parentum locum succedunt in stirpem, nimirum tam magnam ex hæreditate defuncti portionem percepturi, quantam eorum parens adeptus esset, si supervixisset.

2. Filii ante contractum Matrimonium progeniti, & per subsequens Matrimonium legitimi nati succedunt ab intestato Parentibus vna cum aliis legitimis.

3. Quod si Mulier legitima foetum enixa fuerit, quæ

in partu moritur, si foetus ediderit, dum ex aluo Matris egreditur vagitum, qui intra quatuor angulos domus exaudiri potest, pro enixo vivo homine et hæreditatis capace reputatur.

4. Spurii vel vulgo quæsitii succedunt Matri etiam vna cum legitimis: succedunt etiam Avia vel Avo Materno: Nam Patrem hi habere non intelliguntur, cum is incertus sit. Nati ex incæstuofo et nefario damnatoque concubitu, item ex adulterii complexibus, neque ad successionem Patris neque Matris admittuntur: de æquitate tamen Canonica debentur eis alimenta. Nam educatio liberorum est Juris Naturæ.

3. Spuriis ab intestato defunctis, legitimi descendentes succedunt, sin autem descendentes hæredes non relinquunt, ascendentes hi videlicet quibus ipse succedere potuisset, succedunt. Porro si neque descendentes neque ascendentes reliquerit, cognatorum primi ex latere materno ad hæreditatem vocantur, & si Matrem spurius non habet, sed fratres & sorores vterinas, illi omnibus aliis ex transverso cognatis præferuntur.

6. Si defunctus descendentes hæredes non relinquat, ascendentes qui gradu proximi sunt, omnibus ex transverso cognatis præferuntur. Quod si defunctus post se relinquat Patrem vel Matrem, simul etiam Fratres & Sorores, qui cum Parentibus in bonis indivisis sedent, illi simul defuncto ab intestato succedunt: Habita autem divisione bonorum inter Parentes & Filios, mortuo aliquo filiorum, secundum Jus Saxonicum Parentes succedunt, exclusis fratribus & fororibus.

7. Si autem defunctus descendentes non habuerit præterquam ascendentes, Avum Paternum simul etiam Avum Maternum, duo illi Avi ab vtraque linea ad hæreditatem admittuntur, ita, vt Avus Paternus in quæsitis ex linea Pa-

terna, Avus Maternus in quæsitis ex linea Materna defuncto succedant.

8. Si quis moritur intestatus post se Avum Paternum & fratrem Uterinum, aut Avum Maternum & Fratrem consanguineum relinquens, illi in hæreditatem defuncti succedunt quisque ex sua linea, videlicet Avus Paternus ex Paterna, & Uterinus Frater ex Materna: Avus Maternus ex Materna, & Frater consanguineus ex Paterna.

9. Fratres & Sorores, non extantibus descendantibus & ascendentibus defuncto, succedunt, & excludunt liberos Fratrum & Sororum suarum.

10. Si quis moritur intestatus, non relinquens post se ascendentes neque descendentes, nisi Fratres & Sorores, consanguinei succedunt defuncto in linea Paterna, & Fratres vterini in linea Materna. Quod si vero defunctus post se relinquat Fratres vel Sorores vtrinque conjunctos, simul etiam Fratres vel Sorores ab altero tantum Parente junctos, hi cum Fratribus vel Sororibus vtrinque conjunctis succedunt in ea duntaxat parte, qua defuncto conjuncti fuerunt, hoc est, si a Patre, tunc in Paternis: si vero a Matre, in Maternis.

11. Moritur autem quis intestatus, habens ex altero tantum Parente conjunctos Fratres, puta consanguineos & simul Avunculos, Fratres consanguinei succedunt ei in bessem a Patre: Avunculi in trientem a Matre in ipsum devolutum: Sic e contra, Fratres vterini in trientem, patruï vero, deficientibus consanguineis Fratribus, in bessem Paternum succedunt, sine bonorum confusione.

12. Si defunctus neque descendentes neque ascendentes habuerit, nec Fratres aut Sorores, Fratrum & Sororum liberi vocantur, qui defuncto in stirpem succedunt, h. e. ut quisque eorum tantum ex hæreditate accipiat portionem, quantum Parens eorum adeptus esset, si supervixisset.

set. Post Fratrum aut Sororum liberos hæ personæ vocantur, quæ proximiorum gradum cognationis obtinent, ita vt propinquiores remotioribus præferantur, & qui sunt ejusdem gradus, omnibus æqualiter competat hæreditas, & in capita succedant.

13. Intestatorum res, qui sine legitimo hærede vel exqualibet sanguinis linea conjunctis decesserint, Reipublicæ rationibus vindicentur.

T I T V L V S III,

De Tutelis.

1. **D**Ecedente Vxore ante Maritum relictis liberis minoribus ex utroque Parente natis, Maritus erit Maternorum bonorum & liberorum Tutor, nec opus est alios Tutelæ præficere. Debet autem Pater intra mensem vel alterum post mortem defunctæ Conjugis, divisionem facere omnium bonorum suorum cum liberis, pro ordine & forma in Titulo sequente annotata, et facere inventarium.

2. Si Parentes defuncti Filiis suis impuberibus Testamento suo, Tutores Viros honestos & fidedignos delegerint, eorum Tutela rata permanebit.

3. Tutela autem est triplex, Legitima scilicet, quæ a nemine datur, sed a lege secundum Agnationis successionem defertur. Altera est Testamentaria, quam Pater ordinat Filio: Tertia vero Dativa dicitur, quam ex officio Judex dat, si Testamentarii et legitimi deficient Tutores, vel si consanguinei judicentur non idonei.

4. Quamdiu Testamentaria Tutela speratur, legitima cessat, nec redit ad legitimam, nisi Testamento datus decesserit.

5. Quod si Pupillis a Parentibus nullus datus sit Tutor in Testamento, tunc ad proximiores Agnatos Tutela deser-

defertur, ad eos videlicet, qui in hæreditate post mortem Pupillorum successuri erant, atque tales Tutores decreto Senatus vel ordinariorum Divisorum constituuntur, absque aliqua spe mercedis et lucri. Si vero proximiores Tutelam negaverint sine causa sufficiente, tunc quoque spe futuræ hæreditatis pupillorum privabuntur: Nam qui sentire vult lucrum, sentiat et onus oportet, Si vero per Senatum alii peregrini Tutores ordinati fuerint, iis merces constituitur pro ratione bonorum pupillarum.

6. Tutores & Curatores excusantur propter liberos, paupertatem, adversam valetudinem & Magistratus administrationem: hisce ex Causis onus Tutelæ recusantes, a successione legitima pupillorum non repelluntur.

7. A Tutoribus & Curatoribus eadem diligentia exigenda est circa rerum pupillarum administrationem, quam Paterfamilias rebus suis ex bona fide præbere debet.

8. Magistratibus imputatur, si minus idoneus, aut etiam si Tutor omnino datus non sit, sed ita demum, si moniti non dederint.

9. Non audeat Tutor res pupillares aliter attingere, vel ullam sibi communionem ad eas vendicare, nisi Inventario prius publice facto, sic secundum morem solitum res ei tradantur: Nam Tutor qui repertorium non fecit, dolo fecisse videtur, nisi necessaria et iustissima Causa allegari possit, cur id factum non sit.

10. Mulieres ad Tutelam non admittuntur gerendam, nisi pupillorum legitimæ Matres fuerint. Quod si ad se cuncta vota transferint, a Tutela submoveantur, allis substitutis Tutoribus vel Curatoribus per Senatum, nisi Vitricus sit vir honestus et Tutelæ idoneus. Minores quoque viginti quinque annorum ad Tutelam non admittuntur. Lege duodecim tabularum prodigo interdicitur bonorum suorum administratio, quod & moribus quidem ab initio intro-

introducitur. Masculis igitur Pupillis ante vigesimum suæ ætatis annum: at puellis antequam nuptui locatæ fuerint, res & bona eorum extradari non debent, prodigis similiter post contracta connubia, posteaquam comparcere adveverint: & tunc quidem Tutores data ratione onere Tutelæ liberabuntur.

11. Tutoribus permissum est conscripto Inventario accipiendo et exponendo, emendo et vendendo, atque aliis rationibus utilitati Pupillorum consulere. At bona immobilia, & quæ vetustate interire nequeunt, alienare non debent sine Causis sufficientibus, nec sine voluntate & jussu Senatus.

12. Tutoribus non conceditur Pupillorum, quorum curam gerunt, res & bona nec per se, neque per alios emere, nisi permissu Senatus concessum fuerit. Tutoris etiam interest, ut ante susceptam Tutelam, debita si quæ illi apud Parentes pupillorum restant, indicet.

13. Quod si Pupillus ætate, metu vel calliditate Tutoris circumventus fuerit, Causa cognita a Judice in integrum restituatur. Nam cum Pupillus ex nullo contractu, sine Tutoris autoritate obligari possit (eo quod Pupillus nec velle nec nolle in ea ætate creditur) nulla æquitatis ratio patitur, ut in rem suam Tutor autoritatem accomodat, ac cum alterius detrimento et injuria fiat locupletior.

14. Nec vero Tutoribus permittendum erit, quod quidam tamen faciunt, ut Pupillis bonæ indolis impensas ad Institutionem et honesta studia, fidelioris dispensationis & ad magis necessaria tempora, facultates eorum conservandi, prætextu denegent, interim tamen suum proprium commodum ex alienis opibus quærentes: Quapropter si qua justa Causa suspectus Tutor fuerit, debet per Magistratum a Tutela removeri, & Tutela aliis bonæ fidei Viris commendari.

15. Suspectus autem Tutor est, qui non ex fide Tutelam gerit, licet solvendo sit. Enimvero Tutor vel Curator, quamvis pauper est, fidelis tamen & diligens, removendus non est quasi suspectus. Suspectus vero etiam is putatur, qui moribus talis est, ut suspectus sit.

TITVLVS. IV.

De Divisione Bonorum inter Parentes & Filios

E O R U M.

1. **Q**Vandoquidem Maritus & Vxor matrimonio in communionem ut corporum, ita omnium rerum conveniant, merito quoque optima et æqua consuetudine suis facultatibus mutuo cum liberis eorum ad communem vitæ necessitatem fruuntur. Ac usu receptum est, ut ex universis bonis bes ad Maritum, triens ad Vxorem pertineat, omni dotis Jure cessante.

2. Si moritur Mater relinquens legitimos liberos, Pater Filiorum intra mensem vel alterum a die obitus suæ Conjugis, convocabit consanguineos vel cognatos suæ defunctæ Conjugis, una cum ordinariis Divisoribus, quorum in præsentia liberis, tam de mobilibus quam immobilibus bonis, trientem totius hæreditatis, jure & Consuetudine in eos a Matre devolutum, extradet. Si vero Pater sit vir gravis, & morae suæ certas habuerit Causas, potest illi etiam tertius addi mensis, sine tamen liberorum damno. Quod si intra tertium mensem dividere cum liberis negligat, a Senatu florenis viginti-quinque mulctabitur.

3. Antiqua consuetudine receptum est, ut in Divisione alterutri Parentum Divisionem celebranti; arbitrio bonorum virorum ex bonis mobilibus pro facultatum modo, id est, si modica fuerit substantia, minus: si ampla, eo honestius præcipiendi Jus ei permittatur, vulgo donatio præ-

rogativa vocatur. Si vero legatúm intercefferit, cessat donatio præcipua, nisi legato cedere & præcipuam eligere malit.

4. Si Pater duas domos habuerit, singularum æstimatio inibitur, & Patri alterutrius eligendæ potestas relinquetur, ac pater liberis alteram, ratione trientis cedit. Quod si domus illius quam Pater retinet, æstimatio bessem excedat, Pater residuum liberis pecunia perfolvet, ad quod & liberi tenebuntur, si domus plus triente valebit. Si vero vnica tantum domus fuerit, in qua Maritus & Vxor habitent, in Divisione illa æstimabitur, Filiisque trientis materni nomine pecuniam numerare, domumque pro se integram seruire poterit.

5. Moritur Maritus Filiis & Vxore superstitibus, Mater Filiorum intra quatuor septimanas post obitum Mariti, convocabit propinquos defuncti Mariti & ordinarios Divisores, quorum in præsentia Filiis integrum bessem vniversæ hæreditatis dabit, neque quidquam omnino de facultatibus ante Divisionem alienabit. Si vero Mater profusionis & alienationis non sit suspecta, & moræ suæ iustas habeat Causas, potest illi etiam secundus concedi mensis, intra quem si dividere cum liberis neglexit, a Senatu viginti quinque florenis mulctabitur.

6. Si tempore divisionis duæ domus fuerint, alterutrius electio penes liberos erit, altera Matri cedit. Quod si plures fuerint, aut præter domos, alii etiam fundi in hæreditate, puta vineæ, prata, horti & piscinæ, prima semper optio penes liberos erit, secunda vero Matris, sic vt e quinque fundis Liberis tres, & Matri duo cedant, & sic deinceps. Ex agris autem Matri triens & liberis bes dabitur, quem ipsi in capita dividunt: Idem a Patre in trientis cum liberis Divisione observabitur, optione tamen illi reservata.

7. Quod

7. Quod si vnica fuerit domus, Matri tertia pars ejus in habitationem assignabitur perpetuam, siue transeat ad secundas nuptias, siue non, si tamen domus citra damnum dividi possit, quod Senatus cognoscet. Si vero transierit ad secundas nuptias et liberos susceperit, portio illa domus ad solos liberos ex priore Matrimonio, facta aestimatione redibit, qui Vitrico et liberis ex secundis nuptiis, suas portiones persolvent.

8. Si Vir, mortua priore Vxore, ex qua liberos habet, alteram duxit, et sine liberis ex ea decesserit, si aedes ita capaces fuerint, Mulieri habitatio dum ad alias nuptias transeat debebitur: Quod si iterum nupserit, aut mortua fuerit, portio illa domus ad liberos prioris matrimonii, pro pecuniae solutione redibit, bonorum virorum arbitrata aestimatione facta.

9. Si Parentibus defunctis supersit una domus, simul etiam fundus extra urbem, ut vineae vel prata, in Civitatibus juniori hæredi cedat domus paterna, alteri fundus: In Oppidis vero & Pagis, domus quidem juniori tribuetur, fundus autem in aequas partes dividetur, eo quod inde proveniant eorum alimenta.

10. Moritur Maritus relicta Vxore & liberis, qui septimum aetatis annum nondum exceperunt, eo Casu in Divisione hæreditatis, hæc ratio in alimentis liberorum Matri assignandis observabitur, ut nomine annuæ prolis floreni septem: bimæ sex: trimæ quinque, quadrimæ quatuor, quinqennalis tres, sexennalis duo & septennalis vnus numeretur. Hæc autem pecunia dabitur ex communi liberorum besse: Si vero contingat vnum eorum vel plures tempore intermedio decedere, pars pecuniarum, quarum dies nondum cessit, besse cohaeredum accrescet.

11. In hæreditatis Divisione Paternae aedes juniori Filio, Filiis non extantibus, juniori Filiae ab eodem Patre pro-

genitis attribuuntur, ita vt electio vtroque penes juniorem sit, atque ille qui aedes paternas retinebit, reliquis cohaeredibus portiones illorum juxta aestimationem solvat: Sin vero haeres junior aedes redimere tempore Divisionis noluerit, vel ex inopia non potuerit, aetate proximus redimendi potestatem habebit, ita vt masculi semper foemellis praeferrantur. Si vero ille mortem obierit, aut ante legitimam aetatem, aut nondum matrimonio contracto, Frater proximus ab eo, secundum gradus praerogativam, ad possessionem domus admittetur, reliquis cohaeredibus et Matri portionibus eorum juxta aestimationem pro temporis ratione faciendam, exolutis, neque illi obstabit, quod antea portionis suae legitimae pecuniam percepit. Quod si autem appareat eorum haeredum aliquem, in praedictum reliquorum circa redemptionem dolum, occulta quadam collusione commisisse: id irritum habeatur.

12. Si quid tempore Divisionis per aliquem fraude, dolo et scienter retentum, amotum & occultatum, & tandem in lucem revelatum fuerit, ille qui rem dividendam fraude avertit, sua portione penitus privabitur, quae caeteris accrescet, excepta sexta parte Divisoribus ordinariis cedente.

13. Si Mater e vivis excefferit, quoad liberi matrimonio se copulaverint, trientis proprietates ad liberos, ususfructus ad Patrem spectat, ita tamen vt ex ususfructu necessarias in eundem estructuras et impensas, faciat et conservet. Mortuo vero Patre, Matri ususfructus beffis Filiorum non acquiritur, sed cum proprietate consolidatur.

14. Parentibus defunctis, si liberi haereditatem dividere voluerint, rerum earum quas quidam haeredum ex communi ad nuptias, vestes, studia et similia adsumpserunt, vel deteriores reddiderunt, ratio habenda est, ejusdemque rei caeteris indemnitas praestanda est, nisi Parentes in Testamento de iis aliquid caverint.

15. Quæ autem Pater Filio studiorum Causa peregre agenti subministravit, si non credendi animo Pater misisse fuerit comprobatus, sed pietate debita ductus, in rationem portionis, que ex defuncti bonis ad eundem Filium pertinuit, computari æquitas non patitur.

16. Majoribus etiam, per fraudem vel dolum vel perperam sine Iudicio factis Divisionibus, intra vnus anni integri spacium subueniri solet: Quia in bonæ fidei Iudiciis, quod inæqualiter factum esse constiterit, in melius reformabitur.

17. Vbi inter duos hæreditas dividenda est, senior dividat, juniori vero eligendi Jus competat.

T I T V L V S V.

De Testamentis.

1. **V**Niuerſæ personæ mentis compotes Testamentum facere possunt quocunque tempore voluerint, dummodo legitimos suæ ætatis annos habeant, nempe masculi decimum quartum, fœminæ duodecimum annum completum, ita tamen vt legitima portio Patri, Matri, et descendens, adeoque iis, quibus de inofficioso agere licet, relinquatur.

2. Muti, surdi, furiosi, et ex morbo mente capti & impuberes, Testamentum facere non possunt.

3. In eo qui testatur, ejus temporis quo Testamentum facit, integritas mentis non corporis sanitas exigenda est.

4. Quilibet Testamentum facere volens, debet id facere in præsentia duorum aut trium testium virorum, per testatorem vno et eodem tempore simul ad id vocatorum, vel etiam si non vocati casu intervenerint, & tamen præsentibus per testatorem postea ad id rogati sint. Et si tale Testamentum per illas personas fuerit recognitum, sive sit

in scriptis, siue non, robur habebit, nisi per testatorem fuerit revocatum: Quilibet enim dum in vivis est, & mentis suæ bene compos, potestatem habet priorem sui Testamenti sententiam per posteriorem corrigere et immutare: Quoniam hominis voluntas ambulatoria est usque ad supremum vitæ exitum. Nemo etiam eam sibi legem potest dicere, ut a priore Testamento ei recedere non liceat.

5. Testes autem in Testamentis adhiberi possunt hi, qui sui sunt Juris, quive Testamenti faciendi Jus habent: Sed neque hæres scriptus, neque is qui in potestate testatoris est, neque Pater ejus, qui eum habet in potestate, neque Fratres testes adhiberi possunt in Testamentis, Sed neque Mulier, neque impuber, neque furiosus, neque mutus, neque furdus, neque is cui bonis interdictum est, neque ii quos leges improbos intestabilesque esse jubent, admittuntur. Pater autem cum Filio; item duo Fratres in eodem Testamento alieno, simul esse possunt testes. Quia nihil nocet ex una domo plures testes alieno negotio adhiberi.

6. Legatariis et aliis personis eis conjunctis, testimonium non negatur: Tempore pestis sufficiunt in Testamento duo testes siue masculi siue fœminæ, siue etiam sint domestici siue rogati adveniunt, siue fortuito.

7. Si quis aliquem ad Testamentum faciendum coegerit, vel dolo malo Testamentum facere aut mutare prohibuerit, vel effecerit ut testes non veniant, & per hoc deficiat facultas Testamenti faciendi, ei denegandæ sunt omnes actiones adeundæ hæreditatis a defuncto in eum devolutæ, aliisque gradu proximis hæredibus locus erit.

8. Quod si Mulier antea Marito offensa, non per vim, neque per dolum, sed comitate Mariti placata offensam remittens, illi Testamento aliquid legaverit, ratum habebitur: sic & e contra.

9. Parentes liberos vel Nepotes in Testamento suis hæredes scribere, atque illis legitimam bonorum suorum portionem relinquere coguntur, nempe duas partes totius hæreditatis, de reliqua tertia parte liberam habeant potestatem in Testamento disponendi: Mater quoque potest ex suo triente tertiam partem legare cui voluerit, reliquis duabus partibus pro legitima descendantibus relictis. Non enim licet Parenti aliquem ex liberis exhaereditare vel præterire, nisi is probetur ingratus, et ingatitudinis Causam nominatim inferat Testamento.

10. Si defunctus descendentes non habuerit, sed ascendentes, non potest in Testamento suo illos præterire, sed cogetur illis legitimam bonorum suorum portionem relinquere, hoc est, duas omnium bonorum partes.

11. Omnibus tam Parentibus quam liberis, ac etiam Fratribus & Sororibus de inofficioso agere liceat: Cognati vero qui sunt ultra Fratrem, obtinendi spem non habebunt.

12. Si quis aliis suis Agnatis & Cognatis, vel etiam extraneis personis, vel etiam Vxori suae in Testamento suo aliquid legare voluerit, licebit sub conditionibus institutionis, vel substitutionis, pro libera sua voluntate, nullius contradictione obstante. Qui autem potest invitis alienare, multo magis & ignorantibus & absentibus.

13. Vir & Vxor, nullis existentibus liberis, sed neque ascendentibus, neque Fratribus vel Sororibus, possunt res & bona sua ex libera voluntate coram Iudicio vel aliis honestis & fidedignis testibus invicem Causam mortis donare, ut superstes lucretur bona defuncti. Si vero postea liberi illis nascentur, talis donatio robur non habebit.

14. Omnibus quorum interest petentibus, Iudex inspiciendi describendique tabulas Testamenti, potestatem faciat.

15. Si liberis aliquid minus legitima portione relictum sit, hoc boni viri arbitrato compensetur, nec occasione
mino-

minoris quantitatis Testamentum rescindatur. Cum in Testamento ambigue aut etiam perperam aliquid scriptum reperietur, benigne & secundum id quod testatorem voluisse credibile est, Judex interpretabitur.

15. Si quid solutum sit ex Testamento, quod postea falsum & inofficiosum vel ruptum apparuerit, repetetur.

16. Potest etiam aliquis ultimam suam voluntatem in charta conscribere manu sua vel alterius, cum subscriptione tamen sua, si scribere norit: Illam autem complicabit, ne mens testatoris ante tempus patefiat, & illi qui ex Testamento emolumentum sperant, frustrati, ad odium concitentur, vel hi qui hæredes instituti, vel legata percepturi sunt metuant, ne testator sententiam suam mutet, vitæque testatoris ob id insidientur: Advocatis deinde testibus profitebitur, in ista charta complicata, ultimam suam voluntatem contineri, cui testes nomina sua adscribant, sigillisque suis obsignabunt, anno, die & loco nomineque testatoris annotatis: Si scribere non noverint, tantum sigillis suis obsignent, quod tamen sine præjudicio & subscriptoris & signantis fiet.

TITVLVS VI.

De Rebus Legatis.

1. Legatum est donatio Testamento relicta, qua testator ex eo quod vniuersum hæredis foret, alicui quid collatum velit. Legata non debentur, nisi deducto ære alieno hæreditatis vires ad id sufficiant.

2. Si quis hæredes habens in ascendente vel descendente linea vel collateralis, quibus de inofficioso agere licet, bona immobilia Testamento cuiquam legauit, hæres pro pecunia redimere potest: Bona vero mobilia, quilibet pro suo arbitrio legare potest, quatenus illi per leges licet.

Quod

Quod si vero testator immobilia habuerit suis seruitiis vel industria, vel matrimonio acquisita, de iis, si hæredes descendentes vel ascendentes, vel Fratres & Sorores non habuerit, liberam disponendi potestatem habeat, non obstante vlla suorum consanguineorum contradictione.

3. Si quis vltra vires hæreditatis legaverit, ipso mortuo quidem legatum non extingvitur, sed hoc tantummodo præstatur quod invenitur. Si pecunia legata in bonis legantis non extet, solvendo tamen sit hæreditas, hæres pecuniam legatam dare compellitur sive de suo, sive ex venditione rerum hæreditariarum, sive vndecunque tandem voluerit.

4. Debitoribus etiam ea quæ debent legantur, vel etiam si debitorem remanere vult, diem solutionis præstandæ ex suo arbitrio testator prorogare potest.

5. Si rei proprietas legata sit, cuius vsufructum testator dum vixit retinuit, mortuo testatore legato non revocato, legatarius rei proprietatem cum vsufructu obtinebit. Moritur legatarius, res legata ad hæredes ipsius transibit, si testator non revocaverit.

6. Si res legata sine facto hæredis perierit, legatario decedit: Si vero hæres in tradendo legato moram fecerit, periculum rei legatæ ad ipsum spectabit. Nulla autem intelligitur ibi fieri mora, vbi nulla petitio est.

7. Ad pios vsus & republicæ legata, omnium primo præstari debent. Legata ad res pias in alium vsum quam testator voluit, converti non debent.

FINIT LIBER SECVNDVS.

LIBER TERTIUS

TITVLVS I.

De Mutuo & Commodato & Solutionibus.

1. **Q**Vandoquidem Mutuum consistit in iis rebus, quæ ponere, numero & mensura consistunt: & commodatum, quod numero & specie eadem redditur: Ideo qui Mutuum accepit solvere debet ad tempus illud, de quo inter eos convenit, aut si dies Solutioni præstituta non fuerit, solvere tenebitur quando res Mutuo data repetitur.

2. Accusatur quis coram Judicio de debito confesso, si ve Actor Civis sit, si ve peregrinus, si debitum ex rebus creditis sit contractum, Judex præfigere debet sex septimanas ad solvendum: Quod si vero parata pecunia debitori sit Mutuo data, vel is in contractu præsentem pecuniam se solviturum receperit, nullo Solutioni constituto termino nec die, & creditorem frustraverit, huic Judex triduum ad solvendum præfiget.

3. Sancimus nemini licere adversus sua pacta venire & contrahentes decipere. Nam de Jure pacta conventa, quæ nec contra Leges, neque dolo malo inita sunt, omnimodo observanda sunt: Siquidem Jure constitutum est, quod quilibet beneficio pro se inducto possit renunciare, ideoque Juri convenit, ut Judices ex præscripto obligationum cujusque debitoris Jus dicant, exceptis tamen illegitimis usuris & stipulationibus duplæ, quæ in contractibus & stipulationibus nulla ratione admitti debent.

4. In bonæ fidei contractibus id quod interest ex mora debetur Porro quod interest, non propter lucrum petentium, sed propter moram non solventium infligitur. Qui Judi-

dicium accipere paratus est, Solutioni moram fecisse non videtur, si iuste et sine dolo malo ad iudicium provocavit. Neque is in mora est, a quo pecunia propter exceptionem peti non potest.

5. Bene constitutum est, ne filii super res et bona parentum viventium, spe futuræ hæreditatis aliquod æs alienum contrahant, sin autem id fieret, robur non haberet, Ei qui filiofamilias mutuam pecuniam invito patre dedit, etiam post mortem parentis ejus cujus in potestate fuit, actio petitioque negatur: Sin autem studiorum causa absenti dederit, vel pater ratum habuerit, repetere potest.

6. Vniversa principum rescripta, quæ in debitorum dilationem impetrantur, non aliter valeant, nisi Princeps ab ordinario debitoris Magistratu doceatur, eum justam impetrandæ dilationis causam habere.

7. Si quis alteri supellectilem aut rem argenteam, vestem, equum aut aliud aliquid (quod mobile bonum vocamus, & quo frui quis potest) commodato dederit, illo qui fruendam accepit, ita fruatur, quemadmodum inter eos convenit, & post usum restituat, in eaque custodienda eam diligentiam adhibeat, quam suis adhibiturus esset: Si vero præter summam diligentiam & culpam, casu, res deterior fuerit reddita, non tenebitur, nisi peculiariter de indemnitate inter eos convenit, tunc placitum conventionis compleri debet. Prætextu debiti, restitutio commodati non probabiliter recufatur.

A R T I C V L V S II.

De Pignoribus.

1. **R**Em suam Pignori dans, potest redimere juxta tempus & modum constitutum in oppignoratione.

2. Si res Pignori data apud creditorem sine vlla sua
G cul-

culpa, dolo & negligentia deterior facta, vel incendio consumpta fuerit, aut Casu perierit, amissio Pignoris non liberat debitorem, nec creditor a petitione debiti submovetur. Etiam id quod Pignori obligatum est, a creditore Pignori obstringi potest.

3. Debitori permissum est rem suam Pignoratam aut obligatam ubicunque invenerit repetere, soluta prius pecunia qua alter obligavit aut oppignoravit.

4. Si quis chirographum a suo debitore habet, & alter hypotecam expressam, hujus potior erit conditio quam alterius creditoris chirographarii, etiamsi prius crediderit. Illius causa etiam potior erit, qui debitorem in Judicio exhibuerit, debitumque in praesentia illius petierit, quam alterius qui licentia Judicis impetrata, debitoris bona arestavit.

5. Si convenerit de distrahendo Pignore (sive ab initio sive postea) non tantum venditio valet, verum incipit etiam emptor dominium habere: Vbi vero convenit ne distraheretur, aut si creditor simpliciter sibi Pignus depositum accepit, non licet distrahere, nisi debitori ter fuerit denunciatum, vel coram Judicio debitorum convenerit ut satisfaciat, & cessaverit debitor redimere Pignus, venditio libera est creditori.

6. Si minus in Pignore, plus in debito inveniatur, in hoc quod noscitur abundare, sit creditori omnis ratio integra: Sin autem minus in debito, amplius in Pignore fuerit, tunc in hoc quod debitum excedit, debitori omnia Jura integra servabuntur.

7. In Pignoribus distrahendis hic ordo servatur, ut termino Solutionis lapsa, creditor a Judice petat debitorem ad terminum competentem citari, quo vel Pignus luat, vel distractionem admittat. Judex si cognoverit debitorem nullam sufficientem causam producere, quare sua Pignora non redimat, creditori potestatem distrahendi Pignora dabit, quo

quo facto, Pignora per tres hebdomadas in publico foro venum exponentur, atque majus precium offerenti, vendentur. Quod si res immobiles fuerint, tribus diebus dominicis subsequenter publice proclamabuntur, ut supra in Titulo Duodecimo Libri primi, de Executione rei iudicata habetur.

8. Si quis operas conduxerit, & mercedem non solverit, Judex aditus ad solvendum locatori, tridui spatium dabit: Si vero paratam aliquam rem quis in diem emerit, sex hebdomadarum dilatio emptori conceditur.

9. Diversis temporibus eadem re duobus Jure Pignoris obligata, eum qui prior data pecunia Pignus accepit, priorem haberi certi ac manifesti Juris est, neque secundum creditorem facultatem distrahendi hujus Pignoris alter consequi posse æquum est, nisi priori creditori prius debita fuerit soluta quantitas.

10. Respublica creditrix omnibus chirographariis creditoribus præfertur. Nam certum est ejus, qui cum Fisco contrahit, bona veluti Pignoris titulo obligari, quamvis specialiter id non exprimatur.

11. Denunciatio debitoris facta creditori vel etiam emptoribus de, non distrahenda vel emenda re sibi Pignori obligata, ita demum efficax est, si univèrsum debitum offerat creditori: Nam si vel modicum forti decedat, distractio rei obligatae non potest impediri.

12. Qui dolo vel culpa rem Pignore acceptam deteriorem fecerit, Pignoratitia actione tenebitur, ut talem restituat, qualis fuerit tempore obligationis: Quicquid autem commodi sive incommodi fortuito pignori accessit, id ad debitorem pertinebit.

T I T V L V S III.

De Jure Creditorum & Debitorum.

I. § I Creditor sine Judicis autoritate res Debitoris occupet, de vi priuata tenetur. Creditores igitur si aduersus suos Debitores agant, per Judicem id quod sibi debere putant, reposcere debent: alioquin si in rem Debitoris sui intraverint, aut aliquid acceperint nullo id concedente, arbitrio Judicis multabitur. Optimum igitur est, vt si quas putant se habere petitiones, actionibus experiantur.

2. Quae fraudandorum Creditorum gratia alienata sunt, in pristinum statum restituantur: Non autem fraudantur Creditores, cum quid non acquiritur, sed cum quid de bonis imminuitur.

3. Instrumentorum amissio, si manifestis probationibus Debitores tuos debere tibi apparuerit, nihil oberit.

4. Cum eo qui Creditoribus suis bonis cessit, si postea aliquid acquisiverit, quod idoneum emolumentum habet, ex integro in id quod facere potest, Creditores experiantur: Nam qui bonis cesserunt: nisi solutum Creditores receperint, non liberantur.

5. Si qui sine deliberatione adeant hæreditatem, vel sese immisceant, omnimodo ab ipsis Inventarium in tabulariorum præsentia conficiatur super his rebus, quas defunctus mortis tempore habebat, & sic hæreditatem sine periculo habeant, vt in tantum hæreditariis Creditoribus teneantur, in quantum res substantiæ ad eos devolutæ valeant, & eis satisfaciant, qui primi temporum prærogativa veniunt Creditores, & si nihil reliquum est, posteriores venientes repellantur, & nihil ex substantia sua penitus hæredes amittant: ne dum lucrum facere sperant, in damnum incidant. Qui vero postquam adierint vel sese immiscuerint,

& Inventarium facere intra certum tempus (triginta scilicet dierum neglexerit:) Item qui post petitam deliberationem, vel pro hærede gesserint, aut non recusaverint hæreditatem, omnibus in solidum hæreditatis oneribus teneantur.

6. Si cujuscunque modi actiones, ad potentiorum fuerint delatæ personas, Debiti Creditores jactura muldentur. Nominis autem venditio & ignorante & invito eo, adversus quem actiones mandantur, contrahi solet.

7. Debitor qui solutam pecuniam adfirmat, ejus rei probationem præstare debet. Nemo ex iis qui negant se debere, prohibetur etiam alia defensione vti, nisi lex impediatur.

8. Vnusquisque Creditorem suum eundemque Debitorem petentem submovet, si paratus est compensare: at si quis compensare potens solverit, contradicere poterit, quasi indebito soluto. Compensatio autem ideo necessaria est, quia interest vniuscujusque potius non solvere, quam solutum repetere. Compensationem ex omnibus actionibus ipso Jure fieri sancimus, excepta actione depositi: possessionem enim alienam perperam occupantibus, compensatio non datur.

9. Non est novum, eum a quo petitur pecunia, implorare rationem Creditoris, vt fides veri constare possit. Errorem calculi, sive ex vno contractu, sive ex pluribus si emerferit. veritati non adferre præjudicium sæpe constitutum est: vnde rationes etiam sæpe computatas, denuo retractari posse (si res judicatæ non sunt, vel transactio non intervenit) explorati juris est.

10. Debitorem, si solvendo non fuerit, nec a Creditore ulteriores dilationem impetrare potuerit, aditus Judex ad triduum vsque publicæ custodiæ demandabit, eo exacto, Creditori tradet, qui illum ad instar familiæ suæ alet, labo-

laborique domestico per annum compedibus vinctum adhibebit, in singulos dies denarios quinque in solutionem debiti computaturus: Anno vero elapso debitor nexu dimissius, fide data spondebit, se quod ex operis in posterum acquirere poterit, Creditori in solutum daturum, nec interea quoquam fugiturum. Donec autem Creditori huic satisfecerit, nullus ex alijs Creditoribus eum aresto subiciet.

T I T V L V S IV.

De Locato & Conducto.

1. **Q**ui habitationem vel ædes alicui pro certa pensione, ad certum tempus locaverit, æque atque conductor, omnia secundum legem conductionis facere tenetur. Locator autem prospiciet Conductori vt comode habitet: Si vero Conductor sua opera aliquid necessario vel utiliter ædificaverit. vel restituerit conscio Locatore, ex ipsa pensione recipiet.

2. Conductor completo tempore pactam pensionem Locatori solvet, cavebitque ne ædes conductas deteriores faciat vel fieri patiatur: Nam si plures in ædes conductas receperit, per quos aliquid damni detur, illorum culpam præstare tenebitur. Mortuo Conductore intra tempora conductionis, hæres ejuseodem jure in Conductione succedit.

3. Si quis fundum vel ædes alicui locatas vendat, curet apud emptorem, vt Conductor eadem pensione fruatur & habitet, alioqui aget cum eo ex Conducto, aut pensionem petentem exceptione doli submovebit. Si vero Locator paratus sit aliam habitationem non minus commodam præstare, æquissimum est absolvi Locatorem. Qui contra legem Conductionis fundum vel ædes, ante tempus sine justa & probabili Causa deseruerit, ex Conducto ad solvendam totius temporis pensionem, conveniri potest.

4. Nemo prohibetur rem quam conduxit, alii locare, si nihil aliud convenit.

5. Opifices, vtputa fullo, farcinator & reliqui, si quid faciendum locaverint, ac ex incitia deterius reddiderint, vel negligentia aut culpa sua perdiderint, ex Locato solvere tenebuntur. Nautæ, vectores, stabularii quod cuiusque saluum fore receperint, nisi restituant, in eos Judicium dabitur. Si vero res Locata per ignem, ædium ruinam, vim hostilem, impetum aquarum, aut per alium Casum, cui insisti non potest destruetur, Conductor non tenetur.

6. Qui mercedem accepit pro custodia alicujus rei, is ejus periculum propter mercedem præstat, sed de damno ab alio dato, agi cum eo non potest.

7. Qui operas suas locavit, totius temporis mercedem accipere debet, si per eum non steterit, quo minus operas præstaret. In operis duobus simul locatis, convenit priori Conductori ante satisfieri.

8. Si agricola errore vicinum agrum araverit, veletiam conseverit, agri dominus æquivalente semine & aratri mercede, sementem agri sui redimet: Si vero mota actione, vel domino prohibente conseverit, semina cum labore perdit.

TITVLVS V.

De Deposito.

1. **I**N Cauſa Depoſiti compenſationi locus non eſt, ſed res ipſa reddenda eſt. Si igitur pecunia, veſtes, vel aliæ aliquæ res, apud aliquem Depoſitæ fuerint, diligenter cūſtodire, atque Deponenti cum repetiverit, reddere ipſe vel hæredes ſui tenentur. Si peculiari conventionem res depoſitur, rata debet teneri conventio: contractus enim legem ex conventionem accipiunt.

2. Si

2. Si res deposita non reddita fuerit cum a deponente peteretur, si quid damni postea Deposito acciderit. Depositarius restituet. Res Deposita, si per Judicem ejus loci, sine dolo & culpa Depositarii, arestata & detenta fuerit, non est restituenda Deponenti, nisi Judicis permisso.

3. Si res Deposita, culpa & negligentia Depositarii amissa fuerit, Judicio Depositi tenetur. Quod si res Deposita sine dolo & culpa ejus amissa sit, non tenebitur: Nam fortuitos casus, ut sunt tumultus, incendium, ruinae, rapinae, furta, nemo praestat.

4. Si duo invicem aliquid Deposuerint, cum alter suum repetit, reddendum est, neque pignoris loco retinendum, ac ille qui prior coram Judicio egerit, potior erit jure.

5. Si duo eandem rem conjunctim Deposuerint, non debet vni restitui: si vero sic Deposuerint, ut vel vnus auferat totum, reddi debet. Quod si vero sic inter eos conventum est, ut si ambo non venirent, alteri vna pars datur, conventioni standum est. Si apud duos Deposita sit res, adversus vnumquemque eorum in solidum agi poterit, nec liberatur alter si cum altero agatur. Non enim electione sed solutione liberantur.

6. Qui rem Depositam invito domino sciens prudens-ve in usus suos converterit, etiam furti delicto obnoxius fit. Si sacculum vel argentum signatum deposuero, & is penes quem Depositum fuit, me invito contrectauerit & Depositi & furti actio mihi in eum competit.

7. In sequestro Depositum est, quod a pluribus in solidum, certa conditione custodiendum reddendumve traditur.

T I T V L V S VI.

De Emptione & Venditione & rerum praescriptione.

1. **E**MPTIO & VENDITIO sicut consensu contrahitur, ita contrario utriusque partis consensu resolvitur, antequam
res

res fuerit tradita, vel pretium solutum.

2. Venditione perfecta, omne commodum & incommodum, quod rei venditæ contingit. ad Emptorem pertinet, tametsi ea res adhuc in custodia Venditoris remaneat. Quicquid enim sine culpa & dolo Venditoris accidit, in eo Venditor securus est, nisi custodiam rei ad traditionem usque suo periculo susceperit, nam tunc ad Venditoris periculum casus rei pertinet.

3. Quod in diem addicitur, licet Venditori meliore allata conditione, addicere posteriori, nisi prior paratus sit plura adjicere: Neesse autem habebit Venditor, meliore conditione allata, priorem certiolem facere Emptorem, vt quod alius adjicit, ipse quoque adjiciat.

4. Si post contractam Venditionem, arrarum nomine etiam vnus tantum denarius fuerit datus, qui vtrumque contrahentem ad standum contractui obligat, tunc quemadmodum Venditor rem præstare, sic e contra Emptor, etiam si pœniteat, rem emptam accipere, & residuum pretii persolvere cogitur: æquitas enim postulat, vt quo Jure Venditor, eo & Emptor ligetur. Pretium autem constitui oportet, nam sine constituto pretio venditio nulla est.

5. Si quis res immobiles, videlicet ædes, allodium, vineam, hortum, agrum, pratum, vel piscinam divendere constituerit, primum vicinis denunciât, deinde tribus diebus dominicis proxime subsequenlibus in foro publico, vel ante fores templi, proclamari curet, & tunc qui prior emerit retinebit, verum fratres, consanguinei, cometanei & vicini præferuntur peregrinis.

6. Si Civis habuerit fundum venalem in alio territorio, Venditio ejus in eo loco publicabitur. & illius loci incolæ, præferantur omnibus propinquis Venditoribus, exceptis parentibus & liberis.

7. Venditio fundi alicujus legitimam semper requirit filiorum

rum aut filiarum vel fratrum, ad quos successio defuncti spectare videbitur, admonitionem, si intra hujus regni limites esse dignoscantur. Itidem si ager dividitur cometanei similiter legitime admonendi sunt.

8. Cum itaque Emptor & Venditor de pretio convenierint, Venditor honestis viris simul & vicinis convocatis, iis presentibus omne Jus domini Emptori resignabit, ac intercedente consveta solennitate symposii, in possessionem fundi immittet. Porro si quispiam sit, qui Juris aliquid ad illum fundum se habere credat, & presentis sit, is tempore immisionis seu statutionis per publicum famulum contradictionem facere, ac tandem ad decimum quintum diem coram Judicio rationem contradictionis suæ assignare tenebitur. Contradictione autem non existente, Emptor dominium fundorum illorum plene consequetur: si vero absens esset, neque novisset venalem esse, Jus suum intra annum persequi poterit.

9. Si res mobilis insciis consanguineis clam vendita sit, qui proximi sunt ad tertium gradum usque, si redimere voluerint, ejus Jus & potestatem habeant.

10. Nemo ab exteris vel aliis peregrinis hominibus, potissimum Valachis, equos vel boves, verveces & porcos in Pagis, præterquam in Civitatibus vel Oppidibus tempore nundinarum emat, ne tandem Emptor tanquam furtivæ rei damnum patiatur: Et si res venundata furtiva vel vi ablata fuerit, regressum habet Emptor ad Venditorem, ut consequatur quanti sua interest.

11. Equum vel bovem furtivum, vel vi a suo domino ablatum, si quis emit in nundinis anniversariis vel foris hebdomadibus, atque ille tandem vindicatur, Emptor non tenetur suum Evictorem statuere, sed sufficit si probaverit, se intercedente consveta symposii solennitate emisse. Si quis equum vendit, de viciis & morbis latentibus cavebit in diem usque tertium.

12. Si quis fundum alteri vendiderit, tenetur de Eviſſione vsque ad annum & diem inter præſentes: Si vero ille qui impetiturus eſſet, ab hoc Regno abeſſet, aut alia juſta impedimenta obſtarent, quo minus Jus ſuum intra tempus ſupra declaratum, proſequi poſſet, & reverſus ſublatisve impedimentis, intra annum et diem Emptori litem movere cœperit, Emptor Venditori ſecundum Juris ordinem id denunciare, & Venditor Emptorem evincere tenebitur.

13. Qui prædium alienum vel commune cum aliis diſtraxerit, Venditio revocari poteſt. Cæterum qui bona fide, ab eo qui dominus non eſt, cum crederet eum dominum eſſe, prædium emerit, ac per juſtam temporis præſcriptionem poſſederit, a poſſeſſione removendus non eſt, & iſi cui commune fuit prædium, plus ſua parte non obtinebit, ne rerum domini ſint in incerto.

14. Si duo coram Judicio contendunt, quorum alterius Jus ſibi ad rem competere dicat, alter vero præſcriptionem opponat, hic prior eſt audiendus, non obſtante quæſtione, uter eorum actor vel reus ſit.

15. Qui rem immobilem juſto titulo, puta emptionis, donationis vel ſucceſſionis, ſive per ſe, ſeu per anteceſſores ſuos per continuos duodecim annos, ſine aliqua legitima interpellatione poſſederit, de poſſeſſione rei vel dominio nequaquam eſt amovendus.

16. Neque furtivæ, nec vi poſſeſſæ, neque mutuatae, commodatae, depositæ, legatæ res, neque etiam tutelæ actiones, nec finium regundorum villo modo præſcribi poſſunt. Neque loca ſacra, neque publica a quoquam perpetram occupata, vendita, alienata, longo tempore præſcribuntur, ſed corpori ſuo, a quo ſunt avulſa, reſtituentur, ita vt nec pretium quidem iniquis comparatoribus repoſcere liceat.

17. Non eſt incognitum, id temporis quod in minore

ætate transmissum est, longi temporis præscriptioni non computari, ea enim tunc currere incipit, quando ad majorem ætatem dominus rei pervenerit. Ad majorem autem ætatem pervenisse existimatur, cum tutela exit, quod anno ætatis suæ vigesimo fit, tunc si intra hujus regni limites fuerit, intra unius anni & diei revolutionem: si vero in externis regionibus, & fundum venditum ignoraverit, intra duodecim annorum decursum, Jus suum prosequatur.

18. Omnis permutatio in qua species similis pro similis traditur, si nec fraude, nec dolo facta fuerit, robur habebit, confangvineorum aut aliorum quorumcunque contradictione non obstante.

TITVLVS VII.

De Fidejussoribus.

1. **S**i quis pure Fidejussit pro alio, semper obligatur, si vero in diem vel sub conditione, iis stabitur.

2. Creditori conceditur electio conveniendi primo loco vel Debitorem principalem omissis Fidejussoribus, vel Fidejussores omissio principali, neque per hanc electionem excluditur a regressu ad alterutram partium, nisi ei plene satisfactum fuerit. Non enim electione, sed in solidum solutione liberantur Debitores et Fidejussores.

3. Si plures intervenerint Fidejussores pro vno debito, singuli in solidum tenentur. Si itaque alter eorum Jure coactus in solidum Creditori satisfecerit, actio ei adversus Debitorem principalem vel ejus hæredes competit, a quibus si satisfieri ei non poterit, ad alios confidejussores reverti licet, donec in solidum quæ persolvit consequatur.

4. Si medio tempore Fidejussores, rei familiaris insignem jacturam facerint, & ad extremam inopiam redacti fuerint, causa cognita denuo debitor cavebit: Possessores autem rerum immobilium cavere non coguntur.

5. Si

5. Si quis pro condemnato Fidejusserit, & condemnatus decesserit, recte nihilominus cum Fidejussore ejus agatur, Fidejussor autem non tantum ipse obligatur, sed etiam hæredem relinquit obligatum.

T I T V L V S VIII.

De Receptis Arbitris & Transactionibus.

1. **S**I qui in Arbitros compromittunt, & quod illi decreverint, se observaturos obligaverint, parere atque Arbitratui illorum stare coguntur. Si vero pœna adjecta est, vt is qui parere nolit pœnam solveret, Arbitrium tollitur soluta pœna.

2. Non autem quilibet statuere Arbitri poterunt, nec in qualibet re, nisi de qua compromissum & quatenus compromissum est. Compromissum vero ad similitudinem judiciorum redigitur, & ad finiendas lites pertinet. Bona fides autem exigit, vt Arbitrium tale præstetur, quale viro bono convenit: Itaque si cujus Arbitrium ita pravum est, vt manifesta iniquitas ejus appareat, corrigi potest per Judicium bonæ fidei.

3. Cum in duos Arbitros compromittitur, si non consentiant, tertia persona certa est eligenda, cujus auctoritati pareatur.

4. Qui transigit, quasi de redubia & incerta neque finita transigit. Quamvis cum pactus est statim pœniteat, transactio rescindi & lis instaurari non potest. Neque sub prætextu instrumenti post reperti, transactionem bona fide finitam, rescindi jura patiuntur: Nam non minorem auctoritatem transactionum, quam rerum judicatarum esse, recta ratione placuit. Siquidem nihil ita congruit humanæ fidei, quam ea quæ placuerant, custodiri.

5. Qui fidem licitæ transactionis rupit, non exceptione tantum submovebitur, sed etiam pœnam, quam stipulanti recte promiserat, præstare cogetur. Causas itaque vel
lites

lites transactionibus finitas, legitime Principis mandato resuscitari non oportet.

T I T V L V S IX.

Si Quadrupes Pauperiem fecerit; & de Noxa'ibus actionibus.

1. **S**I quadrupes contra naturam commota, feritate pauperium fecerit, aut dandum erit animal a domino quod nocuit, aut æstimatio noxiæ offerenda, nisi si culpa domini vel alterius cuiuspiam damnum datum fuerit, eo casu in factum actione tenebitur.

2. Si quis feram bestiam, utpote leonem, ursum, cervum, lupum, vulpem, simiam & simile quiddam habuerit, per quas damnum datum nocitumve fuerit, dominus quantum bonum & æquum Judici visum fuerit, condemnetur. Quod si homo occisus fuerit, dominus homagium sive æstimationem hominis mortui solvere tenebitur.

3. Qui quadrupedem vel pecudem alienam læserit, quanti arbitrato bonorum virorum æstimabitur, solvet. Si vero contra ferocientem quadrupedem quis se defendere coactus fuerit, nihil tenebitur: Nam adversus periculum naturalis ratio permittit se defendere: Ideo qui, cum aliter tueri se non possent, damnum dederint, innoxii sunt.

4. Cessat hæc actio noxiæ contra dominum, ubi instigatu alterius fera damnum dedit: Et generaliter toties hæc actio locum habet, quoties contra naturam fera mota pauperiem dedit. Nam qui injuriæ occasionem præstat, ipse damnum dedisse videtur.

5. Si quis alteri damnum fecerit, quidve uisserit, frerit, ruperit, injuria, quanti ea res erit in diebus triginta proximis, tantum æs domino tenebitur: Injuriam autem hic accipimus pro damno culpa dato, etiam ab eo qui

nocere noluit. Ideo furiosus, cum mentis suae non sit, & infans, hac actione non tenebuntur.

6. Ideo si in eum locum, vbi vulgo iter fit, dejectum vel effusum quid erit, quantum ex ea re in corpore alicujus vel vestibus, vel alia re, damnum datum factumve fuerit, tanti condemnabitur. Si eo ictu homo periisse dicetur sine dolo deicientis vel effudentis, homagium mortui praestabitur: Si vero hominis corpus ex eo ictu laesum vulneratumque fuerit, mercedes medicis praestitas, coeteraque impedia, quae facta sunt in curationem, praeterea & operas quibus caruit. laeso compensabit. Quod si nullum erit iter, dolus duntaxat praestatur, si immisit in eum quem viderit transeuntem. Nam culpa ab eo exigenda non est, cum divinare non potuerit, an per eum locum aliquis transiturus fuerit.

7. Sicut imperitia, negligentia, item nimia saevitia & lusus noxius: ita infirmitas quoque culpa adnumeratur, cum affectare quis non debeat, in quo vel intelligit, vel intelligere debet infirmitatem suam aliis periculosam futuram. Praeceptoris quoque nimia saevitia culpa assignatur.

8. Si fortuito incendium factum sit, venia indiget, nisi tam lata culpa sit, vt luxuriae aut dolo sit proxima.

9. Vias regias & earum pontes qui publici sunt, qui libet Magistratus in suis finibus & territoriis munit sartiisque. Si igitur neglectius habiti, jumentis iter facientium (sine agentis culpa) quid damni dederint, loci officiales latissimam ejus culpam praestabunt.

FINIT LIBER TERTIUS.

LIBER

LIBER QUARTUS.

TITVLVS I.

De Publicis Judiciis.

1. **P**ublicorum Judiciorum quædam capitalia, quædam non capitalia sunt. Nam quædam flagitia sunt, quæ corporis coertione cum relegatione puniuntur.

2. Publica autem Judicia dicta sunt, quod cuivis e populo executio eorum plerumque datur: Expediit enim peccata nocentium esse nota ut emendentur. Sunt vero hæc quæ dicuntur Publica, ut Lex Iul: Majestatis & de adulteriis Cornel: de sicariis & parricidiis, veneficiis, falsi &c.

3. Si consensus fuerit reus, donec de eo pronuncietur, in vincula publica conjiciendus est: Qui autem de crimine paciscitur, confiteri intelligitur. Ne autem diversorum criminum rei denti crudelius habeantur, Judices productos e custodiis reos disceptationi debitæ subdent, & quod leges svaserint definiant.

4. Absens in criminibus damnari non debet, quemadmodum neque suspectus: Satius enim est facinus nocentis impunitum relinqui ad tempus, quam innocentem damnari.

5. Defuncto eo qui reus erat criminis, pœna quoque extincta est. Neque crimen vel pœna paterna ullam maculam filio infligere potest: Nam unusquisque ob admissum scelus pœnam luit, nec alieni criminis successor constituitur.

6. Si quis reum criminis, pro quo satisdedit, non exhibuerit, pœna pecuniaria plectitur: Si tamen dolo non exhibeat, etiam extra ordinem est damnandus.

7. Is qui reus factus est, purgare se debet, nec ante potest accusare, quam fuerit excusatus: Constitutionibus enim observatur, ut non relatione criminum, sed innocentia reus purgetur.

8. Quis-

8. Quisquis crimen intendit, in Iudicium veniat, nomen rei indicet, nec impunitam fore noverit mentiendi licentiam, cum calumniantes, ad vindictam poscat similitudo damnationis: Nam qui non probat quod objicit (secundum Canones) Talione ponitur.

9. In criminibus scrutandis questio adhiberi solet, sed non statim a tormentis incipiendum est, sed ad tormenta ita demum veniri oportet, cum suspectus est Reus, & aliis argumentis convincitur, ita ut sola confessio ipsius deesse videatur. Vnius facinoris rei ita audiendi sunt, vt ab eo primum incipiatur, qui timidior est, vel tenerae aetatis videtur.

10. In ea causa, in qua nullis Reus argumentis oneratur, non facile tormenta sunt adhibenda, sed instandum, vt Actor quod intendit comprobet, atque sic Reum vincat. Confessiones Reorum tortura expressæ, pro exploratis criminibus semper haberi non oportet, si nulla alia probatio religionem cognoscentis instruat.

11. In maleficiis voluntas spectatur non exitus. Nemo opere iudicetur fecisse, nisi & malignum consilium ei fuerit: nec consilium habuisse nocet, nisi & factum secutum sit.

12. De his criminibus, de quibus quis semel absolutus est, ab eo qui accusavit, repeti accusatio non potest.

13. Qui abortitionis aut amatorium poculum præbent, etsi dolo non faciant, tamen quia res est mali exempli, confiscata parte bonorum relegantur. Si vero ex eo mulier aut homo perierit, summo supplicio afficiantur.

TITVLVS II.

De Furto & vi Bonorum raptorum.

1. **F**urtum est ablatio & contrectatio fraudulosa rei alienæ incio & invito domino, lucri faciendi gratia. Furti actio ei competit, cujus interest rem salvam esse, licet do-

minus non fit: Conditio vero Furti ei demum competit, qui dominium habet, vel hæredi ejus. Nunquam tamen ea conditione alius quam qui fecit tenetur, aut hæres ejus.

2. Cum Furti actio ad perfecutionem pœnæ pertineat, conditio vero & vindictio ad rei recuperationem, apparet recepta re, nihilominus salvam esse Furti actionem, conditionem vero tolli, sicut ex diverso post sumptam pœnam, salvam esse conditionem.

3. Pœnalibus autem actionibus hæredes non tenentur, neque cœteri successores, idcirco nec Furti conveniri possunt. De instrumentis ablatis, in rem actione conveniri possunt tenentes.

4. Non tantum qui Furtum fecerit, sed etiam is cujus opera & consilio Furtum factum fuerit, Furri actione tenebitur: Furtum autem sine contrectatione non fit, quare & opem ferre vel consilium dare tunc nocet, cum secuta contrectatio est.

5. Qui alienum quid repertum lucri faciendi causa sustulerit, Furti obstringitur, sive sciverit cujus ea res sit, sive ignoraverit, si judicio non manifestat. Quia ea mente alienum quid contrectavit ut lucrifaceret, tametsi mutato consilio, id domino postea reddit, Fur est: Nemo enim tali peccato pœnitentia, sua nocens esse desiit, præsertim si factum Judicio innotuerit. Neque prodest ei qui vi rapuit, ad evitandam pœnam, si ante Judicium restituat rem quam rapuit: sic nec illi qui dolo malo occultavit, si factum Judicio innotuerit.

6. Si Debitor rem suam, quam pignoris causa Creditori dedit, subtraxerit, Furtum committit: Sic etiam si pœcoris arestati dominus, e custodia aresti clam illud abegerit, Furti actione tenebitur. Item qui sciens rem alienam ven-

dide

diderit, vel ex alia causa tradiderit, Furtum ejus committit. Qui vero rem alienam, existimans suam esse alienaverit, Furtum non committit: Furtum enim sine affectu furandi non committitur.

7. Receptatores & occultatores non minus delinquant quam Fures & aggressores ideoque, par ipsos & Reos poena expectat. In pari causa habendi sunt, qui comprehendere latrones & Fures potuerunt, & tamen accepta pecunia, vel rerum surreptarum parte dimiserunt. Si autem receptor sanguine vel affinitate junctus fuerit malefactori, & de maleficio ejus cognoverit, Judex causa cognita poenam moderabitur.

8. Rem Furto ablatam atque alteri divenditam, dominus recuperare potest: neque emptor ejus rei precium repetere potest: Res enim Furto ablata, directe ad suum dominum redire debet.

9. Quilibet in terra regia habitans, apud quem res Furtiva fuerit reperta et deprehensa, si dixerit, se rem eam titulo emptionis possidere, suum Evictorem coram Judicio exhibere tenetur. Si vero Venditor alienae Jurisdictionis fuerit, sufficit si ibi eum exhibeat.

10. Communi Regni decreto, qui furtum fecerit & convictus fuerit, suspenditur. Sed qui res sacras ex aede sacra furripuerit, in ignem conjicitur. Res privatorum si in aedem sacram depositae, surreptae fuerint, furti actio non sacrilegii competit.

11. Furem nocturnum si quis occiderit, ita demum impune feret, si parcere ei sine periculo suo non potuit: Furem vero interdiu deprehensum, non eliter occidere lex duodecim tabularum permisit, quam si telo, id est, fuste, ferro lapideve se defendat.

12. Eos qui a servo furtim ablata scientes susceperint, non tantum de susceptis, sed etiam poenali Furti actione convenire petes.

T I T V L V S III.

De Homicidiis.

I. Ex Regia & recepta consuetudo, Homicidas Notorios ultore ferro prosequitur.

2. Qui hominem occiderit, si non occidendi animo hoc admiserit, absolvi posse, & qui hominem non occiderit, sed vulneraverit ut occidat, pro Homocida damnandum, Divi Imperatores rescripserunt. Nam maleficia, voluntas & propositum delinquentis distinguunt.

2. Qui hominis necandi causa venenum confecerit, habuerit, dederit, poena legis Cornel: de sicariis tenebitur.

4. Si alius tenuit, alius interemit, is qui tenuit, quasi mortis causam praebet, & in factum actione tenebitur, Nihil enim interest occidat quis, an causam mortis praebet.

3. Si quis percussorem ad se venientem, aut latronem insidiantem occiderit, securus erit. Nam adversus periculum naturalis ratio permittit se defendere, Vim vi repellere omnes Leges omniaque Jura permittunt, si hoc tuendi sui duntaxat, non etiam vlciscendi causa, cum moderamine inculpatæ defensionis factum sit: Differunt enim inter se defensio & vindicta: Quia defensio fit in continenti, vindicta vero post moram sequitur.

6. Si in rixa percussus homo perierit, ictus uniuscujusque percussorum contemplari oportet. Quod si non constat quis primum percusserit, inquirendum est quis alterum ad contentionem & percussorem provocaverit. Si cum uno ex pluribus, qui aliquem percusserunt agatur, ceteri non liberantur: Nam quod alius luit, alium non liberat, cum id poena sit.

7. Si quis non lætallyter sit vulneratus, ac per negligentiam suam non adhibendo medicos, vel curando medicis

cis non paret, vel suiipſius curam non habendo, mortuus fuerit- percutiens pœna Homicidii puniri non poteſt.

8. Si quis in tumultu occiſus fuerit, authorque necis ignoratur, tunc omnes qui armis occiſum adorti ſunt, pœna Homicidii damnantur. Quod ſi vero conſtat, cujus percuffione mortuus eſt, ille ſolus vt Homicida, alii vero tanquam vulneratores puniuntur.

T I T V L V S I V.

De Homagiis Praeſtandis.

CVm non ſemper qui hominem occidit, vt Homicida damnetur, ſed aliquando cognita cauſa ad perſolvendum Homagium defuncti, iſ qui occidit compellatur: ideo Statutum eſt, vt talis occiſi Homagium quadraginta florenis redimatur. Capitales criminis alicuius convictus, ſi pœnam corpore non luit, vltra quadraginta florenos mulctari non poteſt.

2. Vivum Homagium viginti florenis æſtimatur. Si quis brachium vel manum alteri amputaverit, vel inuiles percutiendo reddiderit, viginti florenos læſo perſolvet. Pro pollice amputato, vel inutili reddito ex vulnere, decem floreni numerantur, reliquorum vero digitorum cuiuslibet & dentis, quinque floreni multa eſt.

Oculus viginti florenis)
 Auris decem)
 Lingvæ emenda viginti (luatur.
 Coſta hor: itidem viginti)

Cicatricum autem nulla fit æſtimatio, quia liberum corpus nullam recipit æſtimationem.

T I T V L V S V.

De Injuriis Verbalibus.

1. **C**ommune vicium est, vel aliqui ex petulantia morum alterius præsentis vel etiam absentis bonæ famæ, verbis turpibus vel famosis scriptis detrahant, contra quos Injuriarum actio competit: Ideo Statutum est, ut difamatores honorem læso restituant in eo loco, vbi eum maledictis infectati sunt, ac deinde per Judices ob lingvæ petulantiam, secundum læsæ personæ dignitatem & loci respectum puniantur: Injuriam enim re, persona, tempore & loco atrociores judicantur.

2. Quicquid calore iracundiae vel fit vel dicitur, non ratum est prius, quam ex perseverantia apparuerit Judicium animi fuisse. Si itaque Injurians famam alterius læ erit, testimoniisque se rem probaturum susceperit, neque sufficienter id præstiterit, non deprecari solum debet injuriam, sed Judicium sententia, causa cognita, in certam quoque lingvæ emendam condemnabitur, cujus mulctæ duæ partes Judici, tertia vero parti læsæ dependi & cedere debebit.

3. Actio Injuriarum dissimulatione aboletur: Nam postea ex poenitentia remissam Injuriam recolere non licet.

4. Quod si se mutuo conviciis affecerint, neuter eorum Injuriam vindicare potest: paria enim delicta, mutua penfatione solvuntur, nisi alter coram Judicio quæstus sit, tunc enim Judex ambas partes mulctabit pro merito. Porro in actione Injuriarum Reus convictus, ultra Senatus cognitionem non provocabit.

5. Quicumque alium e domo, sive propria sive aliena, ad duellum provocaverit, de vi commissâ tenebitur, quæ florenis viginti mulctabitur. Provocatus autem sese continere, nec ad illatæ Injuriae vindictam exire, neque bona ipsius fama ob id periclitari quicquam debebit.

T I T V L V S VI.

De Falsis, & de his, qui notantur Infamia.

Falsi

1. **¶** Alii pœna coërcentur, qui Falsos testes Falsasque probationes, ad Falsam litem instruendam produxerunt, quive pecuniam acceperunt ad dandum Falsum testimonium, vel eo nomine obligationem aut pactionem fecerunt, societatemque inierunt, & qui pecuniam acceperunt, vt rei veritatem occultent.

2. Qui vivi Testamentum dolo malo mutaverit, vel in rem suam aliqua adscripserit in eo, vel adscribi curaverit. Item qui Testamentum Jure factum amoverit, suppresserit, vi acceperit, deleverit vel subscripserit. Item qui Testamentum vel aliud instrumentum dolo malo scripserit, vel ob signaverit, vel per alios faciendum curaverit. Item qui chirographum alterius vel regestrum, vel viciaverit, vel immutaverit: Qui contra propriae manus suæ scripturam vel sigillum proprium testimonium dixerit. Qui falsum sigillum fecerit, ei de falso convicto, aqua & igne interdicitur & infamis semper habetur.

3. Quod si vero aliquis convictus esset de Falso ob crimen enorme, capitali pœna punitur.

4. Qui duobus in solidum eandem rem diversis contractibus vendidit, Falsum committit, & Infamia notatur. Qui in emendo & vendendo injusta libra vel mensura dolo malo usus fuerit, amissione rerum illarum punitur. Pœna autem pecuniaria nullam infamiam mulctato adfert.

5. Cusores falsæ monetæ, quive operam ad id contulerunt, hospitiumve scienter locaverunt, flammaram exustionibus mancipantur. Qui in aurum quid vicii addiderit, argenteos nummos adulterinos conflaverit, qui nummos stanneos plumbeosve dolo malo emerit, vendideritque, Falsi crimine tenetur. Qui nummos aureos raserint tinxerint vel finxerint, extremo supplicio affici debent.

TITVLVS VII.

De Adulteriis.

1. **A** Dulterii crimen secundum Regni consuetudinem, gladio punitur: Adultera vero culeo infuta aquis suffocatur
2. Adulterii crimine punitur temerator alienarum nuptiarum, siue sit soluta persona siue non soluta. Etiam maritus si solutam personam stupraverit, Adulterii pœna punitur
3. Sollicitatores alienarum nuptiarum, & matrimoniorum interpellatores, etsi effectu sceleris potiri non possunt, propter voluntatem tamen perniciosae libidinis, extra ordinem puniuntur.
4. Qui conjugem suam, filiam vel aliquam personam, pecuniæ vel alterius alicujus lucri gratia prostituerit, domumve suam causa stupri præbuerit, vel consilium & operam adhibuerit, vt Adulter damnabitur.
5. Crimen lenocinii contrahunt, qui deprehensam in Adulterio vxorem in matrimonio detinuerunt, non qui suspectam Adulteram habuerint. Crimen Adulterii maritum retenta in matrimonio vxore, inferre non posse, nemini dubium est.
6. Qui conjugem alterius, honestam viduam vel virginem vi rapuerit, & in Judicio accusatus fuerit, pœna capitali punitur, simul & ii qui operam huic flagitio accommodarunt. Cœterum quæ vim patitur, non est in ea causa, vt Adulterii vel stupri damnetur. Vi stuprum illatum in campo si vniço teste comprobatum fuerit, in Vrbe vero vel Pago, duobus testibus, sufficit.
7. Judex in causa Adulterii hoc inter alia attendere debet, num Maritus suo exemplo Vxori pudice vivendi author fuerit: Periniquum enim esse videtur, vt pudicitiam Vir ab Vxore exigat, quam ipse non exhibet.
8. In Adulterii crimine familia non solum mariti, sed etiam

etiam Vxoris (quæ tamen tunc temporis fuerit domi, quo Adulterium dicatur admissum) testimonium perhibere potest

9. Virgo deflorata accusans personam solutam de stupro, sub promissione conjugii illato, si nec probare, nec iustam aliquam facti suspicionem adferre poterit, accusatus sine omni iuramento absolvatur: viciata autem florenis sex mulctabitur, quorum tres iudicio, alii tres arcæ pauperum cedent. Si ea secundo vel sæpius in stupro fuerit deprehensa, cum verberibus in exilium relegabitur: Is vero qui rem cum ea habuisse comprobabitur, sex florenis mulctabitur, quorum tres iudex retinebit, cæteri arcæ pauperum cedent.

10. Si convictus fuerit adolescens imprægnationis talis virginis, quæ ante honeste vixisse dicitur, nec tamen de promisso conjugio constet, sed solis suspicionibus ex circumstantiis gravatus extiterit, ducere eam vel pro mulcta solvere florenos viginti quatuor tenebitur, quorum duodecim defloratæ in prolis educationem, alii vero duodecim iudicio & arcæ pauperum in æquas partes dividendi cedant. Inprægnata autem ex sua parte, pro suo excessu, iudicio solvet florenos tres: Oppressor vero de non promisso conjugio, suo solo iuramento corporali se purgabit. Si autem ille promissi conjugii fuerit convictus, ducere omnino eam debet, vel capite plectetur nisi oppressam placet, & cum iudicio conveniat.

11. Si ex inquisitione iudicum stuprata carceri inclusa, foetum vteri sui mariti alterius esse dicat, probare hoc tenebitur: si præstare id nequiverit, neque etiam sufficientem suspicionem contra virum adferre poterit, vir sine iuramento absolvetur, ipsa vero publice revocabit, & emendam lingvæ iudicio persolvat. Si vero non levem suspicionem adtulerit & probaverit, vir suo & conjugis suæ iuramenti liberabitur: vir jurabit, se criminis insimulati penitus

tus esse infontem: vxor vero, se nunquam tale quid in marito animadvertisse: Meretrix autem virgis pulice cœsa, in exilium mittetur.

12. Si imprægnata de stupro aliquem maritum diffama- verit, & postea ea de causa citata, coram Iudicio, se id probaturam asseveravit & probaverit, convictus gladio feri- etur. Quod si vero suspicionibus tantum eum aggravave- rit, juramento suo & conjugis (vt supra) liberabitur: Meret- rici autem lingua præcidetur, & in perpetuum relegabi- tur exilium, eo quod illa viri famam non solum læferit, sed & vitæ ejus periculum creare conata sit, Si vero pri- mus fuerit foeminæ lapsus, quæ antea inculpata traduxis- set vitam, facta publica revocatione, corpori ipsius parcer- tur, & certa capituli multa punietur.

13. Si alter conjugum, ex humana fragilitate forte la- psus, in Adulterio fuerit deprehensus, vel testibus suffici- entibus convictus, Magistratus ob primum lapsum æquum est vt conniveat, & capiti ejus gratiam faciat, exacta mul- ta capitali, quando videlicet nec offensus alter conjugum- nec accusator ad pœnam deponunt.

T I T V L V S VIII.

De Bonis Damnatorum.

1. **B**ONâ ejus, de quo sumptum est supplicium, Iudex non attingat, sed ad successores ejus, sive ascenden- tes, sive descendentes, sive collaterales, devolui ea patia- tur. Non enim Bona, sed Bonorum possessores delinquant. Item qui criminibus capitalibus convicti aut damnati fue- rint, eorum Bona hæredes obtineant, exceptis iis, quæ per delictum ipsis accesserunt, quæ restituere tenentur.

2. Damnati criminis læsæ Majestatis, simul & vitam & Bona amittunt.

3. Rei postulati, vel in scelere comprehensi, si metu cri-

criminis imminentis, mortem sibi consciverunt, bestem legitimæ ipsorum portionis ad hæredes non transmittunt, sed Judicibus cedit. Qui vero vitæ tædio, vel impatientia doloris alicujus, vel alio quovis modo sibi manum intulerint, triens bestis sui Judicibus cedit.

4. Qui perpetrato crimine capitali, fuga sibi consulit, mulcta homagii ex Bonis ejus cedit Judicibus, salva tamen hæredum legitima portione. Si Principis gratiam impetraverit capiti & Bonis suis, salva erunt dempta homagii mulcta, quæ Judicibus competit.

NOS itaque qui non minorem Transylvaniae, quam ceterarum Nobis subiectarum Provinciarum, curam merito habemus, quamque omni tempore tam legibus munitam, quam coeteris rebus florentem cupimus, accepto supradicto codice, negotium hoc commisimus fidei nobis sincere dilecto: Magnifico MARTINO de BERZEVICE, Equiti, Libero Baroni in DONDAN, et per Transylvaniam Cancellario Nostro, ac Capitaneo Starogardiensi, ut adhibitis Juris & Legum peritis viris, eundem codicem diligenter examinaret: Quo referente contenta ejusdem non modo Juri & acquirati respondere, sed etiam maxima ex parte apud ipsos Saxones longa consuetudine observari: supplicationibus præfatorum legatorum Saxonum exauditis, & clementer admissis, omnia capita, universosque Titulos & Articulos, in eodem codice contentos & conscriptos, præsentibus literis Nostris Privilegialibus, de verbo ad verbum, sine di-

minutione & augmento aliquali insertos, laudavimus. acceptavimus, ratificavimus, & approbavimus, in quantum Juribus publicis non derogant, id est, Saxonum nostrorum terras Jurisdictionem tantum concernunt: prout praesentibus laudamus, acceptamus, approbamus, ratificamus, & confirmamus: promittentes pro nobis & successoribus nostris Principibus Transylvaniae, illum codicem in cunctis capitibus, Clausulis, Titulisque & Articulis, in omnibus praesati Regni Nostri Transylvaniae Judiciis, tam nos ipsos, observaturos, quam per Protonotarios Regni, aliosque quorum interest, observari curaturos. In cujus rei memoriam firmitatemque perpetuam, praesentes Literas Nostras Privilegiales, appensione secreti sigilli nostri, quo in rebus Transylvanicis utimur, duximus concedendas. Datum per manus praesati MARTINI de BERZEVICE, Nostri per Transylvaniam Cancellarii, in Arce Nostra Regia Cracovianse: Decima-octava die Mensis Februarii. Anno Domini Millesimo, Quingentesimo, Octuagesimo tertio: Regni vero Nostri Septimo.

STEPHANVS REX.

MARTINVS de
BERZEVICE.

INDEX TITULORVM.

In Statutis Saxonum contentorum.

LIBER PRIMVS

Titulus	Res	Folius.
I.	<i>De Electione & Officio Judicum</i>	1
II.	<i>De Citatione in Jus</i>	4
III.	<i>De Contumacia Partium.</i>	4
IV.	<i>De A ore B k o</i>	5
V.	<i>De Probationibus & Testibus</i>	7
VI.	<i>Quae Personae Testimonium dicere vetantur.</i>	8
VII.	<i>De Probatione Instrumentorum</i>	10
VIII.	<i>Quod Testes ante litem contestationem non sunt producendi, nisi pro perpetua rei memoria</i> ibidem	
IX.	<i>De Jure Jurando</i>	11
X.	<i>De Sententis Judicum</i>	13
XI.	<i>De Appellationibus</i> ibidem	
XII.	<i>De Executione Rei Judicatae</i>	15

LIBER SECVNDVS.

I.	<i>De Ritu Nuptiarum</i>	18
II.	<i>De Successionibus ab intestato</i>	19
III.	<i>De Tutelis</i>	22
IV.	<i>De Divisione Bonorum inter Parentes & Filios eorum</i>	25
V.	<i>De Testamentis</i>	29
VI.	<i>De Rebus Legatis</i>	32

Liber

INDEX TITVLORVM.

LIBER TERTIVS.

I.	<i>De Mutuo & Commodato & Solutionibus</i>	34
II.	<i>De Pignoribus.</i>	35
III.	<i>De Jure Creditorum & Debitorum</i>	38
IV.	<i>De Locato Conducto</i>	40
V.	<i>De Depsito.</i>	41
VI.	<i>De Emptione & Venditione & rerum præscriptione</i>	42
VII.	<i>De Fidejussoribus.</i>	46
VIII.	<i>De Receptis Arbitris & Transactionibus</i>	47
IX.	<i>Si Quadrupes Pauperiem fecerit: & de Noxalibus actionibus</i>	48

LIBER QVARTVS.

I.	<i>De Publicis Judiciis</i>	50
II.	<i>De Furto & vi Bonorum raptorum</i>	51
III.	<i>De Homicidiis.</i>	54
IV.	<i>De Homagiis Præstandis</i>	55
V.	<i>De Injuriis Verbalibus. ibidem</i>	
VI.	<i>De Falsis, & de bis qui non infamia</i>	56
VII.	<i>De Adulteriis</i>	58
VIII.	<i>De Bonis Domnatorum.</i>	60

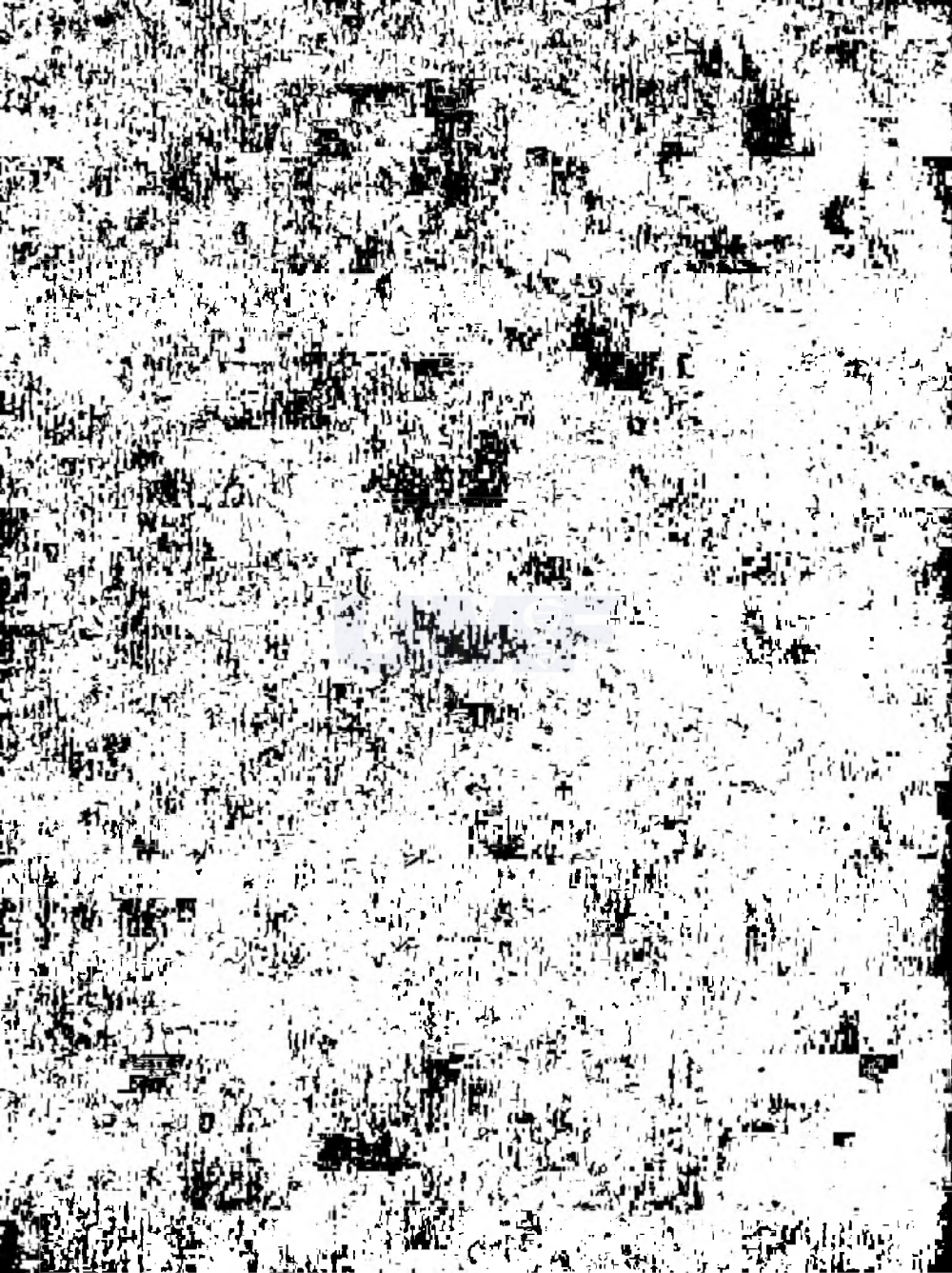
Introduction

1998

1999

2000

2001

I N D E X
S T A T U T O R U M

s' e' u'

JURIIUM MUNICIPALIIUM
SAXONUM IN TRANSYLVANIA.

e l a b o r a t u s

P' e r

S T E P H A N U M H A L M Á G Y I

de: Étfálva

Sècretarium^{us} in Transylvânia: Gubernialem^{is}
Actualem^{is} Intimum^{us}.

Annò Domini 1816.

C L A U D I O P O L I !

Imprimatur.

Claudiopoli die 20^{-ma} Julii.

1816.

Stephanus Koszta. m. p.
Consiliarius Gubernialis.

I N D E X
S T A T U T O R U M.

A.

- A** alienatio. — *Vide* Alienatio.
- Abjuratio. — *Hæc circa rem furto ablatam præstita, parti adversæ Reabjuratio, seu oblatio Juramenti in duplo non est admittenda.* L. I. T. 9. §. 7.
- Abortus — Abortio. — *Abortivus, vel amatorium poculum præbentis pœna.* L. IV. T. 1. §. 13.
- Absens. — *Testis per Contumaciam non comparens muldandus, et ad perhibendum Testimonium adstringendus.* L. I. T. 5. §. 5.
- *Contra hunc cæ falsis allegationibus lata Sententia ipso jure est nulla.* L. I. Tit. 10. §. 2.
- *Maritus, vel Uxor inter Conjuges ad alias nuptios libere ineundas quousque expectandus.* L. II. T. 1. §. 11.
- *His etiam potest fieri alienatio.* L. II. T. 5. §. 12.
- *Hic intra Limites Regni, vel in externis Regionibus constitutus, et venditum Fundum ignorans jus suum intra quod tempus tenetur prosequi.* L. III. T. 6. §. 17.
- *Nec hic, neque Suspectus damnari debet in Criminibus, et quare?* L. IV. T. 1. §. 4.
- Absentia. — *Post hanc Conjugis Septennalem Maritus, vel Uxor libere contrahit alias nuptias.* L. II. T. 1. §. 11.
- *Ob hanc Venditioni Fundi non contradicens Jus suum intra anniversarium prosequi potest.* L. III. Tit. 6. §. 8. 12.
- Absolutio. — *Hæc Reo impertita, ab Accusatore repeti non potest accusatio* L. IV. T. 1. §. 12.

INDEX STATUTORUM.

A.

- Actio.** — *Hæc ratione Fundi coram illo Judice movenda, cujus Jurisdictioni subest Fundus.* L. I. T. 4. §. 3.
- *Hanc probare tenetur Actor, non probando reus absolvitur.* Ibidem. §. 5. et 6.
- *Hanc Principalem impedit causa læsæ famæ.* Ibidem. §. 8.
- *Hæc, ut et Sententiæ, Protestationes, et similes actus Libris Civitatum publicis qualiter inscribendi?* L. I. T. 8. §. 2.
- *Hæc, et Conditio furti cui competit?* L. IV. T. 2. §. 1.
- *His panalibus hæredes, et cæteri Successores non tenentur.* Ibid. §. 3.
- *Vide etiam Vocem: Causa.*
- Actor.** — *De hoc, et Reo, seu Inçò.* L. I. T. 4. totus.
- *Idem Forum Rei sequatur.* Ibidem. §. 1.
- *Hic Actionem suam Saxonico Idiomate proponat.* Ibidem. §. 2.
- *Huic non licet id, quod Reo non permittitur.* ibid. §. 4.
- *Hoc non probante Reus absolvitur.* ibid. §. 5.
- *Sicut hic Intentionem, ita et Reus exceptionem probare tenetur.* Ibid. §. 6.
- *Eodem, et Inçò post Citationem coram Judicio comparente pro concordia, vel dandis Responsionibus quales termini præfigendi?* L. I. T. 2. §. 5.
- *Idem propius ad jurandum, quam Reus.* L. I. T. 9. §. 5.
- Accusare.** — *In eadem Causa amplius prohibetur, qui desistit agere.* L. I. Tit. 4. §. 7.
- *Actorem ultra de Causa non potest Reus, quousque Lis pendens decisa non fuerit.* Ibidem. §. 8.
- *Reus antea non potest, quam fieri excusatus.* L. IV. T. 1. §. 7.
- Accusatio.** — *Hæc, vel delatio Criminis ubi facienda?* L. IV. Tit. 1. §. 3.
- *hæc repeti non potest contra absolutum a Crimine per eum, qui semel accusavit.* Ibid. §. 12.
- Aditus.** — *Hæreditatum qualiter capiendus?* L. III. T. 3. §. 5.
- Adjudicata.** — *In Causarum adjudicarum executione quis Ordo observandus?* L. I. T. 12. §. 2. et 3.
- Admonitio.** — *Hæc, seu Petitio, ubi nulla est, ibi nulla mora.* L. II. T. 6. §. 6.
- *hæc in venditione Fundorum, et agrorum erga quos præmitti debet?* L. 3. T. 6. §. 7.
- *Vide etiam vocem: Oblatio,*

Ado-

INDEX STATUTORUM.

A.

- Adolescens.** — *Hic Virginis imprægnator qualiter mulcandus, et quando ad ducendam eam cogendus?* L. IV. T. 7. §. 10.
- Adulter.** — *Illi Testimonium dicere vetantur?* L. I. T. 6. §. 1.
- *Pro his quinam habendi.* L. IV. T. 7. §. 2. 3. 4.
- *his gratiam parere potest Capitis Magistratus in primo fragilitatis casu.* Ibidem. §. 13.
- Adulterinus.** — *Hi, et increstuosi liberi nec Patri, nec Matri succedunt.* L. II. T. 2. §. 4.
- *iisdem tamen Alimentum debetur.* Ibidem.
- Adulterium.** — *In hoc Crimine admittuntur Testes etiam Domestici.* L. I. T. 6. §. 4. *item* L. IV. T. 7. §. 8.
- *Ratione hujus agitandis in Causis Criminalibus non datur Appellatio.* L. I. T. 11. §. 5.
- *de his agit.* L. IV. Tit. 7. *integer.*
- *hujus Actio, seu pæna.* Ibidem. §. 1.
- *hujus Pæna in Virum gladius, in Faminam suffocatio in aquam.* Ibid. §. 1. et 12.
- *hujus Criminis pæna qui puniuntur.* Ibidem. §. 2. 3. 4.
- *in hoc Crimine quid attendere debet Judex.* Ibid. §. 7.
- Adversarius.** — *Hic dolose se occultans qualiter citandus?* L. I. T. 2. §. 3.
- Ædes.** — *Vide Domus.*
- Aequitas.** — *Hujus potior ratio habenda, quam stricti Juris.* L. I. Tit. 10. §. 1.
- Æstimatio.** — *Hanc certam non admittentium Rerum Immobilium, injuriarum, Servitutum Urbanarum, Prædiorum Rusticorum, et similibus in causis Appellatio admittenda.* L. I. Tit. 11. §. 6.
- Aetas.** — *Hæc ad Testamentum validi condendum qualis requiritur?* L. II. Tit. 5. §. 1.
- *hæc Masculorum, et Fæmellarum quotus est annus?* Ibidem.
- *hujus anno vigesimo cessat Tutela.* L. III. T. 6. §. 17.
- Ager.** — *Ex his Matri triens, Liberis besis datur.* L. II. T. 4. §. 6.
- Agricola.** — *horum equi, boves, et alia ad aratrum pertinentia, et ad procurandum nutrimentum deservientia in Executionem summi non debent.* L. I. T. 12. §. 3.

INDEX STATUTORUM.

A.

- Agricola.** — *Hic agrum Vicini, seu ex errore, seu prohibente Domino subarans, et inseminans ad quid tenetur?* L. III. T. 4. §. 8.
- Alienatio.** — *Hæc fieri potest etiam inuitis, multo magis ignorantibus, et absentibus.* L. II. T. 5. §. 12.
- *hæc Tutoribus respectu Bonorum Pupillarum interdicta.* L. II. T. 3. §. 11.
- *eadem ante divisionem Bonorum illicita.* L. II. T. 4. §. 5.
- Alimentum.** — *Hoc debetur Adulterinis, et incæstusosis liberis.* L. II T. 2. §. 4.
- *In his liberorum Matrè assignandis quæ ratio observanda?* L. II. T. 4 §. 10.
- Allegatio.** — *Ex his falsis lata contra absentem sententia ipso jure est nulla.* L. I. T. 10. §. 2.
- Amatorium.** — *Poculum præbere sub pœna prohibitum.* L. IV. T. 1. t. 13
- Amisio.** — *Causæ fit, dum quis agere degitit.* L. I. T. 4. §. 7.
- *Instrumentorum Creditoribus quando non nocet?* L. I. T. 7. §. 2. item L. III. T. 3. §. 3.
- Amal.** — *Quod Pauperiem fecit aut a Domino dandum, aut Damnum resarcienlum.* L. III. T. 9. §. 1.
- *alienum lædens prætium æstimationis solvet.* Ibidem. §. 3.
- Appellatio.** — *Hæc ad Senatam fit a Judicibus Ordinariis.* L. I. T. 1. §. 4.
- *hæc admittit ulteriorem probationem.* L. I. T. 5. §. 13.
- *hæc tempore delationis, non autem præstationis Juramenta interponenda.* L. I. T. 9. §. 6.
- *De his agitur.* L. I. T. 11. per totum
- *hæc quid sit.* Ibidem. §. 1.
- *hæc gradatim ad qualia Fora interponitur.* Ibid. §. 1.
- *hæc amissio mediò ad Principem reculariter non admittitur.* Ibid. §. 1.
- *hac interposita de Crimine aliquo notati status integer manet.* Ibid. §. 2
- *hac pendente nihil innovandum.* Ibidem.
- *hanc intra Statutum tempus non prosequens perpetuo silere debet.* Ibidem. §. 3.
- *per hanc, et in majoribus, et in minoribus negotiis interponendam Judex non existimet sibi injuriam fieri.* Ibid. §. 4
- *hæc in quibus Causis non admittenda.* Ibid. §. 5.

INDEX STATUTORUM

A.

- Appellatio.** — *Hæc in Causis mobilium rerum decem Florenorum Valorem superantium, et non infra, est admittenda ad Universitatem. Ibid. §. 6*
- *Eodem in Causis rerum mobilium, quantitatem 40. Florenorum excedentium ab Universitate Saxonum in Curiam Principis admittitur. Ibidem.*
- *hæc per utramque partem specialiter, et separatim interponi potest. Ibidem. §. 7.*
- *hæc per unam partem interposita pro iusto pronunciata ei quoque prod est, qui non appellavit. Ibidem.*
- *hæc ultra Forum Universitatis in Causis ratione Finium terminalium, seu Territoriorum agitatis non admittitur, nec reambulatio per Homines Vajvodales, aut Prothonotarios feri potest, sub pæna. Ibid. §. 8.*
- *hæc in actione injuriarum Reo convicto ultra senatum non admittenda. L. IV. T. 5. §. 4.*
- Apostoli.** — *Seu Transmissionales, vide Transmissio.*
- Aqua.** — *Hujus, et ignis interdictione Matrimonium non solvitur. L. II. T. 1. §. 10.*
- Arbitr.** — *Horum Decreto in arbitrium Compromittentes stare tenentur. L. III. T. 8. §. 1.*
- *horum arbitrio adjecta pæna, per partem parere nolentem soluta, Arbitrium tollitur. Ibidem.*
- *hi Boni sint Viri. Ibid. §. 2.*
- *horum auctoritas quousque extenditur, et Arbitrium Prævum quomodo corrigendum. Ibid.*
- *hi duo si non consentiant, tertius eligendus. Ibidem. §. 3.*
- Arestum.** — *Huic antea subjecta res, si sint in Bonis Debitoris, Judex, quod æquum erit, cognoscat. L. I. T. 12. §. 3.*
- *huic quando, et qua ratione includendus Debitor? L. III. T. 3. §. 10.*
- *huic subjectum penes e custodia Arresti clam eliberans Dominus, Furti actione tenetur. L. IV. T. 2. §. 6.*
- Argentei.** — *Nummi, vel Monetæ, vide Moneta.*
- Atta.** — *Hujus quantumvis exiguæ solutio tam Emptorem, quam Venditorem obligat ad sciendum Contractui. L. III. T. 6. §. 4.*
- Articulus.** — *Hi Probatorii, quibus Testes examinantur, expressis verbis proponendi sunt. L. I. T. 5. §. 8.*
- Ascendens.** — *Hi in Defectu Descendentium hæredum omnibus ex transverso Cognatis præferuntur, L. II. T. 2. §. 6.*
- Alles-

INDEX STATUTORUM.

A.

- Affessor.** — *Horum Officium. L. I. T. 1. §. 4.*
- Attestatio.** — *Hæ Testium publice coram Judicio recitandæ. L. I. T. 5. §. 12.*
 --- *hærum publicatione Facta, non admittuntur posteriores probationes. Ibidem. §. 13.*
 --- *hæ Futuro pro memoria perægi in quibus casibus admittuntur. L. I. T. 9. §. 1.*
 --- *hæ Futura pro memoria peractæ obsignatæ servantur. Ibidem.*
 --- *hæ, nisi legitima moræ, et impediementi, adferatur causa, ad annum solum valent. Ibidem.*
- Auditio.** — *Rei præcedere debet condemnationem. L. I. T. 2. §. 1.*
- Auriga.** — *Seu Vector, Nauta, Stabularius remtraditam probe restituere tenetur. L. III. T. 4. §. 5.*
- Auris, vel Auricula.** — *Hæc 10. Flerenis luitur. L. IV. T. 4. §. 2.*
- Aurei Numi.** — *vide Moneta.*
- Aurum.** — *Huic qui Vitium addiderit qualiter punitur? L. IV. T. 6. §. 5.*
- Avunculus.** — *Hi in trientem a Matre in Nepotem sine Hæredibus, et ab intestato defunctum devolutam qualiter succedunt? L. II. T. 2. §. 11.*
- AVUS.** — *Hi ab utraque Linea neque tam Patronus, quam Maternus succedunt in Hæreditate nepotum. L. II. T. 2. §. 7.*
 --- *hi, et Fratres, vel Consanguinei cujuscumque sine Testamento defuncti qualiter succedant in Bonis Paternis, et Maternis secundum lineas. Ibidem. §. 8.*

B.

- Beneficium.** — *Novi Judicii, vide: Novum.*
- Bes, vel Befsis.** — *Hæc ex Universis Bonis pertinet ad Maritum. L. II. T. 4. §. 1.*
 --- *hæc mortuo Marito per Matrem ex Universa Hæreditate Filiis intra quem terminum extradanda. Ibidem. §. 5.*
 --- *hæc ea agris etiam datur Liboris, Matri solum Triens. Ibid. §. 6.*
 --- *ex hac pro alimentacione prolium juxta majorem, vel minorem ætatem quanta pecunie summa assignando Matri? Ibid. §. 10.*
 --- *huic aurescit in æmolumentum Cohæredum, rata in alimentum Proliis intermedio tempore decedentis. Ibidem.*

Hujus

INDEX STATUTORUM.

B.

- Pds, vel Belsis.** — *Hujus usus Fructus maritus Patre non cedit Matrī, sed cum proprietate Filiorum consolidatur Ibidem.* §. 13.
- *hæc Rei postulati, vel in scelere comprehensi si mortem sibi consciverit, non hæredibus, sed Judicibus cedit.* L. IV. T. 8. §. 3.
- *hujus Tricis vitæ Tædio, aut impatientia doloris alicujus manum sibi inferentis Judicibus cedit.* Ibid.
- Bona.** — *Hæc Immobilia habens, vel non habens, an, et quando debeat Fi. dejussores coram Judicio sistere?* L. I. T. 2. §. 4. item L. III. T. 7. §. 4.
- *In horum Immohtium venditione qui sint præmonendi, et qui aliis præferendi.* L. I. T. 12. §. 7. item: L. III. T. 6. §. 5. 6. 7.
- *In his divisis, vel indivisis Pater, Mater, Fratresque, et Sotores indivisi vel divisi qualiter succedunt hæredes non relinquenti, et ab intestato defuncto* L. II. T. 2. §. 6.
- *horum Divisio decedente Uxore per Maritum cum liberis intra quod tempus celebranda.* L. II. T. 3. §. 1.
- *hæc Pupillis masculis, vel Fæmellis quando extradanda?* Ibid. §. 10.
- *hæc Immohtia Pupillorum sine voluntate, et jussu Senatus alienare non debent Tutores.* Ibidem. §. 11.
- *hæc Pupillorum neque per se, neque per alios emere conceditur Tutoribus.* Ibid. §. 12.
- *horum Divisio inter Parentes, et Filios.* L. II. T. 4.
- *horum, et corporum communitio inter Conjuges qualis.* Ibid. §. 1.
- *horum tempore Divisionis Fraudo, et dolo scienter retentorum, occultatorum, et amotorum pæna.* Ibid. §. 12.
- *horum mobilitum, et immohtium legatio in quantum licita?* L. II. T. 6. §. 2.
- *hæc Testamento quæ legari possunt, et quæ non?* Ibidem.
- *horum cessio quantum prosit Debitori?* L. III. T. 3. §. 4.
- *De his Furto, vel vi raptis.* L. IV. T. 2. per totum.
- *hæc damnatorum in Successores quæ devolvantur, et quæ non?* L. II. T. 8. per totum.
- *ex his Fuga sibi consulentis Capitalis Criminis rei homagium cedit Judicibus salva hæredum portione.* L. IV. T. 4. §. 4.

INDEX STATUTORUM.

B.

- Bos.** — *Hi in Pagis ab exteris, vel peregrinis potissimum Valachis ne eman-
 tur. L. III. T. 6. §. 10.*
 --- *hujus, vel equi Furtivi in Nundinis empti emtor Fidejussorem statuere
 non tenetur. Ibidem. §. 11.*
 --- *Vide plura ad voces: Jumentum, vel Pecus.*
Brachium. — *Hoc, vel manum alicui amputans 20. Flnis. mulctatur. L. IV.
 T. 4. §. 2.*

C.

- Calculus.** — *In hoc, errore commisso, Exceptio locum habet. L. I. T. 7. §. 1.*
 --- *hujus error præjudicium non inferit, et rationes etiam sæpe computatæ
 denuo retractari possunt. L. III. T. 3. §. 9.*
Calumnians. — *Hos ad Vindictam poscit similitudo damnationis. L. IV.
 T. 1. §. 8.*
Cambium. — *vide Permutatiq.*
Carcer. — *Hi ad custodiendos, non ad crudelius habendos reos faciendæ.
 L. IV. T. 1. §. 3.*
Casus. — *Fortuitus in re commodata cui imputandus, et quando? L. III.
 T. 1. §. 7.*
 --- *Idem in Pignore cui imputandus? L. III. T. 2. §. 2. et 12.*
 --- *idem in re conducta, vel locata per quem ferendus? L. III. T. 4. §. 5.*
 --- *idem in Deposito emergens, Depositario quando imputandus. L. III.
 T. 5. §. 3.*
 --- *hos fortuitos nemo præstat. Ibidem.*
 --- *idem rei venditæ quando pertinet ad Emtozem, vel venditorem? L. III.
 T. 6. §. 2.*
 --- *Vide et vocem: Damnum.*
Causa. — *Hæ, seu Contraversiæ Civium universæ ubi primum agitandæ, et
 inde oriens provocandæ? L. I. T. 1. §. 3.*
 --- *harum eadem ratio, idem Jus dicendum postulat. Ibidem. §. 6*
 --- *in his tempore discussionis utraque pars interroganda, numquid amplius
 addere desiderent? ibid. §. 8.*
 --- *in his Fidejussio quando præstanda per accusatos, et quando non. L. I
 T. 2. §. 4.*
 --- *hæ idiomate Saxonico proponendæ. L. I. T. 4. §. 2.*

INDEX STATUTORUM.

C.

- CAUSA.** — *In eadem amplius accusare prohibetur, qui desistit agere.* Ibidem. §. 7.
- *hanc, seu Litem semel amissam sine beneficio Novi restaurans 12. Florenis mulzatur.* Ibid. §. 10.
- *harum actiones, et pendentis Litis Protestationes libris Civitatum publicis qualiter inscribendi.* L. I. T. 8. §. 2.
- *hæc post contestatam litem ultra Triennium non protrahendæ.* Ibidem.
- *hanc famosam patefaciens, et AFori litis ansam præbens Testis esse non potest, secus in Causa Civili.* L. IV. T. 6. §. 8.
- *de his Criminalibus vide Vocem: Criminalis Causa.*
- *de his Territorialibus, vide Vocem: Territorium, vel Finis.*
- CAUSIO.** — *Hæc de Vitiiis, et morbis equi dividendi quousque præstanda* L. III. T. 6. §. 11.
- *hæc Nova per Debitorem quando præstanda?* L. III. T. 7. §. 4.
- *Vide plura ad Vocem: Fideiussio, vel Fideiussor.*
- CAVILLATOR.** — *His non conceditur Appellatio.* L. I. T. 11. §. 5.
- CASSIO.** — *Hæc Bonorum quantum prosit debitori?* L. III. T. 3. §. 4.
- CHIROGRAPHUS.** — *vide Obligatio.*
- CICATRIX.** — *Hæc nullam recipit æssimationem.* L. IV. T. 4. §. 2.
- CITATIO.** — *De hujus necessitate, et modalitate agitur.* L. I. T. 2, per totum
- *ab hac inchoandum est Judicium.* Ibidem. §. 1.
- *hæc per Civem contra Civem qualiter, et mediis cujus instituenda?* Ibid. §. 2. et 3.
- *hæc per Civem, vel alium contra Colonum qualiter instituenda.* Ibid. §. 6.
- *hanc contra aliquem temere instituentis pœna.* Ibid. §. 7.
- *post hanc primam, vel secundam, aut tertiam seu veremptoriam quæ est pœna, aut convicio non comparentis Rei?* L. I. T. 3. §. 1.
- *hæc Testium qualiter fiat?* L. I. T. 5. §. 4.
- *hæc, et Convicio Matrimonium deserentis?* L. II. T. 1. §. 8.
- CIVIS.** — *Hæc, vel alius Civem quomodo debeat in Jus vocare, seu citare?* L. I. T. 2. §. 2. et 3.
- *idem, vel alius Colonum in Jus qualiter vocet, seu citet?* Ibidem §. 6.
- COGNATUS.** — *His omnibus præferuntur ascendentes in defectu descendantium hæredum in Bonorum successione.* L. II. T. 2. §. 6.

C.

- Cognatus. — *Harum alicui Malefactori sibi sanguine, vel affinitate juncto receptaculum præbentium pœna moderanda. L. IV. T. 2. §. 7.*
- Cognitio. — *Causarum per Judices diligens institueuda. L. I. T. 1. §. 4. et 8.*
- Coinus. — *Hujus impotentia biennalis repudium admittit. L. II. T. 1. §. 9.*
- Collateralis. — *Hi agnati defuncto nec ascendentes, nec descendentes, nec Fratres, aut Sorores habenti qualiter succedunt. L. II. T. 2. §. 12.*
- Collusio. — *Hæc, et dolus circa redemptionem Ædis Paternæ commissus est irritus. L. II. T. 4. §. 11.*
- Commissio. — *Sine hac Personali, vel sine legitimo Principalis Procuratoris agentis Procuratoris pœna flor. L. I. T. 4. §. 9.*
- Commodatum. — *De his, mutuis item, et solutionibus agit. L. III. T. 1. per totum.*
 --- *hoc quid sit Ibidem. §. 1.*
 --- *hujus custodia, restitutio, qualiter fiat? Ibidem., §. 7.*
 --- *in his casu Fortuito emersa damna cui, et quando imputanda. Ibid.*
 --- *hujus restitutio prætextu debiti recusari non potest. Ibid.*
- Communio. — *Hæc Conjugum in Corpore, et Bonis quæ sit. L. II. T. 4. §. 1.*
- Compensatio. — *Hujus exceptionem justam Reus facere potest. L. I. T. 4. §. 8.*
 --- *hujus impedimentum si non obliterit, hærus ad solutionem mercedis servi adstringendus. L. I. T. 12. §. 4.*
 --- *hæc expensarum per Parentes in liberos factarum qualiter fiat? L. II. T. 4. §. 14. 15.*
 --- *hæc in solutionibus Debitorum qualiter habet locum? L. III. T. 3. §. 8.*
 --- *eadem in omnibus actionibus locum obtinet exceptâ actione Depositi Ibidem.*
 --- *eadem non datur Possessionem alienam perperam occupantibus. Ibid.*
 --- *eadem non habet locum in Deposito. L. III. T. 5. §. 1.*
- Compromissum. — *Juxta hoc debent fatuere Arbitri, et de re solum, de qua compromissum est. L. III. T. 8. §. 2.*
 --- *Idem ad Similitudinem Judiciorum redigitur, et ad finendas lites pertinet. Ibidem.*
- Concordia. — *Pro hac incunda Actori, et Reo, quantum tempus præfigendum. L. I. T. 2. §. 5.*

INDEX STATUTORUM,

C.

- Condemnatio. — *Hæc non audita Cause-rationi æquivalens adversa. L. I. T. 10. §. 1.*
 --- *Vide etiam: Damnatio:*
- Condictio. — *Hæc, et Actio-Furti cui competat, et in quem? L. IV. T. 2. §. 1.*
 --- *Hæc, tanquam ad recuperationem rei directa post summam quoque mentionem salva est. ibid. §. 2.*
- Conductio. — *Vide: Conductor, vel Conductum.*
- Conductor. — *Ex hujus Bonis præ aliis Creditoribus locatori satisfaciendum. L. I. T. 12. §. 5.*
 --- *Hic Consocio locatore aliquid utiliter edificans, vel aliquid restituens pretium ædificati, vel restituti ex pensio recipiet. L. III. T. 4. §. 1.*
 --- *Idem damnum in re locata sua culpa evatum præstare tenetur. ibid. §. 2.*
 --- *Hoc mortuo intra tempus Conductionis hæres succedit. Ibidem.*
 --- *Hic præstet, et locator tempus Conductionis servet. Ibidem. §. 3.*
 --- *hic rem conductam alteri locare potest. Ibidem. §. 4.*
 --- *hic damnum in re locata per casus Fortuitos evatum solvere non tenetur. Ibidem. §. 5.*
- Conductum. — *Hujus, et locati Jus. L. III. T. 4. per actum.*
- Confessio. — *Post hanc nihil amplius de reo querendum. L. 1. T. 10. §. 4.*
 --- *hæc edita Reus in Vincula conjiciendus. L. IV. T. 1. §. 3.*
 --- *ad hanc eliciendam quando sunt adhibenda Tormenta, et quando non. Ibid. §. 9. 10.*
 --- *Hæ Reorum Tortura expressæ non semper pro exploratis Criminibus habendæ Ibid. §. 10.*
- Confessus. — *Hi in Jure pro judicatis habentur. L. I. T. 10. §. 4.*
- Confiteri. — *Intelligitur, qui de Crimine paciscitur. L. IV. T. 1. §. 3.*
- Conjux. — *Hujus Septennalis absentia alteri Conjugi alias nuptias contrahere permittit. L. II. T. 1. §. 11.*
 --- *Horum Corporis, et Bonorum communio. L. II. T. 4. §. 1.*
- Consanguineus. — *Hi pro Testibus non admittuntur. L. I. T. 6. §. 3.*
 --- *Inter hos Matrimonium usque ad quartum gradum non admittitur. L. II. T. 1. §. 5.*
- Consensus. — *Hic Parentum, vel eorum, in quorum potestate sunt contra-hentes, in Matrimonio necessarius. L. II. T. 1. §. 2.*
 --- *Per hunc absolvitur, vel resolvitur emtio. L. III. Tit. 6. §. 1.*
- Consilium. — *Hoc habuisse non nocet, nisi factum malignum secretum sit. L. IV. T. 1. §. 11.*

Con-

INDEX STATUTORUM.

C.

- Consuetudo.** — *Hæc longa, ubi lex scripta deest, pro lege servanda.* L. I. T. 1. §. 5.
- Contractus.** — *Hi Libris publicis Civitatum qualiter inscribendi?* L. I. Tit. 8. §. 2. &
- *In his illegitimæ usuræ, et stipulationes dupli, nulla ratione admittendæ.* L. III. T. 1. §. 3.
 - *Hi ex Conventione legem accipiunt.* L. III. T. 1. §. 5.
- Vide etiam voces: Obligatio Pactum, Transactio.*
- Contradictor.** — *Hic in Venditione præsens, quilibet agere debeat?* L. III. T. 6. §. 8. 12.
- *idem absens Jus suum intra annum prosequi potest.* Ibidem.
- Controversia.** — *Vide Voces: Actio, et Causa.*
- Consumacia.** — *De hoc Partium Collitigantium agitur* L. I. T. 3. per totum
- *eadem in Jus vocati ad primam, secundam, tertiam Citationem non comparentis quali pœna afficienda?* Ibid. §. 1.
 - *ob hæc absens Testis mulctatur, et tamen ad testificandum cogitur.* L. I. T. 5. §. 5.
- Contumax.** — *Pro hoc habendus est etiam Reus, se dolo occultans ne personaliter conveniri possit.* L. I. T. 3. §. 2.
- Conventio.** — *Hæc in Causis Civilibus, et Criminalibus qualiter in Jus infusienda?* L. I. T. 4. §. 1. 3. 8.
- Copia.** — *Non hujus ope, seu alicujus Scripturæ exemplo sed, authentico Instrumento conveniendus Debitor ratione Debiti.* L. I. T. 7. §. 2.
- Cœssa.** — *Hujus Fractio 20. Florenis luitur.* L. I. T. 4. §. 2.
- Creditor.** — *His post, latam Sententiam executio contra Debitorem qualiter peragenda, et quæ Bona occupanda, qualiterve dividenda?* L. I. T. 12. §. 3. et 6.
- *his præfertur servus quoad mercedem, et qualiter?* Ibid. §. 4.
 - *iisdem præfertur etiam locator ædium.* Ibidem. §. 5.
 - *Hic, Peregrinus, vel Civilis persona ratione rei judicatur qualiter excontentandus.* Ibidem. §. 7.
 - *huic pro re eredita per Judicem adlicetur, vel per Debitorem obligatus fundus qualiter vendendus, et exinde qualiter Creditori satisfaciendum?* Ibid. §. 8.

INDEX STATUTORUM.

C.

- Creditor.** — *Hic a Petitione Debiti non submovetur ammisso per Casum Fortuitum pignore. L. III. T. 2. §. 2. et 12.*
- *hic hypothecam expressam habens potior habet conditionem, quam is, qui Chirographum habet. Ibid. §. 4.*
 - *idem Debitorem in Judicio exhibens potior erit illo, qui Bona Debitoris impetrata licet-Judicis licentia impetravit. Ibid. §. 14.*
 - *his Chirographariis omnibus praefertur Republica Creditrix. Ibid. §. 10.*
 - *his aut emtoribus de non distrahenda, vel emenda re sibi pignori obligata, facta per Debitorem Denunciatio quando est expressa. Ibid. §. 11.*
 - *De horum, et Debitorum Juribus agitur. Lib. III. Tit. 3. per totum.*
 - *idem res Debitoris sine autoritate Judicis Occupans vi privata tenetur, et muldatur. Ibid. §. 1.*
 - *horum Fraudatio prohibita. Ibidem. §. 2.*
 - *iisdem ammissio Instrumentorum alia manifesta probatione praexistente non nocet. Ibidem. §. 3.*
 - *iidem nisi solutum recipierint, eorundem Debitores a solutione non liberantur. Ibid. §. 4.*
 - *his in quantum tenentur haeredes cum, vel sine Inventarii consecutione hereditatem advenies. Ibid. §. 5.*
 - *iidem ob Nominis, seu Actionis Venditionem, et ad Potentiorum personarum translationem, debiti jactura muldantur. Ibid. §. 6.*
 - *idem simul, et Debitor per compensationem qualiter amoveri potest ab actione. Ibid. §. 8.*
 - *horum rationes etiam comparatae ad detegendum Calculi errorem explorari possunt. Ibid. §. 9.*
 - *his qualiter tradendi Debitores solvendo impares. Ibid. §. 10.*
 - *his electio conceditur Debitorem, vel Fidejussorem conveniendi. L. III. T. 7. §. 2.*
 - *his rem Pignoris Causa datam subducens Debitor Furti reus est. L. IV. T. 2. §. 6.*
- Creditum.** — *De his, et Debitis, seu Jure Creditorum, et Debitorum agitur. L. III. T. 3. per totum.*
- Crimen.** — *De horum Judiciis publicis agitur. L. IV. T. 1.*
- *haec seu Flagitia quaedam corporis coercitione puniuntur. Ibid. §. 1.*
- De his,*

INDEX STATUTORUM.

C.

- Crimen.** — *De his, quæ dicuntur Judicia publica.* Ibidem. §. 2.
- *hoc confessus Reus in Vincula conjiciendus.* Ibid. §. 3.
 - *de hoc paciscens pro confessis habendus.* Ibidem.
 - *horum diversorum Rei crudelius ne habeantur.* Ibidem.
 - *De his absens damnari non debet.* Ibid. §. 4.
 - *hujus pœna Reo defuncto exstinguitur.* Ibid. §. 5.
 - *idem Paternum Filio mâcuam non infligit.* Ibidem.
 - *hujus alieni Successor nemo est.* Ibidem.
 - *hujus Reum non exhibens, pœna pecuniaria est mulcendus.* Ibid. §. 6.
 - *hujus Reus se purgare est obstruendus.* Ibidem. §. 7.
 - *Hujus Reus accusare antea non potest, quam fuerit exorsatus.* Ibidem.
 - *hujus Reus non delatione, sed innocentia purgatur.* Ibid.
 - *Hoc objiciens, vel denuncians, et non probans talione puniendus.* Ibid. §. .
 - *in his scrutandis quando adhibenda Tormenta?* Ibid. §. 9. et 10.
 - *in his voluntas speçanda non exitus.* Ibid. §. 11.
 - *de his absolutus ab eo, qui accusavit, denuo accusari non potest.* Ibidem. §. 12.
 - *ob hoc abortitionis, vel amatoriam poculum præbentis pœna.* Ibid. §. 13.
 - *hoc Capitali perpetrato, Fuga sibi consulens homagio mulcatur.* L. IV T. 8. §. 4.
 - *Læsæ Majestatis. vide: Majestas.*
 - *Vide etiam Vocem Delictum.*
- Criminalis Causa.** — *Hæ coram quo Judice agitentur.* L. I. T. 1. §. 4.
- *In his Judices extra scitum, et cognitionem senatus Sententiam Capitaleam nec ferre nec exequi debent.* Ibidem.
 - *In his, per accusatum licet Bona Immobilia habentem, Fidejussio præstenda.* L. I. T. 2. §. 4.
 - *In his Reus in loco Delicti convincendus, profugus vero ubicunque comprehensus fuerit conveniri, et pleæi potest.* L. I. T. 4. §. 1.
 - *In his non datur appellatio.* L. I. T. 11. §. 5.
- Criminosus,** — *Vide Malefactor.*

Culpa.

INDEX STATUTORUM.

C.

- Culpa.** — *Hæc seu imputatio Magistratus minet, si minus idoneum, vel plene nullum dant Pupilli's Tutorem.* L. II. T. 3. §. 3.
 --- *de harum Variis casibus seu Noxalibus Actionibus; et earum pœnis agitur.* L. III. T. 9. per totum.
- Curator.** — *Ab hujus, et Tutoris Officio quæ sint legitimæ excusantes rationes.* L. II. T. 3. §. 6.
 --- *ab his, et Tutoribus circa rerum Pupillarium administrationem quæ diligenda exigenda?* Ibid. §. 7.
- Cusor.** — *Monetæ Falsæ, Vide Moneta.*
- Custodia.** — *Hunc rei alicujus pro mercede in se suscipiens ad quid tenetur.* L. III. T. 4. §. 6.
 --- *hæc Depositi diligens esse debet.* L. III. T. 5. §. 1.

D.

- Damnatio.** — *Hæc absentis, vel suspecti tantum fieri non debet.* L. IV. T. 1. §. 4.
 --- *Vide etiam Vocem* *Condemnatio.*
- Amnatus.** — *Horum bona quæ devolvuntur indamnati Successores, et quæ non?* L. IV. T. 8. per totum.
- Damnus.** — *Rei custodiendæ ad quem spectat.* L. III. T. 4. §. 6.
 --- *de his cum, vel sine culpa alicujus datus agit.* L. IV. T. 9. per totum.
 --- *hoc dedisse videtur, qui injuriæ occasionem præstat.* Ibid. §. 4.
 --- *Vide et vocem Casus.*
- Debitor.** — *Hic pro debitis liquidis, et confessis ubicumque conveniri potest.* L. I. T. 4. §. 1.
 --- *Contra hunc quales probationes subsistunt?* L. I. T. 7. §. 1.
 --- *His manifestis nonatur Appellatio.* L. I. T. 11. §. 5.
 --- *Contra hoc atque Sententiæ executio qualiter peragenda, et qualia bonorum occupanda, vel non occupanda?* L. I. T. 19. §. 3. et 6.
 --- *In horum bonis, circa res ante executionem ab aliis jure arrestatas Judex cognoscat.* Ibidem.
 --- *his legatio debiti fieri potest?* L. II. T. 6. §. 4.
 --- *his ad solvendum qualis terminus præfigendus.* L. III. T. 1. §. 2.
 --- *his Dilatio per Principem qualiter concedenda?* Ibid. §. 6.

- Debitor. — *Hunc non liberat a Solutione, nec Creditorem submovet a petitione debiti, amissio, vel deterioratio pignoris sine Culpa vel dolo Creditoris enata. L. III. T. 2. §. 2.*
- ... *Huic pignus suum repetere soluta pecunia liberum est. Ibid. §. 3.*
- ... *ab hoc Hypothecam expressam habens Creditor præferendus Creditori Chirographario. Ibidem. §. 4.*
- ... *hujus in Judicio exhibitio Creditorem facit potius illo Creditore, qui Debitoris Bona arestavit. Ibidem. §. 4.*
- ... *per hunc dati pignoris Venditio quando permittitur Creditori? Ibid. §. 5.*
- ... *hujus pignore Creditori dato debitum, vel excedente, vel non adæquante quid sit integrum seu Debitori, seu Creditori? Ibid. §. 6.*
- ... *In horum pignoribus Creditori datis distrahendis, quis ordo servandus? Ibidem. §. 7.*
- ... *hujus denunciatio Creditori, vel etiam emtoribus, de non distrahenda, vel emenda re pignori locuta, quomodo est efficax? Ibid. §. 11.*
- ... *ad huc pertinet quid quid Commodi, vel incommodi Casu fortuito pignori accessit. Ibid. §. 12.*
- ... *de horum, et Debitorum jure agit. L. III. T. 1. per totum.*
- ... *Contra hos petitiones suas actionibus experiantur Creditores. Ibid. §. 1.*
- ... *horum Debito, ex aliis manifestis probationibus apparente, Instrumentorum amissio Creditori non nocet. Ibid. §. 3.*
- ... *hic per cessionem Bonorum, non liberatur, nisi, Creditores solum recuperint. Ibid. §. 4.*
- ... *hi, in quantum sunt Hæredes, cum vel sine Deliberatione, et Inventario prævie Conficiendo Hæreditatem adeunt. Ibid. §. 5.*
- ... *hic Solutionem affirmatam probare tenetur. Ibid. §. 7.*
- ... *idem Creditorem suum, simul et Debitorem ab Actione per compensationem submovere potest. Ibid. §. 8.*
- ... *idem Solvendo impar qualiter tradendus Creditori in Servitium. Ibidem. §. 10.*
- ... *Seu hunc, seu Fidejussores convenire liberum est Creditori. L. III. T. 7. §. 2.*
- ... *hi, et Fidejussores a debiti solutione non liberantur, nisi in Solidum solvant. Ibid. §. 2.*
- *Contra hos Actio competit Fidejussori, qui Creditori in Solidum satis fecit. Ibid. §. 3.*
- Per

INDEX STATUTORUM.

D.

- Debitor.** — *Per hos nova Cautio, seu Fidejussio Creditori quando præstanda.*
 Ibidem. §. 4.
- *hujus Condemnati, ac decedentis Fidejussor imo, et ejus hæres obligatur satisfacere.* Ibid. §. 5.
- Debitum.** — *In his liquidis, et Confessis debitor ubicunque conveniri potest.*
 L. I. Tit. 4. §. 1.
- *ad hæc probanda quales Litteræ valent.* L. I. T. 7. §. 1. 2. 3.
- *hæc non probant defuncti Rationes, nec Testamentum.* Ibid. §. 3.
- *idem non probat Opificum, vel negotiatorum Regestrum.* Ibidem.
- *idem Conditionale admittit examen Testium etiam ante litem inchoatam.*
 L. I. T. 8. §. 1.
- *hæc Libris publicis Civitatum qualiter inscribenda?* Ibid. §. 2.
- *in his manifestis non datur appellatio.* L. I. T. 11. §. 5.
- *hujus Solutione Axi coram judicio adjudicata, qualiter Satisfactio procuranda.* L. I. T. 12. §. 3. et 6.
- *hujus intuitu peregrinis Creditoribus, ex quibusnam bonis debitoris satisfaciendum.* Ibid. §. 7.
- *in hujus executione debitor respectu peregrinorum Creditorum ad Juramentalem bonorum-revelationem adstringendus, non vero respectu Creditoris Concivis.* Ibidem.
- *hæc Tutorum apud Parentes Pupillarum habita per Tutores ante Susceptam Tutelam revelanda.* L. II. T. 3. §. 12.
- *hoc debitori seu legari, seu Solutio ejus prorogari potest per testatorem.*
 L. II. T. 6. §. 4.
- *ad horum Solutionem, per Judicem quales termini præfigendi.* L. III. T. 1. §. 2.
- *ad horum dilationem edita Principum Rescripta quomodo valent?* Ibidem. §. 6.
- *hujus pretextu restitutio Commodati recusari non potest.* Ibid. §. 7.
- *ab hujus Solutione Debitor non liberatur, nec Creditor a petitione submovetur per amissionem pignoris.* L. III. T. 2. §. 2.
- *hec Solutio Debitor pignus repetere potest.* Ibid. §. 3.
- *in his quales Creditores præferendi aliis.* Ibidem. §. 4.
- *pro hoc dati pignoris venditio Creditori quando permittitur?* Ibid. §. 5.

- Debitum — Eodem Valorem dati pignoris, vel non adæquate, vel excedente quid sit integrum, vel Creditori, vel Debitori? Ibid. §. 6.
- In horum Securitatem pignoribus datis, in eorum venditione, et districtione, quis ordo servandus? Ibid. §. 7.
- hoc per Debitorem integre oblato, efficacis est Denunciatio debitoris Creditori, vel emtoribus, de non distrahenda, vel emenda repignori locata. Ibid. §. 11.
- hæc Actionibus debet experiri. Creditor. L. III. T. 3. §. 1.
- ab hujus Solutione non liberatur Debitor per Cessionem Bonorum, nisi Creditores Solutum receperint. Ibidem. §. 4.
- horum Solutione, in quantum tenentur Successores hæreditatem cum, ve jure Deiberatione, aut Inventario prævie conficiendo adeuntes? Ibid. §. 5.
- horum Actiones si ad potentiorum Personas fuerint translatae, Creditor debiti amissione mulcatur. Ibid. §. 6.
- hoc Solutum esse affirmans Debitor, probationem præstare tenetur. Ibidem. §. 7.
- hujus Compensatione per Debitorem, simul et Creditorem, submovetur prætendens. Creditor. Ibid. §. 8.
- ad hujus realitatem cognoscendam, erroremque Calculi detegendum Rationes Creditoris explorari possunt. Ibid. §. 9.
- huic Solvendo impar Debitor Custodiæ prius publicæ, dein Servitio Creditoris qualiter addicendus? Ibid. §. 10.
- ab hoc non liberatur Debitor, et Fidejussor, nisi Creditori in Solidum solvant. Ibid. §. 2.
- hujus intuitu Actio competit in Solidum satisfacere coactio Fidejussori adversus Debitorem. Ibid. §. 3.
- horum intuitu per Debitorem Cautio nova Creditori quando præstanda? Ibidem. §. 4.
- ad hoc persolvendum tam Fidejussor, quam ejus hæres tenetur, pro Condemnato e vivis decedente. Ibidem. §. 5.
- Deceptio. — Vide Dolus, vide Fraudatio.
- Defensio. — Hæc contra periculum est Juris Naturalis. L. III. T. 9. §. 3. item L. IV. T. 3. §. 5. Ea.

INDEX STATUTORUM.

D.

- Defensio. — *Eadem differt a Vindicta, et quomodo?* L. IV. T. 3. §.
- Defloratio. — *Vide Virgo, vel Stuprum.*
- Defraudatio. — *Vide Dolus, vel Fraudatio.*
- Defunctus. — *Hujus Rationes, et Testamentum non probat debitum.* L. I. T. 7. §. 3.
- Delatio. — *Delatio Juramenti. Vide Juramentum.*
- Delatio seu Accusatio. — *Hæc Criminis ubi faciendâ?* L. IV. T. 1. §. 2.
 --- *In hac mentienti licentia impunita non manet.* Ibidem.
- Deliberatio. — *Ad hanc, pro incunda Concordia quis terminus Axi, et Reo præfigendus?* L. I. T. 2. §. 5.
 --- *hæc ad certum terminum Testibus indulgenda.* L. I. T. 5. §. 4.
 --- *Sine, vel cum hæc, item sine vel cum prævis conficiendo: Inventorio hæ. reditatem adeuntes hæredes, in quantum tenentur ad. solvenda debita defuncti?* L. III. T. 3. §. 5.
- Delictum. — *In hujus loco conveniendus Reus nisi sit profugus.* L. I. T. 4. §. 1.
 --- *Extra hujus locum ubiqueque comprehendi, in Jus vocari, convinci, et pleâi potest Reus profugus.* Ibidem.
 --- *Vide etiam Vocem: Crimen.*
- Dens. — *Hujus excussi multa facit 5. flos.* L. IV. T. 4. §. 2.
- Deponens. — *Vide Depositum.*
- Depositarius. — *Vide Depositum.*
- Depositum. — *De hoc Specialiter agitur.* L. III. T. 5. per totum.
 --- *In hujus Causa Compensationi locus non est.* Ibid. §. 1.
 --- *hujus diligens Custodia, et repetenti restitutio fieri debet.* Ibidem.
 --- *in hoc post repetitionem, et non restitutionem enati damni refusione tenetur Depositarius.* Ibid. §. 2.
 --- *hoc sine Culpa, et dolo Depositarii a Judice arrestatum, deponenti qualiter restituendum?* Ibidem §. 2.
 --- *in his Damnum Culpa, vel sine Culpa Depositarii enatum, an Solvendum?* ibidem. §. 3.
 --- *hoc ex duobus Depositariis alteri suum repetenti restituendum, nec titula pignoris retinendum.* Ibid. §. 4.
 --- *de hoc per duos conjunctim, vel per Unum apud duos deposito, cui et per quem restituendo?* Ibid. §. 5.

Hoc in

INDEX STATUTORUM.

D.

- Depositum.** — *Hoc in suum usum convertens furtivus est.* Ibid. §. 6.
 --- *Hujus, et furti Actio competit contra Contreſtorem Sacculi, vel argenti signati apud se depositi.* Ibid. §. 6.
 --- *de hoc in Sequestro existente quod a pluribus Custodiendum, reddendumve traditur.* Ibid. §. 7.
- Descendens hæres.** — *Vide Hæres.*
- Desertio.** — *Causæ fit per desistentem agere, L. I. Tit. 14. §. 7.*
- Deterioratio.** — *Hæc in rebus dividendis per aliquem Hæredum facta tempore Divisionis imputanda. L. II. T. 4. §. 14.*
- Diffamatio.** — *Vide fama, et Injuria.*
- Digitus.** — *Hic redimitur 5. frenis. L. IV. T. 4. §. 2.*
- Dilatio.** — *Hæc Ultra tertiam Testium producendorum ditationem, quarto dari non debet, absque Causæ cognitione. L. I. T. 5. §. 16.*
 --- *Hunc non patientibus in Causis non datur Appellatio. L. I. T. 11. §. 5.*
 --- *Hæc per Principem debitoribus concessa quomodo valet? L. III T. 1. §. 6.*
- Diligentia.** — *Hæc est exigenda a Tutoribus, et Curatoribus circa rerum Pupillarium administrationem. L. II. T. 3. §. 7.*
- Distractio.** — *Vide Venditio.*
- Divisio.** — *De hac inter Parentes, et filios in bonis celebranda agitur. L. II T. 4. per totum.*
 --- *In hac Marito res, seu beſtis, Uxori triens competit. Ibid. §. 1.*
 --- *hanc mortua Matre Pater cum liberis intra quod tempus instituere tenetur sub quali Mulcta? Ibid. §. 2. et L. II. T. 3. §. 1.*
 --- *in hac ex bonis mobilibus præcipiendi Jus vulgo Donatio Prærogativa. Ibidem. §. 3.*
 --- *hæc unius, vel plurium domorum quomodo instituenda? Ibidem. §. 4. 9. et 11.*
 --- *in hac domus eligende potestas Matre mortua, Patri Competit. Ibidem. §. 4. et 6.*
 --- *hanc mortuo Marito Mater cum liberis intra quod tempus perficere tenetur, et sub quali mulcta? Ibid. §. 5.*
 --- *ante hanc de facultatibus nihil alienandum permittitur Matri Ibid. §. 5.*
 --- *in hac inter Matrem, et liberos celebranda domorum, et fundorum dividendorum alterutrius electio seu optio liberis, altera Matri Competit. Ibidem. §. 6.*
- Harum*

INDEX STATUTORUM.

D.

- Divisio.** — *Harum occasione unica domo præexistente habitatio Matri, seu Mulieri qualiter, et quousque durans assignanda.* Ibid. §. 7. et 8.
- *harum occasione Parentibus defunctis Domus, et fundi externi seu in Civitatibus, seu in Oppidis, et Pagis qualiter dividendi?* Ibid. §. 9.
- *harum occasione in alimentum liberorum juxta eorum majorem, vel minorem ætatem Matri ex bestie cohæredum quanta pecunia assignanda, et quali conditione adnexa?* Ibidem. §. 10.
- *in his Aedes Paternæ juniore filio, filiis non existentibus filia juniore, vel secundum gradum Prærogativam proximo fratri qualiter attribuendæ?* Ibid. §. 11.
- *harum tempore rem dividendam fraude, vel dolo occultans, aut retinens, qualiter mulctatur?* Ibid. §. 12.
- *in his rerum per aliquem hæredum ad Nuptias, vestes, et Studia assumptarum, et deterioratarum ratio habenda nisi in Testamento Paterno aliter sit cautum.* Ibid. §. 14.
- *in his per Patrem filio studiorum Causa peregre agenti non credendi Animo sed ex pietate subministrata in ratam portionem non imputanda.* Ibidem. §. 15.
- *his per fraudem, et dolum factis intra unius anni Spatium subveniri potest.* Ibidem. §. 16.
- *in hac inter duos Cōdividentes hæreditatem Senior dividit, juniore jus eligendi Competit.* Ibidem. §. 17.
- Divisor,** — *Hi Ordinarii uaque locorum Constituti.* L. II. T. 4. §. 2. et 5.
- *horum portio e portione hæredis rem dividendam fraude, et dolo occultantis.* Ibid. §. 12.
- Dolus.** — *Hic, et Calliditas Tutorem restitutione in integrum obligat.* L. II. T. 3. §. 13.
- *hic, et Collusio per aliquem hæredem in redemptione hæreditatum comissa irrita redditur.* L. II. T. 4. §. 11.
- *Per hunc, et fraudem tempore divisionis rem dividendam occultantis pœna.* Ibidem. §. 12.
- *per hunc, aut fraudem, vel perperam sine Judicio factis divisionibus intra Anniversarium subveniri potest.* Ibidem. §. 16.
- *hic, et deceptio in pœnis prohibita.* L. III. T. 1. §. 3.
- *Vide et vocem: Fraudatio.*

INDEX STATUTORUM.

D.

- Pomeficus.* — *Hi pro Testibus quibus in Casibus admittuntur?* L. I. T. 6.
 §. 4. item L. IV. T. 7. §. 8.
- Dominius.* — *Hæ rerum non debent esse incerta.* L. III. T. 6. §. 13.
- Dominus.* — *Hic, seu hæres Servi quomodo compellendus ad solvendam mercedem?* L. I. T. 12. §. 3.
- Domus.* — *Hæ, seu ædes Conducentis Debitoris e bonis locatori præferenter satis faciendum.* L. I. T. 12. §. 45.
- *hujus Unius, vel plurium Domorum divisio quomodo instituenda.* L. II. T. 4. §. 4. 9. et 11.
- *hujus electionem Pater habet mortua Matrè.* Ibidem. §. 4.
- *ejusdem electionem liberi habent mortuo Patre.* Ibidem. §. 6.
- *in hæ Unica, tertia pars pro habitatione usque ad Secundas Nuptias Matri assignanda, post Secundas Nuptias per liberos redimenda.* Ibidem. §. 7.
- *in eadem mortua priore alteri Mariti Uxori habitatio quando, et quamdiu debetur.* ibid. §. 8.
- *Hæ unica filio juniori, fundi extra Urbem alteri filio cedunt defuncti Parentibus.* Ibid. §. 9.
- *harum electio Fratris, vel Sorori juniori debetur.* Ibidem. §. 11.
- *hanc hærede juniorè redimere nequeunte, vel nolente, redemptio cui defenda?* Ibid. §. 11.
- *In harum redemptione doli, et Collusio irrita est.* Ibid. §. 11.
- *Circa hæ, seu Ædes, et junctos alicui locatos est intermedio tempore venditos qualiter conveniendum?* L. III. T. 4. §. 3.
- Donatio.* — *Harum Jura libris Civitatum publicis qualiter inscribenda?* L. I T. 8. §. 2.
- *Hæ vulgo prærogativa Donatio dicta, seu jus ex bonis mobilibus pro ratione facultatum præcipiendi alterutri Parentum permissum.* L. II. T. 4. §. 3.
- *hæc, seu Prærogativa Donatio cessat, si Legatum interceserit.* Ibidem.
- *hæc per Patrem filio Studiorum Causa facta occasione Divisionis non impetanda.* L. II. T. 4. §. 15.
- *hæc per Virum Uxori, et e Contra Testamento mediante facta rata habetur.* L. II. T. 5. §. 8.

Hæc

INDEX STATUTORUM.

D.

- Doratio.** — *Hæc Agnatis, et Cognatis, vel etiam extraneis Personis, et Uxori, imo etiam absentibus, et ignorantibus per Legationem, et Testamentum licita est. Ibidem. §. 12.*
- *hæc Viro, et Uxori nullis liberis, neque Ascendentibus, neque Fratribus, vel Sororibus existentibus, causa mortis invicem fieri potest. Ibidem. §. 13.*
- *hæc inter Conjuges prius improles per Testamentum facta, nascentibus deus liberis, robur non habet. Ibidem. §. 13.*
- Duellum.** — *Ad hoc alium provocans 25. Florentis mulctatur. L. IV. T. 5. §. 5.*
- *ad hoc provocatus, et se Continens, nullam famæ periclitationem subit. Ibidem.*
- Duplicatio.** — *Hæc Juramenti circa rem furto sublatam per damnificatum septimo secum præstiti, adversæ parti non est admittenda. L. I. T. 9. §. 7.*

E.

- Educatio.** — *Hæc liberorum etiam illegitimorum est Juris Naturæ, L. II T. 2. §. 4.*
- Electio.** — *Hæc Magistratum, nempe Magistri Civium, Judicum, et Villicorum quolibet Anno ex Juratis instituenda. L. I. T. 1. §. 1.*
- *hæc Juratorum cæterorum per recens electum Magistrum ex qualibus individuis instituenda. Ibidem.*
- *In hæc certi gradus observandi. Ibidem. §. 2.*
- *hæc Patri ex duabus domibus tempore divisionis concessa. L. II. T. 4. §. 4.*
- *hæc ex duabus domibus mortuo Patre liberis concessa. Ibidem. §. 6.*
- *hæc in hæreditatis Divisione quoad Ædes Paternas juniori filio, vel filia competit. Ibidem. §. 11.*
- *hæc juniori competit tum etiam, dum hæreditas inter duos dividenda est Ibidem. §. 17.*
- Emenda.** — *Lingvæ Viginti Florentis luitur. L. IV. T. 4. §. 2.*
- Emtio.** — *Harum Jura libris publicis Civitatum qualiter inscribenda. L. I T. 8. §. 2.*
- *hæc Bonorum, et rerum Pupillarum Tutoribus non licet. L. II T. 3. §. 12.*

INDEX STATUTORUM.

E.

- Emtio.** — *De hac, ut et Venditione agit. Li. III. T. 6. per totum.*
 --- *hæc qualiter Contrahitur, et qualiter resolvitur. Ibidem. §. 1.*
 --- *hac perfecta damnus casu Fortuito in re vendita enatum quis ferre tenetur? Ibid. §. 2.*
 --- *in hac Possessorium 12. annorum pacificum præscriptionem inducit. Ibidem. §. 15.*
 --- *in hac prout, et in Venditione libra, vel mensura falsa utens, qualiter punitur? L. IV. T. 6. §. 4.*
 --- *Vide plura Sub titulis: Emior, et Venditio.*
- Emior.** — *Hic rem emtam, arvarum nomine, vel uno denario dato, accipere, et residuum pretium solvere Cogitur. Lib. III. T. 6. §. 4.*
 --- *hic in Possessionem emti fundi qua Solemnitate introducendus. Ibid. §. 8.*
 --- *hic rem furtivam, vel vi ablatam emens regressum habet ad Venditorem. Ibid. §. 10.*
 --- *idem equum, vel bovem furtivum, vel vi ablatum in nundinis anniversariis, vel foris hebdomadalibus emens, evictorem statueret non tenetur. Ibid. §. 11.*
 --- *idem litem ratione rei emtæ contra se motam Venditori denunciare, et Venditor emtorem evincere tenetur. Ibid. §. 12.*
 --- *idem rem inique comparatam amittit, et nec pretium ejus reposcere potest. Ibid. §. 16.*
 --- *idem rem furtivam emens, detecto furto, evictorem statueret tenetur. Lib. IV. T. 2. §. 9.*
- Equus.** — *Hi, boves Verveces, et Porci ab exteris, et peregrinis hominibus præsertim Valachis ne emantur in Pagis. L. II. T. 6. §. 10.*
 --- *pro hoc, et bove furtivo in Nundinis Anniversariis, vel foris hebdomadalibus comparato, emtor evictorem statueret non tenetur. Ibid. §. 11.*
 --- *hujus Venditor de morbis, et Vitiis latentibus quousque cavebit. Ibidem. §. 11.*
 --- *in his, et Jumentis ob Viarum, et Pontium neglectam Conservationem enatum damnus loci officiales præstant. L. III. T. 9. §. 9.*
- Error.** — *Ex hoc, vel Actione mota, Vicinum agrum subarans, et inseminans agricola ad quid tenetur? L. III. T. 4. §. 8.*
 --- *Calculi vide Calculus,*
- Evictio.** — *Hæc emtori pro Vendito fundo per evictorem præstanda. L. III. T. 6. §. 12.*

Hæc

INDEX STATUTORUM.

E.

- Evisio.** — *Hæc pro re furtiva a quolibet præstanda. L. I. T. 2. §. 8.*
- EviCTOR.** — *Hic pro equo, et bove in Nundinis Anniversariis, vel Fortis hebdomadibus emto per emtorem statui non debet. L. III. T. 6. §. 11.*
 --- *hic Judicio exhibendus per emtorem rei pro furtiva deprehensæ. L. IV. T. 2. §. 8.*
- Examen.** — *Hoc Testium qualiter instituendum, et attestations eorum qualiter excipiendæ. L. I. T. 5. §. 9.*
 --- *ad hoc regulariter quando procedendum, et examen Testium quando fieri possit etiam antè litem contestatam? L. I. T. 8. §. 1.*
- Exceptio.** — *Hæc juratur Reus coram iudicio ob legalia impedimenta non comparens. L. I. T. 2. §. 8. item: L. I. T. 3. §. 1.*
 --- *hæc Compensationis justa per reum adduci potest. L. I. T. 4. §. 8.*
- Excusatio.** — *Hæc a gerenda Tutela, et Curatela quibus de Causis fieri potest? L. II. T. 3. §. 6.*
 --- *Absentiæ in Emptione, et Venditione. L. III. T. 6. §. 12.*
- Executio.** — *De rei Judicatæ executione agitur. L. I. T. 12. per totum.*
 --- *Judicati qua de Causa suspendi solet? Ibid. §. 1.*
 --- *hæc intra quem terminum peragenda? Ibid. §. 2.*
 --- *In hac quis Ordo observandus? Ibid. §. 3.*
 --- *eadem ad qualia bona dirigenda, vel non dirigenda? Ibid. §. 3.*
 --- *In hac seu Satisfactione procuranda, etiam seruo contra hærum auxiliu sit Judex. Ibid. §. 4.*
 --- *hæc seu Satisfactio, præ aliis omnibus Locatori ex bonis Conductoris impendenda. Ibid. §. 5.*
 --- *hæc seu, Satisfactio quoad debitum jam coram Judicio adjudicatum qua liter procuranda? Ibid. §. 6.*
 --- *hæc respectu peregrinorum Creditorum ad qualia bona debitoris dirigenda? Ibid. §. 7.*
 --- *in hac, circa Fundum Creditori pro re credita additum, vel a Debitore per Litteras obligatum qualiter procedendum. Ibid. §. 8.*
- Exhæredatio.** — *Hæc liberorum, vel Parentum quando procedit, vel non? L. II. T. 5. §. 9. et 10.*
- Exhibitio.** — *Hæc Criminis Reorum facienda sub pænâ pecuniaria? L. IV. T. 1. §. 6.*
- Ekilium.** — *Hujus pæna est incestuosa Matrimonia contrahentium. L. II. T. 1. §. 4.*

INDEX STATUTORUM.

E.

- Expensæ.** — *Hæ adversario per temere litigantem refundendæ. L. I. T. 2. §. 7.*
- *Hæ, seu Sumtus competentes Testibus per accusatores, vel eorum postulatōres præbendi. L. I. T. 5. §. 15.*
- *harum per Parentes in aliquem e liberis factarum, tempore Divisionis ratio habenda. L. II. T. 4. §. 14.*
- *hæ, Studiorum Causa per Patrem in filium peregre agentem factæ, quando recompensantur, vel non? Ibid. §. 15.*

F.

- Facultates.** — *Vide Bong.*
- Fœmella.** — *His Pupillis ante ineundas Nuptias res, et bona extradari non debent. L. II. T. 3. §. 10.*
- *His Masculi semper præferuntur in successione, et redemptione hæreditatum. L. II. T. 4. §. 11.*
- *harum ætas legitima 12. anni. L. II. T. 5. §. 1.*
- Fœmina.** — *Vide: Mulier.*
- Fæctus.** — *Vide: Infans.*
- Falsarius, vel Falsus.** — *Vide: Falsum.*
- Falsum.** — *De hoc Crimine, et de iis qui infamia notantur agitur. L. IV. T. 6. per totum.*
- *Hoc Crimen qui incurrunt. Ibid. §. 1. 2. 4. 5.*
- *hoc Crimen si sit enorme Capitali pœna punitur. Ibid. §. 3.*
- Fama.** — *Hujus læsæ Causa impedit Causam Principalem. L. I. T. 4. §. 8.*
- *hanc alterius bonam, verbis turpibus, vel Scriptis famosis detrahentes AÑione Injuriarum conventuntur. L. IV. T. 5. §. 1.*
- *hanc alterius lædens læsum deprecari debet insuper pœna etiam emendæ linguæ mulctatur. Ibidem. §. 2.*
- *hæc non periclitatur provocati, sed non exeuntis ad Duellum. Ibid. §. 5.*
- *Vide plura ad vocem Injuria.*
- Familia.** — *Hæc propria admittitur pro Testimonio in Causa Veneficii, et adulterii. L. I. T. 6. §. 4.*

INDEX STATUTORUM,

F.

Famosus. — *Famosam Causam patefaciens, et Adori litis ansam præbens Testis esse non potest, secus in Causa Civili.* L. I. T. 6. §. 8.

— *Famosum Scriptum Vide Fama.*

Fœvulus. — *Vide Servus.*

Fidejussio. — *Hæc in quibus Causis, et per quales Personas præstanda?*
L. I. T. 2. §. 4.

— *de his agit.* L. III. T. 7. integer.

— *hæc, si pure est Suscepta, semper obligat, si sub conditione, sub illa stabit.* Ibid. §. 1.

— *Vide etiam Vocem: Fidejussor.*

Fidejussor. — *Hæc per quas Personas in jus vocatas, et in quibus Causis dehent dari in Judicio?* L. I. T. 2. §. 4.

— *hos non dare non cogitur bona immobilia pro satisfactiõne habens.* Ibidem. et L. III. T. 7. §. 4.

— *hos dare tenetur bona etiam immobilia habens in Causis Criminalibus.*
L. I. T. 2. §. 4.

— *hos statuere non tenetur equum, vel bovem furtivum, vel vi a Domino sub ablatum in Nundinis anniversariis, vel Foris hebdomadalibus emens.* L. III. T. 6. §. 11.

— *de his agit.* L. III. T. 7. integer.

— *hanc qui in se assumit, qualiter obligatur.* Ibid. §. 1.

— *Seu huic, seu debitorem Principalem potest Convenire debitor.* Ibid. §. 2.

— *hi non liberantur, nisi Solutione in solidum.* Ibidem. §. 2.

— *hi, si plures sint, singuli in Solidum tenentur.* Ibidem. §. 3.

— *Ex his si unus solverit, is regressum habet ad debitorem, vel ejus hæredes, his satisfacere nequeuntibus ad alios confidejussores.* Ibid. §. 3.

— *his Bonorum jacturam subeuntibus, et ad inopiam redactis debitor denuo cavebit.* Ibid. §. 4.

— *hic, et hæredes solvendo obligantur, mortuo etiam debitore condemnato.*
Ibid. §. 5.

— *Vide et Vocem: Fidejussio.*

Filius. — *Huic juniore, eo non existente filia juniore competit electio ædium Paternarum in Divisione.* L. II. T. 14. §. 11.

— *His absque scitu, et Consensu Parentum pecunia credi non debet.* L. III. T. 1. §. 5. Hic

INDEX STATUTORUM.

F.

- Filius.** — *Hic pro delicto Patris, et e Contra luere non potest. L. II. T. 1. §. 5.*
 --- *De his, et Filiabus vide plura ad vocem Liberi.*
- Finis.** — *Forum Terminalium, seu Teritorialium causa emerſæ Lites inter Saxones ultra Forum universitatis appellari non poſſunt. L. I. T. 11. §. 9.*
 --- *Hi Teritoriales per Protonotarios, vel homines Vajvodales ne reambulentur, nec cauſæ tales decidentur. Ibidem. §. 8.*
- Fiscus.** — *Hic ſuccedit ab inteſtato defunctis, et hævede legitimo Carentibus. L. II. T. 2. §. 13.*
 --- *Vide etiam Republica.*
- Flagitium.** — *Vide Crimen, et Delictum.*
- Forum.** — *Hoc rei ſequitur Actor. L. I. T. 4. §. 1.*
 --- *Hoc Rei ſeu in Civitatibus, ſeu in Criminalibus ubi eſſe poſteſt, vel debet? Ibidem. §. 1. et 3.*
 --- *In his Saxonico Actor Cauſam Saxonico idiomate proponat Ibid. §. 2.*
- Fortuitus Casus.** — *Vide Casus.*
- Frater.** — *Hic pro Fratre Teſtis eſſe non poſteſt niſi per alterum fratrem accuſetur. L. I. T. 6. §. 3.*
 --- *hic in bonis diviſis non ſuccedit defuncto Fratri, ſed Parentes. L. II. T. 2. §. 6.*
 --- *hic Patri indiviſo ſimul cum Parentibus ſuccedit. Ibidem: §. 6.*
 --- *hi, et Sorores non extantibus descendantibus, et aſcendentibus defuncto ſuccedunt, et excludunt liberos Fratrum, et Sororem. Ibid. §. 9.*
 --- *hi, et Sorores ex uno, vel diverſo vinculo Conjuncti qualiter ſuccedunt in bonis Paternis, vel Maternis. Ibid. §. 10.*
 --- *hi Conſanguinei, et Avunculi nec non Fratres Uterini, et Patruſi qualiter ſuccedant in bonis ab inteſtato defunctorum, ſine bonorum Confuſione? Ibid. §. 11.*
 --- *horum, et Sororum liberi vocantur in Succeſſionem defuncti nec aſcendentes nec descendentes, nec Fratres, et Sorores habenti. Ibid. §. 12.*
 --- *hi ſoli quomodo dividant domum in Civitate, et Fundos extra Urbem. L. II. T. 4. §. 9.*
 --- *idem quomodo dividant in Oppidis, et Pagis domum, et fundum. Ibidem. §. 9.*
 --- *hi Teſtantis non poſſunt eſſe in Teſtamento Teſtes. L. II. T. 5. §. 5.*
- Frau-

INDEX STATUTORUM.

F.

- Fraudatio.** — *Hæc Creditoribus per alienationem Bonorum inferri prohibetur.* L. III. T. 3. §. 2.
 --- *Hæc non inferitur non acquirendo sed bona imminuendo.* Ibid. §. 2.
 --- *Vide plura ad Vocem: Dolus.*
- Fraus.** — *Vide Dolus, et proxime Fraudatio.*
- Fuga.** — *Hac sibi consulens Capitalis Criminis Reus Multa homagii ex bonis ejus Judicibus cedente plectitur salva hæredum portione.* L. IV. T. 8. §. 4.
- Fullo.** — *Vide Opifex.*
- Fundatio.** — *Vide Usus Pius.*
- Fundus.** — *Si de hoc agitur, ubi Actio movenda?* L. I. T. 4. §. 3.
 --- *Hic per Judicem Creditori pro se Credita additus, vel per ipsum Debitorem obligatus qualiter vendendus?* L. I. T. 12. §. ultim.
 --- *idem divenditus post tertiam proclamationem debitori offerendus, eo redimere recusante plus offerenti tradendus.* Ibidem.
 --- *hic Venalis, in alio loco situs, ubi publicandas, et quibus primum offerendus?* L. III. T. 6. §. 6.
 --- *hujus divenditi evictio per Venditorem quousque præstanda?* Ibid. §. 12.
- Fur.** — *Hi Testes esse nequeunt.* L. I. T. 6. §. 1.
 --- *horum receptatores, et occultatores pari pænæ sunt obnoxii,* L. IV. T. 2. §. 7.
 --- *hos intercipere negligentes in pari Causa habendi.* Ibidem.
 --- *hujus nocturni, et Diurni Occisio quando est impunis?* Ibid. §. 11.
 --- *Vide etiam Vocem: Furtum.*
- Furiosus.** — *Hi Testes esse nequeunt.* L. I. T. 6. §. 1.
 --- *Hi Testamentum condere non possunt.* L. II. T. 5. §. 2.
 --- *hi in Testamentis non possunt esse Testes.* Ibid. §. 5.
 --- *hi, et infantes damni illati Actione non tenentur.* L. III. T. 9. §. 5.
- Furtum.** — *Per hoc rem sibi sublatam asserens, septimo secum jurando suam esse comprobare debet.* L. I. T. 9. §. 7.
 --- *hujus Actio competit in eum, qui depositum contractat.* Lib. III. T. 5. §. 6.
 --- *ob hujus Suspicionem ab exteris, et aliis peregrinis hominibus potissimum Valachis equi, boves, verveces, et porci in Pagis non emendi.* L. III. T. 6. §. 10.
Per

INDEX STATUTORUM.

F.

- Furtum.** — *Per hoc ablata, vel sui adempta re venundata, emtor regressum habet ad Venditorem.* Ibidem. §. 10.
- *Per hoc ablatum equum, vel bovem in Nundinis emens evictorem statueri non tenetur.* Ibid. §. 11.
- *de hoc, et direptis bonis agit.* L. IV. T. 2. integer.
- *hujus Crimen quid sit, et cui Competat Actio furti?* Ibid. §. 1.
- *hujus Actio, et Conditio quando manet, et quando tollitur?* Ibid. §. 2.
- *hujus, Actionibus pœnalibus non tenentur hæredes, et cæteri Successores.* Ibidem. §. 3.
- *hujus Actione qui tenentur?* Ibid. §. 4. 5. et 6.
- *per hoc ablatam, et alteri divenditam rem, Dominus recuperare potest emtore pretium amittente.* Ibid. §. 8.
- *per hoc ablata res directe ad Dominum redire debet.* Ibid. §. 8.
- *per hoc ablatam rem emens, re deprehensa Judicio evictorem statueri tenetur.* Ibid. §. 9.
- *hujus pœna, pro Criminis diversitate suspensio, vel in ignem Conjectio.* Ibidem. §. 10.
- *per hoc ablatam rem a Servo scienter suscipiens, et pœnali, et restitutoria Actione tenetur.* Ibid. §. 12.
- *Vide, et. Vocem: Fur.*

G.

- Gener.** — *Hic, et Socer Testes esse nequeunt.* L. I. T. 6. §. 3. et 6.
- Gradus.** — *Intra hunc quartum Nuptiæ non admittuntur, intercedente copula post irrogatam Maliam tolerantur.* L. II. T. 1. §. 5.
- Gratia.** — *Hanc adulterium committentis Capiti facere potest Magistratus in primo fragilitatis Casu.* L. IV. T. 7. §. 13.
- *Hæc Principis quid operetur in Criminum Casibus.* L. IV. T. 8. §. 4.
- *hæc a Principe obtenta criminis Capitalis Reus homagio Solum muldatur.* Ibidem. §. 4.

H.

- Habitatio.** — *Hæc perpetua debetur Matri in domo defuncti Mariti, seu transeat ad secundas Nuptias, seu non.* L. II. T. 4. §. 7.

Habi-

INDEX STATUTORUM.

H.

- Habitatio.** — *Hæc novercæ etiam debetur usque secundas Nuntias.* Ibid. §. 8.
- Hæreditas.** — *Hac Futura privatæ Tutelam sine sufficienti causa recusans?* L. II. T. 3. §. 5.
- ... *Hujus ultra Vires factum Legatum in quantum præstandum?* L. II. T. 6. §. 3.
- ... *hanc sine, vel cum Deliberatione, et Inventario adentes, in quantum teneantur Creditoribus satisfacere?* L. III. T. 3. §. 5.
- Hæres.** — *Horum descendantium in defectu ascendentes præferuntur cognatis in Bonorum Successione.* L. II. T. 2. §. 6.
- ... *huic juniori cedit Domus Paterna in Civitate, alteri Fundus extra Urbem.* L. II. T. 4. §. 9.
- ... *hi, Testamentaliter constituti in Testamentis non possunt esse Testes.* L. II. T. 5. §. 5.
- ... *hi pœnalibus Actionibus non tenentur.* L. IV. T. 2. §. 3.
- ... *hi damnatorum, (exceptis læsæ Majestatis reis) bona sua Consequuntur.* L. IV. T. 8. §. 1. 2.
- Hærus, seu Dominus Servi.** — *Vide Dominus, et Servus.*
- Homagium.** — *Hoc, sive æstimationem hominis mortui solvere tenetur Dominus bestię, vel Ferae mortem causantis.* L. III. T. 9. §. 2.
- ... *hoc præstatur ob mortem etiam casualem per dejectionem, vel efusionem alicujus rei interventam.* Ibid. §. 6.
- ... *mortuum 40. florenos constituit.* L. IV. T. 4. §. 1.
- ... *Vivum 20. florenis æstimatur.* Ibidem. §. 2.
- ... *hujus multa Judicibus cedit ex bonis rei perpetrato Crimine Capitali fuga sibi consentis.* Lib. IV. T. 8. §. 4.
- ... *hujus multa competit Judicibus e bonis etiam Capiti, et bonis gratiam a Principe Impetrantis.* Ibid. §. 4.
- Homicida.** — *Horum pœna est Ferrum.* L. IV. T. 3. §. 1.
- ... *Pro his qui sint damnandi, vel ab hoc Crimine absolvendi.* Ibidem. §. 2. et Sequent.
- Homicidium.** — *Hujus voluntarii ratione movenda in causa Criminali non datur appellatio.* L. I. T. 11. §. 5.
- ... *de his agit.* L. IV. T. 3. integer.

INDEX STATUTORUM.

H.

- Homicidium.** — *Hujus Criminis rei qui sint habendi, qui item ab hoc absolvendi?* Ibid. §. 2. 3. 4. 5. 7.
 --- *ab hoc in rixa, et Tumultu multorum factum, quid disquirendum, et qui damnandi?* Ibidem. §. 6. et 8.
- Honor.** — *Hunc sustinenti Munus impendi non debet, munus vero sustinens honor deferri potest.* L. I. T. 1. §. 2.
 --- *his majoribus Functos ad minores revocari non oportet.* Ibid. §. 2.

I.

- Ignis.** — *Hujus, et Aquæ interdictione Matrimonium non solvitur.* L. II. Tit. 1. §. 10.
- Immobilia.** — *Bona immobilia vide Bona.*
- Impedimentum.** — *Hoc absentis justum, et legitimum allegans, et comprobans reus exceptione juvatur.* L. I. Tit. 2. §. 8. item L. I. T. 3. §. 1.
- Impotentia.** — *Viri ad Coitum cum Uxore biennalis repudium causat.* L. II. Tit. 1. §. 9.
- Imprægnatio.** — *Hujus accusatio, et pœna.* L. IV. Tit. 7. §. 10.
 --- *Vide plura ad voces Stuprum Adulterium.*
- Impuber.** — *Pro his qui sunt habendi.* L. I. T. 6. §. 1.
 --- *Hi Testimonium dicere vetantur.* Ibid. §. 1.
 --- *Hi, nec in Testamentis possunt esse Testes.* L. II. T. 5. §. 5.
- Imputatio.** — *Seu Culpa Vide Culpa.*
- Inauditus.** — *Hic condemnari non debet.* L. I. T. 2. §. 1. item L. I. T. 10. §. 1.
- Incendium.** — *Hoc fortuitum venia indiget, nisi accedat Culpa luxuriæ, vel dolo proxima.* L. III. Tit. 9. §. 8.
- Incestuosus.** — *Hi, et adulterini liberi nec ad Patris, nec ad Matris Successionem admittuntur.* L. II. Tit. 2. §. 4.
 --- *his tamen alimentum debetur.* Ibid. §. 4.
- Inctus.** — *Vide Reus.*
- Incuria.** — *Ex hac, et neglectu si moriatur vulneratus, percussus pœna homagii puniri non potest.* L. IV. Tit. 3. §. 7.

INDEX STATUTORUM.

I'

- Indebitum.** — Hoc modo ex Testamento solutam, seu quod postea solum, inefficium, vel ruptum apparuerit, repeti potest. L. II. T. 5. §. 15.
- Insania.** — Hac qui notantur? L. IV. Tit. 6. §. 1. Seqv.
- hac notatus habetur Testamenta, vel alia Instrumenta vitians alterans; falsa conficiens, falsorum sigillorum confector. Ibid. §. 2.
 - eadem notatur qui duobus in solidum eandem rem diversis Contractibus vendidit. Ibid. §. 4.
 - hanc non incurrit pecuniaria mulcta punitus. Ibidem. §. 4.
- Insanis.** — Hi Testes esse nequeunt. L. I. Tit. 6. §. 1.
- Insans.** — Hic in partu ante mortem vagiens pro enixo vivo homine, et hæreditatis capace habetur. L. II. T. 2. §. 3.
- hi damni dati Actione non tenentur. L. III. T. 9. §. 5.
- Imperator.** — Hi Rescripta contra Jus elicita ab omnibus Judicibus resistari præcipiunt. L. I. T. 10. §. 3.
- Inimicus.** — Hic Capitalis, et alteri insensus ad Testimonium non est admittendus. L. I. T. 6. §. 2.
- Injuria.** — Huic qui occasionem præstat ipse damnum dedisse videtur. L. III. T. 9. §. 4.
- hæc, seu culpa diti damni recompensatio præstanda. Ibid. §. 5.
 - de his verbalibus agit. Lib. I. T. 5. integer.
 - horum verbalium intuitu Actio cui competit? Ibid. §. 1.
 - hæc per qualia adjuncta fiunt atrociores. Ibid. §. 1.
 - hanc sumæ alicujus inferens non tantum deprecatione tenetur, sed insuper pœna emendæ linguæ mulctatur. Ibid. §. 2.
 - harum quæna cui cedit? Ibid. §. 2.
 - hæc dissimulatione aboletur. Ibid. §. 3.
 - hanc ex Pœnitentiâ remissam recolere non licet. Ibid. §. 3.
 - hanc neuter vindicare potest, qui se mutuo convitiis afficiunt, nisi alter coram Judicio questus sit. Ibid. §. 4.
 - in harum Actione ultra Senatus Cognitionem non datur appellatio. Ibidem. §. 4.
 - ad hujus vindictam exire non debet, nec ob id bona fama periclitatur provocatus ad duellum. Ibid. §. 5.
- Innocentia.** — Hac purgatur Reus non vero Accusatione alterius. L. IV. T. 1. §. 7.

INDEX STATUTORUM.

I.

- Innovatio.** — *Hæc in Causis pendente appellatione interdicta.* Lib. 1. T. 11. §. 7.
- Instrumentum.** — *His alienis Probatio fieri quando permittitur?* Lib. 1. T. 5. §. 2.
- *de horum Probatione agit.* L. I. T. 7. integer.
- *hæc quæ habent plenam Probationem?* Ibid. §. 1.
- *horum amissio Creditori non nocet, aliis probationibus præexistentibus.* Ibid. §. 2. *item* L. III. T. 3. §. 3.
- *his falsis circumvento Judice, executio judicati suspenditur.* L. I. Tit. 12. §. 1.
- *hujus postea reperti prætextu, Transactio bona fide inita non rescinditur.* Lib. III. T. 8. §. 4.
- *his ablatiis, qua Actione conveniuntur, tenentes.* L. IV. T. 2. §. 3.
- *hæc vitiantes, vel falsa conficentes infamia notantur.* L. IV. T. 6. §. 2.
- Interusumium.** — *Hoc seu Interesse quare debetur, et quare infligitur.* L. III. T. 1. §. 4.
- *Fide et Voces: Usura, et Mora.*
- Interrogatio.** — *Hæc est proponenda per Judicem utrique parti de eo: num quid amplius Causæ suæ addere desiderent?* L. I. T. 1. §. 8.
- Intestatus.** — *De Successionibus ab intestato agit.* L. II. T. 2. integer.
- Inventarium.** — *Hoc de bonis per defunctum relictis necessario conficiendum* L. II. T. 3. §. 1. *et* 9. *item* L. III. T. 3. §. 5.
- Inventum.** — *Vide Repertum.*
- Iter.** — *Iter facientium Jumentis, ob neglectam Viarum, et pontium Conservationem datum damnum loci Officiales præstant.* L. III. T. 9. §. 9.

J.

- Judex.** — *De horum electione, et Officio agit.* L. I. T. 1. integer.
- *Coram his ordinariis debent primo agitari Universæ Civium Causæ.* Ibidem. §. 3. *et* 4.
- *ab his ordinariis provocatio fit ad Senatam.* Ibidem. §. 4.
- *hi non aliter judicent, quam quod legibus Constitutionibus, aut moribus proditum est.* Ibid. §. 5.
- *hi re bene cognata proferant Sententiam.* L. I, T. 5. §. 12.

His

INDEX STATUTORUM.

J.

- Judex.** — *His licet in Testes ob falsitatem, vel fraudem animadvertere abque*
que ullo præscriptionis obstaculo. Ibidem. §. 14.
 -- *de horum Sententiis agitur.* L. I. T. 10. per totum.
 -- *hi non existiment sibi injuriam inferri per Appellationem.* L. I. T. 11. §. 4.
 -- *his imputatur si moniti minus idoneum, vel nullum dant Tutorem.*
 L. II. T. 3. §. 8.
 -- *his cedit homagium ex bonis Capitalis Rei fuga sibi consulentis.* L. IV.
 T. 8. §. 4.
 -- *Vide etiam Vocem: Officialis.*

- Judicium.** — *Hoc a Citationis inchoandum est.* L. I. T. 2. §. 1.
 -- *huic se sistendi Causa quates personæ, et in quibus Causis debent fide-*
jufsionem præstare. Ibidem. §. 4.
 -- *hujus novi sine beneficio litem amissam restaurans flor. 12. muldatur.*
 L. I. T. 4. §. 10.
 -- *hujus novi iterato beneficio agens a limine judicii repellitur, et in*
duplum condemnatur. Ibid. §. 10.
 -- *in his quod inæqualiter factum est, in melius reformari potest.* L. II.
 T. 4. §. 16.
 -- *ad horum similitudinem redigitur Compromissum, et ad finiendas lites*
pertinet. L. III. T. 8. §. 2.
 -- *de his publicis tractatur.* L. IV. T. 1. per totum.
 -- *horum publicorum divisio.* Ibid. §. 1.
 -- *hæc publica quæ dicuntur.* Ibidem. §. 2.

- Jumentum.** — *His iter facientibus ob Viarum, et Pontium neglectam stram,*
damni dati refusione Officiales loci tenentur. L. III. T. 9. §. 9.
 -- *Vide etiam Voces: Bos, Equus, Pecus, Vervex.*

- Juramentum.** — *Hoc solemne præstare tenentur Testes examinandi.* Lib. I.
 T. 5. §. 6.
 -- *Sine hoc deponendo examinantur Personæ Senatoriæ Judices, et Notarii.*
 Ibidem. §. 7.
 -- *hoc tamen in Causa propria delatum deponere tenentur etiam prædicti*
Officiales. Ibid. §. 7.
 -- *de his seu de jure jurando agitur.* L. I. T. 9. per totum.
 -- *hoc Añori, vel reo quando deferendum?* Ibid. §. 1.

INDEX STATUTORUM.

J.

- Juramentum.** — *Hoc quotuplex, et voluntarium, Judiciale, et necessarium quid sit, et quando locum obtinet?* Ibid. §. 2.
- *Hoc alteruter litigantium deferre potest in Causis pecuniariis.* ibid. §. 3.
- *per hoc decisa Causa nec perjuri prætextu retractari potest.* Ibid. §. 4.
- *Sine hoc absolvitur reus in Causis debitorum AÛore non probante.* Ibidem. §. 5.
- *hoc AÛori deferendum in supplementum semiplenæ probationis.* Ibidem. §. 5.
- *hujus dilationis non autem præstationis tempore appellandum.* Ibid. §. 6.
- *per hoc septimo secum præstandum comprobare debet, rem furto sibi subtraham esse prætendens.* Ibidem. §. 7.
- *hoc per AÛorem septimo secum præstito, parti adversæ oblatio jurisjurandi in duplo non admittenda.* Ibid. §. 7.
- *post rem jurejurando decisam, nihil amplius queritur.* L. 1. T. 10. §. 4.
- *hoc debitori pro revelatione Bonorum quando imponendum?* Lib. 1. T. 12. §. 7.
- Jurati.** — *Hi per quos eligendi?* L. 1. T. 1. §. 1.
- Jus.** — *Idem jus dicendum, ubi in aliqua Causa eadem est Ratio.* L. 1. T. 1. §. 6.
- *quod in jure statutorum non est expressum, id ex veterum legum, et Constitutionum regulis, et Jure Imperiali sublegendum.* Ibid. §. 7.
- Jus-jurandum, seu Juramentum.** — *Vide Juramentum.*

L.

- Latro.** — *Horum, et furum de receptatoribus, et occultatoribus, vel eos comprehendere intermitteantibus.* L. IV. T. 2. §. 7.
- Laticinium.** — *Intuitu hujus agitanda in Causa Criminali non datur appellatio.* L. 1. T. 11. §. 5.
- Legare.** — *Testamentaliter quantum liceat, vel non liceat.* L. II. T. 5. §. 9 10.
- *Suo Debitori licet.* L. II. T. 6. §. 4.
- Legatarius.** — *Vide proxime inferius Legatum, Legatio.*
- Legatum, vel Legatio.** — *Hoc extinguit prærogativam Donationem Parentum.* L. II. T. 4. §. 3.

INDEX STATUTORUM.

L.

- Legatum, vel Legatio:** — *De his per Testamentum factis agit.* L. II. T. 6. integer.
- *hujus definitio, seu quid sit legatum.* Ibidem. §. 1.
 - *hæc, non debentur nisi deducto ære alieno.* Ibidem.
 - *hoc de bonis immobilibus, vel mobilibus facere qualiter concessum.* Ibidem. §. 2.
 - *hoc ultra Vires hæreditatis factum in quantum subsistit.* Ibid. §. 3.
 - *hoc in pecunia factum, non existente etiam pecunia, ex hæreditate solvendum.* Ibid. §. 3.
 - *hoc fieri potest etiam Debitori.* Ibid. §. 4.
 - *hoc de rei proprietate factum qualiter obtinet Legatarii, vel hæredes.* Ibidem. §. 5.
 - *hoc si abque scio hæredis perierit Legatario decedet, si ob moram hæredis evenit periculum, id ad hæredem spectabit.* Ibid. §. 6.
 - *hoc ad pios usus, vel Reipublicæ factum, omnium primo præstari debet.* Ibidem. §. 7.
 - *hæc ad pias Causas facta alio converti non debent.* Ibid. §. 7.
- Lenocinium.** — *Hoc Crimen qui contrahunt?* L. IV. T. 7. §. 5.
- Lex.** — *Pro hac servatur longa Consuetudo utilitates publicas non impediens.* L. I. T. 1. §. 5.
- *harum defectus, ex veterum legum, et Consuetudinum regulis, et Jure Imperatorio supplendi.* Ibidem. §. 7.
- Liber.** — *In his publicis Civitatum sationes Testium, Actiones Causarum, Protestationes, Sententiæ, Jura emtionum, Donationum, Debitorum, Contrañuum, et similibus qualiter inscribenda?* L. I. T. 8. §. 2.
- Liberi.** — *Hi contra Parentes, et vicissim Parentes contra liberos ad Testimonium admittendi non sunt, nisi parte adversa Consentiente.* L. I. T. 6. §. 2.
- *horum Sponsalia, et Matrimonium Consensum Parentum, vel in quorum potestate sunt, requirunt.* L. II. T. 1. §. 2. 3.
 - *horum Successio in bonis Parentum ab intestato decedentium.* L. II. T. 2. §. 1.
 - *hi, ante contractum Matrimonium progeniti, et per subsequens Matrimonium legitimati succedunt Parentibus, cum aliis legitimis.* Ibid. §. 2.

INDEX STATUTORUM.

L.

Liberi. — *Hi ex incestu, et adulterio prognati nec ad Patris nec ad Matris Successionem admittuntur.* Ibid. §. 4.

-- *his etiam illegitimis alimenta debentur.* Ibidem.

-- *horum etiam illegitimorum educatio est Juris Naturæ.* Ibidem.

-- *his mortuo Patre cum Matre dividendis, ex duabus domibus eligere liberum est.* L. II. T. 4. §. 6.

-- *his ex priori Matrimonio susceptis cedit tertia pars domus Matri attributa, soluto æstimationis pretio.* Ibid. §. 7.

-- *horum alimenta Matri quomodo assignanda.* Ibidem. §. 10.

-- *horum aliquis res ex communi ad Nuptias, vestitum Studia, et similia assumptus, et deterioratas tempore Divisionis cæteris liberis qualiter tenetur compensare?* Ibid. §. 14. et 15.

-- *hi in Partu Matris mortui vide Infans.*

-- *hi illegitimi, seu Spurii Vide Spurius.*

Libra. — *Vide: Mensura.*

Lis. — *Vide: Actio, vel Causa.*

Litigans. — *Hujus temerarii Pœna.* L. I. T. 4. §. 10.

Litteralia Instrumenta. — *Vide: Instrumentum.*

Litteræ. — *Hæ missivæ, seu missiles quando probant?* L. I. T. 7. §. 1.

-- *Has transmissorias seu Apostolos intra præstituta tempora non postulans ab agendo submovetur.* L. I. T. 11. §. 3.

Locare. — *Rem conductam alteri locare nemo prohibetur.* L. III. T. 4. §. 4.

Locatio. — *Hujus, et Conductionis tempus servandum.* Lib. III. T. 4. §. 2. et 3.

Locator. — *Hic reliquis Creditoribus præferendus.* L. I. T. 12. §. 5.

Locatum. — *Hujus seu locatæ rei Causa ad quem spectant.* L. III. T. 4. §. 5.

Lucrum. — *Hoc qui sentit, idem et onus sentire debet.* L. II. T. 3. §. 5.

M.

Magister. — *Hi, ut et reliqui Magistratuales Personæ quando, et quomodo eliguntur.* L. I. T. 1. §. 1.

Magistratus. — *Horum electio quando et quomodo fit.* L. I. T. 1. §. 1.

-- *his imputatur, si moniti minus idoneum, vel nullum dant Tutorem.* L. II. T. 3. §. 8.

Hi

INDEX STATUTORUM.

M:

- Magistratus.** — *Hi vias Regias, et earum pontes conservare tenentur sub pœna refusionis damni.* L. III. T. 9. §. 9.
 --- *Vide etiam Voces: Judex, et Officialis.*
- Majestas.** — *Hujus læsæ reus vitam, et bona amittit.* L. IV. T. 8. §. 2.
- Majores.** — *His etiam intra unius anni Spatium subvenire solet in divisionibus dolo, vel fraude factis.* L. II. T. 4. §. 16.
- Malefactor.** — *Hi profugi ubicunque comprehensi fuerint, ibi conveniri, et plebæ possunt.* L. I. T. 4. §. 1.
 --- *Horum receptatores, et occultatores, vel non Comprehensores per pœna expectat.* L. IV. T. 2. §. 7.
 --- *Horum receptatores, et occultatores, si sint Consanguinei, eorum pœna mitiganda.* Ibidem.
- Maleficium.** — *In his voluntas, et propositum delinquentis distinguunt.* L. IV. T. 3. §. 2.
 --- *Vide plura ad vocem: Crimen.*
- Manus.** — *Has alteri amputans viginti florenis mulctatur.* L. IV. T. 4. §. 2.
 --- *Violentas sibi inferens quomodo punitur?* L. IV. T. 8. §. 3.
- Maritus.** — *Hic, et Uxor pro se invicem Testes esse nequeunt.* Lib. I. T. 6. §. 3.
 --- *hic Uxorem sine Culpa deserens quartam partem Substantiæ propriæ persolvere debet.* L. II. T. 1. §. 7.
 --- *hic Uxori, et vicissim Uxor huic Causam mortis quando potest donare.* L. II. F. 5. §. 13.
- Masculus.** — *His Pupillis ante 20-um Annum res, et bona non sunt extrahenda.* L. II. T. 3. §. 110.
 --- *Hi Fœmellis semper præferuntur.* L. II. T. 4. §. 11.
 --- *horum Ætas legitima 14. Anni.* L. II. T. 5. §. 1.
- Mater.** — *Hæ ad Tutelam admittuntur.* L. II. T. 3. §. 10.
 --- *hæc mortua divisio intra quod tempus, et qualiter peragenda?* L. II. T. 4. §. 2.
 --- *huic perpetua habitatio debetur in domo Mariti mortui.* Ibid. §. 7.
 --- *huic usus Fructus Bænis Mariti non acquiritur, sed cum proprietate pro filiis consolidatur.* Ibid. §. 13.
 --- *Vide plura ad vocem: Pærens.*

INDEX STATUTORUM.

M:

- Matrimonium.** — *De horum, seu Nuptiarum ritu agis. L. II. T. 1. Unregor*
 --- *hujus definitio, seu quid sit Matrimonium seu Nuptiæ. Ibidem. §. 1.*
 --- *hæc juxta qualiter contrahantur. Ibid. §. 2.*
 --- *hæc sine voluntate Patris non contrahuntur, sed contracta non dissolvuntur. Ibidem.*
 --- *hæc Consensum requirunt Contrahentium, et eorum in quorum potestate sunt Ibid. §. 2. et 3.*
 --- *hujus incestuosi pœna est exilium. Ibid. §. 4.*
 --- *hoc usque ad quartum gradum inter Consanguineos non admittitur. Ibidem. §. 5.*
 --- *hoc intra quartum etiam gradum, intercedente copula muliereque irrogata, toleratur. Ibid.*
 --- *hoc Puellæ promissum, si intra biennium executum non fuerit, puella in alterius Conjunctionem perveniente nihil fraudis ei imputandum. Ibid. §. 6.*
 --- *hoc alterutro Conjugum sine alterius Culpa rejiciente, pars culposa innocenti quartam partem subjunctiæ pro rata Portione persolvere debet. Ibid. §. 7.*
 --- *hujus desertore citato, et non comparente Persona deserta pro libera, desertor pro mortuo pronunciandus. Ibid. §. 8.*
 --- *hoc qualiter solvitur, ob Impotentiam mariti. Ibid. §. 9.*
 --- *hoc aquæ, vel ignis deportatione non solvitur. Ibid. §. 10.*
 --- *aliud contrahere licet alterutri Conjugum post septemdem alterutrius Conjugis absentiam. Ibid. §. 11.*
 --- *hoc secundum Matri non nocet quoad habitationem in domo. L. II. T. 4. §. 7.*
 --- *horum, et alienarum Nuptiarum sollicitatores puniendi. L. IV. T. 7. §. 3.*
- Medicus.** — *His solutas mercedes pro homine casualiter læso, aut vulnerato quis teneatur refundere? Lib. III. T. 9. §. 6.*
- Memoria.** — *Pro hac perpetua solummodo; et regulariter nunquam alias producendi, et examinandi sunt Testes ante liti Contestationem. L. 2. T. 8. §. 1.*
- Mendacium.** — *Hoc in Detentionibus proniduum. L. IV. T. 1. §. 8.*
 --- *hoc in meretrice aliquem Maritum de supra diffamante qualiter puniendum? L. IV. T. 7. §. 12.*

INDEX STATUTORUM.

M.

- Mensura.** — *Hæc, vel libra falsa in vendendo, vel emendo utres qualiter puniendus?* L. IV. T. 6. §. 4.
- Mente Captus.** — *Hi, Testamentum condere non possunt.* L. II. T. 5. §. 2.
- Mercator.** — *Horum libri, seu registra sola ad probandam Debiti quantitatem non sufficiunt.* L. I. T. 7. §. 3.
- Merces.** — *Hæc Famulorum qualiter adjudicanda, et pro obtinenda satisfactione per Judicem auxilium præbendum.* Lib. I. T. 12. §. 4.
- *hæc seu Salarium Tutorum peregrinorum constituendum est, pro ratione Bonorum Pupillarum.* L. I. T. 3. §. 5.
- *hæc pro operis locatis ex integro quando solvenda?* L. III. T. 4. §. 7.
- *has medicis præstitas pro homine casualiter læso, aut vulnerato, quis teneatur solvere?* L. III. T. 9. §. 6.
- Meretrix.** — *Hæc Maritum aliquem de Stupro diffamans qualiter punienda?* Lib. IV. T. 7. §. 11. et 12.
- Metales Causæ.** — *Vide Territorium.*
- Minorennis.** — *Hic, vel prodigus Tutor esse nequit.* Lib. II. T. 3. §. 10.
- *hæc Ætas longiori Præscriptioni non computatur.* L. III. T. 6. §. 17.
- Misivæ, seu Misiles Litteræ.** — *Hujusmodi Litteræ qualiter probant?* L. I. T. 7. §. 1.
- Möbilia Bona.** — *Vide Bona.*
- Modèramen.** — *Iaculpatæ defensionis, vide defensio, vel vindicta.*
- Moneta.** — *Harum falsarum Cusores, adulteratores, vel rases flammæ exustioni mancipentur.* L. IV. T. 6. §. 5.
- Mora.** — *Hæc ubi est periculosa Fāsiones Testium recipi possunt ad perpetuam rei memoriam etiam ante Litis Contestationem.* L. I. T. 8. §. 1.
- *hanc non admittentibus in Causis Appellatio non conceditur.* L. I. T. 11. §. 5.
- *hujus Causæ justæ prolata Dilatio in Divisionibus perficiendis Patri, vel Matri quamdiu concedenda?* L. II. T. 4. §. 2. et 5.
- *hæc in tradendo Legato hæredi quando imputatur?* L. II. T. 6. §. 6.
- *hæc nulla intelligitur, ubi petitio nulla est.* Ibidem.
- *ex hac debetur Interest in bonæ Fidei Contractibus.* L. III. T. 1. §. 4.
- *propter hanc, non autem ob lucrum irrisigitur solutio Interusurii.* Ibidem.
- *hanc non facit, qui Judicium accipere paratus est.* Ibidem.
- *hæc non est in eo, quo pecunia propter exceptionem peti non potest.* Ibidem.

INDEX SATTUTORUM.

M.

- Moratorium.** — *Seu Dilatio in Debitorum Solutione Vide Dilatio.*
- Mors.** — *Hac Patris, vel Matris interveniente quid faciendum? L. II. T. 4. §. 2. et 5.*
 -- *Hac Debitoris interveniente recte cum Fidejussore agitur. Lib. III. T. 7. §. 5.*
- Mulcta.** — *Vide Pœna.*
- Mulier.** — *Horum, et Viri Conjunctio seu Matrimonium. L. II. T. 1. §. 1.*
 -- *hæ ad gerendam Tutelam, quæ admittuntur, et quæ non? L. II. T. 3. §. 10.*
 -- *hæ in Testamentis non possunt esse Testes. L. II. T. 5. §. 5.*
 -- *harum, et Virginum Raptor pœna Capituli punitur. L. IV. T. 7. §. 6.*
- Munus.** — *Hoc, et honor qualiter conferantur. L. I. T. 1. §. 2.*
- Mutatio.** — *Hæc, vel Revocatio Testamenti libera. L. II. T. 5. §. 4.*
- Mutilatio.** — *Membrorum mutilationis pœna. L. IV. T. 4. §. 2.*
- Mutus.** — *Hi Testamentum facere non possunt. L. II. T. 5. §. 2.*
 -- *iidem in Testamentis non possunt esse Testes. Ibid. §. 5.*

N.

- Nauta.** — *Hi rem ipsis conceditam restituere tenentur. Lib. III. T. 4. §. 5.*
- Negotiator.** — *Horum libri seu Regestra sola non probant debiti quantitatem. L. I. T. 7. §. 3.*
- Nomen.** — *Hujus, seu Debiti venditio qualiter concessa? L. III. T. 3. §. 6.*
- Noverca.** — *His etiam debetur habitatio in domo Mariti usque ad secundas Nuptias. L. II. T. 4. §. 8.*
 -- *Hæc si ad secundas Nuptias transierit, vel mortua fuerit domus ad liberos redit. Ibidem.*
- Novum.** — *Hoc Judicio, cum Cratta Principis, adversarium temere vexans sumtuum refusione tenetur. L. I. T. 2. §. 7.*
 -- *hujus sine beneficio litem semel amissam restaurans 12. florenis mulctatur L. I. T. 4. §. 10.*
 -- *hujus beneficio iterato agens a Judicio repellitur, ac in duplo condemnatur. Ibidem.*
- Notarius.** — *Vide Officialis.*

INDEX STATUTORUM

N.

- Noxalis. — *De Actionibus noxalibus, et si quadrupes Pauperiem fecerit agitur.* L. III. T. 9. per toum.
- Nummus — *Vide* Moneta.
- Nuptiæ. — *Vide* Matrimonium.

O.

- Oblatio. — *Hæc præmittenda erga Debitorem de Fundo, Creditori seu per Judicem, seu per Litterarum Obligationem additæ æstequam plus offerenti traderetur.* L. I. T. 12. §. 7.
- *hæc, seu admonitio erga quos præmittenda, et qui præferuntur in venditione Fundorum, et quorumsis Bonorum immobilium?* L. III. T. 6. §. 5. 6. 7.
- Obligatio. — *Hæc per Debitorem scripta, seu Chyrogaphus Debitoris probat.* L. I. T. 7. §. 1:
- *Ex harum Præsripto dicendum Jus exceptis illegitimis usuris, et stipulationibus dupli, nulla ratione admittendis.* L. III. T. 1. §. 3.
- *hæc diversis temporibus de eadem re titulo pignoris duobus facta, uter pignoratarius habendus prior?* L. III. T. 2. §. 9.
- *hanc seu Chyrogaphum alterius vitians, vel immutans infamiam incurrit.* L. IV. T. 6. §. 2.
- *Vide etiam Voces: Contractus, Pactum, Transactio.*
- Occisio. — *Hæc furis nocturni, vel Diurni quando est libera, et impunis?* L. IV. T. 2. §. 11.
- *hujus Criminis reus est is, qui occisum tenuit, perinde ac is, qui interemit.* L. IV. T. 3. §. 4.
- Occultatio. — *Hæc per citandum dolose facta, Citatio qualiter fiat?* L. I. T. 2. §. 3.
- *hæc, vel retentio Bonorum Occasione Divisionis scienter attentanda, prohibita est sub pœna.* L. II. T. 4. §. 12.
- *hæc rei alienæ repertæ, furti Crimen inducit.* Lib. IV. T. 2. §. 5.
- *eadem furum, et Latronum parem cum his reatum, et pœnam post se trahit.* Ibid. §. 7.
- Oculus. — *Hic 20. Florens luitur.* L. IV. T. 4. §. 2.
- Obicium. — *Judicium.* L. L. T. 1. §. 1.

INDEX STATUTORUM.

O.

- Officialis.** — *Hi publici, utpote: Senatores, Judices, et Notarii, si Testes sint sine juramento examinantur, ast in Causa propria Juramentum Officii non juvat.* L. I, T. 5. §. 7.
- *Vide etiam Voces: Honor, Magistratus, Judex.*
- Onus.** — *Hoc etiam oportet sentire eum, qui vult sentire lucrum.* L. II. T. 3. §. 5.
- Opera.** — *Has conducenti, et mercedem non solventi, qualis terminus præfigendus?* L. III. T. 2. §. 8.
- *hæ qualiter locatæ fuerint, ita faciendæ.* L. III. T. 4. §. 5.
- *pro his locatis merces debetur.* Ibid. §. 7.
- *hæ duobus promissæ priori debentur.* Ibidem.
- *has impeditas, quis resarciat homini per idum licet causalem vulnerato, et quando?* L. III. T. 9. §. 6.
- Opifex.** — *Horum Libri, seu Registra non satis probant debiti quantitatem.* Lib. I. T. 7. §. 3.
- *horum Instrumenta manualia: ad exercendum Opificium, et procurandum nutrimentum necessaria in executionem summi non debent.* L. I. Tit. 12. §. 3.
- *hi, utpote: Falso Sarcinator, et reliqui, siquid faciendum locaverint, damnum ex incititiu, culpa, vel negligentia enatum solvere tenentur.* L. III. T. 4. §. 5.
- Oppressor.** — *Virginis vide. Virgo.*
- Optio.** — *Vide. Electio.*

P.

- Pæscens.** — *De Crimine confiteri intelligitur.* Lib. IV. T. 1. §. 3.
- Pactum.** — *Hæc stricte servanda.* Lib. III. T. 1. §. 3.
- *Vide plura ad Vocem: Contractus, Obligatio, Transactio.*
- Pæna.** — *Adversarium penes gratiam Novi Judicii Principis temere in Judicium vocantis, pæna est viaticorum, Litisque sumtuum refusio.* L. I. T. 2. §. 7.
- *Hæc qualis est Rei, seu in Jus vocati ad terminum præfixum nec per se, nec per Procuratorem comparentis?* L. I. T. III. §. 1.
- *hæc Actoris Causæ suæ diffisi, ideoque non comparentis quæ est?* Ibidem. §. 2.
- Pæcu-

INDEX STATUTORUM:

P.

- Pæna. — Procuratoris sine procuratoria Constitutione, vel Principalis Commis-
sione agentis pæna 20. fl. Lib. I. T. 4. §. 9.*
- *Litem amissam sine beneficio Novi Judicii restaurantis pæna 12. fl. Novi
autem beneficio iterato agentis pæna est Repulsio a Judiciis Limitis, et
in duplum condemnatio. Ibid. §. 10.*
- *hæc infligenda Testi, per Contumaciam non Comparenti. L. I. T. 5. §. 5.*
- *Testis perjuri pæna 20. Flor. Ibidem. §. 14.*
- *Incestuosarum Nuptiarum pæna est exilium L. II. T. 1. §. 4.*
- *Conjugis sine Culpa Maritum, vel Uxorem rejicientis, pæna est perse-
lutio quartæ partis ex propria substantia. Ibid. §. 7.*
- *Consanguineorum Tutelam, sine Causa sufficiente assumere detractan-
tium pæna est privatio Spei, de Consequenda futura Pupillorum hære-
ditate. L. II. T. 3. §. 5.*
- *Susceptorum Tutorum pæna est remotio a Tutela. Ibid. §. 14.*
- *Patris intra terminum lego præfixum cum liberis Divisionem celebrare
negligentis pæna fl. 25. L. II. T. 4. §. 2.*
- *Matris intra eundem terminum cum liberis Divisionem instituere detre-
ctantis pæna æque fl. 25. Ibid. §. 5.*
- *hæredis rem dividendam Occultantis pæna est amissio propriæ portionis.
Ibid. §. 12.*
- *aliquem ad faciendum Testamentum cogentis, vel Testandi facultatem
impedientis pæna est denegatio Actionum ad eundem hæreditatis. L. II.
T. 5. §. 7.*
- *quidpiam efficientis, vel effundentis (: si eo idu homo aliquis perierit
sine tamen dolo :) pæna est, mortui homagii solutio. L. III. T. 9. §. 6.*
- *Neglectæ Reparationis pontium, et viarum pæna est refusio damni culpa
dati per Officiales loci præstanda. Ibid. §. 9.*
- *hæc extinguitur, Criminis Reo defuncto. L. IV. T. 1. §. 5.*
- *Talionis manet accusantem, sed non probantem Crimen, quod objicit. Ibi-
dem. §. 8.*
- *abortionis, vel amatorium Poculum præbentis pæna est, Confiscatio partis
Bonorum, vel etiam summum Supplicium. Ibid. §. 13.*
- *Furtum committentis pæna est Suspendio. L. II. T. 2. §. 10.*
- *Res Sacras surripientis pæna est Conjectio in ignem. Ibidem. §. 10.*

INDEX STATUTORUM.

P.

- Pæna. — *Venenum conscientis, dantis, et habentis hominis necandi Causa, pæna est ea, quæ Siccariorum. L. IV. T. 3. §. 3.*
- *Homagii mortui 40. Florenis redimitur. L. IV. T. 4. §. 1.*
- *De aliquo Capitali Crimine convicti 40. fl. Ibidem.*
- *Vivi Homagii 20. fl. Ibidem. §. 2.*
- *Amputationis brachii, vel manus 20. fl. Ibidem.*
- *Amputationis Pollicum 10. fl. Ibidem.*
- *Amputationis Digiti, vel excussionis Dentis 5. fl. Ibid.*
- *Oculorum crucitionis 20. fl. Ibidem.*
- *Auriculæ amputationis 10. fl. Ibid.*
- *Emendæ linguæ 20. fl. Ibidem.*
- *Costarum fractionis 20. fl. Ibidem.*
- *Læsionis famæ altærius, est emenda linguæ. L. IV. T. 5. §. 2.*
- *alium e domo sive propria, sive aliena ad duellum provocantis, pæna est 20. fl. §. 5.*
- *de falso, seu falsi Crimine Convictorum pæna est interdictum ignis, et aquæ cum infamia. L. IV. T. 6. §. 2.*
- *de falso ob Crimen enorme convicti, est Capitalis pæna. Ibid. §. 3.*
- *Rem aliquam duobus in Solidum vendentis, pæna est infamia. Ibid. §. 4.*
- *In emendo, et vendendo injusta libra, vel mensura utentis, pæna est amissio rei illius. Ibid. §. 4.*
- *hæc secuniaria, multato nullam infamiam adfert. Ibid. §. 4.*
- *Falsas Monetas Cudentium, vel Cooperantium, pæna est exustio in flammis. Ibidem. §. 5.*
- *Auro vitium inferentis, nummos argenteos adulterinos conflantis, nummos stanneos, plumbeosque dolo malo ementis, et vendentis, pæna est eadem, quæ Criminis falsi Ibid. §. 5.*
- *Nummos Aureos radentium, tingentium, vel fingentium pæna est extremum Supplicium Ibidem. §. 5.*
- *adulteri pæna est gladius, adulteræ suffocatio in aquis. L. IV. T. 7. §. 1.*
- *alienas Nuptias temerantis, et Mariti solutam Personam Stuprantis, pæna est eadem, quæ adulteri. Ibid. §. 2.*
- *alienas Nuptias Sollicitantis, aliena Matrimonia interpollantis, pæna est extra ordinem. Ibid. §. 3.*

INDEX STATUTORUM.

P.

- Pæna.** — *Conjugem, filiamque suam, vel aliquam Personam' lucri gratia' prostituentis, pæna est eadem, quæ adulteri.* Ibidem. §. 4.
- *Conjugem alterius honestam Viduam, vel Virginem vi rapientis, vel Cooperantis, pæna est Capitalis.* Ibid. §. 6.
- *Defloratæ, seu violatæ Virginis pæna primario 6. fl. & Secundario; vel sæpius in Stupro deprehensæ exilium, cum ea rem habuisse convicti 6. floren.* Ibidem. §. 9.
- *Adolescentis Virginem alias honeste viventem imprægnantis autem 3. flo.* Ibidem. §. 10.
- *Virginem opprimentis de promisso Matrimonio Convicti, sed eam ducere nolentis pæna est amissio Capitis.* Ibid. §. 10.
- *Stupratæ fetum uteri sui a Marito alterius esse asseverantis, sed probare nequeuntis, pæna est emenda linguæ.* Ibid. §. 11.
- *Meretricum pæna est, cæsis virgulis, et relegatio in exilium.* Ibid. §. 11.
- *Mariti de Stupro Convicti, pæna est gladius.* Ibidem. §. 12.
- *Maritum alicujus de Stupro sui illato accusantis, sed probare nequeuntis, meretricis pæna est præcisio linguæ, et relegatio in exilium, in primo autem Casu certa solummodo multa.* Ibid. §. 11.
- *Conjugis ex humanâ fragilitate in adulterium lapsi pæna est multa solum Capitalis.* Ibid. §. 13.
- *Criminis læsæ Majestatis damnatorum, pæna est amissio vitæ, et Bonorum.* L. IV. T. 8. §. 2.
- *ob motum Criminis mortem sibi Conscientis, pæna est amissio besis, Judicibus cæsuræ.* Ibidem. §. 3.
- *Ex vitæ tedio, vel impatientiâ dylorum, manum sibi inferentis, pæna est amissio trientis ex bese, Judicibus cæsuræ.* Ibid. §. 3.
- *perpetrato Crimine Capitali, fugâ sibi consulentis, pæna est Solutio homagii ex bonis Judicibus cæsuri.* Ibid. §. 4.
- *Capiti, et bonis gratiam Principis impetrantis, pæna est solum multa homagii Judicibus Competentis.* Ibid. §. 4.
- Pœnitentia.** — *Ob hanc paciscentis Transactio rescindi, et Lis iastaurari non potest.* L. III. T. 8. §. 4.
- Pæna.** — *Isi non coguntur contra liberos Testimonium dicere, nec hi contra illos.* L. I. T. 6. §. 2. et 6.

INDEX STATUTORUM.

P.

- Patens.** — *Horum Consensus in Matrimonio Liberorum necessarius.* L. II. T. 1. §. 2.
- *Hi cum Fratribus, et Sororibus, filii sine hæredibus, et ab intestato defuncti in bonis divisis, vel indivisis qualiter succedunt?* Lib. II. Tit. 2. §. 6.
- *Horum post alterutrius mortem, Divisionem ultra terminum lege definitum protelantium pœna.* L. II. T. 4. §. 2. et §.
- *Horum Donatio prærogativa, seu ex bonis mobilibus præcipiendi Jus.* L. II. T. 4. §. 3.
- Pars.** — *Vide Portio.*
- Pater.** — *Hic quando Tutor esse possit.* L. II. T. 3. §. 1.
- *Hic mortuus Uzore intra quem terminum, et quasi sub pœna debet cum liberis divisionem celebrare?* Lib. II. T. 4. §. 2.
- *hic habet electionem in domo, mortua Matre.* Ibidem. §. 4.
- *hujus morte interveniente, Mater intra quod tempus peragat Divisionem cum liberis.* Ibid. §. 5.
- *ad hunc Spectat Triensis Maternæ usus Fructus, donec liberi Matrimonia iuverint.* Ibid. §. 13.
- *hujus expensæ Studiorum Causa fitto datæ Condiudentibus quando Compensandæ, quando non?* Ibid. §. 14.
- *hic Testatoris in potestate sua exsistentis in Testamento nequit esse testis.* L. II. T. 5. §. 5.
- *hujus Crimen suo maculam infligere non potest.* L. IV. T. 1. §. 5.
- *Vide etiam Vocem: Patens.*
- Patronus.** — *Hi in Causa, cui Patrocinium præstiterint, ad Testimonium non admittuntur.* L. I. T. 6. §. 6.
- Patruus.** — *Hi, quomodo Succedunt in bonis defuncti Fratris?* L. II. T. 2. §. 11.
- Peccatum.** — *Vide Crimen.*
- Pecunia.** — *Hæc ultra Vires hæreditatis legata, vel in bonis legatis non existens qualiter solvenda?* L. II. T. 6. §. 3.
- *ad hanc in paratis mutuo datum Solvendam, Debitor qualiter adstringendus?* L. III. Tit. 1. §. 2.
- *hæc filius Familias invito, vel inscio Patre mutuo dari non debet.* Ibidem. §. 5.

INDEX STATUTORUM.

P.

- Pecunia.** — *Hanc, pro dando falso Testimonio, vel pro rei veritate occultanda accipientes falsi Crimen incurrunt.* L. IV. Tit. 6. §. 1.
 --- *In hac dictata Pena nullam infamiam mulzato adfert.* Ibidem. §. 4.
- Pecus.** — *Hujus arrestati Dominus, si illud clam abegerit, furti a&ione tenetur.* L. IV. T. 2. §. 6.
 --- *Vide plura ad voces: Jumentum, et Quadrupes Equus. Bos, Porcus, Vervex.*
- Peregrinus.** — *Circa hos quid observandum?* L. I. T. 1. §. 1.
- Periculum.** — *In hoc Testium Falsiones ante litis quoque contestationem pro futura memoria recipi possunt.* L. I. Tit. 8. §. 1.
 --- *Vide plura ad vocem Casus.*
- Perjuriū.** — *Hujus pœna 20. floreni.* L. I. T. 5. §. 14.
 --- *hujus Rei ad Testimonium non admittuntur.* L. I. T. 6. §. 11.
 --- *pro hoc præcavendo oblatio Juramenti in duplo non admitenda.* L. I. T. 9. §. 7.
- Permutatio.** — *Hæc sine dolo, et fraude facta robur habet.* L. III. T. 6. §. 18.
- Persona.** — *Hæc Servilis, et Vago in jus vocata fidejussionem dare tenetur.* L. I. T. 1. §. 4.
 --- *hæ Senatoriæ, Judices item, et Notarii publici, uti Testes sine Juramento examinantur.* L. I. T. 5. §. 7.
- Pestis.** — *Hujus occasione, ob periculum, Testes pro futura memoria, etiam ante Litis Contestationem examinari possunt.* L. I. T. 8. §. 1.
 --- *hujus tempore in Testamento quot, et quales Testes sufficiunt?* L. II. T. 5. §. 6.
- Petitio.** — *Hæc ubi nullæ est, ibi nullæ etiam mora.* L. II. T. 6. §. 6.
- Philtreum.** — *Vide Amatorium Poculum.*
- Pignus.** — *Hoc capitur a Debitore ad tempus datum non solvente.* Lib. 1. T. 12. §. 2.
 --- *huic tacite obligata sunt Bona in domum conductam illata.* Ibid. §. 5.
 --- *hæc Cupiendi, et vendendi modus.* Ibid. §. 6. et 7.
 --- *de his ex proposito agitur.* L. III. T. 2. per totum.
 --- *hujus Redemptio.* Ibidem. §. 1. et 3.
 --- *in his Casus fortuitus cui imputandus?* Ibid. §. 2. et 12.

INDEX STATUTORUM

P.

- Pignus.** — Hoc a Creditore alteri in pignus libere obstringitur. Ibid. §. 2.
 -- horum venditio quomodo liceat? Ibidem. §. 5. 7. 11.
 -- his Debitum, vel non adæquantibus, vel superantibus, et Debitoris, et Creditoris ratio integra Servanda. Ibid. §. 6.
 -- de horum obligatione diversis temporibus duobus facta quid tenendum? Ibidem. §. 9.
 -- hoc etiam si non sit expressum, cum Fisco tamen contrahentis bona pignori obligata intelliguntur. Ibid. §. 10.
- Pius Usus.** — Vide Usus Pius.
- Poculum.** — Abortionis, vel amatorium præbere prohibitum. Lib. IV. T. 1. §. 13.
- Pollex.** — Hujus Amputatio Redimitur 10. florenis. L. IV. T. 4. §. 2.
- Pons.** — Horum, et viarum Conservatio quibus incumbit, et quæ pæna neglectus? L. III. T. 9. §. 9.
- Porcus.** — Hos, et alia pecora a peregrinis, potissimum Valachis extra Nundinas, in Pagis emere cur non licet? L. III. T. 6. §. 10.
- Portio.** — Hæc legitima Patris est besis, Matris vero triens, in bonis Universis. L. II. T. 4. §. 1.
 -- Liberorum mortua Matre est triens ejusdem. Ibid. §. 2.
 -- eorundem, Patre mortuo est besis Patris. Ibid. §. 5.
 -- hæc cæterorum liberorum, per alium hæredem ob res ad Nuptias, Vestitum, Studia, et similia a Patre ante divisionem obitas quo in Casu coæpensanda? Ibid. §. 14. et 15.
- Possessor.** — Hic res immobilis habens, in jus vocatus Cautionem, vel Fidejussionem dare non tenetur. L. I. T. 2. §. 4. item L. III. T. 7. §. 4.
- Pretium.** — Hoc non Constituto, venditio nulla est. L. III. T. 6. §. 4.
- Præceptor.** — Horum nimia Sævities Culposa est. L. III. T. 9. §. 7.
- Præco.** — Horum publicorum proclamatio, in venditione Fundorum necessaria, et qualiter instituenda? L. I. T. 12. §. 8.
- Prædium.** — Hujus alieni, vel cum aliis Communi venditio, an, et quando ac in quantum revocari possit? L. III. T. 6. §. 13.
- Prærogativa.** — Hujusmodi Donatio Parentum, seu ex bonis mobilibus præcipiendi Jus, L. II. T. 4. §. 3.

INDEX STATUTORUM.

P.

- Prærogativa.** — *Hæc liberorum ex priori Matrimonio susceptorum in tertium Parte domus Matræ attributa, Matræ ad secunda vota transeunte. Ibidem. §. 7.*
- Præscriptio.** — *Hæc in puniendis falsis Testibus non procedit. L. I. Tit. 5. §. 14.*
- *De hac ex proposito agitur. L. III. T. 6.*
 - *hæc per aliquem allegata, altero jus ad rem prætendente, uter ex his prior audiendus? Lib. III. T. 6. §. 14.*
 - *ad hanc inducendam justus Titulus, et 12. Annorum pacificum possessorium requiritur. Ibid. §. 15.*
 - *hæc in quibus rebus, et objectis non procedit? Ibid. §. 16.*
 - *huic non Computatur tempus in minore ætate transmissum. Ibid. §. 17.*
- Princeps.** — *Horum Rescripta in dilationem Debitorum data quæ valent? L. III. T. 1. §. 6.*
- *hujus mandato resuscitari non oportet Lites per Transactionem finitas L. III. T. 8. §. 5.*
 - *hujus Gratia vide Gratia.*
- Privignus.** — *Horum Tutor esse potest Vitricus honestus. L. II. T. 3. §. 10.*
- Privilegium.** — *Saxonum circa Electionem Magistratum, et Officialium. Lib. I. T. 1. §. 1.*
- *Saxonum circa lites, seu Causas Territoriales. L. I. T. 11. §. 8.*
- Probatio.** — *Hæc per Actorem, et Reum præstanda. L. I. T. 4. §. 5. et 6.*
- *de his, et Testibus agitur. L. I. T. 5. per totum.*
 - *hæc cui incumbit, is audiendus est. L. I. T. 5. §. 11.*
 - *hæc illi incumbit, qui dicit, seu affirmat; non illi, qui negat. Ibid. §. 1.*
 - *hæc per aliena Instrumenta quando admittitur. Ibid. §. 2.*
 - *hanc per Testes, insituere volens articulos probatorios exhibere debet. Ibidem. §. 8.*
 - *hæc ulteriores non admittuntur post publicationem attestatorum Testium. Ibidem. §. 13.*
 - *hanc ulteriores admittit Appellatio. Ibid. §. 13.*
 - *de his Litteralium Instrumentorum. L. I. T. 7. per totum.*
 - *hanc præstare tenetur Debitor solutionem affirmans. L. III. T. 3. §. 7.*
 - *hæc falsas ad item falsam insinuandas producentes Crimen falsi incurunt. L. IV. T. 6. §. 1.*
- Proba-

INDEX STATUTORUM.

P.

- Probarorius.** — *Articulus, Vide Articulus.*
- Proclamatio.** — *Hæc Fundi pro re credita per Judicem addicti, vel per Debitorem obligati ante venditionem necessaria. L. I. T. 12. §. 8.*
- *hæc pignorum quoque, si sint res immobiles, necessaria. L. III. T. 2. §. 7.*
- *hæc in Spontanea quoque rerum quorumvis immobilium venditione necessaria. L. III. T. 6. §. 5.*
- Procurator.** — *Hujus sine legitimo Procuratorio, vel Personali Principalis Commissione agentis pœna 20. fl. Lib. I. T. 4. §. 9.*
- *Vide etiam Vocem: Patronus.*
- Prodigus.** — *His, et Pupillis res, et bona per Tutores quando extradanda? L. I. T. 3. §. 10.*
- *Hi, et Minorenes Tutores esse non possunt. Ibidem. §. 10.*
- Proditor.** — *Hic seu Causam famosam patefaciens Testis esse nequit. L. I T. 6. §. 8.*
- Profugus.** — *Delinquens ubicumque comprehensus fuerit, in jus vocari, lite impeti, et Convidus plecti potest. L. I. T. 4. §. 1.*
- Proles** — *Vide Liberi.*
- Proprietas.** — *Hanc legitimam cum usu Fructu quando obtinet Legatarius. I. II. T. 6. §. 5.*
- Protremiseos Jus.** — *Hoc Competit ante peregrinos in venditione rerum immobilium Fratribus Consanguineis Commataneis, et vicinis. L. III. T. 6. §. 5.*
- *Idem Jus quoad Functum Venalem in alio Territorio existentem, Competit Incolis ante omnes Venditoris propinquos, exceptis ejusdem Parentibus, et liberis. Ibid. §. 6.*
- *hoc Jure gaudeatium præmonitio in venditione fundorum necessaria. Ibidem. §. 7.*
- *hoc jure gaudens, si præsens sit, tempore statucionis, seu resignationis Fundi, contraditionem facere, absens vero jus Suum intra annum presequi potest. Ibid. §. 8.*
- *eadem jure gaudent Consanguinei usque ad tertium gradum, quoad res mobiles ipsis insciis clam divenditas. Ibid. §. 9.*
- *hoc jus in permutationibus, sine dolo, et fraude factis, nec Consanguinis, nec aliis quibuscumque, licet, Contradictentibus, competit. Ibid. §. 18.*

INDEX STATUTORUM,

P.

- Protestatio.* — *Hæc litis pendentis, actiones Causarum, vel Fussiones Testium, et libris Civitatum publicis qualiter inscribendi. Lib. I. T. 8. §. 2.*
- Protonotarius.* — *Hi apud Saxones Territoriorum fines reambulare non possunt. L. I. T. 11. §. 8.*
- Provocatio.* — *Seu Appellatio vide Appellatio.*
- Publicatio.* — *Hæc attestationum Testium coram iudicio publice fiat. L. I. T. 5. §. 12*
- Puella* — *Vide Fæmella.*
- Pupillus.* — *Horum bona immobilia alienare non licet Tutoribus. L. II. T. 3. §. 11.*
- *horum bona emere nec per se, nec per alios Conceditur Tutoribus. Ibidem. §. 12.*
 - *hi in ætate Pupillari, nec velle, nec nolle creduntur. Ibid. §. 13.*
 - *hi per Tutores Circumventi, et defraudati in integrum restituantur. Ibid.*
 - *hi extra Tutoris Authoritatem ex nullo Contractu obligari possunt. Ibidem.*
 - *his impensæ ad Institutionem, et honesta studia prætextu augendarum facultatum per Tutores non sunt denegandæ. Ibid. §. 14.*

Q.

- Quadrupes.* — *Hæc si Pauperiem fecerit quid juris? L. III. T. 9.*
- *Fide etiam Voces: Pecus, vel Jumentum.*
- Quæstio.* — *Hæc in Criminibus Scrutandis non a Tortura incipienda est. L. IV. T. 1. §. 9. et 10.*
- Querela.* — *Hæc de inofficioso Testamento quibus competit. L. II. T. 5. §. 11.*

R.

- Raptor.* — *Virginis, vel Mulieris Capitali pœna punitur. L. IV. T. 7. §. 6.*
- Ratio.* — *Hæc reddenda Senatui de administratione per Juratos muneribus suis defunctos. L. I. T. 1. §. 1.*
- *Eadem Causæ ratio, idem jus postulat. Ibid. §. 6.*
 - *næ Solvæ alicujus defuncti ad debiti probationem non sufficiunt. L. I. T. 7. §. 3.*
- Hæc 3*

INDEX STATUTORUM.

R.

- Ratio:** — *Hæ a Tutoribus exigendæ. L. II. T. 3. §. 7.*
 --- *Hæ sæpe etiam Computatæ retrahari possunt. Lib. III. T. 3. §. 9.*
- Réahjuration.** — *Hæc ob periculum perjurii non admittenda. L. I. F. 9. §. 7.*
- Réceptator.** — *Hæ, ut et Occultatores, ac non Comprehensores furum, et malefactorum qualiter puniuntur? Lib. IV. T. 2. §. 7:*
- Réconventio.** — *Hæc quando Concessa Reo? L. I. T. 4. §. 8.*
 --- *hæc per Debitorem simul, et Creditorem fieri potest. L. III. T. 3. §. 8.*
- Redemptio.** — *Hæc pignoris qualiter admissa? L. III. T. 2. §. 1. 3.*
 --- *hæc Venditarum rerum, mobilium. Consanguineis quando permisa? L. II. T. 6. §. 9.*
 --- *hæc membrorum humanorum mutilatorum, vel amputatorum qualiter fiat? Lib. IV. T. 4. §. 2:*
- Reformatio.** — *Hæc in bonæ fidei Jûdiciis, quod in æqualiter factum est, fieri potest. L. II. T. 4. §. 16.*
- Registrum.** — *Hæc Sola, seu libri Opificum, et negotiatorum non satis probant debitum. L. I. T. 7. §. 3.*
- Remissio.** — *Hæc Juramenti quando, et quibusnam Testibus fiat? L. I. T. 5. §. 7.*
- Reparatio.** — *Hæc in ædificio conducto per Conductorem necessario, vel utiliter conscio Locatore factas, Conductor ex censu recipere potest. L. III T. 4. §. 1.*
- Repertum.** — *Hoc, seu inventum, sub pænâ furti proprietario restituendum. L. IV. T. 2. §. 5.*
- Repositio.** — *Hæc Soluti, et executionis rei judicatæ suspensio, quando fieri potest. L. I. T. 12. §. 1.*
 --- *eadem ex Testamento indebitæ Soluti, quando fieri potest? L. II. T. 5. §. 15:*
 --- *hæc potest fieri pecuniæ filio absentis Causa Studiorum mutuo datæ. L. III. T. 1. §. 5.*
- Repudium.** — *Hoc ob impotentiam Coitus, post quantum tempus potest mittere marito Uxor? L. II. T. 1. §. 9.*
- Res.** — *De rei Judicatæ executione agitur. L. I. T. 12. per tot m.*
 --- *hujus alienæ, vel Communis venditio revocari potest. Lib. III. Tit. 6. §. 13.*
- Rescriptum.** — *Hæc quæ vultant? L. I. T. 10. §. 3.*

Hæc

INDEX STATUTORUM.

R.

- Rescriptum.** — *Hæc per Principes in dilationem debitorum data qualiter valeant?* L. III. T. 1. §. 6.
- Respublica.** — *Hæc, seu Fiscus succedit ab Intestato, et absque hærede decedentibus.* L. II. T. 2. §. 13.
- *huic facta legata omnium primo præstari debent.* L. II. T. 6. §. 7.
- *hæc si sit Creditrix omnibus Chyrographariis Creditoribus præferenda est.* L. III. T. 2. §. 10.
- Restitutio.** — *Hæc in integrum fieri debet a Tutoribus Pupillos defraudantibus.* L. II. T. 3. §. 13.
- *hæc Commodati fieri debet.* L. III. T. 1. §. 7.
- *hæc Commodati ob debitum recusari nequit.* Ibidem.
- *hæc fieri debet per Nautas, Veiores, et Stabularios rem alicujus Salvam fore recipientes.* L. III. T. 4. §. 5.
- *hæc Depositi cui fiat? si duo deposuerint.* L. III. T. 5. §. 5.
- Retentio.** — *Hæc Commodati, ob debitum fieri nequit.* L. III. T. 1. §. 7.
- Retractatio.** — *Hæc erroris Calculi fieri potest.* Lib. III. T. 3. §. 9.
- Reus.** — *Huic, et AÛori pro Concordia, vel Responsione quales termini præfigendi?* L. I. T. 2. §. 5.
- *hi post primam secundam, et tertiam, seu peremptoriam Citationem ob non Comparitionem qualiter mullantur, et Convincuntur?* Lib. 1. T. 3. §. 1.
- *de hoc, et AÛore agitur.* L. I. T. 4. per totum.
- *hujus Forum sequi debet AÛor.* Ibid. §. 1.
- *huic quod non permittitur, nec AÛori licet.* Ibidem. §. 4.
- *hic AÛore non probante absolvendus.* Ibid. §. 5.
- *hic Exceptionem Suam probare tenetur, sicut AÛor AÛionem.* Ibidem. §. 6.
- *hi diversorum Criminum rei crudelius non habendi, et Causa eorum definienda.* L. IV. T. 1. §. 3.
- *hi Crimini alicui obnoxii per satisfactam Judicio exhibendi.* Ibid. §. 6.
- *Hi uni facinori impliciti, qualiter audiendi?* Ibid. §. 9.

INDEX STATUTORUM.

R.

- Revocatio. — *Hæc, et mutatio Testamenti libera.* L. II. T. 5. §. 4.
 --- *Hæc rei alienæ, vel Communis est licita.* L. III. T. 6. §. 13.
 Rixa. — *In hæc, et Tumultu multorum hominum eveniens homicidium cui imputetur?* L. IV. T. 3. §. 6. et 8.

S.

- Sacrilegium. — *Hoc quando committitur, et quæ ejus pæna?* L. IV. T. 2. §. 10.
 Salarium. — *Hoc seu merces Tutorum.* L. II. T. 3. §. 5.
 Sangvis. — *Ob hujus reverentiam, Matrimonium inter Consanguineos ad quartum usque gradum non admittitur.* L. II. T. 1. §. 5.
 Sarcinator. — *Vide Opifex.*
 Satisselectio. — *Hanc qui præstare, seu satisfacere potest, in Judicio Fidejussorem dare non tenetur.* L. I. T. 2. §. 4. *Vide plura ad vocem Solutio.*
 Saxo. — *Horum Privilegium in Transilvania.* Lib. I. T. 1. §. 1.
 --- *horum idiomate proponendæ Actiones in Foris Saxonici.* Lib. I. T. 4. §. 2.
 --- *ad horum Universitatem fit Appellatio a Senatu.* L. I. T. 11. §. 1. et 6.
 --- *horum Privilegium circa Lites, seu Causas Territoriales.* Ibidem. §. 8.
 Senatus. — *Hujus Authoritas.* L. I. T. 1. §. 1. et 4.
 Senatoriæ Persona. — *Vide Personæ, vel Officiales.*
 Sententia. — *Hæ per Judices qualiter ferendæ?* L. I. T. 5. §. 12.
 --- *hæ definitivæ libris publicis, qualiter injerendæ?* L. I. T. 7. §. 2.
 --- *De his agitur.* L. I. T. 10. per totum.
 --- *hæ præsentè utraque parte publicandæ.* Ibid. §. 1.
 --- *hæ ex falsis Allegationibus, contra absentem latæ ipso Jure nullæ sunt.* Ibidem. §. 2.
 Sequestrum. — *De Deposito in sequestro existente.* L. III. T. 5. §. 10.
 Serviis Persona. — *Vide Servus.*
 Servitium. — *Hinc Creditoris mancipator debitor solvendo, non existens.* L. III. T. 3. §. 10.
 Servus. — *Hi, et vagæ Personæ hærditate carentes Fidejussores dare debent in Judicio.* L. I. T. 2. §. 4. Horum

INDEX STATUTORUM.

S.

Servus. — *Horum merces qualiter adiudicanda, et pro obtinentia satisfactione per Judicem Auxilium petendum?* L. I. T. 12. §. 4.

--- *Ab his res furto ablatas suscipientes, furti actione tenentur.* L. IV. T. 9. §. 12.

Sigillum. — *Hoc Litteras confirmat, et corroborat.* L. I. T. 7. §. 1.

--- *hoc falsum conficientis, pœna est ignis, et aquæ interdictio, cum infamia perpetua.* L. IV. T. 6. §. 2.

Symposium. — *Hujus Solemnitas necessaria in Emptione, et venditione rerum.* L. III. T. 6. §. 8.

--- *hujus comprobatio sufficit equum, vel bovem furtivum in Vindictis ementi, etiam absque statutione evictoris.* Ibidem. §. 11.

Socer. — *Nic, et Gener simul Testes esse nequeunt.* L. I. T. 6. §. 3. et 6.

Solemnitas. — *Hæc in Testamentis tempore Pœnis qualis sufficit?* L. II. T. 5. §. 6.

Solicitor. — *Hi alienarum Nuptiarum, et Matrimoniorum interpellatione puniendi.* L. IV. T. 7. §. 3.

Solutio. — *Hæc Matrimonii, Vide Matrimonium.*

Solutio. — *Hæc repeti, et executio judicati suspendi, quando potest?* Lib. I. T. 12. §. 1.

--- *hujus terminus ad mercedem servo per hærum præstandam qualis præfigendus?* Ibidem. §. 4.

--- *hæc ex Testamento indebite facta repeti potest.* L. II. T. 5. §. 15.

--- *ad hanc præstandam Debitori per Judicem quales termini præfigendi?* L. III. T. 1. §. 2.

--- *hujus mora quando imputanda?* Ibidem. §. 4.

--- *hanc præstitam esse affirmans Debitor probare debet.* L. III. T. 3. §. 7.

--- *hac in solidum præstita, Fidejussores liberantur.* L. III. T. 7. §. 2.

Soror. — *Hæc Testes esse nequeunt.* L. I. T. 4. §. 8.

--- *Hæc, et Fratres, non exstantibus descendantibus, et ascendentibus excludunt a Successione liberos Fratrum, et Sororem.* L. I. T. 2. §. 9.

Sponsalia. — *Hæc consensum Contrahensium, et eorum, in quorum potestate sunt, requirunt.* L. II. T. 1. §. 3.

Spurius. — *Hi per subsæquens Matrimonium legitimi, cum aliis legitimis liberis ad Bonorum Successionem admittuntur.* L. II. T. 2. §. 2.

INDEX SATTUTORUM.

S.

- Spurius.** — *Hi non legitimati in bonis solum Maternis, et Materno aviticis succedunt.* Ibidem. §. 4.
 --- *His quinam succedunt?* Ibidem. §. 5.
- Stabularius.** — *Hic tenetur rem traditam probe restituere.* L. III. T. 4. §. 5.
- Status.** — *Appellantis integer manet.* L. I. T. 11. §. 2.
- Stipulatio.** — *Hæc, illegitimæ usuræ, et dupli in Contractibus nunquam admittenda.* L. III. T. 1. §. 2.
- Studium.** — *Horum causa in filium factæ expensæ cæteris hæredibus quando compensantur, vel non?* L. II. T. 4. §. 14. et 15.
 --- *horum Causæ, vel consentiente Patre mutuo data pecunia a filio repeti potest, secus non.* L. III. T. 1. §. 5.
- Stultus** — *Vide Mentecaptus.*
- Staprum.** — *De his, et adulteriis agitur.* L. IV. T. 7. per totum.
 --- *ad hoc vi illatum comprobandum, quot Testes requiruntur.* Ibid. §. 6.
 --- *de hoc per Virginem defloratam accusatus, re non probata absolvitur.* Ibidem. §. 9.
 --- *per hoc Vitiatæ Virginis pœna 6. fl.* Ibid. §. 9.
 --- *hoc secundo, vel sæpius deprehensa cum verberibus in exilium relegatur.* Ibid. §. 9.
 --- *hoc Virgini inferens 5. fl. mulxatur.* Ibid. §. 9.
 --- *hoc cum Virgine alias honeste vivente perpetrato, promissioneque Matrimonii comprobata, vel non comprobata, qua obligatio Impægnantis, et quæ utriusque Personæ pœna?* Ibid. §. 10.
 --- *de hoc illato, si maritus alicujus Mulieris accusetur, in casu non existentis, vel existentis probæ reus, nec rea quævis absolvitur, aut mulxatur?* Ibidem. §. 11. et 12.
- Succesio.** — *De his ab intestato, agit.* L. II. T. 9. per totum.
 --- *Liberorum in bonis Parentum ab intestato.* Ibid. §. 1.
 --- *Liberorum Spuriorum, sed per subsequens Matrimonium legitimorum.* Ibidem. §. 2.
 --- *Infantis post partum mortui.* Ibid. §. 3.
 --- *Spuriorum in bonis Maternis, et Materno aviticis.* Ibid. §. 4.
 --- *Liberorum ex incestu, et adulterio Natorum nulla.* Ibidem. §. 5.
 --- *Descendentium, vel ascendentium, aut Cognatorum in bonis Spuriorum.* Ibidem. §. 5.
- In hac*

INDEX STATUTORUM,

S.

- Suecessio.** — *In hac descendentes non existentibus, ascendentes præferuntur Cognatis.* Ibidem. §. 6.
- *Azorum Paternorum, et Maternorum secundum suam lineam.* Ibidem. §. 7. et 8.
- *Fratrum, et Sororum cum, vel sine Parentibus, et cum, vel sine Fratrum filiis.* Ibidem. §. 6. 9. et 10.
- *Patruorum, et Avunculorum cum Næpotis fratrum suorum.* Ibid. §. 11.
- *Ad hanc deficientibus Ascendentibus, et descendentes, ut et Fratribus, ac Sororibus, liberi fratrum, et Sororum vocantur, succeduntque in Stirpes.* Ibidem. §. 12.
- *Collateralium propinquorum præ remotioribus.* Ibid. §. 12.
- *Fisci, seu Reipublicæ in totali hæredum defectu, nulloque præexistente Testamento.* Ibid. §. 13.
- Summa.** — *Pro harum diversitate, five Bonorum Mobilium, vel immobilium Valore quænam sint Causæ appellabiles?* L. I. P. 11. §. 6.
- Sumptus.** — *Vide Expensæ.*
- Surdus.** — *Hi Testamentum condere non possunt.* Lib. II. T. 5. §. 2.
- *idem in Testamentis non possunt esse Testes.* Ibid. §. 5.
- Suspensio.** — *Hæc executionis Rei Judicatæ quando permissa?* L. I. T. 12. §. 1,
- *hæc est pœna furum.* L. IV. T. 11. §. 10.
- Suspectus.** — *Tales Tutores a Tutela removendi sunt.* L. II. T. 3. §. 14.
- *pro talibus quinam Tutores habendi* Ibid. §. 14. et 15.
- *hic, seu suspicioni solum obnoxius reus damnari non debet.* L. IV. T. 1. §. 4.
- Suspicio.** — *Hæc Valachos, et peregrinos defurto gravans in Venditione rerum.* L. III. T. 6. §. 10.
- *hæc Solet in Crimiabus non valet.* L. IV. T. 1. §. 11.

T.

- Talio.** — *Hujus pœna manet obijcientem crimen, sed id probare nequeunt.* L. IV. T. 1. §. 8.
- Tempus.** — *Hoc prior, jure potior.* L. III. T. 3. §. 5.

INDEX STATUTORUM.

T.

- Tenens. — *Hominem occisum perinde reus est, ac ille, qui occidit. L. IV. T. 3. §. 4.*
- Territorium. — *Horum cause ultra Forum Universitatis Saxonice non sunt appellabiles L. I. T. 11. §. 2.*
- *Hæc apud Saxones per Protonotarios, aut homines Vajvodales reambulari non possunt. Ibidem.*
- Terminus. — *Hic ad solvendam famulis mercedem qualis præfigendus? L. I. T. 12. §. 4.*
- *Hi ad solvendum Debitum Debitori quales præfigendi? L. III. T. 1. §. 2. item T. 2. §. 8.*
- Testamentum. — *Hæc per se sola defuncti sufficienter non probant debitum. Lib. I. T. 7. §. 3.*
- *De his agitur. L. II. T. 5. per totum.*
- *hoc, qui possunt condere, et qua ætate. Ibidem. §. 1.*
- *Idem qui non possunt facere. Ibidem. §. 2.*
- *Hoc qui facit, in eo integritas mentis, et Sanitas corporis requiritur. Ibidem. §. 3.*
- *Ad hoc condendum quot, et quales Testes adhibendi? Ibid. §. 4. et 5.*
- *Hoc revocari, corrigi, et immutari potest. Ibidem. §. 4.*
- *Ad hoc tempore Pestis quot, et quales Testes sufficiunt? Ibid. §. 6.*
- *Ad hoc faciendum aliquem cogentis, aut illud mutare prohibentis, vel Testamenti confessionem impediens, pœna est, amissio hæreditatis. Ibidem. §. 7.*
- *hoc Maritus Uxori, et e contra Uxor Marito valide facere potest. Ibidem. §. 8. et 13.*
- *per hoc quantum liceat legare, et quantum non? Ibid. §. 9. et 10.*
- *de huius inofficiositate, quibus agere licet? Ibid. §. 11.*
- *Hoc fieri potest Agnatis, Cognatis, extraneis, imo etiam ignorantibus, et absentibus. Ibid. §. 12.*
- *hujus Tabulas inspiciendi, et describendi potestas omnibus, quarum interest, facienda per Judicem. Ibid. §. 14.*
- *hoc ambiguum per Judicem qualiter interpretandum? Ibid. §. 15.*
- *hoc si falsum, et inofficiosum, vel ruptum apparuerit indebite solutum repeti potest. Ibid. §. 16.*

INDEX STATUTORUM.

T.

- Testamentum.** — *Hujus condendi modalitas, et solemnitas, Ibidem. §. 17.*
 --- *Utrum hujus qualia bona possunt legari, qualia non? Lib. II. T. 6. §. 2. et 3.*
 --- *hæc ad Pios usus, et Reipublicæ facta omnium primo præfari debent. Ibidem §. 7.*
 --- *harum dolosa immutatio, in his facta adjectio, eorundem suppressio, vel facta ademptio, aut vitratio crimen falsi inducit. L. IV. T. 6. §. 2.*
 --- *Vide etiam vocem: Legatum*
- Testator.** — *In hujus potestate constitutus, in Testamento nequit esse Testis. L. II. T. 5. §. 5.*
- Testimonium.** — *Hoc dicere, quæ Personæ vetantur? L. I. T. 6. per totum.*
 --- *Hoc Fratris pro Fratre quando admittitur? Ibid. §. 3.*
 --- *Vide plura ad præximam Vocem: Testis.*
- Testis.** — *De his, et probationibus agitur. L. I. T. 5. per totum.*
 --- *Hi tempore per Judicium præfixo, et parte adversa præmonita sistendi. Ibidem. §. 3.*
 --- *Hi pro dando Testimonio qualiter citandi? Ibidem. §. 4.*
 --- *His de re proposita, ad deliberandum terminum postulantis, deliberatio concedenda. Ibid. §. 4.*
 --- *hic ob Contumaciã non comparens mulcendus. Ibid. §. 5.*
 --- *hi sub juramento, et qualiter examinandi? Ibid. §. 6.*
 --- *hi si sint Officiales publici sine juramento examinantur, excepta causa propria. Ibid. §. 7.*
 --- *horum ope quidpiam probare volens, expressis verbis, vel articulis proponat Intentionem suam. Ibid. §. 8.*
 --- *hi seorsim, coram Judicibus, aut semotis, partibus litigantibus, audiendi, et examinandi. Ibid. §. 9.*
 --- *ab his ratio Scientiæ circumstantialiter exigenda. Ibid. §. 10.*
 --- *hic de negotio Causæ dubie, et obscure Testificans denuo examinari potest. Ibid. §. 10.*
 --- *horum attestaciones in Judicio publice recitandæ. Ibidem. §. 12.*
 --- *hi ob falsitatem Testimonii qualiter puniendi? Ibid. §. 14.*
 --- *his per accusatores competentes sumtus præbendi. Ibid. §. 15.*

INDEX STATUTORUM.

T.

- Testis:** — *Horum producendorum causa ultra tertiam dilationem, quarta sine causæ cognitione non datur.* Ibid. §. 16.
- *hi quales Personæ non possunt esse?* L. I. T. 6. §. 1. 2. 3. 4. et 6.
 - *hi, in casibus adulterii, et Veneficii alteri conjugum præparati, possunt esse etiam domestici.* Ibid. §. 4.
 - *hi, in alieno negotio, ex una eademque domo plures etiam esse possunt.* Ibidem. §. 5. et L. II. T. 5. §. 5.
 - *hi contra Agnatos, et Affines Testimonium dicere non coguntur.* L. I. T. 6. §. 7.
 - *hi ante Litis Contestationem, non sunt examinandi.* L. I. T. 8. §. 1.
 - *hi ad futuram rei memoriam, ob periculum amissionis Testium ante litem etiam contestatam examinari possunt, et qualiter?* Ibidem. §. 1.
 - *horum fassiones libris Civitatum publicis, qualiter inferendi?* Ibid. §. 2.
 - *hi in Testamentis quales adhiberi possunt, et quales non?* L. II. Tit. 5. §. 5.
 - *Hi ad dandum falsum Testimonium: pecuniam acceptantes falsi pæni coercendi.* Lib. IV. T. 6. §. 1.
- Tormentum, vel Tortura.** — *Hæc ad eliciendum crimen quantum adhibenda?* L. IV. T. 1. §. 9. et 10.
- Transactio.** — *De his agitur: L. III. T. 8. per totum.*
- *Hæ ratæ manere debent.* Ibid. §. 4.
 - *hæ ob pœnitentiam paciscentis rescindi non debent.* Ibid. §. 4.
 - *hæ prætextu Instrumenti postea repertire scindi non debent.* Ibid. §. 4.
 - *hæ habent Vim rei judicatæ.* Ibid. §. 4.
 - *qui hujus Fidem rupit, qualiter submovetur?* Ibid. §. 5.
 - *harum ope finitæ lites legitimo Principis mandato non resuscitantur.* Ibidem. §.
 - *Vide plura ad voces: Compromissum; Contractus; Obligatio; Pactum.*
- Transmissio.** — *Hæ, seu Apostoli, intra præstitum terminum postulentur, secus appellens ab agendo præscriptione suamovetur.* L. I. T. 11. §. 3.
- Triens.** — *Hæc ex Universis bonis ad Uxorem pertinet.* L. II. T. 4. §. 1.
- *hæc, mortua Matris per Patrem, liberis intraquem terminum extradanda?* Ibidem. §. 2.
 - *hæc ex agris Matri, liberis vero beffis datur.* Ibid. §. 6.
 - *hujus proprietas Matre mortua, ad liberos, usus fructus ad Patrem spectat.* Ibidem. §. 13.
- Tumul-

INDEX STATUTORUM

T.

Tumultus. — *Hic, et irixa multorum Hominum, homicidium generans chi imputetur? L. IV. Tit. 3. §. 6, et 8.*

Tutela. — *De his agitur. L. II, T 3. per totum.*

--- *Hæc Triplex est legitima, Testamentaria, et a. viva. Ibidem. §. 3.*

--- *hæc Testamentaria prævalet legitimæ. Ibidem. §. 2. et 4.*

--- *hanc sine ratione recusans, proximior Agnatus spem hæreditatis amit. tit. Ibid. §. 5.*

--- *Ab hac quibus de Causis datur excusatio legitima? Ibid. §. 6.*

--- *Ad hanc gerendam quales Personæ admittuntur, et quales non? Ibidem. §. 10.*

--- *Vide plura proxime ad Vocem: Tutor.*

Tutor. — *Quando esse potest Pater? L. II. T. 3. §. 1.*

--- *Hi q̄e rebus Pupillaribus primum, et ante omnia Inventarium conficeri obstrixi sunt. Ibid. §. 1 et 9.*

--- *hi, si per Testamentum a Parentibus constituti sint, Tutela rata manet Ibidem. §. 2.*

--- *hoc per Testamentum non constituto, Tutela ad proximiores Agnatos defertur. Ibid. §. 5.*

his quibus est ordinanda mercês, et quibus non? Ibid. §. 5.

--- *hi, et Curatores quibus de Causis excusantur a Tutela, et Curatela gerenda? Ibid. §. 6.*

--- *ab his, et Curatoribus, quæ diligentia exigenda? Ibid. §. 7.*

--- *Hi, si minus idonei, vel plane non sint dati; Magistratibus quando imputandum? §. 8.*

--- *ad hujus munus Mulieres non admittuntur, nisi Mater. Ibid. §. 10.*

--- *hic alter constituendus pro Matre ad secunda vota transeunte. Ibidem. §. 10.*

INDEX STATUTORUM.

T.

- Tutor.** — *Hic Vitricus etiam esse potest honestus.* Ibid. §. 10.
 --- *hi non possunt esse Minorenes, et prodigi.* Ibid. §. 10.
 --- *his Emptio, et Venditio, in utilitatem Pupillorum, qualis permissa?* Ibidem. §. 11.
 --- *his alienatio Bonorum immobilium Pupillarum interdicta.* Ibid. §. 11.
 --- *iisdem Bonorum Pupillarum emptio interdicta.* Ibid. §. 12.
 --- *iidem debita sua apud Parentes Pupillorum habita indicare debent.* Ibidem. §. 12.
 --- *Horum metu, vel Calliditate circumventi Pupilli in integrum sunt restituendi.* Ibidem. §. 13.
 --- *Horum absque Authoritate Pupillus ad nullum Contractum obligatur.* Ibidem. §. 13.
 --- *hi Pupillis impensas ad institutionem, et honesta Studia, protextu augendarum facultatum non denegent.* Ibid. §. 14.
 --- *hi pro suspectis quales habendi?* Ibidem. §. 15.
 --- *Vide etiam Vocem: proxime præcedentem Tutela.*

U.

Universitas Saxonum. — *Vide Saxo.*

Usura. — *Hæ illegitimæ, et Stipulationes dupli in Contractibus non admittendæ.* L. III. T. 1. §. 3.

Usus Fructus. — *Ili mortua Matre, Patri cedunt ex triente, proprietas vero ejusdem ad liberos spectat.* L. II. T. 4. §. 13.

--- *Hi ex bestie Patris, eodem mortuo non cedunt Matri.* Ibidem.

--- *Una cum his quando cedit legata Rei proprietas legataria?* L. II. T. 6. §. 5.

INDEX STATUTORUM.

U.

- Usus Pius. — *In hos facta legata omnium primo præstari debent.* L. II. T. 6. §. 7.
- Uxor. — *Hæc, et Maritus invicem Testes esse nequeunt.* L. I. T. 6. §. 3.
- ... *His habitatio in domo Mariti, eo etiam mortuo competit.* Lib. II. T. 4. §. 7. et 8.
- ... *Hæc Maritum, vicissim Maritus Uxorem sine culpa deserens, quantam Partem substantiæ cedere compellitur parti innocenti.* L. II. T. 1. §. 7.
- ... *hæc suo Marito, et Vicissim Maritus huic, Causa mortis, quando potest donare?* Lib. II. T. 5. §. 13.

V.

- Vagus. — *Hi, et Serviles Personæ hæreditate carentes, in judicio Fideiussorem sistere tenentur.* L. I. T. 2. §. 14.
- Vajvoda, — *Horum homines, et Protonotarii apud Saxones in Causis Territorialibus Reambulationes instituire non possunt.* Lib. I. T. 11. §. 8.
- Valachi. — *Ab his, et exteris, ac peregrinis hominibus pecora extra Nundinas cur non sunt emenda?* L. III. T. 6. §. 10.
- Vector. — *Vide Auriga.*
- Venditio. — *Hæc pignorum a debitoribus desumptorum qualiter fiat?* L. I. T. 12. §. 6. et 8.
- ... *Hæc Fundorum Creditori addictorum, vel obligatorum qualiter fiat?* Ibidem. §. 8.
- ... *hæc pignorum Creditori quando licita?* L. III. T. 2. §. 5. et 11.
- ... *hæc Debiti, seu Nominis an sit admissa?* L. III. Tit. 3. §. 6.
- ... *de his, et Emptionibus, rerumque præscriptionibus agitur.* L. III. T. 6 per totum.

- Venditio. — *Hæc, et Emptio qualiter contrahitur, et qualiter resolvitur?*
 Ibidem. §. 1.
- ... *hac perfecta, damnum in re vendita enatum, quis ferre tenetur?* Ibidem. §. 2.
- ... *hæc rei in diem addictæ, meliore allata Conditione alteri fieri per Venditorem quando potest?* Ibidem. §. 3.
- ... *hanc prout, et emptionem Arræ nomine datus, vel unicus denarius confirmat.* Ibidem. §. 4.
- ... *hæc nulla est, non constituto pretio.* Ibidem. §. 4.
- ... *In hoc quoad Fundos immobiles venundandos, qui sunt admetnendi?*
 Ibidem. §. 6. et 7.
- ... *In his Solemnitas Symposii necessaria.* Ibid. §. 8.
- ... *In his Contradictores Jus suum qualiter prosequantur?* Ibid. §. 8.
- ... *In his res mobiles clam venditæ per quales Consanguineos possunt redimi?* Ibidem. §. 9.
- ... *In hac, circa rem furtivam, vel vi ablatam Emtor regressum habet ad Venditorem.* Ibid. §. 10.
- ... *In his, quoad Equos, et Boves furtivos, aut vi ablatos, in Nundinis, vel Foris hebdomadalibus emtos, evictor statui non debet.* Ibid. §. 11.
- ... *In hac circa Fundum divenditum, quamdiu tenetur Venditor Evictione?*
 Ibidem. §. 12.
- ... *hujus de prædicio alieno, vel cum aliis communi facta revocatio, quando licita, quando non?* Ibid. §. 13.
- *Hæc unus ejusdemque rei diversis Contradictibus duobus facta Crimen falsi, et infamiam causat.* L. IV. T. 6. §. 4.
- ... *In his injusta mensura, vel libra utens amissione rerum illarum punitur.* Ibidem. §. 4.
- ... *Vide etiam Vocem: Emptio.*

INDEX STATUTORUM.

V.

- Veneficium.** — *In hoc admittuntur Testes etiam domestici. Lib. I. T. 6. §. 4.*
- Venenum.** — *Hoc necis inferendæ Causa administrans, pœnam Succenturiorum luit. L. IV. T. 3. §. 3.*
- Vervex.** — *Hi Equi, boues, et porci, ab extoris, et peregrinis præsertim Valachis extra Nundinas cur non emendi? L. III. T. 6. §. 10.*
- Via.** — *Has, et Pontes, quis tenetur conservare, et quæ pœna neglectus? L. III. T. 9. §. 9.*
- Villicus.** — *Per hos debet citari Reus in Pagis ad ordinarium Judicem L. I. T. 2. §. 6.*
- Vindicta.** — *Hæc, et defensio quomodo differunt? L. IV. T. 3. §. 5.*
- Vir.** — *Vide Maritus.*
- Virgo.** — *Harum raptor pœna Capitali punitur. L. IV. T. 7. §. 6.*
- *hujus defloratæ Personam Solutam de Stupro accusantis; sed probare nequeuntis pœna. Ibidem. §. 9.*
 - *hujus primario, aut secundario, vel sæpius in Stupro deprehensæ pœna. Ibidem. §. 9.*
 - *hæc antea honeste vivens impregnata ducenda, vel adolescens impregnator mulcandus. Ibid. §. 10.*
 - *harum alias honeste viventium impregnatarum pœna. Ibidem. §. 10.*
 - *harum Oppressores de promisso Matrimonio convixi, eas, vel ducere debent, vel capite plectuntur. Ibid. §. 10.*
- Vis.** — *De hæc privata tenetur Creditor sine Judicis Authoritate, res Creditoris occupans. L. III. T. 3. §. 1.*
- *Si per hanc ablata, vel furtiva res sit vendita, ontor regressum habet ad venditorem. L. III. T. 6. §. 10.*
 - *Hanc vi repellere licet. L. IV. T. 3. §. 5.*
- Vitricus.** — *Hi si sint Viri honesti, et ad Tutelam idonei, possunt esse Tutores. Lib. M. T. 3. §. 10.*

INDEX STATUTORUM.

V.

Vitricus. — *Huic, et liberis ex secundis Nuptiis prognatis Portio sua persolvenda ex domo Matris, per liberos ex priori Matrimonio susceptos.* L. II. T. 4. §. 7.

Voluntas. — *Hæc Homini ambulatoria est usque ad vitæ exitum.* L. II. T. 5. §. 4.

--- *Hæc spectanda, non exitus in maleficiis.* L. IV. T. 1. §. 11.

Vulneratus. — *Huic, mercedem Medicis præstitam cæteraque impendia in Curationem facta, et Operas intermissas quis compensare teneatur?* L. III. T. 9. §. 6.

--- *Hujus mors, ex vulnere non lethali, ob neglectam, et non adhibitam curam medicam eveniens, percussori homicidii pœnam non infert.* L. I. T. 3. §. 7.

